መስፍን፡

ጎንለጎን

በ ቢንያም ኃይለመስቀል ኪዳኔ (ዳጂ)

ስነልቦናአዊ ልብወለድ

ጎን ለ ጎን

መስከረም 2013 ዓም፤

አሃዝአዊ እትም ስሪት (version)

፩ ኛ እትም

ጎን ለ ጎን

ይህ ገጽ ክፍቱን በሆንብሎንታ *(ኢንቴንሽናሊ)* ተተወ።

<u>ምስጋናዎች</u>

ለእግዚአብሔር

ሃገሬ፣ ቤተሰቦቼ፣ እናቴ እና አባቴ፣

ዉድ፣ ተናፋቂ እና ድንቅ ጓደኞቼ፣

ለመምህሮቼ፣

ለ Microsoft Office 360 (Android APK free version)፣

ለኒያላ ቁምፊ (font)፣

በህይወታቸው በአዉቆታ (ደሊበሬት) ክፉ ላልሆኑ ሁሉ፣

ለሰብአዊነት እና ሁሉን እንደ ተፈጥሮው በፍቅር ለማገዝ ለፍትሃዊ ዓለም እሚሟገቱ እና ጭራሽ እሚአልሙ ሁሉ።

<u>ከእሚገባችሁ በታች ቢሆንም ከምችለው በላይ አመሰግናችኋለሁ።</u>

ቅድመገጽ

በመጀመሪያ ምስጋናዬን ልድገመው እና ሁሉን የዘረዘርኩትን እና ያልዘረዘርኩትን ሁሉ ደግሜ በማስመር ምስጋና ግድ ነው እና ላመስግን። ምክንያቱም፤ የሰው ሂወት ከንብ እና ጉንዳን እንኳ አስተዋፅዖ እሚደረግለት ምስጋና መስጠት ግዴታው የሆነ ነው። ማንም ደሴት አይደለም። ንቦች እንኳ ቢቀነሱ፣ እልፍ ከባቢ ተዛብቶ፣ ተፈጥሮ ሁሉ ልትጎዳ እና ዘረሰው ሁሉ ሊራብ እንደእሚችል "ዘ ቢ ሙቪ" ላይ የተዳሰሰውን ሃሳብ ማስታወስ በቂ ነው። ለሚያነብብልኝ ይህ አንባቢ ደግሞ ትልቅ አክብሮት አለኝ። አጠገቡ ሆኜ መጥቼ ሲያነብብ ባየው እና አብረን ብንደሰት ሁሉ ደስስስስ ይለኝ ነበር። ስላነበባቹልኝ ምስጋናዬ ትልቅ ነው ብዬ ጠርታቹኝ አብረን እስካነብብ በምስጋና ልለይ እንግዲህ።፡

ይህን መጽሐፍ እንደው በድንገት 'በዘመነ ቅሸባ' (መቼም ታሪክ ሆኖ ይረሳል እና ልኮት ያስፈልጋል፡- የኮቪድ-፲፱ ሰሞን ማለት ነው፤) ቤት ዉስጥ በመታሰር ወቅት ለመጨረስ ተሳክቶ እንዲህ ቀረበ እንጂ የመጀመሪያ ስራዬ ከቶ አይደለም። ነሀርግን የጭብጥ ሃሃሳቡ እና ትልሙ እጅግ ጊዜያዊ ወይም አሁንአዊ ነው። ስለእዛ በሚል እንዲቀድም ተደረገ። እንዳልኩት ለጀማሪነቴ አስተያየት ተደርጎ በትልም እና ጭብጥ መነሾ ሃሳቡ ላይ ሲደመር ቢበዛ እንደምታዎቹ ላይ ላይ ያተኮረ ንባብ ቢሆን ብዬ እየተመኘሁ እንግዲህ መልካም ንባብ በእሚል እልፍኜን ገልጫለሁ።

ርእሶች ማውጫ

※※※※※※※※※※※※※※※※※※※※※※※※

፩ ቀን መቀበል

የመጣው

ሌላ ሰኞ ገባ። ዉስጡ፣ የእሚ ቤተሰብ ህልው ሆኖ አለ። የአዲሱ ሰኞ ጎኅ የእሁድ ጨለማ ማፈናቀሉን ሊያጠናቅቅ ሲል፣ ከሁሉ ቀድሞ፣ ናሆም ልክ ነቃ። አንጠራራ። *'ኡኽ አዲሱ ዕለት። እንተ‌ቃቀፍ አልክ? በሁለትኛ ማንጠራራት እና መመቻቸት፣ የነፍስ እጅዎቼን ዘርግቼ ነዋ!'* ከእንቅልፍ፣ ቀድሞ በዉጋገን፣ የዕድሜዘመኑን በር ከፍቶ ገቢ ቀን ሲአንኳኳ እሚቀበል ቀን-ተቀባይ ይባላል። የኑሮ መንገድ አበጂ ስለሆነ፣ ቀንመቀበል ከቀን-መቀላቀል በሂወቱ ይለያል። ሌቋሆ. (=ሌላ ሃቂትዎች *(ፋክተርስ)* ቋሚ ሆነው) ቀን-ተቀላቃይ ከቀን-ተቀባይ አናሽ የቀን ፍቅር አለው፣ ቀን-ተቀባይ ከቀኑ በላጭ የቀን ክፍያ አለው። ዘማች ጊዜ አጠንክሮለት በሄደው የማለዳ ቅኔ አረዳዱ፣ በደግ ዐዋቂ ልቡ ተቀርጾ የመቼም መርኅ ነበር፡፡

ማንም ያየው፤ መጠነኛ ሰውነት አለህ እሚለው፣ የ ፲፰ ዓመቱ፣ ከጥራዝነጠቅ ርእዮት የነቃ፣ ብልኅ እና የልጅዐዋቂ፣ አስተዋይነት በሆንብሎንታ *(ደሊበሬትሊ)* እሚገነባ (ምናብ ዉስጥ ነብሱ ሰምጦ ያልጠፋ እና በሞገደኛ ህላዌ ያልታሠረ)፣ ገጠር በኩራዝ ብርሃን ታጅቦ ወለል ምንጣፍ ላይ ዓለምን ሌሊት ተወልዶ የተቀላቀለ፣ ብዙ ሳይቆይ

በቤተሰቡ ድንገቴ ኢንጽረቴ (ወደፊትን አጥርቶ ያላጠና) ዉሳኔ-ትግበራ፣ ጠይም ሀበሻ መልክ እንደ ቤተሰብዎቹ አብዛኛዎቹ አባልዎች ለቆዳው የደረሰው፣ ማለት እሚቻል አባትአልባ፣ በቀረ በትምህርትቤት መሸለም እና ላይ-መምህርዎች በግሉ ዘባች ሊቅኛ *(አካደሚክ)* እዉቀቱ የእሚያስከበረው፣ ተማሪቤቱ የመብሰል አቅሙን ፈተና ሆኖ ያልተገዳደረው፣ አይነተኛ የ፳፩ኛው ክዘ. ክፍለሀገር ኢትዮጵያአዊ ታዳጊ። ሰሞኑን ግን፤ የሰውነት ንጥረነገሩ ሁሉ እየፈናው በጡንቻ እድገትአቸው መነሾነት አካላቱን ሁሉ በቂም መሰል ጥቃት ማፈነዳዳት ተያይዞበት ያለው ናሆም፣ እንደ ወትሮው በአዲስ ጎኑ ነብሱን ልኮ በሂወት ተመዘገበ።፡

እንደ ሁልጊዜ ልምምዱ፣ መስ በገነባው አልጋ ሰዉነቱን አንጥፎበት፣ ወደ ጣሪአ ተመለከተ። ኢንጽረቴ አኗኗሩ በድንገት ተሳክቶ፣ የተለመደ እማይባለው የከተው አኗኗራቸው ሁሉም እየጠቀመ ነው፡- እድሜ ለመስ እና በርናባስ። እርሱም እየተሸለመ ነው፡- የጠሩ ዓይንዎች፣ ወደርየለሽ ልቦና *(ኮንሰንትሬሽን)* ትምህርትአዊ ስኬት እና ደስተኛነት፣ ፈርጣማ እና ጠንካራ ሰዉነት፣ በጠቅላላው ብሩህ የታዳጊ መንገድ ዉስጥ እየተቋቋመ ነው። ወደ ላይ እንደ ተመለከተ፣ መልሶ ዓይንዎቹን ጨፈን አደረገ። ዊ...ቅ.. ዊ...ቅ.. ዊ...ቅ። የዳሮ በራቸው ሥር እሚጨዋወቱ እንቁራሪቶችን እና ጠንካራ ፀጥታን አብሮ አደመጠ። እንቁራሪትዎቹ ለአዳራቸው፣ ወደ በሩ ቀረብ ብለው ነበር ማለት ነው። ከአስተዉሎቱ ወደ እራሱ ተመልሶ፣ ዓይኖቹን በመጠኑ ለስስ ሥራ፤ በስሱ መልሶ ከፈተአቸው፡- በአዉቆታ *(ኢንተንሽን)* መደሰት ስሜት ዉስጥ እራሱን አብልጦ ገባ ገባ አደረገ። ለቅጽበት ምክትል ጣሪአው፣ አደፋ ጨርቁ ኮርኒስን አጢኖት፣ ወዲያው አንድ ብሎ ሰየመዉ።፡

ወደ ሁለትኛ አሰሳ ሳይመጣ፣ በምንም ወደ አልደፈረሰ ማለዳ ጸጥታ ሳቢ ምትሃት ደግሞ ተስቦ ገጽታውን ለማጣጣም በላቀ ነፃነት ወደ ገጸ-ጠዋቱ ሰምጦ አተኮረ። *'ግን ላስተዋለው፣ ከማንም ቀድሞ መንቃት፣ ሀይወት ለዋጭ ልእለምትሃት ነው። ግለትምምን (ኮንፊደንስ) ሲቸርስ! ስለዛ ወደፊት ባለመንገር ዉስጥ እነግራችሁ አለሁ'*።፡

የተኛበት ቀጭን ፍራሽ፣ ቀጭን ደማቅ አረንጓዴ አንሶላ ተደርቦበት አለ። ግን፣ አንሶላ እና ግል-ብጁ *(ሰልፍሜድ)* ፍራሹ መሃል፣ “አጣጪ” ብሎ የሰየመው የቀይ በሬ ቁርበት ተነጥፎበት አለ። ግልብጁው አለቅጥ

በመመቸቱ፣ በድሎቱ ስለሰነፈ፣ መድላቱን አስተካካይ ይህ ቁርበቱ ሆነለት። ደንበኛ ምቹ እና ተገቢ አልጋ ከቁርበቱ ተደማምሮ ለጀርባ መሸከሚያ አሸከርነት በቃ፡፡

ከ ቅጽበቶች እርጋታ እና የማለዳ ድባብ አስተዉሎት ተመለሶ፣ በባህርዛፍ እንጨቶች እና ጠፍሮች በመስ አራት አመቶች ቀድሞ ከተዘጋጀው አልጋ ላይ ጀርባውን አነሳ። ቂጡ ላይ አካሉን ቆለለ። ከሉልአዊው ስደተኛዎች ተቋም ለስደተኛ የተለገሰውን ድንቅ እሚባል - አንድአንድ ሰራተኛዎቹ ሲአነብቡት “ዩኤንኤጭሲአር” እሚሉት 'Unhcr' እሚል ስመ-አርማ ያለውን፣ በእርካሽ ዋጋ ስታገኘው፣ እሚ ተሯሩጣ ለደጋአማ ከተማው ስትል የገዛችው - ዳልቻው ብርድልብስ፣ ተንሸራትቶ ከደረቱ በመሽብለል ወደ ብልቱ ተሰበሰበ እና ተቆለለ፡፡

ወትሮም፣ ከመረጠው አነዋወር ጥበብ ተነስቶ እርጋታን ለስብእናው አከናንቦ በእርጋታ በእየሰከንዱ እሚንቀሳቀስ ሰው ሆኖ አለ እና፣ አሁንም እንደ ምንግዜው፣ ሰከኖ የቤቱን ግራቀኝ ተመለከተ። እሚ በመሬቱ ፍራሽ ከተኛው የቤተሰቡ መንጋ መሀከል ናት። በስተ ቀኟ፣ በጨቅላዋ ጮለቅ ስር-አንገት እቅፋት፣ አንገቷ በወጪገቢ ትንፋሽ ጋል ብሎላት፣ ማን መሆኗ ሙሉኛ *(ፉሊ)* በብድር ለንዋም ተሰጥቶ እስኪመለስላት እንደ ጠፋች ናት። ድንገት ቀጭን ድምፃማ ድንክዬ ፈስ ጢጥ አደረገች። ከጀርባዋ፣ ጢዩ ግንባርዋን ማጅራቷ ላይ አገናኝታባት ተወሽቃባት አለች። ቂጥ አፈንድዳ፣ በታጠፈ ጉልበቶቿ የእናቷን ጀርባ መልሳ ጎስማ ነክታ፣ አሁን ስራ የሰራው የእሚ ቂጥ ላይ የእግሮቿ ቁመት አልቆ አለ። በጡቶቿ አቅራቢያ አንገቷ ስር ጮለቅ፣ በጀርባዋ ባለፍየል ጭራ መሰል ጸጉር ጉንጉናማዋ ጢዩ ከእናትአቸው ትክአልባ ስነልቦናአዊ ከለላ መስርተው፣ በብቃት ሰላም እየሳቡ መሸገውባት አሉ። በመደቡ፣ ሁሉ ሰላም እና የበቂ ፍች ያለው ነበር። *'አቤት እናት፡- ለጨቅሎቿ ሁሉን እምታውቅ እና የምኑም መፍትሔ የሆነችው ፍጥረት'፡፡*

ወደ ሌላው ጥጋት በእርጋታ ናሆም ዞረ፤ ራቅ ብሎ እነ ቢግ ፍራሽ ላይ ብሩ፣ ቢግ እና ባቤ በእየፈናአቸው በዉጥንቅጥ አግጣጫዎች በመጋደም መኖራቸውን በዉሰት ከለቀቁ መሀል ነበሩ። ማንም በጊዜ ቢነቃ እና ቢያይአቸው፣ እንደ ረቂቅአዊ *(አብስትራክት)* ስእል ነፃ ቅጥ *(ፍሪ ስታይል)* በእየቀኑ ተቀያይሮ ያስመለከቱት አለ። ፈገግ አለ። *'ደግ ምስል መቅረጫ*

መሳሪአ ያገኘሁ ቀን ይህን ወደ ማህደር መቀየር አለብኝ፤' ባቤ እንደ ለመደው ግራ እግሩ፣ ብሩ ሆድ ላይ ስለተጫነ፣ ቀድሞ መንቃት አለበት። ብሩ ከቀደመው ግን፣ ስለ ኢህግአዊ ድንበርጣሽነቱ የእግሩን *ሥጋ* ይዞ ምዝልግልግ ያደርግለታል። ትላንት ጨምሮ ሰሞኑን ያን አድርጓል። ባቤ ባለአስራሁለት አመትዎች እድሜ ተናዳጅ፣ ብሩህ፣ ግለትምምንአማ፣ ግልዮሽኛ *(ኢንዲቪጁዋሊስቲክ)* ወፈር ወደማለት ያለ ጎረምሳው፣ ይህ ሁሌም ንዋሙን-አብራሪ የሆነ መመዝለግ ሰሞኑን እየጠነከረበት በጠባ ቁጥር መብገን እየለመደ ነው። ብሩ ግን ቀድሞ ስለሚነቃ እንጂ ተኝቶ በቡጢ እና እርግጫዎች በሁለቱም ጎንዎች በጎረምሶቹ በየተራ ሲነደል አይሰማውም። ሲነቃ፣ በሰላማዊነት እንግድነት ብቻ የጠየቁት እጆች እና እግሮችን፣ እርምጃ ይቸርአቸው አለ። *'ትልቅ እንቅልፋም፣ ጉዱን አላወቀ'*።

ወደ ጥርስ መወልወል እና ፀሎት ከመሄድ እና ተግባርአዊ ዕለት ከመጠንሰስ፣ ቀድሞ እስከ እረፋዱ እሚቋጩ ስስ ዕቅድዎች አሥሳ ወደ ራሱ ትኩሮት ተመልሶ ቀጠለ። *'ሁለትኛው ሁለገብ ጽዳት ነው፤'* ወደ ሦስትኛ ዐብይ ጉዳይ ሲመለስ የቢግ እንግሊዝኛ ጥያቄ እና የባቤ ሰሞንኛ ንትርክ ትዝ አለው እና በእነዛ ጸና። ቀጥሎ አሰበ። *'የትላንቷ አዉሎነፋስ፤'* ምሣሰዓት ጀርባ ደግሞ የተሲዓት ተግባር ከእርሱ ከተፈለገበት መረመረ። ቢመረምር ምንም አላገኘም። *'ማታ ስ?'* ሦስትኛው የዕለት ክፍለጊዜ? ምንም ግዴታ አልያዘበትም! *'የመስ ፊት፤'*

ናሆም ይህን ሲከውን፣ የተግባርዎች ዕቅድ ነደፋ ለማዳበር እንጂ የሚአስበው እሚዉለውን ሙሉ ወይ ከፊል አዋዋል አይደለም። ያ፣ መርሐ-ግብር (=ተግባር መምሪያ) እሚሉት ሳይሆን አይቀርም። መርሐግብርን ከእዛ አንፃር ግን ከባድ እና ኢተፈጥሮአዊ ብጤ ስለሆነ አይከተለውም። ቀድሞም ማንም ዕለትን አይቆጣጠረውም። እርሱም ያንን አለ-መብቃት ይቀበል አለ። *'እኔ እግዚአአብሔር አይደለሁም፤'* ብቻ ግን ስስ ቁምነገር ያሥሳል። *'እማውቀው፣ ከእኔ በድርጊት እሚፈጸም ምን ምን ይጠበቅብኝ አለ?'* ይህ ነው የእርሱ መነሻ። ምንም ተቆጣሪ ተግባር ሰግነ ካልጠበቀው፣ ዕለቱን 'በደስታ ሆኜ መቋጨት' ብሎ፣ ምድር እንድትቀበለው እግርዎች ወደ ወለል ይልካል። የሆኑ ግዴታ ተግባሮች፣ ሰግገው ለመደረግ ሲጠብቁት ካስተዋለ፣ አንደኛ እነሱን መቁጠር እና ግዴታዎች እንዳሉ ማስታወስ፣ ሁለተኛ በዕለቱ መቼ እና እንዴት

ብከውናቸው ከሁሉ ቀላል እና ስኬትአማ ይሆኑልኝ አለ ብሎ ማቀድ እና ድርጊቶቹን ለምርጡ አከዋወን ጥምረት ማመሳቀል ብቻ ነው። ምርጡ የአጋጣሚዎች ስብጥር ንድፍ ተበጀ ማለት ነው። ኃላፊነት እንዳይተው፣ በቅድመንቃቱ *(ፕሮአክቲቭ)* መነሾነት ደስተኛ እንዲሆን፣ በተግባር ስኬት እንዲያቀርብ፣ እራሱ ላይ አተኩሮ በልቦናአማነት *(ማይንድፉልነስ)* ለመኖር ስለእሚአበቃው ይህን ዘወትር ይከውን አለ፡፡

ይህ ልምምዱ፣ ያኗኗር ስኬት አሳፍሶት ነበር። በእሚጠበቅበት የቀን ድርጊትዎች፣ የመጨነቅ እና ያለማሳካት ኋኝነትአዊነትዎችን *(ፓሲቢሊቲስ)* በእዚህ እንዲነጥፉ ያደርግ አለ። በዘፈቀደ አከዋወን ዕለቱ ስለእማያልፍ፣ አለመዛል እና አለመድከም እንዲችል አድርጎት ነበር። ለምሳሌ ይህ የዕለት ስስ ዳሰሳ እሚለው አደብ-ጊዜ፣ አንድ ተግባር ብሎ እከሌን መጠየቅ ካለው፣ ሁለተኛው ገበያ መዉጣት ከሆነ፣ ሁለቱን አጣምሮ ለመከወን እራሱን እንዲአበጅ እና ኋላ "ኡ! የአን ረሳሁ! ወይ! ምነው አብሬ የአን ይሄን ባደረግሁ!" እንዳይል ይፈቅድለት አለ። ዕለት በስሱ ማሰብ ለርሱ አንዱ ይህ የማስተጋበር ትልም እንጂ በመርሐግብር መታሰር አይደለም፡፡

ብዙዎች ግን፣ ቀላል የዕቅድ ጥበቡ፣ ለዕለትአዊ ስኬት እና ደስታ እሚረዳ አይደለም፣ ሂወትን መቆጣጠር አይቻልም፣ ያን ግዴታ በእዛ ደቂቃ በእዚህ ደቂቃ ሳደርግ ካልተገኘሁ ሞቼ ልገኝ አስብሎ ከሰው ያራራቃል፣ በሚሉ ተቃውሞዎች የሃሳቡን ጥቃት ሰርተውለታል። አስረኛ ክፍል እንደ ገባ፣ ይህን እሚጠላ፣ የስነህይወት መምህር፣ መምህር አጉናው ድጋፌነህ፣ የጻረ-ዕለት-ዕቅድ ተከራካሪ ሆኖ ገጥሞት ተፋለመው። በመሰላቸው ጊዜ መስራት እንደ አለባቸው እሚአስረዱ ብዙ ምክርዎች ከዘረዘረ በኋላ መናገር ቀጠለ እና "በዘፈቀደ መኖር ይሻላል ማለቴ አይደለም። ግን ሰው በዕቅድ፣ መሐግብር ምናምን እሚተበተብም ዘረፍጥረት *(ስፒሺስ)* ደግሞ አይደለም። ባሻቹህ ሰዓት አጥኑ። ደስ ስላላችሁ ብቻ፣ ስኬት ያኔ ይጨምራል። እራስ ማስገደድ ዉስጥ ግን መሰበር እንጂ ስኬት የለም። ስትደበሩ፣ መርሐግብሬ ነው በሚል ፈሊጥ ከመታሰር እና ጥናቱን ከመጥላት ይልቅ ወጣ በሉና ተጫወቱ። ስትመለሱ በራሱ ጊዜ ማጥናቱ ስቧችሁ ታቀረቅሩ እና ስኬትአማ ትሆኑ አለ። ባጭሩ፤ የሰው ልጅ ትልቅ ነው። በመርሐግር አይጠፈነግም።" አለ። ሲጨርስ፣ ናሆም እጁን አዉጥቶ

ነበር። እድል ተሰጠው። "መቼም ማጥናት ከደበረኝስ?" "የትላንቱን ቤትስራ ያልሰራ አለ?" ወደ ማስተማሩ ተቀየሰ፡፡

'አጎቴ መስ ግን ማቀድን እንዳፈቅር ኢድርጎ ሚስጥሩን አስተማረኝ። ባቋራጭ ቅዱስ ጊዮርጊስ ቤተክርስትያን ስንሄድ፣ ያስተማሪውን መምህር አጉናው አዲስ ርካሽ ኪራይ ቤት አሳይቼው መምህሩ ያለውን ነገርኩት። 'ይሄ ያልተማረ አስተማሪ' ብሎ ተቆጣልኝ። ድንገት ዞር አለ እና 'ቆይ ግን እርካሽ እንደሆነ የት አወክ?' ብሎ ጠየቀኝ። 'ጎረቤቱ ያለው ልጅ ለማንም ሳይናገር ርካሽቤት ሊፈልግለት እና ሃያብር ሊሰጠው ተነጋግረው፣ አገኘሁልህ ብሎ ወደ እዛ መራው። ቤቱ ሃምሳ ብር ስለቀነሰ ገባበት እና አስርብር ሰጥቶ በአርባ ብሩ ፈንታ ማርክ እጨምርልህ አለሁ አለው። ልጁ እንቢ አለ። መምህሩ እንደውም ተወው አለ እና አብሶ አበሳጨው። ልጁ ተናድዶ ወሬውን ለሁሉ ተማሪ አስወራበት እና ከፍተኛ ድሃ አስባለው። ገናም ቀድሞ ከነበረበት ትንሽ ብቻ እርካሽ ቤት ፈለገለት እንጂ ከሁሉ እርካሽ ግን እንዳልነበረ አሳወቀው። ጎረቤቱ የነበሩት አከራይዋ ሊያና ቤት ተከራይ ካመጣ አስር ብር እንደ እምትሰጠው ስለነገረችው ስድሳ ብር አልሞ እዛ ወደ እሷ ጋር ቀጥታ እንደ ወሰደው ነገረው። 'ማርክ ምን ያደርግ አለ? እንደውም ተወው! ሀገርአቀፍ ተፈታኝ ነኝ። እንከፍ ድሃ!' ብሎ እስከ እብደት አበሳጨው።'

መስ ይህን ሰምቶ ልጁን አደነቀ። ናሆምም ትንሽ አክሎ ነገረው። "ያኔ መምህሩን ስጠይቀው በመጀመሪያ እኔ ማቀድን ወግኜ አልነበረም። መጠየቅ ከቻልኩ፣ ነገርግን ሳልጠይቅ ካለፍኩ፣ ከእውነት ስለእሚአፋታኝ፣ ለዛስል ብቻ፣ ጥያቄ ሲታየኝ መጠየቅ ፈለግኩ። መጠየቅ እሚአስችል የሃሳብ ክፍተት ተመልክቼ ሳልጠይቅ ካለፍኩ 'የዓለም ከሃዲ' ነኝ ብዬ አምናለሁ። እማይጠየቅ ነገር ደግሞ እምብዛም የለም። ከምንም አለመጣበቅ የመጠየቅ አቅም ቁልፉ ነው። ከምኑም ካልወገኑ፣ ምኑንም መጠየቅ ይቻል አለ። በእኔ ጥያቄ እሚመለስ ፍሬነገር ምን እንደእሚሆን አላውቅም። ህይወቴን እሚአበራ ነገር ሊገጥመኝ ይችላል። ወይ ደግሞ እሚአደምጥ ወይም እሚመልስ ደግሞ አንድአች ከፍተኛ መንቃት ሊመዝዝበት ይችል አለ። ስለዚህ አንድ ክፍተት የተመለከተ ሰው፣ ይህን መጋጨት ወይም አለመገለጥ ለማሳወቅ እንኳ ብቻ መጠየቅ ግዴታው ነው። ለምን የጥያቄ ሃሳብ እንደ ቀረበለት አያውቅም። ደደብ ወይም ጎበዝ ነኝ ሳይል ብቻ በማመዛዘን ሆኖ፣ ተገቢ መካንጊዜ *(ስፔስታይም)* ዉስጥ

ወይም-ይልቅ ዐውድ ወይም ድባብ ዉስጥ ሆኖ መጠየቅ ይገባው አለ። ለምሳሌ ሰው ሞቶ ሲቀበር ለምን በሣጥን ይከተት አለ ብሎ የተገረመ ሰው ጥያቄውን ሰው ሲቀበር ከሚያለቅሱ ቤተሰቦች ላንዱ ሄዶ *'ሣጥኑ ምን ይሰራለት አለ?'* ብሎ መጠየቅ ተገቢ አይደለም። ግን ዞር ብሎ ለሌላ ሀዘንተኛ ላሎነ ሰው ወይም ለአስመሳይ ለቀስተኛ ግን ቢጠይቅ አመክዮው ይገለጥለት ይሆን አለ። ብቻ በተገቢ ሥፍራ ማንም ምንም መጠየቅ ቢከውን፣ እሚጎዳ ማን አለ? ማንም የለም። ባለ መጠየቅስ? ምንአልባት፣ ሁሉም!"

ከሰሰ ዕለት ቅኝቶቹ መልስ፣ ፈርጣማው ናሆም ፈለግዎቹን በግል ወደ አነጸው ላስቲክ መጫሚአ ከተተ። የተመረጡ የጀሪካን ላስቲክዎች ጣሣ ዉስጥ አቅልጠው፣ በሸክላ ጭቃ ዱካቸውን በማተም ባዘጋጁት ቅርፅ የቀለጡትን ላስቲኮች አፍስሰው፣ ብዙ መጫሚአዎች ለቤተሰብዎቹ ያዘጋጁ ነበር። ከእንደማንኪያ እና ሌላ ቁሳቁስዎች መሀል። በምቹ ጫማው የተተከለ አካሉን አንቀሳቅሶ፣ አልጋውን ተገቢ የማንጠፍ መስተንግዶ አደረገለት። ዝግታ እንደ ያዘው ወደ በሩ አመራ። በክረምቱ ሁሉ አየር እና ምድር ዓለሙ ሲረጥብ፣ የቤቱ ግድግዳ እንጨቶች በቋሚነት ለወርዎች ሲርሱ፣ ቤቱ እርጥበት መጥጦ ይሸበሽብ፣ ይከብድ አለ። ገናም፣ ወደ ጨቀየ፣ ላቆጠ ምድር በቀላል ኢምንት ኢምን እያለ ስለእሚሰርግ፣ የቤቱ በር እና መስኮትዎች እንደ ልብ ገጥመዉ አይዘጉም። ግን በሩ አብሮ ካመትአመት በመስመጥ መሬት እሚፍቅ ሆኖ እንዳይሰርግ፣ ከፍባለ ደፍ ከወለሉ ተጣልቶ ርቆ ተገጥሞ ነበር። ደፉን ወርዎች ኋላ ጮለቅ እየዳኸች እንኳ መሻገር እና ዉጭ መዉጣት አትችልም። ወደ ሠላሳአራት ሴሜ.ዎች ከፍታ ድረስ ነበር። በእርሱ አናት ላይ በሩ የተንጠለጠለ እና ሲዘጋ ልክክ ብሎ እሚገጠምበት ነው። በመከፈት እና መዘጋት ድንቅ ሎሌነት እንዲይዝ ይህ ኪነህንፃአዊ *(አርኪተክቸራል)* ብልሃት አስችሎት ነበር።፡

በዝግታ እሚንቀሳቀሰው ናሆም በረከት፣ መቀርቀሪአውን ከተሰካበት የግድግዳ ብስ በቀላል ጉልበት መንጨቅ አደረገ እና በአየሩ ለቀቀው። በሩ አካል ላይ በተያያዘበት አጭር ጠፍር በእራስሰር *(አዉተለማቲካሊ)* ተንጠለጠለ። በሩ አለቅጥ እንዳይበለቀጥ በመዳፍ ገደበው። ቆመ። ዉጭን ተመለከተ። ብርሃን አብዝቶ ገፍቶ አልደረሰም። ሌላ ሥፍራ የማታ ጀምበር

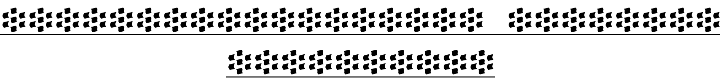
ሆኖ ወደ እዚህ የማለዳ ጀምበር አልሆነም። ሌላ ቦታ ጀምበር ሲርቅ ገና እዚህ ወደ ሰማዩ ይሰቀል እና ይበራ አለ። ለዓይንዎች ግን ድንግዝግዝ ዉጋገኑ በቂ ሆነለት፡፡

ከዉጭ ዘመንአዊ መቀርቀሪአው ስክት ብላ ታገለግል አለች። ተጠቀማት እና ዉጭውን ተቀላቀለ። የተንጣለለ ጊቢ፣ ሞላጎደል ባዶ፣ በእሾሃማ ኮሽም ዛፍዎች መተቃቀፍ፣ ዘብነት እና ለአመል ቆም ቆም ባሉ አቅመቢስ ኢጋፋሪ እንጨትዎች መናኛ አጥር ተከልሎ አለ። ቀዝቃዛ አየር አስገድዶት ወደ አፍንጫው በጉልበት ተማገ እና ወደ "ያን ትተህ እኔን አጢን" አመጣው። ፊቱን የወረረ ህቡዕ ቅዝቃዜ ፍልቅልቅነት ቸረው። *'የማለዳ ሥጦታ፤' ፈገግ* አለ። ዙሪአገባውን እየተመለከተ አካል እንቅስቃሴ ዉስጥ ተጠመደ። እሚወድደው ቅዝቃዜን ደጋግሞ በተሰማው መንገድ ሁሉ አብሮት እያጣጣመ ቆየ፡፡

በመደበኛነት ደጋማ እሚገልፃት ፋሲካይት፣ በማለዳው ናሆም አድናቆት እሚቸረው አሽብራቂ ቅዝቃዜ አላት። በተለይ ቤትአቸው፣ ከከተማው ሙቀት ፈንጠር ብሎ፣ ከብዙ መንግስት መስሪአቤትዎች የተርታ መንደር ጀርባአቸውን እየተመለከተ ሲታነፅ፣ በብቸኛነቱ ጭምር ለመቀዝቀዝ የተፈረደበት ነበር። በድባብም በጭስ ብክለትአልባነትም። ጭራሽ ከጓሯቸው ራቅ ሳይል እንኳ የከተማ አጎራባች መጠነኛ ጫካው መነሻው ስላለበት ነፋሻማነቱ በቤታቸው የጠና ነው። ናሆም ደግሞ መቀዝቀዝ ጥሎበት ይወድድ ስለነበር አቀማመጡን ቤተድቅ *(ማንሸን)* ባይሆንም እምብዛም አይጠላውም። ቅዝቃዜ እሚጠላ ይቃረነው አለ እንጂ የከተማዋ አንድኛ ዉበት መቀዝቀዝዋ ሁለተኛ የሰው እና ከተማ አቅሙ ህገክፍፍሉ *(ሬሾ)* አለቅጥ አለሙብዛቱ እንደ ሆነ ይከራከር አለ። ማለዳውን ከተተኛ ቅዝቃዜው ዉበት ግለት ግን እማይቀመስ ነው ብሎ ይመልስ አለ። በማለዳ መንቃቱን ለማብሰልሰል እንኳ እሚፈቅድ ስለሌለ ሃሳቡ ሁሌ አሸናፊ ይሆንለት ነበር፡፡

እንቅስቃሴውን ከዉኖ ከደቂቃዎች ማለዳ አጢኖት *(ኦብዘርቬሽን)* ኋላ፣ በልዩልዩ ጭርጭርታዎች ወፍዎች ማዜም ሲአበዙ፣ *'እሚአደርጉትን በማቀድ ስለዕለቱ ሲወያዩ'* ብርሃን ሌላ ዓለም ምሽት አንግሶ እዚህ መሞቅ ሲጀምር ወደ ቤት ተመለሰ። *የ "ቀ" ፊደል ዘር "ቋ"ን ጨምሮ በአማርኛ ባይኖር ለልጆቻችን ደግ ነው። የቋንቋው መሰረተ ድምጽ አስጨናቂ*

ስነልቦና አምጪ እና በቀላሉ ልክ ጀ እና ዠ አንድ እንደሆኑት በ "ከ" ዘር ሊለወጥ እሚችል ነው። ስለ አማርኛ ገበታ ወደፊት ነግራችኋለሁ፣' ልብስ ቀየረ። በግል ያልተበጀ መጫሚአ ለወጠ። የጅ ሰዓቱን እሚገምተውን ለማረጋገጥ ተመለከተ። አስራሁለት ሰዓት ሊል ሁለት ደቂቃዎች ቀሩ። ቀንን ተቀብሎ አለ። አሁን ገብቶበት አለ። ስለ እዚህ በቀን ወደመሰንበት ሳይሆን ንቁ እና ደስተኛ በመሆን ብቻ ወደመኖር ይገባ አለ። ጉልበትየለሽ ጠዉላጋ ጨረርዎች ለ አመል ያክል ከደካማ ፀሐይ እየሞቀ ወደ ቤተክርስትያን በከባቢ ዓለሙ ግል ቅኝግዛት ማንም በሌለበት በብቸኛነት ይዞ፣ አለ ድካም ያስለቀቀውን ባዶ ጎዳናዎች እንደቅኝ ገዢ ለብቻው ይዞ ነጎደ።፡

※※※※※※※※※※※※※※※※※※※※※※

፪ ዓዉራውን መቀበል

ደቡብምስራቅ

መስመር ላይ ከአዲስአበባ 300 ኪ.ሜ.ዎች ተምዘግዝጎ እሚገኝ ወጣት ሰፊ ከተማ ፋሲካይት ነው። ከሁሉ ቀድሞ ታላቅ እና ልዑል ለኢትዮጵያ እሚገባ ሃሳብ በሆነው በደርጉ (መንደር-)ሰፈራ መርሐግብር እንደ አንድ መንደር ተጠንስሶ ዛሬ ዐምደ ከተማ ባይሆን እንኳ እማይከፋ ከተማ ሆነ። በብሔረሰብ መለኪያ ሁሉን እየመዘነ እንደጎዳ መንግስተ-ኢህአዴግ ለእዚህ እና መሰል ከተማዎች ያስቆጠረው ዉለታም አለ። ከከተማው ራቅ ብሎ ከሰማይ እንደ ወረደ ናዳ ከደቡብምስራቅ መዉጫው አንድ ጎዋአዊከተማ *(ዩንቨርስሲቲ)* ዋና ቅጥሩን አድርጎ ከኢህአዴግ. ወደ ብልግና መቀየር ቀደም ብሎ ተሰርቶላቸው ነበር። ግን ወግ ያየ መንገድ እንኳ ገና ከተማው አልነበረውም። ዓዉራ መንገዱ፣ ብቸኛው ዘመንአዊ መንገድ እንኳ፣ ደግ አይባልም። ቤተመስተናገጃ *(ሆስፒታል)* እንኳ የለም። መለስተኛ-ቤተጤና በጫካ መሀከል አራዊት እሚአክም ይመስል ከከተማው እርቆ አራት ኪ.ሜ.ዎች አልፎ አለ። ከተማው እንድትሰፋ እና መሀከል ሆኖ እንዲያገለግል ነው የራቀው ቢባልም አጠገቡ ግን ተራራ እና በሃያ አመቶች በእዛ አግጣጫ ያልሰፋ ከተማ ስለሆነ ህክምናውን አቅራቢያ

ማግኘት አይቻልም። ሦስት ቤተመድኃኒትዎች ብቻ በከተማው አሉ። መንገድዎች በክረምት ጨቅዪ ናቸው። ከተማው መዝናኛ ማዕከል ወይም ይፋ መጽሐፍቤት(ዎች) አያቅም። የከተማው ቤተመዘከር ዉስጥ ታሪክ፣ ከባቢ ተፈጥሮ ወይም ባህሉ ተመዝግቦ ለእይታ አልተቀመጠለትም። ነዋሪዎቹ (ወይም ጎብኚዎች እና ለምሳሌ ዘጠና ዓመቶች ኋላ ያለ መጭው ዘመን) ከተማውን ማን እንደመሰረተው እና ማን ምን እያደረገለት እዚህ እንደደረሰ እሚያቁበት ይፋ እድል ከቶ የለም። የከተማው ታሪክ በማዘጋጃው እንደ አንዱ ስራው ተደርጎ ላልተመዘገበ ከታሪኩ ባሻገር መጪው ጊዜውም ገና ባይመጣም ሲመጣ እንኳ ታሪክ እማይሆን ነው። ወጣትዎች፣ ህፃንዎች፣ ጎልማሳዎች፣ አካላዊ ተስኖ ያለባቸው፣ ወይም ማንኛውም ክፍለ ማህበረሰብ እሚገለገልበት ልዩአማአዊ *(ስፔሻላይዝድ)* መስተናገጃ ተቋምዎች፣ ማዕከልዎች ወይም ሥፍራዎችም አያቅም፤ በከተማው እሚተላለፉ እነእዚያ ዜጋዎች እና ጭራሽ መስራቾች መሀል ሆነው እሚኖሩ ግን ብዙ ናቸው። የአየርላንድ መንግስት ከአየርላንድአዊያን፣ የሰበሰበው የራሱ ሃገር መተዳደሪአ ግብርን ሰንጥሮ፣ ለእዚህ ሀበሻ ከተማ፣ ከተማ ፍሳሽ ማስተናገጃ ስነስርአት አበጅቶለት አለ። ትልቁ የተጠና ከተማአዊ ቀለም ያ ጥረት ብቻ እንደ ሆነ አለ፡፡

ብቸኛ አንድኛ ደረጃ ትምህርትቤት - መስኮት ትምህርትቤት - በተዋህዶ እምነት ዓለምአዊ እኩያ ቤተትምህርት ግንባታ - መልከብርሃን መነሻ ደረጃ ትምህርትቤት - እገዛ ትንፋሽ አጊንቶ አለ። በቀረ፣ ሰፊው እና የተጨናነቀው መስኮት መነሻ-ደረጃ ቤተትምህርት፣ ብዙ እየፈለጉ የያዙት ባይተዋሩ አሸከራቸው ነው። ናሆም ከጭንቅንቁ እሚዛመድ አንድ ገጠመኙ ግን ለአንድ የሂወት መርጎ አድርሶት ነበር። የተዓግ. (የተባበሩት አሜሪካ ግዛቶች = USA) ኢተድ. (ኢመንግስታዊ ተራዶ ድርጅት = NGO) ለትምህርትቤቱ ከአስረከበው ልዩልዩ ለቤተመጽሐፍ የተወሰኑ ሥጦታ መጽሐፍዎች ነበሩ። ሸላሚ ደቦነቶች *(ኮሚቲ)* ከቤተመጽሐፎቹ ሥጦታ መጽሐፍ መርጠው በምትኩ የሽልማት ግዢ ወጭ አስወጥተው ተማሪዎች ሲሸልሙ እና ናሆም ትምህርትቤቱ ጭንቅንቅ አድርጎት አመቱን ማጠናቀቁ ስለነበር፣ በሽልማት ቀን ሄዶ ሳይቀበል ቀረ። ደጉ ምርጥ መጽሐፎች በሙሦኛዎቹ ተሰረቅኩኝ ስላለው፣ መጽሐፍ ሽልማቱ ዳግም አጓጉቶት ለመጠየቅ በንጋታው ሲመለስ፣ በህቡዕ ክልከላቸው ዛሬነገ ዉሰድ ብለው ሊቀደቦነቱ *(ቼር ኦፍ ኮሚቲ)* እንዲመላለስ ሲአደርጉት በመጨረሻ

በመበሳጨት ንቋቸው ተወው፡፡ እሚያከብራቸው ጎልማሳ መምህሮቹ ግን ባዩት ቁጥር እሚአፍሩ ሆነው በመጨነቅአቸው ደግመው ሲያስጨንቁት፣ የልፋት ሽልማቱን ተነጥቆ ገና የመጨነቅ እና መሳቀቅ ነገር ላይ መዉደቁ አንድ ፍልስፍና እንዲያሳድግ አረገው፡፡ መመረቅ፡፡ *'ወደፊት ስለእርሱ እነግርአችሁ አለሁ፤'* እሚያፍሩት እና እሚያስጨንቁት መምህሮቹ፣ ሲገናኙ ምንም እንዳልተፈጠረ መቁጠር ጀመረ፡፡ እማያውቀው መንገደኛ እንዳለፈው በዝምታ በመምህሮቹ መታለፉ ተስማማው፡፡ ከአሉታአዊ ኩነቱ ተመረቀ፡፡

'መመረቅ ማለት ከገጠመ አንድ ከንካኝ፣ ሰላም ነሺ፤ ወይም አስፈንጣዥ ሁሉ፤ ጉዳይ አንድ መዝጊያ ድምዳሜ (በቀላል ሊቀበሉት) ሊደርጎ አበጅቶ ጉዳዩን መጠቅለል ነው፡፡ እና ወደ ዕሙንአዊነት (ሪአሊቲ) ለቀጣዩ ኑሮ ተመልሶ መግባት ነው፤ ሃሳብ ይዞ ከመብከንከን፣ ዘግቶ ወደ ነዋሪነት ማዝገሚአ ጎዳና፤' መመረቅ የሂወት ትልቅ መርኅ ነው፡፡ በኑሮ ግብግብ ሂደት፤ በአረዳድ፤ ወይም አተያይ ዉስንነት፤ የሰው ዘር በጭንቀት ሲጠቃ፣ ነፃነትን አለመልቀቂያ እና ከሁኔታዎች ጋር አለመጣበቂአ ማምለጫ ሽንቁር፤ መመረቅ ነው፡፡ የደምድሞ መሻገር ቅኔ፡፡ ናሆም ዉጤቱ ሲያረሰርሰው፣ ዘረሰው ሁሉ ያስፈልገዋል ብሎ ያስብ ሁሉ ነበር፡፡ ካልሆነ፣ ሰው በገጠመው አንድ ደግ ወይም ክፉ ኩነት ሲብከነከን በነገሩ አንጎሉ ይተበተብ እና ሂወትን ይዘነጋ አለ፡፡ ሂወት ግን ስነሂወትአዊ *(ባዮሎጂካል)* ነው፡፡ አዎንታአዊነት ብቻ አኗኗር ነው፡፡ መብከንከን አዎንታአዊነት ገፋፊ ነው እና መመረቅ ትልልቆቹ የመኖር ጥበቦች መሀል ነው፤ የነገሩ አብከንካኝነት ባልተገባ ረጅም ቆይታ ወይም ዘላለም መቆየት ጭራሽ ልብን ይቦረቡር እና ከኩነቱ ጎጂ (ወይም ጠቃሚ ሁሉ) ገጽታ ሌላ ወደ አዲስ እንዳናማትር ያጠምደናል፡፡ ያ፣ ቋሚ ቅጣትን እራስ ላይ ማቋቋም ነው፡፡ *'መመረቅ ግን በሂወት መራመድ እንዲቻል የገጠመን ረግጦ ወደ አዲስ ምዕራፍ ለመሻገር የኑሮ እግርዎች መላክ ነው፡፡'* በሰው ወይም ነገር ላይ ቅናት መንፈስም ላለመያዝ ያግዝ ሁሉ አለ፡፡ ስለ እምንመረቅ፡፡

ወደእዚህ ብዙ የጎደለው ከተማ እሚ በረከትን ተከትላ ልጇቿን አስከትላ ስትመጣ፣ ከተሜ አኗኗር ይከብድ እንደሆነ ቅንጣት መረጃ አልያዘችም፡፡ እንደ ገጠር ነበር የመሰላት፡፡ ጭራሽ ቀድማ ማቀድ ጽንሰሀሳቡን እንኳ

አታውቅም። በረከት ግን በገጠራማው የከተማው አዋሳኝ የሠፈራ ሁዳድ ሲኖር ወደ ከተማዋ ወጣገባ በማለቱ ብርቅርቅታዋ አነሆለለው። በሁዳድ ፱ ገጠር መንደር የነበረውን መሬት ቀድሞም እየሸረፈ በመሸጥ አስቸገሮ ነበር። “አንድ ቀርጥ ቸበቸብክ። በምን እንኑር?” እሚ አንድ ቀን በግና ጥያቄውን ለኮሰች። በረከት አንድ ነገር ለምዶ ነበር። መንደሩ ዉስጥ ካሉ ነዋሪዎች ወጣት እሚሰኙት መሀከል ነበር። እርጅና የገጠማቸው እና አቅም ያነሰአቸው ዜጋዎች መሬትን በመጋዞ ዉልዎች ማሳረስ በስፋት ስላለመዱ፣ አዛውንት በበዛበት መንደር ወጣት የነበረ በጉልበቱ ብቻ መራርጦ እኩል፣ እኩልታምሾ፣ ድረስ ያርስ ነበር። ይህን ሲያደርግ ከርሞ፣ በሬዎቹን በመቀነስ ደግሞ ሲሸጥ ወይም እህሉ በቤቱ ሲትረፈረፍ ነገን ስለማያስብ፣ ድካሙን ለመቀነስ አስቦ፣ ወደ ሢሶ መጋዞ ይዞር ነበር። በሂደት፣ ትንሽ ቢሰራም ኑሮ በመቅለሉ ሲቀጥል፣ በሬዎቹን ተዘናግቶ ሸጦ ከመጋዞ ወረደ። በስምምነት ተቀጥሮ (ጉልበት ብቻ ሸጦ) ማረስ ጀመረ። ብዙ ሰብሎች ማግኘቱ ዞርዞሮ በቂ ነበር። በረከት በእዚህ አኗኗር በመስመጡ ግን፣ የገቢው ዋና ምንጭ የራሱ ሁለት ተኩል ቀርጥ መሬት ሳይሆን ጉልበት አገልግሎቱ እና ክፍያው ሆኖለት ነበር። ጉልበቱ በቂ ገቢ አግኝቶለት በተከታታይ ስለተደሰተ ግን የግል መሬቱን ዋጋ ከናካቴውም መናቅ ቻላማለት፣ ከእዛም መቦጫጨቅ ጀመረ። እሚ ግን በንህላልነቱቱ በግና መሬቱን እየቆረሰለ እንዳይሸጥ ስታሳስበው በቂ ገቢ ስለ እሚአገኝ መልሶ ተከራካሪ እና አሸናፊ ነበር። “በደንብ እየተበላ አይደል እንዴ!” አለ። “ዛሬ አልፎ ወደፊት ልጆችህ ስ? እ! ከመቃብር አጽም ስትሆን ወጥተህ ለሸማግሌዎቹ እያረስህ ልትረዳቸው ነው? እነ እርሱ መማር ነው ያለባቸው! እንደ አንተ የብድር በሬዎች ቂጥ ስር ሲሯሯጡ አይኖሯትም! የእኔ ልጆች አር ሲወጣ እየተመለከቱ ፈሳቸው ሲፈሳባቸው እየቻሉ ጥማዶች ተከትለው ለማረስ አይፈልጉም! አንተ አፅም ሆነህ ለማረስ ብትመጣ ደግሞ እንኳ በሬዎች ደግሞ አፅም ይፈራሉ።” እሚ በስሜት ስትነድድ እና ስትናገር ድንገት ትልቅ እሚሰኝ ጥፊ ተጣለባት። “በግራ ነው በቀኝ?” እራስዋን እየጠየቀች ተንደፋድፋ ለጥቂት ከመዉደቅ ብትተርፍም ስታፈጥጥበት ብዥብዥ እሚል ምስል ብቻ ስለምታይ ደግሞ ለማጥቃት ከጅሎ እንደሁ ዓጥርቶ አይቶ ለማወቅ አዳገታት። በእርግጥ ለመጀመሪአ ጊዜ በእጁ ሲማታ ነበር። የተጋቡ ሰሞን አለምክንያት በእርግጫ ብጤ ሰክሮ አቅምሷት ነበር፡፡

ባይስማሙም፣ ከከፋ የመራራቅ አባዜ በዘለለ አካልአዊነት በመሀከልአቸው ጠብዎች በተለይ እስከእዛ ሰሞን ግን ተዋውቆ አያውቅም ነበር። ብቻ ያን ሰሞን አልፎ፣ መሬቱ እየተነደለ መሸጡ ቀጥሎ ትንሽ ሰንብተው፣ ያነሰው መሬት ለልበሙሉ ግብርና ጥረት ማስተናገጃነት ስላነሰ በመስነፍ ወደቀ። “ደግ አሚሰኝ ነው” ብሎ በመጮኽ ሚስቱ እንድታምን የተከራከረበትን ክፍያ ተቀብሎበት ቀድሞም እየሸራረፈ ለሸጠለት ጎረቤታቸው አንድፊቱን የቀረውንም ሸጦት እንደ መጣ አረዳት። ያኔ ጠንከር አድርጋ መልስምት ሞከረች። “በስካር ነው የነገደው። እባክአችሁ ዉሉ ይመለስለት፣ የልጆች እናት ባዶ ቀረሁ...” በብርቱ ማስተዛዘን ሽማግሌዎች፣ ቄስዎች እና መሬታቸውን የገዛው ጎረቤትአቸውን አቶ በርናባስ፣ አንፃርአዊ የሁዳድዎቹ ከበርቴውን ተለማመጠች። ብሩን መልሰህ ዉሰድ በሚል አብዝታ ጠየቀች፣ አስለመነች። ቀና ምላሽ የለም። በመጨረሻ “ልጅዎች ማሳደጊአ የለኝም” ብላ ስለ ልጅ አምላክ እና ከቶ በእማያውቃቸው በነበሩት እናቱ ስም ለምና ገዢ ጎረቤትዋ ላይ ስታለቅስበት፣ የበረከትን ወፈፌነት እና ሰካራምነት ወትሮም ተገንዝቦ፣ በግዢው ቤተሰብ የማፈናቀሉ ጎንዮሽ ወንጀል ቦርቡሮ እየተሰማው ተጨንቆ ስለነበር ልቡ መደንደን ፈራ። “እናቴ ከአረፈች ስምንት አመቷ ነበር መሰለኝ። በቃ በእናቴ ስም ስለለመንሽ ብቻ፣ ልጅዎችሽ እንዳያስጨንቁሽ በእሚል ለስምንት አመትዎች ከባልሽ ቀስ በቀስ ጠቅልዬ ከገዛሁት መሬት፣ እኩሌታው ምርት ያንቺ ይሆንልሽ አለ። ከቀረ ሰፊ እርስቱ ስለቀላቀልኩት እና አንድነት ስለእማርስ ምንም እርሻውን ልቆጣጠር ቅብጥርስዮ የለም። እኔ በአህያዎች ጭኜ ምርቱን በተመረተ ቁጥር እልክልሽ አለሁ። ግን ወቅቱ ሲአበቃ፣ ስምንት ዓመትዎች ኋላ፤ ስጦታ ዉሌ ቀጥሎ ተረፈምርት እንኳ መቃረም አትችይም። ባልሽን እስከ እዛ አደብ አስይዥ እና ልጅዎችሽን አስተካክለሽ ለገቢ እንዲሆኑሽ አድርጊ። ኑሮሽን እንደ እዚያ አብጂ፤ በራስሽ ጠንክሪ ድሃ እንስት!” ብለው ትልቅ ድጋፍ እና አግጣጫ ቸሯት። እሚ ቋሚ ቅርሱ አንዴ ስላመለጠ፤ አማራጩ ታላቅ ደስታ እና ድጋፍ ሆኖ ታያት፤ ከበቂ በላይ የስምንት ዓመቶች ዋስትና መቷል። አመስግና ተመለሰች።፡

ወዲያው፣ በረከት የገጠር ኑሮ ሲመረው፣ የጉልበቱ ሥራ አይታክተው መስሎት እንደ አልቆየ ማረስ ከቶ ሲያስጸይፈው፣ የከተማ ሰውዎች ኑሮ አነሁልሎት በመመላለሱ ደግሞ ከተማ ሲያደስተው፣ አንድ ሆነ። በመጨረሻ፣ ግለኛው በረከት አንድ ነገር ጉልህ የሆነ መስሎ በመጥራት

ታየው። የከተማ ነዋሪዎች ልጅዎች እንደአሉአቸው ተረዳ። ለካ ከተሜ ከልጆቹ ጋር እዛው ከትቶ እሚኖር ነው፤ ግንዛቦት አደረገ። ከመጠጥ እና መዝናናቱ ጎን ያም በመጠኑ ሊኮረጅ እንደ እሚችል አዉጠነጠነ እና በእዛም ነሁልሎ ተሳበ። ከጥፊው ጋር ተያይዞ ስትበግን እና ስትቀየመው ሰንብተው ስለነበር የእሚ ከጥፋቱ ጎን የተለቀመ ገጸበረከት ሳይነገረው እንዳለ፣ ጠቅልለው፣ የገጠሩን ቤት ንብረት በትንሽ ገንዘብ በመለወጥ፣ ያነሆለለችው ፋሲካይት ዉስጥ፣ ሰሜንምስራቅ ፍጹም ዳርቻ ላይ፣ መስሪአቤትዎች ብቻ ከተማውን ገድበው በሰፈሩበት እና በተለየ ማታ ኮራ እያሉ ከእሚራመዱ ጅብዎች በቀረ ነዋሪ በሌለበት መንደር እርካሽ ሰፋ ያለ ባዶ መሬት ገዝተው መጡ። ለበረከት የከተማው በር ላይ መገኘቱ በቂ ነበር እና ሙሉው ቤተሰብ በስሩ ሆነው አብረው እረኩ። እዚያ ያቆሙት ቤት በአስለቀቁት ሜዳ ላይ በቅለው ያደጉ ዛፍዎች ተመንጥረው ከአጠራቀሙት እንጨትዎች ነበር። አንድ ሰፋ ያለ ሳሎን፣ ዉስጥኛ በሩ ወደ መኝታ ቤት እሚከትት የሆነ፣ ከመኝታ ክፍሉም በበር ክፍተት በር ባይንጠለጠልም መጋረጃ ተሰቅሎበት ወደ አነስተኛ ጓዳ ገባ-ወጣ እሚአስችል ስርአት ተበጅቶለት ተሰራ። ከመኝታ ቤቱ ወደ ጓሮ አሳላፊ በር ደግሞ በሰፊው ተበሳለት። ከቤቱ አካልዎች ሁሉ ናሆም የጀርባ ጣውላ በሩን ብቻ ይወድድ አለ። የተላገው በዉብ መልክ ነው። ከፍ ብሎ መሰቀሉ ደግሞ በምሁር የተገነባ ያክል ነው። ደፉ ለእንቅስቃሴ ቆፍ ሆኖ ደግ ፈተናነት በእርግጥ አለበት። ለጎሜንበር *(ዊልቸር)* ተጠቃሚ ግን ኪነህንፃአዊ ጥያቄ እሚአጭር ስለ ሆነ አንድ መንገድ በሃሳቡ ሳለ። "ማንም ጎሜመንበር ተጠቃሚ እዚህ አይደርስ!" ብቻ ግን፤ ወደ ታች ወይም ጎን መከፈት ከቻለ በቂ አካቶትአዊነት *(ፓርቲሲፓቶሪነስ)* ሁሉ ያለው ይሆናል። ዞሮዞሮ፣ "ድንቅ በር ነው" ይለው ነበር። እሚ እና ቤተሰቦቿ በባይተዋሩ ቤት ከኖሩ ግን ስኬት በልጆቿ ሳይጠፉ በበርናባስ ገጸበረከት ደግ እሚሰኝ አኗኗርን ይጎነጫሉ።፡

ሁሌ እሚወድደውን እና እሚማጸንበትን፣ በንጉሥ ምንይልክ ካልዕ ዘመን የተገነባ እና በቀኃሥ. (ቀዳምአዊ ኃይለ-ሥላሴ) ታድሶ በተለየ በስሉሥ ዐብይ ጉልላቶቹ እና ቀለምየለሽ ጥርብ ድንጋዮች በቆሙ ግድግዳዎቹ ከመደበኛ ማራኪነት በላይ ዉበት የተሸከመው፣ በሰሜን ከተማው መውጫ ፈቀቅ ብሎ ተቀምጦ አሁን ከተማው ሰፍቶ በእቅፉ ወደመሀል

የሰበሰበው፣ እና ሰሜንአዊ ጫፍ አላማ *(ሳይን)* ለከተማው የሆነው፣ ደብረ ምኅረት ቅዱስ ጊዮርጊስ ቤተክርስትያንን ተሳለመ። ዉዳሴ ማርያም እንዳደረሰ ኪዳን በማድረሱ ግን ሳይካፈል ወደ ቤት ተመለሰ። ኋላ ሸርጉድ ስለአሚበዛበት ቀድሞ ጊዜ-ክምችት ላይ መጠንቀቅ ከወነ። ቤት ተመልሶ፤ ቀለም ያልተቀባ፣ እሚ እበት ስለለቀለቀችው ተፈጥሮአዊ ዉበት የያዙ ጭቃ ግድግዳዎች አልፎ ወደወል መኝታ ክፍላቸው ገባ። ባቤን ለይቶ ለመቀስቀስ ጣረ። የቅድም እግር ላይ አንድ እጅ አከሎ፣ በብሩ ሆድ አካባቢ ላይ ስለ ጫነ፣ ብሩ ቀድሞ መንቃት የለበትም። ባቤም መንቃት አልቻለም። ናሆም ባቤን ለመቀስቀስ እና ብሩን ላለማንንቃት በዝግታ ጎንበስ ሲል፣ ከጀርባው ቁጡ ድምጽ በከፍታ ጉልበት ገፍቶ ጸጥታውን አስወጣ። “ስእ!! ገና በጧት ጡት መታገል። ኢይ! በቃሽ!” ጮለቅ ባትሰማም የእሚ ኮናኝ ድምጽ በጣሪአው ሁሉ እየተነዳ ሲራመድ ተሰማ። አድማጩ ጮለቅ ነበረች። ይህን ሰምቶ በንዑስ መባነን ሆኖ፣ ባቤ ግን ይባስ ብሎ እግሩን ለማከክ ፈለገ። ብሩ እጁን ከአንገቱ አካባቢ አዉርዶ በሆዱ ሲጭን የባቤን እግር ስለአገተው፣ በደመነብስ እያስለቀቀ ሲፈራገጥ ብሩም ነቃ። ፊቱ የተገተረ ናሆም ላይ ዓይንዎች በንቃት-ትንቅንቅ ጠበብ ዘርጠጥ እያደረገ አፈጠጠ። ናሆም ራስቅል ወደ ትከሻ በማስረግ ትከሻዎች ወደ ጆሮዎች በመቆልቆል፣ በከፍታ ድምጽ ከት ብሎ ሣቀ። ብሩ ወደ እራሱ ተመለሰ እና ባቤ ሆዱን መትቶበት እግሩን ሲመነጭቀው አፈፍ አድርጎ ያዘው። አሁንም የበለጠ ለማስለቀቅ ሲታገል እንደ ታሰረ እንስሳ ይመስል ነበር። “እንደ ከራዲዮን እኔ ላይ ወጥቶ አይተኛም እንዴ¡¡¡” በመናደድ እና ተስፋ መቁረጥ የእጅከፍንጅ ምርኮውን ለመቅጣት በመመቻቸት ቀና አለ። አሁንም በህልሙ ሳይክል እሚነዳ ይመስል የተጠመደ እግሩን ለመመንጨቅ መታገሉን ተመልክቶ “ተወው ባክህ” በማለት ናሆም ቀጣዩ ድርጊት እንዲቀር ለመነ። መልሶ ደግሞ ፍፃሜውን ለማየት ጓጉቶ፣ በመንታልብ በመፈገግ እንዲቀር ለመነ። ወደ ሰውነቱ እይ 'አንተም ፍረድ እስቲ’ በእሚል ስነልቦና ግብዣ ብሩ ሆዱን እየጠቆመ ጋብዞት ተመለከተ። የባቤ ድንበር ጣሽነትን በደግ መጠን ቁንጥጫ አጸፋ መመለስ ተያያዘ። በመጠኑ በመጮኽ እና ከዉታ ታግዞ ባቤ ነቃ። የታላላቆቹን ፍጥጫ ማስተዋል ጋር ከእግሩ ንዘረት ጎን ተፋጠጠ። በጉርምርምታ እየተራገመ በደመነብስ ተቻኩሎ ወረደ። አብሮት፣ የወል ዥጉርጉር ጥቁር እና ቀይ ብርድልብስአቸው እንደ መቀነት እየተጎተተ ሲከተለው ካነቀው ሰውነቱ አላቅቆ አሽቀንጥሮ መለሰላቸው እና በባዶ እግሮች ወለል እየደበደበ ወደ

ዉጭ ወጣ። ደመነብሱ ሲአበቃ አለአመከዮ ከቤቱዉጭ እራሱን አግኝቶ አስተዋለ። ወደ ቤት በማጉረምረም ተመልሶ፣ ለአመል የቆመች ግን ትልቅ አገልግሎት እምትሰጥ መጋረጃ እንደ ጠላት አሽቀንጥሮአት ወደ ጓዳው ዘለቀ። በእጀታው ሲጨብጡት ከማፍሰሻው በስተ ግራ ጫፉ የተቦደሰ ሎሚ-ቀለም አሀዱ-ሊትር ላስቲክ-ጆክ ዉስጥ፣ ዉኀ እስከ ወገቡ ሞልቶ በመቆናጠር እንደ ነበረው በእንቅልፍ ተጽዕኖ እና ንዴት መሀከል ሆኖ መሬትዋን በደንብ ድምድም እያደረገ ቤቱን በማንዘር ወጣ። *'እናት ምድር!'*

ከሚቆጣ ባቤ በቀር ቤቱን ማንም ቢራመድ ስለ እማያነዝር በህብር ተደምመው ተመለከቱት። ከጓሮ መዉጫው በር ሲደርስ፣ ምድሩን ድምድም እሚአደርገውን ቆም አደረገ። ናሆምን በመርገም ፊት፣ ከፉ ዉሻ አይቶ ከው እንዳለ እና ከእግሬአዉጭኝ ቀድሞ ጥቂት እንደ አፈጠጠ ድመት ሆኖ ተመለከተው። የተናነቀው ቃል ዘግየት ብሎ በእሚራገም ፊቱ ፈሰሠ "ሂ....!ሂ....! የ..ሆነ! ቆንጥጠህ ቢሆን....ም ቀድመህ ቀስቅሰኝ አላልኩህም!" ናሆም ከት ብሎ ሣቀ። "መቆንጠጡ ካልቀረ ምን ልዩነት አለ!" ባቤ በስውር እየተራገመ፣ በከፍታ ጉልበት ወለል እየደበደበ ወጣ። *'በእርግጥ፤ ወንዞችን ጠልፈው አምስት ሺህ አመቶች ጀምረው ሲሰለጥኑ ዉሃን "እናት ዉሃ!" አሉ ቻናዎች! መብል እና ሃይል አመንጪ ነው፤ ህይወት አብሪ። ሦስትሺህ አመቶች ተከትሎ እንኳ፣ የዋና ወንዛችንን መብት አከራሪ (ተርባይን) በመምታት እንዲወሰን እና ይዘቱን እንዳንነካው በአቂያቂይ የ ታህግ. (ታላቁ ህዳሴ ግድብ) ድርድሮች በሚል ፈሊጥ ያስወሰንን ይመስል አለ እንጂ፣ ከባቤ እግሮች ቀጥሎ እርግጥም፡- ቻይናን እና ግብጽን ሃገር ያረገው ፈሳሽ 'እናት ዉሃ፤'*

ጸጉርዋ ስር ፈልቅቃ በላከቻቸው ጣትዎች ቅሏን በፍቅር እያከከች የዕለት መቅደጃዋን ሻካራ ድምጽ ጢኖም አሰማች "ህማ? ህልም ምንድን ነው?" "እንጃባሽ!"

ከ ጮለቅ አፍ ጡቷን መንከሱ ሲበዛ ለመጨረሻ ጊዜ እንደ ገመድ መዝዛ ነጠቀች እና በመቀመጥ ሆና፣ ስለአዲጋ አደረሰ፣ ተደስቶ የእሚአሾፍባት ጨቅላ ፊትን አየች። ንፁህ ጮለቅ ላይ መናደድዋን ከቶ ያልተበደለች ያክል ዉጣው ዞር አለች። "ምን አይተሽ ነው?" "ትልቅ ፀሐይ እዚህ ሲገባ አየሁ። ሁላችንን አቀፈን።" "ደግሞ...ፀሐይ ነው የእሚአቅፈው?" የጮለቅ ሽንት ጨርቅ እርሶ ከሆነ አንድ መዳፍ ልካ በቆዳ ስሜቷ አሰሠች። ተነሳች።

ምርአዊነት ዉስጥ ሆና ወደ ጓዳ ዘለቀች። ተመልሳ ፈገግታ አብዝታ ወደ ጢዩ በደስታ ወጣች "እ...! መብራቱ ዛሬ መምጫው አይደል እንዴ! እሱን ማየትሽ ይሆን አላ!" መልሳ ቀጨመች። "የት ወሰደው ጆኩን ያ ልጅ! ልጅሽን አጫውች!" ወደ ዉጭ የባቤ ዱካዎችን አነፈነፈች።

ጢዩ ወደ ጮለቅ እማይጨነቅ ፍልቅልቅ ፊት ለጫወታ ፍጆታ አቅርባ አስጠጋችላት። "መስ ሊመጣ ነው ዛሬ! መስ ሊመጣ ነው ዛሬ! መስ ሊመጣ ነው ዛሬ! ጮለቅ! ኬክ ይገዛልናል! መስ ሊመጣ ነው ዛሬ!..." እያንድአንዱን ቃል ፊቷ ከጮለቅ ፊት ቅርብ ብሎ እየተወዛወዘ ስታወራ፣ ደረቅ እና ትኩስ ዓይናርዎች ከሞላጎደል ደረቅ ንፍጥ ከሚያስመለክት አፍንጫ ጋር ታግዞ ታላቅ ደስታ ለጮለቅ ፈጠረላት። ከእሚጸዳ ቆሻሻው ጆርባ እንደ ፈርጥ እሚአበራ ቅን-ደስታ በጢዩ ፍልቅልቅ ፊት ይፈስስ ስለ ነበር፣ ለጮለቅ እማይነጥፍ ዕለትአዊ የመዝናናት ፍጆታዋ ነበር። ብዙ ጊዜ ትጥገብ እንጂ ጮለቅ ተጨማሪ መጫወቻ ከጢዩ ፊት በላይ አትጠይቅም። ከፊቷ ባሻገር ጢዩ በመተረት፣ ስእሎች በማስጠናት እና እንቆቅልሽ ትረካዎች በማከል ጮለቅን ታዝናናት አለች። ምክትል እናቷ። በአካል እሚነካት ስለሌለ በዝምታ እምታጤን የግል ደስተኛ ጨቅላ ነበረች፡፡

ናሆም እና ብሩ ሁለቱ የጓዳ እና መኝታቤት መስኮቶችን ተከፍተው ወደ ቤት ማሰናዳት ገቡ። ቀሪው መስኮት ሳሎን ከበሩ እኩል ተከፍቶ እንዲሁ ሰፊ ፅዳት ሆነ። ያልነቃ ብቸኛ ው ቤተሰብ አባል የጋራ ብርድልብሱ ለብቻው ሆኖለት የቤቱ ብቸኛው በአናፂ ባለሙያ የተሰራው አልጋው ላይ ከመደበኛ እራስጌ አግጣጫ ስቶ ወደ ጎን፣ በእሚ የተላጨ አናቱን አድርሶት ተኝቶ አለ። ናሆም ትራሱን ወደ ጊዜአዊ እራስጌ አምጥቶ አስገባለት። ብሩ፣ ብቸኛ ተንቀሳቃሽ ስልክ በቤቱ ለመያዝ የታደለ፣ አስራሁለትኛ ክፍል ፈጽሞ በብሔርአዊ ፈተና ዉጤት ልዩ ጭንቀት ይዞት ከወዲሁ እሚብሰከሰክ የሆነው፣ ሞላጎደል ዝምተኛ እና ግል ዛቢያው ተስማምቶት እሚዞርበት፣ የቤቱ በኩር፣ ጸጉር በተለየ መልኩ ሉጫ ሆኖ ያደገለት እና ከሁሉ ቀላ እሚል ቆዳ እና ሸል መልክ ሁሉ ያገኘው፣ እንደ ወትሮው ከሥራው ቀድሞ ወደ ተሱ. (ተስ. = ተንቀሳቃሽ ስልክ) ገባ። ናሆም እንቅልፍክፍሉን እየቃኘ ማጽዳቱን ሲያያዝ ከጆርባው የብዙነሽ በቀለ እንደሆነ እሚታወቅ ጥንትአዊ ዘፈን ምትሃትአዊ የኦርኬስትራ መግቢአ

ቅንብሩን በጣሪአው እየአሯሯጠ መርጨት ጀመረ። “ጭንቅ ጥብብ” እስክትል እና የመሳሪያዎች ቅንብሩ ዉበት “ድርን” ብሎ “እያልኩልህ” እሚለውን ልትል እስኪ ፈቅድላት ድረስ፣ እማይመለጥ የኦርኬስትራ ስውር ልዕለ-ጉልበት የሆነ መግቢኣው የተገኘውን የቀልብ አሃዝ ሁሉ ገዛ። ናሆም ወደ ጓዳ ገብቶ በአፍጢሙ የተደፋ ከሁሉ እሚረዝም የክትዕቃ - ሸንጣም ብርጭቆ - አንስቶ ወጣ። መናኛ ቻይና ስሪት ተሱ.ን ከጥጋቱ ጠረጴዛ አነሳ። ያለው ዐውራ ድምጽማውጫ አካሉን በብርጭቆው ቀዳዳ ልክ አድርጎ ድምፁ በብርጭቆው እንዲንቆረቆር አስቀመጠው። በተሱ. መደበኛ አቀማመጥ ከሆነ ድምፁ በጠራ መልኩ መስተናገድ እሚችል አልነበረም። በብርጭቆው ጉድጓድ እየተስተናገደ ግን በበላጭ ጥራት መጉላት እና ማስተጋባት እንዲችል ታገዘ። ዉጭአዊ ተጽዕኖ *(ኢፌክት)* ሆኖ በብጁው *(ከስተማይዝድ)* የድምፅ ቅንብር አልፎ ለጆሮ በአነሰ ጉርበጣ መዉጣት ጀመረ። ያ ሲሆን የብዙነሽ ምትሃትአዊ ድምጽ ክወና ልክ መፍሠስ ጀምሮ ነበር። *‘...ኢ...ኢ...ኢ...’*።

በመቆም ለመጥረግ እንዲአመች የእንጨት እጀታ ጨምሮለት ቁም መጥረጊአ ያደረገውን፣ ከዘንባባ ቅጠልዎች እነቢግ ያዘጋጁት መጥረጊአን ሰሞኑን ተለዉጦ ስለነበር፣ ከአረጀው የበለጠ ሊያገለግል ተነሳ። እነ ጢዩ ወደ እንግዳመቀበያ ክፍል እንዲወጡ ናሆም በመጠነኛ ዳንስ ሆኖ አዘዘ። ጮለቅ በብሩ ጥንቁቅ እቅፋት ሆና በእማይደክም የጢዩ ፊት ዥዋዥዌ እየተዝናናች ወደ ሳሎን ከግድግዳ በግማሽ እርምጃ የአክል ራቅ ብሎ በተዘረጋ ሸንጣም መከዳ እራስዋን አገኘች። “እኔን አታስታቅፉ...ኝም!?” ስለ እምታውቀው፣ ጢዩ መልስ ሳትጠብቅ እንደ ወትሮው ላመሏ ያክል ብሩን ጠየቀች። “ማሪያም አስወልዳ ታሳቅፍሽ!” ብሩ ህፃኗን አስረከቦ ተመለሰ። በአጭር የእግሮች፣ ድንክነቱ ላይ ተንጣልሎ ወደ እሚአገለግለው መከዳ ተጠግታ ከሥሩ መሬቱ ላይ ለዛ ኢላማ በምትጎዘጉዘው መጠነኛ ምንጣፍ በመንበርከክ ተመቻችታ፣ ክንድዎቿ ተጣጥፈው በመከዳው ጫፍ ተደራርበው አረፉ። የጮለቅ አለአግባብ መንቀሳቀስ እምቅአደጋ *(ሪስክ)* በዛ እየተገደበ፣ የጢዩ ፊቷም በአገጭ በኩል እሚቀመጥበት ልሙድ መካንጊዜ ነበር። “*ኢ..ህ...ህ...ህ...* የኔ ቆንጆ *ኢ... ሺጋ........*ልቤ ወዶኻል *...ኢ... ኢ... እንዳትረሳኝ...ኢ...አደራህን.....*” አብራ እና ሲአመልጥም ሙጉ.ን (*ሙግ. =* የ *ሙዚቃ ግጥም*/ *ሊሪክስ)* በመከተል ስትልላት አሁንም አሁንም ጮለቅ

የዓመት እና ሁለት ወር እድሜ ገደቧን ዘንግታ በጉልህ እሚታይ አዲስ ዓለም ዉስጥ ሰምጣ መቦረቅ ትያያዝ አለች፡፡

ብሩ ከናሆም መጥረጊአን ተከቶ ተቀበለ እና ወለል ወሰደ። ናሆም ልምዱ ስለ እሚአግዘው ወደ ጣሪአ ዞረ። በፊት ጣሪአው ተንፍሶ በተሰፋበት እቅጭ የቀዶጥገና ሥፍራ ቀድዶ፣ ክምቹ ቆሻሻውን በቆሻሻው ባልዲ አስተናገደ። ለቀሩት ሦስት የኮርኒስ ጡቶችም ህክምናው ዘመተ። በኋላ መልሶ እንደነበር በእሚ መርፌ ቀዳዳዎቹ ተሰፉ። አልፎአልፎ የእሚጎበኟቸው አይጥዎች አዲሱ መንደራቸው ዳግም ፈርሶ፣ ናሆም በመቀጠል አዳዲስ ልዩልዩ ቅርጽ (በተለይ የልብ) እና ቀለሞች ያሏቸው ሻካራ ላስቲኮች ነፍቶ እንዲያብረቀርቁ ሰቀለ። ብሩ ሁሉን መኘታ ካነጠፈ፣ ግድግዳዎች እንዳይቀረፉ በጥበብ ቆሻሾቻቸው በጋራ ከተለቀሙ፣ እና ወለል ከተጠረገ ኋላ ሁለገብ ጽዳት እና መጠነኛ እድሳቱ ቤቱን ደመቅ አደረገ።

ቆሻሻውን ለሁለገቡ የቆሻሻ ባልዲ አጉርሶ ወደ ጓሮ ማቃጠያው ምሥ ጉድጓድ ሊደፋ ብሩ ዞረ። ለእሚ እገዛ እራሱን ሊያክል፣ ባቤ ብሩን ከመንገዱ ተለይቶት ወደ ኩሽና አጠመዘዘ። እሚ ከጓዳ ወደ ኩሽና በመመላለስ ቁርስ ማበጀቱን አፋፋመች። ነገርግን፣ እንደ ሁሌ ደስታ እሚሰማት አልሆነም። የመስ መምጣት ምንጊዜም ደስታ እና ደስታ ብቻ ነው። ግን ዛሬ ክፍት እሚል ድባብ ገና በጠዋቱ ሰፈረባት። ጭራሽ ጭንቅ እያደረጋት ሲብስ የባቤ እግር በኩሽናው ሜዳ የነበረ የኑግ ዱቄት አነስተኛ ጣሣ ደፋባት። የባቤ ጥፋት ስላልነበረ ለመልቀሙ ብቻ ዕዝ አድርጋ ጭንቀቷን በሆንብሎንታ ላለመሸበር በእሚል በግድየለሽነት አለፈችው እና በማብሰሉ ልትጠመድ አሰበች።

“እሚ! ህልሜ ትዝ አለኝ እንደ ገና! ያየሁት እኮ ፀሐይ ብቻ አይደለም ስ!” ጢዩ ወደ ጓሮ ኩሽናው እየገባች፣ ትሁት ፊቷ ታጥቦ እንደረጠበ እጆች በደረት አድርጋ በእርጋታ ሆና ጨዋታ ጀመረች። ግን መልሱ ጨኸት ሆነ። “ልጅትዋ ስ!” ክዉ ያለች ጢዩ ግንባር ቋጥራ ክዉታውን መከተች። “ብሩ አለ!!” ድንገት ቁመቷን ሰሞኑን መዝዛ ያለችው የሴቶች በኩሯ፣ ነጭ የእሚ ክሮች ያበጁት የዳንቴል ሹራቧን በመሰል ከአጠራት እና ከቁርጭምጭሚት እማይደርስ ጥቁር ሱሪዋ አቀራረበችው እና ወደ እርጋታዋ ተመለሰች። ቀናአዊነቷን ለበስ አድርጋ “እና እሚ እይስ! አንቺ ነጠላ ስትጥይም አይቼ

ነበር! ያን ልነግርሽ ነው የመጣሁት። ግን እሚ! ህልም ቆይ ምንድን ነው?" እሚ ወደ ልዩ ኢተንቀሳቃሽ ወንበሯ ተቀመጠች እና ጢዩን ዘነጋ ች። በመሰል የተተከለው ጠረጴዛ ላይ ቅርንፉድ ለመፍጨት ቂጥዋን ለአመል ያክል ስለመንጠራራት ከፍ አድርጋ ከ *ናሆም-መደርደሪያ* ላይ ጠርሙስ ለቀመች። ጢዩ ጠረጴዛውን ቀረብ ብላ በሆዷ ስትንጠለጠልበት እግሮቿ ምድርን ተሰናበቱ። መልሳ በማረፍ ያመለጠ ቅርንፉድ አንስታ መልስ እየጠበቀች ሆና አስፈጨችው። "ሂጅ ባክሽ ልጅቷ ጋር! ምንም የለም እዚህ! ሁሉን እኛ ነን እምንሰራው!" ባቤ ተቃውሞ እና ገሥጻውን ጀመረ። በአጉልቶ ምላስ ማሳየት ደግሞ ምራቅ ጭኖበት በማስመልከት፣ ጢዩ አብሽቃ ተከላከለች። ባቤ ቁጣውን ወደ ስድብ እያዞረ "ደረቅ፣ ፍየል ጸጉር፣ ..." ማለቱን ሲቀጥል እሚ ሁለቱንም ስትቆጣ፣ ጢዩ በስውር ተፍታበት ተመለሰች። ባቤ ለመምታት እንደእሚፈልግ የምራቁን ኤክዚቢት አስመለከቶ አሳሰበ። እሚ ግን 'ታላቅ ይታገሳል' እሚል የተለመደ ምክሯን ሰጠች።፡

ከዋናው ቤት በስተ ቀኝ ከጓሮ እሚገኘው ኩሽና ከዉጭ እና ዉስጥ እንዲቆለፍ አድርገው በጸዳ እና ብልጎ ድባብ እነ መስ እንደአዲስ ያበጁት ሁለት አመቶች ቀድሞ ነበር። ከአፈርአማው ወለል ግድግዳዎቹ ተመዝዘው፣ በእሚ ራስቅል አካባቢ ድረስ ባለአካልአቸው ጭቃ ምርጊት ያስተናገዱት ናቸው። *ሦስት-በ-ሦስት* ሜትሮች ዙሪአውን ገድበው ተገጣጥመውለት፣ የኩሽና ስፋቱን አበጅተው አሉ። ከሜትር እና ኩርማን አካባቢ ልስን በላይ ያለው የግድግዳ ቅርጽ ግን፣ አልፎአልፎ የቆሙ ምሰሶዎች እስከ ጣራው ደርሰው ጣሪአ ሲሸከሙ ይታያል። ሳይለሰን እና እንጨቶች ሳይገጠገጠበት የሳጣራ አካል ብቻ ሸፈነው። ሁለት ጎንዎች ግን ንፋስ እና ዉሽንፍር ስለ በክረምት እሚአጠቃአቸው ስለሆነ ደረቅ ላስቲኮች ጨምረው አሉ። ባሉት ላስቲከየለሽ የጣራስር ሁለቱ ግድግዳዎች ደግሞ፣ ቤቱ በብርሃን እና ጭስ የማመላለስ ትጉህ-አገልግሎት ይሰጥ አለ። የእነመስ ንድፍ የሆነው ኩሽና ተጨማሪ የይዘቶች ዝግጅትም አሉት። ካንዱ የግድግዳ ሆድእቃ፣ እንደ ልዕለ-ጉጥ ወደ መሀከል ቤቱ አስግጎ እሚሰነዘር አካል አለ። እርብራብ ተበጅቶ በላዩ የታነፀ መደርደሪአ አለ። ከግድግዳው ወደ ጣሪአ ሳይሆን ወደ ቤቱ መሀከል እሚፈልቅ እንጨት የወለሉ መሳለመሳ *(ፓራለል)* ሆኖ ትልቅ ጣውላ ተነጥፎበት ሲዘጋጅ፣ መስ በናሆም ሃሳብ አመንጪነት ስላነፀው፣ በኋላ በስሙ ተሰየመለት፤ *የናሆም-*

መደርደሪአ። ብዙ ወጥቤት ቁሳቁስዎች እሚሸከም ሲሆን እሚን ያስደነቀ አሽከርነት እሚሰጥ በመሆን ሁሌም ትደመምበትአለች። በተቃራኒው አግጣጫ ያለው ግድግዳም በመሰል የእነ መስ እና ናሆም ምርምር ያደገ ክወና ያቆመው ዉስጤታአዊ *(ኢንቴሪየር)* ክፍለ ኩሽና አለው። በእሚ ወገብ ከፍታ የቆመ የማንደጃዎች አገልግሎት ማእከል ያቀርብ አለ። እንደዛው ግድግዳው የእሚሸናው እሚመስለው ይህ አካል፣ አንድ ጎኑ ላይ እንጀራ ምጣድ ተንጠልጥሎበት አለ። ጎኑ በብልሃት ከምጣድ በጥገኛነት እሳት እሚገለገል መጠነኛ የማብሰያ ክፍተት የአለበት ቅርጽ አሳድገው አብሳይ ሆኖ አለ። ከተንጠለጠለ ምጣድ እና ማብሰያው ሥር በነበረው ክፍተት፣ ጥቂት ከማንአንሼአዊ ከፍታ ላይ ወለል ቅርጽ ተበጅቶ እንጨት እየተኛበት ለነዲድ እሚታዘዝበት ቅርጽ አለ። ያ ሆድዕቃ ክፍል በበር መዘጋት እና መከፈት ቻይ ሆኖ እሳት በተቀነሰ ኦክስጅን ቅጥልጥል *(ኮምበስሽን)* ማገዶ ይቆጥብ ነበር። ንፋስ አጠናግሮት ስለ አጋጋለው በከንቱ እማይበዛው እሳት በተከበበ ክፈፉ ሙቀት አምቆ ጭምርም ቶሎ ያበስል አለ። አመድ በአቆረ ጊዜ ደግሞ ተከፍቶ ወደ ዉጭ እንዲአፈስስ፣ ፊት ቅርፀ ዝቅ ብሎ ዘመም እንዲል እሚአስችል ስነእንቅስቃሴ *(መካኒክስ)* እንደ ቁልፍ ተገጥሞለት አለ። አመዱ ያለንክኪ እየተናደ ከስር በእሚነጠፍ አጭር ላስቲክ በመናድ ወደ ሰፌ ባልዲ ይንሸራተት አለ። ባልዲ ው እንደ አሻ መንቀሳቀስ እሚችል ነው። ይህ ግድግዳ የደገፈው ማብሰያ ሰፌ ቅርጽ ሙሉ ግድግዳውን አልሰረቀም። ከጥጋት ወደ ተወሰነ ቦታ አብቂ ነው። በቀረው ክፍተት ደግሞ፣ እነ መስ ያበጁ፣ ጫፍአቸው በወለል ሆድ በተተከሉ ማገርዎች ላይ ቋሚ እግር አጊንቶ በመነጠፍ የተመታ ጣውላ፣ አሁን ቅርንፉድ እያስፈጨ፣ ጠረጴዛ ሆኖ ያገለግል አለ። በመሰል እግሮቹ በወለል የተጎረሱ እና ከጠረጴዛው ተገቢ መመጣጠን መስተጋብር ያለው አንድ ወንበርም አለ። እሚ ወይም አብሳይ በእርሱ ተቀምጦ መክተፍ ወይ እሚበስልን መጠበቅ ይችል አለ። እሚ ተቀምጣ በመንጠራራት ብቻ ደግሞ ንዑስ መደርደሪአ ከጀርባዋ እንዳለው ዐብዩ *ናሆም-መደርደሪአ* ስለተበጀ ዘወትርአዊ እና ቀላል ቁሳቁስዎችን መድረስ ትችል አለች። ብዙ ጊዜ እንዳነሳችው መፍጫ ጠርሙስ፣ ዘይትዎች፣ ቅቤ፣ ቅመማቅመምዎች፣ ትንንሽ መክተፊአ፣ ቢላዋዎች፣ ማንኪያ፣ ጭልፋ፣ ትንንሽ ድስትዎች፣ ማማሰያዎች፣ ወዘተ. በእዛ አነስተኛ መደርደሪአ፣ በጋራ ታጅበው ለሎሌነት ቅጥር በመስከን ይጠባበቁ አሉ። በሌላ ግድግዳ ደግሞ ብዙ ሚስማሮች ልዩልዩ ተንጠልጣይ ቁሳቁሶችን አቅፈው አሉ። ጣባዎች፣ ቤተሰቡ

እሚወድዳቸው የሆነው እና በተለይ በገጠሩ በመርከሳቸው በስፋት የተገዙት ብዙ አይነት ሌላ የሸክላ ድስትዎች እና ቁሳቁሶች፣ ጦቅየ፣ ወዘተ. አሉ። በእርግጥ የዘመንአዊ መኖሪያ ቤት ኩሽና አይሁን እንጂ ሃሳብ እና አያያዘጀ ግን የድንቅ ልባሞች ቤተማዕድ ነበር። ሁሌም ጽዱ እና አቀማመጡ ትክክል ያለ ሲሆን በአያያዙ ወጥ እና ተገማች ከመሆኑ የተነሳ ጮለቅ ብቻ እንጂ ሁሉም ለምደውት ነበር፡፡

የእሚ ቁርስ ቤተሰቡ ተስማምቶ በመርከሱ ከገዛው ከቀይ ጤፍ፣ በአማራጭነት ከተረፈው ብር ደግሞ ከተገዛው በቆሎ፣ ጥቂት ማሽላ፣ መዓዛ ቀያሪ እሚአክል በስሱ ታምሶ ከገባበት አብሽ፣ የደረቀ ጥቂት መጥበሻ ቅጠል እና በሶብላ፣ በለቄ እና ገብስ ድብልቅዎች የተበጀ አልሚ- ዱቄት እሚዘጋጀው ልማደኛው ግን ያልተለመደ ቢሆንም ደግ ጣዕም ያለው አካል ገንቢ ገንፎ ነበር። ከጎኑ፣ አሁንም እሚ ከገሬዎች እምትገዛው እርካሹ ማር እያገለገለ የማር ሻይ ተጥዶ ደረሰ። በመጠበቅ ሆና ለሌላ ወቅት ያዘጋጀችው ቅርንፉድ ሲደቅቅ ወደ ብልቃጥ ታጉሮ ለእምቅ *(ፖቴንሻል)* አገልግሎት ተበጀ። ባቤ በመላላክ መመገቢያዎችን ከያሉበት መደርደሪያዎች እየተዋሰ በመኖሪአ ክፍሉ ዋና ጠረጴዛ ተራበተራ አስተካክሎ አሽከርነትአቸውን ለእምቅ አገልግሎት አሰናዳ። መብሉ ተጠናቅቆ ሲበቃው፣ ባቤ ዜናውን ዐዋጅ በማጮኽ አበሰረ። እነ ናሆም፣ ጽዳቱን ሁሉ ፈጽመው ስለነበር በቅጥሩ እየተጨዋወቱ፣ በመተጣጠቡ ተረዳድተው ወደ ሳሎኑ ተሰበሰቡ። እንደ ቤተሰቡ ኢዘማሚ ጠረጴዛ ባህል ሆኖ፣ ማንም ከጎደለ መመገብ እሚጀመር አይደለም። እሚ ገንፎውን በሰፌ ጣባ መሰል ሸክላ ትሪው ልትገለብጥ እና ወደ ማባያ ስራው ለመዞር የኩሽና እረዳቱ ባቤን ማረጋገጫ ጠየቀች።

ባቤ ትሪውን በማንጠፉ አዎንታአዊ መልስ አስተላለፎ፣ ወደ ቀጣይ ተግባሩ ዞረ። ከሁሉ እንቅልፍአም ታናሹን ሊቀሰቅስ ወደ መኝታ ክፍል ዘመተ። እነ ናሆም ረዘም ከአሉት ወንበርዎች የተለመደ መቆያ ወንበርዎች ይዘው የመጨረሻ መሰናዶው እስኪፈፀም በመጠባበቅ ደምብ፣ ወደ ሙዚቃ ምቾት ተዛወሩ። አሁን ድምጹ ቀነስ ተደርጎ ከማሚያው *(አክሰሰሪ)* ሸንጣም ብርጭቆ ጋር ስልኩ ወደ ሳሎኑ ጠረጴዛ ወጣ። የሀመልማል አባተ “ይዳኘኝ የአየ” ወዲአው ተከፈተ። በሙዚቃ ምርጫ ሁለቱም ስለ እሚግባቡ ብዙ ጠብ የለም። ብሉይ *(ክላሲካል)* እንጂ በተስ. አገልግሎት ሱቆች ስለተሸጠ ብቻ ወደ ተሱ. ተገልብጦ እሚደመጥ ዘፈን የለም።

መዘፈን ስለተቻለ እንዲሁ የተመረተ ምርትም በትዉስታ ማኅደርሩ ታቁሮ አይደመጥበትም። ታናናሽ ታዳጊዎቹም በድንቅ ዘፈንዎች ታጅቦ የማደግ እድል ከእዚህ የተነሳ ገጥሞአቸው አለ። ገና በጨቅላነት በቤቱ ሁለት ታላላቆች የእሚመራረጡ ምርጥ ብሉይ ዘፈንዎች ብቻ ይሰሙ ነበር። ከሞላጎደል። እነ *ፖንትአዊ* አስቴር አወቀ፣ እነ ብዙነሽ፣ ሂሩት፣ ኤልያስ ተባበል፣ *ፖንትአዊ* ጥላሁን ገሰሠ፣ ምንይልክ ወስንአቸው፣ ወዘተ. እሚኮመኩሙ ሆኑ። ከብዙ መስፈርቶች አብሮ የድምጽ ትግበራ ጥበብ የረቀቀበት ዘመንን ሲኮመኩሙ አሁንም ተዘውታሪ ብሉይ ኪኖችንም አይከታተሉም፤ አቅም በፈቀደ። ጥቂት እንደ አደመጡ እሚ ባቤ በሰተረው ሰፊ ትሪ ላይ በጨርቅ ታግዛ ያመጣችውን ጠይም ገንፎ ከሸክላው ድስት አፈሰሰች። ተመልሳ ስትወጣ ባቤ የሻይ ብርጭቆዎች እና የቤቱ አይነተኛ ዉሃ መጠጫ መርቲ ጣሣዎችም አደለ እና ተከተላት። ጥቂቱ ብርጭቆ አካል፣ በክብረበዓል እንጂ አዘቦት ዉስጥ ለማገልገል አይቀጠርም። ከሙዚቃው ጋር ትኩሱ እንፋሎት እና ሽታው ሁለቱን አድማጭዎች አወደአቸው። ብሩ በሌባ ጣቱ ጠንቆል አድርጎ ሰረቀ። “ተው!” ናሆም ተቃወመ። ምላሱ ላይ ጠረገው። *'ኤክ'* የባቤ ከጧቱ ባያሌው ረግበው የቀነሱ ኮቴ ድምድምዎች አብዛኞቹ በታዳጊዎቹ በቀለጡ ላስቲኮች እና እርጥብ እንጨቶች መቅረጽ የተፈበረኩ ሹካ እና ማንኪያዎች ይዘው ደረሱ። በእየስፍራው ገንፎውን ጠነቋቁሎ ሰካሰካ አደርገአቸው እና ወንድምዎቹን ተገላምጦ ተመልሶ ወጣ። “እሺ እሱባለውን እከፍትአለሁ!” ብሩ ጣቱን መልሶ ለመጠንቆል ካበጀ በኋላ ፍቃድ እየጠበቀ ተደራደረ። ናሆም “ዘፈን ማሞቂአ አይደለም” እሚሰኝ የሃገር መዉደድ እንደ ሆነ በታሳቢነት የተዘለለ የየሺ ሙዚቃ በገሃድ አምርሮ ስለተቸ የ *ኣኪለስ* ቁርጭምጭሚቱ ሆኖ የሰሞኑ መጠቂአው ነው። *'ኣሰቃያሚ የሹፈት ሙግ.'* “አትከፍትም” በመቀየም ስሜት ናሆም ተናገረ። “እንዲያ ከሆነ!...እ?” ወፈር አድርጎ በሌባጣቱ ጠይም ገንፎ ቧጠጠ። ምላሱን ጎልጉሎ በማንጠፍ በላዩ አንሸራተተው። እሚ የቅቤ፣ እና ምጥሚጣ፣ እቃዎች ይዛ መጥታ ገንፎው አቅራቢያ ንዑስ-መካን ላይ አስቀመጠች። ባቤ ቂጥቂጥ መከተሉን ዘወትርአዊ አመክዮ አስችሮት የበርበሬ ብልቃጥ አምጥቶ እንዲሁ አስቀመጠ። እሚ በአንድ ገበታ ሁሉን አሟልቶ አንዴ የማቅረብ ባህል ወሳኝ፣ ከኩሽና ዉጭ ደግሞ ሙብል ማብሰል ከቶ ወንጀል፣ ብላ በእምታምነው መርኋ መሰረት፣ ወደ ኩሽና ተመልሳ ሻይ ማምጣት ዞረች። በእናትነት እና ኑሮ ቀለሟም አማካይነት የኩሽና እና ጠረጴዛ ፍልስፍዋ

ከህይወት መርሆቿ አንዱ የሆነ ነው። ባቤ ወንድሞቹን አሁንም ገልመጥ አድርጎ ተመለከተ እና አብሯት ተከትሎ ዉሃ ለማምጣት ባቤ ሄደ። እራሱን ለመቻል እና ወደ ጉርምስና ከቶ ለመግባት እሚጥረው ባቤ ማፍጠጡ የመናቅ መሆኑ ተፈጥሯዊ ስለሆነ ማናቸውም ምንም አላሉም። *'አለማፍጠጥ ግን የስልጣኔዎች ሁሉ መጨረሻ ነው፤ ለእዛ ሲባል የስልጣኔ መጀመሪያም ሆነ። ወደፊት ስለ እዛ እነግራችሁ አለሁ፤'*

ብሩ አሁንም ጥቃት አመቻቸ። በሹፈት ፈገግታ ታጅቦ፣ ናሆምን በግንባሩ ተመለከተው። "አቦ አቁም አታበሳጨኝ!" "ዘፈን ማሞቂያ አይደለም እወድሽ አለሁ እኮ ማለቴ ወድጄሽ ነው ያሚሚቅኩት..." እየአለ ወደ ስልኩ ሌባጣቱን በአማራጭነት ሰደደ። ናሆም በእየሻይቤቱ ያንን ዘፈን አንድ ሰሞን ሲሰማ "እንዲህ ያለ ሙግ. ላይ ታረፈ በቃ! ጭንቀታም ሙገኛ *(ሊሪሲስት)* ... በአረንጓዴ ሀገር ስንራ፣ በኢፍትሕአዊነት ትዉልድ ሲበደል፣ የዘመነ ዓለም ዕዉቀትአዊ አመራር በምድሩ ሲሰለብ፣ እና የሃገርዎች ጭራ ሲኮን፣ ነፍስ አስጸያፊው የአፈር ማሞገሱ ዘፈንአችን አነሠ? ... ጭራሽ የሃገር ዘፈን ለመዝፈን ያክል ብቻ እንደ እሚዘፈን እና ዘፈን መሳለቂያ እንደ ሆነ ታመነ?!" ብሎ ነበር። የናሆም አረዳድ ሙገኛው ሲገጥም ማንጎራጎሩን ስለሃገር የግድ እንዲሆን ለማስቻል ሲል ብቻ ሲጠበብ ሲጠበብ፣ ሳቢ መነሻ-ሃሳብ ስለአጣ ይህ ስነልቦናውን ገልብጦ በመሳደብ የጀመረበት ነው እሚል ነበር። "...*'ማሞቂያ አይደለም'* ነው ያለው ግን! ጓዴ?" ብሩ አአልፎአልፎ ለክርክርቱ *(አርጊመንት)* ፍቅሩ በናሆም ሃሳብ ባይስማማም ቢስማማም በመቃረን እሚለውን ለመስማት ይዘጋጅ ስለ ነበር ሻይቤቱ ዉስጥ ሲጠጡ ተከራክሮት ነበር። ናሆም ከሻይቤቱ መስኮተድምጽ *(ራዲዮን)* እሚወጣውን *'ዘፈን?'* አንገፍጋፊ አድርጎ እንዲጠላው ጭራሽ አባሰበት። "ለምን እንደ እዛ ገጠመ? ዘፈን ማሞቅ ስለፈለገ እና ግን ያን ማድረጉን ስለፈራ ግን አማራጭ ስለአጣ፣ ስለ ሁሉ የዘፈን ጭብጥዎች እና ዘውጎች *(ጀነርስ)፣* አቀንቅኖ ስለሃገር መተው ስለ ገበያው እሚጠላ ብሎ ገመተ፣ 'ዘፈን ማሞቂአ ነው' በሚል በስውር ሲናገር ያመለጠው ዳራ *(ትራክ)* ነው፤" ናሆም በወቅቱ ያንጎራጉሩ ከነበሩት እነ አቡሽ ዘለቀ ይሻላሉ ይል ነበር። እንደ ልዕለ-ታሪከኛው፣ ዝሜ-ዘርፈህብርአዊነት *(ፕሮ-መልቲቲዉድ-ነስ)* ታጋይ መሪ ቴዲ *አፍሮ፣* ስብእናአዊ አመራሩን በሙግ. ተከትለው ማህበረሰብአዊ ችግሮችን ማቀንቀን አሳይተው ከነበሩት ጥቂቶች ናቸው። ሙሰኛዎች በዙ፤ እኛን

ምንነካን በማለት በግልጽ አቀነቀኑ! ለዚህ እርምጃ ናሆም የድጋፍ ልቡ ቀለጠ። ሲጀምር ሀገሩ ችግር እንዳለበት እንጂ፣ ምን እንደሆነ ግን አብጠርጥሮ እማያውቀን ችግር ህዝቡ እንዲያስበው፣ ሃቀኛ ዘፋኝ ካለ ያን ይዘፍናል። ከአፈሩ ለምነት ይልቅ ስለአፈሩ ጥበበምርምር *(ሳይንስ)* ያቀነቅን ነበር ብሎ ይሟገት ነበር።

ብሩ የናሆም ቁንጽል ክርክርቴ፣ አብጋኝ ኢአመክዮአዊነት ከማጤን የተነሳ እንደሆነ ገመተ። ኢአመክዮአዊነት የቀሰቀሠው ንዴት፣ ናሆምን ሲያበግን ከተመለከተ ግን፣ ነጥቡን እያስተዋለ ወደ ማፌዝ ይገባ እና የስሜት ነገሩን ለማብረድ ይጥር አለ። ሁሌም ብሩ ይህን አድርጎ እንደታላቅነቱ አቀዝቃዥ ተሳታፊነትን ይወጣ ነበር። “ልማትአዊ ዘፈን ትወድድአለህ ማለት ነዋ!” በማለት አሾፈበት። “መልማት ስለ እማልጠላ!” ብሎ መለሰለት። *'ገና መልማት ጫፉ ሳይነካን ልማትአዊነትን አዛብተን ተገንዝበን የት ይሆን የታዳጊዎች ተስፋ!'* ስለዛ ብቻ ብቻ ግን አይደለም የወቅቱን ሙዚቃ ዓለም ሞላጎደል የእሚአጥላላው። *'በ ግልዮሽአዊ (ኢንዲቪጁዋል) ድምፅ-ቀለም እሚዋብ ዘፋኝ ከገበያው ጠፍቶ አለ፤ ጥንትአማነት (ኦሪጂናሊቲ)፣ በተለየ በሃሳብዎች፣ ከቶ የለም ማለት ተቻይ ነው፤ በስልትም ያው ነው... ቀላሉ ሥራ ድምጽ ዉህደት እንኳ መሳሪአዎች በአሃዝአዊነት (ዲጂታላይዜሽን) ቢመነደጉም ኋሊትአዊ ለውጥ አድርጎ ለጀሮ እረባሽ ሆኖ አለጥራት በእየጢሻው እሚዋሃድ ነው፤ ለገበያ ሲባል ችግርን ማጋለጥ እና መሟገት ቀርቶ፣ ህዝብ ማታለል እንደ ባህል ሰርጾ አለ፤ ዜማ ሹፈት ሆኖ ግን ሹፈትነቱ በምትዎች ጫጫታ ተደብቆ ተዘንግቶ አለ። በወርቅአማ እሚሰኝ ዘፈን ወቅትአችን በነበሩት ሃቀኛ ሙዚቃዎች፣ ምትክ የጃምቦ ማወራረጃ ጩኸትዎች ብቻ ነው ያሉት እንጂ እማይጮኽ ደግሞ ከቶ አይደመጥም...፤ '*

ብሩ ናሆምን ጨምሮ ለማበሳጨት ሳይችል ወዲአው ሁሉ ተሰናድቶ አበላሉ በይፋ ሊታወጅ ደረሰ። ገንፎው ዙሪአ በሁለት አነስትኛ ጣባዎች በአንዱ ለብ የተደረገ ቅቤ ከምጥሚጣ ጋር፤ በሌላው እሚ እሚቀናት ተልባ በዉሃ ተለውሶ ለአማራጭ ማጣቀሻነት ቀረበ። ብሩ፣ ናሆም፣ የተቀሰቀሰው ቢግ፣ ባቤ እና ጢዩ ጠረጴዛውን ግርማሞገስ አልብሠው በእሚ የእራስ-አቀማመጥ መሪነት ለመብሉ ተዘጋጁ። ቢግ ሁሉም እንዲቋደስ ለማስቻል ቀድሞ አቡነዘበዘማያት በይፋ እንደ ተለመደው አደረሰ። ትኩስ መብልአቸውን ከፈለጉት ማባያ እየቀቡ በመመገብ ተያያዙት። በህብረት

ይሁን እንጂ ሁሉም በእርጋታ እና ክብር ይመገብ ነበር፤ እንደ ምንጊዜውም ባህልአቸው። ጮለቅን የታቀፈች እሚ ገበታ ምግባርዎች ማስተማሯ ከጥንት ስለጀመረ በጨዋታ መነታረክ ካልሆነ በቀረ በስነስርአት መመገቡ፣ ሁሉ ልማዱ አድርጎላት ስላለ በምንም ድርጊትአቸው አትበሳጭም። ሳይቋረጥ በእሚላክላት የገጠሩ፣ ስሙ ወንድሜ እና ሀሴት ተብሎ በእሚፈታው በአቶ በርናባስ ስጦታ ስትንበሸበሽ ገሚሱን ወዲአው ትሸጥ ነበር። በመስ እማይነጥፍ ስብከት መሰረት ለልጅቿ እሚጠግን የተመጣጠነ መብል ለማሰናዳት ብዙ ሌላ ጥራጥሬዎች እና ቅመማ ቅመምዎች ለዉጣ ትሸምትበት አለች። አሁን ከልጆቿ በኩርዎቹ ደግሞ ለኃላፊነት መድረስ ሊጀምሩ ነው። እንደ አጋጣሚ፤ ነገርግን፤ ሁለቱም እንደመንትያ እሚቀራረቡት ታዳጊ ወጣቶቿ፣ የመቀጠር ሥራን ከወዲሁ የተጣሉት ምክረሃሳብ ነበር። አይፈልጉትም። ዘመኑ በግል አግዝፎ መበልጸግ እሚአዋጣ እንደ አደረገ እሚአምኑ ወጣትዎች ሆኑባት። ይህ አንዱ የጭንቀት ምንጭ ቢሆንባትም ምንም ማድረግ ሳትችል፣ ሁኔታው እንደ ከበባት ነው። አቶ በርናባስ እንዳሉት ቶሎ ደርሠው ከባዶነቱ ሊያወጧት አይችሉም። እና ምን ይደረግ? በቀረ ከመጨነቅ መፍትሔ ላይ መመራመሩ አልቀናትም። ልጆቹ የፈጠራ ስራን አንዴ ቀንቶ ካገኙ ላይላቀቁት ግን እንደእሚናፍቁ አረጋግጠዋል። "ስለ ዘሸ. (ዘመንአዊ ሸንትጨርቅ = ዳያፐር) አስተዉይ እስቲ!" ወጣቶቹ አቋምአቸውን አንድ ቀን ደግሞው ሲያረጋግጡ ለምሳሌ ብለው ያነሱት ነበር። የዘሸ. ቀውስ ንግዱ አንድ አብነትአቸው ነበር። እሚ ሸንትጨርቅ ከነጠላዎች ተጠቅማ ነው ያሳደገችአቸው። ግን እንደእሚገኝ እንድታይ ብቻ ብሎ፣ ብሩ ጮለቅ እንደ ተወለደች አንድ ዘሸ. ገዝቶ አበርክቶ ነበር። እሚ ተደንቃ የጮለቅን ቂጥ አሸገችበት። ባለማመን ብትሆንም ስለተብራራላት ብቻ የጮለቅን ወገብ አስራበት ለሰዓት ያክል ቆየ። ወዲአው ተቀምጠው እየተጨዋወቱበት፣ የእሚ አራስቤት ብቸኛነትን ለመግፈፍ ቁጥር መቁጠር አስተምረዋት ያስለመዷት የካርድ ጨዋታን፣ አብረዋት ተያይዘው እና አብረውም አጥሚት ተጋብዘው ሲጎነጩ ነበር። ዘሹ.ን እሚ ደጋግማ ዞር እያለች ትመለከት ነበር። ጨዋታአቸው ገና ጥቂት ከመሄዱ እና እሚ ሚስትዎችአቸው ማንም በሌለበት በድንገት ቢወልዱ፣ ቶሎ እንግዴ ልጁን እንደ ገመድ ከልጁ ሆድ ክንድ እሚጠጋ ያክል ከፍ ብለው መቋጠር ከዛ መቁረጥ ከእዛም ሚስትአቸው ብድግ ብላ ዱብዱብ ስትል የእርግዝና ተረፈ ምርቱ ሁሉ ተጠራርጉ በብልቷ ሾልኮ እንደ እሚአመልጥ እና መዉለዱ

እንደ እሚፈጸም ስታብራራልአቸው ጨዋታው በሣቅ ጦፈ። ባቤ አጠገብአቸው የካርዱን ጨዋታ እየለመደ ያደምጥ ስለነበር “ኤክ! ኤክ!” ብሎ መቀፈፉን አሳወቀ። እሚ ፈገግ ብላ “ጭራሽ ከእዛ ቀድሞ ለመዉለድ ስታምጥ ሚስትህ አሯን ነው ቀድማ ዱብ አድርጋ እምትጥልልህ እኮ ገና!” ብላ ከት ብለው እንዲስቁ አደረገች። እንደባቤ ናሆምም ተፀይፎ ገሸሽ ሲል፣ ሀኪም መሆን እሚመኘው ብሩ አስቀድሞ ያጠናው ክፍለ-ማዋለድ ህክምና መረጃ ስለነበር፣ ባለመገረም “ምን ይሄ ተፈጥሮአዊ ስርኣት አይደል እንዴ? አር የሰው ልጅ ስነስርኣት *(ሲስተም)* ነው! ምኑ ይደንቃል! እደጉ እንጂ!” ብሎ ጥላቻአቸውን ወዲአው በተገቢ ስልጣኔ ሞረደ። ዘመንአዊ አመለካከትዎች አነፀ። ሁሉም ተስማምተው መፀየፍ የቅጽበት ገሃድን ማጋነን ነው በእሚል ወደ ጨዋታው ተመለሱ። የብሩ አዲስ ዘሺ. በጮለቅ ገላ እንደ ተጣበቀ ዘልጎ ሳይቆይ ግን ወዲያው ካገልግሎት ዉጭ ተደረገ።፡

የህፃኗ አር እና ሽንት ካካሏ ሲመዘዝ እሚ ሳታይ ዘግየት ብሎ በመጥፎ መዓዛው መሪነት ከካርድ ጨዋታው ተመልሳ ፈተሸችው። የእለቱ ተረኛ አጣቢ ባቤ ተጠርቶ ዘሹ.ን አጥቦ እንዲአመጣ በእሚ ታዘዘ። ሁለቱ ወጣትዎች መሣቁን ከወኑ እና እቃው ከአሸከርነት እሚባረር፣ ተጠቅመህ-ወርውር ቁስ እንደሆነ አሳወቋት። ብዙ ገንዘብ እንደ ወጣበት አስተውላ "በላተኛ ሱቅ!” መዳፏ ፊት አበስ አድርጎ በሃዘን በመያዝ ሆና ካርድዎች አብራ ሳታስተውል በመዘቅዘቅ እያሳየችአቸው አወገዘች።፡

ብሩ እና ናሆም የሱቅ *ሥራ* ሳይሆን የአምራቾች ምትሃትአዊ ንግድ እንደ ሆነ እና አንድ ጨቅላ እስኪአድግ ብዙ ኢትዮጵያዎች በወር ሺህ ብርዎች በማውጣት እልፍ ፍሰተንዋይ *(ኢንቨስትመንት)* ቂጥ ለማሸግ እንደ እሚአፈስሱ አብራሩላት። እሚ ከእርሷ አያያዝ አነፃጽራ ስለልዩነቱ ማቀድ ገብታ አናቷ ዞረ። አንድ ጨርቅ ስንቴ እንደ እሚታጠብ እና ዳግ-እሚአገለግል *(ሪ-ሰርቭ)* እንደሆነ ታውቅ አለች። አንዴ የተገዛው ዘሺ. ወዲአው ሲወረወር አይታ ደግሞ ክዉ አለች። በቀን አንድ ቢጠቀሙ እንኳ ምን ያክል የወጪ ግንድ እንደ ሆነ ታይቶ ከበዳት። “አይ! አንተ ሞኝ ሆነህ ስለ ገዛህ እንጂ ይይህ የሀበሻ እናት ሳይሆን የፈረንጅ ብቻ ነው!” ከከንካኝ ሃሳቧ መዉጫ እና የአጠቃቀሟ ግብረመልስ መሠል ቃል ካርድ እያማረጠች በመጠመድ ሰጠች። ብዙዎች ይህን ሲጠቀሙ እንደእሚገኙ አብራርቶ ብሩ ዘመኑን አስተማራት። እሚ የወቅቱ እንስቶች እና ቤተሰብ መሪዎች ቀዉሰዋል አለች። ብዙ ወጪ ለዘሺ. እንደሚበትኑ እና አልሚ ነገር

ለልጆቻቸው በምትኩ መመገብ እንዳልቻሉ አስባ መቀበሉ ከበዳት። ለዘሺ. ብዙ በማውጣት ነገ አልደላኝ ነበር በእማይል ቂጥ ፈንታ የደለበ እና ጤናአማ ሰውነት ያጣ ትዉልድ እንደ እሚአድግ በሙብገን የታያትን አቀረበች። እነ ብሩ ህዝቡ መቀወሱ ላይ ተስማምተው፤ ሸንትጨርቅ የማጠብ ስንፍና እና በምትኩ እንቁላል ማር፣ ወተት፣ ቅቤ...አለ መግዛቱ የዘሺ. ገበያው ቀን እንደ ሆነ እንድታምን አደረጓት። “እና እኔ እምነለው ከእናንተ ቶሎ ሥራ እንፈልግም ማለቱ ምን አገናኘው?” በሌላ ትንግርት ሆና ጠየቀች። እነ ናሆም ተያዩ። ፈገግ ብለው ፍረወይኒ ሙብራቱ እምትሰኝ ኢትየጵያአዊ በ *ሲኤንኤን* የዓመቱ ጀግና ሽልማት መሸለምዋን አነሱላት። “ለገጠር ተማሪዎች፣ ጎጆ ዉስጥ በቀላል እሚመረት እና እንስት ከሆኑ በነፃ የእሚሰጥ የ ወርት. (ወርአበባ መጥረጊአ = ሞዴስ) እንዲሰጥአቸው በተግባሮት ነድፋ ብዙ ወጣት ኢትዮጵያዎች በነፃነት እንዲማሩ ስላገዘች መቶሺህ የአሜሪካ ዶላርዎች ተሸለመች።” ብሩ አብራራ። እሚ ፍቺው አይገባትም። ናሆም ፈገግ ብሎ ቀጠለ። “ለምሳሌ በቀላል በጎጆ አምርቶ ለባለ አነስተኛ ገቢ እንስትዎች ይህን መነገድ ይቻል አለ!” ብሩ ቀበል አድርጎ አንድ አረዳድ እንደ አለው ያክል ቀጠለበት “ወይም ደግሞ እንደ ተጠቀምሽው እጅግ ዘመንአዊ ያልሆነ ሸንትጨርቅ በጎጆ አምርቶ...” ብሩ ከአፉ መነተፈው “...ለ አነስተኛ ገቢ ቤተሰብዎች” ናሆም መልሶ ከአፉ ነጥቆ ቀጠለ “...ወይም ሃበደታም ቢሆኑም ላልቀወሱ ልጅ አሳዳጊዎች ሁሉ መሸጥ እሚቻል ነው።” “የወይን ፍሬ እንደ ስሟ የሆነችን እንስት፣ በጎስራ ከተንዠረገገ ለድሃ እናትዎች ተያያዡን የቀላል ወጪ ዘሺ. ሥራ ልትሰራ ብትችልም...” ናሆም ሃሳቡን ቀጥሎ አንጠለጠለ እና ዝም ያለ ወንድሙን ተመለከተ። ብሩ ደመደመለት “...ማለት ብቻ ዘመኑ አንድ ነገር ለፈጠረ ሰፊ ገበያ አለው ነው እምንልሽ! እሚነቃ እና አስሶ እሚሰራ ነው እሚአስፈልገው..” ወንድሙን በጨረስኩ መንፈስ ተመለከተው። “ስለ እዚህ ተቀጥሮ መስራት እንፈልግም ነው! በመነገድ የዘሺ. ንግድ ገቢን እራስ እስኪአምም ድረስ ስለሽው ነበር። እማይቀለረጥ ገቢ አለበት። የተማረ ወይም ያሰላሰለ አንድ ነገር አቅዶ ከተነሳ... በሰማይ ሁሉ ለመጓዝ የቀና ዘመን ነው! ሥራ! ሥራ! ሥራ! የሥራ ዘመን ደግሞ ከተቀጣሪነት አይሻም ነው እምንልሽ።”

በግራቀኝ እየወረወሩባት ሲወያዩ ሁሌ እሚአሳምኗት እና በእማታስተውለው መፍዘዝ ሰምጣ ፈገግ ብላ በመነሁለል ሁሌ

ታምንልአቸው አለች። ብትስማማም ለአመል ያክል ግን ትቃወም እና ሥራ እንዲቀጠሩ መክራ ዘወር ትል ነበር። ሃሳቡ ቢጥምም ገቢ ግን ቶሎ ማግኘት ስለ አለብአቸው መልሳ ትጨነቅ አለች። መልሳ ደግሞ ዞሮ ዞሮ እራስ ከቻሉ፣ የገጠሩ ገጸበረከት በቀነ-ገደቡ በእዚህ ዓመት ማብቂአ ሲቋጭ ገቢ ቢቀንስም፤ በሁለት ዓመትዎች በወጥነት የተቋቋመ ምትክ ምንጭ ስለ አጊንታ አለች ትተውአቸው አለች፡፡

በ አዲስአበባ፣ አውሮፓ፣ ሰሜን አሜሪካ እና ፋሲካይት ትልቅ የባህል ልብስ ድረ-ንግድ እንደ ትጉህ ሸረሪት የዘረጋች ወጣቷ ቀልጣፋ ሥራ ፈጣሪ ሐረግ ቸርነት፣ ሁለትሺህ ብር በወር ትከፍላታለች። ቆንጽላ፤ ግን ከእሚ አንድ ሰራተኛነት አንፃር በዛ አለ እሚሰኝ፤ እምታቀርብላትን ከነጋዴዎች እሚሰበሰብ ጥጥ ተረክባ፣ ፈትላ፣ ለመሸመን ሲደርስ ታስረክባት አለች። ባለፈው የፋሲካ ሰሞን ስትጎበኛት ድንገት ተነስቶ እንደ ተወያዩት፣ አሁን ደግሞ መስከረም ላይ ተቀጣጥረው፣ መጪው ዓመት መደወሪአ ገዝታ መሸመን ልታስጀምራት እና ከቤት መዉጫ አመክዮ ለሌላት እሚ ሦስትሺህ እና አምስት መቶ ብርዎች ደመወዝ ለመክፈል ቅኗ እና ባለሳቂታ ስብእና ወጣት ነጋዴ ዕቅድ ይዛላት አለች፡፡

ቀልጣፋዋ ሐረግ ከብዙ የገጠር እንስትዎች ጋር ይህ ብልህ የድረ-ንግድ ገና ስትጀምር አስተሳስሯት ነበር። ከቅናሽ ክፍያአቸው ብዙ አተረፈች። ስትረዳአቸው ሲረዷት ትልቅ አትራፊ ሆና ንግዷ ዘለገ። አሰፋችው። በቀጣዩ ሥራ በግሏ ንድፍ ተምራ እና አጥንታ ተመለሰ ች። ነድፋ፣ ሰፍታ እምታቀርበው ዘመንአዊ የባህል ልብስዎች ልዩልዩ ቅጥ (ስታይል) ሲሆን ገበያው ከኢጎአዴግ. የህዳር ፳፱ በዓል ጋር በተለየ ይደምቅላት ነበር። በእምትሰጠው ጉርሻ ብዙ መንግስት መስሪአቤትዎች ከእርሷ የብሔረሰብ ልብስዎች እሚሉትን ይገዙ ነበር። ሁሉን አቃለሁ በማለት ቀለምዎች በመዘበራረቅ ልብሱን ስትሰጥ ይረኩ ነበር። ለማድመቂአ ሚሊየንዎች ሲበተኑ፣ ክፍያዋ ከፍ ተደርጎ ከመንግስት ካዝና ይወጣ እና ከፊሉ በከፋይዎቹ ስምምነት ለጉርሻ ተመላሽ ይሆን አለ። በሂደት ግን ተሰጥዖ እና ዘመንአዊ ዕዉቀት ከብልሃት ጋር ስለነበራት የልብስ ንድፎቿ እና ሥራዋ፣ በመንደር እሚቀር አልሆነም። በንግድ ድር መገንባት ክሂሎቷ፣ የተረፈችውን ይዛ ወደ ሰፊ ሽል ንግድ ዓለም እራስዋን ገፍታ አሹልካ ተፈናጠጠች። ደግ ገቢ በዘመንአዊ ባህል-ልብስ ቅጥ ንግዷ በመሰብሰብ ዳግመኛ ወደ አዲስ መሰላል አደገች። የመንደሩን ንግድ አብዝታ በመቀነስ

ወደ አዲስአበባ አተኮረች። በደግ ብልሃቷ የአዲስአበባ ገበያ ከፍተኛ ሃብታሞች ሰርጎችን እስከመቆጣጠር እና ብዙ አሻራ በመደበኛውም ገበያ እንድታሳርፍ ፈቀደላት። ደግ ንድፈኛ *(ዲዛይነር)* ተብላ ብዙ ሽልማቶች እና ቄንጥ *(ፋሽን)* ዉድድሮች አሸነፈች። በሂደት ግን ንግዱ አዲስአበባ እሚቀር አልሆነም። በቀጣይ በረራዋ ደግሞ ወደ ባህር ማዶ ዞረች። ልክ እንደ አፍሪቃ የመጀሪያዎቹ ሴት ሚሊየነሮች፤ እንደ ቶጎዎቹ እንስት ባህል ልብስ አምራቾች የሃበሻ ብዙ ሃበሻዎች ከሃገር ሲወጡ ባህል ልብስ ስለእማይዙ እና ቤተሰብ እዛ ስለ እሚአፈሩ ለበዓልዎች ግን ልብሱን መፈለግ ይጀምሩ አሉ። ከነቤተሰብአቸው እሚሆን አቅርቦት እምብዛም ስለ እማይኖር፤ የእርሷ አቅርቦት ከደቡብአፍሪቃ በመነሳት ወደ ዐረብዎች፣ አዉሮፓ፣ እና ሰሜን አሜሪካዎች በዝግመት እየተንሰራፋ ደረሰ። ይህ የምጣኔሃብት ግዛቷ ትንሽ ሰውዎች ጨምሮ አስቀጠራት። ግን ከገጠር በቅላ፣ ሃገር ወዳድ የሆነችዋ ሐረግ፣ ሃገረሰብእዌውን *(ካንትሪሳይድ-ሜን)* ለመጥቀም ሥራዋ ዘመንአዊ እዉቀት ፈላጊ ካልሆነ፣ በገጠር እሚገኝ ድሃ እንዲሰራው ታደርግ ነበር። እሚን ሁለት ዓመትዎች በፊት ስታገኝ በወሬ እንጂ ያኔ እሚ ከተማ ከገባች አምስት አመቷ ነበር። እሚ ለደጉ ጎረቤቷ በርናባስ ገጠር በመሄድ በፋሲካ ሳምንት በያመቱ ጉብኝት ታደርግ ነበር። አመቱን እማያራዝሙ እንደ ሆነ ገልጸው በቤተሰብነት ግን የእሚቀርቡአት ጎረቤት ከወጣቷ ነጋዴ ጋር በገጠሩ ሰራተኛ ስታፈላልግ በሰፊ ጆሮአቸው ወሬውን ገብቶ ስለ ነበር እንደ ምትክ ገቢ ቢሆናት ብለው ከሐረግ ጋር አገናኙዋት። "እኔ መሬቱን እሻው አለሁ። ገቢዬ አሽቆልቁሎ አለ። ለልጅዎቼ ከተማ ቤት ልገዛ ደግሞ ሳንቲም እየአጠራቀምሁ ነው። ላአንቺ አልሆንም። ባልሽ በደለሽ መሬቱ አልቅሰሽበት አይቀናኝም ብዬ ስለ እናቴም መለመንሽን አይቼ ነው የምረዳሽ። ይቺ ወጣት ፈታይ ትፈልግ አለች። አንቺ ደግሞ በስንቱ ሙያ የተካንሽ ነሽ።" ብለው አበረታቱአት እና አገናኙዋት። እሚ ከተሜ ናት በሚል ወጣቷ እንቢ አለች። ግን ሁሉ የእሚ ነገር ሲነገራት ዞሮዞሮ ሰው መርዳቱ ስለ እሚገድዳት ፈትና ስታረካት ቀጠረቻት።፡

ይህ ገቢ የገጠሩ ገጸበረከት በአዲሱ አመት ሲቋጭ እንደ ተለመደው ባይሆንም ለመኖር ያክል ምንጭ ነው። ያቀደችው ደግሞ ጠላ እና አረቄ አብሮ በመሸጥ ከተማ መግባትዋን በገቢ ብዝበዛ ልትጠቀምበት ነው። ከተማው በባህል መጠጡ አቅርቦት ተምበሽብሾ የእሚ ችክን ያለ ሙያ

ገበከው ቢወርድበትም ለዋናው ገቢ አጋዥ ከሆነ በቂ ነው ብላ አቅዳለት አለች። መስ ደግሞ በወር መቶ እና ሁለትመቶ ብርዎች ሳይልክላት አያልፍም። እግዜር ከደገፈው መስም ይህን ሊአቋርጥ ካልቻለ መብራት እና ዉሃ እንኳ ሊሸፍን ይችል አለ። ካደረሳት ደግሞ ኮፍያዎች በመስራት ስለ ተካነች በቻይና ክርዎች በምትታታቸው ኮፍያዎች ገቢ ጭምር ጥቂት ይስተካከል አለ። ስለ እዚህ እሚ በመጪ ጊዜዋ የገጠሩ ገፀበረከት ጠፋ ብላ ስጋት ገብቶዋት አታውቅም። እንደ እምትረካበት ልጆቿ ድሃ ቤተሰብ ሆነውም በብልሃቷ እንደ ደላው ቤተሰብ ነገአቸው ላይ ብቻ አተኩረው በስርኣት እያደጉላት ነው።፡

የጧት መብሉ እንደ አለቀ ቁሳቁስዎችን የመንከባከብ ስራው በሁለት ቀን አንዴ የቢግ ስለ እሚሆን ሰብስቦ በጥንቃቄ ወደ ጓሮ ዞረ። ከዉጭው ኩሽናው ስር ወደ ጊቢ ዉጭ ፍሳሹ እሚጓዝ መስመር የተሸለመ በፍርግርግ እንጨትዎች ለዕቃዎች ማጠቢአነት የተቋቋመ ከፍታ ላይ፣ ከስሩ ባለአንድ ብቻ ደረጃ በመሰቀል ወጥቶ፣ ቢግ ዕቃውን ሁሉ ቆሻሻው ሳይደርቅበት ወዲአው አጠበ።፡

ሳይታሰብ ሰዓቱ ስለረፈደ የመስን መምጣት ሁሉ ይጠባበቅ ጀመረ። ብሩ ቤቱን ከወንድሙ ጋር አሰናድቶ ወደ ሲጨርስ ሌላዎቹን ተለይቶ ወደ ጓደኛው ዮስ እንደ እሚሄድ አሳውቆ ወጣ። ባቤ መስኮተድምጽዋን ከፍቶ የከረምቱ አንድ ግል *ሥራውን* ሰሞኑን ጥራጥሬዎች በማሰስ ለቃቅሞ ከወረቀትዎቹ ጋር ይዞ ሲቀመጥ፣ ናሆም የጣለበትን ቤትስራ ደግሞ ለመንትያነት የቀረበው፣ ብዙ እማይበልጠው ቢግ ተያያዘ። የእንግሊዝኛ መማሪአ ወረቀትዎች ናሆም ራሱ ከእሚወድደው *ኢንትርሚዲየት ኢንግሊሽ ግራመር፦ የካምብሪጅ ጎዋአዊከተማ እትመት* ድንቅ መጽሐፍ ቀምሞ አበጅቶለት ነበር። መጽሐፉ ለናሆም፣ እንግሊዝኛ ለመማር ከተፃፉ እና ከገጠመው መጽሐፍዎች ድንቁ እና አንድኛ እሚለው ነበር፤ በአንድ ገፅ አንድ ምዕራፍ - በመቶሰማኒአ ገፅዎች መቶሰማኒአ ምእራፍዎች ከአስደማሚ አቀራረብ ፍፁምነት ጋር። *'ይህን አንብቦ በእንግሊዝኛው ላይ ያልጎበዘበት ቢኖር አላምንም፤'* ቢግ መሰረትአዊ ንግግርዎች መከወኛ ሰዋሰው በማጥናት ብዙ ሳይቸገር ስለለመደ ፣ በእዚህ ወር ቢግ መሃከለኛ የቋንቋውን አቅም በመሰነጣጠር ላይ ነው። ከአራት ወደ አምስትኛ ክፍል ገና ቢዛወርም እንግሊዝኛ ው ግን፣ ለማስተማር ፊቱ ከእሚቆሙ መምህሮች እሚሻል ሆኖለት ነበር። ቢግ በእርግጥ በግሉ እንደ ቀሩት

ልጅዎች ብሩ በተለየ ደግሞ ናሆም እየረዱት እማይሞከረው እና እማይደሰትበት ምርምር ብጤ ነገር አልነበረም። ናሆም በልጅዎች ወደ ዐዋቂ ሰውነት ማንቃት ወይም ማደግ እምንለው ደረጃ መድረስ የተካነ ስነልቦናአዊ አገነዛዘብ ነበረው። ይህ ወደ ታናናሽዎቹ ልዩነት ሆኖ እንዲመጣልአቸው የተወው ነበር።፡

ናሆም ጆን ፊኒስን ድንገት በቤተመጽሐፉ የዉጭ ስጦታ መጽሐፍዎች መሀከል አጊንቶት አገላበጠ እና በፍቅር ወደቀበት። ፊኒስ *(ሰቨን ቤዚክ ሂዉማን ጉድስ)* ላይ እንደ አለው፣ ህፃን ሰው፣ ነብሱ ያልነቃ ገና ሂወትን ከአካባቢው በዝግመትአዊ አጢኖት *(አብዞርቬሽን)* ብቻ እሚለማመድ፣ ወጣኝ ዘረፍጥረት ነው ይል ነበር። አካባቢው ምንም ካስተማረው ያን ምንምን በብቃት መሆን ይችል አለ። ነገርግን የ ፊኒስ ዳግምርምር *(ሪሰርች)* ልቦና *(ኮንሰንትሬሽን)፣* የህፃን ሰውዎች አንጎል ማደግ ምንጩ፣ ተተግባሪአማ አመክዮአዊነት *(ፕራክቲካል ሪዝኔብልነስ)* ማጥናት መቻልአቸውን አስምሮ ማሳወቅ ነበር። ከተግባር-ተኮር አመክዮ ብቻ፣ ልጅ እንደ ሰው መሆን ይማር አለ። ከእሚነገረው ቃልዎች ይልቅ የተግባር አመክዮን የማነፍነፍ፣ መመርመር፣ እና አብነት የ ማድረግ ተሰጥዖ በህፃን ሰው ሁሉ እንደ አለ አስረዳ። ወደ አንድ ገጸባህሪይ ልጅን እሚቀርፀው ይህ የተተግባሪ አኳኋን ማጤኛ አመክዮ ስጦታው ወይም አቅሙ እንደ ሆነ አሳየ፡፡ ናሆም በእዚህ የ ፊኒስ አገነዛዘቡ ልቡ ፈካ።ልጅዎች በመጥረብ እንደ ተፈለገው ማጎንቆል እንደ እሚቻል በፊትም ያዉጠነጥን እና የተዝረከረከ አያያዝ እንደ አለ በጠቅላላው በመቃኘት ስለ ሃገሩ ይበሳጭ ነበር። ፊኒስ ግን ለሰመጠ ምናብአዊ ግዛቱ ከእንግሊዝ ተሻግሮ በመጽሐፉ ሊአዋየው ዱዱ ሆነለት። አገነዛዘቡ ሰፍቶ ሂስ ሁሉ በዘርፉ ተመራማሪዎች እንዲሰነዝር አበቃው። ይህ ልጅነት በእርግጥ ለ አነሱ ፈላስፋዎች ሌላ አናሽ መገለጫዎች ታይቶአቸው እሚዘለል ነጥብ ም ነው። ደቂቅ-ስነልቦና *(ቻይልድ ሳይኮሎጂ)* እነ እዚህን ንዑስ-እሳቤዎች ለመገፍተር በቂ የጥናት እና አስተምህሮት ብቃት ቢኖረውም እንደ አለመታደል ግን አፈንጋጭነቱ በመሀልአችን አለ። ለምሳሌ፣ በእዉቀቱ ስዩም፣ የጭራቅ ተረት ግጥሙን ነግሮ 'አዉዉ መጣ' ምናምን ነገር በማለት ልጅዎች እሚአሳዩት አንድ ያለመንቃት ተፅዕኖን ሀበሻ መታገሉ እንደ ተገቢነት የተለመደ ነገር አድርጎ ማጥናቱን ይናገር አለ። ግን ይህ ንዑስ-ስነልቦናትንታኔ *(ሰብስታንዳርድ ሳይኮአናሊሲስ)* እንጂ ከቶ ምርጥ አገነዛዘብ አይደለም። ማለትም፤ ስህተት

ነው። በናሆም ታታሪ፣ ጥበበምርምርአዊ *(ሳይንቲፊክ)* ገሃድ አሳሽ፣ አዉጠንጣኝ ምናብ እንደ ተደረሰበት ከሆነ ምርጡ መንገድ የህፃን አንጎልን ለማንቃት ተግባር ትምህርት እንዲሆን ማድረግ ብቻ ነው። አድጎም ልጅ ምግባርአዊ *(ቢሄቭድ)* እንዲሆን ተግባር የዓለሙ መገናኛ መንገድ እንደ ሆነ በትግበራ እንዲማር ተደርጎ ማደግ አለበት። የልጅ አመክዮ አቅም መገንባት እና ዓለምን መረዳት ከተተግባሪ ነገሮች መሀል አመክዮ ወይም ፍች የመፈለግ ተሰጥዖው ነው እና። ይህ የሃገር ምርጡ ማዕድን ዕንቁ ነው ብሎ ናሆም ወዲአው አመነ። ይህን ያሰመጠ አረዳድ የከወነበት ሃገር ካለ፣ የመጪጊዜ ዕድሉን መቆጣጠር ይችል አለ። ይህ የገባው ልጁን በፈለገው መንገድ ይቀርጽበት ስላለ። አዳጊው ትዉልድ ለምሳሌ አንድ ተግባር በነፃ እንደ እማይገኝ፣ በአንድ መንገድ ስብእናው እንዲሟሽ ገና በጊዜ ማድረግ ይችል አለ። ለልጅ ቶሎ በጨቅላነት በትግበራ ዉስጥ ፍቺ ማስተማ በመቻሉ። *'እንዴት? በዋነኛነት ጨቅላ-ስነልቦናኛዎች (ቻይልድ ሳይኮሎጂስትስ) የአብራሩት አለ፤'* ለናሆም በመሰረትአዊነት ግን፣ በግል የግል ዓለምን መቆጣጠር እንደ አለብአቸው በተግባር መርቶ ማሳወቁ እነ እርሱን ቶሎ ማንቂአው መንገድ ነው። ለምሳሌ መጫወቻ እራሱ መርምሮ በመገጣጠም እና በመሰካካት እየተገነባ እሚአጫውት አድርጎ፣ አመክዮአዊነትን ወደ ልጅ ያመጣ አለ። በዘመኑ ይህን ሃሳብ አገልጋይ መጫወቻዎች ማጫወቱን ብዙዎች ቢአዘወትሩትም ፍቺው ግን መጫወቻ ብቻ እንደ ሆነ ስለ እሚአቁ ጨቅላው ካደገ የምስጢሩ ነገር ይረሳ አለ። ግን ማፍረስ መገንባቱ የ ፊኒስ ሃሳብ ፍች - የኃላፊነት ጽንሰሐሳብን ከተተግባሪ አመክዮ ዉስጥ በጨዋታ መሀል ለልጅ አንጎል ማስነፍነፍ፣ የግል ጥረትን ምንመሆንን እንደ ሃሳብ ወደ አንጎል ከትግበራው ማስመጠጥ፣ ብቻ ዓለምን ማስተማር እና ወደ ዐዋቂነት ቶሎ ማብቂያ ጎዳና - ነው። ነገርግን ያባትአዊነት ፍቅር መግለጫ የሆነው እና ሲአለቅሱ ለእናትነት ደግሞ ማታለያ ብለን እምንረዳው መጫወቻ ስለ ሆነ የበለፀገ አንጎል ከመገንባት ይከለክለን አለ። ምክንያቱም ሳይታወቅም ቢሆን ከትግበራ አመክዮን በጥቂቱ ባቅሙ የመሰረተው የአንጎል፣ ልጁ መዳኽ ከአቆመ ይወገድ አለ። አይተካም። ለምሳሌ ገና ጥቂት ከፍ ሲሉ ግን፣ አዲስ መላ በእዚህ ነቢብ እንደምታ መሰረት ግን ነበር። ህፃኑ አንድ አትክልት ተንከባክቦ ማሳደግ እና እራሱ ኮትኩቶ፣ አርሞ፣ አዘጋጅቶ ዐዋቂ እንዲመግብ እና አብሮ እንዲመገብ ማድረግ፣ ወይም በፍቅር ሌላ መጫወቻ ለ ምሳሌ አንድ ጫጩት አሳድጎ በግሉ ለወግ ፍሬ ማብቃት፣

ወይም መሰል አንድ መጫወቻ እሚቀርብለት ሲሆን እግረመንገዱን ም ታዳጊው አመክዮን ከተግባር እንደ ንብ ቀስሞ ስብእናው ከ ምናብቴ *(ፋንታሲ)* ወደ ተግባር ይተሳሰር አለ። እራሱን መገንዘቢአ መንገዱ ከተጨባጭ እና ሰርቶ ፍሬ መልቀም ይተሳሰር አለ ነው። ሲአድግ ዓለም ከእዛ አገነዛዘብ አትሸሽበትም። ተግባር እና ዉጤቱ፤ መነሾ እና አመክዮው ከመድረሻው፤ እሚሰነታትር አንጎል በተፈጥሮው ይካን አለ። ስኬትን ማግኘት ችግር ከመጠንቆል እና ማውጣት፣ መፍትሔውን ከማብላላት እና መተግበር ቀልሎ ይታየው አለ። የስኬትአማ ሃገር ትዉልድ ገና ከመዋእለቀን *(ዴይኬር)* ጀምሮ ይህን በስፋት እሚማር የሆነበት ነው።፡

የናሆም ምናብ ይህን በስፋት አብሰልስሎ አብላሎት *(ኢንተርናሳይዜሽን)* ከዉኖበት ከትዉልድ አረዳድ አንጎልአዊነቱ *(ሜንታሊቲ)* ያዋሃደው ነበር። በሃሳቡ መሰደር እና መብላላት ተደስቶ የግንዛቤ ግዛቱን ቀጥሮት ወደ ታናናሽዎቹ ማበልፀግ አተኮረ። ፈጥኖ ኃላፊነት መቀበል ችለው በጥገኛነት እማያስቸግሩ እንደ እሚሆኑ ስላመነ፤ ማንም ዘላለም ለእማያቅፈው አዲስ ተወላጅ ዘረሰው ሰው ይህ ቶሎ እንዲውል ወሰነ። *'የ ስብእና ነፃነት ጎህ መቅደድ ማለት ነው፤'* ልእለንቅኣት ያለው ልጅ ማፍሪአው መንገድ ነው። አድጎ ይህን ለመከወን ከእሚጥር እና ቀውስ ሊገጥመው ከእሚችል ልጅ የተሻለ ስኬት አምጪ ልጅ ማቁላያው መንገድ ነው። ጅቡ እና ጭራቁ ሳይኖሩ በ አሙ መጣ እና አዉዉ ማታለሉ ህፃኑን አድጎ ፈሪ ግን ፈርቶም ትርጉም እማያገኝ ያደርገው አለ። ግለ-አርነት *(ሰልፍ-ፊሪደም)* በጠለቀ ስነልቦና ስላልሰረፀ ዘገይቶ መታሰስ አለበት። ለእራሱ ግለአርነት በሂወት ማለዳ ከተግባርአዊ እንቅስቃሴ አመክዮ መኖር በግል ተንቀሳቅሶ ያጤነ ግን እንዲይዝ የተደረገው ግልአዊ አቅሙን ነው፤ ሊአውም በጊዜ ስለ ሆነ ሥር በቀላሉ በእሚሰድድ መልኩ። ሲአድግ እንደ ፈርቶ አደገው ያሳዳጊ መሃይምነት ጎርፍ አስተዳደጉን ያጨቀየበት ሳይሆን፣ ጭራሽ ግን በአለ አስፈሪ ስብእና ይሆን አለ።፡

ናሆም ይህን በሰፊ ማብላላት አዉጠንጥኖበት የአምን ነበር። በደግ መጠን እሚም። በደግ ስፋት መስም። የ ጀን ፊኒስ የተፈጥሮ ህግ ፍልስፍና ፍቺ በመደበኛ አኗኗር በእነ እሚ ቤተሰብ ተደርሶበት *"የ ወደፊት ተስፋም-መንገድም"* ነበር። ገሃድ መቼም እና የትም ገሃድ ነበር እና። ገሃድ በፈላስፋ እና ዓይንዎች ባልጨፈነ መደዴ እኩል በገሃዱ ሃዲድ እሚአሳፍር ነበር እና፤ ከስምጠት ልዩነት በቀረ። የእሚ ቀላል አኗኗር፣ በመስ እና ናሆም

ምክርዎች የተብላላ ሆኖ ለልጆቿ መስዋእት ስለነበረች ምርጡ የተባለ ልጅ ማሳደግ መንገድ የእርሷ መንገድ ነበር፤ ብዙ ገንዘብ እስከ አልጠየቀ ድረስ። ስነልቦና ደግሞ ወጪው ዜሮ ጋር ይዋደድ ስለ ነበር አልከበዳትም፡፡

ባቤ በስእልዎች እነ ቢግ እና ጢዩ በአትክልትዎች እና ታሪክ አያያዝዎች ኃላፊነት መዉሰድን እና የመመርመር ጥበብን በስዉር ይማሩ እና ሰው መሆንን በእራስአቸው ይገነቡ ነበር - በእዚህ ዓመት። የቢግ መሰል አመትአዊ ተግባሬት *(ፕሮጀክት)* የእሚ ዘመን የልጅ ተረቶች መልቀም እና መፃፍ ሆኖ ወደ ሰባአንድ ተረትዎች ደርሶለት ነበር። የእሚ ልብ ዓመቱን ሙሉ አጫዋች አጊንቶ ባለመታከት ተረት በማስታወስ እና አንድአንድ ም በመፍጠር ተጠምዶ ነበር። ጎረቤት በሌለበት አዋዋዮቿ ልጆቿ ስለ ነበሩ እማይታክት ጓደኛምነት እናትነትን አነባብሮ ነበራት። ቢግ ጥራዝ-ተረትዎቹን ያበጀው ያምና ሊቅአዊ-ዓመት *(አካደሚክ ዬር)* ማብቂአ ደብተርዎች ያተረፉት ወረቀቶቻቸውን ገንጥሎ እንዲአዋጡ አድርጎ በህብረወረቀትዎች በሰፋው መጽሔቱ ተይቦ ነው። ብጁ-መጽሔቱ ባለኮሌታ ሽፋን እና መዘጊአ እንዲሆን ጠንካራ ካርድ ተጀቦደበት። በመዘጋት በስነቁልፍ ቀመሩ ተቆልፎ ወደ ጓዳው የላይ-ግድግዳ ተንጠልጣይ ግል ሻንጣው ለወደፊት አገልግሎት ተኝቶ ነበር። በናሆም በቀላል ቅጽበትዎች ከማዳበሪአዎች የተዘጋጀው ሻንጣ በመቆለፍ እና በመንጠልጠል ለታዳጊዎቹ ብርቅ አገልግሎት ይቸር ነበር። ከእዚህ ተግባሬት መጠናቀቅ ኋላ ሲመለስ፣ ሰሞኑን ቢግ በእንግሊዝኛው እንዲያተኩር ተደርጎ ነበር፡፡

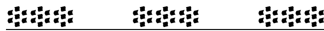
ከ እንግሊዝኛው ጎን ደግሞ፣ የህፃናት ሰብልዎች ጥናት ከጢዩ ጋር ይተገብር ነበር። ናሆም የታዘዘውን የቢግ አዲስ የጥራጥሬዎች በተቀራረበ ዘርግንድ መሰደር እና አጎነቋቆል መንገድዎች እና እሚፈጁት ጊዜ ዳግምርምር ሥራውን ጎበኘለት። ደግ መማር ቢግ ከተግባሬቱ እንደ አገኘ ተረዳ። ስለ እቅጭ የሰብል ባህሪዎቹ በዝርዝሩ እራሱ ናሆም እንኳ አያቅም ነበር። ግን የጥናትአዊ ስነአሰራሩ በደንበኛ ተመራማሪ መንገድ ስለ ተወሳሰበ እና በቀጥተኛ ግልፅ ትርጉምአማ ቅንብር ስለ ተዘጋጀ አጠናኑ በቂ አመክዮ እንደ ገነባ አስረዳው። ስምጥ ጉዳዩን በፍላጎቱ ቢግ አድጎ ከመረጠው እስኪቀጥል ለጊዜው ይህ ቅኔ ለናሆም በቂ ሆነ። ቢሳሳት እንኳ፤ እርሱ ገና መች የግብርና ዲግሪ እንኳ አገኘ? አላማው በተግባር ዉስጥ አመክዮ መልመድ እና እራስ ማወቅን፣ አሰበጣጥሮ ቶሎ ነገርዎች በማገናኘት

አብላልቶ ማስጨበጥ ነው። ቶሎ ከእናት ስነልቦናአዊ ጉያ መፈልቀቅ ነው። ለእዛ ደግሞ ይህ አንድ አረዳድ ተከትሎ የስነጥራጥሬ ዓለሙን መሰብሰቡ ትልቅ በቂ ክሂሎትአማአዊነት *(ቴክኒክ)* ነው። ናሆም በተመለከተው አስተያየቱን አዎንታአዊ ድርጎ ተሻገረ። ወደ ነብሳት መሰል ዳግምርምሩ መሻገሪአ አረንጓዴ መብራት ተሰጠው።፡

'ሃዘንቴ (ሳዲስት) መሆን የለም። በሰው መቅናት እና መመቃኘት ስሜት ማሳደግ የለም። መተባበር እና ሰው መሆን ይለመድ አለ። በግል ኃላፊነት ለኑሮ መዉሰድ እንዲበዛ፣ ምራቅ ያሰውጥ አለ። ይህ በሊጋ እድሜ በዚህ ብልሃት ተከውኖ ወደ ብርሃን ፍጥነት (ጊዜ) ብስለት ትዉልዱን ይመልሰው አለ፤' ናሆም ይህን ወደ ጠቅላላ አረዳድ ቀይሮ እሚአስበውን የሸል ዓለም ናፍቆት በታናሹ ላይ ተመልክቶ ወረቀቱን መለሰለት። ቢግ ከበርጩማ ወንበርዎቹ መሀል ያለ መጠነኛ ጠረጴዛው ላይ ያሉ ሌላ ወረቀትዎቹን ጨምሮ ወደ ጓዳው በመደሰት አዘገመ።፡

እሚ ሞላጎደል በሰብል ምርትዎች መርከስ እማትታማዋ ፋሲካይት ዉስጥ እንዳትቸገር እሚደጉማትን ዕድአዊ *ሥራ፤* ሰሞኑን በያዘችው የልቃቂት ማበጀት ትንቅንቅ ትላንት ስላጠናቀቀች፣ እና በደሞዝ ልትለዉጠው ማስረከቢአውን ቀን ብቻ ስለ እምትጠባበቅ፣ በናሆም ዉብ ንድፍ ላይ ለግል ገበያዋ አንድ አበሻ ቀሚስ መጥለፍ ስለ ተያያዘች ወደ እርሱ ተመለሰች። ጢዩ እምታጫውታት ጮለቅ ወደ ቁርስዋ ዞረች። ጢዩ በማሳቁ መሀከል የጮለቅ አፍ ሲለጠጥ፣ ወተት፣ እንቁላል፣ ገብስ፣ ጨው፣ ዘይት፣ ቅቤ፣ እና ዉኀ ምስጀት *(ረሲፒ)* ተዋህዶ በስሎ፣ ቀዝቀዝ ብሎ የቀረበላትን በመመገብ ተጠምዳ ቆየች። እሚአቅፋት ስለሌለ እና የጢኖ ፍቅር ከማንም ይልቅ ስለ እሚአስቦርቃት በነፃነት በማደግ ላይ ነች። እምትሰማው የጢዩ እንቆቅልሽ እሚገባት ይመስል በዐዋቂ ማእረግ እያደመጠች መብሉን መዉሰድ ቀጠለች። ናሆም ቢግ በቀጣይ ማስቸገር ዙሩ ያቀረበለት እንግሊዝኛ ጥያቄዎችን በመመለስ አግዞት ሲአበቃ የሁለትኛ ጧት ዕቅዱ ደግ ፍፃሜ ሆነ። የመጨረሻ ጧት ዕቅዱን አሰበ። *'መስተንግዶ መስ፤'*ከመብል ኋላ የተበላሸ ስፍራ ካለ ቤቱን ፈተሸ። በሳሎኑ ወደ አንድ ጥጋት አዝምሞ ያለው፣ ዉራጅ *(ሰከንድሀንድ)* ሆኖ በርካሽ እሚ በሽንጥ ግተራ መወገን ያስገዛችው ደገኛ እሚባለው የሁዳድ ፍልሰት ዉጤት ከሆኑ ቅርስ መሰብሰብዎች ዋና የሆነው የቤት እቃ፣ በባለሙያ የተዘጋጀ የሆነው በደግ ከፍታ እሚአጅቡት ስምንት ቀጭን ዘለግ ያሉ

ወንበርቹ ጭምር እሚፎክረው መመገቢአ ጠረጴዛ ያልተበላበት ይመስል አምሮበት አለ። ሁሉም መሆን ከእሚችለው አቅመ ዉበት ላይ ነው። ዉጭውም በቀደመው ቀን መጠነኛ መስተንግዶ አግኝቶ ያንን ያንጸባርቅ አለ። የእጅ ሰዓቱን ተመለከተ፨

※※※※※※※※※※※※※※※※※※※※※※※※

፫ መቀላቀል

ከአዲስአበባ ወደ

ፋሲካይት እሚመለሱ አጓጓዥ መኪናዎች በከተማዋ መናኸሪአ ጣቢአ ሲገለገሉ አይታይም። የመኪናዎች መስተንግዶዎች፣ ከደንብ እና ደንብ-አስከባሪ ለመሠወረደ፣ በእየጉራንጉሩ እንደ አይጥ ተደብቀው፣ እሚዘወሩ ናቸው። *'ቃዉስ ማህበረሰብ፤'* ካሊል ጅብራን "ህግ ደንግጎ በማዉጣቱ ትደሰቱ አላችሁ በመጣሡ ደግሞ አብልጦ ትረካላችሁ፤" ያለው የአልነቃ ማህበረሰብ ቂልነት ማንቂያ ምከረሃሳቡ ትዝ አለው። ዉስጧም ቢሆን ብዙ ዘመንአዊነት እና ህግ የሌለባት መናኸሪያዋ ገብቶ በሩ ጋር ከአንድ ተራ አስከባሪ ጋር ጠጋ ብሎ እየተጫዋወተ መጠበቁን ተያያዘ። የመስ መኪና ምንጊዜም ከመናኸሪአ ገቢዎቹ ናት። ሁሌም በይፋ አገልጋይ ቀጠራ እረግቶ እሚጓጓዝ ነው። ወደ አምስት ሰዓት ተኩል ሲል መቼም እምትደርስ የሌሊት ተመዳቢ መኪና እሚን ሲጎበኝ ሁሌ እሚጠቀምባት ናት፡፡

እጅግ እረጅምዋ ሰማያዊ መኪና አሁንም እንደ ደረሰች በሸንጧ የሰገሰገችው ሁሉ መዉረድ ጀመረ። መስ ግን ብዙ እቃዎች ስለአጓጓዘ ዘገየ። መኪናው በር ላይ ቆሞ ዓይንዎቹን አማትሮ፣ ተቀባይ ካለ ሲፈልግ፣

ናሆምን ከቅጥር በሩ ወደ እርሱ ሲአዘግም ተመለከተ። ቀለል ያለች ፀሐይ ለብርሃንነት ያክል ብቻ ደብዝዛ ባለችበት እረፋድ፣ ናሆም ፈገግ እያለ በመሞቅ ሆኖ ወደ አጎቱ ቀረበ። ልክ ሲገናኙ በደስታ ተጨማምቀው ተቃቀፉ።

ከፍተኛ ናፍቆት እንደ ነበረብአቸው እሚአስመለክት መተቃቀፍአቸውን ቀጥሎ ደግሞ በተደጋገሙ የቃል ሰላምታዎች ልዉዉጥ ቆዩ። መጨዋወቱን በሞቀ ልብ ቀጥለው እረዳቱ እያገዛቸው የበዙ እቃዎቹ ሲወርዱ "ይህ ሁሉ ምንድነው? ከዉትድርናና ተባረርክ እንዴ?" የበራ ፊቱን የበለጠ እየአበራ ናሆም ጠየቀ። መስ ማራገፉን እየቃኘ ፈገገ። "ምን የመንግስት እንጂ፣ ያገር ሠራዊት የለ። መንግስት ሲቀያየር፣ ተባራሪ-ተቀናሽ መች ይጠፋ አለ!" መልሶ ወደ ናሆም ቀለደ።

ጥቂት እየተጨዋወቱ የወራጅዎች ጭንቅንቅ ጋብታ ሲአሳይ፣ ባህያ ጫንቃ እሚጎተት ጋሪ አሽከርነት ቀጥረው፣ የወረዱ እቃዎቹ እና የተጓዥ ሻንጣዎቹን አስጫኑ። ለባለጋሪው አግጣጫ ሰጥተውት፣ ከጀርባ ሆነው የተነፋፈቁት ደግሞ በሞቁ ልብዎች እያወጉ ወደ ቤት አቀኑ። የመስ ፈርጣማ እና ትልቅ ሰውነት ግዝፈትን እሚተረጉም ሰውነት እንደ ሆነ፤ ዘንድሮም በላጭ መፈርጠም ሰብስቦ ያስመለክት አለ። ገና የሠላሳንድ ዓመት ወጣት ቢሆንም ሰዉነቱ ግን ከግዝፈቱ የተነሳ ዕድሜው ጋር አይተባበርም፤ እጅግ ትልቅ እና አስፈሪ አስመስሎት አለ። "ከወትሮው ዘንድሮ አስፈሪ ሆነህ አለ። የምን ህግዘብ የምን ወታደር፣ ሰውነት ገንቢ ነህ እንጂ!" ናሆም ያጎቱን መምጣት እየአጣጣመ ሰውነቱን በመቃኘት በፈገግታ ጨዋታውን ቀጠለ። "አካል ማበልጸግ የወታደር አንዱ ግዴታ ነው።" "በማተለቅ?" "በርግጥ በጥንካሬ እና ቅልጥፍና እንጂ በማተለቅ ብቻ አይደለም።" መስ ይህን ብሎ አፍታ ወሰደ እና መልሶ ጨዋታውን በመቀጠል "ግን መከራከር ለመደብህ በቃ!" ብሎ አናት ጸጉሩን አሻሽቶ ካዲስ ፍቅሩን ገለጸለት። "ታውቀኝአለህ፤" ደጋግሞ ትሁት ጸጉሩን እየአሻሸበት አሁንም የናፍቆት ፍቅር ገለጸለት። እንደ ልጁ እሚመለከተው ዉድ ልጅ። "አውቃለሁ ተሚጋቹ። ጠበቃ ሳትሆን አትቀርም!" "አላቅደውም!" "ተው ከ ግብ-ንግድ (አግሮቢዝነስ) ጥብቅና ይሻልህ አለ! እኛ ጋር እንኳ የ ህግ በአለ-ሙያ ከመጣ የአበጡ ደረትዎችአችን ክስም ነው እሚሉት። በህግ ሙያህ ትፈራ ትከበር አለህ!" "ያክብሮት ናፍቆት የለኝም! አመሰግን አለሁ! ግን መብል አሰናጂዎች ፊት ስትቀርቡ ስ? አቢዪዎች

አይፈሩ አይከበሩም?” “በቀላል ይተኩ አላ!” “እ!” በመገንዘብ ሆኖ ጨዋታውን ተወት አደረገ። ያባት የአክል እሚቀበለውን አባት እና ጓደኛውን ደግሞ ስለ አገኘ ተደስቶ መመልከቱን ቀጠለ። ዳግም ግዙፍ አካሉ ላይ የተሰቀለውን ያባቱን' ፊትን ተመለከተው። የተለመደው መልካም ፊት በጠይምነት እሚገለጥ ሆኖ በመጠነኛ የዓይንዎች መሰርጎድ እና መሀከለኛ አፍንጫ ደግ የሀበሻ ወኪል እንደ መሰለ ነበር። ጸጉሩን ጎፈር አድርጎ ጨብረር እንዳይል ከርክሞት እንደነበረ አሁንም ያው ነው። የሀበሻ ራስቅል አነስ ስለእሚል በጸጉር ጎላ ቢደረግ አንድ ደግ አማራጭ ነው በእሚል ስለእሚፈላሰፍ ይህን መከወኑን አያቋርጥም። በሙያው የተነሳ ጸጉሩን ማሳነስ ቢጠበቅበትም በቻለው መጠን ግን አጉልቶ ለማስመልከት እና የአርበኛዎች ሃልዮታ (አቲቲውድ) ስለሆነ በእኛው ፍልስፍና መሰረት እሚገኝ ባህል ስለሆነም መከራከሩን ግን አይተውም። የነቃ እና ስርኣት አክባሪው ገጸባህሪው ዘወትር ከቆፈጠነ፣ ትሁት እና ቀለጠፈ ስብእናው ላይ በግልጥ እና ጉልህ እሚነበብ ነበር። መስ የወደፊት ተስፋውን አዉጠንጥኖበት ህግዘብነት ሲጀምር በከባድ አካል ስልጠናው ጥቂት አካሉ ተጎድቶ በሂደት ግን በያመቱ በመጠገኑ እና ሥራውን በትጋት ከዉኖ በመላመዱ ሰውነቱም እየተመለሰ አሁን ደግሞ ጭራሽ አልፎ እየተላመደ እና እየገዘፈ ነበር። *'እግዚአብሔር ይመስገን፣ ዘንድሮ ከድካሙ እንደአለ ተመልሰህ አገግመህ አለ ማለት ይቻል አለ፤'*

“ቤት ያሉትስ ደህና ናቸው?” መስ ስለ ቤተሰብዎቹ ጠይቆ ከአህያዋ ነጇ ጀርባ አንዱ ሻንጣ ስትንቀሳቀስ ሰግቶ እየተመለከተ ጠየቀ። ነጇው አስተካከላት። “ሁሉም ናፍቀውህ አሉ። ጮለቅ አድጋአለች። ቢግ እንግሊዝኛው አልፎሃል። ሰሌን መታታት ጢዩ እየለመደች ነው ሰሞኑን። ባቤ ስእል ከሂሎቱን ከወትሮው ተከኖ አላስቀምጥ ብሎን አለ፣ ገና ስትገባ ይስልህ ይሆን አለ።” ፈገግ ብሎ ጠቅላላ ዘገባ ሰጠ። “ይሄ ጭንቅላትህ ነዋ! ወደ ሊቅነት እየነዳህአቸው ነው ሁሉንም!” አሁንም ጸጉሩን እያሻሸ በፍቅር ነካካው። “...እኔንም እንግሊዝኛዬን ታስቀጥለኝ አለህ። እኛ ሠራዊት መሀል እማ አፈራበት አለሁ! ለወደፊት እቅዴም ይረዳኝ አለ!”

እየተጨዋወቱ በናፍቆትአቸው በደንብ ስለ ጤና እና ሁኔታ አተኩረው እየተጠያየቁ፣ ወደ ቤት ደርሰው ሲገቡ መስ ሁሉ ልጆች እኩል ስለ ከበቡት አንድነት ሁሉን አቅፎ ሰላም አለ። ቤቱ በጩኸትአቸው ተናጋ። ደጋግሞ በእየተራ ወደ ጣራ እየአጎነ ታዳጊዎቹን በማስደሰት ሰላምታ የዘለለ ምኞት

ተገድዶ አቀረበ። *'ሁሉ አባትአልባ ታዳጊ እሚናፍቀው ተወዳጁ አጎት።'* ናሆም ድንገት ሆዱ ተሸበረ፦ ልክ ቅጽበት ዉስጥ እንደ ተተኮሰ ድንጋይ ባባት ምትክ ሌላ አባት እንደ አለ ሲታወሰው። እሚ እንደ ወትሮው ግንኙነትዎችአቸው ዕንባ በማፍለቅ በታላቅ ደስታ ተከብባ ፍቅርዋን አሳየች። ዉድ እና ምትክየለሽ ወንድም። በተራ ደም መተሳሰር ሳይሆን በህይወት አጋርነት የነብስ ጓደኛዋ። ከዉጭ፣ እቃዎች ተራግፈው የጊቢው ደሳሳ በር ላይ ተከመሩ። በደስታ በተለጠጠ ሞቃት አንጎል ሁሉ ተሟሙቆ ተናፋቂውን እንግዳ በመከበብ ጨዋታው ቀጠለ። “ይህ ሁሉ ምንድን ነው?” እሚ በመሳቅ እና መጨነቅ ስሜት ተደባልቃ ስለ እቃዎቹ ጠየቀ ች። “ለሚያድጉት ልጅዎችአችን እሚገቡ ናቸው።” መስ በትህትና መለሰ። እሽግዎቹ ዉስጥ ከበድ ያሉ ይዘትዎች እንደ አሉ እሚአሳብቁ ጥቅልልዎች ወደ በሩ ተጋድመው ተመለከቱ። እሚ እንደ ተጨነቀች በብዙ ምርቃት ወንድምዋን አብዝታ አከበረች። መልሳ የፍቅሩ ጠረፍ ሰማይ ደርሶ ታያት። ለብዙኛ ጊዜ። ብቸኛዋ እሚ ባይተዋሩ ልቧ ተነክቶ አለቀሰች። “ምንም ለእራስህ ሳይኖርህ ለኛ ብቻ በመኖር ነህ። እባክህ አትጨነቅብኝ። እራስህን ችለህ ቤተሰብ ያዝ እና የበለጠ ደግሞ አስደስተን።” ጮለቅን ያቀፈ መስ መልሶ አረጋጋት። ናሆም ሃሳቡ ወዲአው ጠፍቶለት ነበር። ይህን ሲአደምጥ አሁንም ተመለሰበት። ወደ ዉጭ ወጣ እና ሌላ ቁስዎች እየፈታታ ዘነጋው። አባቱ እንደ ሆነ መስን በስዉር ልቡ ዳግ-አምኖ ከበሩ ላይ ለቤተሰቡ የመጀመሪአውን ትመ. *(ትእይንተመስኮት = ቲቪ)* ተሸክሞ ገባ። የቻይና ስሪት ሆኖ፣ ኢትዮጵያ ወታደሮቿ ገጥመንው አለ ብለው እሚንቀባረሩበት ነበር። የኢትዮጵያ አንድ ዋና የሙስና ግንድ እንደ ሆነ በሚነገርለት ተቋምአቸው አልፋ የወጣች ምርት፤ ፉና ትመ. ባለሣላሳ ኢንችዎች ጠፍጣፋ ገጽማያ *(ስክሪን)* ነበረች። ጢዩ ወርዳ በስጦታው ዙሪያ ከወንድሞቿ ጋር ከበበች። ምን እንደሆነ ስትረዳ በመቦረቅ ጮለቅን ባንድ ጡንቻው አመቻችቶ ያቀፈ እረኸም መስን፣ በእግርዎቹ ስር እንጣጥ እንጣጥ በማለት በልጅ ቋንቋ አመሰገነች። “ካንድ እስከ ሦስት ከወጣሁ ትመ. ይገዛልሻል ተብዬ ነበር! ዬ...ዬ... አጎቴ ገዛልኝ! መስ! መስፍን! ገዛልኝ ዬ..... የእኔ ሽልማት፣ የእኔ ትመ.! የእኔ ትመ.!” ወዲአው ከሳተላይቶች አላማ *(ሳይን)* ተቀባይ መግላሊት እና አላማ-አስተናጋጅ *(ሪሲቨር)* ደግሞ በናሆም መዳፍዎች እንዲሁ ተይዞ ከውጭ ወደ ቤቱ ገቡ። ጢዩ የ ግሏ ትመ. እንደ ሆነ ከቢግ ወደ ታች ላሉት ልጅዎች ምስጢሩን በመዘርዘር ቶሎ አሳመነ ች። በአንድ ድምጽ ጥረቷ ሰምሮ የ ጢዩ ትመ.” ተባለ።፡

የ እሚ እማይቋጭ ምርቃትዎች እና የታዳጊዎች ጩኸት ቤቱን ሲአሞቅ፣ መስ በተነሳው ጥያቄ ሰሞኑን ምናቡ መልስ እያበጀ ቢሆንም በነገሩ መረሳት ግን ተደስቶ ሁሉን ተመለከተ። እነ ቢግ፣ ባቤ እና ጢዩ እሚከዉኗቸው የግል ዳግ-ምርምርዎች እና ጥናትዎችን በከፊል አምጥተው በመሽቀዳደም አስመለከቱ። ባቤ አንድአንድ ስእሎቹንም አብሮ ለእይታ ጋበዘ። ልክኖታ (ሪኮግኒሽን) እና አድናቆት ፍለጋ ሁሉም ታዳጊ ይህን ሲከውን ሁሌም ከስሜቱ ወደ ገሃዱ የሚወርደው መስ የልጆቹን አድናቆት አሠሳ፣ በማድነቅ እና ሙገሳ አሳምሮ ማስተናገዱን ተያያዘ። ይህ ሲሆን፣ እሚ ወደ የኩሽና መስተንግዶዋን ለማቅረብ ወደ ጓሮ መመላለሱን ስታበዛ፣ ናሆም በጎን ለብቻው ተጠመደ። ምሪተዕድ *(ማኑዋል)* ወረቀትዎች ከአዲስ እቃዎቹ እሽግዎች አዉጥቶ በማንበብ ሁሉን በጥንቃቄ ገጣጥሞ ለሎሌነት ቶሎ አበጀአቸው። “ብዙ ተጨነቅህብኝ!” እሚ ከጓሮ ስትመለስ በተመለከተችው በመደመም መልሶ ሃሳብ ገብቷት ጭንቀቱን አቀረበች። “ብዙ አልጎዳኝም። የገበያው ምርጥ እንኳ ባይሆን ልጆች እስኪአድጉ ለጊዜው ይበቃ ይሆናል ብዬ ነው።” ጥጋት ላይ በክብ ጠረጴዛዋ ላይ ለግሏ መካን ተቀብላ የቆመችው ትመ. ላይ ዓይንዎች በመደነቅ ጣል አድርጋ “እሙብርሃን ትቁምልህ እንግዲህ! ያላንተ ቤተሰቡ በእርግጥ ማን አለው!” እንባዋ ዳግ-ፈሰስ አለ። መስ ማጽናናቱን ቀጥሎ ወደ ልጆቹ በመመልከት እንዳየደረበሹ በእሚል መልእክትም ሊያስጠነቅቅ ሞከረ። ወደ መረጋጋት አሁንም ቶሎ ተመለሰ ች እና ፈጠን ብላ “እመስቴ ትክፈልህ! በል መቆሙን ትተህ ተቀመጥ፣ እነ እርሱ አይደክሙም!” እጇን ይዛ በረዥሙ ወንበር አስቀምጣው ወደ ጓዳ ዘለቀ ች። መስ በ ታናሽነት ፈገግ ብሎ ለራሱ ጮለቅን ይዞ ቁጭ አለ እና አወራ፡- “አሜን!”፡፡

ሁሉም ልቡ በሐሴት እየተንከባለለ እንደ ቆየ አዲስ ድባብ ተበጅቶ ቤቱን ተቀላቀለ። ቡና በቢግ ተፈላ። በቤቱ የቤትዉስጥ በአለሙያነት የሌለው በጮለቅ ላይ ብቻ ነበር። እሚ በቡና እቃዎቹ አጠገብ እጣን ማጤሲያው ላይ አጫጫሰች። መዓዛ እና ጭሱ ከብቦ ሁሉን አዝናናላት። በጎን ወደ ኩሽና በመመላለስ እና የቢግ ቡናን በመቆጣጠር መሀከል ሆና የ ምሣው ወጥ ቢደርስም አብዝቶ በመንተክተክ ማስቀጠሉን ተያያዘች። አንዱ

የኩሽና ብልሃቷ ሙብል በበቃ መጠን ቢበስልም አብዝቶ ማንቸከቸኩ ጣዕም ጨምሮ ስለሚወልድ ያንን ማድረጉ ነበር። ወዲአው ከስንዴ ብቻ የተዘጋጀ እና በጓዳ እርሾ እና ቅመማቅመምዎች የታገዘ ድፎዳቦ ፣ ሎሚ ዳንቴል ለብሶ፣ በእሚ ይሁንታ አናቱ ላይ ባቤ አድርጎት ጫነ እና ወደ ሳሎኑ ከጓዳ ብቅ አለ። ጢዩ ባቤ ዳቦውን እንዳይጥል እግር እግርዎቹ ሥር ሆና በማደናቀፍ በተከታታይ ማሳሰብዋን ተያይዛ ነበር። “እንዳታፈስ ዳቦውን! እንዳታፈስ ዳቦውን!” እግርዎች በእየተራ ወደ ቂጧ በመላክ እየነጠረች በተከታታይ አስጠነቀቀች። “እረፊ ልታስደፊኝ ነው!” እያለ መንገድ ስትገድበው በመሸዋወድ ደርሶ በጠረጴዛው ላይ ጫነው እና ወደ ጢዩ ዞሮ መሚገቱን ቀጠለ። “አትረብሺኝ! ሥራዬን ልስራበት! ተይ ተብለሽ አለ! በኋላ እሚ ትቆጣሽ አለች።” ሁለቱ የዘወትር ባላንጣዎች በጢዩ አልነካህም ብሎ ማብሸቅ የተፋፋመ የልጅ ጠብአቸው ጋር ተመልሰው ወደ ጓዳ ደግመው ዘለቁ።፡

መስ ሁሉን በማጫወት ሲጠመድ መተንፈሻ ስፍራ ሊያበጅለት ናሆም የልጆቹን ትኩረት ወደ ትመ. አዞረ። ለመስ መቀበያ ከተጠመቀው ደህና ጠላ ባቤ ድጋሚ ከጢዩ በመጨቃጨቅ ሆኖ በመመለስ አቀረበ። በትልቁ ጠረጴዛ ጎንለጎን ተቀምጠው፣ መስ እና ናሆም ሙብል እስኪመጣ ለጫወታ ያክል ብቻ መቀማመስ ጀማመሩ። እሚ መሰናዶዋን ወጣ ገባ በማለት እያየች ከጠላው በአንድ ትንሽ ጣሣ አንቆርቁራ ቀመሰች። ጣራውን በመመልከት ቅምሻዋን አሰላች። “ነገ የተሻለ ይስተካከልልኝ አለ። ጎሸት ብሏል። ዛሬ እንዲያው እንጠጣው እንጂ...ቱፍ ቱፍ..” እንጩት ጌሾ ተፋች እና በወንፊት ማጥለሉን አስባ “ተጫወቱ! እንኳን ደህና መጣህ እንግዲ።” ብላ ጋብዛ ወደ ጓዳዋ ተመለሰች። ናሆም ስለመቅመስ በእረጅሙ ተጎነጨ፤ በጥርስ መንከስ መምረሩን ከቃናው ደባልቆ አጣጣመ እና ለኩነና ዉጤት አጤነው። የተጠለለ መቆያዋይዛን ይዛ ስትመለስ “ምርጥ ነው እሚ!” ብሎ የቀደመ ሃሳቧ ላይ አስተያየት ሰጠ። “አንተማ ጠላ መች ትጠላ!” እያለች አዲሱን ጠላ ቀዳችልአቸው። “ቁስ ቤት ሲመላለስ ለመደ!” ባቤ ፈንዲሻዎች ከጢዩ ጋር ላለመድፋት እየታገለ ሲአቀርብልአቸው አጋለጠው እና ለራሱም በጎን ባመጣው አጭር ጣሣ አንቆረቆረ። ናሆምን ጨምሮ ሁሉም ሳቀ። ቢግም ባቅሙ ሊሞክር ከቡና ኩርሲው ላይ ተነስቶ አንቆረቆረ እና ወደ ቡናው ተመልሶ በሰሌን እሚ እንዲታታ አስተምራ ባዘጋጀው ድንቅ ባለብዙወለሎች ማራገቢአ አንድ ሁለቴ ፉት ካለ ኋላ ከሰሉን ማራገብ

ቀጠለ። ከጮለቅ በቀር ሁሉም ጠላ ጠጪ ነው። እሚም ታዋቂ ጠማቂ ብጤ። መብሉ ሳየይሰየም መጠጡ ቀደም ብሎ ጨዋታውን አደመቀላት። ሁሉን ቃኘት አድረወጋ አሁንም ተመለሰች፡፡

ባቤ ተጠርቶ ከተቀመጠበት ትመ. በመነሳት እንጀራዎች ተቆርጠውለት ወደ ሳሎኑ አደረሰ። አሁንም ጢዩ የወዲያው ታላቂ ጋር አንዱ ግንኙነቷን፣ መፎካከር እና ማብሸቁን፣ ቀጥላ እንጀራ እንዳያፈስስ ታስጠነቅቅ ነበር። ባቤ የእሚ ስንደዶዎች ዉጤት በሆነው ማቅረቢያ እንጀራ አደረሰ እና እየተሟገተ ተመለሰ። የእሚ ሥጋ ወጥ በተለየ መዓዛ እየአወደ እንዲሁ ለመብል ወደ ሳሎኑ በራሷ እጅዎች ቀጣይ ወጣ። መስም የቤቱ ማማር ከተጎዘጎዘው ቄጠማ እስከ እሚንበለበለው እጣን እና የጨዋታው ለዛ መፍለቅ ጨምሮ አስተዋለ። ቤተሰቡ ሽርጉድ እና መጨዋወት ሲጀምር በፊቱ የተዘረጋ ህብረ-ነብስነት ነብሱን አሞቀ። ደምቆ ያለ ቤተሰብ ሲከብበው እና አላባዊም ሲሆንለት ልቡ ፍከት አለች። የሁሉ ፊት በደግ መጠን በርቶ ደስታ እና ኹካታ አብዝቶ ተወለደ። በፍቅር መዋጮ ሁሉ ድባቡን ከመረ። የድምቀቱ መልሶ ተካፋዩ እንዲሁ እራሱ የቤተሰቡ ሁሉ አላባአዊያን ሆኑ። በዚህ የጋራ ስብስብ እና ጭዉዉት ፍቅር መለዋወጥ ሲከወን የቤቱ ዙሪአ ገባ ሁሉ ከድምጽአልባ ተፈጥሮው ወደ ህያውነት ተመለሰ። መስ የልጆቹ ልጅአዊ አጨዋወትዎች፣ ያደጉትም መስተንግዶ እና ፍቅር አስደስቶት ዘና ማለቱን እንደቀጠለ ቆየ እና ደግሞ የተለወጠበትን ከባቢ ለመልመድ ዙሪአውን ቃኘ። በግድግዳው አንድ ጥጋት ላይ ጎላ ባሉ ቀለምዎች እና ወረቀትዎች፣ ባቤ የሳላቸውን አንዱ *የ አዉሬዎች መንደር ሁለት ጠብዎች* እና ሌላው *የ ወፍዎች ጋብቻ ሰዓት* እሚሰኙ ድንቅ ስእልዎችን በመቃኘት አጤነ። የስሜት አገላለጽ አቅሙ በማደጉ ባቤ እንደ ሊቀደቂቅ *(ፕሮዲጂ)* ሰዓሊ ስእልዎቹ አንድ መስህብ ከመሆን አያንሱም ነበር። የጀማሪነቱ እና በዘመነ መንገድ ገና አለማጥናቱ እንጂ ትልቅ ከሂሎት እሚታይብአቸው ነበሩ። በመጀመሪያው የእልህ አስጨራሽ የትልልቅ አዉሬዎች ፍልሚያ ነበር። ፊትአቸው የቆመች ቆንጆ አዉሬ የፍልሚያው መሠረት መሆኗ እና ያሸናፊው መሆኗ በስእሉ ይሳበቅ አለ። ነገርግን፣ የስእሉ ልዩነት እሚገኘው በጎን የነበረችው እንስት አዉሬ በሃሳቧ የነበረው ትግል ከእነእርሱ በልጦ መታየቱ ነበር። ቆንጆዋ ማን ቢያሸንፍ ደስ እንደእሚላት በማስላት ከሃሳቦች ስትፋለም እና ያ ትግሏ ተደብቆ ይታይ ነበር። ደህም መስን አፈገገው። እና የወፍዎች ደስታን

ደግሞ በሰርግ ሰዓቱ እንደ እሚበዛ አድርጎ እምታለቅሰውን ወፍ እና እሚያከብራትን ሙሽረ የቀመመብአቸው መንገድዎች ድንቅ ነበሩ። ደግሞ፣ መስ ፈገግ አለ። የስእሉ ሁኔታ ከድባቡ ከማገው የነብስ እርካታው ጋር ተጣበቀ። በዓመቱ መጨረሻ የቤተሰብ አባል ሊሆን፤ ይህ ድንቅ መቀላቀል ሆነለት።

ወዲአው ብሩ ከዮስ ጋር እሱም ቀጠን ብሎ ቀይዳማ መልኩ ላይ አዲስ ታዳጊ ፂሙን አሳምሮ መቆረጥ እሚወድድ ከሆነው ጓደኛው ጋር መጥቶ ድባቡን ተቀላቀለ። ጢዩ የንቁው እና አነስተኛ ዓይኖች ባለቤቱ፣ ለዘብ ብሎ አስተዋይ እና ቀና ማንነት የተላበሰው፣ የብሩ እጅግ ቅርብ የልብ ጓደኛን ዩሱፍ ዑመር ናፋቂ እና ከፍተኛ አድናቂ ናት። እርሱ ሲመጣ እንዲአስጠናት በማድረግ፣ የተለያዩ ጨዋታዎችንም እንዲረዳ አድርጋው ደግሞ አብሯቸው እንዲጫወት በመጋበዟ ስለተለማመዱ፣ ተቀራርበው ነበር። እንደ ወትሮው ሄዳ ተወሸቀችበት። ሰላምታ ተለዋውጠው ጠላ በናሆም ለነብሩ በጣሣዎቹ ተቀድቶ ሁሉም አሁን ለሰፋ ጨዋታው ልቡን አዋጣ። በሞቀ መስተንግዶ የጠረጴዛው እራስ እሚ ሆና ሁሉን በግራ እና ቀኟ ተደርድሮ በመመልከት ፈገግ ብላ ለመብሉ ጋበዘች። ዮስ “ልክ ሲበሉ ደረስን!” ብሩን እያየ ተናግሮ እንጀራ ቁርጦቹን አነሣ። እሚ በደስታ ሳቅ ቸረች። በቀኟ መስ ሲቀመጥ፣ ከርሱ በግራው አጠገቡ ናሆም አለ፣ በሁለቱ ተቃራኒ ከእሚ ግራ ብሩ ሲቀመጥ ጎኑ ዮስ አለ። ከእርሱ ጎን ጢዩ ሥፍራ ያዘች። አንገቷ ከጠረጴዛው ጠለል በጥቂቱ የሠገገ ቢሆንም እና ጆኩ ፊቷን ቢስቅበትም ገሸሽ አድርጋ የሁሉን ፊት ለመቀላቀል ሞከረች። ዮስ ሳቅ ብሎ ከአጠገቧ ጆኩን ወሰደላት። ባቤ ከናሆም ጎን ወንበሩን ያዘ እና ጢዩ ጋር መበሻሸቁ እና ጨዋታ መከታተሉ መሀል እየተመላለሰ ሆነ። ቢግ የቀረችው ወንበር ላይ ከእሚ ተቃራኒ ፊትለፊቷ ቡናውን በእሳቱ በመከዳት ለመብሉ ተቀመጠ። እሚ ከሰሉ ቅርቧ ስለነበር ፈገግ ብላ ወደ ጠረጴዛ ድባቧ አተኮረች።፡

ሁሉም ሳህን በእየፊናው ወስዶ፣ ቀይ እንጀራ ቁርጥ በማንጠፍ አስቀመጠ። ብሩ ቆሎ እሚያካክሉ ቅንጥብጣቢዎች እየቆነጠጠ መቀማመስ ጀመረ። ጣዕሙ ካለቅጥ ከመንተከተኩ የተነሳ እና ሥጋው አለ ቅጥ ተንተክትኮ የደበቀውን ንጥረነገሩ ጨምቆ ያፈለቀው ቅባቱ የእሚአዉድ ያደረገውን ሥጋወጥ ለሁሉም ዞራ በማድረግ፣ አብሮ ከፎሶሊአ፣ ጥቅል ጎመን እና ሥጋ በእርድ እና ቂቤ በእሚገባ ስለተንተከተከ ጣዕሙ የተለየ የሆነ አማራጭ

ወጥም በእየግልአቸው እንዲጨልፉ በመተው እንዲዞር ተደርጎ፣ በጎን ጠላዎች ዳግ-ተቀድተው፣ መቁረሱ ብቻ ሲቀርአቸው የቢግ አጭር ጸሎት ደቂቃ ደርሶ ጸጥታ ሆነ። በእሚ ትእዛዝ ቢግ ቆመ። በመመሰጥ *አቡነዘበሰማያት* ብሎ ባርኮ ሲቀመጥ ሁሉም *አሜን* ካለ ኋላ መንጫጫት እና መቁረሱ ተጀመረ። መስ ሳህኑን ሲመለከት ሥጋው እና አጥንቱ ስለ በዛ በግ ታርዶለት እንደ ሆነ ጠየቀ፤ መቁረስ ከመጀመሩ ቀድሞ። "እኛ ልጅ ባለበት እንኳን በግ ዶሮ አናርድም! የሦስትሺህ ዘመኖች ታሪክ ታልፎ እንስሳዎች በቤት ማረዱ የልጆች መጭጊዜን በስዉርስነልቦና ማቆሸሹን አለመገንዘቡን ከመንግስት ቀድመን ስለገረዝን በቤትአችን አንከውነውም። " ብሩ ማብራሪያ ሰጥቶ የእንስሳ ሞት እና ጭካኔ በልጆች ዓይኖች ስዉር አስጨናቂ ዋጋ ስላላቸው እና ወደፊትን በአንድ መንገድ ስለእሚያጨልም ይህን ድርጊት ሰብኮ እሚ በመስማማቷ ከአስቆሙት አራት አመት ሆኖት ነበር። በእርግጥ ቀድሞም ቢሆን ዶሮዎች እንጂ በሬ እና በግ አርደው አያቁም። የስልጣኔ መሰረት የልጆች ስነልቦና እና ቀናአዊ አንጎልአዊነት *(ሜንታሊቲ)* ስለነበር ምንም እረባሽ ኩነት ልጆች ባሉበት አይከወንም ፤ አመከደዮው ደግሞ የስነልቦና ዉድቀት ብቻ ሳይሆን የሙያአዊነት እና ቀላል አኗኗርም ጭምር ነበር። በመንደሩ ባዶ ስፍራውን ተከትሉሏሎ ባሉት መስሪያቤቶች ከአሉት አንዱ የከተማ እቅድ መስሪያቤት ያሉት ዘበኛ በአስር ብር ክፍያ አርደው እና በልተው እሚያቀርቡልአቸው ነበሩ። ይህ ብሩን እሚያስደስት ነበር። እንዲህ ቢደረግ ኖሮ፣ በተለይ በይፋ ንግድ ሰንሰለት ከሆነ፣ በሙያአዊ አያያዝ የተስተናገደ እርድ እና ቀላል ጥሬ ሥጋ ለፈጣን አገልግሎት መገኘቱ የስልጡን ማህበረሰብ ህሁ ይሆን ነበር። ይህን በመጥፎ ባህሎች እና ድህነት የተነሳ እያንዳንዱን ሥጋ ለማትረፍ በሚል ጭምር በጓሮ እምንለውጠው ነው። እርድ ግን ላለመሰልጠን እና ልጆች በጨቅላ አይኖች ደም በማስመልከት ለከፉ ስብእና ንቅኣት መሰረት ሆኖ በመጉዳቱ ማህበረሰብእ ብዙ እንደ እሚያውክ እና ሰፊ ንግድ ሰንሰለት ግን እሚፈጥር እንደነበር እያሰላሰለ ድንገት በጉዳዩ ሄደ። ታዳጊዎች ደም ሲመለከቱ፣ ጭራሽ እረዱ ሲባሉ፣ የገጸባህሪ እረብሻ እሚያገኝአቸው እና ያ የእድሜዘመን ጠባሳ እሚህለን መሆኑን እሚያቅልን መንግስት በህግዎች ይከለክለን እና እርድን ሙያአዊ እሚያደርግልን ይሆን አለ። መቼ? የጠቆረ ለግላጋ ፂሙን በሥስ ፈገግታ ገፋገፋ አድርጎ በመመለስ መብሉን ተገናኘ። ሃሳብ ሲመጣበት ቶሎ ይለቅቀው እና ወደ አጠገቡ ኩነት ይገባ ነበር። እንዳይመለስ እና እንዳይብሰለሰል ይህ ይደግፈው ነበር።፡

ብዙዎቹ በዓይንዎች እረሃብ እንደ አባት እሚመለከቱት መስ፣ በፊት ቋንቋ ፈግጎ ምላሹን ሰጥቶ ሁሉን በማዝናናት እና በመጨዋወት አብሮ ተጠምዶ መመገቡን ተያያዙት። ትንንሽዎቹ ባቤ እና በተለየ ጢዩ ሳህንዎችአቸውን ይዘው ወደ እርሱ በመቅረብ እንዲአጎርስ ስለ አስገደዱ እሚም መከልከል ስለ አልተሳካላት መስ በግሉ መብላት ላይ ብዙም ማተኮር ሳይችል መብሉ ተጠናቀቀ። እነ ጢዩ ሳህንአቸውን በማዋስ አንስቶ እንዲአጎርስአቸው ሲሽቀዳደሙ ደስታአቸው አፍቃሪ አባት እንደ አገኙ እንጂ ሌላ እሚአንስ አልነበረም። አጉራሽ ሌላ አይተው አያቁም፣ ወላጁ የለም። ጢዩ አንድአንዴ ዩሱፍ ይህን እንዲከውን እስከ ማድረግ ድረስ ትጓዝ ነበር፤ በመመገብ ወይም መጫወት ዮስ የተቀላቀለ ቅጽበት ይህን አባትአዊ ሚና በተጫዋች አያያዙ አስደሳች አድርጎ ይወጣላት ዘንድ ደግሞ እርሱ ጎበዝ ዘመንአዊ ሰው ነበር።፡

ባቤ ደግሞ እንደ ተለመደው የመዝጊአ ጸሎት አደረገ። ከቢግ የበለጠ ማተኮር ባይከውንም በመጸለዩ ግን ጎበዝ ነበር። መስ የባቤን ማደግ አስተዉሎ በልቡ እየመረቀው የጸሎት ማተኮር ነገርን ስለ አስታወሰ ፈገግ አለ። ምንይልክ ካልዕ ግብር ሲአወጡ ለተሰበሰበው እድምተኛ መብል መጠጡ ጎን በሞቀው ጨዋታ እና ኹካታ መሃል የተመስጦ ጸሎትጉዳይ ተነሳ። አንዱ ታዳሚ ከሌላዎቹ አብልጦ የመመሰጥ አቅም ቀላል ነው በማለት ሞገተ። በወጥ ሃሳብ ሆኖ ሳይሰናከል በደግ ተመስጦ አቡነዘበሰማያት ለወረደ አንድ ፈረስ እሸልም አለሁ ብለው ውርርድ ሆነ። ይህ ታዳሚው ተነስቶ አቡነ ዘ በሰማያቱን በልቦና ጀመረ። ድንገት በትልቅ ተመስጠው መህል ሆኖ እየ ቀጠለ "ኀበንዮም ኅድግ ለነ አበሳነ" ብሎ ወደ ንጉሡ ዞር ጎንበስ በ ማለት አለ። "እምዬ! ፈረስዋ ግን ሌጣ ናት ወይስ ባዝራ እንደው?" ብሎ ጠየቀ። መስ ፈገግ ብሎ የባቤ ትኩረትን በደግ መጠን እንዳለ አይቶ በቂ በእሚል አስተዋለው። ህፃን ከአላፊረ እና ሃላፊነት እንዚህ ቀላል በእሚሰኙ ማህበረሰብእ ኩነቶች ከተወጣ፣ የግለትምምን *(ኮንፊደንስ)* አቅሙ ብዙ ድጋፍ አይሻም ማለት ነው። ፍቅር ብቻ ነው እሚፈለገው እንጂ ከፍራቻ መፈልቀቁ አይጠየቅም።፡

ጸሎቱ ሲያበቃ፣ ከጸላዩ ሃሳብ ይልቅ ግን መስ የእሚ ሃሳብ ሲሰረቅ አስተዋለ። እሚ በመደነቅ ሆና ወደ ትመ.ው ስትመለከት መስ አስተዋለ። ጢዩ እና ባቤም ወደ ትመ.ው መቀመጫ አካባቢ አነስተኛ ምንጣፍ አኑረው ቀረቡት። ባበቀለው አዲስ ተፅዕኖ ገብ ተሞክሮ ከገጠር በቅርቡ ለወጣችው

እና ገጽማያ *(ስክሪን)* ከእዚህ ቀድማ ብዙም ለእማታውቀው እህቱ እንደ አመጣ እንዲቃኝ ጋበዘችው። በድንገት ጨዋታውን እየረሳች ሄደች። አጠገቧ ብዙ ሰው ያለ መሆኑን ወደ አለመገንዘቡ ተጠጋች። በትንግርቱ የተቀሙ ዓይንዎችዋን ተመልክቶ፣ ደስታ እና እርካታ አሁንም ተሰማ ው። የመደሰት ስሜቷን ኮርቶ ለግሉ ቀመሰው። በትመ.ው፣ የ *ሊቢሴስ* ጣቢኣ *ቅዳሜን ከሰዓት* በእይት አሳላፊዎቹ *(ሾው ሆስትስ)*፣ ኢትዮጃዝ ፈጣሪው ክቡር ሙላቱ አስታጥቄ ተጋብዞ ቃለመጠይቅ እሚደረግለት ስርጭት ሲተላለፍ ነበር። የአ፣ የቤተሰቡን ትመ. አገልግሎትን የከፈተ ዝግጅት ሆነ። ምግብ ተጠናቅቆ፣ ወዲያው በእርግጥ ጨዋታዎችን ጋብ አድርጎ በገጽማያው ማፍጠጥ ጀመረ። ታዋቂውን ሙዚቀኛ ማድመጡን ሁሉም ተያያዘ። "ማሲንቆ የፈጠረልን ሀበሻ ትልቅ ጥበብመርምሬ *(ሳይንቲስት)* ነው።" አለ ባለሞገሳማው፣ አትኩሮ *ሥራ* እሚሰራው እና እንዲሁም ስኬትአማው የሙዚቃ ነብይ። ተፈጥሮው ሻከር ብሎ ልዩአማአዊነት *(ስፔሻሊሊቲ)* ያስገኘለት ድምጹን ተመራማሪ የሆነው ሙዚቀኛው እየላከ አስተያየቱን ቀጠለ "ግን የኽኺ... ማሲንቆ ፈብራኪ ማን ነው!? ፈልገንው፣ ማንቆለጳጳስ አለብን! እኔ እንኳ በኽኺ... ሙያተኛነቱ፣ ይህን ሰው አላውቀውም! ግን እንደ ሃገር እርሱን በመፈለግ ማክበር እና ስሙን ለታሪክአችን አንድ ግብዓት ማስቀመጥ አለብን። የማሲንቆ ፈጠራ ላስተዋለው ትልቅ ትንግርት ነው።" በግኙቱ ሁሌ መደሙን እና ነገርግን ታሪክ አለመዘገብአችንን ነቅፎ የቅርብ ጥናቱ የደረሰበትን ፍንጭ ቀጥሎ ጠቆመ። "የአረጀ በሬን አርደው ሲበሉት፣ ጭራውን ወደዛ መሳሪአ ቀየሩት እሚል መረጃ ላይ በዳግምርምሬ ተረድቼ አለሁ። ግን እንዴት የአን መስራት ጀመሩት? ለምን? መቼ ነበር? የት ስ? በጠቅላላው፣ ብፈልግም መጀመሪአው ማሲንቆ ታሪክአዊ መረጃን ዘልቄ አላገኘሁትም!" የሙላቱን አስተያየት በአንክሮት እይት አሳላፊዎቹ አናት እየወዘወዙ እና እየፈገጉ አደመጡ። ነገሩ ግን አያስቅም ነበር። መስ ወደ ጠረጴዛው ዞሮ አስተያየት ሰጠ። "የምንጊዜውም ችግርአችን ነው!" ናሆምም ባለሙዚቃውን ሲከታተል ስለ ነበር ወደ መጠጡ ዞሮ በሰፊው ፉት ያለውን ዋጥ አድርጎ ተናገረ። "አዎ! በነፃነት ተናግረን ስለማናድግ፣ ስናወራም ትኩረት እና ተሰሚነት አጊንተን ስለማንከበር፣ በጠቅላላው በአስተዳደግ እና ባህልአችን ሃሳብ መግለጽአችንን ስለ እማናከብር፣ ሌላ ሰው ሲናገር እኛ ዉስጥ ያለው የእዛ ታህታይአዊነት *(ኢንፈሪዮሪቲ)* በሰው ሁሉ ያለ ይመስለን አለ። ፍትህአዊ ለመሆን የአጣንውን ሌላ እንዳያጣ አንቸር አለን። ሰውን

ሳይጨነቅ እንዲናገር ለመደገፍ፣ ምንም ይባል ምን በመሳቅ እና አናት በማወዛወዝ እንዲናገር ማደፋፈር ሀበሻአዊ አባዜ ሆኖብን አለ!" መስ በአስተያየቱ ተደመመ። እርሱ የነካው ነጥብ በጋዜጠኞዎቹ አናት እየነቀነቁ በሃዘንጫሪ ጉዳይ ፈገግታ አለማቋረጥአቸውን አልነበረም። "እኔ እኮ ያለንን ታሪክ እና አቅም አጥንቶ እሚአስተምረን አለመኖሩ ገና ተደረሰበት! ልትል መሰለኝ" ናሆም በመጠነኛ ፈገግታ ወደ ሉልአዊው የሙዚቃ ሰው እና ሃሳቡ ከአሳላፊዎቹ ጉዳይ ተመለሰ እና አደመጠ። *'በእርግጥ ቃለመጠይቅ ሲከውን ሃዘን ሲነገረው ሁሉ በቋሚ ገልፋጭ እና ዥዋዥዌ ፊት መስተንግዶ እማያበላሽ ደግ ጋዜጠኛ ወይም እይት አሳላፊ መመልከት ዘበት እንደ ሆነ አለ'* ስለ ሃገርአቀፍአዊ ዕዉቀትአልባ አኗኗር እና ቋሚ ድካምአችን የጃዙ ሰው መልእክት ቀጠለ። እሚ አድምጣ መልእክቱን መጭመቅ ፈለገች። "የቀደመ ዘመን ታሪክ አልተወልንም ስለእዚህ ባለጌ ነው ነው እሚለው?" እሚ ጠየቀች። ናሆም በአባባሏ ከት ብሎ ሣቀ እና ቀጥሎ በመስማማት "አፌ ቁርጥ ይበልልኝ" ከማለቱ መስ ሊአርም ሞከረ። "ታላላቅዎችህን አክብር ዲአቆን!" እሚ አረዳድዋን ተከትላ አስተያየትኤዋን *(ኮመንታሪ)* ዳግ-አከለች። "አይ ይሄ ዘመን ምን ምን አደረጋችሁልን ብቻ ነው በየጊዜው። እኛን ዞሮ ማየት እንጂ ወደ ፊት አለመመልከት አባዜ ሆኖባቸዋል። አትፍረድብአቸው! ጥንት ጡት ተቆረጠ ምናምን እየ አሉ በካችአምና ለቅሶ አዲስ ድንኳን ዛሬ ሊጥሉ አለ ምክንያት ይኳትናሉ ይባል አለ!" እሚ በአከለችው ነጥብ ናሆም አንድ ስሜት ነካው እና ብቻ በጥረቷ ተደስቶ ፈገግ አለ። *'ማሲንቆ እና ሳኞሴን ስታገናኝ እንዴት ሳልስቅ፤'* ጨዋታው ደራ። "ቢግዬ ይሄ ቀዘቀዘ ትኩስ ወጥ አምጣ እና መስ ልጅ ሲአበላ ስለ አልበላ ይጨምር ትንሽ!" እሚ አያይዛ ስትናገር መስ ግን እንቢታ ገለጸ። ባይጨርሰውም ቤቱ እንደለመደው እና እንደ ሌላው ከሁለት ቁርጥ በላይ መመገብ አልፈለገም።፡

ናሆም ወደ ጨዋታው ለመመለስ እናቱን እየተመለከተ ፈገግ በማለት ፊቷ ላይ አተኮረ። ብዙ እሚናገረው እንደ አለ በፊቱ የፈሠሰ ከፍተኛ አልገለጽባይ ስሜት መሰከረበት። የጠሩ ዓይኖቹን አስለመለመ። ባቤ እና ጢዩ ተጠርተው ተባብረው ሁሉን እየአስታጠቡ ሳለ አስተያየቱን ቀጠለ። "በመጀመሪአ ሁሉን አታገናኚ። የተነሳው፣ የኢትዮጃዝ ፈጣሪው ያለውን መሰረት ያደረገ ሌላ ፍሬነጥብ ነው። በዛ ላይ፣ ትዉልዱ ቢናገር ባይናገርም

ሃቅ ሃቅ ነው! የእኛ ልጅልጅዎች መቶ ዓመትዎች ጀርባ የማሲንቆ ጌታ ማን እንደ ሆነ ሊፈልጉ ይነሳሉ። ዛሬ የእናንተ ትዉልድ ፈልጎ ካላስተማረን በቀር ማለት ነው። ከዜሮ የመጀመሩ ዐዚም፣ አንድ መነሻ መካንጊዜ (ስፔስታይም) ላይ ተሰብሮ፣ ዘመንአዊ አኗኗር አንድ ስለ እማንል፣ ከአዲስ መጠየቁ ገና መቶ ዓመትዎች ጀርባም የአው ነው። ማሲንቆ የእልፍ ክፍት ጉዳይዎችአችን ምሳሌ ይሁነን እና፣ መጠናት የነበረበት እና አወላለዱን ጀምሮ ያለፈበት እድገቱ ሁሉ ለእኛ መቀመጥ የነበረበት ድሮ ነበር። እንጂ ዛሬ ተነስተን የት እንደ ጎነቆለ እምንፈልገው መሆን አልነበረበትም። ሙላቱ አሁን ባይጠይቅም፣ የማሲንቆ ምንጊዜም ምርጥ ተጫዋቾችአችንስ ማን ነው? ከሴቶችስ የቷ ኢትዮጵያዊት ምርጡን ማሲንቆ ተጫውታልን አለች? ሌላ ሙላቱ ተፈጥሮ ገና እልፍ ባዶ ስፍራዎችአችንን ይጠይቀን እና እሚአፍርብን ይሆን አለ። ገና ወደፊት!" ናሆም በአዉቆታ (ኢንቴንሽናል) ሾኛ በማለቱ እነ እሚ አፈር አሉ። "ሽሙጥ መሆኑ ነው!" አለ ብሩ ከጓደኛው ጋር ተቀምጦ ጨዋታውን በአትኩሮት እየአደመጠ። እንደ ወትሮው፣ ብዙም በወሬ አድምቆ አይሳተፍም። ለብቻው ወይም ቢበዛ ሦስት ሰውዎች ሲጨዋወቱ በቀረ፣ ቅድመንቃት (ፕሮአክቲቭ) ጥረት በጨዋታዎች እምብዛም አያደርግም። አድምጦ ግን አልፎአልፎ ሰከን ባለመልኩ ይሳተፍ አለ። መስ ወደ ናሆም ወግኖ ስነስርኣት ለማላበሱ ብቻ አሁንም በመጨነቅ ሆነ። እሚም ብሩን ሰምታ በመሳቅ ወደ ናሆም ዞረች። ከነጥቧ የተቀጠለ መከላከያዋ ቀረበ። "እኛ ከገጠር ነው የወጣን እንግዲህ! በቃ! ጨረስኩ ነጥቤን!" ከጠላዋ ተጎንጭታ ፈልሰስ ለ ማለት ባያስችልም ወንበሩ፣ ዘና ለማለት በመሞከር፣ ፈታ ብላ በመከላከሏ ላይ በረታች። ብዙዎቹ ሳቅ ሲሉ ቀጠለች። "ተማሪቤት እንኳ አይተንአናቅ በዘመንአችን!" ከጎኗ ቢግ ደርሶ አዲሱን ወጥ አቀበላት። ለመስ አቀረበች እና አልቀበልም ማለቱን አስታውሳ በእዛው በማለት ደግማ ብትሞክርም መስ ደግሞ እምቢ ስለ አለ መልሳ ለቢግ ሰጠችው። ሊመለስ ሲል አብሮ ቢግን፣ ናሆም ጥቅሻ ሰጠው እና ቢግ ወደ ጓዳ ምሥጢሬ (ኮድ) ተቀብሎ ገባ። ናሆምም ወደ እናቱ ዳግ-ለመከላከል ዞረ። "እና እኛ መናጢ ኢዕድለኛ፣ ለሃገሩ አራሽ ብቻ ነን፤ ከተሜ ብቻውን ሁሉን ይወቅልን ነው! ያ ከቶ ሡነፍ ስህተት ነው። መንግስት ጉዳዩን ማስጠናት እና ለእኛ ወጥ ማስተማሪአ እንዲሆን - በገጠርም በከተማም - ታሪክ እና መረጃውን አስምጦ ማበጀት ነበረበት። የከተሜው ጥፋት አይደለም። ምንአልባት የእምንመራብአቸው መንግስትዎች እንጂ።" ናሆም ሃገረሰቤውን (ካንትሪሳይድ) አብሮ በግልጥ

ለመተቸት ባይችልም፤ በግልጽ ገጠሬ እምንለው ሃገረሰቤ ግን ነፃ እንደ መሆን እንደአለበት መስ አሰበ። *የስደተኛው ማስታወሻ* ላይ ስደተኛው በትግራይ ክልል መግቢአ የገጠመውን የሀበሻ ገጠር ሂወት ተርኮ ከቶ አንድ ዉስብስብ ነገር እንደ እማይገባአቸው አሳምሮ አቅርቦ አንብቦ ነበር። የአልጀዚራ አንድ ዘጋቢ ፊልም ደግሞ የኢትዮጵያ ገጠሮች ያዓለም አንደኛ ድሃዎች ብሎ ያሰራጨው እይትን ለለቅሶ በደረሰ ስሜት አስተዉሎ ነበር። በእዉቀቱ ስዩምም የገጠሯ እንስት ከመፍጨት ተባእቱ አርሶ አግብቷት ከመዋለድ በዘለለ በምድርአዊ ሂወት ሌላ ምንም እንደ እማያቁ ተናግሮ ገጥሞልአቸው ነበር። የኢትዮጵያዊ ስልጣኔ መሠረትን እሚጠቁሙት መሀል የሆኑት እና በትዉልድአችን ነጥብአቸው የተዘነጋው ሎሬት ጸጋዬ ገብረመድህንም፣ ይድረስ ለእማላውቅህ ወንድሜ እያሉ የማንተዋወቅ ያክል ከየገጠሩ ኢትዮጵያ እንደተቆራረጥን ሆድ በእሚያባባ መንገድ ገሃዱን ገጥመው አሉ። አንኮበር በሄደበት አጋጣሚ ደግሞ እራሱ ያንን ማየቱን አስታወሰ። ሰዎቹን ያ ጉብታ ምን እንደሆነ ብሎ ቢጠይቅ መከራከርን ይይዙ ነበር። አጠገብአቸው ካለች ቀዬ ዉጭ አያቁም። አይወጡምም። ሀገር እንኳ አያቁም። ሀገር መንደሩ ብቻ እና ቢበዛ ዘመድ የገባበት ከተማ ነው። ሐመሮችንም ጎብኝቶ ያዩትን ሁሉ አማራ እሚሉ የዋህ እንደነበሩ እና ከቡድኑ ሲንቀሳቀስ የሀመሮቹ አንድ በጎራ እሚሄድ ቡድን አንድ አማራ ሴት ስጡን አንድ ሀመር ሴት ዉሰዱ ብለው የቀለዱትን ሁሉ አስታወሰ። በጠቅላላ ያየው እና ያነበበው ገጠሪቱ ኢትዮጵያ የዋህ እርግብ እንደሆነች ነበር። ከጫፍ እስከ ጫፍ። ይህ ህዝብ በስሙ እሚሰራውን አያቅም ያለው የስደተኛው ማስታወሻ ደራሲ ቃል አሁን ይብስ ብሎ በዐዉድአቸው አማካይነት በዝቶ አንቃጨለበት። የመስ ምናብ ብዙ የገጠር ኢትየጵያን አስሶ ከተጠያቂነት ለማጽዳት መጠየቅየለበትም አለ። “ጸሐፊዎች እንደ አሉት በስማቸው ምን እንደ እሚሰራ መች ከቶ ያውቁት አለ በእርግጥም! የከተሜ እንጂ የገጠሬ ስህተት በእኛ አለመዘመን አመክዮነት የለም! ገጠሬ መንግስትን በደንብ አያቅም፣ ቢያንስ ቢያንስ! ግን ከተሜም ማለት መንግስት መስራች ነው እና የመሰረተው መንግስት እንጂ እኛ አይደለንም!” መስ ለሁሉም ተናገረ።

ባለቀጭን ድምጹ ዩሱፍም በዉይይቱ መሟሟቅ ተደስቶ ለመጀመሪአ ጊዜ ክፍተት ያለውን ተመልክቶ ለማሳወቅ ተሳተፈ “ግን እኮ ህዝብ መንግስትን

ከአልጠየቀ እና ከአልገፋፋ በመንግስት ተብዬ ተቋም ብቻ ምን መደረግ ይችል አለ? ህዝቡ እሚሻው ስኳር እና ቢበዛ አንድ ጤናጣቢአ ብቻ ነው። መመራመር እሚባል ጽንሰሃሳብ ወይም የቃሉ ፍችው እንኳ በደግ መጠን አይገባውም። ምክንያቱም የህይወት ትርጉም መመራመር እና ዳግጥናት እንደ እማይጨምር ህዝቡ ያስብ አለ። ዕዉቀት ከሂወት ከቶ እሚቆራኝበት ባህል እና አረዳድ የት አለ? በተለየ ከስቶይክስ አንዱ (ምርጡ እና ብቸኛ ባንዲራአቸው) መርህ፦ የቀድሞ አለምን ከመሳል፣ በመሠረቱ መንቀሳቀስ እና አሸንፎ አንፃር እሚመዘን እና እሚደፋ እዉቀት-መር አኗኗር እምብዛም ነው። ከማህበረሰብ ይልቅ ቤተሰብ ልእለ-ጉልበተኛ ነው። ቤተሰብ ደግሞ መረጃ አሥሶ እና ከምሮ ለትዉልዶች እሚያስቀምጥ ተቋም አይደለም። በምሣ እና እራት ጉዳዮች እሚጠመድ ሰዉነት *(ኢንቲቲ)* ነው። የባህል መድኃኒት እዉቀት እንኳ ከሰው እና ቤተሰብ ሣይዘልል በባዶ የጥበበ ሀገር ፋከራ ህክምናው በታሪክ እየተሰወረብን ነው እኮ! ዉሎ ማደር ላይ መጨነቅ እንጂ ነገን ማሰብ እንደ ግለሰብእ ዜጋ እና ማህበረሰብ አይቀናንም። መንግስት በተጠየቀው ልክ እንጂ ባልተጠየቀው ሥፍራ ጀብደኛ ለመሆን ስለ እማይነግስ በዕዉቀት አሠሳ እና በማህደር ስደራ በጠቅላላውም ሆነ በማሲንቆ ጉዳዩ መመራመሩ አይመዘንበትምም አይገባበትምም። የዕዉቀት አካሄድ እኮ ለእኛ የተከረቸመ በር ነው።" የህክምና ትምህርት ለመማር ከጓደኛው ብሩ ጋር እሚአቅደው ወጣቱ ዩሱፍ በሰጠው ሰፊ ማብራሪአ ዉስጥ በጎኑ ሌላ እንደምታ ስለያዘ፤ ባህል ህክምናውን ሲአነሳ ዓሊን እየአስታወሰ፤ ናሆምን ጥቂት አሳመነ። ግልጽ ነጥብ ነው በእሚል እራሱን ነቅነቅ አደረገ። *'እና! ዜጋዎች ነፈዝ ከሆኑ ከእነ እርሱ እሚወጣ መንግስት የህዝቡ ነጸብራቅ ነፈዝ ነው በእርግጥ። ያው አመድ እሣት አይወልድም፦ ፍሬው ቢወድቅ ከዛፉ አይርቅም። በቀረአዊነቱ (ዘ ኤግሴብሸን) እንደ ተዓግ 'መስራች አባትዎች' አርቆ አስተዋይዎች መሪ እና ማኀበረሰብእ አስተዳዳሪዎች ተደርገው፣ ሃገርን ለወደፊት ከአነጹ ብቻ ነው ሌላው አማራጭ። ከፉው ነገር ግን መንግስት እኔው እራሴ መሰረት ጥዬ በአንዴ ሃብታምዎች ተርታ አደርግአችሁ አለሁ ባይ ኢጎፍረተኛ-ምሽላቃ በመሆን ቋሚ ሸዋጅአችን ነው። የቱም የደግ ማህበረሰብ ሃገርአዊ እድገት በአንድ መንግስት ጥረት አልተገነባም፣ መሰረት በመጣል ብቻ ብዙ መንግስትዎች ያልፉ አለ እና! የኛ ሃገር ቢከድ ባይከደውም። በአንድ መንግስት ዣንጥላ ከታደገም፣ ቅድመ-ምጣኔሃብት የባህል-አብዮት አለ። በቀረ አይታደግም። ለምን? አለማደግ የተነበረበት*

እዉነት ነበር። ሊለወጥ ብዙ ትዉልዶች ወይም ባህል ለዉጥ በአንድመንግስት ዉስጥ ግድ እሚሆን ይሆን አለ ማለት ነው። መንግስትዎችአችን፣ ቢአንስ ከ ኢሕዴግ. ጀምሮ ላሳድግአችሁ በማለት ቁምአሽልብ እና ሸዋጅ እንጂ ሌላ አልነበሩም። ዛሬም ድረስ! ምክንያቱም ማደግ አንጎል ሲበለጽግ እና በስርኣት እና በህግ አባትነትአዊነት ሲተዳደር ብቻ እሚመጣ ነው እንጂ ቻይና በብድር እና ሙስና ያስተረፈውን ገንዘብ ወስዳ አንድአንድ ግንባታ አለ ጥራት ስለ እምትሰራልን ማደግ አለ አይባልም፤ ችግሩ እንደ እኛ ነፈዝነት መንግስትም ነፈዝ መምሰሉ እማያዋጣ አላደረገውም እና ቀጥሎበት አለ፤ ስለ ተገቢ መንግስት ስርኣትን የመጣል መነገር ወደ መጨረሻ እናነሳልአችሁ አለን፤' "በእርግጥ ዞሮ ዞሮ፤ ግን ዋናው ሥራ የመንግስት ነው።" አለ ናሆም ለደቂቃ ያክል ሲአስብ ቆይቶ ሲመለስ።፡

ሃሳቡን ቀጥሎ ልክ ሊአብራራ ሲል ጥቁር ፌስታል አጠልጥሎ ወደ ሳሎን ሲመጣ ቢግን ተመለከተው እና ድንገት ተበሳጭቶ በስውር ተቆጣ ው። ቢግ በአገለገልኩ ተቆጣሁ በእሚል ናደድ ብሎ ግንባር በማኮሳተር ተመልሶ ገባ። እሚ ነገሩ ገባት። ናሆም በግሉ መስተንግዶ ሙዝ መጋበዝ አንድ ዕቅዱ ሆኖ መስን ማስደሰት አስቦ ትንሽ ሙዝዎች ናሆም ወደ ገበያ ወጥቶ በማለዳው ገዝቶ ነበር። ወደ ጓዳ ዘልቃ ሙዝዎቹን ከፌስታል በማላቀቅ፣ መምረጥ፣ መቆራረጥ እና ሳህን ላይ መሰተር አግዛው "እንዲህ ነው እሚቀርበው እንጂ ከእነ ፌስታሉ ትጎትት አለህ!" ብላ በማስተማር አዘግይቶ ይዞ እንዲመጣ በማሳወቅ ተመለሰች። በመናደድ ሆኖ ቢግ አላደመጠም ነበር። ከስሯ ኩስኩስ እያለ ተከተላት እና ጭራሽ ሊቀድማት እየታገለ ጠረጴዛው ላይ ደረሰ። መስ ስርኣት ለመያዝ የተደረገው ጥረት ገብቶት በቅንነት ፈገግ ሲል፣ ቢግ በመቆጣት ሙዙን በማዞር አደለ። "ናሆም፣ ትልቁ ልጅ፣ ስለ እሚወድድህ ለመስተንግዶህ ተጨንቆ የገዛው ነው!" አለች እሚ ሃሳቡዋን በልጅ ድርጊት ላይ ንቀት አድርጋ ወደ ጨዋታ ው በመመለስ እየተቀመጠች። መስ አመሰገነ።፡

ባቤ ሩቅመቆጣጠሪአ መቆጣጠር ለምዶ አዲስ ጣቢአ ቀየረ። የአዲስ ጣቢአው ድምጽ ከቀደመው ይልቅ ከፍተኛ ነበር። ያስናቀች ወርቁ ድንቅ ቅንብር ለታዳሚ ሲሰራጭበት በቤቱ ጣሪአም አስተጋባ። "ሀገሬ ኢትዮጵያ ተራራሽ አየሩ፤ ፏፏቴሽ ይወርዳል በየሸንተረሩ፤ ልምላሜሽ ማማሩ።" ዩሱፍ ጨዋታውን አስኪዶ ፉት በማለት ቀጠለ። "ማሲንቆ ው ይቅር። የ

አስናቀችን ዘመን ሙዚቃ እንኳ መች አጥንታችሁ አስረከብአችሁን። ሁሉ በፊናው ነው እንጂ የሀገርአችንን ሙዚቃ በሙያ ምክር ማድመጥ እና ማስተናገድ፤ ኧረ ይፋ *(ፐብሊክ)* ማህደር ዉስጥ መከተት እና ለዳግ-አገልግሎት *(ሪዩዝ)* መች ማግኛ መንገድ አለ?” ናሆም በጥቂት የቆዩ ሙዚቃዎች ፍለጋ ላይ እሚደርስበት እልህ-ገናኘ ትግል ልክ እንደ እጅግ ጥንትአዊ የዝንጀሮ ቅሪት አሠሳ እንደ ሆነበት ድንገት ትዝ ብሎት ለጨዋታው ብቻ ሳይሆን በማህበረሰብአዊ እንዝህላልነትዎችም ጭምር ተናድዶ ለሃሳብ ማከል “ትክክል” ሲል፤ ግን ለመጀመሪአ ጊዜ ቤተሰቡ ሰው ሲጫወት ሳያደምጥ ቀረ። ሁሉም ማያገጹ ላይ ድምጹ አለ ገደብ በሚንቆረቆረው የ አስናቀች ትግበራ በመገረም እያፈጠጠባት ነበር። *‘አዚመኛ አኗኗር! ቦ ጊዜ ለኩሎ ወደ ኩሎ ጊዜ ገጽማያ ዉእቱ የተቀየረበት፤ ’*

ናሆምም ዩሱፍም ተያይተው በመግባባት ለመመሳሰል ተገድደው ወደ ማያገጹ አፈጠጡ። የቴዎድሮስ ታደሰ ሃገርአዊ ዘፈን ድምጹ ተተክቶ፤ ይፋ ምስል ስለ አልነበረው በተራራ እና ወንዝ ምስል አቀናብረው ‘ቅንብር በ *አሃዱ ትመ.’* በማለት ጥጋት ላይ የፃፉት ወዲአው ወጣ። ናሆም በግኖ ጥፋቱን አስተዋለ። ጣቢአው በ አስናቀች ዘፈን ላይም ይህን መልእክት አስተላልፎ ስለ ነበር በትንግርት አልፎት ነበር። አሁን ግን ስህተቱ ታየ። በአስናቀች ዘፈን ቅንብር ወቅት ጣቢአው ከቶ አልነበረም። የተፃፈው፣ ግን የሙዚቃ ትርዒቱን ሁሉ በአንድነት ጨፍልቀው ስለ ነበር ለሁሉም ዘፈን መጨፍለቅ ቅንብር በኛ ነው እሚል መልእክት በወጥነት ፃፉበት። ቀጥሎም የመጣው የትእግስት አፈወርቅ ዘፈን እራሷ ደንሳ የምትዘፍንበት ቅንብሯ ቢሆንም ቅንበሩ በእኛ ነው እኮ እሚለው መልእክት ተመልሶ መጣ። *'ማሰራጨት ቅንብር ም መሰለአቸው፤'* አስናቀች እራሷ መድረክ ላይ ቀለም አልባ ተንቀሳቃሽ ምስል ጥንት አቀናብራ ነበር። ስርጭት እንጂ የእነ እርሱ ቅንብር አልነበረበትም። ስርጭት ደግሞ የትኛው ጣቢአ እንደ ሆነ ለማስመልከት በተለየ አላማ ጥጋት ላይ ሰቅሎ ወይም በይፋ ማስተዋወቅያ ቅጽበት ብቻ ተገልጦ እሚነገር እና እሚረዱት ነበር። *‘መች ይሆን ህዋስ ግዙፍ አካል እንደ ሰራ አምነን ለ ጥቃቅኑ ነገር እምንጨነቀው?’* ናሆም አንድ የተያያዘ ሃሳብ ጨለጠው። ፊቱን ከትመ.ው ወደ ጣሪአው በመመለስ ማጅራቱን ወንበሩ መደገፊአ ላይ አስተኛ እና በእዚህ ተራ ስህተት እልፍ ነገር ሲበላሽ ምናቡ ዉስጥ ልብሳለ

(ኢ ማጅንድ)፡፡ ይህ ትኩረት ማጣት እና አይቶ እራሱ መመርመር አለ መቻል፤ ከነ ስህተቱ ማሰራጨት፤ ልዩነት እማያመጣ ትንሽ ነገር ሊባል ቢችልም ከቶ ሃሰት ነው፡፡ ግዙፍ ልዩነት አምጭ ነው፡፡ የዚህ አፃፃፍ ስህተቱን በቀላል ተመልክቶ በማናናቅ እሚዝናና ሰው ወደ ሥራው ከመዝናናቱ ቀጥሎ ሲገባ ለጥቂት ወይም ኢምንት ነገር መልሶ መጨነቅን ይተውበት አለ፡፡ የተስተካከለ ነገር ተጽፎ ብንገለገል ወይም ደግሞ እና ይህን ስህተት አጉልተን ተወያይተንበት ጥንጥዬ መሰል ነጥቡን እንድናስተውለው ቢደረግ፣ የትልልቅዬ አኗኗር ባህል መመስረቻ ሆኖ እንደ ዣንጥላ (አቨርአርክ) ለብዙ ነገሮች ግብዓት እሚሆን ነበር፡፡ እንጂ እንደ ትንሽ ተደርጎ ብቻ በመታየት ከተናቀ፣ ልጆዎችም ክፍተት መተው እና መዘናጋት ይማሩበት አለ፡፡ ህጸጽ አልባ ስምጥ የሆነ መጠበብ በተግባርዎችአቸው ሁሉ እንዲቀስሙ ከእዚህ ተገቢ መረጃ አሰጣጥ በተለየ ደግሞ ትችት መማር እሚገባአቸው መሆን ነበረበት፡፡ ለትንሹ ነገር በመጨነቅ መዝረክረክን መፋለም፣ የሥራን ክቡርነት ይማሩበት ነበር፡፡ ሥራ መጥራት እንዳለበት ሲማሩ ደግሞ ሰውን በሥራው ብቻ መመዘን እና ወደ ሰብእአዊ የእርስለእርስ አገነዛዘብ ይመነደጉ ነበር፡፡ ግን እንዲህ ያለ ስህተት እሚቆጣጠር፣ እሚተችም የለም፡፡ ትንሹ ነገር ለእኛ ብዙ አያስጨንቅም፣ ትልቁ ነገር ደግሞ ከትንሹ ስለ እሚአድግ ብላሽ አኗኗር፣ ከአለቃቃሽ ባህሪ ጋር ጠቅልሎን አለ፡፡ ትልቁን መተቸት መልመድ ማለቃቀስ ያስተምር አለ እና፡፡ ትንሹ ነገር ላይ ማተኮር ግን ትልቁን ነገር በእራስሰር እንድንካንበት ይፈጥርልን አለ፡፡ ለዛ ነበር ሰው ከሰማይ እና ምድር ወደ እራሱ፣ ወደ አካላቱ፣ እያለ ወደ ህዋስ የደረሰው፡፡ የትልቁ መሰረት ትንሹ ስለሆነ፡፡ ህዋስ ባይጠና መድኃኒት ለአካል አይገኝም ነበር፡፡ ይህ ድንቅ አረዳድ ግን ቅፅ (ፎርም) ነው፡፡ ስነቅርጹ (ፖተርን) በአኗኗር ሁሉ መዝመት ነበረበት፡፡ ትንንሹን በመስመጥ መገንዘብ እና መተቸት ወደ ዘርፈቀለምአዊ (መልቲከለርድ) አኗኗር ወለል መፈናጠጥ ይቻል አለ፡፡

ይህን አስቦ ናሆም ከምናቡ መነጋገሩን ሲቋጭ፣ ዞሮ ሁሉን ተመለከተ፡፡ የማንም ትኩረት ከእሚቀርበው ድንቅ የሙዚቃዎች ኪን አልተመለሰም ነበር፡፡ የጣቢአው ስህተትም፡፡ ናሆም በመነሳት እቃዎች በመሰብሰብ ለዳቦ ቆረሳው ዝግጅት እራሱን ጠመደ፡፡ ማድቤት ጎን ባለማጠቢአ ጣቢአ ዉሃ በስምጥ ሳፋ አድርጎ ቁስዎቹን ለመታጠብ እንዲቀልሉ ዘፍዝፎ ወደ ሳሎን መቁረሻ ቢላዋ ፈልጎ ተመለሰ፡፡ እሚመለከተው ያፈጠጡ ተመልካችዎች

እንጂ ከትመ.ው ቀድሞ ፍልቅልቅ የነበሩ ተጫዋቾችን አለመሆኑ ቀጠለ። ወዲአው የአስናቀች ዘፈን የሃበሻ ቀሚስ ለብሳ ስትዘፍን በተለመደ የስርጭት ስህተት ተመለሰ እና በገጽማያው መሮጥ ጀመረ። ማፍጠጡ ግን፣ ማስተዋል አብሮት የለውም። ናሆም ፈገግ ብሎ ዳቦው ላይ አተኮረ። የገጣሚ እና ከፉልብ ባለቤቱን ገጣሚ አንድ ግጥም አስታወሰ፡- አስራአምስት አመቶች አካባቢ በፊት አንድ ትመ. ጣቢያ በብቸኛነት ህዝቡን ሲያቀውስ ዉሎ እኩለሌሊት ሲሆን ስርጭቱን በብሔርአዊ መዝሙር ይደመድም ነበር። ይህ ኢትመ. (የኢትዮጵያ ትእይንተመስኮት (ኢቲቪ)) አቀዋሹ ትመ.፣ ከተመልካቾዎች ትግስት አይገባው የነበረው፣ ስርጭቱ ሲቋጭ፣ 'ጣቢያው ሰልችቶት እራሱን አጠፋ!' እሚለው የገጣሚው እይት ድንቅ ነበር። ይህን መሰል ሁኔታ አሁን ካለ አስተዋለ። ሁሉም እሚያፈጠው ትመ.ው እራሱን ስላልዘጋ ነውን? ለአዎንታአዊነት መርጉ ሲል፣ ምንም ሃሳብ ሊአጨፈግገው ሲመጣ ቀና ንጽረት ይሸልመው አለ። *'በርግጥ የ አስናቀች ዘፈን እንደ ዘመኑ ዘፈን ሀገርአቀፍ በተለይ ማዕከለትዉልድአዊ (ኢንተርጀነሬሽናል) እውቅና የለውም እንጂ ድንቅ ትግበራ ከደግ ሙግ. ስንኝዎች ጋር ይዞ ይንቆረቆር አለ።'* ናሆም ለቀናአዊ የድባቡ አረዳድ የነቀሰው ነጥብን ለራሱ ነግሮ፣ የባይተዋርነት ኩነቱ አግዞት ዳቦዋን ከርዝራዥ ብስል ኮባዎች አጥርቶ በማጹዳዳት የቤተሰቡን ሁኔታ ዳግ-አብሰለሰለ። *'የዘመኑ ቀመር የዚህ አይነት ሁኔታ ሲአቀርብ፣ ተቀምጦ፣ ሙሉ ልቦና ዉስጥ ሆኖ ትርዒትን መቀበል ነው። ወይ ደግሞ መሳሪአውን አጽልሞ፣ ኢቁርፍድ ሰብአዊ ግንኙነት ላይ ግልን መሰካት ነው። በቀረ፤ 'ሁሉን አዳኝ ሁሉን አብካኝ'ነት ተገባበት፡- ኢአስተዉሎትአዊ ዝግጅት እድመት አንጀት አያረሰርስ፤ በልጨዋወት-ወይስ-ላድምጥ መንታ-ልብ መታደም፣ መረጃ አዛብቶ (ወይም ጫፍጫፉን መቀንጠስ ከውኖ) ጥራዝነጠቅነት ማፋፋት እና ዜሮ ተብላሎት (ኢንተርናላይዜሽን) ላይ መፈንገል ነው። አሊያም ቅዱሱን የሰብእአዊ ግንኙነት በግማሽልብ ማርከስ ነው። ሁሉም እርግማን ነው፤'*

የ ቤተሰቡን ሁኔታ ወደ ጨዋታ እና ድፎ ሊመለስ ሲሰናዳ ሁኔታአቸው ናሆምን አረጋግጦ አሳመነው። የአክሳሪ ሁለት ጥረትዎች አጣብቂኝ ረብቦ አለ። ወደ አንዱ የማተኮር አቋሙ ግን፣ ለጊዜው በእሱ ደንብ አውጭነት እሚተገበር አይደለም። እራሱን ግን መርቶ ነፃ ማውጣት ይችል ነበር። ወደ ሙዚቃው አተኩሮ የአስናቀች ድምጽ ማጀቢአ ከበሮውን፣ ጭብጨባውን፣

የእናትዎች እልልታውን፣ የመድረኩን ግርማሞገስ፣ የዘመኑን ግለሰብእዎች ሞገስአዊ ህላዌታ (=የነገረ ሰውነት አኳኋን ሁኔታ)፣ ከትመ.ው አሸከርነት እርሱም ፈጥጦ በማተኮር በስሜት ህዋስዎቹ ሰብስቦ መጠጠ። አጣጣመ። *'ድንቅ የሙዚቃ እና ህላዌ ዘመን፤'* ቀጥሎ ግን፣ ጫጫታ እና ኹካታው በሆነ በአልሆነ ሲነሳ እና አንዱ አትኩሮት አልነግሥ ሲል ጥቂት ለወረቱ እርዳታ አሰበ። ጮለቅን ከእሚ እቅፋት ወርሶ ወደ በረንዳ አወጣት። የፀሐይ ብርሃኑ ዓይኖችዋን ሲዳስሰው ኩሩ ፊትዋን አጥበረበራት። ወዲአው አዲስ ከባቢ አየሩን ለመታዘብ ሰግላ ዓይንዎች ላይ በመጨከን ብርሃኑን ሳትለምድ ገላልጣ ሾፈች። ወደ ዛፍዎች እና ሰማይ ማስተዋል እና መመራመሩን ግሏን ሸጠችበት። የሽዉዉታ ድምጽ ለበለጠ እምቅ ምርኮ ፍለጋው አንገት አሥሰገጋት። የተደሰተች መስላ ወደ ታዛቢ-ሀሴተኛነት ተለወጠች። ወንድሟ በደስታዋ ማስተዋል ፈገግታ አበቀለ። ዛፍዎች እና አዲስ የዓይን ግድግዳው ሁሉ፣ የጀብዱ ቀዳዳ ሆኑባት። 'የሰው መሆን መሰረት እና ጉልላቱ፤ ቀለምዎች፣ ቅጥዎች *(ዳይሜንሽንስ)* እና ድምጽዎች የመኮምኮም ስሜት እንጂ ምን የቀረ አለው? ቀለም አለመለየት፣ አግጣጫዎች ዉስጥ ቅርጽ አለማድመጥ ድምጽዎች አለመፈተሽ...በሰው ቢኖሩ ሰው በከፊል-ኢህላዌ አለ። ሰውመሆንን የናሆም አንጎል እነ እዚህን አስልቶ ሲረዳው፣ የጮለቅ ቅርጸ ሠዉነት፣ ቀላ እሚል ቀለም እና ሰማይአዊው ልብሷ፣ ከመዓዛዋ ጋር ወደ ልቡ ሰረጉ። ዉብ እና ተወዳጅ ታናሽ እህትን አንጎሉ ተረዳ። በስሜቱ ፍቅር ፈለቀ። እጅግ ጨቅላዋን አፈቀረ እና በሰዉነቱ ከፍታ እንደአደረጋት በድንቅ ድድንገቴ ቅጥ እየተወዛወዘ ወደ መህል ጊቢው አደረሳት። በደስታው ተጨማሪ ደስታ አግኝታ የከባቢውን ዉበት አደመጠች። ዞር ዞር እያደረገ ከባቢው አጫዋችነቱን እንዲወጣ መጋበዙን፣ ከተጨማሪ የራሱ ዝምማለት እና የማስደሰት ብቻ መስተንግዶአዊ ዐጀብ ጋር ቸሮአት አገዛት። *'ድምጽ፣ ቀለም እና ቅርጽ የሂወት አረዳድ አብዛኛው ክፍልአችን ከሆነ፣ የሰው ፊት፣ አካል፣ አቋቋም፣ ድምጸት፣ በማስታወስ እህት ከባዳ መለየት ከተቻለ...ቤት እና ቆስ፣ ዛፍ እና መንገዱ...ብርጭቆ እና በሬው...በቅርጽ፣ ቀለም፣ ከተለያየ...የ ገሃድአዊ ስነፍጥረት መከፈቻ ይህ ከሆነ፣ ለምን የእልፍ ድምጽዎች፣ ቅርፆች እና ቀለምዎች ደልሰፍና ሳይጠና ቀረ። ለምን ህዝብ እሚያውቀው መሠረተ ህይወት አልሆነም? ለምን ኪነህንፃው፣ ምህንድስናው፣ አልቀለለንም? ምንአልባት ይህ የህይወት መሰረትነቱ ስላልገባን...መነሻው ስላልተጨበጠን እየሞለጨን ይሆን!'* ጮለቅ ተደስታ

ትዝብቷ ወደ ትምህርት ዞረ። ወደ ከባቢውን መልመድ። ከእንግዲህስ እማውቀው ስፍራ ነው እምትል ይመስል ወደ መልመዱ መጣች።፡

ከ ሰዓት ኋላውን ለህፃንዎቹ ትም.ው ተትቶ ዐዋቂዎቹ በደመቀ ጨዋታ ዳግ-መጥተው ዋሉት። አዲሱ ድባብን፣ እነ ጠላ እና የሃሳብ ገልጋይነት ምትሃቱ፤ በመስ የተቆረሰ የድንቅ ኢትዮጵያአዊ የድፎ ምቾት፤ እና የሆድሆድ ማውጋት ጨዋታዎች ለነብስ መስተንግዶ እንዲሆን አብቅተው አጋሉት። በመጨዋወቱ የሂወት የመጀመሪአ እና መንገድአዊው ቃና፡- ሰብአአዊ ፍቅር፣ ተሳስቦ በእየመሀከልአቸው ለሁሉም ተከፋፈለ።፡

ድህረእኩለቀኑን ሸኝተው ፀሐይ መዛል ጀመረች። ሁሉም እኩል በጨዋታው ዝሎ ከሣቅ እና ለዛ ለማረፍ ደግሞ ፈለጉ። አብዛኛው ዐዋቂ ከኹካታው ልጓም መያዝ ጋር ተያይዞ፣ የነፃ ጨዋታውን ተከትሎ፣ ነብሱ ቅልል ብሏት መርካቷ ሲታየው፣ አንድ ነገር እንዲረዳ ተጋበዘ። የታመቀ አንጎል እንደ ነበረው እንዲገነዘብ ሆነ። ጨዋታ ሞቅ ሲል እና ሁሉ ሲሳተፈው ፍርሃት አጫጅ፣ ሐሴተህላዌ ፈንጣቂ ነው። ይህ ምትሃት ታይቶ፣ የሆድሆድ ከሆድ ብዙ አራግፎ ባዶነቱ የህላዌ መገጣጠምን አምጭ ሆኖ መደሰት ምንጩ በእዛ ተገኘ። መንጠራራት እና መጨዋወት ከእረፍት ጋብታ ጀርባ መጣ። ለእየፊናውም መዝናናቶች ቀጥሎ፣ አሁን ደግሞ ጊዜ በቀለ። ዉጭ ተገኝተው ደግሞ አየር ለመተካት እንዲችሉ፤ እግረመንገድ ከመስ ጋር ትርክት-አስይዘኝ ሊባባሉ *(ቱ ካቾ-አፕ)* ናሆም ቀጥሎ አሰበ። ማሰናዳት እንጂ መጠጣቱን አበክራ ስለማትችል፣ እሚ ደግሞ በገዛ ጠላዋ መጠነኛ ኩምኮማ፣ አናትመናወዝ አጊንታ ወደ ብቸኛው የቤቱ ማረፊያ- ክፍል ስለሸለብታ ተለየች። እነዩሱፍ በአዲሱ የዩሱፍ ሰቤ (አንድሮይድ) ተስ. እሚአራውጡት የበይነመረብ መስተንግዶ መስጦ በአዲስ አጥር ለይቶ አቀፈአቸው። የቀሩት ታናናሾች በትም.ው ላይ በትጋት የማፍጠጥ ዕድሉን በበቀለው ጊዜ ወረሱ። የትም.ውን እና ልጅዎቹን ግንኙነት ነገር፣ ናሆም እየአጤነ ተቀምጣበት ሸለብታ የሰረቃት ጮለቅን በመከዳው በጥንቃቄ አኑሮ ጢዩን ጠርቶ ምንጣፍዋ ላይ ተዘርፍጣ በጎኗ እንድትጠብቃት አስረከበ። መስ ጎን ወንበሩን ስቦ ተቀመጠ። ወጣ ቢሉ እንደ እሚሻል ሊናገር ሲል መስ ድካም ያሳየ መሰለው። ጠረጴዛው መሃል ቢግ ካኖረውን የጣሣ ቡድን አንድ መዝዞ በመገልበጥ ጠላውን እስከ ወገቡ መቶ ሚሜ.

እሚሆን አንቆረቆረ እና በተነሳበት ብርጭቅ ምትክ አድርጎ ያዘ። ዝነኛው እይት አስተናጋጅ፣ በሃገርአችን የትም. ዘርፉ ምንአልባት ከሁሉም እረዥም የ ትመ. ህላዌ አስፍቶ የገጽማያዎች ቤተኛ የሆነው እና ደግ የመዝናኛ እይት አሳላፊ የሆነው፣ ከቅርብ ጊዜ ወዲህ ደግሞ ቁምነገረኛ ግለሰብዎችን አብዝቶ በመጋበዝ ሃገር አንፋሽ *(ኢንስፓየረር)* የሆነው፣ ዐዋቂ ጋብዞ በትሁት ስብእና ሲአስተናግድ ለታታሪ ህይወተኛዎች እርካታ የሆነው፣ ይህ የትመ. ገፀባህሪ ው ባፈጋጊነቱ የእማይሰወር እየሆነ የነብስ-ዝማኔውን አንድምታ እሚሰብክለት፣ ሰይፉ ፋንታሁን በ *ኢቢኤስ* ጣቢአ እሚአሮጠው ዝግጅቱ ሙዚቃዎቹን አልፎ ተተካ። መጋቤ እና ሊቀምሁርዎች *(ዶክተር)* ሮዳስ ታደሰ ቀርቦ እየገስተናገደ ነበር። የጊዜው ሳቢስሜት *(ሰንሴሽን)፣* የታሪክ መመዝገቢያዎች መርማሪው፣ ጉያው ዉስጥ የከተተው ቅዱስ እሚሰኝ ሊቀደቂቅ አብሮት ተቀምጦ ተዋወቀ። አንፋሽአዊ *(ኢንስፓይሬሽናል)* የዕውቀት አደና ትትረትዎችን ለተመልካች ሁሉ የአምስተኛ ክፍሉ ሊቀደቂቅ ከ እራሱ ምሳሌ እየጣፈ ሰበከ። ሰይፉ መደመምን ሲአደርግ፣ “ትክክልኛ ለውጥ እንዲመጣ ከተጠየቀ መልሱ በህፃንዎች ላይ እንስራ ነው!” በእሚል ሊቀምሁርዎቹ ሊቀደቂቁን አግዞ ጨመረ። እና ስለልጆች በዕዉቀት መኮትኮት የጋለ ፍላጎቱን አብራርቶ አከለበት። በወንበሩ ተለጥጦ ዘና ያለ አቀማመጡ ላይ ተንፈላሰሶ፤ በመላጣነቱ እሚቀልደው እይት አዘጋጅ እና አሳላፊ አሁንም እየቀለደ፤ ቁምነገር ማዋዛቱን ቀጠለ። ወደፊት ኢትዮጵያ በሊቅ ወጣትዎች እንድትገነባ ዛሬ ለልጅዎች ከመደበኛው ስርአተትምህርት ዘልሎ ማስተማር ይገባ አለ በማለት ካደረገው እና “ኢምንት ጥረት” ካለው ልጅዎች እና ትዉልድ በዕዉቀት መቅረጽ፣ በላጭ የሆነ ትትረት ከንግዲህ በሚመጣው ጊዜ እንደ እሚአመጣ ሊቀምሁርዎቹ በመቀጠል አሳወቀ። ሰይፉ ዕዉቀት በዞረበት ያልዞረ እንደሆነ ከቀለደ በኋላ እንግዳውም ይዞ የመጣውን በሃገር-ደረጃ የእንወቅ ጭብጥ ማስሠበክ እና መስበክ ቀጠለ፤ የኢትዮጵያ ጥንትአዊ ስልጣኔን ደግ ጫፍ አይቶ እንደነበር በቁጭት ሆኖ እየተፀጸተ አብራራ። “በተለየ፣ ስለስነፈለክ የነበረን ስኬት ድንቅ ነበር!” ምስክርነት ሰጠ። የዓለም ሁሉ ጎህዉጪዎች ሆነን እንደነበር፣ ለተቀሩት ጥንትአዊ ስልጣኔዎች የስነፈለክ ድሮአዊው ጥናትአችን ዐብነትአቸው እንደ ነበረ፣ እና ግሪክአዊው ፕሉቶሚ ከሰበሰበአቸው የክዋክብት ካርታ ጥናትዎች መሀከል ወጣኝዎቹ ጥሬ-ግብዓትዎቹ የኢትዮጵያ ግርማአዊዎች *(ሮያልስ)* የቆረቆሩት ጥናትአዊ አሠሳ እንደ ነበር ከድምጸት ጋር ተናገረ። ቀጠለ እና

ወደ እዛ የምድርን ፈር የቀደድንበት ስነፈለከአዊ ኀያልነት እንድንመለስ፣ ያቅሙን እንደ መፍቀሬ ሃገር እንደ እሚታትር ደግሞ በመግለጽ አሠመረበት። ስለጊዜ አገነዛዘብአችንም ስምጠት እንደ ነበረን የሰከንድ ስምጥ ክፍልፋይዎችን እነ ካልዕኢት፣ ሣልሲት፣ ራብኢት፣ ሀምሲት ወዘተ. ብሎ በመዘርዘር ቀጠለ፡፡

ናሆም በእርጋታ እንደ አለው እና በሃሳብ ስርገተስሜት-አዊነት *(ኦቨርዌልም-ድነስ)* ሳይገጥመው፣ ኀላፊነት ወሳጅ ብቁ ህላዌ ላይ እንደ ሆነሆኖ ከጠላው ፉት እየአለ ከአደነቀው ጥረት ተያያዥ አስተያየትኤ ሰነዘረ፡፡

“ሰሞኑን ባለፈው 'አማርኛ ቋንቋ ዉስጥ እሚነሱ ጥያቄዎችን አንዴ እንዲለይላቸው ጎትጓችዎች አሉ፤ በዐዉዱ የምናብ *ሥፍራህ* ምን ይልአቸው ዘንድ ያለ ነው?' ተብሎ ጥያቄ ሲቀርብለት በከቶ ኢስልጡን ስድብ ተማትቶ ነበር ክርክርቴውን የመለሰው፤ ያጠነከረው፤ እና የዘጋው። ” ብሎ መስን ተመለከተ። መስ ትመ. በማድመጥ ትኩረት ላይ ነበር። ናሆም ጠላ ተጎንጭቶ መስንም ጋበዘ። “ያዝ!” ጣሣ አጋጨ፤ “ያዝ!”፤ ተጎነጨ፤ ናሆም ቀጠለ፡፡

“አሳፋሪ ነጥብ ደግሞ አከለበት እና የለየለት ግለሰቤያዊነቱን *(ፐርሰናልአይዜሽን)* ጭራሽ አጎነው። ከጥንት ጀምሮ በቋንቋው እልፍ የዝማኔ ጥያቄዎች ይሰነዘሩ ነበር። የተመዘገቡት የአማርኛ ላይ ጥያቄዎች እንኳ ትዉልዶች የቀደሙ ነበሩ። አሁንም አንድ ዣንጥላአማ *(ኦቨርአርኪንግ)* ዉሳኔ በይፋ ይሰጥበት፤ ለቋንቋው በቀጥታ እሚጠየቁ እና ቤተእንደራሴአችን ይህ ኢወሳኝነት እንዲቋጭ፣ አንድ-ይበሉበት ስለተባለ እንደ ተለመደው ወደ ጢሻ እሚሸሽ ሃሳብ ወረወረ። 'ፊደልአችን በሞግሼዎች ቢገጠገጥም ሁሉም በእየፊናው ፍች አለው፤ ይህን እሚሉት አሉታአዊ አቅም *(ነጌቲብ ኢነርጂ)* የረበበባቸው ናቸው፤ ሲጀምር ደግሞ እሚአውቁት አንድም ነገር የለም! እኛ ግን እናውቅም ማወቅአችንንም አያይዘንም እናውቅም አለን፤ እነሱን አትስሙ፤ ባለፉበትም ከቶ አትለፉ፤ እኒህን ሰዉዎች አግልሉ፤ እኛን ጠይቁ፤' በማለት እንደ ክፉመጠን የለየለት መሃይም አብራራ። ጓደኛዬ በብሔርአዊው ጣቢአ *ኢትመ. (ኢቲቪ)* መዝናኛ አየሁ ብሎ ያን ሲጠቅስ አላመንኩም። ሲጀመር በቱልቱልቴ *(ፕሮፓጋንዳ)* መናኸሪያው *ኢትመ.* የተላለፈ እሚታመን የለም በርግጥ።

ኋላ ግን ያልተማረው ሃገር ብዙ ትመ ጣቢያዎች ቢይዝም እሚደረግበት ከቶ ምንም ስለሌለ፣ የእድገትበህብረት ዘመቻ ወቅት ይህ አቅም ቢኖር ምን ይደረግ እንደነበረም ስላልተሳለልን፣ እይቱ ብዙ ዳግ-ስርጭትዎች (ሪ-ረንስ) አገኘ። እና በአንዱ ተመለከትኩት። እጅግ አሁን ከሰማንው መቆርቆሩ ጋር ኢወጥ እና እንከንየለሽ-አሳፋሪ መልስ የሰጠበት ነበር።"

መስ ቦዝ እያሉ ስለ መጡ ሙሽሽ ያሉ ዓይኖቹን አብልጦ በቆዳአቸው በመጠቅለል ወደ ቅሉ አሰመጠ እና አጠበበአቸው። ሰመጥ ያሉ ሃሳብ ናሆም ባለው ላይ ከወነ። ትመ.ው ላይ ሲዞር ሊቀደቂቁ አንጎልአዊ ዋጋውን እየአስመሰከረ እና አድማጭ ሰይፉን እያስፈራራ ነበር። መስ ወደ ናሆም ዞረ እና ከአቆመት ጥቂት ቀጥሎ አብሰልስሎ ጉሮሮውን ሞረደ። "ተገቢ ነው ያለው እኮ!" ብቻ ብሎ የሠመጠ ሃሳቡን ጠቀለለ እና ጠላውን በደንብ ተጎነጨው። ናሆም በጠቅላላ አስተያየትኤው ኢተገቢነት እና እስከ አሁን ያ ብቻ ሊባል ታሰበ መሆኑን ሲረዳ ፈገግ አለ። "አስተውል፣ ወታደሩ ሰው ! የተባለው ሁሉም የኛ ፊደልዎች ፍች አላቸው ህዝባር የላቸውም አይደለም። የተጠየቀው፡- ካላቸው፣ እሱም አላቸው እንዳለው፣ ፍች እንዳላቸው እሚነግር ብሔርአዊ ጥናት ተከዉኖ ከትምህርት ስርአትአችን ጋር ተጣብቆ ተገቢ ጥቅም ለትዉልዱ ይስጥ ነበረ። ከሌለው (ወይ ደግሞ ኖሮትም ጉልህ ጥቅም ከ አጣ) - አማርኛ እና ግዕዙ ገበታ በነገርአችን ይለያይ አሉ፤ ለግዕዙ ፍች ካለ ለአማርኛው የግድ አለ አይደለም - ይህ ገሃዱ ይገለጥ እና ብቻ..ብቻ ምንም ይሁን መልሱ ምን በይፋ ግን ይለይለት ነበር። ወጥነት ማጣቱ፣ መነታረኩ፣ ያብቃ ነበር የተባለው። አሁን አማርኛ ላይ ያለው እብት የነገ ሃሳቢ አድበስብሶ እሚያልፈው አይደለም። እሚሚገትለት እንጂ። ምክንያቱም፣ ልክ ኦሮምኛ ቋንቋ በግዕዝ ገበታ ይፃፍ እንደ እሚባለው ቢፃፍ ለ ኦሮምኛም አራት አምስት "ሃ" ይግባለት እንደ ማለት ነው፤ ለአማርኛም የግእዙን ማስቀጠል። ኦሮምኛ ዉስጥ ያ ሁሉ "ሃ" ምን ይሰራ አለ? ያ ከተባለ፣ ነጥቡ ግን፣ ላማርኛውም ያው ነበር። የግዕዝ ፍች ወደ አማርኛ አላግባብ ማቀላቀል አለ ይባል አለ። አማርኛ ያልተጠቀመበት የግዕዙ ፍቹ ቢኖር፣ እርባና ለጥያቄው የለም። ግዕዝ ስታጠና በቀር። ለእየፊደሉ ፍች ያበጀውን፣ በትክክል ማለት ነው፣ የግእዙንም ጉልበት እያደበዘዘበት ነው፣ ይባል አለ። የሆነው ሆኖ ግን፤ በብሔርአዊ ጥናት እና ምርምር ይጠና እና ብቻ መነታረኩ በብሔርአዊ ዉሳኔ መስመር እንዲይዝ ይለይለት ነው አልኩህ። ስሜት ሰጭ በሆነ

ስልጡን ፌደልአዊ ጎዳና ዝማኔ እናብጅ ነበር የተባለው። እርሱ ግን 'ፍች አላቸው፣ አይነኩም!' ብቻ ብሎ እንደ ፋርስ *(ኢራን)* ቋንቋ ሆሄዎች፣ አጥንት እንደተሰነቀረበት ጉሮሮ በትልቅ ትግል እየአከ "ሀ" እና "ኀ" ልዩነት አላቸው ብሎ የመጀመሪአውን 'ሀ' ያው 'ሀ' ነው ብሎ አንድኛው ሞክሼ ላይ ጉብ ብሎ ዘለለበት። ሌላዎቹን ሀዎች ረግጦ፡- 'ኀ' ደግሞ 'ክሃ' ነው በማለት አስፈሪ ድምጽ ሰጥቶ መለያየቱን አበሰረ። ዋና ነጥቡን ዘልሎ በማሽቀንጠር በሰፊው ወዲያው መሳደብ ጀመረ ከዛ።" መስ ፈገግ ብሎ ብዙ ለ አለመሳቅ የስር ከንፈሩን ነከሰ። ናሆም ም ሳቅ ብሎ ፈሳሹን ተጎነጨ እና ቀጠለ "እሚለያይ ድምጸትአዊ ፍች በግዕዙ አላላቸው ይባልአለ - በእርግጥ። ነገሩግን፣ ያ ጥያቄ ው አይደለም - ሲጀመር። አለ ይባል አለ - ያ ይታወቅ አለ። አይረባም ላማርኛ ደግሞ እሚባል በሌላ ጎን ያለ መናቅ የሌለበት መልስ ፈላጊ ክርክርቴ አለ። ስለ እዚህ እንዘምን እና አብረን እ ጥበብዎች በመጋራት እንራመድ እና ቀጣዩን ነጥብ እንከራከርበት ነበር ጉዳዩ። ማለትም ከስነፍሬነገር (ሰብስታንስ) ይልቅ የዝምን አረማመድ ስነሂደትአዊ ነጥብ ነበር የቀረበው። ነጥቡ ይጥለል እና በተጠና ዉሳኔ አንድ ደረጃ ላይ ይደረስ፣ መላ-ይመታ እንጂ ሌላ አልተጠየቀም እና። ደግሞ ባነሳው ዝብ-ሃሳብ እራሱን እንዳልኩህ መዝነው። እሺ ጥንትአዊ ግዕዝ ገበታፊደል ዉስጥ፣ ሞግሼ ፊደል ፍችው በድምጽ ተለያይቶ ከነበር፣ ጉሮሮ እየአከከ "ኀ" ን "ክኸሃ" ማለቱ ባማርኛ የትኛውን ቃል እንድንጠራ ዛሬ ላይ አጋዥ ነው? "ዉኀ" ብለህ ፃፍ ይሉህ አለ። ዉሀ/ዉሃ/ዉሐ/ዉሓ/ዉኃ/ዉኻ ብትል ልክ አይደለም ይሉህ አለ። ለምን ስትል 'ኀ' 'ክኸሃ' ነው ሊሉህ ነው። ግን ከሰባቱ ኋኝነትአዊነትዎች እንዴትም - ለ ምሳሌ አክብረህ - ፃፈው፣ "ዉኀ ልጠጣ" አልክ ማለት ነው። ሲነበብ ያው 'ዉሀ ልጠጣ' እንጂ "ክኸኀ ልጠጣ!" ወይም "ጠላ አልጠጣም" እሚል አይሆን! ግን ነፍስወከፍ ፍች አለው ብሎ በተለመደ ዳርዳር አግበስብሶ ማለፍ ነው ወይስ ካለውም ከሌለውም አንዱን አጥርተን በመወሰን ነገ ይህ ጥያቄ በጨቅላ ህፃናት ተደግሞ እንዳይነሳ ወደ ተጨባጭ ዝመና በእዚህ በእኛ ቀን እንግባ? ተገቢው ጥያቄ ሁለትኛው ነበር። ዝብ-ፍቅረ-ሀገር-አረዳድ ነው አንዳንዴ ደግሞ። እንደ ሀገር በጉዳዮች ተወያይቶ መላ በመዝጋት ወደ ፊት መራመድ የለም። ገና ፊደል ላይ መቧቀስ ካለ ስንት ጉዳይ አስሦን ተወያይተን አለን? ስልጣኔ ደግሞ በእነዚህ ነጥቦች ማደግ እና ወደ ቀጣዩ አፋፍሞ ለፍልሚያ መግባት ነበር። ይህ የተሰወረበት ምን ቢሀለን ነው?

“እንደ ምሁር እምትቀበለው እና እምታካትተው ከሆነ ደግሞ በምሁርአዊ መስፈርቶችም የረከሠ ዉጉዝ ነጥብ አንሺ ነው። የሱ ክርክርቴ ዝብ-ህፃጼ *(ሚሲንግ ዘ ፖይንት ፋላሲ)* ብቻ አይደለም። ምታ-ሰብእ ህፃጼ *(ኢድ ሆሚነም ፋላሲ)* ሁሉ አለበት እና። ያ የልቀት-ዓለም ዉጉዝ ከመ መህይም እርጉም ከመ ሌጣ ወረቀት አስባይ ህፃጼ ነው። ነጥብ ያመጣን ጠያቂ ነጥቡን መንካት እና ከቻለ አሸንፎ መመለስ ሊቅአዊ ባህል ነበር። ወይስ ነጥብ አምጭውን በስነልቦና መጨርገድ እና ነጥቡ እሱ ያነሳው ስለሆነ ብቻ ስለዚህ ስህተት ነው ማለት በተገቢነት እሚጠበቅ ነው? ሦስትኛ ህፃጼው ደግሞ ንጽረተ-መሪ ህፃጼ *(አፒል ቱ ኦቶሪቲ ፋላሲ)* ነው። እኔ ስለ እማውቅ ሃሳቤ ምንጊዜም እፁብ-ትክክል ነው፣ ባይነት ነው። ያም ስንፈተ-ሊቅአዊ እሚባል ነው። እንጂ የኔ ሃሳብ አመክዮው ጠንካራ ስለ ሆነ እሚሻል ነው ዜሮ ነው። በተለየ ከሊቀምሁርዎች እነዚህ ድሃ-ህፃጼዎች ተከማችተው በ አንድ ነጥብ ላይ ሲገኙ እና ነጥቡ ብላሽ ሲሆን አሳፋሪ እሚል ቅጽል ፍችውን መሆን እሚችል ነው፤ ከሩቅ አላሚ አይጠበቅም።”

መስ ናሆም ባቀረበው ሃሳብ በእርግጥ ህፃጼ ሊወጣ እንደ እሚችል ገመተ። የልክነት ጎራ እንጂ፡ በቅናሼነጥብ *(ዲዳክሽን)* ወይም ሽቃቤነጥብ *(ኢንዳክሽን)* ነጥበሃሳብ *(ፕሬሚሲስ)* አላጎነቀለም ነበር። መስም ድጋፉ ከላይከላይ ታይቶ የተሰነዘረ ነበር። በመረታት ግን አለመሸነፍ ስሜት አናቱን ለመስማማት ያክል ወዝወዝ አደረገ፤ ጉንጭዎቹን ባዲስ ጠላ ወጠር አድርጎ በብርጭቆው ስር እየተመለከተ። መስ፣ ናሆም ጎን ሆኖ በመከራከር እና መወያየት የተማረው አንዱ ጥበብ በ ዉይይት እና ክርክር፣ ማመን እንጂ መረታት እንደ ሌለ ማስተዋል ነበር። እሱ የአነሳው ነጥብ በናሆም ቢረታበት የአምን አለ እንጂ ተሸናፊነት ስሜት በመያዝ አይጎዳም። አንድም ስሜት ጋር መጣበቅ አንድም ቀጥሎ አለመወያየት ይጠነሰስ አለ። ናሆምም ፍጹም ትክክል ሃሳብ ዉስጥ እንኳ እሚመራ እንጂ እሚዋጥ አይደለም። አሁን የረትታ የመስ ነጥብም ነገ ሊሻሻል ወይም ሊቀየር ወይም ተሸናፊ ሊደረግ እንዲችል አንድ ነገር ሊፈጠር ይችል አለ። ስለእዚህ የመርታት ስሜትም በእርሱ ዘንድ አይኮተኮትም። መስ ስለ እዚህ የእርሱን የተረታ ሃሳብ ሲተው እና የናሆም ሃሳብን ሲቀበል በልክ-መሆን የተሻለ በእሚል እንጂ 'ፍጹምነት ላይ በቃ' በማለትም አይደለም። ይህ፣ ሃሳብዎችን ግለሰቤአዊ *(ፐርሰናል)* እንዳያደርግ ረድቶት አለ።

“እና እሚሰራው ሁሉ ገደል ገባ በለኛ!” ጉዳዩን ለመጨረስ ያክል፣ በማያገጹ ከትንሹ ጭንቅላትአማ ልጅ ጎን በስስት ተቀምጦ እየአየው ያለ ምሁርን ተመልክቶ የተቀዳውንም ለመጨረስ የአክል ፉት እያለ ጠየቀ። “አይመስለኝም” ናሆምም አብሮ ተጎነጨ። ሌላ ዙር አንቆረቆሩ እና ዘና አሉ። “ልጅዎች በመገንባት ማመኑ እና ዕውቀት መሪ ማኅበረሰብእ እንድንሆን መሚገቱ እንከንየለሽ፣ 'ቀን አላፊ ቀን አግዛፊ፣' እምለው ትትረት መሀከል ነው! ግን አንድም እሚመጡት ምናብአማ ታዳጊዎች በእንከን የለሽ ቋንቋ ማደግ ቢችሉ ተገቢ ነው። እናም፤ አማርኛን ማዘመን አንተን ካከሉት ዐዋቂዎች ንጽጽር ሳይሆን ገና ሀሁ ካልቆጠሩት እና ሃያ ዓመትዎች ጀርባ ሃገሩን ከሚረከቡ” ወደ ሊቀደቂቁ እየጠቆመ፣ “እንደ እነዛ ከአሉት ታዳጊያን አንፃር መታየት ያለበት ጉዳይ ነው። እንዳለው ዉጎን “ከሃሃ” ማለት ካለብን ቶሎ ያስተምሩን። ከሌለብን አማርኛን አቅልለንው አመቺነቱን እንደላደልበት እና ዝማኔ እንቅመስ” “ከእነ ጮለቅ አንፃር በእርግጥ ፍቱን ምናብቴ *(ፋንታሲ)* መሰል መላምት ነው።” አለ መስ በመገረም ሆኖ “አዎን ከእነ ጮለቅ አንፃር ማየት ተገቢ ነው። እንጂ በቋንቋ-ክፍተት ሆነን እነጮለቅም ወደ እዚህ ንትርክ መግባት የለባቸውም። በምርጡ ቋንቋ ሲጠቀሙ የተመራማሪነት ትኩረትአቸው ቀላል ይሆን አለ። ሲቀጥል እንደ መሪ-ስእል ይህን ታታሪ ስትመለከተው፣ አንድ ጉዳይ እንዲሁ መነሳት አለበት። ጭራሽ መጋቤነቱን ላለማንሳት ነው እንጂ ከሊቀምሁርዎችነቱ አንፃር ብቻ ደግሞ ህፃንዎች ማበልፀጉን አያይዘህ ስትኮንን ከሃሳብዎች አክባሪነት እና ሰውን ከሃሳቡ ነጥሎ ከመመልከት መሰረት ሊቅአዊ *(አካደሚክ)* ክሂሎት ማዳበር እና ምሳሌ መሆን አለበት። እንጂ ሃሳብ ባለማክበር እና ተናጋሪ በማንቋሸሽ ልጅዎች ምን ሊማሩ ይችል አለ? በአንተ ህፃጼ እና ኩነና *(ጀጅመንት)፣* ነጥብ ያቀረበን በስነልቦና እምታሟሽሽ ሆነህ፣ ግሉን እየአጠቃህበት፣ በጎን ደግሞ ምናብቴ መሰል ምናብአዊ *(አይዲያል)* ትዉልድ ገንቢ መሆን እሳት እና ዉሃ ማስታረቅ ነው፤ ታላሚ አይደለም። የከፋው ስህተቱ ደግሞ እነሶቅራጥስ እንኳ በማወቅአቸው ጡዘት 'እኔስ እማውቀው አለማወቄን ነው' ባሉበት ይህ ዓለም እና የርሱ ሥራም ገና የአለፉ ታሪክ ዘጋቢዎችን ማነፍነፍ ሆኖ - ማለት ገና ብዙ አያውቅም ማለት ነው - ሰውን ከፋፋይ መሆኑ የአለማወቁ ስዉርባንዲራ ነው። 'እሚአውቁ እና ማወቅአቸውን ደግሞ እንዲሁም የእሚያውቁ አሉ፤ እነርሱ መሀከል እኛ አለን' ማለቱ ከቶ ለዘመናዊ ሃሳብአዊው ዓለም አብነት አይደለም። ይህ በርግጥ ከሙሉ ሊቅአዊ ዳራ

የእማይመዘዝ ሊሊቅአማአዊ ስብእና ነጸብራቅ ነው። በሊቅአማአዊ ግዛት ዉስጥ ማንም ሙሉ ዐዋቂ የለም። ከቤተክህነት እሚነሱ ምሁርዎች ግን ይህን የመናድ ስብእና አላቸው። ሊቅአማአዊነት *(አካደሚሻን-ሁድ)* ከቤተክህነት ሊቅነት እሚጋጭብአቸው ሆኖ ይገጥምሃል። ቤተክህነት ዉስጥ፣ ተቃራኒ ነጥብ ዉጉዝ ስለሆነ እና ስንዝር መቅረብ ስለእማይፈቀድለት፣ የቤተክህነት ምሁርዎች ሊቅአዊ ዓለም ሲደርሱ፣ የሃሳብ መለያየቱ፣ እንደ ሃሳብ ፍጭት እና ምርጡን ነጥብ ማጥለያ መንገድ ሆኖ ወዲያውኑ አንዳንዴ ደግሞ እንደ እዚህ ታታሪ በዘገየጊዜም አያዩትም። የእሚለይ ሃሳብ ሲጋፈጥአቸው፣ የቤተክህነት ተመሳሳይ ዉግዘት መጎንጨት ያለበት ይመስልአቸው አለ። እና ጥረቱ ድንቅ እንደ ሆነው ሊቅአማአዊ ገጽታው ግን የተሸረፈበት ይመስለኝ አለ። አንፋሽአማአዊ *(ኢንስፓየረር)* እና ሃገር ወዳድነቱ ላይ ግን አንድ ስኬት እሚቀምስ እንደ ሆነ እንኳን ጥርጥር የለውም። እግዚእአብሔር ይባርከው! መንግስት ሳይሆን እንደ እዚህ መጋቤ አርባ የሃገር ፃድቅዎች ቢሰበሰቡ ደግ መሪነት ይሆን ነበር። እና ለ ተለዪ *(ደዲኬትድ)* መማሪአ ትመ. ጣቢአ ጥረት ላይ ስለሆነ፣ ንቃተንዋይ *(ፈንድ ሬዘር)* እንኳ ላይ፣ ሃብታምዎች ቢአግዙት ሃገር መዉደድአቸው በርሱ ሊቅአማ አገልግሎት በነእርሱ ገንዘብ ተገልጦ፤ ወደ ፊቷ ኢትየጵያን በደንብ ማገዝ ይችል አለ።”

ናሆም ይህን ሲናገር የቤተክህነት ትምህርት እራሱ ወጥኖ ስለነበር እሚጠቀምአቸው የእንግሊዝኛ ትክ-ቃልዎች ከግዕዝ ፍቅሩ እና ከአማርኛ ተቆርቋሪነቱ፣ ከሠለጠነ አኗኗር ናፍቆቱ እንደ ሆነ መስ ያውቅለት ነበር። ነገርግን ያለው ሊቅአዊ ዝማሜ ከመንፈስአዊ ትምህርቱ ስለእሚለይ፣ መስ እራሱ ብዙ ባልገባው የይጋጭ አሉ ቅርቃር *(ዴድኢንድ)* እንደ እማይጎዳ አመነ። በእርግጥ ለእርሱ ብዙም የናሆም አዳዲስ መጠነቃልዎች *(ቮካቡላሪስ)* አይገቡትም። ግን ለቀና እና እማይጨነቅ ሰው፣ የሃሳብን መሰረት መጨበጥ እሚከብድ አይደለም። የናሆምን ግል ጥረትዎች በማጎልበት ስለማገዝ በእሚል የቃሎች ፍች አይጠይቀውም። እንደ እሚያቅ ይሆንአለ። በቀረ፣ ግድ ለመናገር ሃሳብ ሲአጎለብት እሚአስገድደው ቃል ሲገጥመው አብራራ ይለው ነበር። አሁንም በሃሳብዎቹ ግልጠት አግኝቶ ነበር። የናሆም ሃሳብዎች በዕውቅ ጉዳይዎች ላይ ግልጥ ነው። ለምሳሌ ቋንቋን በተመለከተ አማርኛ ፊደሉ ብቻ ሳይሆን *አማሊዝኛ* ብሎ በሚጠራው ያማርኛ እና እንግሊዝኛ መዳቀል እየተከበበ

እንደ አለ እና ተቋምዎች እና ምሁርዎች አማርኛን ወደ ኢልዑዋላዊነት ነድተውት እንዳለ እና የድቃሎሽ (ፒድጊናይዜሽን) ዉጤት የሆነው አማርኛ ባዲስ ዝግመት ደግሞ ከእንግሊዝኛ እየተዳቀለ እንደ እሚሄድ ምሁርአዊ ትንበያ ይሰጥ ነበር። ከግዕዝ አዳዲስ ቃልዎች መዋስ፤ ካማርኛ መዝገበቃልዎችም ብዙ አማርኛ ቃልዎች እያሉ መጠቀም ሲቻል፤ እንግሊዝኛ ቃልዎች ተዘውትረው፣ አማርኛ ዉስጥ እንደ ልበሙሉ አረም እየሰረጹ ነው። ያንን ንዝህላልነት ጠያቂ ሲያጣ፣ ለቋንቋው ወይም ሀገር አለሁባይነት ሲቀር፣ ጉዳዩን አስጊ አድርጎት አለ። ቃል እማሬ እና ፍካሬ ፍች ስላለው እንግሊዝኛ ቃል በመጠቀም ግን እማሬ ብቻ እንጂ ፍካሬ ፍች ማግኘት እየቀረብን ነው ይላል። እንደ ገናም ህፃንዎች እና መደበኛ ዜጋዎች አማርኛ ቃል እንግሊዝኛውን ተከተን ስንጠቀም በየሙያአችን ስናወራ ቢሰሙ አዲስ መጠነቃል ሆኖ ለመልመድ ይጥሩ እና ዕዉቀት በቀላል የእሚንሰራፋበት ሀገር እንሆን ነበር ብሎ ያምን አለ። ግን በእንግሊዝኛ ቃል ተከተን ስናወራ አማርኛ ስላልሆነ ለማወቅ ዴንታ አይሰጠንም። 'በእንግሊዝኛው አንገደድም' በእሚል ስነልቦና ሁሉም አዲስቃልን በሙተው አ በአዳዲስ ቃልዎች እንዳይበመጽግ አድራጊ ባህል ነው። ለእንግሊዝኛ ደግሞ ብዙ ሰው ተጨንቆ ፍቺውን አይጠይቅም። እማያውቁት አማርኛን ቢሰሙት ግን ፍች እንደ እሚጠይቁ እርግጠኛ መሆን ይቻል አለ። ይህ ሃሳቡ በአማሊዝኛ እንዲበግን እና ሁሌ ኮናኙ እንዲሆን አድርጎት አለ። እሚአዝን የሆነው ግን ወደ ምእት-አመት በተጠጋ የተፃፈ አማርኛን የማዘመን ጥያቄ መሀከል አልፈን ዛሬም ጭራሽ ፈተና በማከል ማጥራቱ እና መወሰኑን ለመጭ ትውልድ መተዉ ነው። ናሆም እንኳ ስልጣኔ አፍቃሪ እንጂ ስነቋንቋኛ (ሊንግዊስት) አይደለም። አይሆንምም። ግን ቋንቋው ዘምኖ በጠራ ግንኙነትዎች ሙያተኛዎች ሁሉ ዕዉቀት ካልተለዋወጡ ወይም ካላገለገሉ እሚሰናሰል እድገት ከዉስጥ ማፍለቅ ትልቅ ጋሬጣ ይጠብቀው አለ ብሎ የአምን አለ። ቤተትምህርት ሲገናኙ፣ ሡብለወርቅ የክፍልጓዱን በቋንቋ ፍቅር ስለእምትንቦገቦግ "ብዙ ሥራ አለብሽ። ችግሩ ግን ሰሚ እንኳ የለሽም!" በማለት እንድትበረታ ከወዲሁ ይገፋፋት ነበር። የቋንቋ መጽሐፍዎችን በግል ትጋቷ በማንበብ የቋንቋ ፍሬሃሳብዎች እምታዋየው ስለሆነ የስነቋንቋ (ሊንግዊስቲክስ) ሃሳቡን ሁሉ አለገደብ እሚአጋራት የመልስም ጎዳናዎችን እምትጠቁመው ናት። መጪው ቢጨፈግግም ያቅምአቸውን ለማበርከት እና ትውልድአቸውን ለማነጽ ከብዙ ክፍል ጓደኞቹ ከወዲሁ በማኅበረ-ንባብ

እሚወያዩ ሆነው ገና በድህረ ጉርምስና ወጣትነት መግቢአ ላይ ኀላፊነትዎች በግል በመከናነብ ላይ ናቸው።

በእርግጥ አማርኛ ቋንቋን ሲያስሱ አንደኛው የፊደሎች መሻሻል ጥያቄ ወገን ተገቢ ብቻ ነው አይሉም። አማርኛ ሞግሼ ሆሄዎቹ ምንም ሴማንቲክአዊ ልዩነት እንደሌላቸው ያውቁታል። ቢቀነሱ ደግሞ ምንም ልዩነት ለሴማንቲክስ እንደማያመጣም ያቁታል። ምክንያቱም እንደ ሊቀምሁሩ ማብራሪያ የፋርስ ቃል ነው እኮ ብቻ ብሎ ከቶ እማይታወቅ ድምጽ መስጠት አንዱ ወገን እሚያመጣው የዝሜ-ሞግሼ ገበታ፣ ዓላማው ለምሳሌ ሰባት “ሃ”ዎች ተደርድሮ መገኘቱ ለዓይኖች የፊደል ወጥነት ለማስቀረት ብቻ የታለመ ስለሆነ ብቻ ነው። ዓይኖች ለመፈተን ወይም ለማፍታታት ተብሎ ስለማይነገር ግን ይህን ማብራሪያ እማያውቅ በቀጥታ ኢአመክዮአዊነት ተመልክቶ ይከራከርበት አለ ማለት። ስለእዚህ ገበታው ይሻሻል ወይም አይሻሻል ማንም ስህተት አይደለም። ድምጹ አንድ ከሆነ በዓይኖች ብቻ ሲታይ ከተለያየ የዓይኖች ማፍታቻ ብቻ ተደርጎ በጥንቱ ፍልስፍና የበለጸገ እንጂ የስነቋንቋ ምክንያት ኖሮት አይደለም። ነገርግን፣ ይህ ምክንያቱ በምስጢር ቢቀር እሚፈለግ ሆነ። በይፋ አይነገርም። ያንን ብቻ የእነሡብለ ትዉልድ ይጠላል። በግልጥ በቋንቋው ቃሎች መወያየት አይፈቀድም፣ ባለበት ገበታ ይቀጥል ብሎ ይህን አስፍቶ ማብራራት ወይም ደግሞ በመሰል ደንብ የዓይኖቹ ዘውግ ይቅር እና አለመወሳሰቡ ይመረጥ ተብሎ ማሻሻል ተገቢ ነው። አንድ ወጥ መንገድ ለመፍጠር፣ መጠየቁ እንዲቀር በእዚህ መብራሪያ ማስተማሩ ወይም ደግሞ አሻሽሎ በአንድመንገድ መወሰን ተፈላጊ ነው። በይፋ አንዱን ደንብ መፍጠሩ ታዳጊዎች ጥያቄውን እንዳዲስ እንዲያነሱት ስለሚተው እና በድግግሞሽ እሚተው ወጥመድ ስለሆን ፍቱን መልሱን ስለመጭ ትዉልድ ሲሉ ይፈልጉታል። ይህ አዙሪት ችግርላይ መዉደቁ ከቶ ለሰባዊነት አይመከርም በሚለው ሃሳብ እረግተው ይወያዩ ነበር። ሡብለ አንድ አላማዋ ለናሆም እንዳዋራቸው እንደ ሊቀምሁሩ አይነት ማጭበርበሪያ አመክዮ ከሀገርአችን ተሰርዞ መጪው ትዉልድ በጠሩ ከባቢዎች፣ በተቀነሱ የሃገር ችግሮች ተጠምዶ፣ ለመስራት ይደገፍ። ለእዛ ደግሞ የሚፈታቸው ጥያቄዎቹን እንቀንስለት እሚለው ስለነበር ናሆም ሰሚ ብታገኚም ባታገኚም በርቺ እሚላት ለእዛ ትዉልድአዊ ብሩህነት ነበር።፡

ናሆም ለወቅቱ የትመ. ትንግርት እንዲለምድአቸው ለልጆዎቹ ምንም ገደብ ሳይሆን ቆየ። *'እማይገደብን ነገር መከልከል ምናልባት ማስጣል ሳይሆን ማሳመቅ ሊሆን ይችል አለ። ያ፣ ኋላ በታፈነ እና እልኸኛ ነፃነት ዉስጥ ተሆኖ በምልአት እንዲጎበኝ ቆጣሪ-ፈንጅ (ቲኪንግ ቦንብ) ማዘጋጀት የአክል ነው። እንደእሚ፣ እሚገጥምን ነገር ቀድሞ አስተዋውቆ ኢያያዙ የግል እንደሆነ እና በዉሳኔ ግለ-መሪነት (ሰልፍሊደርሺፕ) ማበልጸግ እንደ እሚገባ ጥርጥር የለውም፤'*

መጠጡን ሲኮመኩሙ ጸሐይግባት ተቃረበ። መስ ሲመጣ እና ሲቆይ፣ በተቻለ ሁሉ በወትሮአዊነት እማይቀሩበት ፈርጡን 'ድግስኛ' እሚሰኘው የአምባእራስ ካፌን፣ አሁን ከመስ ጋር ለማየት አንዱ ጉጉቱ ስለ ሆነ፤ ዛሬ ላይጎበኙት እንዳይችሉ በመስጋት መስን ቃኘ። ካልደከመው እንዲወጡ አሳወቀው። ወደ ቤተመጻዳጃ በመመላለስ ብዙ ጠላ እየጠጡ በጣቢያዎች ምቾት ካረፈዱበት ከሰዓት በኋላ ቀጥታ ወደ መኚታ ላለ መኳዝ ተያይዘው ወጡ። አብረው እነ ብሩ በመዉጣት ወደ ሌላ አግጣጫ ወደ እነዩሱፍ መንደር ወደ መሃልከተማ አዘገሙ፡፡

ልጅዎቹ ብርቅ ሆኖብአቸው ባፈጠጡት የ ትመ. ትንግርት አናትአቸው ዞሮ ዋለ። ሦስቱ አዳጊዎች፣ እሚን ላለመረበሽ ድምጽ አሳንሠው፣ በብቸኛነት በማፍጠጡ እንደ አሉ፣ መዝናናትአቸውን እሚገታ ሆኖ ድንገት የዉጭው በር በከፍታ ድምጽ ተንኳኳ። ቢግ ወጥቶ ሲመለከት ሁለት ወጣትዎች ቆመው ከደሣሳው በር ፊት ተገትረው ተመለከተ። ስለእሚአውቅአቸው ቀርቦ ማናገር ሳይፈልግ ወደ ጓዳ ሊገባ ሲመለስ፣ እሚ የበር ድምፁን ሰምታ ስለነበር ወደ ሳሎኑ ሻሽ በማስተካከል ስትወጣ ተገጣጠሙ። ቢግ ወደ ትመ. ሲመለስ ባቤ ብቻ አጠገቡ ነበር። ጢዩ ከአንቀላፋችው ጮለቅ ሥሯ ተቀምጣ አናትዋ መከዳው ላይ አርፎ ትከታተል ነበር፡፡

እሚ ወጥታ እንግዳዎቹን ተመለከተች። ሰላምታ ሰጥታ ወደ ቤቱ የግድግዳ ስር ደረጃ እንዲቀመጡ አዘዘች። በዕለቱ ከቀጠሮው ቀኑም ዘግይተው የደረሱት የተለመዱ እንግዳዎቿ ነበሩ። ገብተው በተጋበዙት ደረጃ ላይ ተገባብዘው ተቀመጡ እና ግድግዳ ላለመደገፍ በጉልበት ክንድዎች አስደግፈው ዘመም ዘመም አሉ። አንድአቸው ጠና ያሉ ወጣት ሲሆኑ ገና ለግላጋው ወጣቱ ኢጋርአቸው ደግሞ ባለባርኔጣ ነበር። እሚ ወደ ቤት

ጉብታ ለቢግ ጠላ እና ዳቦ እንዲአወጣ አዘዘች። ተነስቶ በቀለጠፈ አያያዝ ጠላ በጣሣዎቹ ቀድቶ ከእግርአቸው ሥር ጆክ ሞልቶ አስቀምጦ ዕድልዎችም በዝርግ ሳህን አስይዞ አስቀምጦልአቸውም ወደ ባቤ ጋር ገብቶ ስእልታይ *(ካርቱን)* ፊልምዎች እድመቱን ቀጠለ። "አቶሚክ ቤቲ እምትሰኝ ልጅቷ መሳሪአውን አገኘ ች ው?" ብሎ ወዲያው የለመዳትን ባቤን ጠየቀ። "አው! አው!" ዝምታ አያይዞ በ እሚጋብዝ መልስ መልሶለት በማፍጠጡ ተደባለቁ። ቢግ እንጂ በእርግጥ ባቤ እንግሊዝኛው ከሰዓቱን ሲፈተን ነበር። ቢግ አብዛኛውን ቃልበቃል እየተገነዘበ ተያይዞት እና ለታናሹም እሚያብራራም እየሆነ ነበር።፡

እሚ ብዙ የልቃቂት ፌስታልዎች ይዛ በመዉጣት ወደ እንግዳዎቹ ተመለሰች። አንድኛው እንግዳ በየወሩ እሚመላለሰው ገዛኸኝ ለሐረግ እሚላላክ ወጣት ሲሆን ኋደኛው ባለባርኔጣ እና ያረጀ ዳለቻ ካፖርት ያጠለቀው ደግሞ በቅርብ የተቀጠረ ው ቀጠን ያለ ሰራተኛ መላኩ ነበር። ልቃቂትዎች፣ ፈትልዎች፣ ጥጥዎች እና መሠል እቃዎች ለእሚ እና መሰል ሰራተኛዎች ማከፋፈሉ እና በየወሩ መሰብሰቡ ጋር በተያያዘ አብሮ ሥራውን በትጋት እሚፈጽም ነበር። በቁራሌነት ሲሰራ በደረሰበት የዛገ ቆርቆሮ መቆረጥ አደጋ በበብዙ ህክምና እና ወጪ ስለተረፈ፣ ያንን ትቶ አሁን ኢመደበኛ ተላላኪነቱን እየጀመረ ነበር። ገዛኸኝ እሚ ፊት ቆጥሮ እቃውን ከተረከበ ኋላ እራስምታት ተፈንቅሎ ያልሸሻት እሚ "ተጫወቱ እንግዲህ! ቤቱ እንግዳ መጥቶ ተዝረክርኮ ስለላልተጸዳ ንፋሱ ይሻላል ብዬ ነው! ጠጡ! ጠጡ!" ብላ ጠላውን አንስታ በመቅዳት ልትገባ ተጠጋጋች። "እሺ እናትአችን! እግዚእአብሔር ይስጥልን!" ብለው ከእየቂጥዎችአቸው በጥቂቱ ከፍ በማለት ጣሣዎቹን አስሞሉ። ወደዉስጥ ልትመለስ ስትል ግን ገዛኸኝ አስቀራት። "እናትአችን፤ አንድ ጉዳይ ነበረን!" እሚ መለስ ብላ "ምን?" በትህትና ፈገግ በማለት ጭምር ጠየቀች። ወደ አስረከበችው እቃ ተመልከታ "ጎደለ እንዴ?" ስትል ወደከያው ሰጋ አለች። "አይደለም። ወንበር ይዘው ኑ እና እንወያይ" አለ።፡

ግር ብሏት ወደ ሳሎን በሩ ተጠግታ "ባቤ በርጩማ!" አለች። ባቤ በድምድምታ እየተራወጠ በርጩማ አድርሶ ወደ ትመ. ስር ቢግ የአነጠፈው ምንጣፍ ላይ በደረቱ ዳግ-ተነጥፎ ማፍጠጡን ቀጠለ።፡

እሚ ፊትለፊት እየተመመከተችአቸው ተቀመጠ ች። “እሺ?” ብላ ግርታዋን ቀለል ለማድረግ ሞከረች። ተባርሬ እንዳይሆን በእሚል ስጋት ልቧ ጠቅ ተደረገ። ገዛኸኝ ዳቦውን አኝኮ ለመናገር በመቸኮል ጠላ ፉት አደረገ። በፍጥነት ተቻኩሎ ሲዉጥ አንገቱ ዳቦውን እንደ ምንም ተቀብሎት በጉሮሮው አንሸራተተለት እና ትንታ መለሰለት። ልክ ሊናገር ስላሰበ ይህ ሲፈጠር ከትንታው ይልቅ እየተሳቀቀ እሚን በኃፍረት መመልከት ከወነ። ወንጀል ይመስል የሰራው ክው ሲል እሱ ሰውነቱ ግን በአደጋ ላይ ተፈናጠጠ። ከዉስጥ ዓይንዎቹ እንባ ወደ ፊቱ ወረወሩበት። ከአፍንጫው ትይዩ ግንባሩ ደግሞ የፊት ቆዳውን ገፍትሮ የ ደምስር ቱቦ አስመለከተ። “ጠጣበት እኔን እኔን!” በትንታው እንደሆነ በመቆየቱ እሚ በመደናገጥ ጋበዘ ች። በትንቅንቅ አንገቱን ከሳምባው እያስታረቀ ብዙ ቆየ እና ጎደል ያለ ጣሣውን ጨለጠ። ወደ ጓደኛው ደግሞ ልኮ እየታገለ “ቅዳልኝ እንጂ!” አለው በዝምታ ሲተወው በመቆጣት። እሚ ተሽቀዳድማ ስትሞላለት ግማሹን ጠጥቶ ጉረሮውን በመደጋገም እየኮረኮረው፣ አንገቱን ለመበጠስ እስኪመስልም እእያሰገገ በፈታጊ ድምጽ መስተንግዶ አጸዳ። ዓይኖቹን እያደረቀ ፈገግ አለ። እና ተንፈስ ብሎ ድምጹን መልሶ ለማግኘት በመታገል ቀጠለ። “አይ ደህና ነኝ...”። እሚ 'ከዚህ በላይ¡’ በእሚል ፈገግ አለች እና ሞት ወርዉሮበት በጥቂቱ ተስቶ መልሶ እንዲህ ሲል ተገርማ፣ ወንዝ ለጥቂት ሳይገድል እንደ ተፋው የሰመጠ ሰው አይታው፣ ዳግ-ፈገግ አለች። አብራም በዝምታ ጠበቀችው።

እንደምንም ሲረጋጋ ቆይቶ፣ “እና እመስቴ ጉዳዩ ትንሽ አሳዛኝ ነው!” አለ። “ምን? ምን ተፈጠረ? ተባረርኩ?” እሚ ደንገጥ አለች። “አይ! እርሶ ለሐረግ እማ ከእሚወደዱት አንዱ ነበሩ። ያከብሮት ነበር እንደው። መቼም አያባርሮትም ነበር! አይ!! አይ!!” “ታዲአ?” አለች እሚ በይበልጥ ልቧን ሰቅላ ክው ማለቷ እየተውለበለበ። ጓደኛው “አይ እመቴ! እመስት ሐረግ እኮ ካረፉ ሃያ ቀንዎች ሆናት! እንደው ድንገት ነው እኛም የደረስንበት።” የእሚ ልብ በታላቅ ሃዘን ጽን-መብረቅ ተወርዉሮበት ተሰነጠቀ። “ምን! ሐረግ ... ይህች ታላቅ ወጣት አረፈ....ች?” እጅዎችዋን በ አፏ በመጫን ዓይንዎች አፍጥጣ ጠየቀች። “አዎን እመቴ! በሰካራም ጫት ይበላ የነበረ ሹፌር መኪናዋ ተገጭቶ ስታሽከረክር... አዲስአበባ ሞተች ብለው ይኸው መስሪአቤትአችን ተዘግቶ ትላንት ነው የተከፈተው።” አለ ገዛኸኝ በእሚ ሃዘን እራሱም ክው ብሎ ዳግም የሐረግ ቀና ባህሪ እና ለሰራተኛዎች ያላት

ፍቅር እና ርህራሄ ተመልሶበት ዓይንዎቹ ለሁለትኛ ጊዜ እንባ እያቀረሩ። ሂወት ጨልሞበት ወደ ጎዳና መዉጣት ሲዳዳ ነበር ሐረግ ወደ ድርጅቷ ያስገባችው እና ትልቅ መጽናኛ ከገቢ ምንጭ ጋር የሆነችለት። ዕንባው ሲወርድ በእጁ ጠረግ አደረገ እና እሚ እንባዋ እንደ እርሱ ሲፈስስ መልሶ አቀረቀረ።፡

ሐረግ እሚን ደጋግማ አራት አምስቴ መጥታ አይታት ቤትዋን ጎብኝታ ለቅልጥፍና እሚረዱ ከሂሎትአማአዊነትዎች *(ቴክኒክስ)* በሥራው ዙሪአ እራሷ አስተምራት፣ አግዛት እና ልጅዎችዋን በመማር እንዲጠነክሩ በመጣች ቁጥር መክራላት፣ ለባቤ ስእልዎች አድናቆት ቸራ አንድ መሳያ ቁስሣጥን *(ኪት)* ገዝታ ከወረቀትዎች ጋር የሰጠችው፤ እና ወደፊት ዛሬ በትጋት ከአጠኑ ብሩህ እንደ እሚሆንልአቸው ደጋግማ በማስረዳት ልጅዎችዋንም ትረዳላት 'የነበረችው' ደግ። በሁለገብ እማያልቁ እና ተፅኖአማ በጎስራዎቿ እና ንግድ ትትረቶቿ እምትደነቅባት 'የነበረችው'። እንዲሁም ደግ ስብእና የነበራት፣ ሃብታም ወጣትን መሞት በዝምታ ከዉ ብላ አዉጠነጠነች። የትሁት ፍቅር እና ተፅእኖአዊው ያገባኝአለ ባይነቷ ፊቷ ተስሎ ከቶ አልጠፋ አላት። ተፅዕኖ ስትፈጥር በቀላሉ እና በሚደንቅ ስፋት እና ፍቺ ነበር። ከቀደሙት ጉብኝቶቿ በአንዱ፣ ድንገት እሚ ቤት ስትመጣ ስልክ መስሎት ገና ስታወጣው መንትፎ በሮጠ ወጣት መንገደኛ የእጅቦርሳዋ ተዘርፎ ነበር። መስታወት አብራ ተዘርፋ ስለነበር እቤት ገብታ ተጫውታ ችግር ካለ ተመልክታ እና ተወያይታ ልክ ልትወጣ ስትል እሚን መስታወት ጠየቀች። መስታወት በቤቱ ግን በቁምነገር ታይቶ ስለ አልተገዛ አልነበረም። እሚ ዝም ብሎ የለም ከማለት "ምን መስታዉት ቢአፈጥጡበት መልስ የለው፣ ዉሸት ሞሽላቃ፣ ነገረ-ሠይጣን ነው!" ብላ በጨዋታ ነበር የመለሰችላት። ከት ብላ የሳቀችው ሣቅ አሁን የሆነ ያክል ትዝ አላት። በእርግጥ እሚ ለጨዋታ ብትለውም በልቧ የመስታወት ነገር ለዓይንዎች ጉድ እሚአፈላ እንደ ሆነ እና በሰው አልታይም ብሎ ሰው መስታወት ፊት በማፍጠጥ እና በምኞት ዉበቱን ሲሾፈትርበት ስነልቦናውን እንደ እሚጎዳ ከምሯ ትገነዘብ ነበር። "ምን ይሰራልሽ አለ ልጄ! መስታወት እስከታዪ ድረስ እና ቁንጅናሽን በሰብእአዊ ጉድለትሽ መልአክ ልምሰል በማለት አይበቃኝም እስከትይ እንጂ እኮ ቆንጆ፣ ዉብ መልክ አለሽ። እንደ መልአክ ነሽ! መስታወቱ ግን ባልታወቀ ስዉር መንገድ መንፈስ ይቆርጥ አለ። ይቅርብሽ መስታወት ላይ ማፍጠጥ ልጄ፤" ብለው

ከመጫወት ወደ ማሰብ እና ማስጠንቀቅ ዘልቀው መከሯት። ሐረግ አቅላ ነገሩን በመመልከት አጋጣሚውን ለመቀየር ወዲያው እንዲገዛ ትንሽ ገንዘብ አቀረበች። "ልክ ኖት! ግን በተገቢ መጠቀሙ አይጎዳም! ለምሳሌ የተሻለ መልክ ፍለጋ እና የምኞት አሠሳ ለማድረግ፣ ልክ በመስታወት በሚያፈጡበት ሂደት አንጎልን ልክ ሰው ሲያየኝ ምን ይል ይሆን እያስባሉ ለማፍጠጥ ሳይሆን፣ በእዛም አዎ ልክ ኖት፣ መመኘት ወይም በመልክ ቅሬታ ወይም እንደ ናርሲስከስ ኩራት መፍጠር ሳይሆን፣ ቆሻሻ ለመፈተሽ ያክል ነው እሚረዳኝ ..." ፈገግ ብላ መለሰ ች። እሚ "ሰው መስታወት ተመልክቶ መልኩን ይጠላ እና ስነልቦናው ይጎዳ፤ የመስታወት ፊትፊት ምኞት፣ ሰውን አታልሎ፣ ሳያቅ በልቡ ክፉ ስነልቦና ሲአሠርግ፣ አጥንት መሰርሥር ድረስ ወደ መጨነቅ ያደርስ አለ። እና መልክ አወዳዳሪ አድርጎ ሽባ እንደ አያደርገን እሰጋ አለሁ" በማለት ብትከራከርም፣ ሐረግ በቁሟ ሳለች በደረሰላት ትንሽዬ መስታወት እንደ ልብ ሳትጠቀም ለነገሩ ፊቷን መርምራ ብቻ ተመለሰች። በቀጣዩ ዓመት፣ አምና፣ ስትመለስ ግን፣ ነገሩን በመዘከር ሙሉ መዋቢአ ቁስሣጥን ለእሚ ተሸክማ አመጣች። ሁሌ ስትመጣ ለልጅዎቹ መቀየሪአ ብዕርዎች፣ እርሳስዎች፣ ደብተርዎች፣ እንደ እምትሸከመው፤ ለእሚም ትልቅ መስታወት፣ ሚዶ፣ በዛ ያሉ ዘይት ቅባትዎች፣ ጸጉር ጌጣጌጥዎች፣ ኋላ ባቤ በ መሳል የጨረሳቸው ኩልዎች፣ ምላጭዎች፣ እና መሰል መዋቢአዎች አስረከበች። እሚ እንግዳዎቹ ፊት በቁምነገረኛነቷ ትዉስታ ተጠልፋ ሃሳብ ዉስጥ ስትቆይ የእንግዳዎቹ ሹክሹክታን ሰምታ በሃዘኗ እንደ አስጨነቀች ተሰምቷት፣ ዝምታውን ሰበረች።፡

"ትልቅ ሰው እናቴ! ትልቅ ሰው አሁንም! ኧረ አይጣል እግዜር!" ቀጥሎ ከመናገር ቀድማ ጨንቋት ተከዝ አለች። "እና አሁን ምነው ቀብር እንኳ ሳልደርስ! ሳትነግሩን እንደው ምነው?" ገዛኸኝ ሃዘኑን አልፎ ቆፍጠን ለማለት ጥሮ ይህን ካደረገ እራሱን በመኮነን እየፈተሸ ቅጽበት ወስዶ በይበቃኝ አለ ስሜት ሆኖ መልስ ሰጠ። "አይ እመስቴ! አዲስአበባ ነበረች እርሷ። አይጨነቁ! ማን ሄደ ብለው? እምታሰራው ሰው ሁሉ እሷ ሰውን ከመዉደዷ ተነስታ የሰበሰበችው ሠራተኛ የነበረ ነው። እንጂ ከእዚህ ሃገር ከወጣች ጠቅልላ ቆየች አደል እሚባለው። እናት አባት ወይ ቤተዘመድ እንኳ በእዚህ አካባቢ መች አላት። ሁሉ ቤተሰብ፣ ቤተዘመድ ዉጭ ሃገር እና አዲስአበባ ነው በእሷ ሳቢያ ከየገጠሩ ፈልሶ ይነለር የነበረ።" ጓደኛው

እንደተከዘ ቀበል አድርጎ “አዎን! እኛም በየግል ነው የአዘንነው! እርሶም ይበርቱ እንግዲህ!” የእሚ ሃዘንትኛ ፊትን እየተመለከተ በማስተዛዘን ገለፀላት። “እንዴት ያለ ክፉ ገጠመኝ! ጫት፣ አልኮል... ንጹሑንም ይፈጅ አለ! ሃገሩ ገሃድ ችግር ተመልክቶ ደንብ ህግ ማዉጣት አያውቅ! ከኛ መሃይምዎቹ እማይሻል መሪ እሚአስተዳድርበት ሃገር፤” እሚ እምትወቅሰው ማሰስ ስትፈልግ ተጠያቂ ጠፋ። መንግስት እንደሆነ እሚተች እና እሚጠየቅ እንደአልሆነ በታሳቢነት ታይቶ ንጽስርኣት *(ዴሞክራሲ)* የማይታወቅበት ሀገር ነው። እልፍ ቢፈጅ፣ አንድ እርምጃ የለም። ባለፈው፣ እነናሆም ሲወያዩ እንደዘበት ያደመጠችውን ብትንቀውም በራሷ ደርሶ ግን ተመልክታ እህታ አሰምታ አናቷን ነቀነቀችብአቸው። ተዓግ. ዉስጥ ጥቁሩ ፒንክ ፍሎይድ በነጭ ህግዘብዎች *(ፖሊስ)* እያሰርንው ነው በእሚል አንገቱ ተጨምቆ ሞተ። 'የጥቁሮች ሂወት ዋጋአለው' እሚል አለምአቀፍ የዜጋአዊያን *(ሲቪሊያን)* ንቅናቄ ተንበለበለ። የኒውዮርክ ገዢ ክዌሞ አሜሪካ ለምን እንደሰለጠነች ብንጠየቅ እምንመልሰውን ወርቅአማ መልስ አብነት ሆነው ሰጡ። “ህግ ይወጣ አለ! እነሆበእዚህወዲአ፣ ምንም አንገት ጨምቆ ማሰር አይፈቀድም!” ሲሉ ተደመጠ። አበቃ! አንድ ማህበረሰብአዊ መሰናክል ሀገሩን አንድ ዜጋ ቀጠፈ። ሲታሰር ስለተንደፋደፈ ነው እንጂ ሊገደል ለንተብሎ አንገቱ አልተጨመቀም ነበር ቢባል ባይባል! በሰው መቀለድ የለም። በሀገር መቀለድ ነው እና። ስለእዚህ ማንም ህግዘብ አንገት ጨምቆ ማሰር በህግ እሚያስቀጣው ወንጀል እንደሆነ ሊደነገግ ሆነ። እነናሆም እና ብሩ፣ የማህበረሰብ ለውጥ መነሻው በገጠመው ቆሻሻ ነገር ላይ ህግ ማውጣት እና በእዛ ስንክሳር ዳግ-እንዳይወድቅ ማረጋገጡ ነው ብለው ያወሩት ሠረሰራት። መች ስምጥ ህግ መደንገግ፣ መች ሰፊ ህግ ማስከበር አለ? መቼ? ልቧ የሐረግ ሞትን እየሳለ ከሰለ፡፡

“አዎን! ምን ይደረግ እመቴ? ሹፌሩ ምንም አልሆነ እርሷ ወዲአው አረፈች።” በጸጥታ ሃዘን ተመልሳ እሚ ቆየች። ሐረግን በምሽት እንደ እብድ እሚአሽከረክሩ ሃገርአቋራጭ፣ ሌሊትወፍ-ሹፌርዎች ያደረሱት ንዝህላልነት ከዓለሙ ላይ የሠፈፈ ሰፊ ስራዋ እና ሂወትዋም ጭምር አለያያት። እሚ በማዘን እንደ ቆየች ወደ ገሃዱ ተገድዳ ተቀላቀለች እና ጠላውን እንዲጠጡ አሳሰበች። ገዛኸኝ ማግ አድርጎ ጨዋታውን ቀጠለ። “እና እመስቴ ይኸው ከትላንት ወዲአ ማምሻ ላይ ባለቤቷ ነው ያሉን ሰው

መጥቶ፣ ሁሉን ንግዷን እንደ ዘጋጋ እና እንደ ሸጠው አሳወቀን። እና መበተንአችን ሊሆን ነው በቃ!” ከመርዶ ተደማሪ ሌላ ዱብ ዕዳ እሚ ላይ ከመረባት። “ምን! ሥራው ሁሉ ሊቆም?” እሚ በሌላ መደንገጥ እንደ ተመታች ጮኸች። ወደቤት ድምጿ እንዳይራመድ መልሳ ደንገጥ ብላ አፍ በእጅ ሸፈነች። “አዎን! ባሏ እምብዛም እንደ እርሷ ለሰው እሚገድደውም አይደል። በየት እንደ ተገናኙ እግዜሩ ይወቀው። ሰው ሲአናግር እንኳ ቅጥ የለውም። ሁሉ እንግሊዝኛ እሚችል እሚመስለው ሁሉ እሚአቅ እሚመስለው ከውከው እሚል ምሁር ነገር ነው።” ጓደኛው ቀጠል አድርጎ ሊያግዘው በጨዋታው ገባ። “ወደ ዉጭ ጠቅልሎ ሊሄድ ነው መሰል። ሁሉን ንግድ ሸጦት አለ፤ ምንአለፋዎት።” “ለምን ተከቷት አይሰራም? እንደ እርሷ እኛ እንደሁ እንሰራለት ነበር። አትራፊ ነው ብላ አለች ንግዱ እንደሁ!” እሚ በመገረም በአቅሟ ልክ ሁኔታውን አዉጠንጥና ሃሳብ አቀረበች። ይሁን እንጂ ሃሳቧ ግን ከጭንቀት ቁልል አልጸዳም። ብታወራም ምቧ ግን እየከሠለ ነበር። አሁንም በመንታ ልብ ተመለከተችአቸው።፡

“አይ! እኛም ትላንት ጠይቀንው ነበር። 'የእኔ ቢዝነስ፣ በጉዞ ወኪልነት አካባቢ ሆኜ ማማከር ነው። ይህ ዘርፏ ለእኔ አይሆንም!' ብሎ ሁሉ ንብረት በቀደመ ሳምንቱ እንደ ተሸጠ እና ከእንግዲህ ሁሉ እንደ አበቃ ተናግሮ ጥቂት በህግ መሰረት ብሎ የመልቀቂአ ክፍያ አስልቼ አለሁ ያለውን ለሁሉ እንድናደርስ ላከን።” ከረኸም ልብሱ ያወጣውን አምስትከህ ስድስትመቶ ሰማኒአ አራት ብር ቆጥሮ አስረከባት። አብሮ ምስክር ወረቀት ብሎ የተሰጠውን በማድረስ ሰጣት። አመስግና ተቀበለች። “ከእንግዲህ ያው ሥራው የለም። ነገ ግን መዝጊአ ብሎ አንድ በሬ እንድንጥል ዝግጅት እንዲሰናዳም አድርጎ፣ አንድ ዝግጅት ብጤ አለ።” ገዛኸኝ ጣሣ እየሞላ ተናገረ። የጓደኛውንም እየሞላ ሳለ ጓደኛው ጣልቃ ገባ። “እንግዲህ ነገ ምሣ ሰዓት ላይ በመሃል ከተማው የድሮ ሱቅዋ ላይ ሁሉ ይሰበሰብ አለ። አመስግኜ ነው እምዘጋው ብሏል እና፣ እሙቴ እርሶም ኑ እና እንሊያይ አለን” ብሎ ሃሳብአቸውን ቋጨ።፡

እሚ በማዘን እና ግራመጋባትዎች ተዉጣ የሱቁ ስፍራ እንደ አልጠፋት ለማረጋገጥ ካርታውን ሳለች። ሁለት ጊዜ ብቻ አይታው ነበር እንጂ ሁለት አመት ሙሉ ስትሰራ ከቤቷ ወጥታ አታውቅም ነበር። ብሩም፣ ናሆምም እነቢግ እና ባቤም እንደ እሚአውቁት አስታውሳ ለነገው ቀጠሮ ተስማማች። ወጣትዎቹ ተረካከበው፣ መልእክት አስረከበው፣ በሰላምታ

እና በርቱ እንግዲህ በእሚል ሃዘን ጭምር ተለዩ እና አመስግነው መርቀው ወጡ። እሚ እስከ በሩ ዉጭ ድረስ ሸኝታ "እንግዲህ መሰል ሥራ ከተገኘ አስቡኝ" አለች ሊለያዩ ሳለ በመጨረሻ። ገዛኸኝ መለስ ብሎ "አይ እመስቴ! እኛ እንኳ ወደ ሁመራ ለመሄድ እየ ተሰናዳን ነው። እዚያ ወይም ሥራ ይኖር አለ ወይም ከሥራው ጎን አጥንተን አመቺ መካንጊዜ ዉስጥ ወደ ሱዳን መሻገር ነው ያሰብን። እንግዲህ እማ እዚህ አንቆይም!" ባዘነ ድምጽ መለሰ። እሚ "ደግ! በሉ እንግዲህ ይቅናአችሁ እንዲያ ከሆነ እማ!" በመሰል ሃዘን ድምጸት ሆና እሷም ተሰናብታ ወደ ቤት ተመለሰች።፡

ወደ መመኝዋ በመዉጣት በሃሳብ ባህር ሰጠመች። ከፍተኛ ቀውስ ዱብዕዳ! ቤተሰቡ በድህነት እንደ ተከሰሰ አሰበች። በመሸነፍ እንደ ተፈረደብአቸው ደግሞ አመነች። የቤቱ ብቸኛ እራስ ነች። ገቢዋ ከእንግዲህ ግን ቆመ። የበልግ ዉጤቱ የገጠሩ ገጸበረከት፣ የመጨረሻውን ጉብኝት ቤቷ አድርሶ ተጠናቅቆ አለ። ምትክ ብላ ያሰበችው የሐረግ ስራ፣ ሙሉኛ እሚገታውን ቃታ ሳይታሰብ ሳበ። መስከረም ደግሞ የልጅዎች ትምህርት ጎን አዲሱ የህይወት ምእራፍ ይከፈት አለ። በረከት ደግሞ፣ ከአዲስአበባ ሁሉ እንደ ራቀ በወሬ ከተሰማ ሁለት ዓመትዎች መሆኑ ነው። ጮለቅ መረገዝዋን እንኳ ሳይሰማ የዛሬ ሁለት ዓመት ነበር ከቆይታ ኋላ መጥቶ በሁለትኛው ቀን የተመለሰ እና የጠፋው። እንደ ክንፋም ህልምዎች ተረት ከገጠር፣ ወደ ፉዲካይት፣ ከእዛ ወደ አዲስአበባ፣ ነሆለለ። አንዴ ደግሞ ወደ ሱዳን ድንበር እንደነበር አንድ ጭምጭምታ አምና ተሰምቶ አይሆንም በእሚል ታልፎ ነበር። ወዲአው የእነገዛኸኝ መሰሉ የሱዳን ምኞት ትዝ ብሏት ወደ ሱዳን መሻገሩን ከምር ሊሞክር እንደ እሚችል ዳግ-አሰበች። የደረሰብአቸውን አዲስ አደጋ መልእክት አድርጎ ለመስጠት እና ቢአገኙት እንዲረዳዱም፣ ማን እንደ ሆነ ገልፃ ለማስረዳት አቀደች። ነገ ሲገናኙ ያንን በዘዴ ለማሳሰብ ወጥና አሰበች። መልሳ "ምን ሊአደርግ?" ብላ ግሷን ጠየቀች። መቼም በሁለት ዓመትዎች ሰው ሃገር ተጉዞ ሃብት አይከመር። አይታፈስ። ቢሰበስብ እና ቢያገኝ እንኳ ከዝርክርክ ኑሮው እሚተርፍ የለም። እንደሁ፣ ታሪክ ምስክር ነው። የገጠሩን ገጸበረከት ያለችው ገቢ ሳታሳውቀው ወዲአው ስለተለየ እሚአቀው ገቢ ባይኖራትም ቤተሰቡ እንዴት እንደ እሚኖር ሳይጨነቅ እሚኖር አዉሬ እንደ ሆነ በልጦ መልሶ ታሰባት። ለመጨረሻ ጊዜ ሲጠፋ እንደወሰነችው ከንግዲህ ቢመለስ እንደ እማትቀበለው አብልጣ አሁንም በማስመር ወሰነች። ብቻዋን እዚህ

የደረሰችው እርሱ ከቶ ምንም ሳይደግፋት ነው። የነበረውን የአባቱን መሬት በመሸጥ ጉድ አድርጓት አለ። ፍቅሯ ከእንግዲህ በጥላቻ እንዲቀየር ወሰነች። ለነገሩ ሱዳን የተባለው በወሬ ብቻ ስለሆነ መልሳ ያን በማሰብ ቁጣዋንም ተስፋዋንም አቀለለችው። ካለእርሱ እሱ ድጋፍ እዚህ ተደርሶ አለ፤ ምን አሁን እነሆ ቢከብድም።፡

የዱብዕዳውን ነገር መልሳ በንዝህላል ባሏ መፈትፈቱ እሚፈይደው እንደ ሌለ በመናደድ ተመልሳ አሰበች። ደግሞ ሁኔታው እማያስመልጥ ሆኖ አስጨንቋት ጥቂት አሰላስላ ጭንቀት ብቻ ሆነ። “ምን ይደረግ ቀጣይ አሁን?” ከወለል ንጣፉ ፍራሽ ወደ ጣሪአው ከእዛ ወደ ግድግዳው ተመላልሳ አፈጠጠች። መልስ ጠፋ። “አይ ሰካራም ሹፌር!” መልሳ ይህም መልስ እንደ እማይሰጥ ተረድታም መራገሙን ተወች። ጭንቅ።፡

ብቻ ወደ እሚደረገው አተኩራ ለማብሰልሰል ወሰነ ች። ዞሮዞሮ አንድ መፍትሔ መምጣት አለበት። ከሆነ ደግሞ፣ መጨነቁ ያ መፍትሔ አይደለም። “እና ምን ይሻል አለ?” ልጅዎችዋን በመሳል እራስዋን ጠየቀች። አናቷ ብቻ ዞረ። መፍትሔ ላይ ማተኮር መፈለጉ የዘወትር ጉብዝናዋ ቢሆንም፣ ይህ ግን መፍትሔ ልፈልግልህ ስላሉት መፍትሔ የአልወለደ ነው። የግል ሥራዎቿ በወር ሦስትመቶ ብር እንኳ አስገኝቶ አያውቅም። ከዓለም ከቻይና ቀጥሎ እርካሽ ይባል በነበረው እና በእጥፍ በተጨመረው የሙብራት ኃይል አገልግሎት ብቻ ከአራትመቶ ብር በታች ከፍላ አታውቅም። ዉሃ እና መሰል ከተሜ አገልግሎትዎች ተደማምረው እስከ አምስት-ስድሥትመቶ ብርዎች በወር ሊዘጋጅለት ይገባ አለ። ሌላውም የቀለብ እና ልብስ ትምህርት ወጪዎች ብዙ ሲሆኑ ገና ጨቅላዋ ጮለቅ ደግሞ ታወሰቻት። ዕንባዋ በአዲስ ትልም ተረማምደው ወደ ጆሮዎቿ እምብርት ወረዱ። ጣሪአው መልስ አልሰጥ ሲል አሁንም በገነች። ከእራሷ ይልቅ ልጆቿ አሳሰቡዋት እንጂ እርስዋም እራስዋም አለች። ሃብታም መሆን ተመኝታ ባታውቅም ኢትዮጵያን እየዞሩ ገዳምዎች መመልከት ግን የቆየ የታመቀ ህልሟ ነበር። አሁንማ ያ እሚያንቀለቅል ህልም ቢበተን እንኳ፣ ለሰብእአዊ አኗኗር ልብስ ለመቀየር እንኳ እንደእማትታደል መስሎ ሆነ። መከራውን ባሰበች ጊዜ ጭንቀቱ የነብስዋን ግዛት ወረረባት።፡

ወዲያው እራስዋን ታዝባ ስለ ልጅዎች ማሰቡን ቀጠለ ች። ያም መፍትሔ ባይሆንም፣ ወደ ችግሩ ግዝፈት ካስመለከታት ብላ ገፍታ አሰበችበት። ብሩ

በወሮች ወደ ጎዋአዊከተማ እሚሰደድ ነው። እዚሁ ከተማ እንዲማር ሃሳብ ግን ድንገት መጣላት። መልሶ ሃዘን ወረሳት። በ *የ ፋሲካይት ጎዋአዊከተማ* መማር ቀርቶ ጉብኝቱን እንኳ ስለበይነምብ አቅርቦቱ ብሎ ሲከውነው እሚጸየፈው መካን ነው። ተማሪዎች በ ወልቤቴ *(ዶርም)* -አቸው አጠገብ ሽንትቤት የሌላቸው፣ መታጠቢአ ቦታው ዉሃ አፍስሶ እማያውቅ እና ከፍለው በጀረኪና ከአካባቢው ነዋሪ ገዝተው አንዳንዴ በግድየለሽነት በአየር ላይ ከጣራ ዉጭ ሲታጠቡ እራቁትአቸውን እሚታዩ፣ በወልቤቴዎቹ ስር ከቤተምግብአቸው እሚወጣ የመብል እጣቢ ፍሳሽ በስፋት እየተንቆረቆረ ሽታው እሚሰነፍጥ የሆነ፣ ቤተመጽሐፍአቸው አንድ ሲሆን በፈተና ሰሞን ብቻ ሃያአራት ሰዓት እሚሰራ እና በቂ አቅርቦት እና ወንበር አቅም የሌለው፣ መብሉ በአሰቃቂ ሁኔታ እማይታገሱት የሆነ፣ ብዙ መምህርዎቹ እራስአቸው መነሻ ዲግሪ እንጂ ልምድ እና ዕዉቀት በብዛት የሌላቸው እንዲሁም በዘር እና ግንኙነትዎች የተቀጠሩ እሚበዙበት፣ መምህርዎቹ እና አስተዳዳሪዎች ለተለያዩ ጎንዮሽ ገቢ እሚኳትኑ እና የኃላፊነት ትኩረትአዊ ብቃት የሌላቸው፣ ቤተሙከራዎች እና መዝናኛ አማራጭዎች እማይገኙበት፣ ትምህርት ክፍልዎች እንኳ በግል ነፃነት እማይተዳደሩበት (ለ ምሳሌ ህግ ትምህርትቤት ሳይሆን ህግ ክፍለትምህርት *(ዲፓርትመንት)* ሆኖ የማህበርአዊ ጥበበምርምር *(ሳይንስ)* አባል ተደርጎ ህግ ትምህርትቤቱን የስነቁፋሮ *(አርኪዎሎጂ)* መምህር እሚአስተዳድርበት ሆኖ ለእየ ግል ለተማሪዎች ፍትሐብሔር መጽሐፍ ይገዛ ሲባል በሁለት ቅጅ በቤተመጽሐፉ ተጠቀሙ እሚል እንደ ነበረ እና ሰሞኑን ብቻ እራሱን ይህ ህግ ትምህርትቤት ሆኖ እንደ አደገ እና ሌላዎችም ነፃነት እሚፈልጉ መዋቅርአዊ ዝርክርክነትዎች ያሉበት ስለ ሆነ)፣ ቤተህክምና በአቅራቢያው የሌለው፣ የአቻ ግምገማ መጽሔትዎች *(ፒር ሪቪው ጆርናልስ)* ለተማሪዎች የሌሉት (ለመምህሮችም እንኳ የሉአቸውም)፣ መስተንግዶ እና የጥበቃ ደህንነቱ ለተማሪዎች በብቃት እማይሰጥ ስለ ሆነ፣ ብቻ በጠቅላላው፣ ክብረነክ ተቋም፣ ተማሪዎች እማያበቃ እና በሽተኛ እሚአደርግ ነው፣ በእሚል አዲሱን ጎዋአዊከተማ ከአሥሰ እና ወሬዎችም ከለቃቀመ በኋላ መቀላቀሉን ከቶ አይመኘውም ነበር። እሚም ይህ እንደታውቅለት ከአመቶች ቀድሞ ጀምሮ እንዳሳወቃት እና እንደተሰማሙ ነበር፡፡

ከከተማው ርቆ ለተሻለ መስተንግዶ መሄዱ ደግሞ ለእሚ የነብስ እርካታ ቢሰጥም የወጪ መዓቱ ግን አሰጋት። ሰሞኑን ደግሞ ይመደብ እና ወጪው አንድ ብሎ ይጀመር አለ። በዚህ ደረጃ ደርሶ የርሷ ድጋፍ መለየቱ ከነከናት። በስሌት አንጎሏ ቢናጥ ቢናጥ መፍትሔ አልወጣ ብሎ እረፍት አጣች። በመጨረሻ አማራጩ ጠላ እና አረቄ መስራቱ እና መሸጡ እንደሆነ አመነች። ግን ጥቂት ገቢ ቢያስገኝ እንጂ በቂ እንደ እማይሆን አመነች። ከተማው በአረቄ እና ጠላ የተንበሸበሸ ነበር። ዋጋው እርካሽ ነው። ከቶ አስተማማኝ ገቢ አይደለም። ድንገት የጮለቅ ድምጽ በጩኸት ማልቀስ ሲሰማት ነብሷ እያለቀሰች አሁንም ዕንባዋ ወረደ እና ወደ ሳሎኑ አናሽ ስቃይ የበዛበት ጡት ከሁለት ጡቶቿ እያወዳደረች ወጣች። ወደ ጮለቅ መኝታው ሸንጣም መከዳ ላይ ስትቀመጥ የተለመደ እማያሳስብ ግን ጌጠኛ ሲጢጥታውን አሰማ። የትርዒቱ አፍታ-እረፍት ሆኖለት፣ ባቤ ከትመ.ው ፊት ተነስቶ ወደ ዉስጥ ገባ። እሚ ጮለቅን ጥቂት ጡት ስታጠባት ቢግ መስታወት ይዞ ተመለሰ። እራሱን አፍጥጦ በመመልከት እንደ ዶሮ ወዲህ ወዲያ ሲል እሚ ጮኸች። “አንተ ይህን መስታወት አትንካ አላልኩም! የከንፈርህ ማበጥ ጉርምስና ስለጀመረህ ነው አትጨናነቅ ተቀበለው፣ መስታወት ተውልኝ አልተባልክም!” ሳታስተውለው በቁጣዋ ጨምራ ስትናገር ግራ መጋባቱ በዛበት። መልሶ ሁኔታውን ለማርገብ ይቅርታ ጠይቆ በከፊል ማንጎራጎርም ወደ ጓዳው ተመለሰ። እሚ ታዳጊዎቿ በመልኮቻቸው አንድ ጉድለት ፈልገው በስዉር ስነልቦና እሚጎዱ እንዳይሆን በሁለት ቀጥተኛ መንገዶች ስለወደፊታቸው ትዋጋላቸው ነበር። አንደኛ መስታወት ላይ ማፍጠጥ ከቶ የተከለከለ ነው። ፊት፣ ጸጉር፣ እና ጥርስ አበክሮ በስርኣቱ ባለማቋረጥ ማጽዳት ከፍተኛ ግዴታ እሚጣልበት እለታዊ ጉዳይ ነው። መስታወቱ ቆሻሻ ለመፈለግ ብቻ እንዲቆይ እሚፈቀደው ለሰከንዶች ነው። ፊቴ ቢረዝም፣ ቢያጥር፣ አፍንጫዬ ባይጎረድ አጠር ቢል፣ ግንባሬ ጸጉር ባያጣ፣ አይኖቼ ቢፈጥጡ፣ ሰርጎድ ቢሉ፣ ጠባሳዬ ጠፋ ብትልነ ኖሮ... ብሎ ማያ ጊዜ የለም። እነእዚህ በስዉር እሚያድጉ አስተሳሰቦች ስለሆኑ የብዙዎች ስልጣኔ መሰረት መስታወት ላይ እሚያጠነጥን መሆኑ አንዱ ገሃዱ ነው። የእኛ ሀገር ዘመንአዊ ስልጣኔው በማህበረሰብ ደረጃ እሚያወራው ጉዳይ ባይሆንም ይህ ግን የብዙ ስልጡን ሃገሮች አንድ የስልጣኔ አካል ነው። ከጥንትአዊት ግሪክ የናርሲስከስ በዉሃ መልኩን መመልከት ተረት ጀምሮ፣ እልፍ ታሪኮዎች በእዚህ መስታወት ፊትለፊት ባለው ስነልቦና ዙሪያ አሉ። ለኢትዮዮጵያ እሚገባት አንዱ ድንቅ ስነጽሑፍ

የሆነው የቬሮኒካ ሮስ የአለጂያንት መጽሐፍ ወይም ፊልሙም እንኳ እሚጀምረው ትሪስ በልደቷ ዋዜማ መስታወትን በመመልከት/አለመመልከት ጉዳይ ስትጨነቅ ነው። አመክዮ? ሰው ባይቆጣጠረውም፣ በዉስጡ ስዉር ስነልቦና ወደ ቆንጆ ነኝ ወይም አስቀያሚነኝ እብስልስልታ እሚልክ እና እሚያጠምድ እንደሆነ በዘመኖች መረጋገጡ ነው። ግን እሚ በግሷ እእታጋፊጠው፣ ሃገሪቷ ይህን ስልጣኔ ይዛ እማታስፋፋው ስለሆነ ነው። እሷ ከእናቷ እንደተማረችው ግን ይህን ሃሳብ እምታውቅ ነበረች። የመስታወት ነገር ስዉር እንጂ ሰው አላስብም ቢልም እንኳ ካለማሰብ እሚደርስበት አይደለም። እጅግ ስዉር-አዉዳሚነት መገለጫው ነው። መመለጥ እሚጀምሩ በእንቅልፍ ልብ ብርድልብስ ጸጉር እንዳይመልጠው ሲጠነቀቁ እና በ ንዋመእርምጃ *(ስሊፕዎክ)* ሲሰቃዩ በገጠር ሳለች ገጥሟት ያውቅ ነበር። በባለሙያዎች እና ስነጽሁፍአዊያን ጭምር መስታወት መመልከቱን መቀነሱ ወይም ማጥፋቱ ለእዛ ሲባል እሚመከር የሆነው ለእዛ ነበር። ስዉር ማለት በእንቅልፍ ልብ ሁሉ እሚያጠቃ ነው። ማንም በርጋታ መስታወት አየሁ ቢል፣ በንቅልፍ ልቡ ላሳሰበው መልኩ መጨነቁ የመስታወት ጉድን መቆጣጠሩ እንደእሚታሰበው ቀላል አለመሆንን ማስመልከቻው አንዱ ነጥብ ነው። የተሰጠ ፊት ወይም ሰውነት አንዴ ከአምላክ ተሰጥቷል። በእርሱ መከፋትም፣ መኩራትም ጎጂ ነው። የፊት ፍልስፍና አድዉነት ለመናገር የስልጣኔ መሠረት የእሚሆነው ለእዛ ነው። ማንም ሊቀይረው ስለማይችል፣ ግን ሁሉም ሊበረታበት እሚገባ ስለሆነ። በመስታወት ግን ያ ቢሆን ባይሆን ብሎ ማፍጠጡ በዝነኛው የስዉር ስነልቦና መሰረት አጥንት ድረስ መጨነቅ ማለት ነው። ግን ይህ አይታወቅም እና ችግሩ ሲደጋገም ወደ ነብስን ማሰቃየት ይደርሳል ብላ ለማመን ብቁ ሆና ነበር። አሳቧ በጥንትአዊት በሮምአዊያን ከነበረው የመስታወት ግምት እሚጋጭ እንደሆነ ግን አታውቅም። እነእርሱ መስታወት ላይ ስናፈጥ እምንመለከተው ምስል ሳይሆን ነብስአችንን ነው ይለጀ ነበር። ማን አየኝ? ሰው ሲያየኝ ምን ይል ይሆን! ቂጤሳ? ጸጉሬሳ! እያሉ እንደ መለጠጥ ደግሞ ታዲያ ነብስን እሚወጋ የለም። ምክንያቱም ነብስ በተጨነቂ ቋንቋ እየተሰደበች ነው እና። ይህም ከእኛ ተግባር ተሰውሮ ህቡዕ በሆነብን ሚስጢሬ *(ኮድ)* እሚተላለፍላት እና እኛ እማናውቀው፡- ስለእዚህ እሚጎዳን ሆነ። ሁለተኛ መፍትሔዋ ደግሞ፣ ስለፊት እና አካል እያንዳንዱ ሰው ማውራት ግዴታው ነበር። ስለእራሱም ስለሰውም። ማን ቀለል

አድርጎ ጉዳዩን መያዝ እንደቻለ ታጠና እና ታስተካክልአቸው ነበር። ከከንፈሬ፣ ጥርሴ፣ ጉንጬ ወዘተ. እንዲህ ነው እንዲያ ነው ይሉ ዘንድ ይበረታቱ ነበር። በተገኘ አጋጣሚ ሁሉ። እከሌ ከንፈሩ፣ ጥርስዎቹ፣ ቆዳው፣ ወዘተ. እያሉም መግለጥ እና ስለሌላውም መነጋገር ግድ ነበር። ሀበሻዎች ይህን በግልጥ እና ቀናነት እንዲሁም ባለማካበድ እሚያወሩት ከአልሆነ፣ የስነልቦናው ትግል ቀፋፊ እንደእሚሆን ቤተሰቡ በጋራ ከእዛ የተነሳ አዋቂ ሆነ። መስም በመደወል ብዙ ጊዜዎች ከሚመክሩት አንዱ ጉዳይ፣ የሀበሻ መልክ ፍጹም ስለአልሆነ እና በእጅጉ ስለእሚለያይ፣ ልጆችን አንድም ለእዛ ገሃድ አብስሎ ማዘጋጀቱ ላይ ስለሆነ፣ ያንን በሚገባ ሁሉም ይከውን ነበር። ሀበሻ አንዱ ያጣው ነገር በእርግጥም፣ በግልጥ እና አለማፈር ተዝናንቶ ስለመልኮች እና ብዙ ተያያዥ ጉዳዮች መነጋገር ነው። ከእዛ የመልክዎች፣ የመቀንጨርዎች፣ የኢፍጹምአዊነት እና ፍጹምአዊነት መሥናክልዎች ይዘለሉ ነበር። ልክ በእዉቀቱ እንደዘገበው፣ ከመልክ ተሻግሮ መመልከት የወደቅንበት አንዱ ማህበረሰብአዊ ስንኩልናአችን ስለሆነ፣ ይታከም ነበር። ሃቀኛዎች ለመሆንም ይህ በገጽታ አለማፈሩ ይረዳን ነበር። ብዙዎች እማያጠኑት፣ ግን እሚያቁት የሀበሻ ይሉኝታ ይገፈፍ ነበር፣ የመልክ ቅሬታ ልእለብዙሃኑን ይሉኝታ እሚወልድ ነው እና። ኩሩ ግን ለመቃወም እና ለወጥ ሃሳብ እንዲነቃ ይህ የድጠቅመው ነበር። በተለየ እንደእኛ ያለሃገር፣ በመልክ ጉዳይ እንዲህ በይፋ ሰርቶ ካልተሻገረ መሰልጠኑ ከቶ እና አሁንም ከቶ እሚታለም እንኳ አይደለም። ህንድ እንኳ ወደ ማደግ ስትመጣ ይህ የመልክ እና አቋም ጉዳይ ከባህል እና ብሂል ተቀላቅሎ፣ አንዱ የቀደማት መሰረተ ስልጣኔ ነው። የሎሬት ጸጋዬ የመጨረሻ ስቃይ ሰቆቃም ሀበሻን አደፋፍሮ ከከበበው የማፈር እና በእዛም እሳት ወይ አበባ ያለመሆን ችግር ነበር። በእርግጥ፣ ሃገር በጋራ በመሰብሰብ ስንሰራ እና ስናጠና፣ ስንታገል ካደገች፣ በጋራ ለመሰብሰብ የፊት እና አካል አመለካከቶችአችን ስርነቀሉን ለውጥ ቀድመው መከወን አለብአቸው። ካሎነ፡- ይሉኝታ፣ ፈሪነት፣ አምባገነን እሚመቸውነት፣ በመንግስቱ ግርማ እንኳ ይህ ህዝብ አህያ ነው መባል እና ታሪክአዊ ተሰዳቢነት፣ ሆይሆይታአዊነት፣ ፎታችአዊነት፣ አሽሟጣጭነት፣ ይከተል አለ። በየትም ማህበረሰብ ዝማኔ ይቀበል ዘንድ አይሆንለትም፣ አንዱን ትልቅ መሰረት ስላልገነባው ወለሉ ዉሃ ነው እና። እልፍ ቢሰራ ሰማጭ እና አየሁ እሚል ልፋት አይሆንም እና። ይህ ስቶይስቲክ ፊት አያያዝ ክፍለ-ፍልስፍናው ላይ ብቅ ያደርገን አለ። ያም፣ የስልጣኔ ወርቅአማ አንድ ቁልፉ ነው።

በእየደራሲዎችአችን የተመሰከረለት፣ የተሰበከ...። የሰው ፊት ወይም ሰውነት አንድ ቅርንጫፍ ላይ ሰውየው ቅር ብሎት ከአለ፣ እራሱን እንደሙሉ አይመለከትም። እራሱን እንደ ጉድለቱ ወይም መሙላቱ መመልከት ይገደድበት አለ። ለምሳሌ ጠባሳ በአንድ ጉንጭ ካለ ሁሌ መስታወት ሲመለከት ያንን እሚመለከት ሰው በድብቅ ነብሱ ትጨነቅበት እና ፊቱን በተፈጥሮው መረዳት ይከብደው አለ። ተፈጥሮአዊው የፊት አገነዛዘብ፣ ፊትን ወጥ አድርጎ መሳል እና መቀበል ነው። አፍንጫ፣ ዓይኖች፣ ጥርሶች፣ ጠባሳ፣ ቅንድብ...የሆነ ክፍል ላይ ነቶ አለማተኮር ግድ ነው። ያ ነባር *(ዲፋውልት)* የፊት አተያይ ነው። ያ ጤነኛ ነው። መስታወቱ ግን አንድ ጉድለት ካስመመከተ፣ እና ከተያያዙት፣ እንደ አሃድ (ዩኒት) ጠቅልሎ መገንዘቡን ይገዳደር እና ይደፍቀው አለ። ይህ ለአካል ሁሉ ነው። እኛነትአችን ከእራስ ጸጉር እስከ እግር ጥፍሮች አለ። አለባበስ ሁሉ ግልጥ ተጽዕኖ አለው፣ እንኳን አካል። መኖሪያ መንደር፣ ሠፈር እና ሃገር ወዘተ. እያለ ይህ የስቶይክ ፊት አያያዝ መንገድ ይሠፋ አለ። ግን ከፊት አንፃር ብቻ ያለው ፍልስፍና፣ በቂ ክፍሉ እሚጠቁመን ወጥ አረዳድ እንዳይዛባብን እሚያደርገን መንገድ በመስታወት መፋለሱን ማወቁ ነው። ይህ ሲፋለስ እና ሰው ከመልኩ አንድ ሃሳብ ሲዋሃድ፣ አንጎሉ መጨነቅ ይጀምር አለ። እንደእሚባለው ከሆነ፣ የስነልቦና መልስምት በስውር ይፈልግብን አለ። እኛ ሳናውቅከ አንጎም መከላከያ ምሽግ ይፈጥር አለ። ማስጠላት ወይም ማማሩ፣ መጨነቅ፣ ኢገሃድአዊ ክብረኛነት *(ፎልስ ግራንዲዩር)፣ 'ስለእዛ አነሳላችሁ አለሁ ቆየት ብዬ'* ትእቢት፣ ናርሲሲዝም፣ *ታእታይአዊነት (ኢንፈሪዮሪቲ)፣* ወዘተ. ብቻ የገጸባህሪ መዛባት ይከስት አለ። ይህን ጠርቶ ደግሞ በባህሪ ለዉጥ ይቋጭ አለ። ካልእአዊነት *(ዱፕሊሲቲ)* በማንነት ይጠራ አለ። ከአንድአንድ የገሃድ ክፍልዎች እራስን መሰንጠቅ እና ያንን ባህሪ ማድረግ ያመቻች አለ። ይህ ያምተባበረ ገሃድ-ተካፋይነት፣ ማህበርአዊ ቀውስ ይወልድ አለ። ያ ደግሞ ከግል ወደ ሃገር ጉዳቱን ያስለጥጠዋል። በእርግጥ፣ የፊት እና መስታወት ጉዳይ በአለም ትልቅ ስፍራ እሚሰጠው፣ በመሰልጠንአችን እሚንጸባረቅ ስፋት እሚያከማችከ እኛ ጋር ግን በአልሰለጠነ አያያዝ እሚያዝ ነው። ይህም የስነውሳኔአችን ማንቀላፋት-ደረጃ ህላዌ አንዱ መዘዝ ነው። የነቃ መንግስት፣ መንቃቱን በመራመድ አያረጋግጥም። ጦር በማርመስመስም። ባህል በመቅረጽ እና ነገን ብሩህ ሆኖ እንደእሚገኝ ግን በሚያረጋግጥ ማነጽ እሚጠመድ ነው። ይህ እስኪሆን፣ የእሚ ተሞክሮ፣ የመስ ድጋፍ፣ የመንታ ኃላፊነት ጠቅልሎ

አለ። ሁሉንም ማስተማር። በእርግጥ፣ በድሃ ሃገር፣ መንግስት በገንዘብ እና ጉልበተኛ ሰላም ማስከበር ዙሪያ ብቻ ነው ያለው። ሲቀጥል፣ በሙስና። እንጂ በልጅዎች ማደግ እሚጨነቅ የዴንታ ፍንጭ እንኳ አያስመለከትም። የቤተሰብ ንቅትቅት ማለት፣ የልጆች ነገ መሰረት ነው፡- በኢትዩጵያ እና ብጤ ሃገር። ቤተሰብ ከመንግስት በላይ፣ ያለ እርሱ ድጋፍ ልጅ ማሳደግ ሙሉኛ ግዴታው ነው። እንደ እነእሚ። እንዲሁ፣ ቢግ ሰሞኑን በደረሰበት ጉርምስና የከንፈሩ መወፈር እና ራስቅሉ ማደግ እንደገጠመው ተወያይተው ስሜቱ እንዲቀልለው ተደርጎለታል። በግሉ አይብከነከንበትም። ከአየሩ ነጭ መሆን እኩል እሚመለከተው ነገር ተደርጎለት ብሩህነቱ እንዲቀጥል ተደርጓል። አሁንም ድንገት የመዘዘውን መስታዋቱን መልሶ አፍታው ሲፈጸም የአፈጋጊውንሻውን *ዘ ሺፕ* እይቱን ለመከታተል ወደ ትም.ው ፊት ቀርቦ ተነጠፈ። እሚ ጮለቅን አጥብታ በሃዘን ተሸብባ እንደቆየች ለጢዩ እንድትመግባት እንቁላል ልጣ ጨምራ ሰጥታት ወደ ጓሮ እራት ለማዘጋጀት ጡል ጡል ወደ ማለት ዞረች፡፡

ናሆም እና ቤተኛ-ግን-እንግዳው መስ በከተማው ምዕራብ ዳርቻ ወደ አለው ከከተማ ወጣ ስላለ ብዙ ሰው እማይጎበኘው ግን እይታአማ *(ሲነክ)* ዉበት ለፈለገ በተለየ ምርጥ ፀሐይግባት እሚአስመለክት ስፍራ ስለሆነ እሚአዘወትሩት ወደ ሆነው ድግስኛ ካፌ ባለሦስት እግርዎች ተሽከርካሪ ተጠቅመው ደረሱ። ወደ ኮረብታአማው ካፌ ሲደርሱ ብዙም ሰው የሌለው ባይተዋሩ ድባብ ተቀበላቸው። ከነበሩበት በማንሳት ለእየግልአቸው ወንበርዎች ሰብስበው ፀሐይግቷ እምትኮመኮምበት አንድ ጥጋት ላይ በግልአቸው መስተንግዶ ተቀመጡ። በታሸጉ መጠጥዎች ላይ ጠበቅ ያሉ ነጥብዎች ስላሏቸው ተፈጥሮአዊ ነገር እሚአዘወትሩ ናቸው። በተለየ ለድሃው ሀበሻ ማንም ተጨንቆ እሚያስተምረው እና እሚንከባከበው ህቡአዊያን *(ሲንዲኬትስ)* ወይም ተቋም፣ ወዘተ. ስለሌለ፣ መብል መጠጥ የተበላሸ አያያዙን አስመልካቾቹ አንድ አብነት እሚሆኑት እኒህ የታሸጉ መብል ህዝባር መጠጦች ናቸው ብለው ያስቡ አሉ። ለምሳሌ፣ ድህነትአችን በዓምድር ከፍተኛው ስለሆነ መጠጥዎች በድንቅ ጥራት ሌላ ሀገር እንዳሉት እዚህ የሉም። ቢሆንም፣ ስንጠቀም ስለእማናድግ፣ በነብስ ብርቅታ ብዙዎችአችን ከአገልግሎቱ ጉዳቱ እሚከብበን ነን። በብዙ መንገድዎች። ይህን እሚያጠናልን የለንም። ግን የቻርሊ እና ቸኮሌት

ፋብሪካው መጽሐፍ (በ) መጀመሪያ ሲፃፍ በጥቁሮች የመብል ጣዕም መሰናከል ለማስተማር እንደነበር ጋዜጦች ዘግበው ነበር። ዘግይቶ ግን የመብል እና መጠጥ ጉዳይ ሰብአዊ ነው በማለት ነጭዎች ገጸባህሪያት እንዲከውኑት እና ጣፋጭ መብል እንቅፋት እንደእሚሆን ለማስተማር የተረኩት እውቅ እና ተወዳጅ መጽሐፍ፣ የተደጋገሙ ፊልሞች ትርክት ሆነ። እኛ ሀገር ይህ ከቶ የለም። በተለየ በድህነት ስንኖር ግን የመብል መጠጡ ወጥመድን እሚያጠናልን መኖሩ እና ባህልአችን ማንጸባረቁ ግድ ነበር። ብዙዎችአችንን እየጠለፈ ነው እና።ለምሳሌ፣ እነናሆም የሚገምቱት አንድ ጉዳይ የአንዳነደድ መጠጥ ማሽጊያዎች ቁማርን ነው። የዘንዶ ምስሎች የ አሉት ሁሉ አለ፡- ጣፋጭ መጠጥ ላይ። ሀገር የነቃ ቢሆን ይህን ያስወግደው ነበር። ምክንያቱም፣ ልጅዎች እሚያዘወትሩት መጠጥ ነው። ቢሆንም ልጅዎችን ግን በስነልቦና ከመጠጡ ደስታ ጎን አብሮ እሚዋጋ ነው። ልክ ድህ ሀበሻ፣ ጣፋጩን ተጎንጭቶ ነብሱ በስኳሩ አቅም ስትረካ ዓይኖቹ በደስታ ፍጥጥ ይላሉ፡- ወጥ የሰው ስነልቦና ነው እና። ወዲያው መጠጧን በደስታ ሲያፈጥባት፣ እባብዎች መጠጡን ሊጠጡ ወይም በአንድምታ ወደ 'ጠጧ' እየጠቆሙ ይመለከት አለ። ይህ የአጉል እምነት ቢመስልም፣ ብብዙ የስነልቦና ትንታኔ ግን ነበረው። በአንድአንድ አረዳዶች መሠረት፣ በመጠጡ የተወለደ የሰመጠ ደስታ መሀል የጠጪው ልብ ትነቃቃ አለች። ወዲያውኑ፣ በስሜት ስካር መሀል፣ አዉሬትን በማስመልከት እና አዉሬአዊነትን በመስበክ ይጎዱን አለ። በደስታ ጫፍ ላይ ደግሞ የሰው ልብ እሚቀልጥ እንደሆነ ሌላ ትንታኔ መስካሪ ነው እና። ስኳርአዊ ስካር፣ እርካታ ነው። መጣፈጥም ስካር እሚሰኝ አንድ ፍች ነው። በእዛ ስካር ወቅት፣ ሰው ያየውን አቅልሎ ለመቀበል ልቡ ገደቡን ስለእሚንድ እሚሳካለት ነው። ጣፋጭ በሰዎች እርካታን ወግቶ፣ ስነልቦናአዊ አጥርን በመጣስ በመበጣጠስ፣ ቶሎ አጠገቡ ያለውን ነገር ወይም ድባብ ተቀባይ መንፈስን እሚጨምርብአቸው እንደሆነ ይጠረጠር አለ። ታዲያ፣ በደስታ የሀበሻ ድሃ ህፃን ሁሌ እማትገኝ ጣፋጭ ቀመስ አድርጎ ነብሱ ሲፈካለትከ የሰው አንጎል ሁሉ እንደ እሚሆነው፣ አጠገቡን ሊቀበል ይቻኮል አለ። እንደ ሄሮድስ በሄሮዳዲያ ዘፈን እንደ ነሆለለው እና ምንም ነገር ቃል እንደገባላት፣ ወይም እንስትዎች ጭንዎች መሀል ተጋድሞ ምንም ቃል እንደእሚገባው (አድሬሽ አንዱ ሲነጋ ልሙት እንዳለው አዝማሪ)፣ ወይም በመጠጥ ሰክሮ ብዙ ቃል እንደ እሚገባው ሰካራም (ሳሚ ጎ፣ ለመስቀል በዓል ከዘፋኝዎች ጋር በስቶይስት ፊትነት

እማይታማው በብርቅርቅታአማው የጉራጌ አይነተኛው ፊት፣ በሃይሉ ፈረጃ ቤት ተገኝቶ፣ በድግስ ተንበሸብሾ ሲሰክር፣ ለስቶይሲስት ፊት ተሸንፎ ስሜቱ ለቀቀች፣ ሰገደች፤ 'በኢትየጵያ ተወዳጅ እምትሆን ዘፈን ላንተ እሰራልህ አለሁ!' ብሎ ሰገድ እያለ ለሃይሉ ቃል ሲገባ፣ ስቶይስት ፊቱ ወርቅአማ ጉራጌ የመሆን እድሉ ስለነበር አጠገቡ ሰው ያለ እንኳ ሳይመስለው የሳሚ ጎ ስካርን ከቁብ ላለመቁጠርም ስልጣኔው ከፍተኛ ነበር፤ ምክንያቱም ያውቀው አለ፤ የደካማ ነብስ በልእለብዙሃኑ ኢትየጵያአዊ አለች ከጉራጌዎች ላይ ግን የለችም፤ ማስረጃው፡- ከቁብ ያልተቆጠረው ስካር በመንቀት ወቅትም በሀገር ፊት ቢገባም ቃሉ፣ ብዙ ቆይታን አልፎም የተገባው ቃል ያለጥረት እንደቀረ እና እንደከዳን ታይቶ ነበር እና፤ እስከአሁንም። ለነገሩ፣ ይህ የሀበሻ ሁሉ ስንፈተ-ህላዌ ነው፡- ስቶይስት ፊት ማጣት ደና ሲገኝ ልገዛልህ ብሎ መሸነፉ፣ ቀን እስኪወጣልን!)፣ ብቻ ጣፋጭ እሚጠጣም እሚያመሳስለው ንጥረነገርአዊ ምላሽ አለው። በከፍተኛ የስሜት መለጠጥ ላይ ጣፋጩ በእኩል ወይም ተቀራራቢ ደረጃ አርዝሞ አግዝፎ ይከበው አለ። ያኔ እንደ ሰከሩ ስሜትዎች፣ ልክ እንደ ሌሎቹ፣ አንድ እማይገመት ነገር ለማድረግ ቃል እንደእሚገባ ሰው ይሆን ዘንድ ተመሳሳይ አንጎል ንጥረነገር ላይ ይመጣ እና በኩራት ነብሱ አካባቢውን ያናግረው አለ። 'በሷ ጠይቁኝ! አለም ከእኔ ምን ትሻ አለች! ጎበዝ ጠይቁኝ! ዓለም ከእኔ ምን ይፈልግ አለ?! ጎበዝ ልስጥ ጸሐይን፣ ልስጥ ጨረቃን፣ ምን ፈላጊ ናችሁ?!' ይል አለ። ይህ የስካር ቅኔ ነው። የስሜት ቋንቋ ነው። ማንም አላልኩትም አይልም፤ ባይለውም፤ ብሎት አለ። የሰውነት መገለጫ ነው እና። ግን በቁማሩ መሠረት፣ ጣፋጭ ሻጮቹ እባብን በእዛ ቅጽበት ማስመልከትአቸው፣ ጣፋጩ ጎን አዉሬአዊነት የማጣባትአቸው ዴንታቢስ ጉዳይ ጥያቄአቸው ነው ማለት ነው። ለጣፈጠ መብል መጠጥ ሲባል፣ አዉሬአዊነትን የጠጪው ስነልቦናን እንዲከትል አድራጊ ወይም ጠቃሚ ነው። የጣፈጠ ከፈለግህ፣ ልክ ተጎንጭተህ ስትፈካ ዝቅ ስትል እንዳየህው፣ እንደ እዚህ አዉሬ ሁን። ጣፋጭነት አወጀሬአዊነት ይፈልግ አለ፣ ጨክን ለሆድህ፣ አዉሬ ሁን... ብሎ እሚሰብክ ነው። ይህን ምስል ወይም መሰል ምስልዎች እያስመለከቱ የሙብል መጠጥ ስካርን ማማስከተል፣ የተኛውን ወይም የተሸነፈውን የሰውን ክፉውን ክፍል ማንቂያ እና ማሰይጠኛ ከፍተኛ ህቡዕ ጦርነትአቸው ነው። እነናሆም በሁኔታው እሚጠቃን እልፍ ሀበሻ፣ በተለይ ህፃንን እያሰቡከ ቢያንስ ትንሾቹ በመረረ መልኩ እሚጎዱ እሚሆኑ እንደ

እሚሆን ያስቡ ይወያዩ ነበር። የቱ ታዳጊ? ኧረ ወይም አዋቂ፣ እንደው ተኘተን ማን ይጎዳ ይሆን? በማዘን የታሸጉ ነገሮችን እሚሸጡ በብዛት ክፋት እሚያስተምሩ ስለሆነ፣ አይጠቀሟቸውም፣ ከአልተገደዱ። በጣፋጭ መጠጦች ፍጆታ ወቅት ስሜት ሲነድድ ፈጂው ግለሰብ የልብቅርጽ፣ የመተቃቀፍ፣ ባንዲራ፣ ወዘተ. ምልክቶች እንዲመመከት ቢደረግ ግን ብዙ የመፈቃቀር፣ መከባበር እና መሰል ስሜቶች ይሰበኩ ነበር። ይህን አቅምም አፈርድሜ የከተትንው በጨካኘነትአችን ነው በማለት ድህነትን ሳይሆን አለማወቅን አምርረው ይጸየፉት ነበር። በሆድይፍጀው ትተው፣ የተሻገሩት የቆየ ጉዳይአቸው ነበር። እንደ ለመዱት ወደ መዝናናትአቸው አተኮሩ። የዘይቱን እና ማንጎ ትኩስ *(ፍሬሽ)* ጭማቂዎች ብቻ አማራጭ ስለነበር እነእርሱን ተደባልቀው እንዲመጣላቸው በማዘዝ ወደ ፀሐይግባቷ አዝናኝ እይትአማ ጥሪ አተኮሩ። ደግ ሰዓት ላይ ደርሰው ስለ ነበር ፀሐይግባቷ መንፈስ አዳሽ ሆና መጣች። የደከመ ሙቀት፣ ግን ደማቅ ጨረር፣ ከፀሐይዋ ወደ ደመናው ተወረወረ። ብዙ ቀለምዎች ተሸናፊው ፀሐይ በደመናዎቹ ካብ ደረደረ። የደመናዎቹ ሽራነት አገልግሎት የህብረቀለሙ አሣሳል ጨዋታ ሲአስደስት፣ በራቃቸው ጥጋት ደግሞ ደማቅ ቀይ፣ ደምለበስ፣ ወደ መሆን እየተጠጋች ጀምበሯም አብራ አዝናናቻቸው። ቀይዋ ጀምበር ባልተለመደ ትልቅነት አስደምማ ስታበራ ከኮረብታው ስር ወረድ ብሎ በተንጣለለ ገላጣው የምድር ጫፍ ላይ ሆና ነበር እይቱን ታሰክረው ነበር። ደምለበስ አካሏን ተያይዞ፣ አጠገቧ ደግሞ ወደ ወፍራም ቢጫአማ አክሊል እሚከብባት ብርሃኗ አለ። እርሱን ከፍ ብሎ ወደ ቀረባት ደመናው እሚደርስ ደብዘዝ ብሎ ቡናማነት እሚይዝ ቀለም ነጥሮበት አለ፣ ከእርሱ ከፍ ተብሎ ወደ ምዕራብ ቀና እየተባለ ሲመጣ፣ አናት ወደ ሰማይ ሲንጋጠጥ፣ ቡናአማው ቀለም ጠፍቶ ደመናዎቹ የአህያ ሆድ መስለው ደግሞ ይገኙ አለ። ከእርሱ ጀርባ፣ ወደ ምእራቡ ሲዞር፣ ጭራሽ የፀሐይ ጨረር ተነፍጎ ሰማዩ፣ በሂደት ሂደቱ ጭለማ መሆን የጀመረ ሆኖ አለ። ከጨለማው እስከ ቀዩ ጀምበር የፀሐይዋ ድንቅ ፍንጣቂ እና የደመና መስተንግዶ መንፈስን ሰቅዞ ይሰርቅ፣ አልመልስም ይል ነበር። *'ዉቧ ፀሐይግባት፤' ሰማይአዊ ኪነ ተዓምር፤'* በመመልከቱ እንደተደመሙ የቀረበውን ጭማቂ ቀመስ አድርገው ሞከሩ። ናሆም በጭማቂው የሎሚ ጣዕም በሚወደው መጠን ስላልገነነበት አስተናጋጁን ተጨማሪ ሎሚ ቁራጭዎች አዘዘ እና ወደ ጀምበሯ መልሶ ዞረ። ሎሚዎቹ ሲመጡ መስም ተካፍሎ በእራሱ ብርጭቆ ዉስጥ ጨመቀ። በተለየ ናሆም ለሎሚ ትልቅ

ፍቅር አለው። ምንም ነገር ዉስጥ ቢገባ ዋኝአዊ *(ቨርሳታይል)* አገልግሎቱ በፈሳሽአማአዊ *(ፍሉይዲቲ)* ተቀያይሮ ከቀረበው ጣዕም ጋር በመሰባጠር ድንቅ ጣዕም ሲፈጥር ስላስተዋለ መቼም ችላ አይለውም። በተለየ የበሰለ ጣፋጭ ሎሚ ነፍሱ ነው። ወደ ጀምበሯ ከጉንጭ መሙላት ቀጥሎ ዘና በማለት ተደላድሎ ተቀመጠ እና ወደ መስ መለስ በማለትም ፈታ እያለ ጨዋታ ጀመረ። አናቱ ጀርባ ሁለት እጆቹን አቆላልፎ ትራስ ሰራ እና "እሺ አባት መስ! ኑሮ እንዴት ነው?" በማለት ጨዋታ ጀመረ። መስ ፊቱ ወደ ጀምበሩ ዋ እንደ ሆነ ወደ ናሆም ሳይዞር፣ በመጥለቅ ላይ ስለ በረታች በሥስት ፈዝዞ እያስተዋላት "ደግ ነው! ተያይዘነው አለ!" ብሎ መለሰ። ናሆም ጥቂት ሰመጥ እሚል ዘገባ ይፈልግ አለ። "እና እድገት አገኘህ? ደሞዝ ተጨመረ? ወይስ ሰለቸህ? ወይስ ፍቅርህ ለሥራው ዘንድሮ ጨመረ?" መሪ ሃሳብዎች ዘርዝሮ ለ ሰማጭ ወሬ ኮረኮረው። መስ ማብራራት እንደ አለበት የአውቅ አለ። ግን በናሆም ጎን እንደ አካሉ ልቡ የለም። በጀንበሯ ሙሉኛ መስጠም ፍቅር-አጠገብ ልቡ ይገኝ አለ። ምናቡ እና ሁለንተናው፣ ዝማኔ *(አፐዴት)* ከተፈጥሮአዊው ትርዒት ሊገጠምለት እንደ ተወሰደ እየተሰማው ነው። በሰማዩ ትርዒት ጭንቀት ቀለል እንዲለው ተደርጎ የታከመበት መሰለው። ስምጥ እርካታ እረብቦበት አስተዋለ። ስብእናው ቀልጠፍ እና ነቃ ብሎ ማእዶትአዊ *(ትራንስፎርሜሽናል)* ሽግግር ሲሰራበት አነበበ። ንቅዓተህሊናው በጉጉአዊነት *(ኪሪዮሲቲ)* ተጠለፈ። ሰማዩን አተኮረ እና ጥቂት ቆየ። ናሆምም። እጅግ ቅጽበትአዊ አፍታ በኋላ፣ አሁን ሰርጋ እማትታይ የሆነችው ጀንበር፣ በአድማሱ ጀርባ ጠዋትን ይዛ የጠዋት ጀምበር ሆና እምትነሳበት መንደር መኖሩን አስቦ በማሰላሰል ተደመመ። "እርሱን አቆይ እና የፀሐይ እና ምድር መስተጋብር፣ ነገረ-ሥራው ሁሉ፣ አይደንቅም በእናትህ? የእግዚእአብሔር ነገር!" በተመስጦ ነፍሱ ሰርጋ ተናገረ። ናሆም በመስ መመሰጥ ፈገግ አለ። ተማረከበት። መስ ተመራማሪ ምናብ አጊንቶ ብዙ ነገርዎች ሁሌም ያጠና፣ ለአንጎሉ ድፍኑን ሁሉ ይፈለፍል አለ። በተፈጥሮ እና ከህይወት-ኅዋአዊከተማ *(ዩንቨርስቲ ኦፍ ላይፍ)* ምሩቅነቱ ያገኘው ዕዉቀት አስደማሚ ነበር። ወደ ሸበበው ትእይንተ-ሰማይ እያተኮረ፣ መልሶ ሃሳቡን ጠረብ አደረገው። "ማለቴ ሰው መደነቅ እሚሻ ነፍስ አለው። ተፈጥሮ ደግሞ መንክር እሚሰኝ እልፍ መንገድ ሰጥታ እምታስደምም ናት። እኔ እምልህ ግን ፀሐይግባትዋን ስሾፍ ከመደመሙ ጀርባ የሆነ የቅለት፣ ፈታ ብሎ ከነፍስህ መሰረት የመደሰት ነገር ዘልጎ ይሰማህ አለ። ለምን ይህ ነፃነት እና አለመጨነቅ ከመደሰቱ እና

ማድነቁ ጀርባ እሚፈጠር ሆነ ነው ሃሳቤ?” ሣቅ ብሎ አየት በማድረግ ደመደመለት “በእርግጥ ከተጨማሪ ሃሳብዎቼ መሃል!”

ናሆም በሃሳቡ ትንሽ እየአብሰለሰለ ከፀሐይዋ አድማስ አልፋ መመጥ ኋላ የመጣውን ገጽታ በዓይኖቹ እያስተዋለ ለመደነቅ ዉበቱን አሥሰ። ምእራብአዊው ሰማይ ጨለም ቢልም፣ ከፊሉ የምስራቅ ሰማይ አሁንም በደመናው ላይ ደካማ ጨረርዎች ሰብስቦ ጸሐይ ለሰው ብትገባም ለደመናው ስብስብ ግን እንዳልገባች አሳብቆ አሳየ። ትርዒቱ እንዲዋብ አንድ በራሪጠለል *(ኤየርፐሌን)* ከአድማሱ እየቀረበ ሲከንፍ የተሰወረችውን ፀሐይ እንደ ደመናዎቹ ልዝዝ ጨረሮቿን ይዞ አንጸባረቀላቸው። ዉስጡ እሚጓዙ በአድማሱ እንደእሚደሰቱ በመገመት እሚሰማቸውን በትክክል ለመገመት ግን አቅቶት ተመኝቶ አለፈው። ወደ አገኘው እና የተፈቀደለት ድንቅ ትርዒት ተመለሰ። በእዛ የመመለስ ዉሳኔው ቅጽበት ግን አንጎሉ ሲሸውደው አስተዋለ። ልክ ሲዝናና የነበረው በድሃ መዝናኛ የሆነ ያክል፣ ልክ እሚበርሩት ሰዎች የደላአቸው ያክል እና መጠላት የእሚገባአቸው ያክል፣ በንቀት ስሜት ዉሳኔው በስውር ሲታጀብ አስተዋለ። የክሪስቶፈር ኖላን ጭንቀት እና እዉቅ ምክሩ ልክክ ብሎ ተገለጠለት። ደግ የመሰለንን የሞራል ዉሳኔ ስንወስን፣ ወይም ማንኛውንም ነገር ስንወስን፣ አንጎል ግን በደፈጣ ዉጊያ የገር ማታለል ባህሪ ይሰጠን ይሆን አለ። ይህም፣ ናሆም ልክ የበራሪዎቹን ሰዎች ሁኔታ ስሎ በመንፈስ አብሮአቸው እረካ። ቀጠለ እና አብሮ ሊሆን እና ለእራሱ ሊመለከት ተመኘ። በእየቅጽበት ክፍልፋዮች ሃሳቡ እየተረማመደ ወደ አሁኗ እይታ አተኩር እሚል ጥሪ አንጎሉ ሰጠው። ልክ ለእኔም ቀን ይኖረኝ ይሆን አለ ብሎ የበረራውን ጉዳይ ሲሻገር ግን አንጎሉ ኖላን እንደእሚለው የወረወራትን እጅግ ቅጽበትአዊ አገነዛዘብ አፈፍ አደረጋት። ይህም በራሪዎቹን መናቅ፣ ማቅለል፣ በዴንራቢስነት መጥላት፣ ምንአልባት መመቃኘት ወዘተ. ስሜቶች እሚገልጹት አረዳድ ጋር አጣብቆ ከአንጎሉ ሲሾኝአቸው አስተዋለ። ያሰበው አንድቀን በርሬ አይ ይሆን አለ ቢሆንም፣ ጨዋ አመለካከት ቢሆንም፣ ልክ ሲተወው ግን የተንሸራተተው እና ያላስተዋለው ሃሳብ የሰመጠበት በህቡዕ ነው። ተደብቆ። ለእዛ ነው ኖላን ስታደርጉ ስትሰራሩ፣ ስታቅዱ እንኳ፣ ከጎን አብሮ እሚደበቅ ስሜትን አስተውሉ። ‘ባቤ የሳለው በእርግጥ ሰው በግልጥ ፍልሚያን እየሾፈተረ ሲተረጉም እና ሲረዳ ግን በግል ጉዳይ ሳይታሰብ መተርጎም ወቅት ነው።

እንደ “ዊችስ ሠንበት” እሚሰኘው ዕዉቅ የሰው ሁሉ የአንጎል ፈተና አስመልካች ስእል፣ ሰው በእርግጥ ስለመዶሻ ሲነገር፣ መዶሻ ሳይሆን ወይም ሚስማር ወይም መዶሻ ያሰቃየውን ስቃይ እየሳለ እሚያደምጥ አለ። ይህን ስሜት ፈልቅቆ በስቶይስት ፊት ሆኖ መቆጣጠር መቻል እና ንጽሐ ሃሳብን ወይም ቁጥጥር መከወንን ብዙዎች ይመክሩት አለ። እሚሰማን ገባኝ ከአልንው ተቃራኒ ሆኖ ያለ ስሜት ሆኖ እናገኘው አለ። ለእዛ ነው፣ አሁንም ተቆጣጠሩት አሊያም ይጎዳ አለ፣ ብሎ ይህ ጭምት ፊልም ሰሪ በትሁትነቱ ሆኖ ሁሌም እሚናገረው እሚባለው። *'ስለ እዛ እናወራ አለን ወደፊት፤'* ቢጠቀለል፣ በአጭሩ፣ አንጎል በሰከንድ ብዙ ሃሳብ እኛ ሳናቅ ይከውን አለ ይባል አለ። ይህ ቀረብ ያለውን አሠራር መቆጣጠር ግን የገጸባህሪያችንን መቆጣጠር አቅም አመልካች ነው። ናሆም ድንገት የእሚያድግበት እና በሰል እሚልበት ትምህርትን አጊንቶ ለእረጋው ህላዌ ተጨማሪ ግብዓት ሆነለት። ያገኘውን ምስጢር ለማመንዠክ አቅዶ ዋጠው እና ወደ ድባቡ ተካፋይነት ከእብስልስሉ ተመለሰ። ግሩም ድንቅ ጸጥታ ከነፋሻአማ አየር ጋር ሲከብብአቸው ወደ አድማሱ፣ ሰማዩ፣ እና ኮረብታው ስር ወደ ተነጠፈው ዝቅተኛ የመሬት ወለል እየቃኘ ተመለከተ። እርግጥ ድንቅ መደመም መስ እንዳለው አለ። እርግጥም እርሱን ተከትሎ የቅልል እና ዘና ማለት ስሜት ደግሞ አለ። ይህን መዝግቦ አስተዋለ። *'እዉነትም ተፈጥሮአዊ መስህብ ስብእና ዝማኔ ይሰጥ አለ፤'*

ያዉጠነጠነውን ጨምቆ መላምት ቀመረ እና ወደ እሚጠብቀው አጎቱ ዞረ። “እሚመስለኝ፣ ሰው ዉበት አድናቂነት እንደ ጣትዎቹ ሁሉ ከአካሉ ጋር ተገጥሞለት አለበት። ይህ ክፍሉ ግን በኛ መደበኛ ወይም ኢመደበኛ አኗኗር ሁሉ፣ ልተገለጸም። የእኛ ሞገደኛ ሙዚቃ ወይም ስነጽሑፍ ዉጤት፣ ዉበት አድንቆ ከማሳወቁ በቀረ፣ ወደ ተግባርተኮር ነብስ መሳጭ መዝናኛ አደና ውይይት ወይም ስብከት አልተቀየረም። ቢበዛ ከእሚሆን ከስነጥበብዎች ላይ ማንፀባረቁ አልፎ፤ በመደበኛነት አይነተኛው ሀበሻ በመስህብዎች ነሁልሎ እማይደሰት ስለሆነ ደግሞ፣ የነብሱ በዉበት ብቻ እምትረካ ክፍሏ ዘላለም ተጨቁኖ ይቀር አለ ማለት ነው። ግን ነብስ ኢአመክዮአዊ *(አንሪዝኔብል)* ጉጉአዊነት ይነሸጣት፣ ይሞርዳት፣ ይስባት፣ ያስደስታት አለ። የአ፣ በቃ ተፈጥሮዋ ነው። በአጭሩ ሰው ሁሉ መደመም እምትሻ ነብስ ስለ አለችው ነው፤ አንዱ ማብራሪአ።” መስ ወደ ናሆም ተመልክቶ አናቱን በመነቅነቅ ለመገንዘብ በመጣር ከጭማቂው ተጎነጨ።

“እየጠጣህ ታዳጊው!” በማለት አሳሰበው። ናሆምም ፈገግ ብሎ ተጎነጨ። “ትንሽ አናናስ ባይጨርሱብን ኖሮ እማ ምን ትሆኚ ነበር!” ብርጭቆዋ ገመስ እንደ አለች ፊቱ ጎን አቁሞ አናገራት። መስ ፈገግ አለ። “እና ተፈጥሮአችንን ተፃርራችሁ ሀበሻዎች አትመሰጡ አትዝናኑም ፤ እና በነብስ ታምቃችኋል እያልከን ነው? ገና ሆድአችን ሳይሞላ ወደ መዝናናት? እ?” መስ በመገረም ጠየቀ። ናሆም ጥርሱን ነከስ አድርጎ እንዴት እንደ እሚአብራራ አሰበ እና መልስ ሰድሮ መተረኩን ቀጠለ።

“ምን መሰለህ? ሆድ ተፈጥሮአዊ ነው። አበቃ! ዛፍም ይመገብ አለ፣ ትልም ይመገብ አለ፣ ሰውም! ግን ሰው ለሆድ ማሳደድ አልተፈጠረም። መጽሐፍቅዱስ እንኳ ዓለሙ የ ተፈጠረው ለአንክሮ ወ ተዘክሮ እሚለን ነው። ማለትም በሆድ ማሳደድ ብቻ እንድንጠመድ ቢታሰብልን ኖሮ ዓለሙ እሚበላ ብቻ ይሆን ነበር። ግን ዓለሙ እንደ እምታየው…” እጁን ወደ አድማሱ የደከመ ብርሃን ጭራ እና ሰማዩ አወነጫጨፈ። ፉት ብሎ ድጋሚ በሥሱ ጉሮሮውን አረጠበ እና ቀጠለ፡፡

“አንድም ሰው አሳሽ እና ጓጊ ነብስ ተሰጠው፣ አንድም ዓለሙ ያን አንጸባርቆ ባስደማሚ ትርዒትዎች የታጨቀ ሆነ። በሌላ ጎን ደግሞ ለምሳሌ እንደ አልኩህ እንደ እምንደሰተው እና ነብስ እንደ እምናረካው ሁሉ፣ በሌላ እይታ ደግሞ አምላክን እንድናደንቅ እና ጥበቡን እና እርሱን እንድናይበት ጭምር ይህ ሁሉ ሆነ። አንክሮት ማለት እግዚእአብሔር ታላቅ ነው ብሎ በስራው ጉብኝት መደመም ነው፤ ዓለሙ እና ዉበቷ ሁሉ የእጆቹ ሙከራ ናት። ይህን አይቶ ማነከር ደግሞ ለርሱ አንዱ ምስጋና ነው። ለእዛ ነው ዘማሪት ምርትነሽ ‘አምላኬ ሆይ.. በሰማይ የ አለህ፣ አይህ አለሁ በፍጥረትህ ጌጠኛ ሆነህ፤' ያለችው እና ከዉቅያኖስ እስከ ነፋስዎች እና አራዊት ምልከታ መደመምዋን ገልፃ ዘርዝራ እምትዘምርለት። ለነገሩ፣ በክርስትና እምነት ስትበቃ፣ ምድርን የከበቡዋት ሌዋታን እና ብሔሞት፣ በአንዴ እልፍ እና እልፍ ዝሆንዎች ለምሣ እሚመገብ አህጉር እሚአክል የአዉሬ ዘር ወዘተ. ትመለከት አለህ ተብሎ ይሰበክ አለ። ከየት መጣ ይህ ሁሉ? መብላቸውስ እንዴት ተበልቶ አያልቅም አይራቡም ትል አለህ? ከእዛ እግዚእአብሔር ታላቅ እማይሳነውም ነው እንድትል ነበር እና የተመለከትከው አንክሮት ይመጣ አለ። አምላክ የመመገብ ጥበቡ ይደንቅህ አለ ማለት አመሰገንህው ማለት ነው። ይህ ግን ለበቁት እግዚእአብሔርንም እንዲደመሙበት ቸርነቱን እሚአሳይበት ነው። እና ለእኛም በመጠኑ

ከፍተኛ ማድነቂያ መስህብዎች እንዲሁ አሉን ማለት ነው።" ፈገግ እያለ ነጥቡን ጠበብ አደረገለት። መስ በመደነቅ አድምጦ መልሶ ግን ጠየቀ። "ያልከው... ሀበሻ ተጎድቶ አለ ምናምን መሰለኝ?" ናሆም አናቱን ነቀነቀ እና ቀጠለ። "እንደ እዛ ነው። የዘረሰው ተፈጥሮ፣ የመንፈሱን ሙብል ከሆዱ መሳለመሳነት እንዲያስተናግደው ይጋብዘው አለ። ይህ በአመክዮ ነው። አንድም አምላክህን ታስብ አለህ። አንድም ድንቅ መጀመሪአ ያልነው የስብእና ዝማኔ ይግትህ፤ ያነቃቃህ አለ። በተፈጥሮ ዉበት አሠሳ ነብስህ እርካታ ስትሞላ፣ ጭንቀት ሲገፈፍልህ፣ እምትመለከተው የስብእና ዝማኔው ሲከሰት ነው። ይህ ጉብኝትህ ሲደጋገም ደግሞ ጭንቀት ገጸባህሪህ በቋሚነት ይርቅህ አለ። ስብእናህ ልክ አሁን በቀደመ ፀሐይግባት ቅጽበቱ እንደ አደገው ደጋግሞ እሚአድግ ይሆን አለ። በቋሚነት የሰከረ ሰው ንጽህና ማለትም አለመጨነቅ ገባልህ ማለት ነው። የዓለም ድንቃድንቅዎችን፣ የምድር ተፈጥሮ መስህብዎችን፣ የሰማይ ትንግርትአዊ መስተጋብርን ወዘተ. እምታስስ ትሆን አለ። ይህ ደግሞ እማይቋረጥ እና ቋሚ ጭንቀት አልባ፣ ቀለል ፈታ ማለትን በአኗኗርህ ይፈጥርብህ አለ እና። በሂደት ስብእናህ በእዚህ ቅጽበት ስትደሰት እንደ ወረረህ መቅለል በቋሚነት እሚከብብህ ይሆን አለ ማለት ነው።" መስ በመደመም ምስጢር ብጤ የነጸረ መሰለው እና አናቱን አወዛወዘ። "ዋው! እና ሙብል በማሳደድ ብቻ ድሃ ስብእና ኖሮን እማንመነደገው ለእዛ ጭምር ነው በለኛ። የሠለጠነ ተነሳሽ መንፈስ የለንማ!" ናሆም ያለውን ስለ ተገነዘበ፣ ተስማምቶ ጥርሱን በመንከስ እራሱን እየቀነቀ።፡

"አዎን! ይህ ብቻ ግን አይደለም የቀረብን። ልክ ይሄ ስሜት ሲደጋገም፣ ተፈጥሮአዊ እና ሰውሰራሽ መስህብ አሳድደን ስንመለከት እና በቋሚነት ስንማረክ ስብእና ዝማኔው ወጥ ሆኖ አዲስ ልዑል ስብእና ያድግብን አለ። አንድ ነገር ይለወጥልን አለ ማለት ነው። ይህም በጭንቀት እማይወጠር ሰው አድርጎን ወደ እየ ግል ሥራዎችአችን እና ሂወትአችን ይልከን አለ። ከእዚህ መልስ ወደ ሥራ እና ሰብአዊ መስተጋብር ስትሄድ ከጭንቀት አልባ እና ቀና አተያይ አግጣጫ ሆነህ ሁሉን ትመለከት አለህ ማለት ነው። ምክንያቱም መስህቡ ሲአስደምምህ እና ስትመረምረው ነብስህ አንዱ ፍላጎትዋ ተሚልቶ ማንነትህ ከባህል እና መስተጋብርአዊ ወይም አኗኗር ጭንቅ ወደ ተፈጥሮአዊ ነባር (ዲፎልት) አርነት ተመልሳአለች እና! ለነብስህ ተፈጥሮ ስባት አሰዝናንታት ስትመለስ ቻው ትላት አለች እና። ይህ

የተፈጥሮ ቻው ሰላምታ ደግሞ በድንቅ እኛ የእማናውቀው ቋንቋ እሚከናውን ነው። ለምሳሌ ግን ብንተረጉመው አንዱ ጭብጡ እንዲህ ነው።

‘በርቺ በርቺ!

እራስሽን አታሙቺ!

ተፈጥሮ ነው ዉብ፣

እንዲሁ ሁኚ አንቺ፤

በአዎንታአዊነት ተመቻቺ፤

በርቺ! በርቺ!

ናሆም ይህን ሲል መስ ከት ብሎ ሣቀ። “ዉብ ዓለም ዉስጥ በጭንቀት አትሙቱ፤ ነው መልእክቱ?” በናሆም አገላለጽ ተደስቶ ሃሳቡን ደግሞ እንዲሁ አጤነ። እዉነትም በእርግጥ የእሚሰማን ቅለት እንዲህ ያሉ ቋንቋ ተፈጥሮአዊ ዉበት ስለ እምትሾክከን ነው ብሎ መገንዘብ ይቻል አለ ብሎ አመነ።

ናሆም ቀጥሎ “ይህ መልእክትዋን ከእምገልጽልህ በላይ አጠንክራ ለነብስአችን ትነግራት አለ። አንተ ግን አትሰማውም። ግን ነብስህ ሰምታ ያዎንታአዊነት አንሳፋፊ አየር ተሞልቶላት፣ ዉጤቱን ብቻ ከስሜትህ ታይ አለህ። ማንነትህ አዲስ ሆና ታድሳ በደስታ፣ ፍቅር፣ ትጋት ለመኖር ስትዘጋጅ ቆሻሻ ጭንቀትህን ስትነጠቅ ይሰማህ አለ።” ናሆም ይህን ሲል የመስ አንጎል በግልጥ መረዳት ሆኖ አንድ ተሞክሮው ጋር ነጥቡን አስተሳሰረ። ልክ ጎንደር ከተማዋን እንደ ጎበኘ ወደ እውቅ የንጉሥ መንደር ተሻገረ። በምስል የተቀረጸው የፋሲለደስ ቤተመንግስት ከእዉነታው እማይመጣጠን ነብስ አዳሽ ድንቅ ተዓምር ሆኖ ነብሱ ስትቦርቅ በእራሱ መደሰት እና ኩራት ሲርከፈከፍበት ተመልክቶ ነበር። ሂወቴ ድንቅ መስተንግዶ ያስፈልጋት አለ ብሎ እንዲወስን ትልቅነትን እዉነትም በርቺያ በእሚል መልእክት መስህቧ ነግራው እንደ ነበረ አስታወሰ። ላሊበላን ቀጥሎ ሲመለከትም እንደ ወፍ ብረር ብረር እሚአሰኝ ድንቅ ስሜት ወርሮት ነበር። በትንሽ ነገር ለመጨነቅ እና ለመታሰር ከቶ እንደ

እማይመለስ እንደ ሆነ አሣስቦት ነበር። በእርግጥ ከፍተኛ ደስታው እንደ እዚህ ዓለምን በመዞር ወይም ሃገርአችንን በመዞር ቢቃረም ቋሚ የሰብእና ዝማኔ እሚአዉስ እንደ ሆነ ናሆም ሲአብራራ በመስማማት አስተዋለ።፡

ናሆም ወደ ሃሳቡ መደምደም ቀጠለ። "እና እኛ በልዩልዩ ተፈጥሮ እና ሰብእአዊ መስህብዎች ተከብበንም ዞረን እማንጎበኝ እና እማንደሰት፤ እማንነቃቃ ነን። በዛ መነሾ፣ ነብስአችን ተሰውራ ትቆጣን አለ። ስጦታ ከልክለናት አለ። ነብስአችን የመንቃት እና ለካ ሂወት ዉብ ድንቅ ናት እሚሰኝ ዉድ ዋጋ ያለው አረዳድ ካመለጣት ደግሞ፣ የግለንቀት (ሰልፍቢሊትሊንግ)፣ ዋጋችንን አለማወቅ፣ ሰብእና ይከብበን አለ። በታደሰ መንፈስ ዓለሙ ዉብ ድንቅ ነው፣ የተሰራው ለእኔ ነው እኔም ዉብ ድንቅ ነኝ እሚል ስነልቦና በስዉር ይሰረቅብህ ስለአለ። አያይዘህ ደግሞ ለ ማፍቀር ለመፈቀር ለመስራት ለመተባበር ትበረታ የነበርህ እንዲሁ ትደነዝዝ አለህ። ግን በጉብኝትዎቹ ነብስህ ስትነሣሳ ሰብእአዊነት ይይዝህ እንደ ሠለጠነ ሰው ትኖር፣ ታስብ፣ ሁሉን ታከብር ታፈቅር፣ አለህ። ዘረኛነት ያስጠላህ አለ። ዘረኛ ጥንብአንሳ ነው እሚለው የነቢዩ መሐመድ ቁጣ ይገባህ አለ። ተፈጥሮ አንድ ናት! ድንቅ ዉብ። መከፋፈል መለያየቱን እንደእስርቤት እንድትመለከተው ደርግህ አለ። ኢሰብእአዊነትን ትጠላ ዘንድ ግን በእዚህ መንገድ እንድትበቃ ተፈጥሮን ከነብስህ አስገብተህ በወጥነት ልትቀምሳት ይገባ አለ። አንተ ስለ ጉንዳንዎች፣ ወፍአንበሪ *(ድራጎን)*፣ ተኔአንበሪ *(ዳይኖሰር)*፣ እና ስለ ወፍዎች ባህሪዎች ተነግሮህ ብትማር ተደምመህ ነብስህ ወደ ተፈጥሮ አረዳድ ትገባ እና ሰውን ሁሉ እንደ ሰው ወደ ማየት ሁሉ ትለወጥ አለህ። ይህንን ሁሉ ሰብአዊ አኗኗር ግን አጥተን አለ። ከተፈጥሮ ስለራቅን። ያደጉ ሃገርዎች እንኳን ዜጋዎች እርስ ለእርስ ሊጣሉ እኛን ተቀብለው እንደ ሰማይቤት መሰል ደግ እድልዎች ግብዣ እና ጥበቃ ጋር እሚአስተናግዱን ናቸው። ከእራስአቸው ፈጽሞ ደግ መጠን ይደባልቁን አለ። እኛ በዘር የተለየ ሀበሻን ከምናገለው ያነሰ መገለል አላቸው። በበአድ ምድር። አንድአርግአቸው ጽጌ ለምሳሌ ሃገሩ ስትበድለው እንግሊዝ ግን ዜግነት አጊንቶ ስለ ነበር አፄ ቴዎድሮስን ገድለው ጥቂት ዜጋዎች እንደ አዳኑ እንግሊዝአዊ የተደረገ የእኛንው ዜጋ በመሰል ጥረት ይሟገቱለት ነበር። ከየትም ና፣ ዜጋነትህ ያን የአክል ነው። "እንግዳ ተቀባይ" ሃገር ለእኔ ያ ነው። ግን ተፈጥሮን ባያስሱ፣ ሰውን በሰውነቱ የመረዳት አቅምአቸው አናሳ ይሆን ነበር ባይ ነኝ። እኛ ደግሞ

እርስ ለርስ እንኳ አንስማማም። የተፈጥሮ ዉበት ደግሞ አልገባንም። ልክ ሲገባን ግን፣ እንኳን ለ ዜጋ፣ እንኳን ለሃገር ትቶ ተሰደደ ሰው ፍጥረት፣ ለእንሠሳው እና አየሩ መብት እንኳ እምንሟሟትለት ይሆን ነበር። ስለ እዚህ ያጣንው መስህብ መረዳት ብቻ አይደለም። ስልጣኔን ነው። መልሱ ወደ ዉበት አድናቂነት መመለስ ነው። ስብእናህ ዋናውን ሁለንተናአዊ ጥሬ ኢቃውን አጥቶ አምላክን በስብከት ብቻ መቀበል ተገድዶ አለ። መጨናነቅ እሚከብበን፣ የኑሮ ድባቴውን መገፍተር እሚከብደን፣ እና ለኑሮ በትኩረት አለ መሰናዳት እሚቀናን፣ ለፍቅር እና አንድነት እምንሰንፈው፣ ለምኑቅጡ ውጥንቅጥ እምንሠጠው... ይህ ክፍተትአችን አስተዋፅዖ አድርጎብን ነው።” መስ ተደምሞ አደመጠ። እዉነት እንደ እሚሆን ወይም ተፅዕኖ እንደ አለው አመነ። “ይህ ከባድ ማጣት ነው! ሀገሬ! ይህ ትልቅ ስንኩልና ነው!” አለ። ናሆም ከጭማቂው ጠጣ እና ልቡን ጨምሮ ሰበረበት። “ይህ ብቻ አይደለም። አንድ ደግሞ ብርቱ ማጣት ገጥሞን አለ!” ሲል አከለ እና ወፍራም ፈሳሹን ደግሞ አነሳ። መስም ስምንት ክሬም ኬክዎችን ጠቅልሎ እንዲዘገጅለት እና ሂሳቡን እንዲአመጣመት አስተናጋጁን አዘዘ። ወዲአው በፍጥነት አሸጎ ኬክዎቹን አመጣ። በ ተእግ. (ተጨማሪ እሴት ግብር) ደረሰኙ ላይ ወጪወዎቹን ተመልክቶ ዋጋውን እና የሁለት ብርዎች ጉርሻ አክሎ አስቀመጠ እና ለመንገዱ ወጪ እንዲሆን መቶ ብሩን ሰጥቶ ዝርዝር እንዲመጣለት ደግሞ አዘዘ። “እና ምን ይጨመርብን ይሆን ደግሞ! ያጣንውን እንኳ በቅጡ እማናውቅ ነን ለካ!” አለ ወደ ታዳጊው ወጣት ዞሮ። ናሆም ቀጠለ። “ባጭሩ ብነግርህ ሌላው ያመለጠን ነገር ቢኖር እልፍ ነገርዎችን በምንም ሳይሆን በተፈጥሮ እና ሰው ሰራሽ መስህብዎች ማጥናት ነበር እምንማረው! ከተፈጥሮ ብዙ የአኗኗር ማዘመኛ ጎዳናዎችን እንሠበስብ ነበር!” አለ። መስ በፈገግታ ሆኖ መደመሙን አናት በመነቅነቅ አሳወቀ። ዝርዝር-ብሩን ተቀብለው ደንገዝገዝ ብሎ ስለነበር በዝግታ እርምጃ ወጡ እና የባለሦስት እግርዎቹን አገልጋዮች በመጠበቅ መወያየቱን ቀጠሉ።፡

ናሆም ማብራራቱን ከ አቆመበት አነሳው። “ለ ምሳሌ፣ ሙዓዘጥበብ ዲአቆን ዳንኤል ክብረት እንዳለው” አሽከርካሪ መጥቶ ሲቆም ተገባብዘው ገቡ። ሲመቻቹ መስ ከአቋረጠበት ሊአስቀጥል “ምን አለ ደግሞ?” አለው። “የ ሰርቆአደርዎች ስብሰባ ላይ” ብሎ ልኮት *(ሪፈረንስ)* ጠቅሶ ሲጀምር መስ ሁሉን መጽሐፍዎቹን ስለ አነበበለት በማስታወስ አናቱን ነቀነቀ። እዛ ላይ የግል እና ሃገርአዊ አኗኗር ዘዴ-ምክሮች ተነስተው ይንሸራሸሩ ነበር።

የነጥብዎቹ መብዛት ግን የቱን ናሆም እንደ እሚአወራ እንዲጠብቅ አስገደደው እና "እሺ!" ሲል ሹፌሩም የሰባ ወግ እንደ አለ ተረድቶ ጆሮውን ጣል አድርጎ መስማቱን እና መንዳቱን ጀመረ። ናሆም ቀጠለለት። "ለ ምሳሌ የሰው መኖሪአ እማይመስል ደረጃ እሚደርሱ በግንባታ ቆሻሻ እሚያሥጸይፉ የግንባታ አያያዝ ሀገርአዊ ስንፍናአችን አነሳ እና ከእነ ላሊበላ ግንብ አነፃፀረልን። ላሊበላ እና አክሱም ላይ ድንቅዎቹ ግንብዎች ሲገነቡ አንዲት የግንባታ ተረፈምርት ፦ የተጠራረበው ድንጋይ ክምር፣ በተመራማሪዎች ቢፈለግ ከቶ አልተገኘም። የድንጋይ ቆሻሻ ግን ግድ መቼም ከመጠረቡ ጎን ተቆልሎ ነበር። ሁለቱም የተጠረቡ ድንጋይዎች ነበሩ እና። ብናጠና ኖሮ ግን፣ እንዴት ቆሻሻ እንደ አስወገዱ እንማር እና ዛሬ ከተማ ስንገነባ አናቆሸሽም ነበር አለ። ልልህ የፈለግሁት መስህብዎች ስትጎበኝ ነብስ ከማንቃቱ ጎን ብዙ የ አኗኗር መላ መማር ትችል አለህ ነው። ለምሳሌ በዓለም የተመዘገበ ስምጡ ዋሻ አራት መቶ ሜትርዎች አካባቢ ሠርጉዶ በላቲን አሜሪካ አለ። እዛ ዉስጥ የሀር ትልዎች በእሚደንቅ ወጥመድ በራሪ ትንኝዎች አጥምደው መብልአቸውን ሲመገቡ እና ሲኖሩ የተፈጥሮ መስተጋብር እማይዛባ እንደ ሆነ እና ወጥመድ ሰርቶ ተደብቆ አጥምዶ መያዝን በሌላ ጥበብ ደግሞ ሲከወን ተደምመህ ትማርበት አለህ። በፊልቆን *(ፋልከን)* ወፍ ደግሞ እሚደንቅ ከሞት መነሳት ትማር አለህ። አምስትመቶ ዓመትዎች ኖሮ ወደ ግብፅ ይበርር አለ። ያም ሞቱን ስለ እሚአቅ እድሜው ሲደርስ እሚያደርገው ነው። እና እዚያ ሄዶ በሞትአልጋው አሸዋ ላይ ይተኛ አለ። እራሱን በፈጣኒት *(ሃይፐር)* ማረጋገብ እሳት ፈብርኮ ያነድደው አለ። ሲነድድ ሞቶ አመድ ይሆን አለ። ወዲያው እማይዛባ በሆነ አምላክአዊ ተዓምር ደመና ደምኖ ዝናብ ይዘንብ እና ይጨቀይ አለ። ከአመዱ ጭቃ አንድ ትል እጭ ይሆን እና ብዙ ሳይቆይ ይወለድ አለ። በቀንዎች ቆይታ ጥንጥ በራሪ ወፍ ከእጩ እንደ እንቁላል ጫጩት አድርጎት ፈልፍሎ ይወጣ አለ። ወፉ አደግ እስኪል እየ አኮበኮበ መብረር ተለማምዶ ከአመዱ ይነሳ አለ። ወደ ሰማይ ከፍብሎ ይወጣ እና በከፍታ ክንፎች እየአማታ ይበርር አለ። ይህ መልሶ ከተቃጠለው ፊልቆን እሚነሳው አዲሱ ፊልቆን ነው። ለሌላ አምስትመቶ አመቶች እራሱን ሆኖ ደግመለ ይመለስ አለ ማለት ነው!" መስ ትርክቱን አድምጦ ስለ ትንሳዔ ሙታን የበለጠ ማብራሪአ እሚደረገውን የፊልቆን ነገርን ተደምሞ አሰበበት። ሹፌሩም በመደነቅ አደመጠ። ናሆም ቀጠለ። "ስለ ፊልቆን አናውቅም። ቤተክህነት ምሁር ብቻ የአውቀው አለ። በአደጉት ሃገርዎች

ግን እብድ እዉቀት እና አነቃቂ ትርክት ነው፡- በመደበኛ ባህል ደረጃ። 'ከአመዱ እንደ ፊልቆን እነሳ አለሁ!' እሚል ዝነኛ አባባል እንግሊዝኛ ዉስጥ አለ። ማንም ሲደብተው፣ ከስራ ሲባረር ወይ ሲሸነፍ፣ ከሞትም መነሳት አለ ብሎ ሁኔታውን እሚያቀልልበት መደበኛ እዉቀት ሆነ። እንዲሁ እነርሱ ጋር ንስርም ተወዳጅ ነው። ሲዘንብ እንደ ወፍዎች ከመጨነቅ እና ለመጠለል እየተራወጠ ወደ ዛፍ ከመሸሽ ከእሚያዘንብ ዳመና ጀርባ ወጥቶ በመንሳፈፍ ዝናቡን ያሸንፍ አለ። ዝናቡ ሲአበቃ ከደመና በታች ይመለስ አለ። ብቻ ለአብነት እንጂ ምንም የስነፍጥረት (ክሪኤሽን) ዉበት ተዘርዝሮ አያልቅም። እልፍ ጥበብዎችን፣ ብልሃትዎችን፣ ታሪነትን፣ ብዙ መምዎችን ከስነፍጥረት ዘረፍጥረትዎች እና መስተጋብርአቸው ትቀስም አለህ። ብልህ ትሆን አለ። ፈብራኪ ትሆን አለ። ከድንቅ ሰውሰራሽ መስህብዎችም ድንቅ ጥበብዎች፣ በትጋትአማአዊነት (ኮሚትመንት) መስራትን፣ ማቀድ-ማሰላለሰልን እና ይቻልአለን ትማር አለህ፤ ተገድደህ። ጎንደር እና ላሊበላ ጥንት የሰሩት ኪነህንፃ ዛሬ ሲቆም እና ሲአስደምም እኛ በኅዋአዊከተማዎች ለተማሪዎች እምንገነባአቸው ቤትዎች በዘመነ ሽልፍኖት (ቴክኖሎጂ) እንኳ ታግዘን ወዲአው እሚፈረካከሱ እና ወዲአው እሚአሰቅቁን ናቸው። ይህ የራስ ጀርባን እንኳ የመንብኘት አቅምአችን የአሳጣን ሌላው ዉድቀት ነው ማለት ነው።" ሹፌሩ መዳረሻውን ነክቶ ወሬው ጥሞት ጥቂት ሂሳብ ሳይጠይቅ አደመጠ። ፈገግ ብለው ሂሳቡን ሰጥተውት ወደ ቀጣይ መሰል ተሽከርካሪ ገብተው ወሬውን መጨረስ ተያያዙ። ናሆም ቀጠለ እና ከተሽከርካሪው ሙዚቃ እየታገለ ማውራቱን ተያያዘ፡፡

"በ አጭሩ ከተፈጥሮ መስህብ ቁርኝት ሲኖረን ግን ሁሉ ወደ ስኬት ያመራ አለ። ባለህበት ሙያ ላንተ እሚሆን ድንቅ ነገር ትማር አለህ። ተፈጥሮ ስትደመምባት አንድም እምትሰጥህ እነ እዚህን ጥበብዎች ዝቃ እና ዝቃ ነው። ስለ እዚህ ከተፈጥሮ እና ሰው ሰራሽ መስህብዎች፣ ሀበሻ ስለራቀ በስራዎቹ እና አኗኗሩ ብልሃት እና ስኬት ተቀንሶበት ወይም ተወስዶበት አለ። ለምሳሌ ቀላሉ ማስረጃ እኮ ከትል ቅዱስ ያሬድ የተማረውን ማየት በቂ ነው። ሰባት ጊዜ ወድቃ መብሏን ባለመታከትዋ ስታገኝ አለመሸነፍን ተምሮ በመማሩ በረታ። ይቺ ትል ባትኖር ያሬድ ተፈጥሮ 'በርታ በርታ...፣ ' አትሸነፍ አትለውም ነበር። ባትለው ደግሞ መንፈስ ከፍቶ መብል ከሰማይ እሚአወርድ የዜማ መዓት አይገኝ ይሆን አለ ይሉ አለ። ሰር ይስሃቅ ኒዉተን

ደግሞ የበለስ ፍሬ ስትወድቅበት ስለ መዉደቅ-መነሳት ሳይሆን ስለ ስህበት ተማረ። የኒዉተን እንቅስቃሴ ህግ ተወጠነ። ስንት ግኝት ከዛ እና መሰል ግንዛቤዎች ተከትሎ አደገ። ስለእዚህ ከተፈጥሮ ተምሮ ሂወትህን ማብራት አለመቻሉ ጉድለትአችን ነው። ከስብእና ዝማኔ እና ጥበብ የመቅሰም አለመቻልአችን ጋር እሚታከተለው ድህነት ኢፈጠራአዊነት ነው። አንዱ መርገምአችን የመስህብዎች ቁርኝት ማጣትአችን ነው። ስንቱ ትልቅ ነገር የፈጠረ መነሻው ትንሽዬ ተፈጥሮን መመልነት ነበር!? የመርማሪ እና ፈጣሪ አንጎል፣ በተፈጥሮው፣ መፍጠር መመራመር ይፈልግ አለ። ለዛ ደግሞ ነብሱ ከተፈጥሮ ትማር እና ትዘጋጅለት ነበር። ይህ ግን በኛ ባህል የለም እና በእዛም ፈጣሪዎች አይደለንም። በእዛ ሳቢአ አዉሬአዊነት እሚስማማን ሆንን። አንዱ የእኛ መልስ ከመስህብዎች መታረቅ ነው ማለት ነው። ቅድም በፀሐይግባቷ የተሰማህን አስተውል። ድንቅ ነፃነት እና አለመጨነቅ፣ የተሰማህ ልዩ-ህብረቀለም፣ ነብስህን ነጥቃ ዉበት እና መስተጋብርአዊ ስኬትን ስትሰብከው የተፈጠረ ነው። ልብህ የተፈጥሮ ትያትር ስለ አደመጠ ነው። የኑሮ-ድባቴህ የተገፈተረው፣ ትልቅ ደስታ የተሰማህ፣ እና ልትገነዘበው የሞከርከው፣ ለእዛ ነበር።”

ናሆም ይህን ሲል ሙዚቃውን በ መሃል ቀነስ አድርጎ እሚአሽከረክረውም ሹፌር እንዲሁ የ አደምጥ ነበር። ወደ ቤት እሚወስድ ጎዳናአቸው ላይ ሲደርሱ አስቁመው ሂሳብ አወራረዱ እና ቀሪ አጭሩን መንገድ በግሮች ተያያዙት። “እና ብዙ ነገር አለ። ለምሳሌ ጥንትአዊ ወይም ማእከልአዊ ዘመንዎች መመርመሩ፣ ድብቅ ምስጢርዎች ወይም መልእክትዎችንም ሊሰጠን ይችል ነበር። ምንም ልብወለድ ቢሆን እንደ ናሽናል ትሬዠር ፊልም የቆዩ ቅርስዎች መልእክት እሚተው ሊሆኑ ይችል ይሆን አለ። ግንባታዎች እና ቅርፃቅርጽዎች ብዙ ፍልስፍናዎች እና ርእዮትዎች ሊያስመለክቱን ሁሉ ይችሉ አለ።” ‘ስለእዛ አንድ እንጠቁምአችሁ አለን ወደፊት፤’ መስ እያሰላሰለ ብዙ የተነሳ ነጥብ ስለነበር ቢብላላ ድንቅ ጉዳይ እንደእሚገኝ አሰቦ አመነ። እሚማሩበት ካለ እሚመለሱበት እንደሆነ ባለመጠራጠር ነገሩን በልቡ አሰቀደረ እና ዘለለው። ቀዝቃዛውን አየር በማስተዋል ተመለከተ። ሰማዩን አብሮ ሲቃኝ ግን አንዳች ነገር አስተዋለ። በጣም ጨልሞ አለ። ጨረቃ በምዕራቡ አግጣጫ ብቅ ብላ ሙሉ ለመሆን አንድ ዕለት ቢቀራትም ብዙ ባልጎደለ አካል ሆና ታበራ ነበር። ሰዓት ሲመለከት ግን እጅግ ገና ሆነበት። ትንግርቱን ለውድ ታዳጊው አጋራው።

“በጣም ጨልሞ አለ። ግን ገና አንድ ሰዓት አልሆነም። አስራሁለት ከሠላሳ ነው! ይገርም አለ! አይደል?” መስ እየተደመመ ያስተዋለውን አካፈለ። ናሆም ማብራራቱን ጀመረ። “በእኛ ሃገር ስነምድርአዊ *(ጆግራፊካል)* አቀማመጥ ሳቢያ፣ ብዙ እምናስተውለው ልዩነት የለም እንጂ እንደ ዋልታ ረገጥ ሃገሮች ባይሆንም ቀብቂ. (የቀን ብርሃን ቁጠባ) ተፅዕኖ በገሃድ እኮ አለን!” ብሎ አብራራ። መስ ተገረመ። ስለ ጨረቃዋ ወይም ስለ በጊዜ-መጨለሙ ከአወራ ይበልጥ ተደምሞ “ምንድነው ቀብቂ.? ስለጨለማው ነው?” ዓይንዎቹን በጨለመ መንገዱ አተኩሮ ጠየቀው።፡

“አዎን! በክረምቱ ጨለማ ቀድሞ ይመጣ አለ። እንደ አሁኑ አስራሁለት ሰዓት ይጨልምብን አለ። በበጋው ደግሞ ማታ አንድ ሰዓት ተኩል ስትወጣ ከቶ ደንገዝገዝ እንጂ ጭልምልም አይልም። ይህ ልዩነት በመጋቢት ብቻ እሚታረቅ እና አስራሁለት ሰዓት ጨለማ አስራሁለት ሰዓት ሌሊት እሚሆን ነው። እስከ እዛ ግን እንደ ወቅቱ ይለያይ የቀን እና ጨለማ መጠን ይዛባ እና ከእኩልነት እሚለያይ ይሆን አለ። ይህን አይተህ ለምሳሌ በበጋ መብራት ኃይል በወጥ ሰዓት የመንገድ መብራትዎች እንዳያበራ መጠበቅ አለብህ። እንደ ቢንያም ፍራንክሊን። ክረምት ደግሞ በጊዜ መንገዱ እንዲበራ ህገደንቤ *(ፕሮቶኮል)* መዘጋጀት አለበት። አንዱ የቀብቂ. ህገደምቤ ነው።” በማለት አብራራ። መስ በመደመም አድምጦ “ይደንቅ አለ! ይህን እንደ እዚህ አላሰብኩትም ነበር!” በማለት ወደ ቤት ገቡ። *‘ተፈጥሮን እማ ተፋትተን በብዙ ተጎድተን አለ እንጂ፤’*

እቤት እንደ ገቡ፣ እራስአቸውን በጠላ እና ፋንዲሻ መስተንግዶዎች እሚ ከበበችልአቸው። መስ እሚን በተመለከተ ቅጽበት ግን በፊቷ የሃዘን ጥላ እንደወደቀ ተረዳ። ነገር ካገኛት እርግጠኛ እስኪሆን ተረጋግቶ ለማጤን እና በልጆች ፊት ላለማንሳትም በዝምታ አለፈው። እሚ የፊቷ ለዉጥ ተደብቆ ያለ መስሎዋት በልቧ እየተብከነከነች፣ እራት ማሰናዳቱን ተያያዘች። በእርግጥ ቤቱ በብዙ ባለሙያዎች የተሞላ ነው። በቀረ ጮለቅ፣ ሁሉም እሚደንቅ ባለሙያነት ከእናትአቸው አስተምህሮት ቀምመው ይዘው ወይም እየያዙ ነበር። ናሆምም መብሉን ማሰናዳት ይችልአለ። ቤተሰቡ ያለው እንስትዎች ከእሚ በቀረ፣ ገና የስምንት አመቶቿ ጢዩ እና እሷ እምትንከባከባት ጮለቅ ናቸው። ይህን እሚ እምታበላሸው እና

እንስትዎቹ እስኪአድጉ እምትፈዝዝበት አላደረጋትም። ተባእትዎቹን ከእሷ የሚገኝ ማድ-ቤት-ሙያ ሁሉ ያስተማረችው ገና ከልጅነታቸው ነበር። ሁሉም እኩል ብቁ ሆነው አሉ።፡

የ እሚ አንድ ምርጥ እናትአዊ ገጸባህሪ ናሆምን እንደ አስገረመው እና ሰሞኑን አንድ ሃሳብ እንዲአብሰለስል እንደ ሰጠው ነው። *'ሃገርአችን እንዲቀየር እናትዎች መቀየር እና መሪ መሆን አለብአቸው። ልጅ ሲአሳድጉ በጓሮ እና ጓዳ ሙያ ግልአቸውን አስችለው እንዲለማመዱ እንዲሰለጥኑ ቢአድጉ፣ እሚረከበው አዳጊ ዜጋ አንድ ድባብ እሚፈጥር ይሆን ነበር። ሁሉም ወጣት ኢትዮጵያአዊ፣ በሃያ ዓመትዎች ወደ ማኅበርአዊ ትርጉምአማ ዐውድ ብቅ ሲል የእናት እና እኅት አክብሮት እና ፍቅር እሚአወጣ ይሆን አለ። እሚአገኘውን ገቢ በብልህ መንገድ እንዲጠቀም የጓዳ እና ማዕድቤት ዕዉቀት እና ብልሃት ይተውለት አለ። እሚአገባትን እንስት መረዳት እና ማክበር ይችል አለ። ችግሮቿ በአንድ ጣራ ኖረው እንደ ረቂቅ ሁሉ እሚሰወርበት እንደ አይሆን ተሞክሮው ያስታውሰው አለ። ትዳርዎች ዉስጥ ከእዚህ የተነሳ ከፍተኛ የመስመር እና መበልጸግ ጓኝነትአዊነት ሊከሰት ይችል አለ። እናቶች ከሰለጠኑ የቅርብ ወደፊትአችን ሠለጠነ፣'*

ናሆም አባቱን መስ በተገቢ ስለ ተካው ብዙ አይጨነቅም እንጂ፣ የአባትም ልጅን ወደ ጓሮ ወስዶ በለጋ እድሜው በቆሎ እና ድንች እንዲተክል አድርጎ፣ ከአካሉ እኩል ሂወቱን ማሳደግ እንደ አለበት ያስብ ነበር። ተክልዎችን ህፃን ልጅ በልጅነቱ ተክሎ፣ ተፈጥሮውን እንደ እሚፈልገው አድርጎ በማጥናት እንደ ፍላጎቱ እንዲአሳድገው እንዲአርመው እንዲጠብቀው እና ሲአልቅ ቀጥፎ ለቤተሰብ ማዕድነት አንድ ምሽት መድቦ በእዛ ሂደት ልጁን ቢአንጸው፣ ዉጤቱ ትዉልድ ቀያሪ ሊሆን እንደ እሚችል ሰሞኑን አብሰልስሎ ነበር። የአ፣ ነገርን በመወጠን፣ ቀጥሎ በመንከባከብ፣ እና አሳድጾ ለፍሬ ማድረስ ድረስ፣ መጣጣር እንደ እሚገባ ያስተምር አለ። በትኩረት፣ በፍላጎት፣ በቡረቃ፣ ጨዋታ፣ እና ሀሴት ተሆኖ፣ ከምርአዊ ትምህርት በ ተግባር እሚአስተምረው ዕንቁ ስነልቦና ይህ የጓሮ ትትረት እንደ አለ ያምን አለ። ኃላፊነት መዉሰድ እሚችል ዜጋ ከቤተሰቡ እንዲአድግ፣ ዓለም በግል ኃላፊነት እንደ እምትሰራ እና በግል እንክብካቤ ፍሬ እንደ እምትሰጥ ለማሳወቅ የእናት ሚናን በትልቁ መሳል እንዳለበት አሰበ።፡

ይህን በእሚአስብበት ሰሞን መነሻ የነበረው እሚአደንቀው አንድ ኢትዮጵያአዊ ነበር። ድንቁ፣ ባለሞገስ ስብእናአማው፣ ታጋይ እና አንፋሽ *(ኢንስፓየረር)* የ ሆነው፣ የሃገር ሽማግሌው፣ ሻለቃ፣ ኃይሌ ገብረሥላሴ ከጓደኛው፣ *ሥራ ፈጣሪው፣* ቴዎድሮስ ሽፈራው ጋር፣ በ *ናሁ ትመ.* ጣቢአ ላይ ይህን የጓሮ አትክልት ጉዳይ ሀበሻዎች እንዲከውኑት አሳሠበ። ከተሜ ኢትየጵያዎች ጓሮአቸውን በመኮትኮት ስለግብርና ለማወቅ እና ሙያውን ማከበር ለመቻል፣ *ሥራ ፈጣሪነት* በቀላሉ እንዲለምዱ፣ ይህን ሃሳብ አቅርቦ አሳሰበ። "ኃይሌ ፋከክር" እሚሰኝ ተግባሬት አቅርቦ ለጓሮ ምርጥ አትክልተኛ ከመቶሃምሳሺህ ብር ጀምሮ እስከ አስረኛ ለወጡት እንደእሚሸልም አሳወቀ። ናሆም በሰማው የሻለቃው እሯጭኛ *(አትሌት)* ትንተና ተማርኮ በወጠነው ሃሳብ ደግ ድምዳሜ ጫነበት። ሀበሻ ለ ልጅዎቹ ይህን በእርግጥ ማስተማር ነበረበት። አሁን ግን አንቀላፍቶ ስለነበር እራሱ እንዲማር እድል ተፈጠረለት።፡

ጓዳን በማስተማር ከጓዳ እሚበልጥ አለ። ሙሉ ዓለምን እና ስብእናን - ከአንድ (ኩሽና) አንፃር አድርጋ እሚ ልጆችዋን አስተማረችአቸው። ኃላፊነት መዉሰድ የለመዱት ገና በለጋ እድሜ ሆነ። እቤት ማስተዳደር ከሙያ አንፃር ችለው አለ። ቤተሰብ አስተዳዳሪ ለመሆን አይከብድአቸውም። እራስዎችአቸውን ሲአውቁ አብሮ ኃላፊነት መዉሰድ እና ግልን መንከባከብ ከእራስዎችአቸው ጋር እሚረዱአቸው ማንነትዎችአቸው ሆኑ። እሚ ደግሞ ሃሳቧ ሁሉ፣ አንድ ልጅ በግሉ ኃላፊነት መዉሰድ ከቻለ እና እራሱን ከአስተዳደረ፣ ሁሉም በጋራ ነፃ ወጣ፣ እሚል ነበር። ያ ተሳክቶላት እየሰመረ ነው። በደግ መጠን ብልሃት እና ለግል ማሰብ መቻል በሁሉ ታዳጊ ማየት እና በእዛም መኩራት ጀምራ አለች።፡

ብሩ በተሸላሚነት ብቻ ሳይሆን ከእዛም በላይ በመወደድ መከበር እና መታፈር እሚአስከብራት ልጅ ሆኖ በክረምቱ የመሰናዶ ትምህርት ማብቂያ ፈተና ዉጤት ለመመልከት እንኳ እማይሰጋ፣ ግን ለዉጤት ጥራት ብዙ በመጨነቅ ሆኖ እየተሰናዳ ነው። መጨናነቁ ግን እሚአይለው የእሚአልመውን የዉጭ ሃገር ትምህርት ዕድል ገና ከመጀመሪአ ዲግሪ ጀምሮ ለማግኘት ስለ ነበር በጾና ጥንካሬ ለእንከንየለሽ ዉጤት አሳድዶ እሚኳትን ሆነ። ከዮስ ጋር በአስረኛ ክፍል ምንም 'ቢ' በአለማግኘት በመስቀል፣ አለፉ። አሁንም በእሚአገኙት አጋጣሚ ሁሉ ስለ ተለያዩ

ጉዳይዎች ዓለምን እና ነፃ ትምህርት ዕድልዎቹን ያስሱ አለ። እሚገቡበትን ያቅዱ አለ። የቱ ጎዋአዊከተማ እና ከተማ ምርጡ ነው? ነፃ ትምህርት ዕድል የት በምርጡ መንገድ ይገኝ አለ? የቱ ክፍለትምህርት ሥራ አስቀጣሪ እና ስራ ፈጠራ አመቻች ነው? ሁሉን ይጎረጉሩ አሉ፡፡

ናሆምም አብልጦ ለተሻለ የቤተሰቡ እና ግሉ ወደፊት እሚጨነቅ እና ምንም ጉድለት ያላስመለከታት ሆኖ አለ። የእሚ አያያዝ በእነ ቢግ እና ባቤ እንኳ አልተዛነፈም። የቤት ስራውን እና የስነልቦና አበለፃጸጉን በብልሃት ስለያዘች፣ እርሷ በእማታውቀው ቀለም-ዓለም፣ ሁሉም በግሉ ስኬትን አመጣላት። እንደ አቀደችው፣ ኃላፊነት ይዘው ሲአድጉ አባትአቸውን አይጨምር እንጂ በመቀራረብ እና በቤተሰብ ፍቅር አድገውላት እና በማደግ ላይ ናቸው። አሁን ከመጣው ስምጥ ጣጣ በቀረ ሁሉ ሰላም ነው። እንዲህ ከአደጉ ሌላው ሂወት አዲስ ፈተና አይሆንም። በእራስሰር *(አዉቶማቲክአሊ)* ሁሉ ይሰምር አለ እምነቷ ነው። ምንእንደ እሚሰሩ አትወቅ እንጂ በደብተር ተከብበው እንዲቀመጡ ሰዓት አበጅታ በጸጥታ ትተውአቸው አለ። ብሩ በዉጤት በጊዜ ሲሸለም የስነስርአት ማስያዝ አሳከታ እንደ ያዘች አምና በመርካት፣ ከስነአሰራርአዊ *(ፕሮሲጀራል)* ትትረቱ ጎን ይዘቱን ግን በትልቁ ልጅ ላይ ጣለችበት። እርሱ ደግሞ፣ ኃላፊነት ተረክቦ ታናናሽዎች ማስጠናቱን ብዙ አልከወነም። ናሆም ዉሎው በቤተመጽሐፍትዎች ብቻ ሆነ። ወንድሙ ጋር ገና አራት እና አምስትኛ ክፍል ላይ በትምህርቱ ይዘት ያልተካተቱ ሁሉ ነገርዎች በመጎርጎር እና በማብሰልሰል በሃሳብዎች ይከራከሩ እና ይጣሉ ሆነ። እሚ ተሸላሚ ስለሆኑ አይጨንቃትም ነበር። ናሆም የሰመጠ የሊቅአዊነት ፍቅሩ እና ብቃቱ በመጨረሻ ታምኖለት ተቀባይነት አገኘ እና በታላቅ ወንድሙ ጥረቱ የግድ ከመቃኘት ነፃ ተደረገ፡፡

በሰባትኛ ክፍል ይህ ሲደረግለት ጭራሽ የትምህርትቤቱ አንድኛ - ዘጠናዘጠኝ አማካይ ያገኘ ባይተዋሩ ተማሪ - ሆኖ አረፈው። ሁሉን አልፎ በእዚህ ስኬት ጎዳና ሲአዘግም፣ በእዚህ ሰሞን፣ የእሚ ብልህ እናትአዊነት ስራ በ ህይወቱ አሻራ እንደ አለው ሲአውጠነጥን የወንድሞቹም ሁኔታ ተመሳሳይ ሆኖ ታየው። በሁሉ የኑሮ ገጽታዎች ላይ ነበር እሚታይ ጥረቷ የሰገገው። ድንገት ሲአስተውል በርግጥ እንደ ሌላዎች በመጫወት እና በሩጫ መፈንጠዝ ለዕድልዎች ተለቅቀው ስለ አላደጉ ይህ አስተዳደግ ብድር ከፍሎ እያስመለከተ እንደ ሆነ አመነ። እሚጫወቱት በብስል

መንገድዎች እንጂ ወጥቶ እንደ ብዙዎቹ የመንገድ አዳጊዎች እና ታዳጊዎች ዕለት አውድሞ መመለስ አልነበረም። ስነስርኣትዎች በቆፍጣናዋ እሚ መከበርአቸው በቂ አመክዮነት ሆኖ ሳይጮኽባቸው ልጅዎቹም ስርኣት የማክበር መመሪአ ሆና ትታይአቸው ሁሉ ነበር። አጥኑ ብላ በማለፍ መለያየት የለም። ጎብዙ ብላ ዝም የለም። ጉብዝና በ ትምህርቱ ባይገባትም በሂወት ግን ስለ እሚገባት ታስመለክትአቸው እና ለትምህርቱ ነፀብራቅአዊ ግብዓት እንደ እሚሆን ታምን ነበር። ስለ እዛ አያያዟ ደግሞ ቤተሰቡ ሁሉ ተጠቃሚ ሆነው እንደ ተገኙ አሁን ናሆም በመመርመር ሆኖ እየተመለከተው መጣ። ያንን ኃይሌን ያደመጠበት ቀን ሲአብሰለስል ፍሬ ጉዳዩን ወደ እናት ሚና አጥልሎ ደመደመው፤ ሁሉ የሀበሻ እናት በተለየ ወንድ ልጅዎችዋን በቀረበ አስተዳደግ ስብእናውን ከጡት ማጥባት ጀምራ ማበልጸግ ከቻለ ች ታዳጊነት ላይም ከመንጋአማው አባካኝ አካሄድ ከገደበች እሚወጣው ድንቅ ዜጋ ሊሆን እንደ እሚችል፡፡

ይህ *ሁሉ በድህነትም ተኾኖ በአኗኗር የተከበረ ብሂል በመሆኑ ብቻ የተነሳ ስምረት የሰጠ ጥበብ እና ቤተሰቡ ግን አሁን ሁሉም ያላወቀው አደጋ ተጋርጦበት እሚን ብቻ እያብከነከነ ያለ ስልጣኔ ነው። ቢሆንም ምሽቱ ግን በቀሩት ዘንድ ደምቆ ቆየ። የገጠሩ ደግ የቀድሞ-ጎረቤት ልጅዎችሽን አዘጋጂ ያላት ለፈጣን አገልግሎትአቸው እንጂ ለእረጅም ፍሰተንዋይ (ኢ ንቨስትመንት) አልነበረም እና ለቅጽበት በአቋራጭ ብታስኬድአቸው ኖሮ ትገላገል እንደ ነበር ደጋግማ ማሰብዋን ቀጥላ አሰበ ች። ወዲአው ግን ታላቅ ፀጸት ተሰማት። "ልጅ መዉለዴ ስለወለድኳቸው እንደ ልቤ ለማድረግ አይደለም። እንደ ፈለጉት እንዲኖሩ ልንከባከብአቸው እንጂ። ችግሬን እንዴት ልጭንብአቸው አሰብኩ! ኧረ ይቅር በለኝ!" ወዲያው ተጸጽታ ተመለሰች። ከሆዷ መነጋገሩ ቀጠለ። የሰው መሆንን ሥጦታ በጥቂት ልስጥአቸው እንጂ እንዴት የኔ ድህነት መጠቀሚአ አድርጌ መጪ ጊዜአቸውን ከአባትአቸው ላመሳስል አሰብኩ በእሚል ስሜት እራስዋን አንገበገበች። አናፂ፣ ግንበኛ፣ መኪና እረዳትዎች ቢሆኑ በጊዜ ብትገላገልአቸው መጨረሻአቸው ግን ምን ይሆን እንደ ነበር አስባ አዘነ ች። በእነዛ መንገድ ስኬት ቢገኝም በተማርን መደበኛ አስተዳደግ ባለፍን ማለትአቸው አይቀሬ ይሆን ነበር። ጥቂት ወጣ የእሚል አካሄድ ጋር መጋፈጥም ከስኬኬክ ሊያስጥልአቸው ይችል እና እንደ አባትአቸው*

ጠፍተው ይቀሩ ይሆን ነበር።፤ ምንአልባት። የያዘችው አካሄድ ምርጡ የእናትነት መስዋእትነት እንደ ሆነ በማሰብ መልሳ ለመደሰት ሞከረች። ማሰቡ ግን እማይፋታ ሆነ። በ ሌላ ሁኔታ መጠመድ ፈለገች።፡

የ መስ መደባለቅ በአንድ ጎን ድንቅ ደስታ ነበር። የጢዩ ፀሐይ ህልም ቤቱን በጋለ ቁስአዊ ሙቀት እና የቤተሰብ መሟሟቅ እንደ አሰመረው አስተውላ ጉዳይዋን በመተው በመደሰቱ ለማተኮረወ ፈለገች። የእርሱ መቀላቀል ከሌላ በዐድ ድንጋጤ ጋር እንዲሁ ቤተሰቡን አብሮ መቀላቀል ጋር ተጓዳኝ ሆኖ የእሚ ደስታን በእዚያም በእዚህ ብትል እማይለቅቅ ሆኖ በመመላለስ መደሰቷን ከፊል አደረገው።፡

መስ በሥጦታዎቹ ለቤቱ ልዩነት ፈጣሪ ስለሆነ ወደ አልተለመደው ደስታው ለጊዜው ደግማ አመዘነች። ነገርግን መስ እንደ አቀደው ከሆነ ገና ያቀረበ ው የገጸበረከቱን መግቢአ ብቻ ነበር። ገና ያሰበው ደስታ አለ። በክረምት እረፍቱ ቆይታው፣ ጊዜ ወስዶ እሚከወን ሊሆን እሚችል ተጨማሪ እቅድ ዋና ያለው ሥጦታው ሆኖ በልቡ ያለ ነው። ይህ ምስጢር ያደረገው ነበር። ሁሉም እርሱን እሚወድደው በብዙ አመክዮ ነው። አባት ስለ እሚጓጉ ለልጆቹ እንደ አባት በመሆን በደስታ ስለ እሚንከባከብአቸው አንዱ መነሻ የአባትአቸው ከእነ እርሱ መለየት እና መጥፋት ነው። ግን በመሪነት እና አስተማሪነት እንዲሁ ደግሞ ከፍተኛ ተሰጥዖ እና ዕዉቀት ስለ አለውም እሚደነቅ ክሂሎት እና ሙያ አጋሪ በመሆን ደግሞ ለእሚ አጋዥ ጓደኛ ነበር። ቤተሰቡ ደግሞ ምንም ሃብት ስለ ሌለው፣ እሚ 'በድሃ ቤት የቤተሰቡ ሃብቱ እያንዳንዱ ግለሰቡ ነው' በእሚል ልጆቹን በማሰልጠን የግል ሃብትዎችአቸው እንዲሆኑ እንድትታትር አንዱን ድጋፍ እና ጉትጎታ እሚሰጠው እርሱ ነበር። የሙያ፣ ክሂሎት እና የዕዉቀት ክፍያዎች ይከፍልላቸው ነበር። "ነፃነት በስብእናዎቻቸው አስርጸውባቸው የልጆቼን ነገ ካሳመሩማ እሰማህአለሁ!" ብላ በቅን መተባበር እና ናፍቆት እሚ ስለምታደምጠው፣ በእሚሰጠው አመራር መስ በልቧ ልዩ ተፈቃሪነት ተችሮት አለ። የወታደርአዊ ማንነቱን በማጋለጥ እነርሱ እንዲጠቀሙበት ከጎኗ እራሱን በማከል ለልጆቿ ከአባት በላይ የምርጥ አባት ደንብንም እሚወጣ ድንጋጌ ነበር። ልስነስርኣት በማስረጹ በተለየ አግዟት አለ። አባት-አልባ ልጅዎች ሆነው እንዳይባክኑ እና እንዳያሸንፏት ቆፍጣና ህላዌ ይዞ እንደ አባት የልጆቹን ሂወት ያበራላት የነብስ አጋርዋም ነበር። ሲቀጥል ዛሬ ደግሞ እንዳሳየው እማይናቅ የቁስ መሰረትም ለቤተሰቡ ሆኖት ነበር። ቤት

ከማሚላት እና ነፃ ኩሽና፣ ከዳሮ ማቋቋም ጨምሮ፣ ብዙ ግዙፍአዊ *(ማቴሪያል)* አስተዋጽዖዎችን በየአመቱ እረፍት በመዉሰድ ክረምቱን ሲያሳልፍ አበርክቶልአቸው አለ። ስለዚህ የእርሱ ቤተሰቡን መቀላቀል ዘንድሮ ተቀናቃኝ ዱብዕዳ ቢአገኝም ሁሌም ግን ዘርፈቀለምአዊ *(መልቲ ከለርድ)* ነው።፡

በጠቅላላ ለቤተሰቡ ምሦሶ እንደ ሆነውም፣ እንዲሁ ለእራሱም ሂወት የቆመ ብቸኛው ሰው እራሱ ብቻ ነው። እራሱን በተለያዩ መንገዶች በማስተዳደር ከልጅነት ጀምሮ በእርሻ ተጠምዶ በማደግ በጎን ደግሞ ከአቻዎቹ ልቆ ዘመንአዊ ትምህርት በመማር ለመለወጥ ይተጋ ነበር። በመማሩ ተስፋውን ገፍቶ መካነአእምሮመካ ለመግባት ሲደርስ ግን አመቺ ሁኔታ ጠፋ። አሳዳጊ አክስትአቸው ስትሞት፣ ከቤተሰቡ በድህነት ምክንያት ተለያዩ። እሚ ተድራ እርሱ ደግሞ ወደ አዲስአበባ ስራ ፍለጋ እራሱን ሸኘ። ወዲአው ከመዳሯ ግን እሚ በትዳር ደስታ አጥታ ከባለቤቷ መቃረኑን ተያያዘች። በተለየ፣ ባሏ ከርሷ ይልቅ እሚወድደው ብቸኛው ስራ አጋሩ፣ የልብወዳጁ፣ እና አብሮት ያደገው መከዩ በቢጫ ወባ ህመም ተይዞ በገጠሩ የቅዳሜ እና እሁድ ህክምና ስላልተገኘ፣ ድንገት በሞት ሲለየው የለየለት ንክ ሆነ። ወዲያው ከወትሮው በተለየ ልዩ-ሰካራም ሆነ። ቀድሞም ለመከዩ የሃሳብ ጉትጎታ ተረትቶ እንጂ ትዳር ፍላጎቱ አልነበረም። የማረስ ፍቅሩም ከቶ ተሰለበበት። ሂወቱን ተጠየፈ። ቀንን መሰንበት ከባድ ስራ ሆነ። ቤተሰቡን ጥሎ ብዙ ጊዜ ከተማ በመመላለስ ኖረ። ቆይቶ ወደ ከተማ ጠቅልለው አብረው እንዲገቡ በመከራ እና በሰፊ ግለማጉተምትሞ ወሰነ። ለቤተሰቡ ምርጡ መዋጮው ሆኖ ታየው። ግን ኢውለታ ነበር። በከተማ ባይተዋር ነበር ያደረጋቸው እና። እዛ የከተማ ድንበር አልፈው ነጹት ቤት እንደ ገቡ ትንሽ አብሮአቸው ቆየ። የከተማ ፍቅሩ ግን፣ አልረካም። በላጭ ከተማ ፈለገ። እሚን ተለይቶ ወደ ትልቅ ከተማዎች ልዩልዩ ሥራዎችን በመሞከር መንቀሳቀስ ተያይዞ በዓመት አንድ ሁለቴ እየተመላለሰ ለሁለት ሦስት ቀን እየኀበኛት ይጠፋ ጀመረ። በመጨረሻ በኢመደበኛ አኳኋን እንደ ተለያዩ ሁሉ በይፋ እንዲለያዩ ቆርጣ አሳወቀች። መልሶ በመጥፋት በይቅርታ መጠየቅ አሁንም መልሶ በመምጣት ልብዋን እየአባባ ስለሚአስቸግራት መኖሩ ይቀጠል ነበር። መልሶ ከአንድ ሰሞን በቀር መቆየት ይሳነው፣ ምንም እርዳታ ማድረግ ቀርቶ ስለአያያዟ እንኳ ሳይጠይቅ በወጣበት መቅረቱን አበዛ። ለእርሱ የነበራትን ታማኝነት እና

ሃቀኛነትዋን ይፈታተን ጀመረ። ጮለቅ እንደ ተጸነሰች ግን፣ “ለመቆየት ተስማማ ወይም አታንገላታኝ” አለች ው። በማግስቱ አንድአንድ ሰውዎች ዘግይቶ ሲመሰክሩ ወደ ሱዳን ሳይሆን አይቀርም ያሉትን ጉዞውን አደረገ። አሁን ሁለት ዓመትዎች ጀርባ ም ስለ እርሱ ብዙም አይሰማም። የት ይሁን በምን ሁኔታ፣ ጭራሽ ይኑር ወይም ይሙት ማንም በቤተሰቡ እሚያውቀው ታጣ። መስ ግን ለእሚ ደግ ምትክነትን በከፊልነት ከዉኖ ነበር።፡

እርሱም ግን ከእዚህ የበረከት ዉጣ ዉረድ ጎን ተጓዳኝ ዉጣ ዉረድዎችን መጀመሪአ ቀምሶ የመረረ ጊዜን ቀበር። ነገርግን አንድ ወቅት በግል ጊዜው፣ ጥርስ ነከሰ እና አሰበ። ስለ ወደፊቱ በንቅዓት ለመመርመር እና ለማስላት አንድ ትልምም ለመቅደድ ብቻውን ተቀምጦ አዉጠነጠነ። ኑሮ በወሰደኝ ስጓዝ ከምገኝ ወደ አንድ የህይወት ወደብ ገብቼ ባልንደላቀቅ እንኳ ሰክኜ ልኑር ብሎ በቁርጥ ወሰነ። ሲመለከት፤ በትምህርት መግፋት ከአልቻለ፣ በጊዜአዊ ስራ ወደፊቱ ቋሚ እና ብሩህ ሆኖ እሚታየው አልነበረም። ወዲአው የዉትድርና እና ጣምራመንግስቱ *(ፌደራል)* ህግዘብ ምልመላ ዜና ሲሰማ ፈርጣማ አካሉ እና ንቁ ስብእናው እንደ እሚደግፈው፣ ከተመረቀ በመበርታት ሰርቶ በግል እሚሰሩም ተያያዥ ስራዎች እንደ ነበሩ በበቂ ጥናት አጥንቶ ወደ ምልመላው ተመዘገበ። ተመለመለ። ከፍተኛ ድካም ባለበት ስልጠና አልፎ፣ የጣምራ መንግስት ህግዘብ *(ፖሊስ)* ሆነ።፡

በ ተመቸ አጋጣሚ ሁሉ በጎን ምንጊዜም በግል ጥረቱ መነገድ መሞከር ግን አላቋረጠም። እንደ ባልደረባዎቹ ባለመታየቱ ተደስቶ ከከተማ ከተማ ሲዞር፣ መዝናናት አያበዛም። ነጠል ብሎ፣ በእሚጓዙበት አዲስ ከተማ ሲገባ የከተማውን ርካሽ ነገር ያጠያይቅ አለ። ሹፌሮች፣ እረዳቶች፣ ዘበኛዎች፣ ቡና አፍይዎች፣ አስተናጋጆች፣ እሚቀዋለሉ ነዋሪዎች በመቅረብ በመላ ከተጨዋወተ በኋላ ስለከተማው እና ጎረቤት ገጠሮቹ ብዙ እየጠያየቀ ያጠና አለ። አንዱ የሰጠውን መረጃ ይዞ ለሌላው ቡና አፊ ሄዶ እሚያቅ መስሎ የተነገረውን በመንገር ተጨማሪ ይጠይቅበት አለ። ብዙ መረጃዎች ከሰበሰበ በኋላ፣ በመጠኑ የረከሰ ምርትአቸውን በመግዛት ወደ አዲስአበባ ሲመለስ መርካቶ ወይም እንደ ቁሱ ዓይነት አንድ ደንበኛ ው ዘንድ ሄዶ ያስረክብ አለ። ቡና፣ ማር፣ እጅግ ብዙ አይነት ሰብልዎች፣ በርጬማዎች፣ ሌላ ጣዉላዎች፣ ሸቀጥዎች፣ የተለያዩ ልብስዎች እና ጫማዎች፣ ህልው እንስሳዎች፣ ቅመማቅመምዎች፣ ዘመንአዊ መሳሪአዎች፣ ወዘተ. ብቻ እሚነገድ ያልነካው ነገር የለም። ይህም አጋጣሚዎች ሲአገኝ ብቻ ነው።

ደግነቱ በምንም ኪሳራ ከቶ አያገኘውም። ከረከሰበት ወደ እሚወደድበት ማሻገር የንግዱ መርኅ ስለ ሆነ መቶ እና ሁለትመቶ ብርዎች እንኳ አያጣበትም። አጋጣሚ-አዳኝ ስለሆነ ወጪ የለውም። ማጓጓዙም ሆነ ምኑቅጡ የንግድ ወጪም የለም። ንግዱ ደግሞ ትርፍ አያጣም ማለት ነው። ከምንም በላይ ከሰዎች ስለ ተግባባ እና በ ድረ-ሰብእ ሃብት ስላልደኸየ እርካታ እና ትርፍ ላለማጣቱ መነሾ ሆነ። አሁን ደግሞ ከዚህ ክረምት መልስ በጣምራመንግስት ፍሬጉዳይዮች ዙሪአ በመንቀሳቀስ ሲአገለግል ከርሞ ደግ ልምድዎች ስላካበተ በቅርቡ ስራ በጀመረው በኢትዮ-ጅቡቲ ባቡር መስመር አገልጋይ ሆኖ ተመድቦ እሚሰራ ተደርጎ አለ። ባቡሩን በክልልዎች ህግዘብዎች መተዳደር እማይተው የጣምራመንግስቱ ድርሻ ሃላፊነት በመሆኑ አንድ የመንቀሳቀሻ ዕድሉ ሊሆንለት ነው። የባቡሩን ደህንነት ለማጀብ ሲመላለስ ግን በጎን መነገድን ከአሁኑ እየአቀደበት ነው፡፡

ለ ብሩ ደግሞ መስ ብዙም ስምጥ ግንኙነት አያመነጭም። አምና እንኳ መጠነኛ ሥቤ *(ድሮይድ)* ስልክ ሲገዛለት ብዙ እንደ እሚቀራረቡ ቢገምትም የአ አልሆነም። ብሩ ከናሆም እና እሚ በቀር ለማንም ቁጥብ እና እራሱን በማራቅ አስከባሪ ነው። በዝምታ እና ልዝብተኛነቱ ስለሚበረታ ብዙ እሚሰምጥ ቁርኝት አይጋብዝም። ዩሱፍ ብቸኛ ብሩ ፈልጎ እሚቀርበው ሰው ነው። አሁንም ያባት እጦት ስነልቦና ሸብቦት እንዲህ አድርጎት ከሆነ ማወቅ አይቻልም። በ መስ ግን በመጠኑ ከመደሰት በዘለለ እንደ ቀሩት ስለ እማይቦርቅ ያባቱ ጎኑ አለማደግ ከምር ጎድቶት ሊሆን እንደ እሚችል ያስገምት አለ። ሰው አለማመን እሚከሰተው መቅረብ ያለበት ሰው ቀርቦ እማይገኝ ከሆነ በሚከሰተው መጎዳት ሌላን ማመን ስለሚአስጨንቅ ነው፤ አንዱ ምክንያት። ብቻ ከቅርርብ በዘለለ በኃላፊነት ቸልታ እና ትምህርት ወይም ስነምግባር ላይ ስጋት እሚባል ነጥብ አስመልክቶ ስለ እማያውቅ የእሚ ስጋት ባህሪ ው ነው በእሚል ቀለል ብሎላት አለ። በመጠኑም ቢሆን ግን መስ ቢያንስ እንደ ደግ አጎት ግን በብሩ እሚወደድ ነው፡፡

ለ ናሆም ደግሞ ከማንም እሚለይ ነው። መስ የእብስልስልታአዊ *(ኢንተለክቸዋል)* ጓደኛ፣ ሂወት አሰልጣኝ፣ መካሪ እና አማካሪ፣ አባት፣ ወንድም፣ መደበኛ ጓደኛ ጭምር ነው። በብዙ ቅርርብ እሚተሳሰሩ ናቸው፡፡

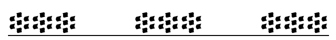
ለ እነ ቢግ እና ታናናሽዎቹ የጸና አባትአዊ ምትክ ነው። በቆይታው መደሰት በሙጌጃው ማልቀስ ድረስ እሚስማማአቸው ብቸኛ ህይወትን አብሪ ዓዉራአቸው *(አልፋ)* ነው። እሚመኩት፣ ነፃነት እሚምኑት፣ ግልትምምን እሚአዳብሩት፣ ደስታአቸው እማይከነከን አቅም ይዞ እሚጨለጠው፣ የወንድነት ምሳሌን እሚአገኙት፣ በመስ እንከን የለሽ አባትአዊ መቀላቀል ነው። መስ ደግሞ በግል የራሱ ቤተሰብ ገና ስለ ሌለውም እስከ አሁን ሰክኖ ባለመቋቋሙም፣ ያሉት ሙሉ ቤተሰብ እነ እርሱ ብቻ ነበሩ። ቤተሰቦቹ ስለሆኑለት እርሱም በሰፋ አስተሳሰብ አድማሱ እና ቅንስብእናው የቤተሰቡን አላባልዎች እንደ ወለደአቸው ማስተናገድ እና ከተጨበጠ አቅሙ በመዝለል ድጋፍ መስጠት እንጂ ማነስን አድርጎ አያውቅም። ከስብሰባ፣ ስልጠና ወይም ጉዞ አበል ሲቀበል ለእሚ ሽርፎ በመላክ፣ ለልጆቿ እንድትተርፍ ጥቂት እገዛ የአደርግ ነበር። በተለይ በአካል እንዲበለጽጉ ፍራፍሬዎች እንድትገዛ አብሮም ስለበሽታ ተከላካይ እና ገንቢ ሙብል ጥበብ እንድታውቅ አብሮ ይሰብካት ነበር። እንደ ጤፍ ያለ አንድ ሰብል ብቻ ለቀለብ ፍጆታ ከመግዛት ጤፉን ቀንሳ በረከሱ ሰብልዎች ስነአመጋገብአዊ ፍትህ ወይም ትርፍ አጊንታ እንድትደመም እሚአስችል ጉትጎታ በስሌትዎቹ ይነግራት ነበር። “ለልጅዎችሽ ዛሬ ባንቺ ሚዛን መደረግ ያለበት ግዴታ እንደ ሀበሻ ሳይሆን እንደ ተማረ መመገብ እና በአካል እንዳይቀነጭሩ ይልቅም እንዲገዝፉ እና እንዲቆነጁ ማድረግ ነው። ወደፊት በስነልቦና እንዳይጎዱ ማድረግ ቻልሽ። ወደፊትአቸውን አጻፏዳሽላቸው። የእናትነት ነገር ደግመለ ወደፊትን ማስመር እንጂ እንደ በግ እና ከብት አጥብቶ ማሳደግ ብቻ አይደለም። ሲአድጉ ደግሞ እራስአቸውን በጭንቀት ባለመዋጥ እሚአበለጽጋቸው የዛሬው የማለዳ አመጋገብአቸው ነው። አድገው ልባም ይሆኑልሻል። ያመሰግኑሽ አለ... ሌላው አለም እሚያድገው አንድም በእዚህ የሰላ አያያዝ ነው..አይዞሽ እህቴ...” በማለት ባለመታከት ሲአበረታታት ነበር። የአካል ግዝፈትን ከሙብል ጋር አገናኝቶ በእዛ መጠን መጨነቅ የጀመረው በእርግጥ በህግዘብ ስልጠና ወቅት ከብዙ አካባቢዎች የመጡ የምእራብ ኢትዮጵያ ዜጋዎች ጋር ተገናኝቶ ግዙፍ አካልአቸው ከአመጋገብአቸው ጋር እሚገናኝበት ምስጢርን በመመልከት እና አብሮአቸው በተወያየ እና ባስረዱትም ጊዜ ነበር። እዚአ፣ በባህልአቸው በመመገብ ሂደት ያለው የሀበሻ ተራው የእንጀራ ፍቅር አይደለም። ያ የይዘት ጥቅም እንደሰጣቸው ከአቻ ሰልጣኝዎቹ ተማረ። ከመሀል ሀገር የተለየጀ ሆኑ። መሀከልሀገር ግን በሽሮ

እና እንጀራ የተጠለፈ ቅንጭር ትዉልድ አምራች ነው። ልእለብዙሃኑ መሀልሀገር ኢትየጵያአዊ በኬንያዊያን እንኳ እሚናቅ እሚንቋሸሽ ሰውነት ያለው ነው። የአንጎል እና አካል መበልጸግ ከአመጋገብ ሲቀዳ እና የመሀከልሀገር ኢትየጵያ ደግሞ በእንጀራ አያያዝ ተሸንፎ መብሉ ንጥረነገርዎች ስለ እሚአጣ በአመጋገብ ሊወገድ እሚችል አካል መቀንጨር ድረስ የደረሰ ስነአመጋገብአዊ ቀውስ ሲፈጠር አስተዉሎ አስተዋዩ መስ ይናደድ ቀጠለ። ከእዛም፣ ይህ ቁጭት-ሃሳቡ ጠርቶ በልቡ መቀመጥ ጀምሮ፣ ምንም ቢከብደው እሚን ለአመል ያክል ደግፎ ስነልቦናአዊ ዝግጅትዋን ከመኮርኮር እና ማሳመን ቦዝኖ አያውቅም። ሂወቱ ላይ የተመለከተውን ሁሉ በመቀመር ወደ ልጅዎች እና መጭ ትዉልድ ማዞር እማይደራደርበት የማን መሆኑ አካል ነው። 'ምንም ይሁን ምን፣ የሂወት ልምድ ተቀምሮ ወደ ታናሽ ትዉልድ ከአልወረደ ታናሹ ትዉልድ ከዜሮ ጀማሪ ነው፤' ይል ነበር። ያ ትዉልድ ደግመለ ከአዲስ እሚጋጋጥ በመሆኑ ሃገር እንኳ እማይታድግ ነው ይል ነበር። ይህ የሃገርአችን አያያዝ መሆኑን እና ወጥ አያያዝ በጋራ ህይወትአችን እንደሌለ ያምን ነበር። "ገ መች የደርግ ታሪክ እንኳ ገብቶን በጎበጎው ቀሸለ? መች ቀኃሥ. መሠረትአቸው ቀጠለ?" በማት ይበሳጭ እና ከመንገድዳር እየመጡ በይዘትየለሽ ማእረግ ሃገር እናስተዳድር ብለው በእሚያከስሩን ስነዉሳኔኛዎች *(ፖለቲሻንስ)* ተበሳጭቶ ሃሳቡን ይዘጋ አለ። ነገ፣ ዕድል ሲገኝ እነእርሱን ለመቃወም እሚጓዝበትን መንገድ ሁሉ አድፍጦ ይቀምርበት እና ይቀመጥ አለ። ለጊዜው ወደ ታናሾቼ እንደመንግስት ባይደረስም እኔ ልድረስ ይል አለ። ወደ እሚ ስልክ ያነሳ አለ፤ በእሚቻለው ሁሉ። እሚ ደግሞ ለልጆቿ መጪአቸውን ከመደገፍ እና ማበርታት በዘለለ ማድረግ እምትችለው ምንም ስለሆነ፣ ዉርስ እምትሰጠው ስለሌላት እና ለልጅ መብቃት እሚመከር ሁሉ ስለሚአንሰፈስፋት፣ ከልቧ ሆና ያጣችውን በልጆቿ የመመልከት ህልሟም አግዟት የእምትመከረውን ትሰማ እና በትኩረት እና ብልሃት ትተገብር አለ ች።፡

ገና ፋሲካይት ሊገቡ ጀምሮ፣ የ አካልአቸውን መጠንከር በተግባር እሚ በተመለከተች ወቅት ሰውነትአቸው እንዲበረታ፣ ጤና እንዲአገኙ፣ አንጎልአቸው እንዲታነጽ፣ እና ቆዳአቸው በተፈጥሮ እንዲዋብ ዋጋ መክፈሉን ከ እዛ ወዲአ አበክራ ተያያዘች። ጤና-ቅጥያ *(ሄልዝ-ኤክስቴንሽን)* አገልግሎት ሰባኪዎችም ስለመብል አልሚነት እንጂ ተራ

የሆድ መጥገብ ብቻ እሚመራው አመጋገብ አካልቦናዊ *(ፊዚዮሎጂካል)* ጉዳቱን ነግረው ሲአስተምሯት አድምጣ ልጅዎች በተለየ መንገድ አጥጋቢ ሳይሆን የለማ በመመገብ ለጣዕም እንዳይጨነቁ አድርጋ አሳደገች። ይህን አጥብቃ እንዳቶድቅበት የተያያዘችው ደግሞ አንድ ክረምት ላይ መስ የሊቀሊቃውንት *(ፕሮፌሰር)* በፍቃዱ ድጋፌ ከጋዜጠኛ ፍቅርተ መኮንን ጋር በ ሊሳት ትመ. የከወነውን ሆድአባቢ ዉይይትአዊ ቃለመጠይቅ ቅጂውን ከአንድ ሀገርወዳድ እና ደግ ነገሮች አንዴ ተወርተው በአየር እንዳይቀሩ በግሉ ከእሚታትር እና በጡመራ ገጹ በእሚከትብ ወጣት ጦማሪ ድረገጽ አጊንቶት አውርዶ ካመጣላት እና ካስደመጣት በኋላ ነበር። ምሁሩ፣ ልጆች ቤተሰብአዊ አመል ሆኖ በሆድ ሞይ እንጂ በአልሚ መንገድ ተመግበው ስለማያድጉ አንዱ የኢትዮጵያ ምጣኔሃብት ዉድቀት ምንጭ ሆኖ እሚከሰት ጉዳይ የቅንጭር ኢትዮጵያአዊነት ጉዳይ እንደሆነ በመረጃ ለወጣቷ ጋዜጠኛ እሚአብራራበት ነው። እንኳን ኋላቀሩ ገጠር፣ ከተማ ውስጥ የ2012 ዓም. ኢትዮጵያ እንኳ፣ አርባ እጅ ከተሜ ታዳጊዎቿ ቀንጭረው አሉ አለ። ማለትም፣ ገና ከአሁኑ ከተመረተው ከተሜ ታዳጊ አርባ እጁ፣ አካል እና አንጎሉ የተዳፈነ ደግ ጥቅም በመደበኛው አካሄድ እማይሰጥ ክፍለማህበረሰብ እንደሆነ አረዱ። እና ገና አድጎ ወደፊት ከእሚመጣው ወጣት፣ ይህ ግማሽ እሚጠጋው ወጣት እጅ፣ ገና ስራ ፈጣሪ እማይሆን እና የሀገር እዳ የመሆን ያክል እንደማይሳካለት ተደርጎ እንዳደገ ሊቀትምህርቱ አብራሩ። ይህን በቀኃሥ. ከ1950ዎቹ ወዲህ ዘምኖ የተቀየረ የግብርና አያያዝዛችን በደርግ ስልጣንመዉረስ ትልምአግጣጫ *(ፖሊሲ)* እና ኢህአዴግ. እዉርነት እንደተውንው፣ ዛሬ ሰማኒያ እጅ ግብርና-መር ሃገር ምጣኔሃብት ብዙ ገቢ ከግብርና ምርቶች ዉጭ-ሽያጭ ቢሰጠንም ያንቀላፋው መንግስት ግን ለግብርናው ከትርፉ መልሶ እሚሰጠው ስለሌለ የሦስትሺህ ዘመኖች ግብርና ሽልፍኖት እንደኋላቀርነቱ እንዳልተነካ፣ ወዘተ. ሊቀሊቅአዊ ምስክርነት ሲሰጡ፣ እሚ ምኑም ምሁርአዊው የመረጃ ትንታኔ አልገባትም። መብል አልሚ ባለመሆኑ ግን ልጆችን እንደእሚያቀነጭር የተናገረው ልቧን ሰንጥቆት ተከፍታ እና ተረድታው ነበር። ይህን ንግግር በመስ ተስ. ሰምታ የሊቀሊቆቹ ድምጽ አየሸማግሌም ድምጽ ስለነበር “ ለነገሩ እሚሞቱ አዛውንት ናቸው አይዋሹም!” በእሚል ለማመን አልቦዘነችም። “አመጋገብ ለልጅ እሚአጠግብ ተራ መብል ሳይሆን፤ ለነገ የአካል እና ስነልቦና ወለል ስለሚሆናቸው ሳትሰንፉ አልሚ አልሚውን ስጡ ነው! አይ ማወቅ ደጉ! መች ስሰንፍ ልገኝ ከንግዲህ እናቴ!”

እሚ ድጋሚ ስታረጋግጥ ምላሿ ያ ነበር። “ሲያቅተኝ እንኳ የወደቅኩት በነገው የብዙ ልጆቼ መጭ ሂወት እና ባገሬ ምጣኔሃብት ላይ ነው በእሚል እጋጋጣታለኋ እንግዲህ!” ጨምራ ያን ካለች በኋላ መልሳ ግን ክው አለች። “እኔ ምለው ግን መስ? የሃገሪቷ ወደፊት ገና ካሁኑ ጨፍግጓል በልጆች አመጋገብ ብለው ምነው ምጣኔሃብት እሚሉትን ነገር ለመታደግ ይሄ ትልምአግጣጫዎች እና ህጎች አላቋቋሙ? ጤና-ቅጥያዎች እሚሰሩት ጥቂት ምክር እንጂ ገና ምኑ ተነካ እንዲህ ከሆነ? ለምን ጥቂት የሠመጠ አያያዝ በጉዳዩ አይዘረጉም ከእሚያደነቁሩ ህዝብ?... አንተ ባትኖር መች እሰማቸው ነበር እኔ ራሱ ለነገሩ?” ብላ ጠይቃም ነበር። “አንቺ መሪ እክቶኚ ይሆናላ!” መስ አሽሟጥጦ አለፈ። ብቻ የአመጋገብ ፈላስፋ የሆነው፣ እውቅ ተመራማሪ ባይሆንም ነበር። በቂ መረጃ እና ተሞክሮ ስለያዘ እና ነገን ላሻሽልበት፣ አኗኗርአችን ወጥመዱ በእዛ ነው እሚሰ ረው ብሎ ስላመነ ብቻ። ስነአመጋገብ አማካሪነትን የተቀዳጀው፣ ደግ አላሚ ከመሆኑ ብቻ ነበር። ይህን ሁሉ መሰረት እና ድጋፍ እሚቸረው መስ እንግዲህ ይህ ነው። ማጥናት እና ለመማር ሃገር ማሠስን እሚወድድ፣ በአንክሮትአዊ *(ክሪቲካል)* ማውጠንጠን ነገር እሚአሰላ፣ ከፍተኛ ወደፊትን የመሳል አቅም ያለው፣ ወደፊትን በስምጥ ሃልዮ ማጠንጠን እና ማስላቱ ጀርባ፣ የወደፊቱን ምስል በምናቡ ስሎ ለመረጠው የነገ ዉስጥ ዉጤት ዛሬ በአንድ ያገኘው አጋጣሚ አንፃር ተደብቆ በትጉህ መታተር የሚፋለምለት፣ እሚስለው ወደፊት ክፉ ጎን እና ብሩህ ጎን ከአለው ክፉው እንዳይመጣበት ብሩህ የሆነው ጎን እንዲገጥመው እሚንቀሳቀስ፣ ቆጣቢ የሆነ፣ ይህ ብቻ ከእልፍዎች አጠገቡ ከእሚኳትኑ ለይቶት በአሁን ወቅት እየከፈለው ሊአኮራው የደረሰ ሃልዮታው *(አቲትዩድ)* መለያው የሆነለት፣ ከጥበቃ ወደ አፍ እሚሻገር አኗኗር ለእርሱ ወለሉ እንዳይሆን አዲስ ወለልን እየጣለ ያለ...ድሃ ኢትዮጵያአዊ ነው። ወደ ቤተሰቡ ይህ ብርቅ ወዳጅ እና አባል ዓዉራነቱን ተላብሶ ሲቀላቀል፣ አብሮት ሃዘን ስለተቀላቀለአቸው፣ እሚ በተከፋ ልቧ እንደ ተሰነጠቀ ሆና በማስመሰል እየተሳካላት ፈገግ ፈገግ ስትል ምሽቱ አብቅቶ ወደ መኝታ ተኼደ፡፡

※※※※※※※※※※※※※※※※※※※※※※※※

፬ የ ዱብዕዳ መከንከን ብልጭታ ወይም ገሃድን መቀበል

ማታው ሳያረጅ

መተኛት

የቀንተቀባይነት ቅድመሁኔታ ነው። ለስኩ አኗኗር የስልት ጮራ ስለሆነ፣ ያ ደግሞ ግድ ነው። ከማለዳ ድባብ ተቋድሶ ቀንን መጀመር፣ ከቀንተቀላቃዩ ባዶ ጣት ይዞ ወደቀን መምጣት እሚለይ ነው። የጂም ዴቪስ ጋርፊልድን መቼም ማለምም አይታሰብም። በእርግጥ ድመት እንቅልፋም ስለሆነ፣ የእሱ ስብከት ህጸፅ የለውም። ድመት ከመተኘት ወዲያ ምን ያውቅ አለ። ሰው ጋርፊልድን ልሁን ካለ ግን አንጎሉ ተዛብቷል ማለት ነው። በቀንተቀባይነትአችን የህይወት ሽልማት አለን። በሂወትአችን አንድ ጣት ላይ ቀለበት አርጎ ሲያጌጡ እንደእሚውሉ እመስቶች መመረቅ ያክል ነው። ለተፈጥሮ መስህብ በቋሚነት በመጋለጥ፣ በቋም የግለትምምን ላይ ተፈናጥጦ መዋል ነው። ይህ በእርግጥ የስብእና ማዘመኛ አንዱ ጎዳናው ነው።፨

ይህን በምልዓት ያስተማረው መስ፣ ምሽቱ ቤተሰቡን በደግ መቀላቀል ቀጥሎለት አልፎ ሲመሻሽ ወደ ሦስት ከኩርማን ሰዓት ገደማ፣ ደካክሞት፣ ሁሌም እንደ እሚደሚያረገው፣ ከናሆም ጎን ወደ መኝታ ወጣ። ካሳለፉት ማለዳ ተስፈንጥረው የተገኙበት ማታው ድረስ የነበረ አዋዋልን እሚፈትሽ የአኳኋን ቅኝት በእየፊናአቸው ልክ ከማሸለቡ ቀድሞ አደረጉ። መስ አዲስአበባ ጧት ሲነቃ፣ ሲጓዝ እና ቤተሰቡን ፋሲካይት ተቀላቅሎ ሲውል፣ ከናሆም የበለጠ ሲቀራረብ እና ደከምብሎ ሲገኝ ሳለ። ናሆምም የቀኑን ዉሎ በአስር ሰከንድ ጠቅለል አድርጎ አሠበው። ሁለቱም ደስተኛ ነበሩ።

ቅሬታ ከነበረብአቸው መረመሩ። ዋናው ያ ነው። በደስታ ለመኖር ስዉር ቅሬታን እንዳይቀበርብን መፈለጉ እና ማወራረዱ ተገቢ ነው። ምንም አሁን ያሳሰባቸው ነገር ስላልነበር ይህቢሆን ያሉት ነገር ሳይኖር ደስታን ብቻ አገኙ። ቅር ያሰኘ ሰውም ሁኔታም የለም። እሚያሳዝን እና እሚያስከፋ ሁኔታም አልገጠመም። ስለእዚህ በደስታ ተንሳፈፉ። ይህ የዳበረ እና ስለተዘወተረ ቀላል የሆነ ጸባይ፣ የዕለት ዉሎ አርኪ ከነበረ፣ እሚገፈፍ ከነበረው ይፈልግ አለ። በጠቅላላው የአኗኗር ዝብርቅርቅ እሚአጠልል፣ ስስ ግለቅኝት ነው። ግን ከስኬትአማ አኗኗር ምክርነቱ በዘለለ የስነልቦና ሰባኪዎችም እሚያነሱት ምርጥ ተሞክሮ ነበር። ጭንቅላት በአዋዋል ዉጣዉረዶች እንደ ተሸበበ መተኛት ጎጂ ነው። በቀጥታ ድሃ አድራጊ ነው። ከገንዘብም ከጤናም አው በቀጥታ እሚተሳሰር ነው። ምክንያቱም፣ ሰው ቢአንቀላፋም፣ ተመርምረው ያልተዘጉ ጉዳይዎችን አንጎል በስዉር ያመነዥክ አለ። እየተብከነከኑ ወደ እንቅልፍ ቢኬድ አርኪ እንቅልፍ ማጣት ሆኖ፣ አካል አርፎ አልነቃ ብሎ፣ እንዲሁም ጤና-ነስነት ይፈጥር አለ። አካል ሲተኛ ጀሮ ካልተጮኸ አያደምጥም፣ ቢሰማም። ሌላውም አካል እንደእዛው እሚተኛ ጊዜ እሚዘጋ ነው። ሰው እስከ 80በመቶ አካሉ ሁሉ እንደ ሞተ እሚከረቸም ነው። ግን አንጎል ከተብከነከነ፣ ሰላም ካልተያዘ፣ መተኛቱ ያነሰ አካልአዊ እረፍት ሰጪ ነው። ያም የእልፎች ሂወትን አቆርቋዥ በይፋ ግን እማይጠና ነው። በተለይ በድሃ ሃገር ለመሃይም መሪዎች ቅንጦት ስለሆነ ህዝቡ ዳቦ ስለእሚያልም ማንም አይነካውም። ቢሆንም፣ ሃቁ እንዳጠቃን መኖረጀ አልቀረም። እነናሆም ይህን ደርሰውበት አሁንም እረጂ መሪ በሌለበት ሃገር ግለመሪነት እሚያሠማሩ ሆኑ፦ በግል እና ቤተሰብዎች ላይ። ይህን ስስ አሠሳ አድርገው ከጭንቀት እረፍት እንደ አገኙ ሁለተኛው ቀላል እና ሂወት አፍጋጊ ክወና (በተይ ለሀበሻ) ደግሞ ቀጥሎ ይተወን አለ። ይህም፦ ከራስጸጉር እስከ እግርጥፍር፣ አካልዎችአቸው፣ በሞላ ምቹ እረፍት ላይ እንደ ሆኑ ይፈተሻሉ። የአልተመቸ የከንፈር አቀማመጥ ካለ፣ የክንድ ላይ ጫና ማብዛት ካለ፣ የመደበቅ ስነልቦና ካለ፣ ጉልበት አቀማመጡ ከተጨናነቀ፣ አንገት እና አናት ዘና ያለ አቀማመጥ ካጡ፣ ትራስ ካስቸገረ፣ ብቻ ሁሉም አካላት ላይ መፍታታት እሚገኝ እንደሆነ ይፈተሹ አለ። በተለየ የሰውልጅ ፊቱ በመቶ ምናምን ፊትገጽታዎች *(ጀስቸር)* በእየሰከንዱ ስለእሚገለጥ እና አንድ የስሜት ነጸብራቅ የሆነ ቅርጽ በማንኛውም ቅጽበት ሰርቶ የሰውንልጅ ስለእሚአስቸግር፣ ሰው ሁሉ ሲተኛ ነብሱ አብሮ ዘና እንዲል፣

የፊት ስሜት እንደ ተስተካከለ ማረጋገጥ ያስፈልግ አለ። በቀረ፣ ሰላምአዊ እንቅልፍ ያሳጣ ዘንድ የተጠና ጥበብ ነው። መስ ይህን በእሚገባ ሲአስተምረው፣ ናሆም መጀመሪያ የምር አልመሰለውም ነበር። ግን ተወራረዱ እና ተኝተው ፊቱን በመረመረ ጊዜ አንድአች የስሜት ገጽታ በፊቱ ወዲአው ወዲአው እየተለዋወጠ ይገኝ እንደነበር ፈትሾ አገኘ። ፊትን ከፈተሹት የሚቀያየር ገጽታ እንደስሜትአችን እሚያስመለክት ነው። በበይነመረብም አሠሳ ብዙ ጉልጎላዎች አድርጎ ተገረመ። "አርኪ እንቅልፍ ስምጥ ፍልስፍና አለው። ሌላ የስኬትአማ ሰውዎች ዐብይ ምስጢርም ነው።" መስ የአስተምህሮቱን ነጥቡን ለተገነዘበ ናሆም እንደመጠቅለያ አከሎ ወደ አካል ፈትሾ አመቻችቶ መተኛት ዘወትርአዊ ባህሉ አደረሰው፡፡

በመኝታው አዲስ አንሶላ በማንጠፍ እንደተኙ በልማድ ተግባብተው አሁንም ለእዚህ ጭንቅላት እና አካል ምቾት አሠሳ ትንሽ የወሰዷትን ዝምታ ገፍፎ መስ ተናገረ። *"በእረዥሙ ጉዞ ጥቂት መጫጫን ስለደረሰብኝ መተኛት አለብኝ!"* ሌላ ጊዜ ግን መኝታ ላይ ጥቂት ሳይወያዩ እና የእነርሱን ካባቢን እና ህይወት በበላጭ ግንዛቤ ለመረዳት በእሚል ስለአንድ ትንግርትአዊ ወይም ሰብአዊ ምስጢር አስምጠው ሳይጨዋወቱ ዝምብሎ መተኛት አልለመዱም። የአንን ምሽት ግን ሁለቱም፣ እራቅ እራቅ ብለው ለመተኛት ከተሰናዱት ቤተሰብዎች ጋር በመሆን ለጥ ብለው በሰመጠ እንቅልፍ ወዲአው ወደቁ፡፡

እሚም ብዙ ጭንቀት ከሰዓቱን አጥለቅልቆዋት የነበረ ቢሆንም ወደ መኝታው ስትሄድ ግን፣ ልጆችም ስለከበቧት ፈታ ለ ማለት ሞከረች። 'በልጅ ፊት ሳይገልጡም ቢጨነቁ፣ ጭንቀቱ ፈጽሞ ከመንፈስአቸው አይደበቅም፣' ብላ አክስቷ አስተምራት ነበር። ልጅ ስትወልድ ደግሞ ስለ ልጆቿ ብላ አምናበት የእማትዘነጋው ጉዳይ ሆነ። በልጅዎች ፊት ምንም ቃል ሳይወጣ በ አኳኋን፣ አረማመድ፣ አበላል፣ ፊት አያያዝ፣ አነጋገር፣ የመንፈስ ሁኔታ፣ በምኑቅጡ ብቻ ዝግመተለውጥአዊ *(ግራጁዋል)* ንጽረት አድርገው አንጎል እና ስብእና እሚገነቡ፣ እሚግባቡ እና ሰው መሆንን

በስውር ከከበበ ቤተሰብ እሚማሩ ስለሆነ አቅራቢያቸው መጨነቅ አደጋ ማስተላለፍ ነው።፡

ይህ አገነዛዘብዋ ነበር ለእሚ ጥንቃቄ መዉሰድ ላይ የተዋት። የሐረግን ነገር ዋጠችው እና ሃዘኑ ቢከነክንም ለመቀበል ወስና ብቻ ሲታወሳት ንድድ ይላት ነበር እንጂ ከመርዶው መቺነት ግን *ተመርቃ* ነበር። ወደ ቀጣዩ የመፍትሔ ግብረመልስ *(ፊድባክ)* ጉዳይ ስትገባ ያንን ሃዘን ጣለች። የኑሮ ወጪው ባህል መጠጥ በመነገዱ እና፣ ኮፍያ በመታታቱ፣ ይጠነሣሳል፤ በሆነ ቅጽበት ወስና ነበር። የቀረ ሌላው ደግሞ፣ ለነገ ይታሰብበት! ይህን ብላ በአእምሮዋ አዋዋሉዋን አጠለለች። እንደ እነናሆም አዉርታ፣ አውጥታ-አዉርዳ በሆንብሎንታ ያዳበረችው ልማድ ባይሆንም፣ በእንቅልፍ አክብሮትዋ የተነሳ እሚከነክን ነገር ሳታጠልል ፈጽማ ይዛ ስለእማታድር በአጋጣሚም ቢሆን ይህንን የእነእርሱን ምሁርአዊ እና ዘመንአዊ ልማድ አዳብራለች። ይህ ግን እሚከወነው እንደ እነመስ እና ናሆም በአዉቆታ በእየ ሁልጊዜም አይደለም። ልክ እንደዛሬው ጭንቀት፣ ትዝታ ወይም ሃሳብ መጥቶ ካልናጣት፣ ቀጥታ በደስተኛነቷ 'አምላክ ሆይ ተመስገን' ብላ እምትተኛ ናት። ጭንቀትም አይገጥማትም። ከልጆቿ በቀር ሌላ አታውቅም። ሠላም ዉለው ከተኙ ምንም ሌላ ነገር አይታያትም። ዓለሙ በምህዋሩ እስከዞረ ተደስታ ታንቀላፋ አለች። በቃ። ጭንቀት ለእማይገጥመው ደግሞ ስለጭንቀት ማስተማር ማስጨነቅ ነው። ጉዳይ ግን አእምሮዋን ከጨበጠባት፣ በቂ ልማድ አላት። መልሱ አንደኛ 'አሁን የእንቅልፍ ጊዜ ነው' ሲሆን ሁለትኛ 'ከአስፈለገ ነገ እመለስበትአለሁ፣' ነው። አተኛኘቷ ምንም እንዳልተከሰተከ ዓለም ዘጠኝ ነው ይሆንላት አለ፤ ያም ለሰው ድንቅ ችሮታ ነው። ስለ እዚህ እንቅልፍዋ በድንቅ ስምጠት እሚከወን ሆኖ፣ ጧት ልጅዎች ተደስተው፣ እርስዋም በበራ ስነልቦና እና ቀለለ መንፈስ እምትመለስ እንድትሆን ይህ ልማድ እረድቷት አለ። ይህ ለሰው ሁሉ እሚያኗኑር ወርቅአማ ልማድ ነበር።፡

ሌሊቱ በእራስ-መርሳት እና ዳግ-መታደስ ሰዓትዎች ተጨርሶ፣ በማለዳ ናሆም እንደ ሁልጊዜው ቀድሞ ነቃ። አዲስ ማክሰኞ ገባ። ባለበት ተንጠራርቶ አቅምን ከአዲስ ሰላም ብሎት አዳበረ። በሦስት አንጃዎች የተሠነጠቀውን የቤቱን ያተኛኘት አሠላለፍ ተመልክቶ ሃሳብ መታው። 'የፋሲካይት ከተማ ትንሽ አደለችም ለካ' ብሎ ድንገት ሰሞኑን የረበበት ጥያቄን በማረጋገጥ መልስ ሠጥቶ አሰበ። *'የከተማን ስፋት ከመናቅ በፊት*

እየ አንድአንዱ ቤት አንድአንድ ቀን ኢድረህ መርምር፤' የእሚ እና ብሩ መራሹ ቡድን በእዛ ጓዳ መንደር መንደር አቅፎ ከእራሱ ቡድን ጋር ተደምሮ የሃገር ያክል ሆኖ ታየው። ህዝብ ቁጥሩ በዝቶ የትንሽ መንደር ቁጥር በዘንድሮ በስነልቦና ተናቀ እንጂ ጥቂት ሰው ሆኖ መሠብሰብ እራሱ ክቡር እና ሰፊነት ነው ብሎ አሰበ። *'ለነገሩ አንድ ሰው አንድ ሃገር አይደል፤'*

ናሆም ግሉን ሲያነጋግር አፍታ ቆይቶ በአዲስ ቀኑ አዲስ ጉልበት ይዞ በመንጠራራትዎች ሲጠመድ መስ ተከትሎት ነቃ። የጧት ሰላምታ ተለዋወጡ እና ሁለቱም ጥቂት በዝምታ አስተዋሉ። እሚአደርጉትን አመል ሁለቱም ስለ እሚአውቁ በምንም አልተረባበሹም። *'ሩት እና ዓሊ'*። መስ ዋና የክረምት ዕቅዱን ቶሎ ስለመወጠን አሰላሰለ፡፡

ከአልጋው ወርደው ወደ ዉጭ ሲወጡ በተለመደ ማለዳ ዉርጭ የሰኔ ኩርማን፣ መጠነኛ ካፊአ አድርጎ ማብቃቱ ነበር። በመጠነኛ የአካል ለጥጦ መንጠራራትዎች እና መንቀሳቀስዎች ሰውነት በማፍታታት እየከወኑ፣ ግማሽ ሰዓት የአክል ታተር አርገው፣ ጸጉር እና ፊት ተታጠቡ። ቀጥለው ጥርስ በማጽዳት ታጠቡ። በተለየ የማለዳ አንዱ ተግባር ጥርስ ማጽዳት እና ከመጽዳት የተነሳ እሚመጣ የአፍ ትምምን መጨመር ነው። በማለዳ ከመነሳት ብቻ የተነሳ በተማገው የአሸናፊነት እና ነፃነት ስሜት ላይ፣ አፍ ተቦርሾ ማጽዳቱ ሲደመርበት፣ ቀኑን አብልጦ በትምምን መቆጣጠር እና በደስተኛነት መዋል ይቻል አለ። በአፍ አለመጽዳት የሰው ሂወት እሚበላሸው በስውር ስለሆነ እና ማንም እሚረዳው ከተጎዳ በኋላ ስለእሚሆን፣ መስ ናሆምን እና ቤተሰቡን በእየእለቱ ጥርስ እሚቦርሹ አድርጎ እንዳለመዳቸው ነበሩ። ሰኞ ግን ሁሌም ከመደበኛ ጥርስ ማጠብ የበለጠ ከፍተኛ የጥርስ ማጽዳት ይከዉናሉ። መቦረሽ ፍጹም አይደለም። የጥርስ ሃኪምቤት በከተማዋ ስለሌለ በመፋቅ እና በስምጥ ፍተሻ መጠነሠፊ ጽዳትን በአንደበትአቸው በእየሰኞው ይከውኑ አለ። በቀረ፣ በተመገቡ ቁጥር መጉመጥመጥ እና በሌባጣት መቦርቦሩ ትልቅ አቅም ያመጣልአቸው ነበር። አሁንም መተጣጠቡን እንደ አደረጉ፣ ገብተው ልብስ ለመለወጥ ተመለሱ። ማንም የነቃ አልነበረም። ሰዓቱ ወደ አንድ ተጠግቶ ስለነበር በፍጥነት ወደ ቤተክርስትያን ለመሄድ ሲመለሱ የባቤ አንድ እግር እና አንድ እጅ በብሩ ላይ ተነባብረው፣ ቢግ ደግሞ በተለየ አግጣጫ በሰፊው አልጋ አንድ ዳርቻ ፈንጠር ብሎአቸው ብርድልብስ በመቀማት፣ ሦስቱም እንደነገሩ አሸልበው እንዳሉ ነበሩ። በአልጋው

የተከመሩትን ናሆም ፈገግ ብሎ አይቶ አለፈ። እንደወጡ ወደ መስ ዘወር ብሎ “አንድ አልጋ ማበጀት አለብን፣” ጥርስ ነከስ አድርጎ ናሆም ተናገረ። የጠዋት ጨረር ፊቱ ላይ እንዲአርፍ ዓይንዎች ጨፍኖ በመንቀሳቀስ ሆኖ የሀቡን ምላሽ ጠበቀ። “የኔ ዕቅድ ግን ሌላ ነው። ይህ ክረምት አንድ ያልከውን አቃፊ ነገር ጨምሮ፣ በላቀ ስፋት አዲስ ትርጉም ሰርተንበት እንዲአልፍ ነው ያሰብኩት።” “ከአዲስ አልጋ ማበጀት ሌላ ደግሞ ምንድን ነው?” “እሚ ጋር እንወያይበት እና እነግርህ አለሁ።” “ትደብቀኛለህ ማለት ነው?!” ፊቱን ደካማ ፀሐይ ጨረር ፍሊጋ ከማንቀሳቀሱ ወደ ምርአዊ አዞረ። “ከጓሮ አንድ ወይደግሞ ሁለት ክፍልቤት ማከል ብንችል አስቤ ነበር።” ማምለጥ ስለ አልቻለ እቅጭ ሃልዮውን አካፈለው። “ኦ! እዛ እንድናድር ነዋ በሰፊ ነፃነት! ያ እማ ትልቅ ጉዳይ ነው!” በልጦ ጥያቄው ስለተመለሰ ደስታን ሲአገኝ እና አርኪ ጨረር አጊንቶ ሞቅታ ሲሰማው አንድ ሆነ።

ቤተክርስትያን ደርሰው በኪዳን አገልግሎት መካፈል ቆዩ። ምእመን ተበትኖ ሲወጣ እነ እርሱ ወደቅጥር ሰርገው ፀበል በመጠጣት፣ የግል ጸሎትም አድርሰው ወደ ቤት ለመመለስ ወጡ። ልክ ቅጥሩን ተሰናብተው መጓዝ እንደ ጀመሩ የኔብጤ ጋር ተፋጠጡ። አለቅጥ ቁስልስል ባሉ እግሮቻቸው፣ የዝንብ መንጋ ሁሉ በደስታ እየተመገበ እሚአሰቃይአቸው አንድዓይንአማ አዛውንት የእኔ-ብጤ የሠለለ እጅ ጫፍ በተዘረጋ መዳፍ ላይ ሁለት ሳንቲም ብረትዎች መስ አስቀመጠ። እና ጉዞ ቀጠሉ። እራቅ እንዳሉ ናሆም በቀላል እሚታሙ እና እሚድኑ የመሰሉ ቁስልአቸው አላስችል ብሎት ዞርብሎ ዳግ-ኅበኘው። በማደግ እና ዓለሙን በመገንዘብ ክፍለ-ዕድሜዜዘመንአዊ' ጥረቱ፣ አንድ እሚብከነከንበት ትንግርት ማህበረሰብአዊ ኢፍትሕአዊነት ነበር። በተለይ ክረምቱ መጥቶ በተርታ እሚሰደሩት የእኔብጤዎች፣ እላይአቸው ላይ ዘንቦብአቸው በፀሐይ ደግሞ የደረቀብአቸው ናቸው። አደፋ ልብስ እና አካል ተሸክመው የጎሰቆሉ ነብስዎች፣ ሰሞኑን ተደጋግሞ ስለሸተተው እና መልስ ሰጥቶ ያልዘጋው፦ *ያልተመረቀበት* ሰሞንኛ ነጥብ ሆኖ ጠዝጥዞት ነበር፤ ይህ ትርዒት በዝቶ ነበር እና። ዓይንዎች በስሜት መክሸፍ ሸብሸቦ፣ አንጀቱ በመንደድ ጋል ብሎ ያሰበውን እሚገልጽበት እሚናገረውን አጣ። አቅልሎ ጀመረ፣ “ግን ይሄ ጠቃሚ ነው? ምን የአደርግልአቸው አለ! ባራት አምስት ብርዎች ጠግበው እና ለብሰው አይታከሙ ቤት አይገዙ ወይ አይከራዩ!? ሂወትአቸው በእዛ እንዴት ነው እሚቀየረው!?”

መስ ለናሆም የአዳጊ ምናብ ጥያቄዎች ቸልታ እና ጥራዝነጠቅነት በ "እኔ እንጃ ባክህ!" ሃልዮታ (አቲቲውድ) መልሶለት አያውቅም። 'የልጅዎችን ጉጉአዊነት በስነስርአቱ እማያብራሩ ነገን እሚአደኽዩ በሽተኛዎች ናቸው፤' ብሎ ያስብ አለ። የማደጊአ እብስልስልዎች፣ ለልጅዎች ዓይንዎች ናቸው። ለጠየቁት በዐዋቂ መስተንግዶ - በማክበር - እየመለሱ ማሳደግ እሚመልሰው ቅጽበትአዊ የታዳጊ እርካታን አይደለም። የልጅዎቹን ግለትምምን፣ ቁምነገረኛነት፣ ፍቅር፣ ተባባሪነት፣ አክባሪነት፣ ዐዋቂነት እና ሃቀኛነት ስለሆነ ጥያቄዎችአቸውን ዘንጊ እና አኮምሻሽ ሰው እራሱ ዐዋቂነት እንደአልደረሰ አርጎ ይገነዘብ አለ። "ዛሬ ደኽይቶ ነገንም እሚያደኸይ!" ይል ነበር። ባለማስላት አቅሙ፣ የሁለት ቅጥዎች (ዳይሜንሽንስ) ንዑስ ፍጥረት አድርጎ ይረዳቸው አለ። ናሆም በእዚህ ምክንያት ከልጅነት ጀምሮ ለጉጉትዎቹ አኩሪ ፍጆታ ኋኝ አመክዮአዊ ነጥብ እና አንክሮትአዊ (ክሪቲካል) ማብራሪያ እንጂ ነፈዝ መሠል ጥያቄ እንኳ በቁምነገር ሳይስተናገድለት አልፎት አያቅም። የእራሱን የመረዳት ብቃቱን እና አፈቀላጤአዊነቱንም (አርቲኩሌትድ-ነስ) መስ አብሮ ይፈትሽበት አለ፤ በተለይ ናሆም አድጎ ከበሰለ ወዲህ፣ እሚመስለው፣ ጭራሽ ናሆም ሃልዮ-መሪ ወይም አጋሪ ጭምርም ነው።፡

አሁንም መስ አንጎሉ ያየውን ወደ አፍ ጎተተ። "ሃገሩ እንግዳ ተቀባይ ነው። የሥነህዝቡ (ዘ ፖሊቲ) ግብር መዋጮ ሽርፎ፣ ማህበረ-ደኅንነት (ሶሻል ሰኪውሪቲ) ስርአት አውጥቶበት አቅም ያጡ "እንግዳዎች" በቀላሉ መደገፍ እና እንግዳ ተቀባይነት ከፉከራ አዝልሎ እስኪአውቅ እንደ ጠየከው እና አየኸው ትርጉም እማይሰጥ አኗኗር ተግተህ' መልመድህን ተያያዘው። ይህ ማለት ሀበሻ ነህ ነው ከገባህ። ሃገሯ በተወችልህ ሂወት አትደላህም! አንተ ነገ እንዲህ ልትወድቅ እና እዚሁ ልትለምን ትችል አለህ። ማህበረሰቡ ሠላሳ በላይ መቶ-መቶ ዓመትዎች ኖሮ ለራሱ ግን እንጭጭ ዋስትና እንኳ የለውም!" መስ ተናግሮ የናሆምን ፊት መልከት አደረገ። የከረፋ ነገር እንደተናገረ ያውቅ አለ። ግን የከረፋ ኢትየጵያአዊ አዛውንት አይቶ ስለጠየቀው ነገሩን ለማቅለል አልደፈረም። መልሶ ጠጣር ስላወራ አሰብ አድርጎለት ነበር የተመለከተው። ናሆም በላቆጠው ኢሰብአዊ አኗኗር አለቅጥ ተነክቶ፣ ስነስርአትአዊ (ሲስተሚክ) የነብስ መላሸቅ እንዲደርስበት ስለተተወ መስ ለታዳጊዎቹ ሁሉ ድንገት ስሌት ከውኖ አዘነ። ተስፋመቁረጥ ወደ ሀበሻ ልብ እሚሠርጸው፣ ዉጭውም እንዲህ መንፈስ ሰባሪ ሲሆን

ነው። ጨክኖ እውር ካልተኮነ፣ ሀበሻ በሀገሩ አይኖርም። ምክንያቱም ሰብአዊነት አይከበርም። በሙብት ጥየቃ ያልበረታው፣ ህዝቡ የነተበ ስለሆነ እና ሰውን በሰውነቱ መመልከት ስላቃተው ነው። በየቦዩ ወድቀው፣ በእየጥጋቱ አዛውንት ተሸቀንጥረው፣ ገብቶ ወደቤት መዝናናት የህሊና እውርነት ይጠይቅ አለ። ያንን ደግሞ ስላሳካን፣ ህሊናአችን ሰብአዊ ሙብትን መረዳት አልቻለም። ሰውመሆንን ከመገንዘብ እሚመነጭ የሙብት አይነት፣ ሰውን ባለማክበር የተከረቸመበት ሆነ። ከርፊው ነገር፣ ይህ ባህል እና ማንነትአችን መሆኑ ነው። ትውልድ እና ሀገር፣ እንዲቀኑ፣ ይህ መፍረስ አለበት። ሰውን በሰውነቱ እንደእንቁ መመልከት፤ ምንም ይሁን ምን። ግን አስተዳዳሪዎችአችን ያንን መመልከት እሚችል አንጎል ከቶ ስለሌለአቸው እነናሆምን ከገሃድ በሽታ ማከም፣ የአዋቂ ሀበሻ ግዴታ ነው። አሁንም፣ መስ ትንሹ ልጅ ጭንቀት ይዞት፣ በስውር-ተስፋው እንደ አበቃለት እና እራሱን እንደ እሚጠላ መደበኛ ነዋሪ ሆኖ ልቡ እንዳይደነድን ጨዋታውን ወደ ቀናአዊነት ቀጠለለት። "መፍትሔ አብሰልስል እንጂ እንደ ጥራዝነጠቅ በመጥላት ብቻ ተጠምደህ አትለፈው። ይህን አይተህ ስታድግ ወደ አዉሬነቱ በመለወጡ ላይ *በርቿ* አትሁን! መልስ አጢነህ ተጨነቅ አይደለም፤ እወቀው እና ችግሩንም መፍትሔውንም በቀለለ መንፈስ ጎንለጎን ያዝ። ከዛ ቀጥል እና *ተመረቅ!* እለፈው። ለውጥ መምጣት እሚችል ሆኖ አጋጣሚ ሲጋብዝህ ያንተን ተፅዕኖ ታፈርጥበት አለህ።" መስ ያንን ሲለው፣ በአዎንታአዊነት እንዲወስደው መምከሩ ቢሆንም፣ ሰው እንደ ቀልድ ነትቦ ለሳንቲም እና እምክ ሙቀት ማግኘት ሲል ሠንሰለት ሰርቶ በመቀራረብ ተደርድሮ ሲዋረድ፣ አልፎ መሄድ እና *መመረቅ* ከበደው። *'ገሃድአችን ይከረፋል። ኢገሃድአዊ (አንሪያሊስቲክ) የእውነት ወለል፣ ከየት በቅሎ ሃቅ ከልሎ አቆመን? ጥላሸት ስርአት! አርማጉሳ ዝንጋዔዎች፤'* ጥርሱን ነከሰ እና ሃሳቡን እሱም አመጣ:- "አንድ ዓመት 'ያሙቱ በጎሰው' የተባለ ቢንያም፣ ሃገር እና መንግስት በጣጥሶ፣ በመቄዶኒያው አረግአዊዎች-ማስጠለያው ድንቅ እና ብዙ አድርጎ ነበር። ስንት ምሳሌ መንግስት እና ሃገሩ ይፈልጋል ታዲአ?!" መስ ለጥያቄው መልስ አጣ። ሳቅ አለ። አሰበ። አጣ። ደግሞ አሰቦ አጣ። ዳግ-ፈገግ አለ። መልሶ፣ አንድ መላምት ኮተኮተ። ሞላጎደል ጭር ባለው መንገድ እየተራመዱ በዝምታ ሆኖ በማሰብ ቀጠለ እና አስፍቶ ሊአብራራ ተዘጋጀ። "እንግዲህ እንደሃገር ጠዝጣዥ ድህነት ስብእናችንን

ይሞነጫጭር፣ ሰላም አላሳድር ይለን አለ፤ በ...እ...የ...ዕ...ለ...ቱ! ስለእዚህ እንዳንተ ክብረነክነት ስናስተውል ወደ መንታመንገድ ሁሌ እንወጣለን።

“ግን የኛ ስብእናዎች እሚነኩ ጊዜ እንደ ቢንያም ‘ሰው ለመርዳት ሰው መሆን በቂ ነው!’ መሠል ንጽፅረቴ *(ቶውፎሪያ)* አርገን ለክብራችን ተፅዕኖ ፍልሚያ፣ ነብስአችን ጋሻ አታነሳልንም። ከመንታመንገዱ ወደ ከረፋው መንገድ እናዘምም አለን። በተለምዶ እና ባህልአዊ ምላሽአችን። ይህን ያየህውን መሰል ሁኔታ ስንመለከት ቢታከም ቢታጠብ ቀለል ያለ ድጋፍ ቢሰጠው ሰው ሆኖ ይኖር ነበር ብለን አናስብም። ያ ቀናአተያይ ነው። ያ ለኛ አልታደለንም። የመሆን እሚችል ቀና ጎን እንደ ስቶይስቶች አይታየንም። የስቶይስት ፊት ያላቸው ጉራጌዎች እንኳ፣ የስቶይስት አኗኗር አቅምአቸው ግን ግዝፈት ስለሌለው በመጠነኛ ገቢ አደና ስለእሚኳትኑ፣ ይህን መሰል ችግር ፈቺ አልሆኑም። የቀረነውም ይህን መሰል ሰው ለይተን ከአደፋ ኩነቱ መመልከት እማናውቅ ከቶ እንቅልፋምዎች ነን። የግረህ ኑር እርግማን እስረኛነትአችን ነገር በነባር ቅርጹ እንዳያምር እና እንዳይጠብቀን አድርጎን አለ። ግን ብልህ ትትረት አምጡ በማለቱ እንጂ እንዲህ ቆሽሻችሁ ኑሩ ሲለን አልነበረም። የእኛ ከመንታው እሚመረጥ መንገድ የቢንያም ተጽዕኖ ነኝ ንጽፅረቴ አይደለም። በተስፋመቁረጥ፣ መልካምነትን እሚከደው ጎዳና ይቀናን አለ። ማለትም፣ ስት-እጥፋት ዉስጥ ገባን ማለት ነው።

“እንግዲህ ሰው ክብሩ ሲነካ፣ ክፍለ ማንነቱ ወደ ትግል እና አልሸነፍባይነት (ጣይቱኛ) ይመርጥ ነበር። ምን አልባት ትላንት እንዳልከው እኛ በተፈጥሮ እና ዕድአዊ-መስህብዎች አሠሳ አናዘወትርም። ስለእዚህ የሂወት ትምህርት አናጎመራም። እና ያለንን ክብር ስለአልተረዳን ደግሞ፣ ተስፋ ስንቆርጥ ገልጠን ባናፍረጠርጠውም፣ አዉሬነት ቀንቶን ደነዘዝን ማለት ነው። እንደ ቢንያም፣ ወይም ሰሎሞን ቦጋለ ያለ ግን፣ ገሃድ መርሮት ከአስከፋው፣ ከአመድ እንደ ፊልቆን ያንሰራራ እና በዳግ-ትትረትዎች አንድ ተፅዕኖአማ መላተም ይሰራል። በሂደት ነጠብጣብ ለውጥ ይከማች አለ። ያ ነው ከነቁጥህ እሚታየኝ። ከፉ አኗኗር አሽትተን ገብተን መተኛት፣ ደንዝዞ፣ በአዉሬነቱ መላመድ አንዱ መንታመንገድ ምርጫ ነው፤ ያልሰለቸን። ደግሞ ተፈጥሮ ዉበቷ እና የእኛ ዋጋ ሲገባን ግን፣ 'እንቢ ሟች ኑሮዬ አለፍትሕ እና ፍቅር አይኑር' ብለን፣ የተገታተረንን ለ መግጨት መነሳት እንለምድ አለን!”

መስ በእረጅም ማብራሪአ ይህን ሲል እርሱም እሚከነክነውን ነገር በቃልዎች እሚአፍረጠርጥበት አጋጣሚ ስለሆነለት እረክቶ ነበር። ናሆም አናቱን በመነቅነቅ ግንዛቦት ሲከውን፣ መስ ሙሉ ተስማሚ ስለአገኘ በግሉ ጥረት ፈገግ አለ። በአለመናቅ መወያየቱን ለዚህ ጎንዮሽ ሽልማቱ ጭምር ይወድደው ነበር። አሁንም በጉልህ አረዳድ እየተገለጠ ስለመጣ ይህን ዉይይት ተደሰተበት፡፡

ናሆም በትኩረት አድምጦ በመስማማት ሃሳብ መከወኑን ቀጠለ እና በቀደመው ጉዳይ ተናገረ። "ታዲአ! በእርግጥ ሃገሩሁሉ ድሃ ስለሆነ ብዙ ሰው ልትሰበስብ ቢከብድም፣ ግን በቅርጽ፣ ለህሊና-ንጽሕና ያክል እና ለይፋ አዛውንትዎች ከበራ ያክል እንኳ፣ ለህሊና እና ማስተማሪያነት እንኳ፣ ያዛውንትዎች ከለላ ተግባሬትዎች ከመንግስት አመትአዊ በጀት ጥቂት ተሰንጥሮ መንቀሳቀስ ይገባው የነበረ አንድ ጉዳይ አይደለም እንዴ።" አሁንም የከበበው ዓለም ስተተኛ እንደ ሆነ ሌላ ክፍተት አምጥቶ ሲያሳይ መስ አሰብ አደረገ እና ተናገረው። "ይህ እና በጣም ብዙ እሱን መሰል ጉዳይዎች ሁሉ፤ ያንተ ዘመን ለመምራት ሲደርስ እሚፈታው ነው።" ይህን ሲሰማ ናሆም በሽሙጥ ሳግ አለ። አጥጋቢ መልስ ስለ አጣ ወደ በታችነት እና ቆሻሻ አቅፎ መኖር የግድ ዞሮዞሮ ሊሰርግ ስለሆነ ተናደደ። "እህ! ነው? ባክህ የኛ ትዉልድ ላይ አትጣበቅ። እራሱ የናንተ ትዉልድ የሀገር ችግሩን ይፍታ።" መስ በተራው ፈገግ አለ። "ይገባኛል። ግን ያንተም ትዉልድ መልሶ አይጨቅጭቀና! በቃ ግማግም አኗኗርአዊ ዐውድ ይከብብህ ዘንድ አቀረብንህ! ተቀበለው!" ፈገግ ብሎ ሲመልስለት ናሆም አፈር አለ። በእርግጥ ወደታሪክ ዞሮ መጮኹ መፍትሔው አይደለም። ናሆምም ያውቃል። ለወደፊቱ መሻሻል ሲል ብቻ እንጂ...፣ እና ለውጥን ትላንት አልጀመርንውም፡- ይህን አምነን በመቀበል፣ ዛሬን ለነገ አገልጋይ እናድርገው ብሎ ለማንፈስ *(ኢንስፓየር)* ብቻ እንጂ...፣ ያለፈውን ዘመን በደፈናው እሚተች አይደለም። እንደ አለበት የወጣትዎች ትውልድ፣ ነገን በመቀየር እንጂ ባለፈው በመጠመድ እሚሸወድ አይደለም። እንደውም፣ ናሆም ሀገር ስለመለወጥ ሲወራ ስሜቱ ከፍተኛ እና ቅን ነው። እንደ ሺህአዊያን *(ሚለኒያ)* ትዉልድ አባልነቱ፣ ገጠር ዉስጥ የተወጠነ ልጅነት ላይ ቢሆን እንኳ፣ ዞሮዞሮ ዘግይቶ በለመደው የስልጣኔ ቁሳቁስ፣ ዕዉቀት እና ንፁህ ታዳጊ ስብእና ጋር፣ የድሃ ሃገር ማብራሪያየለሽ አኗኗር ከእሚታሰበው መጋጨት እየፈጠረበት፣ ዓለም ቀዉስ ሆኖበት አለ። በተለየ

አንድ ሰሞን አቅሉ ደፍርሶ ነበር። ይህም ልክ፣ ሁለትኛ ደረጃ ሲደርስ መስ በአነቃለት አመለካከት ታገዘ እንጂ ብዙ የዓለሙ አለመጣጣም እና ማብራሪያ እንኳ አለመገኘቱ የተነሳ፣ ወደ ቅወሳዎች አቅርቦት ነበር። መጪ ትዉልዱ በአሃዝአዊ ሽልፍኖት ሲንበሸበሽ፣ በዕዉቀት ዕድልዎች ሲወረር፣ ሰብአዊነት ሲአይል እና ዓለም የተሻለ ሲሆን፣ አብሮ እማይሄድ የመንገድ ዳር ቆሻሻ ትርዒት (የ እኔብጤ እና ቆሻሻ አወጋገድ)፣ ብሔርተኛ ዘዉግ ቅወሳዎች፣ ቲማቲም የለሽ ድሃ መብል ባህል፣ ፍትሕ ነፃነት ጠፍቶ ስለ ብሔር ጨርቅ እና ስለ አፈር በየቀኑ መዘፈኑ፣ አንድ ተስፋ ሰጭ የዕዉቀት ወደፊት ለመገንባት ደግሞ ጥረት አለመታየቱ፣ ብቻ ምኑቅጡ ለሀበሻ ሺህአዊያን የስነልቦናአዊ ውጥንቅጥ-ቁጥር-፩ ነው። ቁጥር ሁለቱ እራስአቸው ይህን አይተው እሚፈጽሙት ግለ-ዉጥንቅጥ ነው። ናሆም በቀደመው ውጥንቅጥ ነብሱ የእዛ ሰሞን በተለየ ልትወጣ ደርሳ ነበር። ቀዉሱ ግልጥ ምላሹ ግን የበለጠ ግልጥ - ክህደት - ነበር። *'የአን ውጥንቅጥ ማንም ኢያጤነውም። ከኗኗር ጽንፍ መጋጨቱ፣ ቁሰላም ልቦና ቢፈጥርም፣ ቁስል በሚያፈኑዳ ኢኗኗር ዉስጥ ሰላም ስላልነሳን አዉሬዎች ነን። የሰብአዊነት ሜፍ ሳይታየን ስላለን እምንባክን ዘረፍጥረትዎች ነን፤'*

ወደ ዋናው የከተማው መንገድ፡- 'ልዕልት እና እሯጭ ጥሩነሽ ዲባባ ጎዳና' ላይ፣ እሚተፋውን ቀጠን ያለ ስምየለሽ ጠባብ እና አጭር መንገድ ሲጨርሱ፣ አንድ ወጣት በታላቅ ቅሬታ እንደ አለ እሚመሰክርበት ፊትን ወደ መንገዱ እየወረወረ በያንዳንዱ የአካባቢው አኳኋን እና ነገር ነፈዝ ቅኝት ላይ ሆኖ በዝግታ በእነእርሱ አግጣጫ ሲአዘግም አዩት። ናሆም እና መስ ሞላጎደል ፈጠን በማለት ሲራመዱ ወጣቱ እየተመለከተ እንኳ ማስተዋል ጠፍቶበት ከግዙፉ መስ ጋር ተላተመ።

“አስተውል ዝግተኛው ወጣት ተጓዥ!” ወጣቱን በክንዶቹ ይዞ በማቆም መስ እያረጋጋ ተናገረው። ሲመለከተው በፊቱ ላይ የባዶነት መዓት ተንጣልሎ ነበር። “ሃሳብ ሳይሆን ዉሳኔ እና እራስ መሰብሰብ የአነቃህ አለ! ወጣት!” መስ ሲጋጨው ቆምአድርጎ እንደያዘው አብዝቶ እየተመለከተው በወታደር እና መልካም ዜጋአዊነት ይህን ነግሮት ለቀቀው እና እየተመለከተአቸው ራመድ ያለ ናሆም ላይ ደረሰ። “እንዴት ያን አልከው?” እጅ ሰዓቱን እየተመለከተ ለቁርስ እንዳያስጠብቃቸው እያሰበ ጠየቀው። “ስት-ፍሰት *(ዲስአረንቲየሽን)* ነፍሱን ሰርቆት አለ። ገና በ ጧት!! ወይ ደብሮት አለ፣ ወይ ደኽይቶ አለ፣ ወይ ከጓደኛ ው ተጣልቶ አለ፣ ወይ

ቅሬታውን ሳያቅ ብቻ የሀበሻ ኑሮ እንደ እምታውቀው...በምን እንደ ከፋህ እንኳ በ ስነልቦናትንታኔ *(ሳይኮአናሊሲስ)* ማጥራት አትችልም። ግን የእዚህ ወጣት ስትፍሰት የተለመደው የዘመኑ ፉክክር መንፈስ ከባዶነት ጋር ሲላተምበት እሚመስል ነው።" መስ የተናገረው ናሆም በቅጽበት መቅደም ከአወሩት የተገናኘ መሰለው እና ለበለጠ ማወቅ ጠየቀ። "እንዴት?" መስ በተለየ ነጥብ ነገሩን ጀመረ እና ፈጠን ማለቱን አበዙ።፡

"ማለት፣ እረዥም ነው ታሪኩ። ብቻ ባሳጥርልህ ዐዋቂ እሚመራ ው ማህበረሰብ አይደለንም። ዐዋቂ ማለት ምራቅ ዉጦ ትልቅነቱ ጋር አብሮ የመምራት ጥበብ የተሸከመ ሽማግሌ ማለት ነው። ማህበረሰብ በመንግስት ይተዳደር አለ እንጂ አይመራም። መሪው ዓዉራዎቹ ሽማግሌዎች እና ዐዋቂዎች ናቸው። የእኛ ሀገር ሽማግሌ ግን ምን አይነት ነው? የዘመኑን ስልጣኔ በውል ስለእማያቅ እንደ ሽማግሌ በዘመነው-ማህበረሰብአዊ-ዕዉቀት ጉልበተኛ የሆነ አይደለም። የእኛ ሽማግሌ ከታዳጊ ዜጋዎች በበለጠ ለዘመኑ እንግዳ እና ባዳ ሆኖ የመምራቱ ጉልበት በስልጣኔው ግርግር ተደምስሶበት አለ። ልጅዎቹ እንዲሰለጥኑ ተማሪቤት ግን ይልክ፣ ይመግብ ያሳድራል። በቀረ፣ ምንም ማድረግ አይችልም። ስልጣኔ ዉስጥ ፈርቀድዶ ለትዉልድ የማስረከብ ነገር፣ ቢአንስ እምብዛም፣ የለም። ሳይማር የአስተምርህ አለ እሚባለው ነገር ይጠቀልለው አለ ማለት ነው። አንተ ትማር አለህ። በእዛ ግን ሽማግሌዎች እማያቁትን እና ምክር ማይሰጡበትን ነገር ማንም ከፉደግ ብሎ ሳይለያይልህ ማወቅ ጀመርህ ማለት ነው። እንደ ቀኃሥ. ጎዋአዊከተማ "ሁሉን እወቁ መልካሙን ጠብቁ" ብሎ በማስተማሩ ደግሞ ስነምግባርም እሚቸር የለም።"

በህይወት የበሰሉ ወላጅዎች ዘመንአዊ ዕዉቀት ሳያቁ፣ ወጣቱ ሲማር ደግሞ ዕዉቀቱ ጋር ብስለት የሌለው ሆኖ ይጠፋፋሉ። *ሥራ ስታገኝ ምን ማድረግ አለብህ?* ቤተሰብ እና ሀገር ማነጽ አለብህ። ግን እምትገባ እምትወጣበትን እሚአቅ ሽማግሌ የለብህም። ሽምግሌዎች አይቆጣጠሩህም። ያ ያኗኗር ብስለት ይመነትፍህ አለ። ከስር ስለ ቀሩ ወላጅዎች ኖረው እሚአስተምሩት ተመሳሳይ ህይወት ከንግዲህ የለም። እምትገባው ወደ ግል ዐውድ፣ በሽማግሌዎች ወደ አልተሞከረ አኗኗር ነው። በጎኑ ገንዘብ አለህ። ልክ አቤል ሙሉጌታ 'ገንዘብ እሚገኘው በሃያ ልብ በአርባ አመት' ብሎ እንዲአቀነቅን እንደ አደረገው ትሆን አለህ። ከላይህ እንዳንተ ተምሮ ገንዘብ ሰብስቦ ቤተሰብ በመምራት አልፎ ይህን አኗኗር እሚአስተምር ቤተሰብ

ስለ ሌለህ፣ በብዛት እንደ እሚታየው በግራ መጋባት ስትባክን ሀገር ማቅናት ቀረ ማለት ነው። ቢበዛ ቤተሰብ መስርቶ መቀመጥ እንጂ የስልጣኔ ጥበብን ማሠስ የለም። በአቻ ግፊት እየ ተጎተትህ፣ በአባቶችህ በአልተቀመሰ ንዋይአዊ እና ዘመንአዊ አገልግሎት፣ አንተ ድንገት ተገኝተህበት፣ በነፃነት ተዝረክርከህ ስትንሳፈፍበት፣ የውርስ ጥሪትህ ሲወራረድ፣ ሞላጎደል ለማህበረሰብ እድገት አይበጅም። ሃገሩን ስላባከንከው፣ ይባክናል።

"ይህ፣ የዐዋቂዎች ከትዉልዱ-መሪነት መገለል የአመጣው የሀገርአችን ዝብርቅርቅ ድባብ ነው። ወጣቱ በግሉ ነው። ከአልኩህ አንፃር ከምር መሪ እና ዐዋቂ የለንም። ልክ እሚ አንተን ታሳድር ታሳድግ እንጂ በምንም እንደ እማትመራህ እና ከፍ ስትል ከአዋቂዎች ያልተመለከትከው አዲስ ባህል እንደ እሚገጥምህ ማለት ነው። እሷ ስለእሚገጥምህ አታቅም። አንተ ሽገር ሠራተኛ ልቶን ትችል አለህ። ገና በወጣትነትህ። ማን ሰፋ ያለ ተሞክሮ ይሰጥህ አለ? ማንም! መካሪ፣ አማካሪ ተቋም፣ የመንግስት ተግባሬት፣ ኢመደበኛ ባህል፣ ወጥ የተሞክሮዎች አሰዳደር እና ተደራሽ ማህደር፣ ወዘተ. አይገኝልህም። መኳተኑን መያያዝ ግድይልህ አለ። ማለትም በአጭሩ፣ አዋቂዎች ይህን ሀገር ተሞክሮ እየሰጡ እሚያሳድጉት አይደለም። አዋቂ በጓዳ እና በአነሰ ስፍራ ነው። ወጣት ደግመለ ባዶውን። አንዱ አምድአዊ የስነውሳኔአችን (ፖለቲክስ) አለመሰናዳት አመክዮ ይህ ነው። ሽማግሌዎች እሚቆጣጠሩት ሃገር አይደለም። ወጣት ደግሞ ሃገር ማስቀደም በብልሃት እሚገባው አይደለም። በምርጥ ምሳሌ ብለውጥልህ፣ የገዳ ተቃራኒ ሁኔታ ላይ ነው ያለነው። በቻይናም የገዳ መሰል ስነቅርጽ (ስትራክቸር) በአመራርአቸው አለ። በማደግ ትከተል እና ከሽማግሌዎች ትረከብ አለህ እንጂ በወጣትነት፣ ካለ ልምድ እምትቀበለው ሃላፊነት በገዳም ሆነ ቻይና ኮሚኒስት ድርጅት የለም። በገዳ ሉባዎች ጭራሽ ጡረታ ሲወጡ እራሱ ቁልፍ አማካሪ ናቸው። በሃገርአችን ግን የ አዋቂዎች አካል አለመምራቱ፣ ለስልጣኔ ቁርጥራጮች፣ ለአፍላ-አገነዛዘብዎች፣ መሠረት ለነገ አድርጎ ለማያስጥሉን መንገዶች...ወዘተ. እንድንከስር አደረገን። ወጣቱ ሁሉ ባይተዋር ሆኗል! አንተን ጭምር!" መስ አሁንም አብራርቶ ሲጨርስ ምን እንደተሰማው ለማስተዋል ዞር ብሎ አየው። ናሆም እያስተዋለ አድምጦ በተባለው እየተብሰከሰነ ቆየት አለ እና አናት በመነቅነቅ እህታ ሰጥቶ ተስማማ። ግን ሃሳቡ በእዛ ዙሪአ አልተነሳም ነበር እና ዳግ-ጠየቀ።

“ግን ከወጣቱ ልጅ ስትፍሰት ይህን የኢአዋቂያን-መር ማህበረሰብነት ምን አገናኘው?!”

“እረኸም ነው አልኩህ። በአጭሩ አሁን ያልኩትን ከ እዛ ወጣት ባገናኝልህ ግን ወጣቱ በአብዛኛው ስለ እዚህ በሠለጠነ ዓለም ተረፈ ምርት ተዘብዝቦ አለ፤ እድገት በእሚል ፈሊጥ። አጠቃቀሙን ዐዋቂዎችአችን አልጀመሩትም። ጎጂ ጠቃሚ ብለው ህግ አላወጡም፤ የሰሩትም ባህል ዜሮ ነው። ስለ እዚህ ወጣቱ ልጅ ምን የመቀመሪአ ተጠቃሚ ቢሆን በመጠቀም ስለእሚማር ቅኔውን ላያውቀው ይችል አለ። ሲጀምር ማን ይማር አለ። ሳንማር እየተጠቀምንው ባህል አድርገንው አለ እኮ! ለ ምሳሌ በመቀመሪአዎች ብዙ አገልግሎት ሲሠጠን፣ ሃገራችን ግን አገልግሎቱን መቆጣጠሪያ ግን አልነበራትም። በመቀመሪአዎች አገልግሎት ተሰውረህ፣ ለ ምሳሌ በበይነመረብ፣ ህግ መጣስ ወይም ጉዳት ማድረስ፣ ወንጀል መስራት ትችል ነበር። ህግ ያልቀደመው አገልግሎት ስለ ነበር ማለት ነው። በሂደት ቀስበቀስ አንድሁለት የአሃዝ ዓለም መቆጣጠሪአ ህግዎች እየተደነገጉ ነው፤ ገና አሁን። ብዙ ክፍተትም አሁን ድረስ አለ። ለምሳሌ በበይነመረብአዊ ንግድ፣ የንግድ መብትህን ሊነካ ይችል ነበር። ሲነገድ ከርሞ ግን ትላንት ወደ ፋሲካይት ስመጣ በመኪናው መስኮተድምጽ ገና ሰሞኑን የላይ-መስመር ንግድ ደንብ *(ኦንላይን ትሬድ ሬጉሌሽን)* ብጤ እንደ ወጣ እና በበይነመረብ ለመነገድ ፈቃድ እንደ እሚጠየቅ የመደንገጉን ዜና ሰማሁ። ማለትም፣ የጨበጥንአቸው ዕድልዎች እንኳ የጠለለ አረዳድ እና ዉሳኔ እሚነዳአቸው ዐዋቂነት ቀድሞአቸው የእሚገኝ እና እሚመራአቸው አይደሉም። በባህልም መሳሪአዎቹን እየቀደምን ተዘጋጅተን አልተገኘንም። ለምሳሌ አንተ ስልክ ብታገኝ በአባት-እናትህ ምን እንደ እምታደርግበት አይታወቅም እና ለአንተም ጥበቡ ዝግ ነው። በራስህ ነው ጥቂት እምትማረው። ብዙም እሚገፋ ደግሞ የለም። እንደ እሚሉት ከሆነ ግን የተዓግ. ትልቅ ተቋምዎች አንዱ 'ናሳ' የ 'አፖሎ' መንኩራኩርን አመንጥቆ ጨረቃን ሲአስረግጥ፣ መንኩራኩርዋን የተቆጣጠረበት ግዙፍ ልዕለ-መቀመሪአ *(ሱፐር ኮምፒውተር)*፣ ዛሬ በእጅ ከእምንይዝአቸው ትንንሽ ስልክዎች በእልፍ የአነሰ የመቀመር አገልግሎት አቅም የነበረው ነበር። አንድ ተናጋሪ 'ዛሬ አንድ ተራ ዘመንአዊ ቀፎ ይዝአችሁ ወደ እዛ ዘመኑ 'ናሳ' ብትሄዱ አምላክ ትሆኑብአቸው ነበር' ብሎ ነበር። ግን ያ ጨረቃ ማዉጣት እሚችል አቅምን በኩራት የዘለለ እና እቅጭ መቀመሪአ

አገልግሎት በፍጥነት እሚከውን አቅምን በመዳፍዎችአችን ይዘን፣ ምን እንከውንበት አለን? ስራ መፍታት እና መሰዳደብ፣ ግልኛ *(ሰልፊ)* በመለጠፍ እና በቅሬታ በ መመልከት ስነልቦና ማዛባት! መቀመሪአዎች በተፈለሰፉበት ወይም በቁጥጥር ሆነው ባደጉበት ሀገርዎች በብዙ ዘመንዎች እየዳኸ ባህሉ ከህዝቡ ጋር በሂደት እና በሽማግሌዎች ወይም የማህበረሰቡ መሪ ዐዋቂዎች ተቆጣጣሪነት ስለ አደገ ዛሬ በአገልግሎቱ አቅርቦት ብዙ እንደ እኛ መሳሳት የለም። እኛ ጋር ግን ዐዋቂ እሚመራው ማህበረሰብ ሳይመሰረት ሳተላይት አብራሪ መቀመሪአ በመዳፍዎችአችን ድንገት ተወረወረልን። ባህል ሳይዳብር ለምሳሌ ዜጋዎች የመናገር ነፃነት እና መድረክ ሳይበጅልአቸው፣ ተደብቆ ማውሪአ ተፈቀደ ማለት ነው። ቅጥየለሽ ተፅዕኖ እና ውጥንቅጥ ሆነ! ንግድ ዉድድር ስለ ሆነ በቅኝ ግዛት ምትክ ገቢ ለማግኘት እንድናስችል በስነገበያ *(ማርኬቲንግ)* ሽፍጥ በገፍ ሲሸጥልን እና ስንፎካከር፣ ዕዉቀት እና ባህሉን መሳለመሳ ሳናድግበት ታዳጊዎችአችን ግን ተወረሩበት። እና ያ ወጣት በድንቅ መቀመሪያው ወይ እሚመለከትአቸው የ *ፌስቡክ* እና *ኢንስታግራም* ቆንጅዬ ምስልዎች 'አንተ ግን እንደ አየሃቸው ምስልዎች እና ሃብታሞች ወይም ቄንጠኛዎች ስለ አልሆንክ ዋጋቢስ ነህ!' እሚል ስዉር እንደምታ ጭረውበት ወይም የተሱ. ላይ-መስመር አገልግሎት እየጣፈጠው ገንዘብ ጨረስክ ብሎ ከ ቅዠት ስለ ከለከለው፣ ሂወት ደብሮት ሊሆን ይችል አለ። ከፊቱ እሚነበበው፡- ጥቂት ቅሬታ ሠርስሮት የተቦረቦረ ነብስ መሆኑ ነው። እራሱን አጥቶ እሚኳትን ሆኖ ነበር እንግዲህ።" ይህን በመስማት ብዙ እየአብሰለሰለ ናሆም ቆየ። ለእሱም በጎን ለማናገር ብሎ ይሁን ከምር የተነተነለት አሰብ አደረገ። በእርግጥ መስ ያለው ለእኔም ነው። ግን ላንተ ነው ብሎ በግልጥ መንገሩንም ያውቅ ስለሆነ የተሰማውን ለመተንተን እንጂ ለእኔ ያጣመመው አይደለም ብሎ እያሰበ አናቱን አሁንም እየነቀነቀ መገንዘቡን አሳየው። እያሰላሰለ ወደ መንገዱ ዳር ተለየው እና ወጣ። የቸርቻሪት ሎሚዎች ለመግዛት ቆመ እና ማውጠንጠኑን ቀጠለ። በአንድ ብር አራት ሎሚዎችን ሰብስቦ በኪስዎች ይዞ አጎቱን ተቀላቀሎ መራመዱን ጀመሩ እና ጠየቀ፡፡

"ልክ ነህ! *ዘ ፊፍዝ ዌቭ* ፊልም ላይ፣ የመጤዓለምዎች *(ኤሊየንስ)* በ *ፌስቡክ* እና መሰል አገልግሎትዎች መጥተውብን፣ አሊያም አገልግሎቶቹ እራሳቸው መጤዓለሞች እንደሆኑ እሚአሳብቅ ሲሆን አንጎልአችን ማየት እሚችለው አንድ ነገር ብቻ እንዲሆን እና እርስለእርስ እንድንጫረስ ሊአደርጉን እየሞከሩበት ነው ይለን አለ። ግን ያልከውን ግልጽ የ ስነልቦናውን ጉዳት እንዴት በልጁ እንደ አየህ እርግጠኛ ሆንክ?" መስ ናሆም ባለው ተገርሞ በእርግጥ በብዙ ስዉር ጉዳይዎችን አንጎልአችን እሚአስመለክተን ሌላውን ጠላት አድርጎ እንዲሆን አድርገው የባእዳኖቹ *(ኤሊየንስ)* ያክል እሚያፋጁን እና እሚቆጣጠሩንም እንዳሉ አስቦ፣ በትርክቱ ተደምሞ ወደ እራሱ ጉዳይ ማብራራቱን ቀጠለ "ከእዛ አይርቅም። ፊት አንብብ እንጂ! ሰው ለምን በ እዛ ዝግታ ይራመድ አለ? በእዛ መፍዘዝ፣ መደንዘዝ፣ እና ግዙፍ ሰው ባለማየት መግጨት ድረስ! ለምን አካባቢን በአኳኋን መልቀቅ ላይ ይደረስ አለ? ለምን ሰው ነቃ ብሎ ዓይንዎች ሰብስቦ አይራመድም፣ ትኩረት በግል ላይ ተደርጎ፣ ነገር ላይ ሳይጨነቅ አይኬድም? ወጣት ልጁ እሚራመደው መሬት፣ ግንባታዎች፣ ወጪ ወራጅዎች፣ ወዲህ ወዲአ እሚለውን፣ ብቻ ሁሉን እሚመለከተው ህቡዕ ቅሬታ ዉስጥ ሰምጦ ነው። ለሻሻ እና አረምዎቹን ሁሉ ይቆጥር አለ። በእየአንዳንዱ ነገር ይጸጸት እና ያስብ አለ። የመሬት ለሻሻ አይቶ መጸጸት ድረስ። ማለቴ ለማህበረሰብ አሳቢ መሆን ቢመከርም የሱ ስሜት ግን ዘልጎበት አለ። አንድ ደስታ ከጥልቅ ሂወቱ ጎድሎት አለ።

"በ ነብሱ ጉድለት ሆኖ፣ ግን በገሃዱ የባከነው፣ አንድም፡- መፍትሔ እሚፈልገው ከዉጭ ስለ ሆነ ነው። ግን መልስ ከራስህ ቆራጥነት ነው ያለው። ትኩረትህ ጉልበትህ ነው። እምትበላውን ነገር ሰዉነትህ ፈጭቶ ንጥረነገር ለይቶ ሲአጣራው ከአገኘው ጥቅም፣ ከ ሰውነትህ አብዛኛውን መቶኛ ነጥቀ አንጎልህ ይወስድበት አለ። በጭንቀት እና ትኩረትማጣት ወይም በ ስትፍሰት መጥለቅ፣ የእምትበላውን ሁሉ ሰርቆ እሚወስድ ስለ ሆነ ለጤና ሁሉ አክሳሪ ነው። ያፈቀረ ጨንቆት እንደ እማይበላው ትኩረት እና ትርጉም ላጣ ሁሉ ጭንቀት በዝቶበት መብል ፍላጎት ይጠፉ አለ፤ የ በላውም ኢፍትሕአዊ ክፍፍል ይደረግበት አለ ማለት ነው። ለስትፍሰት ተጋላጭ ሰው ደግሞ ይህ ሳይታወቀው እሚሠረስረው ስዉር ግለ-ጦርነት ነው።

“ጦርነቱ ክፉ ነው። ይሰልብህ አለ። ሰውን ሣይመለከት እና ሳያገኘው፣ ቶሎ መናቅም እንዲጀምር፣ እዉቀት በበቂ ክምችት እንደ አለው ያክል እንዲንቅ እሚአደርገው አንድም ይህ ጦርነት ነው። ማብሰልሰሉ ይወርስህ አለ። ከሰው መግባባት መጨዋወቱ ይርቅህ ያመልጥህ አለ። ያ ማለት፣ ሰውን ሳታውቀው ያወቅህ እንዲመስልህ ያደርግህ ዘንድ ክፍተት ይፈጥርብህ አለ። ሰው መናቅ ያለብህ ይመስል ያስጀምርህ አለ። ብቻ እየቀጠሉ፣ ከ ብዙ ነገርዎች ላይ ማፍጠጡ ሰውንም አብዝተህ እንደ እምታቀው የአስመስልህ አለ። ግን ነገር ቢአፈጥጡበት መልስ ስለ ሌለው ቶሎ ብለህ እምታቀው ሊመስልህ ይችል አለ። ሰው ግን ምን ብታፈጥጥበት አብረህ ቀርበህ ካላየህው ልታቀው አትችልም። ሰው ፈሳሽ ነብስ አለው። ይቀያየር አለ። አናዳጅ ሰው ድንገት ልብስህ ሊአቀዘቅዘው ይችል ሁሉ አለ። ማለትም ሁኔታ ይገልፀው አለ። ግን ሰውን ስለ አፈጠጥህበት እንደ እምታቀው መስሎህ ወደ መናቁ እና መሸሹ የአደርስህ አለ። ስለ እዚህ በመቀራረብ እማትበረታው ሰው ጭራሽ ከ ሰው መራቂአ ስውር ስነልቦና አከልህ ማለት ነው። እንደ እዛ ልጅ ደሴት ሆነህ በብቸኛነት ከገሃዱ ጠቅልለህ ትጠፋ አለህ ማለት ነው።”

ናሆም በመደነቅ ኮስተር ብሎ ማድመጡን ሲቀጥል መስ ሃሳቡን በ ማዘን ቋጨለት “የ እኛ ሃገር ግን በስነልቦና እና ዐዋቂ መመራት ስለ እማያውቅ ወጣት ሁሉ አባትዎቹ የማያቁት ዓለም እየወረረው ስነልቦናው ተደነጋግሮ በ ስውር እሚጨነቅ ሆኖ አለ ባይ ነኝ። በአብዛኛው፣ በጠቅላላው። ይህ ወጣት 'ሁሉን ጭንቀት እኛ አልፈንው አለ። በእዚህ በእዚህ ይህ ይሰማህ አለ። በ እዚህ እድሜህ ይህ ተጽዕኖ ይጠልፍህ አለ' ምናምን እሚለው ተሞክሮ ወይም ምክር የለውም። ግን እሚዘበዝብ ድንቅ አገልግሎት አለው። በዉስጡ መጨነቅ ትርፉ ወይም ቢአንስ ጎንዮሽ ጉዳቱ ነው። ማን አከመው ታዲአ? ማን? ስለ እዚህ በስትፍሰት እሚጠልቅ፣ ወይኔ ይሄንን ተመለከትኩ በእሚል እሚጨነቅ፣ በብርቅርቅ ምስልዎች ብቻ መመልከት እሚደነቁር ልብ እሚሰለብበት ነው። በተስፋ መጨለም እራሱን ተገንዝቦ በተሳሳተ ዓለም እየፈሰሰ ነው። ብኩን ነፍስ! ወደፊት በልምድ ይገባህ አለ። ” ሳያስበው መስ ጥቂት ስሜት ነፍሶበት በ መናደድ ሁሉ ሰመጠ። “አይ” ፈገግ አለ ናሆም ጥቂት ነገሩን ለማርገብ በማቀድ። ጥቂት ተጓዙ እና መስ ረገብ ሲል ነገሩን ለመጠቅለል መልሶ መገንዘቡን አሳወቀ። “ባልከው ብቻ

ደግ ነገር እየተመለከትኩ ነው። ይገርማል ብቻ። በተለ. ሳንቲም መጨረስ ሂወትን መጥላት ሊሆን ይችል አለ አልክ!" ዝምታ ሆነ።

ግን በ እርምጃው አይነት አጋዥነት ከቤተክርስትያኑ በአስራአምስት ደቂቃ ጉዞ ወደ ቤት ደረሱ። እሚ በእነ ባቤ እና ብሩ ድጋፍ ከገብስ፣ ባቄላ እና ድንገት በመጠኑ እንዴት እንደ ሆነ ሳታውቅ እጇ በገባው ለውጭ ፍጆታ እሚመረተው ዉዱን የ ማሾ ፍሬ ክክዎች ደባልቃ የ አዘጋጀችው ቅንጩ ቀረበ። በቂቤ፣ ነጭሽንኩርት፣ እና በሶብላ እንዲሁም ሚጥሚጣ መዓዛ ው በእሚደንቅ ሆኖ ተለዉሶ ቤቱን አወደ። እንደ ተለመደው ሙብል ለብቻ መመገብ ባህልአቸው ስላልሆነ ቢግን ቀስቅሰው በባቤ ጸሎት ወደ መመገብ ተገባ። "ጉልባን ይመስል አለ!" ቢግ በሳህኑ ከአለው አንዴ ጎርሶ ምስክርነት አቀረበ። እሚ በምስጋና መቀበል መልክ "ምን ይደረግ። አዘጋጅ ዋ እናትህ!" ብላ ህፃንዎቹን አስፈገገች። ሎሚውን እንዲጠቀሙ ናሆም አጥቦ በመቁረጥ አቅርቦ ስለ ነበር በሎሚው መጨመቅ ቅንጩው በላጭ ጣፋጭነት አገኘ። የፈለገ ደግሞ በብልቃጥ በተቀመጠው ደረቅ የመጥበሻ ቅጠል ዱቄት ብንብን በማድረግ ቃና መቀየር ተፈቅዶለት ነበር። ባቤ ያን እሚወድድ ስለ ነበር በቅንጩው መጥበሻውን ብንብን አድርጎ አዋኻደው። በተፈላው የማር ሻይ እያወራረዱ መመገቡን ሲቀጥሉ ቤተሰቡ ከእሚ በቀረ ደስተኛ እና የስኬት መንገድን እሚያጣጥም ሆነ። ሁሉም መቋደሱን በከፍተኛ ፍቅር እና መከባበር፣ አብሮነት እያደረገ ቆየ። ከመሀል ባቤ ተነስቶ በትላንቱ ዉሎ በመማረኩ አሁንም መቆየት ሳያስችለው ትመ.ውን አበራ። እሚ መስፍንን ተመልክታ አስተያየቷን ሰጠች። "ለ አንድ ሁለት ቀን እዩት እና ይዉጣልአችሁ በእሚል እንለፍ እንጂ በገበታ መሀከል ትመ. አፍጥጦ መመገብ የለም። ሙብል ከሰውነት እንዴት ይዋሃድ? በደመነብስ ሰው ይመገብአለ እንዴ! ከሰውነት የይገባም እኮ። የገበታ ስነምግባር!" ብላ ተቆጣች። ባቤ በቅሬታ ሆኖ ብቻ ለተፈቀደውም ለሰሞኑ ልዩ ዕድል ኩምኮማ ተዘጋጀ። ወዲአው ሲጎረጉር በ ኢሳት የ ኢሳት ዕለትአዊ ዝግጅት ላይ በ ዉጭ ሀገርዎች የኢትየጵያዎች ተቃውሞ ሰልፎች ዜና ቀረበ።

በ ኦሮምያ ክልል እሚገኝ ነፍጠኛ እና ዐብይ አህመድ ከኦሮሚያ ይዉጡ እሚል የባህርማዶ ሀገርዎች ትእይንተህዝብ የሃጫሉ ሁንዴሳ ሆንብሎንታ ግድያን ተከትሎ መነሳቱን አምደኛዎቹ ጋዜጠኛዎች በሰከነ ዉይይትአቸው አንስተው እየአጤኑት ነበር። በግብጽ መንግስት እርዳታ የመጨረሻ እጅአዙር ብጥበጣ ሙከራ እየተሞከረ እና በብሔር አጣልቶ ትርምስ

ለማበጀት የተከወነ እንደ ሆነ እና የ ታህግ. *(ታላቁ ህዳሴ ግድብ)* ዉኅ መሙላትን ለማቋረጥ የታለመ ሴራ እንደ ሆነ አነሱ። ባቤ የጠጠረ ዝግጅቱን ጠላው። ምንም እሚአስቅ ወይም አዝናኝ ነገር ስለ አልተመለከተ ለእርሱ ፍላጎት እሚሆን ጣቢአ በማሰስ ጣቢአውን ቀየረ።

መስ በትኩረት የሰማውን የደህንነት መረጃ ስለ ልጆቹ የገጽማያ እፍፍታ ሲል በትመ.ው ተመልሶ እንዲቀጥል አልጠየቀም። ናሆም ፍላጎቱን ተመልክቶ ስለተረዳ ተያያዥ ዜና ከጠቀመው ብሎ ትላንት የሰማውን አወራለት። “ለእንግሊዝ፣ ፈረንሳይ፣ ተዓግ.፣ ኖርዌይ፣ ምናምን... መንግስትዎች ‘ግብር እንከፍል አለን። ነፍጠኛ ከኦሮሚያ ይዉጣ ከአልሆነ እናንተ ትልልቅ ሃገርዎች ግብርአችንን ለኢትዮጵያ መንግስት እርዳታ አታድርጉብን’ አሉ። ብዙ ሌላ የለውም፤ ከእዛ ተቃውሞ ነጥብ ውጭ።” ይህን ናሆም ሲናገር ሳያስበው ወደ ማውገዝ ስሜት ዉስጥ ድምፀቱ መጣ። ጭራሽ ሊጎርስ ያዘጋጀውን አዘግይቶ አስተያየት አከለበት። “እዛ በለየለት “ሰው ሃገር” ግብር ከፍለው ደረት ነፍተው ይኖሩ አለ። ግን እዚህ በሃገሩ ግብር ከፍሎ እንዳይኖር ሃሳብ ያመነጩ አለ። ነፍጠኛ እሚሰኝ ነገር እንደ ዩኒኮርን ባይኖርም፣ በእዛ አማራ ለማለት ነው። ሲቀጥል የሁሉም ብሔረሰብ አባል የነበረ የጥንት ነፍጠኛ እንጂ አማራ ነፍጠኛ ብቻ ኖሮ አያውቅም። ግን አማራ እና ሌላ ብሔረሰብ ከግብር ነፃ ሆኖ ኦሮሚያ ክልል ዉስጥ እሚኖር አይደለም። እንደ ማንም አብሮ በ ሃገሩ ግን እኩል ነፃነት የአጣ ነው።” መስ በታዳገከው ናሆም ግንዛቤ ላይ ምን አቋም እንዳለ ለማወቅ የበለጠ መብራራት ፈለገ። “ኦሮሞዎች በ ህዋሃት. የተመሰረተ መንግስት ላይ ሲአምጹ ልእለቀንደኛ ደጋፊ ነበርክ እኮ፤ ወይስ ድጋፍህ እንደ ዋለልኝ መኮንን ነበር?” ብሎ አምታች ጥያቄ በሆንብሎንታ አቀረበለት። አብሮ ሃሳቡን ማጥለል ከቻለ እና ከአደገ ለመመልከት ይህን አደረገ። “አሁንም ደጋፊ ነኝ። በእርግጥ አዎን ልክ እንደ እዛ ድንቅ ጸሐፊ ሀሰተኛ-ዘውገኛነት ኦሮሞ ህዋሃትን እንዲገፉ እና ነፃነትን በሀገርአቀፍ ደረጃ ለማግኘት አብሮ እንዲያግዝ እንጂ ዘውገኛነትን ማን ይደግፍ አለ? በጠቅላላው ግን ፍትሕ እንደዘመነባርነት በጎደለበት እማይከነክነው የለም። ይከነክነኝ አለ። ለዘውግም ለነ ብሔርአዊ ጉዳይ፣ ለምኑም ሳትል፣ ኢሰብአዊነትን ትዋጋ ወይ እሚዋጋ ማንንም ትደግፍ አለህ። በእርግጥ ዞሮዞሮ ይኸው ህዋሃትም ተሸንፎ የተገኘውን ተቃውሞ ሁሉ መደገፉ ችግሩን ማስወገዱ እንጂ መፍትሔውን መጥራቱን ማወቅ አልተቻለም።

ጸረ-ብሔርአዊ ህዋሃት ለቀቀ። ግን ብሔርተኛነት ገና በጎዳና ላይ ነው። እና እነእዚህን መሰል ተቃዋሚዎች ወይም ጥቁር-ልዑክዎች አጨናጋፊ እየሆኑ ነው ማለት ነው። እሚሆን የአንድ ምሩቅ-መሃንዲስ፣ ሃያሲ እና ዐምድ-አርታዒ (ኦፐ-ኢዲ)፣ የለልኝ አቻ እሚሆን ጽሑፍ ባለፈው ስመለከት ዋለልኝ እንደተሳሳተ ሲያሳብቅ ነበር። የእነዛ ጥቁር-ዘውገኛዎች ተቃውሞ ያሰጋ አለ ብሎ ይሰብክ አለ፤ ዘውገኛነት እሚቆይ እና መደብ እሚዘገይ ንቅአተህሊና እንደሆነ ሲናገር ብስጭት ነው ያልኩት። ስንት የአመጽ እና አብዮት ንብብር እንደእምናልፍ እግዜር ይወቅልን እንግዲህ። ብቻ ለጠየከኝ አዎን በሰብአዊነት፣ ሀገርአቀፍአዊነት እና ሀሰተኛ-ዘውገኛነት፣ ማንንም ብሔር እምደግፍ መሆኑን አላቆምም። ማለትም እኔ ኦሮሞ፣ አማራ፣ ትግሬ፣ አፋር፣ ሁሉንም ነኝ! ኢትዮጵያአዊ ስለ ሆንኩ። ግን ህግን ያልበደለ ዜጋ ማባረር የትም መፍትሔ ሆኖ አያቅም። ማሰቡም ውርደት ነው! ማለትም፣ ሴራ አለ ማለት ነው ከምር። ምክንያቱም በሰላም ቀን ማን ያንን ውርደት ይዋረድ አለ? እንጂ አምባግነና *(ዲክታተርሺፕ)* ብቻ እሚአቅ መንግስት ላይ እማ ማን አይቃወም። ማንም የትም ግብር ከፍሎ ተከብሮ በሰብእአዊነት መስተንግዶ በእሚኖርበት የዘመንክፍል፣ ይህ ተቃዉሞ ሰልፍ በእርግጥ የግብጽ ስራ ሊሆን ቢችል እንጂ ኦሮሞ ነፍጠኛ ሣይል መንግስትን ለይቶ ተቃውሞ አባርሮ፡- በማግስቱ እንደ እዚህ እሚል አይደለም። ለነበረው አመጽ ደግሞ መተባበር እንደታፈነ ዜጋ አንዱ ሃላፊነቴ ነው፣ ይሆን አለም፤ መቼም። ግን እርስበእርስ በመጣላትአችን ጥንካሬአችን ስለ እሚገፈፍ እንደ እዚህ ሃገር ጎጂ ጎረቤት ሃገር ጠቃሚ ነገር ሲገጥም መስከን እና እጅአዙርን ማብረስ እንጂ በእዛ በመስጠም እምንሰበስበው ጠቃሚ ነገር የለም።" ይህን ብሎ ቅንጬውን በማጣጣም ጥቂት ዝምታ ወሰደ። መልሶ ተጨማሪ ቅርቃር ለማበጀት በተከፈለአቸው እሚባሉ ትእይንተህዝብ የከወኑት ሃሳብ ላይ ተጨማሪ ነጥብ ጣለ፡፡

"ጽንፈኛዎች የሌላ ዘር ነዋሪዎች ይውጡ እሚሉት ቢወጡ በክልሉ እሚቀረው ህዝብ እሚበለጽገው በሥራ እና ዕዉቀት ምርምርዎች እና ትምህርትዎች እንጂ በሌላ በምንድነው? መሬቱ ወዲያው ተወርሮ ወዲያው እሚያጥር እና ፍቱኑ መፍትሔ ያሎነ ነው። ስለ እዚህ ለምን ማንም ሳይፈናቀል፣ አፀፋ-ዉድመት ግብዣንም ሳይጠራ፣ የታሪክ አዎንታአዊ ዝግመትን ጠልፎ ሳያበላሽ፣ ሁሉም እዛው እንደ አለ በመማር እና በዕዉቀት፣ በተጠያቂነት እና ጉልበቱ ተጠምዝዞ በጸረሙስናአዊ ትግል

በመብሠከሰከ፣ ትዉልድ እና ሃገር ማልማቱን ይልቅ ተያይዘውት ልዩልዩ ጥበብዎች ከእየ ዘሩ በመሰብሰብ በሥራ ጥበብ መለዋወጥ እሚአድጉ አይሆንም። ዕዉቀት እና ጥበብ ደግሞ ከባህርማዶ እምንቀጥረው ከእኛም ዜጋዎችአችን ሄደው ነግደው እሚበለጽጉበት ነው። ያልኩህን ደግመህ አዉጠንጥነው ዝምብለህ አትለፈው፣ መፍትሔው ከእዛ አይርቅም፤ አንጎልህ ግን።" ናሆም በቀናነት ይህን በማሰብ አስተያየቱን ሲሰጥ መስ በብሩህ ቀናነቱ ተደምሞ አየው። በሃገሩ እልፍ ችግርዎች መብገን ይዞ እሚአድገው ትዉልድ አባል ስለሆነ መልሶ በእርሱ ትዉልድ መፍትሔ ይመጣ ይሆን አለ ብሎ ዳግም በማሰብ ፈገግ አለ እና መልስ ስለ ሌለው በጥያቄው መደነቅ ብቻ ራስቅሉን ዘመም አደረገ። "እኔ እንጃ! እስቲ በሂደት መልስ እናበጅ ይሆን አለ። እስከ መቼ ምርጡ ጎዳና ገሃድ ቢሆንም እንደ ዐዚም እማይታየን ሆኖብን ከደጉ መንገድ እንደ እምንሸሽ እግዚአአብሔር ይወቀው፤" አፍታ ወሰድ አድረጎ ቁምነገሩን ቀጠለ። "ችግሩ አከፋፉ የክብ ሽክርክሪቱ መሰበሪያ ማጣቱ ነው። ዞረን ዛሬም እኮ በስነዉሳኔአችን መዝቀጥ፦ *ሰላም-ሻጭ-ሰላም-ገዥነቱ* ላይ ተመልሰን አለን እኮ!" ናሆም የተነሳው ሃሳብ በተከታታይ የታሪክ እሾህአማ መሰላል ላይ ያወጣን ሁኔታን ስለነካ እና ትእግስት መከራከሪያ ሆኖ እሚቀርብበት ሆኖ ስለእሚናደድ በአገኘው ድጋፍ ተደሰተ። መስ ትእግስት ከእሚሉት መሀከል ስለነበር እና በቅርቡ ብቻ ወደ ገሃዱ መመለስ ስለጀመረ ናሆም የልብልብ ተሰምቶት የበለጠ ሊስበው አሰበ። እንደ መስ ግን ምናልባት ሙሉ ሃገሩ ቶሎ ላይነቃ እንደሚችል አሳሰበው።

"ተርታ እና መደዴው *(ሜዲዮክር)* ያንን መመልከቱን እንኳ እሚችሉ አይመስለኝም! የጋሽ አበራ ሞላ ሃሳቦችን ሳያከብር ግን ተራ ልጁ የሆነ ኮትኳች *(ጋርድነር)* እና ጀማሪ አንፋሽ *(ኢንስፓየረር)* እንደተለመደው የንጹህ ህዝብ ደም ያወጣውን የአብዮት ነፃ ዙፋን ተቀብሎ፣ የልምምድ ዳዴ ሲጨርስ የለየለት ሰላም ሻጭነት የገነባ ያልተለየ አምባገነን ሆኖ ተቀምጧል። መነሻ ምርኮ *(ፈርስት ኢምፐረሽን)* ዘግይቶ ይደበዝዝ አለ እና ይህ የበለጠ አደጋ ያለው የአብዮት ክስረት ዙር ግን ሊሆን ይችል አለ። በልብአቅልጥ ወሬዎች ተርታ እና መደዴውን አንፍሶ፣ ያልሰለጠነ-ሀገር እሚባለውን ህዝብ ልብ፣ በበቂ በምኞት መጠን አነሁልሎ አስክሮ አለ። ጠሚ. ዐብይ አህመድ የያዘው ፊት ዛሬም ከቀረበ፣ የእዛ ድንቅ የኢህአዴግ መሸነፍ ሰሞን የነበረው ጥልቅ ስሜት እና የእርሱ ወቅትአዊ የአቢዮቱን

መንፈስ መጠቅለል፣ ብቻ ያ ጣፋጭ ቅዠት ትዉስታ እሚረጭ ነው። ይህ መነሻ ምርኮው እንደ ጠልሰም ስእል አስካሪ ነው፤" መስ ከት ብሎ ሣቀ። በእርግጥ የሃያሰባት አመቶች አምባግነና በባዶ መዳፎች የማባረሩ የህዝብ አብዮትአዊ ልእለ-ገድል ቃል እማይገልጸው ስሜቱ ሁሉ የተጠቀለለው በእዚህ ተተኪ ለወቅቱ-ትንግርት-ሰው እና ቃሎቹ ነበር። ይህ መነሻ ምርኮ በቂ ሽያጭ ሆኖለት እስከአሁን ያልተሟሉ እልፍ ቸልታዎች ከፍለንበት በቀላል ታልፈውብን እንደሀገር ከስረን አለን። ይህን እንዴት መግለጥ እንዳለበት አሰብ አድርጎ ቁምነገሩን ለጓደኛው መጨበጥ አስቦ ናሆም ቀጠለ። "እዉነትም ለካ ይህ ሁሉ የሀገር መዉደም ሲከወን ትልቅ ቸልታው ወደ ሰላም ሻጭነቱ ለመፈናጠጥ ነበር። ሻሸመኔ ሲወድም አፍንጫው ስር ድንቁ አግዓዚ ነበር፣ አዲስአበባ እስከ ቡራዩ ለቀኖች ስትታወክ ሁሉም ሃላፊዎች እና ጦር እዛው ለዕዝ ተቀምጠው ነበሩ፣ ብዙ ዉድመቶች በቂ እሚሰኝ ህዝብአዊ ሰቆቃ ከወኑ። ግን ለአብነት የተደረጉ ነበሩ። ከኢህአዴግ. ልዩነት የሌለው ምርጡን የድህረ-ዝማኔ የአምባግነና መንገድ፦ ሀገር አሸብሮ ወይም ለሽብር ቸላ ብሎ (ሁሉም ነብሱ ታዉኮ ሲደነግጥ እና መሰል ጥፋት ከሰፋ ብሎ ሲፈራ) ሰላም-ሻጭ ሆኖ በቀላሉ በዙፋን ጉብ ይባል አለ። ያ ቸልታ የእዛ ጥረት አካል ሊሆን ይችል አለ። የሰላም ሻጭ ስነዉሳኔ ለመሪው ምንም አያከስርም። ሰላም ጠብቅልኝ እንዲል ዜጋውን ወደ አመጽ እና ሽብር መምራት የጥሬዕቃው ወጪ ነው። የታወከ ሰው ሰላሜን ስጠኝ ብሎ ሲጠይቅ ሰላም አስከባሪነት ሰላም አጥፊ እና አዋኪን መቆጣጠር ይሻ አለ ብለው ተቃዋሚዎችን በማውደም ብቻ በጠንካራ ብቸኛነት ስልጣንን መውሰድ ማለት ነው። ዝነኛ ጨዋታ! የስልጣን ማመካኛ በሽታ ፈጥሮ (የንጹሃን መታወክ) ሰላሙን በቀላል ዋጋ ላቅርብ ብሎ ለመሸጥ መቅረብ ብቻ ነው። ድሃ ጭንቅላት ይህን ስለማያውጠነጥነው እንቢ አይልም። ሰላም እንደ እንሰሳ በቂው ነው። የተሸነፈው ንቃተህሊናው ያነሰ የነበረው እና ሲቀጥል የተመረዘበት ዜጋ ይሸነፍ አለ። ወርቅ እና ፈርጡ የሰማይ መላእኮች ሳይሆን የራሱ እንደሆነ ይዘነጋ አለ። ሀገር ሰላም ብቻ እሚጠየቅበት እንዳልሆነ ይረሳ አለ። በጎመን በጤና መርህ ዉስጥ በቶሎ ይታሰር አለ። ይህ በአውቆታ የተሰለበብህ ሰላም ሲጠበቅልህ መሪውን መቀበል ትጀምር አለህ። ለቀላል ጥያቄ ለሰላም ማቅረብ መንግስት መሆን ይጀመር አለ። መንግስት እና ሀገር ግን ከሰላም በላይ ነበር። ከፍትህ፣ ስልጣኔ፣ ወደፊት መጓዝ ወዘተ. መከልከልህን ተቀበልከው፣ ተሽመድምደህ መኖር ጀመርህ ማለት ነው።

እና ይህ የሆነ የአምባገነኖች መንገድ ዞሮዞሮ ተመለሰ። ለአምባገነኖች ደግሞ ይቺ ምርጧ ካርድ መሆኗ በታሪክ እርዝማኔ ያበቃ አይመስልም። *'መች የታሪክ መምህርነትን ፈቀድን፣'* ዐብይም ከመጣ ወዲህ የ *አለጂያንት* መጽሐፍዎች ወይም ፊልሞች ለሀገሩ ዋና መልእክት መንደመሆናቸው ቀጥሏል። መልእክቶችአቸው ስላልተሰሙ ወደ እውቁ የአሳማዎቹ ወደሰው እርምጃ መራመድ ቋፍ ላይ ያለ መንግስት ጋር ነን።" መስ አሁንም ከት ብሎ ሣቀ። መስማማቱን ከርችሞ አረጋጋጭ እሚሆን ነጥቡን አቀረበ። "ለነገሩ አዎን! አንድም ለሀበሻ መሰረትአዊ ጥያቄ፣ ወይም ዋናውን-ተፈላጊ ነገር የአፍ አዎንታአዊነት በማትረፍረፍ፣ መመለስ አትችልም። በአኗኗር ኋላቀርነት ምክንያት፣ አሉታአዊ ስነልቦናው የኑሮ ባሪያ አድረጎ አስቀርቅሮት ጨለማ ንጽረት እሚቀናውን ህዝብ ነው። ኮሎኔሉ መሪ እንኳ አመድ እሚቀናው ብሎ የሰደበው ህዝብ ነው። በቀላል አደናግሮ የግል ተአማኒነቱን ማፋፍሞ - ማለቴ አዎንታአዊነት ቢርበንም በዝብ አጠቃቀም ቀጥሮት - በጎን ደግሞ ሁከት ቢያንስ በቸልታ በመፍቀድ፣ አወዛገበ፣ አሸበረን። በመጨከን አምባገነን መሆኑን አጠንክር ተብሎ በእሚያስተጋባ ጩኸቶች ከዳርእስከዳር ተደገፈ። ሃገር እሚያክል ሃብት ላይ፣ በመነሾ ማራኪነቱ እና አውቆታአዊ ዝምታው ሰላም ሻጭነቱን ይዞ ብቻ ቀጠለ። የአምባግነና እና ስርዓተ ሙስና የእሚፈልገው ወርቅ ፍፃሜው እየሆነለት ነው። አፈሩን ገለባ ያድርግለት እና መለስንም እንኳ ኧረ ተመለስ ማለት የጀመረ ህዝብ ያለበት ሃገር ያን ያክል ለመሰንበት ብቻ እሚናፍቅ ሆነ። ህዝቡ ሚሊየኖቹ ሃብቶቹ ሲወድምበት፣ ብዙዎቹ ሲገደሉበት፣ ሲፈናቀሉበት፣ እንደታሰበለት ተስፋቆርጦ ተሸነፈ። ወዲያው አቅሙን ቀብሮት በቀላሉ ለሰላም ግዢ ብቻ ወደ ስነዉሳኔ ገበያው እሚወጣ ሆነ። መንግስት እራስህ ተጠየቅ፣ ሳትጠብቀን ቆይተህ ተጎዳን ያለ እንኳ የለም። ሮጦ ወደ ታሰበለት ቀዳዳ ተቀረቀረ፡- ሰላም ሸጥልን እንጂ! ያሻህን እሰር፣ ያሻህን ህግ አውጣ እና ጋዜጠኞች እሰር፣ መገናኛብዙሃኖችን ዝጋ፣ እሚቃወሙህን አጥፋ፣ እሚያስጨንቁህን አስወግድ፣ እሚገመግሙህን አዋርድ፣ ወዘተ. ብቻ ሠላም አስመልስልን ሽጥልን ማለቱን እጅግ አበዛው። ያምባገነን መልሶ-መደራደሪያ *(ካውንተር አርጊመንት)* ደግሞ፣ በሰላም እጦት ከደገፋችሁኝ፣ ከፈቀዳቹልኝ አዋኪ እምለውን በማሳደድ እገዛ አለሁ ነው። ወዲያው ይኸው፣ ድምጽ የሌለበት ሃገር፣ ስንት ደህና እሚሰኙትን ሄሉ መገናኛብዙሃዎችአችንን ዘጋብን። የተለየ ድምጽ መስማት ከለከለን። የአንድ መንግስት ድምጽ ብቻ ያደነቁረን ቀጠለ። ጋዜጠኛዎች ታሰሩ።

ንጹህ መሪዎች ወይም ተቃዋሚዎች እንደ ባልደራስ መሪዎች ያሉት ጭምር እና ያጠፉ አብረው ታሰሩ። አሳማዎች እንደ ሰው ሊራመዱ አጭር ቆይታ በቃአቸው ማለት ነው። ከቶ እንደእሚያሸንፍ በማረጋገጡ እየሰበከ ሲያስፈራራቸው የነበረ እና ባለ ድጋፍ እሚፎካከሩት እንደ እነ እስክንድር ነጋ ያሉትን አደጋዎች ሁሉ አብሮ መቀነሻ መንገድ ፈብርኮ፣ አሁን ሰላም እሚነሱ አጠፋሁላችሁ እዚህ ቆይቼም እጠብቅላችሁ አለሁ ባይ ሆነ። ሰላም ስላገኛችሁ እኔ ወደዙፋኔ እናንተም ወደ ድህነት፡- የራሳቹህ ሰላምን ነጥቄ/አስነጥቄ ሸጩውአለሁ...! ይህ የአምባግነና ሰላም ሸያጭ የመንበር ትኬት እንደሆነ በገሃድ አደባባያችን እየተሸጠ ያለ ጉዳይ ነው በእርግጥ።

"ግን ከአስር ኢትዮጵያአዊ ዘጠኙ፣ አሁን ለዘመኑ አስጊ በሆነ አኗኗር ገጠር እሚሰቃይ ነው። የቀረው ከርፊ ከተማ አቅፎት ስብእናውን ገደብ እሚጥልበት ዜጋአችን ነው። የጋሽ አበራ ፍልስፍና አዲስአበባን በትልቅ ልዩነት ሲሞሽራት ዛሬም መጥቶ ሃሳቡን ከጣለው ሰው እሚለቅም የሆነው አብይ፣ እንደ መሪ ሃቀኛ ቢሆን ኖሮ፣ የለብለብ አካባቢ ኩትኮታ አይያያዝም። እርሱ ሲሄድ አብሮት እሚሄድ፣ ልክ እንደ ሆዱ ያለ አካሉ አድርጎ፣ ሃገር እሚያድን ፍልስፍናን አያስተናግድም አይሰብክም ነበር። ጋሽ አበራ አዲስአበባን በግል ደስታው በውበት ሲያበራት በቂ ግልአዊ አቅም ነበር። መንግስት የነቃ ቀን ግን እንደ ጋሽ አበራ አይሰራም። ትዉልዱ ሁሉ ጋሽ አበራ እንዲሆን ያደርግ እና እልፍ አበራን ይቀጥር አለ። ሌላው ማጭበርበር ነው። ወይም ቢያንስቢያንስ መሃይምነት። አንተ ስከመንግስትነት ስትሄድ አብሮህ እሚገፈፍ ነገር ከሰራህ ብልህ መሆን እምትችልበት ዜሮ ምክንያት ነው ያለው። መንግስትአዊ ሃቀኛ አቅም የበጇ ነገር መሰረቱንከ ለሁልገከዜ መተው እና እንዳይቋረጥ ሆኖ በእራስሰር እሚያድግበትን መንገድ መዘየድ ነበር። ሃቀኛው መሪ አበባ ተክሎ በኮትኳችነት ሞኘ ስነልቦና አይሸውድም። የጋሽአበራ ሸልማት ድርጅትን፣ ፍልስፍናን፣ ትምህርትን፣ አመለካከትን፣ ውድድርን፣ ወዘተ. በትልቅ እማይቀለበስ ስነስርአት ቅንብር ይቀርፃል። እንደ ፈረንሳይ እና እንግሊዝ መካከለኛው ዘመን የመናፈሻ ፍልስፍናን ያሳድግ ነበር። ሀገርበቀል መናፈሻ ፍልስፍናን ያሳድግልንም ነበር። እርሱ ሲሄድ፣ የጋሽ አበራ ስም፣ የመስራት ስነልቦና፣ የአሸናፊነት ሸልማት፣ የማይዛነፍ ስራ እድል፣ የጸዳ ከተማ አንዱ ባህልአዊ እዉነአችን ይሆን አለ። ተቋሙ በብዙ መሰል አያያዞች ሁሉ በሌላ ጥረቶች ይቆይልን አለ። ለእዛ ግን እሚፈለገው ነገር ህግ እና ስነስርአትአዊ

መሰረት ነበር። ህግአዊ ባህል! ለሁሉም በጎ ጥረት፣ ህግ መስርቶለት እማይነቀነቅ ባህል አድርጎ ማስቀመጥ ይገባ አለ። በድቡሽት ያልታነጸ ነገ ላይ አንዱ እግር የተተከለ ሆኖ ይህ ዛሬ ይኖረው ነበር። በጠቅላላው ይህ ግን ከሽፈት ነው። መናፈሻዎችን ለመገንባት በኢህአዴግ ወቅት ብዙ ተጠንቶ፣ ተመርምሮ፣ ንድፍ ወጥቶ፣ ተበጅቶ፣ ስራው ተጀምሮ፣ ተጓትቶ ነበር። ግን ይህ ወቅትአዊ አመራር መጥቶ ስለጨረሰው መቶእጅ የእራሱ ስራ እንደሆነ አድርጎ አመት የሆነውን ብልግና እሚሰኝ ድርጅት መስበኪያ አደረገው። ለነገሩ፣ ይህ ድርጅት ኢህአዴግን ያባረረ እና ጥንት የነበረ እንደሆነ እየሰበከም ምረጡን ማለቱን ተያይዘውት አለ። ኢህአዴግ በብዙ አመቶች ትግል በህዝብ ሲባረር፣ ይህ ተቋም ገና ከመወለድ አመቶች የራቀ ነበር። አመጽ እና አብዮት ኢህአዴግን ሸኘ። በጊዜአዊነት ከህአዴግ ተደብቆ ይህን ሰው ሾመ። በአመት ምናምን ህዋሃትን ወደ መቀሌ አባርሮ፣ ይህ አዊ አሻንጉሊት፣ ጥርስ አወጣ። እራሱን ወዲያው ከአዲስ አቋቋመ ደና ብልጽግና አለ። መናፈሻዎቹም እየተከናወኑ የነበሩት ከብልጽግና ቀድሞ ነበር። በአጭርጊዜ ግን ይህ ድርጅት የአብዮቱ ታጋይ፣ የሃገሪቱ መሠረት እና ረዥም ታሪክ እንደሆነ ሲሰብክ እሚሰማ ሆነ። አብዮት ጥምዘዛ። ተመሣሳይ፣ ዓለመ ምድረበዳ *(ዐረብ)* ዉስጥ እሚሰቃዩ ሀበሻዎችን ተሸክሞ አንድ ሁለቱ በመምጣት ከዙፋን ሲኬድ እሚኬድ፣ ዙፋን እስኪለመድ እሚያለማምድ ጀብድ ይሰራል። ነገም ያ እንዳይከሰት ግን ህግበህግ፣ የሆነ እንቅስቃሴ ከቶ አልተከወነም። ዜጎች በውጭ ሀገር እንዳይጎዱ ከአስተናጋጅ ሃገር ጋር ዘላለም ለተሻለ ነገር መደራደሩ፣ ማንም አረቢኛ ሳይማር መብራት ከሌለበት ገጠር ወደ ቤተመንግስት መሳይ ዐረብ ቤት ገብቶ ባለማወቅ ከመሰቃየት እና መተኮስ እሚባል ነገር እማታቂ ብቶኚም ልብሴን ስትተኩሽ አቃጠልሽው ተብሎ ከፎቅ ከመወርወር፣ ልብስ መተኮስ እና ቤት አያያዝ ዜጎችን ማሰልጠን፣ መብቶቻቸውን ደግሞ ከኮሚኒቲ መሪዎቻቸው ጋር መጠባበቅ እሚያስችሉ ህጎች አዉጥቶ መደገፍ፣ ወዘተ. ይገባ ነበር። ሃቀኛ መሪ እንዲህ ተቋም፣ ባህል እና መሪአቸውን ህግን ይሟገትበት ነበር። በእዛም፣ ከውጭ ዜጎች እሚልኳቸውን ዋናውን የዉጭምንዛሬ ሀገርአዊ ምንጭም ማዝለግ ይችል ነበር። የሃገሪቷን ዳያስፖራ እንደ ቀሩት በቅርብ ያደጉ ሃገሮች ባለበት ሀገር ደህና እንዲሆን ማንቃት እና መገት ይገባ ነበር። ብቻ እያንዳንዱ ጉዳይ በህግ እና ተቋም እንዲሰራ፣ መሰረቱን መተው እና እንደእነ 'ሚድናይት ጀጅስ'፣ ማርበሪ እና ማዲሰን ጉዳዮች፣ ለስርአት እሚሟገት ትትረት

በቅጽበቶች ሁሉ አበጅቶ ለመሞት ይቻል ነበር። ያን አይነት መዘጋጀት ግን የለም። ነፃ እና አቅመኛ መገናኛብዙሃን እና ፍትሕ አካል ደግሞ ከሌለ አብሮ ይሄ ሁሉ በልጦ እየሞተ፣ እሚጠየቅ እና እሚመረምር ስለእማይኖር ዳግም ገደል መግባቱ ነው። ለእነዚህም ስነዉሳኔአዊ ማእዶት *(ፓለቲካል ትራንስፎርሜሽን)* ትንቅንቅ ገጥሞት አለ። እና የነገ ነፃነት እና ብሩህ ቀንነት፣ በድንገተኛ ስልጣን ላይ መጤዎች እና ያልተማረ እፍፍታአቸው አደጋ ላይ ሆኖ አለ።

"ሃኪምቤቶች፣ ትምህርቶች፣ እኩልነት፣ ፍትሕ፣ ገለልተኛ እና አስቻይ የባህል ለዉጦች (ከምንም በላይ)፣ ሙሰኛዎችን አለመሰብሰብ፣ ህጎች እና አለትአዊ የማህበረሰብ መሰረት መጣል፣ አንድነት እና አዎንታአዊነት ማስተማር፣ የህብር-ዉህደት ስነልቦና ማፋፋም፣ ሃገር በስርኣት እንድትተሳሠር እና ከመንግስት ገዢአዊ መዳፍ ወጥታ እንደ ጉልበተ-ሰብእ እንድትቆም፣ የንቅ ማህበረሰብ መሰረት መጣል፣ እና እንዲህ ያሉት ብቻ የሃቀኛ መንግስት መሰረት ሆነው ሳለ፣ ወደ ሰላም ሻጭነት መመለሱ ተረኛነት ነው፤ ለአምባግነና እና ሙስና።" ናሆም ሳያሥበው ይህን አስፍቶ በስሜት ሲናገር መስ ያልጠበቀውን የትንታኔ ምልከታዎች ስለተገነዘበ ተደንቆ አፈጠጠ። ናሆም መልሶ ሳያስበው ያወራው እራሱን አስገርሞት ወደ ጠላው ተቻኩሎ ዞረ። በስፋት የገለጠለት ሃሳቡ በመስም አንድ ነው።

"አሁን ይሄ ምኑ ይታይ አለ? ሃገርአችን በቅርጽ እና ቅጽ ፈርጅአዊውን ልዑልነቀርሣዋን ሙስናዋን ሳታጠፋ፣ አድሃሪዎች የሙሰኛዎች አገልጋይ ሆነው የብሄር ቅብጥርስዮ ወኪል በመሰኘት አካባቢያዊ ህዝብን በማፈን አገልግለው በማደግ ወደ ዉጭ አምባሰደር እስኪሆኑ እና ከነዘመዶች እስኪኮበልሉ እና ነጮች መሃል ተጠቃለው እስኪገቡ:- ከመሬት ተነስተው ከበርቴ *(ኢድሃሪ)* እስኪሆኑ፣ በሙስና ማገልገል ከታች በመጀመር በሚሄዱበት ስርኣት ሃገሩ እንደተበላ እነሆ ሌላው አቢዮትም መክሰሙ ነው። እንግዲህ በቀላል እሚከፈተው ብርሃን በረዥሙ እያስሮጠን እና መንከባለል ተጠናውቶን ስለእምንኖር አንድ እድሜ ዘመን አልፎም ሌላው እድል ወደ ገደል እየሄደ ነው። አሁንም ያ፣ ያንተ ትዉልድ አንዱ ራስምታት ነው።" ሣቅ ሣቅ ብሎ ተመለከተው። የእይታውን ነገር እንደ እሚጋራ እና ሃሳቡን መግለጹ እንደማይከፋ በአንድምታ ስነልቦና አሳወቀው። መስ በመስማማት ከንፈር ለጠጥ አድርጎ ግንባር በመሸብሸብ አናት ወዘወዘ። መስም ከጠላው ተጎንጭቶ ወደ ባቤ ዞር እየአለ ባማራጭነት ከቀረበው

ትም. አካባቢ አተኮረ። ባቤ እና ታላቁ ቢግ በትመው አዲስ ተሞክሮ ተጠምደው ከቶ በቤቱ መኖርአቸውን ወደመዘንጋቱ ነበሩ። ይህ ስሜት ተገቢ ከሆነ መስም ተገድዶ አስተዋለው፡፡

ባቤ ጣቢአዎች መኅርኅር ሲቀጥል ኢሳት ተመልሶ ተከፈተ። ናሆም ሃሳቡን በመጠኑ አጥርቶ ስለነበር መስ ስለ ወጣቱ የ ስነዉሳኔ *(ፖለቲካ)* ተሳትፎ ሌላ ገጽታ ለማወቅ ስለ *ኢሳት ዕለትአዊ* አስተያየቱ ምን እንደ ሆነ ጠየቀ ው። ናሆም በዘለገ መንበከበክ ልዕለ-ገር የሆነ ቅንጩውን በጥቂት ጉልበተ ማኘኩን ቀጥሎ የልቡን ተናገረ። *"አዘጋጅዎቹ ታሪክ እሚፈልገው የሰው አይነትዎች መሀከል ይመስሉኝ* አለ። *ጋዜጠኛነት ይልቁንም ዐምደኛነት እንደ እዚህ በአማርኛ ቀርቦ እሚአብበው እኛ ሀገር ከስንት አንዴ ነው። ሊያውም በቀኃሥ. እንጂ እንዲህ ጀግና ጋዜጠኛዎች ማደግ* አልተፈቀደልአቸውም ነበር እና በቅርቡ እነእሱን አይነት ሙያተኛ ኖሮን አያቅም። እነ እርሱ ግን በዓለም ተነዝተው ከአዉስትራሊያ፣ አዉሮፓ እና ሰሜንአሜሪካ ድረስ በ አሉ ጽንፍአማ የዕለት ሰዓት ልዩነትዎች ተጽዕኖ ሳይወድቁ በ እየእለቱ የኢትዮጵያ ስነዉሳኔአዊ *(ፓለቲካል)* ዉሎአዳርን ከእያሉበት በመከታተል በመመርመር እና በሰከነ መከራከር፣ ድንቅ መሆን እንድንችል በእኛ ምሽት ተዘጋጅተው ሁሌ ይቀርቡን አለ። አስበህዋል የሰዓት ልዩነቱን? በ አሉበት ሃገር ሌሊት ነቅተው እሚአዘጋጁት እና እሚከታተሉት ነገር! እኛ ሀገር ቀን ሲሆን እሚከወን ቤተእንደራሴ-ጉባዔ እና የመንግስት መግለጫዎች ለእነእርሱ የሌሊት ጉዳይ ሆኖ መብዛት። ብዙ ለመዘጋጀት ሌቱን ቀን፣ ቀኑን ሌሊት አድርገው በእኛ ማምሻ በግርማሞገስ ተሰይመው ይቀርቡን አለ። ከምንም እሚደንቀው በእዛ ጥረት እና መስዋእትነት ጀርባ እሚመጣው ድንቅ ድባብአቸው ነው። በመከባበር በሠከነ መልኩ ስለሃገር ጉዳይ ገሃድአማአዊነት *(ፕራግማቲካል)* ጉዳይዎች ላይ ዘመንአዊ ንግግርዎች ሲአደርጉ አማርኛ *'ኢሃዴግ መመስገን እንደ አለበት ከ ድህረምርጫው ህዝብአዊ ነውጥ በሂወት በመቁሰል ብቻ ያስተረፍንአቸው አንድአንድ የማይመለከትአቸው የጠር ነዋሪዎች ለጣቢአችን ገለፁ'* ከእሚል ጋዜጠኛአዊ አማርኛ ተመንጥቆ እንደ ታደለ ይገባሃል። በአማርኛ፣ ሃሳብ ተፍታትቶ በሰመጠ መጠን ሲገለጽ እና በመከባባር ዉይይይት የአሲከውን ድንቅ ሆኖ እሚያስመለክቱህ ነገር ነው። የእዛ ጫፍ ስኬት ደግሞ *ኢሳት ዕለትአዊ* ነው፤" ናሆም *ኢሳት ዕለትአዊን* እንደ አንድ መረጃ ምንጭ ስለ እሚከታተል በተገኘ አጋጣሚ

ሁሉ በትምህርትቤት በይነመረብ አገልግሎት ክፍል ከእሚከታተለው ምርአዊ ዝግጅት አንዱ ነው። ከእዛ በቀር ኢሳትን ብዙም አይመለከትም። *'ውጭ ከአሉት በቀረ ኢሳት ገና ያልተመሰረተ ተቋም ነው፤'* የእነ እዛ ዝግጅት እንጂ ሌላው ብዙም ያደገ አይደለም ይል ነበር። ስምጥ መረጃ ማቅርቡ ላይ ዜናአቸው እንደ ማንኛውም የሀበሻ አማርኛ-ጋዜጠኛነት የተሸራረፈ ሙያ ነው ብሎ ያስብ አለ። በእርግጥ በማፋጠጥ እና መርማሪ ጋዜጠኛነት እዉነት ማዉጣት ላይ ማንም በአማርኛ ሰርቶ ሲሳካለት በቅርቡ ጊዜ አላስተዋለም። ይህ እሚለውም ጋዜጠኛ የለም። ስለ እዚህ የ ኢሳት ዋናው ዝግጅት የዐምደኛዎቹ ትትረት ያለበት ብቻ ነው ብሎ ይገነዘብ አለ። ናሆም ከ ኢሳት በቀረ፣ የጋዜጣዎች ሳምንትአዊ ገረፋ አያመልጠውም። በደረቅ-ቅጂ *(ሃርድ ኮፒ)* እንደ ቀደመው ዘመን መቶ ዓመቶች ቀድሞ ፈርቀዳጅ ሆነን በዓለም ደረጃ አላባአዊ ሆነ ባቋቋምነው ቤተጦማር *(ፓስት ኦፊስ)*፣ ዛሬ ባገሪቷ ጋዜጣዎች እንደድሮው ለየከተማው ሲወጡ ተጓጉዘው አይሰራጩም። ነገርግን በየማክሰኞው፣ በትምህርትቤት ጊቢያቸው አንድአንድ ጋዜጣ ስለሚመጣ፣ ከመምህርዎች ሻይቤት በመቀላቀል እራሱን ስላስለመደ እና ማንም መምህር ስለሚአቀው እርሱን መከልከሉ ስለ እማይታሰብ በነፃነት ጋዜጣዎቹን ሁሌ ያሥስ አለ። ይህ ከግል ጥረትዎቹ እጅግ ከፊሉ እንጂ ሙሉው አይደለም።፡

በ ሥጠው ሃሳብ፣ መስ በካምፕ ኑሮው በትመ. የዝግጅቱ ታዳሚነቱ ትልቅ ስለነበር፣ አስተያየቱን በመስማማት አቀረበ "አይ እርግጥ የነ ሲሳይ አጌና፣ መሳይ ከበደ፣ ወንድምአገኝ ጋሹ፣ ፋሲል የእኔዓለም፣ ጴጥሮስ መስፍን፣ የመራራ ጉዲና ጓደኛ ግዛው ለገሠ እና በየጊዜው እሚመጡ አቻ ምሁር ወይም በሀገርአዊ እንቅስቃሴዎች ተሳታፊ ግለሰብእዎች በድንቅ ዉይይትአዊ አቅም ሀገርአዊ ጉዳይ ሲአንሸራሽሩ ላገሪቷ መታደል እንደ ሆነእኛም በካምፕ ተሰትረን እምንመለከተው እና እምናወራው ነው። የአማርኛ ወቅትአዊ ስነዉሳኔ ሽፋን ሰጪዎች መሀል፣ በመላ ሀገሪቱ ካሉት እሚልቁ፡- ምርጥዎቹ እነ እርሱ ናቸው። አንድ ቀን ሃገር ሁሉ እሚኮራብአቸው ይመስለኝ አለ። ታሪክ እሚፈልግአቸው ሰውዎች አይነት ናቸው የአልከው ግን እሚገርም ቅጽል ነው። ተመልካችነትህ ተሞርዶ አለ። " ፈገግ ብሎ የመጨረሻውን ነጥብ ሲናገር ተመለከተው።

ሳይታሰብ በሰመጠ ወግ፣ መብሉን እየአጠናቀቁ ሲደርሱ ቢግ በአምላክአዊ ምስጋና መብሉ እንዲቋጭ አደረገ። ሌሎቹም በማድመጥ እንደተሳተፉ መብሉን ጨረሱ፡፡

ቤተሰቡ በትመ. ምሾት ሲጠመድ መስ እሚ ወደ አለችበት ጓሮ እንደ ምርጡ ሥጦታው አቅዶ ያሰበውን ለመፈጸም ፈቃድ ስለሚጠይቅ ነግሮ የልቧን ለማዋየት ዞረ። እግረመንገዱን ሲያገኛት ትላንት ፊቷላይ ያየውን ስሜት መነሾውን ሊጠይቅ አስቦ፣ አሁን በጊዜው ሲያያት መደበኛ ስለመሠለችው፣ ተራ ነገር ይሆን አለ፣ አጉል ማስጨነቅ እንዳይሆንብኝ ብሎ አለፈው እና ግለነገሩን ብቻ ሊያዋያት ወሰነ፡፡

እርሷም ቀድማ ገና ከነበረችበት ፊቷን በመታጠብ ሆና እንዳለች ስሴስመለከተው መታጠቡን ትታ ቀና ብላ በመጨነቅ ተቀበለችው። ለብቻው ስታገኘው፣ እንደ ገና በግል ለመነጋገር ብላ በጠቅላላ ስለ እሚአወጣው ወጪ እሚጨነቅ ስለሆነ በማሰቡ ስጋትዋን ገለጠች። መስ ቀላሉን በማየት፣ አጽናንቶአት ወደ ግል ሃሳቡ ገባ። በአጭር ወደገደለው፣ ገለጠው። ባዶ በሆነው የቤቱ ጀርባ፣ አንድ ወይም ሁለት ክፍልዎች ቤት መስራት እንደ አሠበ ገልፆ አብራራላት። እሚ በድንገቴ ሃሳቡ ደነገጠች። ምንም ለግንባታ እሚሆን ገንዘብ በእጇ የለም። የቀረው ብሯ ብሩን ወደ ጊቢ መላኪአ እና ምንአልባት ቢተርፍ የባህል መጠጥ ንግድዋን ካተረፋት በጥቂቱ ለማስጀመሪአነት የታቀደለት ነው። ማገዝ አትችልም። መስ ወጪው አነስተኛ እንደ ሆነ እና በራሱ እንደ እሚገነባ እንዲሁም ፈቃዷ ብቻ እንደ እሚአስፈልግ አበሠራት። የእሚ ዓይንዎች እረጠቡ። “እዴት? አንተ ምን አለህ?” መስ በሁለት ቢበዛ ሦስትሺህ ብር ሁሉን ማጠናቀቅ እንደ እሚችል ነገራት። “በዛ የበግ ግልገል እንጂ፣ በግ እንኳ እማይገዛ ሆኖ እንዴት ሁለት ክፍልዎች ቤት ይገነባ አለ?” መስ በግንባታው ሥራ ብዙ አስልቶ የተዘጋጀበት ስለሆነ በቀላል እንደ እሚሰራው አሳወቃት። “ይህን ካሰብኩ ቆይቶ ነበር። ብዙ ወጭ የለም። እሺታው ያንቺ ከሆነ ስራውን በክረምቱ ሳንቀደም እንጀምር።” እሚ በጭንቀት እንዳይዋጥበት አስባ ብቻ እንጂ፣ በወንድሟ ብልህነት ትምምን ስላላት ለእሚአድጉት ልጆቿ የተለየ ክፍል ብታገኝ ከተቻለም አከራይታ ገቢ ብታገኝ ብላ መልሳ በመደሰት ፈቃድዋን ሰጠች። ወዲአው ግን አንድ ነገር ከነከናት። ይህ ዱብእዳ ትላንት

ባይከብባት ቶሎ እሺ አትለውም ነበር። ወይም ትከለክለው ነበር። መጨነቁን ለማስተው ያንን ማድረጓን ግን ድህነት ከለከላት። ከወንድሟ እምቅ *(ፖቴንሻል)* ጭንቀት ጋሻነት ወደ ግድየለሽነት ስትዘቅጥ ያስተዋለች እንደ ሆነ ገመተች። ድህነት፡- እንዲደፈን ብዙ የኑሮ ቀዳዳ በመቦረታተፍ፣ አንተትብስ-ትብሽን እና መተሣሰብን ከአኗኗር እሚአርቅ ነው። ድህነት ሰብእአዊነት እሚአፈናቅል ፀረ-ፍቅር ነው። ድህነት ኢአፈቃቃሪ ነው። አንገት በመድፋት በዚህ ሃሣብ ጥቂት ተዋጠች፡፡

መስ የግንባታ ፈቃዱን እንደ አገኘ፣ ናሆም እና ብሩን ጠርቶ ለብቻቸው አድርጎ ዕቅዱን አሳወቀ። ሁለቱም በመጀመሪአ ተደሰቱበት። አደነቁ። በቤት ሃሳቡ ተማረኩ። ቤት ከጓሮ ኖሮ አያውቅም፣ ቢኖር ድንቅ ነው ብለው አሠቡ። ብሩ በአመጣው ወረቀት ላይ መስ እሚደረጉትን ዘርዝሮ በአጭሩ ፃፈ። ዕቅድን ወደ ትግበራ ንድፍ ለውጦ ደግሞ መዘርዘሩን በማስረዳት ቀጠለ። የነ እርሱ መንደር የከተማው ማብቂአ ስለሆነ ከጀርባ ጫካ ብቻ አለ። ከመግቢያው ጥቂት እልፍ እንደ አሉ ብዙ ድንጋይዎች ተከምረው አሉ። ጫካው በእርግጥ የከተማው ወል ባለሀብትነት አለበት። ግን ድንጋዩን እንደማንም መሠብሰብ እንደ እሚችሉ አሳወቀ። ድንጋይዎቹ ዋጋአቸው የሚአያመላልሳቸው የአንድ አህያ ኪራይ ሃምሳብሩ ብቻ ነው። ሁለት ቀኖች ቢዘምቱበት መቶ ብር ማለት ነው። ይህን በቤቱ ዉጭ ቅጥሩን እየተመለከቱ በድንጋይ ምቹ መቀመጫዎች እንደ ጉልቻ ከብበው ተቀምጠው ሲአወያይአቸው ነገራቸው፡፡

በእዚህ ዕቅድ እነ ብሩ ሃሳብ አጡ። እንዴት ይህን ሊአስብ እንደቻለ ገርሞአቸው ብቻ አለ። ድንጋዩ በእርግጥ ማንም እማይሻው እና በጫካው መግቢያ አካባቢ በቅሎ እና ተቆልሎም እሚገኝ ነው። “መሰብሰቡ ብቻ የእኛ ስራ ነው” መስ ሥራው ቀላል እንደ ሆነ ግን ጥቂት እንደ እሚፈልግ ቀጠለ እና አሳወቀ። ሁለቱም ወጣትዎች ተስማሙበት። ነገ በጎኅ ይህን ለማድረግ ማቀዱን መስ አሳወቀ። ዕቅዱ ፀደቀ። ወደ ቀጣዩ ታለፈ፡፡

መስ ዕቅዱን ማጋራት እና ለሃሳብ አስተያየትዎች መከፈቱን ቀጠለ። የናሆም ፊት ላይ ጥያቄ ሲመለከት ግን ተመልሶ አብራራ። “እሚጠይቀን የለም። ድንጋይዎቹን አምና በደንብ አጥንቼ ለእዚህ አመት መገንባቱን ስላዞርኩ እንጂ መቼም በቀላል እንሠበስብአቸው አለን።” አናቱን በመነቅነቅ ናሆም ሃሳቡን አጠራ። “አይ ይሄ መሆን ይችል አለ። እኔም

ለመውሰድ ባይሆንም አስተውዬው ነበር።" ብሩ ድጋፍ እና ዳግ-ማረጋገጥ *(ሪአሹራንስ)* ሰጠ። ወደ መስ ዞሮ አድናቆቱን አከለ። "ለእዚህ ማሰብህ ግን ትገርም አለህ! ድንቅ ነው።" መስ ፈገግ አለ እና ወረቀት እና እርሳሱን እንዲሁ አገናኘ። "ችግር ለመፍታት፣ ሩቅ ማየት አያስፈልግም። አካባቢህን ለመለወጥ ብቻ ተነሳ። ብሩህ እና ቀና ከሆንክ ሁሉ ይቀየር አለ።" አስተያየቱን ሲሰጥ ናሆም እና ብሩ ተያይተው ፈገግ አሉ፡፡

ፍሬጉዳዩን መልሶ ቀጠለልአቸው። "ከድንጋይዎቹ ኋላ ደግሞ ጥቂት ጭቃ እሚሆን አፈር እሚአመጣልኝ እማዘጋጀው አለ። ለርሱ አራትመቶ ብርዎች ከፍለን ያንን እናገኝ አለ። አብሮ እሚቦኩት ደግሞ እምንሸምትአቸው በ ጊዜአቸው ይቆዩን እና፣ ተያያዥዎቹን እንጨትዎች ደግሞ እኔ እምሰበስብበት መንገድ አለ።" "ቆርቆሮስ?" ብሩ ጠየቀ። "ዋና ወጪአችን እርሱ ይሆን እና በጊዜው እምንገዛው ይሆን አለ። በጠቅላላ ሦስትሺህ አካባቢ መደብን።" ፈገግ እያለ የመጨረሻውን በኩራት ጭምር ገለጸ፡፡

በዉይይቱ መጨረሻ፤ ወደ ነደፉት ተያያዥ ሁለት ክፍልዎች ቤት ምስል ላይ መስ አነጣጠረ፤ "ይህን እንገነባ አለ።" ብሩ በቤቱ ንድፍ የግንብ ግድግዳውን አጤነ። "ካለ ብረትዎች እና ድንጋይዎቹ ግድግዳዎቹ እንዴት ይቆም አለ?" የመስን ሁኔታ በትንግርት ሆኖ ተመለከተ እና በሁሉ ተስማምቶ ድንገት ባገኘው የመጨረሻ ጉዳይ ጥያቄውን አቀረበ። መስ ዕቅዱ እንደ ስነድርድር *(ኮምፕሮሚስ)* እንጂ በጸና መደበኛ ቅርጽአዊ ምህንድስና እንደ እማይከወን ገለጠ። ቤቱ ጠንካራ እንደ እሚሆን እና ተፈጥሮአዊ ዉበቱ እንደ እሚበዛ አሳወቀ። ግን "ግንብ በብረት ምሰሶ አሸከርነት ብቻ እሚገደብ ነው።" ናሆም ይህን አግዞ ሲጠይቅ ከመስ በቀር ያሉት ጥቂት አቅማሙ። "ሲቢንቶስ?" ናሆም አከለ። መስ ሃሳቡ ትንግርት ቢሆንም እንዲቀበሉት ግዱን አብራራ፡፡

"እምንገነባው በምሰሦዎች እሚደገፍ፣ መሰረት ላይ እሚቆም፣ ጣሪአ እሚለብስ፣ ምርጥ ደገኛ ቤት ነው። ግን በተለመደው መንገድ በመሄድ በመቶሺህ እሚቆጠሩ ብርዎች ማጥፋት አይጠይቅም። እኛው እምንገነባው ሁኔታዎችን እምናሸንፍበት መንገድ ስለምንፈጥር ነው።"

ወንድማማቾቹ ብዙም ሊአምኑት አልቻሉም። ነገርግን በተለየ ናሆም የመስን ግንባታ ክሂሎት እሚያውቅ ነው። "እመኑኝ። ይህ በይፋ ዲግሪ ስልጠና ባይደገፍ በሙከራ፣ ግል ምርምር፣ እና ዳግ-ምርምር *(ሪሰርች)* ግን

የተደገፈ ነው። በካምፕ ቆይታ ከአናጊዎች እና ግንበኛዎች ጋር ባልዉል ኖሮ በእርግጥ አትተማመኑብኝም ነበር። ግን ደግ ተሞክሮ አለኝ። እናሸንፈው እና ይህን ቤት እናቆመው አለን። ቢአንስ ከእኔ ጋር ሞክሩ እና እዩት።” ብሩ ልክ ከሦስት ሳምንትዎች ቀድሞ ብሔርአዊ ፈተና ተፈትኖ ሲጨርስ ከ ተማሪዎች ጋር በትምህርትቤት አስተዳደሩ ድጋፍ ባህርዳር፣ ጎንደር፣ እና አክሱምን ጎብኝተው ሲመለሱ የተመለከተአቸው ከጭቃ እና ድንጋይ እሚአጋጁ ቤትዎች ድንገት በ ምናቡ ተከሰቱበት። በደብረብርሃን መስመር ወሎ ደርሰው በወልዲያ ትግራይ በመግባት በጎጃም ወደ ፍቼ ከእዛ አዲስአበባ ሲመለሱ ባደረጉት ዙረት ብዙ የሲቢንቶ አልባ ግንብ ቤትዎች ተመልክቶ ነበር። “በእርግጥ ብዙ ገጠርዎች ላይ በጭቃ እና ድንጋይዎች ብቻ ምርጥ ቤት - ጭራሽ ፎቅዎች - አድርገው ይገነቡ አሉ። እንደ እነእርሱ ነው ሃሳብህ?” ግንባር በጉጉት ስሜት በመቋጠር ጠየቀ። “ጥቂት ከዛ ይሻል አለ። ግን እንደ እዛ በለው!” መስ በሂደት ሲያዩት ይመስጡ አለ በእሚል ለጊዜው ያቀደውን ብሩ በአሳለፈው አጋጣሚአዊ አረዳድ ስለ ተገነዘበ በአጭሩ አሣውቆ ገለጠ። ናሆም ብሩን አንድበል በሚል በአናነት ሆኖ ተመለከተ። “ምን አይነት ቤትዎች ናቸው የተመለከትህው?”

ብሩ ሻይ ሁሉ ሊጠጡ ገብቶብአቸው የነበሩ ሁለት ቤትዎች ትዝ አሉት። በጉዞው የነበረው ቆይታ አንዱ ድንቅ ጉብኝት እንደአጋጣሚው መሠረት ከሆነ እነ እዛ ቤትዎች ነበሩ። አቻዎቹ ብዙ አላስተዋሉም። ባህርዳርን እና አክሱምን ለመመልከት ብቻ እና ጎብኝቶ ለመመለስ በእዛም የፈተና ድካም ለማቅለል እንጂ ለ *ትርፍ ጉዳይዎች* አልተጨነቁም ነበር። ብሩ ግን በቤትዎቹ፣ ማህበረሰቡ፣ ነገረ ሁኔታው፣ መልክአምድሩ፣ አየር ሁኔታው፣ ገበያው እና እሚመለከተው ሁሉ ሲደመም እና ሲአጤን ነበር የተጓዘው። ሌላው ከብዙዎች አጢኖትዎች በአንዱ የጭቃ እና ድንጋይዎች ጥምረት የፈጠሩት ግንባታ ትንግርት ማጤን ነበር። እንደውም ከዳንግላ ወጣ ብለው ለጎማ መቀየር ሲቆሙ ከጥቂት ጓደኛዎቹ ጋር ፊትለፊት ሻይቤት አይተው ገባ ብለው ሲቀመጡ የቤቱ ግድግዳዎች ያፈር እና ድንጋይ መጠባበቅ የፈጠሩት ስለ ነበር ስለ ግንቡ ጠይቆ ነበር።፡

“ምን ያክል ጠንካራ ነው ግን?” የመናቅ እንዳይሆንበት እንደ ተገረመ እንጂ እንደ ናቀ ሆኖ አልጠየቀም ነበር። ጎልማሳ እመስት አስተናጋጇ የቤቱ ባለቤትም ነበረች። መንደሩ ዉስጥ ሃብታም እንደ ሆነች ጥርጥር የለውም፤

በስፋት ባልተሠፈረበት ስፍራው ምንም እሚሻል ደግ ቤት አልነበረም። “እንዴ! እሄ ዘመንዎች ኢቆየ አለ። ጥንካራ ነው።” በደስታ ሆና ከአንዲት ቡና አፍዪ ቆንጅዬ ልጃገረድ ትልቅ ምስል መለጠፉ በ ዘለለ ብዙ ያላስጌጠችው ግድግዳዎችዋን በመቃኘት ራቅ ብሎ በቆመ መደርደሪአዋ ላይ የሻይ ማስቀመጫዋን ለማስቀመጥ እየ ሄደች ተናገረች። ዞር ብላ ስትመለከተው ወጣቱ ብሩ ግድግዳዎቹን ይቃኝ ነበር። በመረጃ እንዲደሰት ወሬዋ ላይ አከላ፣ አስራአራት ዓመት እንደ ቆየ ስታሣውቅ በአዲስ በላጭ ትንግርት ብሩ አፈጠጠበት፦ ገና ከቶ አዲስ ነበር። የመሠል መለስተኛ መንደርዎች ቤትዎች ሲመለከት እንደ መጣ ከአስተያየቱ ገብቶአት በኪነህንፃ ጥበቡ ተገርሞ እንደ ጠየቀ ገብቶአት ነበር። የእመስቲቱ ዐዋቂነቷ ደግ ነበር። የብሩን መጀመሪአ ስላየው የመነጋገር አጋጣሚ በቀናነት ተገነዘበች እና፣ ትንግርት እንደ ተሰማው አዉቃ ትንግርት ብቸኛነት ስለሆነ ብቸኛነቱን ልትቀፍፍለት እና አንተ ብቻ ይህ አልተሠማህም ብላ ለማገዝ መናገርዋን ቀጠለች፡፡

“እንደ እናንተ ሲመንት የለውም። ግን ስታወዳድሩት፣ ይህን ወጪም አይሉት፤ የይህ ትንሹ ወጪ ነው። ጥቅሙ፣ አገልግሎቱ እንኳ ብዙም ልዩነት የለው። በኢ ነው! ኸረ በኢ ነው ይህ ለ እኛ መች አነሰ? ስንት ዘመን ሊኖር ነው?!” ብላው ነበር። ከንግግሯ የቤትዎቹን ጥንካሬ እና የእዛ ማህበረሰብ ቀላል አኗኗር ፍልስፍና ተዳብሎ ተገለጠለት። ከፃድቅ አብርሃም “እሜዬ ትንሽ ነው፣ ድንኳን ይበቃኝ አለ” ስነልቦና ብዙ የሸሸ አልነበረም። ተረፈ አገነዛዘብ ሆኖት፣ የከተማ አኗኗር ስልት ዛሬዬን ልጨርስ እንጂ አልጨነቅም ከእሚል ሃሳብ ዘልሎ እንደ ተወሳሰብ አሠላሰለ። ጠንካራ እና ዋጋ ያለው ቅርስ ለልጅልጅዎች መተው ስለ እሚሻ፣ ምቾት እና ደህንነት ስለ እሚአገኝበት፣ ዉበት መገለጫ ስለ ሆነ፣ ርእዮተዓለም መግለጫ ወይም ማንጸባረቂአ ስለ ሆነ፣ አገነባብ ጥበቡ ወደ ገበያ ምንጭነት ዞሮ መገንባት ስለ ቀለለ፣ በሸማችአዊ የፉክክር ስሜት ኪነህንፃውን ተወዳድሮ መግዛት ስለተለመደ፣ የልክኖታ *(ሪኮግኒሽን)* ማግኛ ሆኖ ጎዶሎነትን በቁስ መሙላት አማራጭ ሆኖ ስለ ቀረበ፣ ብቻ በአንዱ ወይም ሌላዎቹ መንገድ(ዎች) የኪነህንፃ መመንደግ በከተማ እንደ ተወሳሰበ አሠበ። የአኗኗር ፍልስፍና መለያየት ግን የእዚህ ሁሉ መለያየት ኋኝነትአዊነትዎች *(ፖሲቢሊቲስ)* እንደ ተጠነሠሰ ተረድቶ ነበር፡፡

ብሩ የእዛ ሃሳብ ጠርቶ ሲታወሰው አሁን በቶሎ የልዩነት አረዳዱ ነገር በእራሱ ሂወት መጥቶ አስተዋለው እና ተደነቀ። በእርግጥ አሁንም አጢኖት በመከወን ጥቂት አሰብ አድርጎ የቤት ምስጢሩን ፈለገ። ዞሮዞሮ ለአናት ኮፍያ እንዲሆን መጠለያ ማበጀቱ መሠረቱ ነው። አሁን በእነእርሱ አኗኗር የዘመነ አገነባብ አገልግሎት መቅጠር እሚቻል አይደለም። አማራጩ፣ ሁለት ነገሮች አጣምሮ ከተቀበሉት ፍቱን ነው። አንድኛ በቤቱ እሚአሰጋ ነገር ላይኖር እንደ እሚችል ከተረጋገጠ በቂ ነው ብሎ ማመን። ሁለትኛ አኗኗርን አቅልሎ እንደ ገጠርዎቹ ሰውዎች መዉሰድ ይገባ አለ። ሁለቱ ሲጣመሩ በጭቃ ምርጊት ድንጋይዎች እና እንጨትዎች ደንበኛ የግንብ ቤት ሊሰሩ ይችሉ አለ። ስነልቦናም ሊፈቅድአቸው ይችል አለ።፡

በሩ ይህን አዉጠንጥኖ ልክ በመስማማት ሲጸና፣ ናሆም መሰል አገነዛዘብ ከ እራሱ አለም አንፃር ይዞ መጣ። “በእርግጥ የጎንደር አፄ ፋሲለደስ መንፈስ አዳሽ ቅጥርጊቢ ዉስጥ የተቀመጡት ቤትዎች በእንጨትዎች የተዋሃዱ ዘመንአዊ ሴመንት-የለሽ የድንጋይዎች መጠባበቅ ነው። እዚ ዘመን ድረስ እልፍ ሰው አለ ማቋረጥ በፎቆቹ እየረገጠው በመጎብኘት ምንም ሳይሆን ደርሶ አለ። በርግጥ አሳፋሪ የቀለም አለመገጣጠም ባለበት እድሳት አንድአንድ ሥፍራዎቹን ሲአድሱ ተመልክቼ አብሽቀውኝ አለ። አሁን ነጥብአችን ግን፣ የኛ ቤትም ከተገነባ፣ ሃያ አመት ቢአገለግል..” ያሰበውን ለመናገር እየአቅማማ ቀድሞ ፈገግ አለ። “እኛ እንደርስለት አለን! አፍርሰን እንገነባው አለን።” አፍርሰን ሲል በሃዘን መስን ተመለከተው እና ዝቅ ብሎ አቀረቀረ። መስ በፍጹም መረዳት ፈገግ አለ። “አዎን!” ብሩ የሃሳቡ ደጋፊ ሃሳብ ሲመጣ ተደስቶ ዳግ-ተስማማ። “ዋናው ጠንከር አድርገለን ለሃያ ሠላሳ አመትዎች ማቆም እምትችል እንደ ሆነ ታምን አለህ ወይ ነው? ማለት ነው!” ብሩ ወደ መስ ነገሩን ጠቅልሎ ጋል ያለች ፀሐይ በመሸሸ ከተቀመጠበት እየተነሳ ጠየቀ። መስ ፊቱን በደስታ እና ወታደርአዊ ምርአዊነት ዉህደት ከትቶ ጥርስ በመንከስ ተናገረ። “ከ አለ ጥ.ር.ጥ.ር!”

በ እርግጥ የገጠሯ ነጋዴ እመስቲቱ እንደ አለችው ሃምሳ አመት ሁሉ መቆየት እሚችል የኪነህንፃ ዉቅር የእሚአገኝ ንድፍ እና ንድፈ ሃሳብ ያለው ነበር የመስ ሃሳብ ም። የአኔ ሻይ ቤቱ ዉስጥ ዛሬ ከተማዎች ከ ሰረቁት፣ በገጠሩ አካባቢዎች ታዋቂ ከሆኑት ክብ መቀመጫዎች - ኩርሲዎች - በአንዱ በቅጽበት ተቀምጦ ተደግፎ ልክ እመስቲቱ ጓዳ የሻይ እና ይዘው እሚሄዱት ጮርናቄ መልስ ይዛ ልትመለስ ስትገባ ሆን ብሎ በመደጋገም

በጀርባው በአቅም እየደለቀው በመጡኑ መርምሮት ነበር። እንደ መደበኛ ቤት እማያሰጋ ጠንካራ ነበር። ስለ እዚህ የመስን አማራጭ ከባዶ እሚሻል ቤት ለማለት አልደፈረም። ከተማ ስለዘመነ እንጂ የእዛ ቤት አገነባብ ጥበብ ያነሰ እሚሆን ነው ብሎ አላሰበም። ጭራሽ አኗኗርአቸውን እንዲአጤንበት እና ማንነትአቸውን እንዲፈልግበት አገዘው። ከገጠር በደሳሳ ጭቃ ምርጊት ሣርጎጆ ቤት መኖር ወጥተው ወጡ። ዛሬ ድረስ የተለየ ያጋበሱት ሃብት የለም። ከሃብት አንፃር ከተማ ይግቡ እንጂ ልክ የገጠር ሰው እንደ ነበሩት ናቸው። የገጠር ማህበረሰብ ወደ ከተማ ፈልሶ ሲመጣ አብዛኛው የከተሜ ቤት በመገንባት ተጠምዶ ለከተሜነት መሰላው እጅግ ይቸገር አለ። እርሱ እና እነ ናሆም ምንም ከተማ ቢገቡም፣ ከተማው ደግሞ ከተሜ ኪነህንፃ ቢአስመለከትአቸው እና ባጠገቡ ሲኖሩ አባል ሆነው ከተሜነት ቢሰርጽብአቸውም ያላስተዋሉት ግን ድሃ እንደ ሆኑ ነው። ስለ እዚህ በሰው ቤትዎች እና አጥርዎች መመልከት እራስን ከተሜ ማድረግ እንደ እማይችሉ መረዳት እንደ አለብአቸው አመነ። ከገጠር ወጥቶ ከተማ በመፍለስ ከተማ መግባት እንጂ ከተሜነት የግድ የለም። በዉሸት ግለ-አታሎት *(ሰልፍ ዲሰፕሽን)* ቤት ደሳሳ ጎጆ ሆና ከተማ እምንገኝ ቢሆንም ከተሜ ግን አይደለንም። ቢአንስ ሙሉኛ። ከተማ የወደቀ ገጠሬ ነን። ከተማ ገብተን ከተሜ መሀከል ከመኖር ወደ ከተማ ገብቶ ከተሜነት መቀላቀል ሙሉ የከተሜ ወግ መሰብሰብ ይገባ አለ። እሚ ግን አቅም ስለ ሌላት ልጆቿ በገነዛዘብ እንኳ ሊነቁ እንደ እሚገባ እና ሃቅ መቀበል እንደ አለብአቸው አመነ። ያንን ሲአደርጉ ይህን ቤት ገንብተው መኖር ማሰብን እና መከወኑን መቀበል ይችሉ ዘንድ ታናሽነትአቸውን ተመልከተው አሉ። መኮፈስ ቢያያዙ፣ ከተሜ ቤት መፈለግ ይከብድአቸው ስለሆነ አለ ተጨማሪ ቤት ይቆዩ አሉ። ግን ማመኑ ለአቅም እሚመጥንን ወደ ማግኘት እንዲደረስ የስነልቦና ገደቡን ይፈለቅቅ አለ። መነሻ እንጂ መፈፀሚአ ያልሆነ ስለእሚሆን ደግሞ ልጅዎች እንቆቅልሽ ሲጫወቱ "አልተዋጠ የእሚዉጥ ምንድነው?" እሚሉት "ኩራት"ን መዋጥ አስቸጋሪ አይሆንም። ናሆምም በግሉ ተመሳሳይ ሃሳብ አዳበረ። 'ቀላል ሂወት ለቀላል ሰውዎች'። "ዋና ው መገንባቱ ነው!" የግራ እጁን ጠቋሚ ጣት ከታች ወደ ላይ እያወናጨፈ ሙሉኛ ተስማማ። ናሆም በብሩ ሙሉኛ ድጋፍ ደግ አመከዮ ካለ ለማወቅ ሻተ። "እዉነት?" ብሎ ጠየቀ። "አዎን!" ናሆም ኑሮ ማስላት ቢቻል ቀላል ኑሮ እንዳላቸው እና ቀላል እቅድ ይዘው ምንም ነገር መጀመር እንደ እሚችሉ አዉጠንጥኖ ለቤቱ ሳይሆን ለምንም ነገር ምንም የሌለአቸው ስለ

ሆኑ ምንም ነገር እሚሻል ከሆነ ከእርሱ እሚሻል እስኪመጣ ደግሞ አመስግነው እና ታግለው መቀበል እንደ አለብአቸው አመነ። ቀኃሥ. 'ከ ንጉሥ መወለድ ጀብዱ አይደለም። እራስን እንደ ንጉሥ አድርጎ መዉለድ ግን ጀብዱ ነው!' ያሉትን አሰበ። የእሚ እና ታናናሽዎቹንም ሁኔታ አሰበ። እሚ ብቻዋን ከልጆች ጋር የአለች ናት። እርሱ እና ናሆም በቅርብ ወደ ጊቢ ይቀላቀሉ አለ። ግን ልጅዎቹ ቢአድጉ እንደ እነርሱ በተጣበበ ቤት ባይሆን ብሎ ተመኘ። ነገርግን አቅም ስለ ሌለ በዝምታ ዘልሎት እንጂ አንድ ሰሞን በተለየ ከንክኖት የነበረ ጉዳይ እግር አዉጥቶ አሁን መጥቶ ስለ ሆነ መቀበሉ ግድ እንደ ሆነ አሰበ። "ነገር ሲከብድ እጅአጣጥፎ ከመቀመጥ ለስነድርድር እምንችለውን ለማድረግ እና እምንችለውን ለመቀበል አንስነፍ።" በማለት ጠቀለለው። እና እንደ አልአችሁ በእሚል ትከሻውን እርሱም በመስማማት አንቀሳቀሰ። መስ መስማማትዎቹን ሰበሰበ እና ቀጣይ ነጥቡ በቤቱ ጉዳይ እሚ ብዙ እሚነገራት እና እምትጨነቀው የለም እሚለው ሆኖ በአንድነት ወዲአው ተስማሙበት። ነገሩ በንድፍ፣ ዉይይትዎች፣ እና በከፊል የተገለጡ ዕቅድዎች፣ በቂ ሆኖ እሚበልጥ እስኪገነባ አገልጋይ ሊሆን ታሰበ። ማን ይቃወመዋው አለ? ሁሉም ተስማምተው ለየግልአቸው በደስታ ስሜት ተከብበው፣ ለነገው በቀጠሮ ዉይይቱን ቋጩ፡፡

ብሩ ወደ ጓደኛው ዮስ ተደዋውሎ በማያረካው ግን ብዙም አማራጭዎችአልባነትአቸው የተነሳ እሚአዘወትሩት *የ ፋሲካይት ጎዋአዊከተማ* በይነመረብ አገልግሎት ለመገልገል፣ የወጣትዎች አማራጭ ከተማው ስለሌለው እንደ ወትሮው ሰርገው ሊገቡ ተቀጣጠሩ እና ቤት የነበሩትን በሰላምታ ተለይቶ ወጣ። ሰዓቱ ወደ አራት ከግማሽ ሲል መስን እንዲሁ ተሰናብቶ፣ ናሆም ወደ አቀደው ሌላ የክፍለ ዕለት እንቅስቃሴ ተሻገረ። ወደ ጓደኛዎቹ ሩት እና ዓሊ ቀጠሮ ለመድረስ፣ ወደ ሩት ቤት ቀድሞ ለመሄድ አዘገመ። ሁለቱ ጓደኛዎች ከናሆም ጋር፣ *ፍኖት ማህበረ-ንባብ* ን መስርተው ከሰባት የክፍል-አቻዎችአቸው ጋር በሃያአንድ ቀንዎች አንድ መጽሐፍ በግል በማንበብ ተገናኝተው በእየእሁድ ከሰዓቱ በመወያየት እሚገናኙ ነበሩ። በሂደት፣ ሩት እና ዓሊ ደግሞ ከሰመጠ ጓደኝነት ላይ እራስዎችአቸውን አገኙ። ሦስቱን የበለጠ ያቀራረበ ደግሞ ለወደፊት ያቀዱት ህልምዎችአቸው ጎን የጠነሰሷቸው መስመረ-ተግባርዎች

ነበሩ። ሁሉም በግብርና ጥናትዎች ዣንጥላአማነት እሚጠለሉ ጉዳይዎች አካባቢ ትልቅ ተስፋ ስለው የ ነበሩ ታዳጊ ወጣትዎች ነበሩ። ዘንድሮ፣ በዓመቱ የትምህርት ማብቂአ ተገናኝተው ስለጊዜ መንጎድ እና በቃ መለያየትአችን ነው በእሚል ተገርመው ሲወያዩ ወደ አንድ አገነዛዘብ ደርሰው ነበር።፡

በ እርግጥ ጊዜ እየነጎደ ወደ አስራሁለትኛ ክፍል ተሻገሩ። እና ምንድነው ብለው በጨዋታው መሀከል ስለቀጣዩ ዓመት ፍቺ በፍራቻ ተወያዩ። አዲስ የህይወት ምዕራፍ ሊከፈት እና የለመዱት የሁለትኛ ደረጃ ሂወት መጨረሻው እና መሪው ሲሆኑ ትንሽ በታዳጊ ስነልቦና ደነገጡ። “የአው ትልቁ ፈተና ቀጣይ ዓመት አለ።” ሩት በእማያረካ አንገትበላይ መልስ መለሰች። በጸጥታ ታለፈች። በተየ ዓሊ ጭንቀቱ አንድ ነገር ዙሪአ እያብከነከነው ነበር።፡

ትንሽ ቆየ እና አሁንም ዓሊ ድንገት አንድ የሃሳብ ጠጠር መታው። የላላ ነጭ ቆቡን ወደ ታች ግንባሩ እየጎተተ “ቆይ ጊቢ ስንገባ ስ?” በማለት ወደ አሰበው ነጥብ በመጠየቅ እነእርሱም እንዲደርሱበት በአንጎልመምራት ሊአደርስአቸው አሰበ። ሩት ቀጫጫ ሰውነ፣ ጠይም መል፣ አጠር እሚለው ቁመቷ፣ ከሹፈት እና ማላገጥ ጸባይዋ ጋር ተስማምተው ያሉባት ነበረች። አሁንም ቁምነገረኛ እንደ ሆነች ሁሉ በማሾፍም እሚችላት አልነበረም እና “ከ እዛ እማ መመረቅ ነው ምን አዲስ አለ! ሳትመረቅ፣ ዛሬ መጋባት አማረህ ወይ?" አለች። ናሆም ሲስቅ ዓሊም ሳቀ እና ቆይቶ ጥረቱን ደገመ።

“አስቡት! የምሬን ነው። ተመረቅን! ከእዛ ስ?” ሩት በጠይም ፊትዋ ነጭ ጥርስዎች ብልጭ አድርጋ ጨዋታ ቀጠለ ች። “ቆንጆ ባል መፈለግ ነዋ!” ከሣቀ በኋላ፣ ዓሊ አሁንም በመናደድ ተቆጣት። መልሶ “ማነው ዛሬ ማግባት ያማረው?” ብሎ እየተመለከታት ሳቀ። አፍታ ወሰደ እና ተመለሰ “አይደለም! ከምሬ ነው! የሥራ ጉዳዩን አስቡት። ምንም ብሩህ ነገር የለም። ተመርቀን ግን ሥራ ፍለጋ ነው። ከእዛስ? እቺ እንደ አለችው ድንገት ወደ ትዳር ይኬድ አለ። በቃ አያፈናፍነንም፤ አያልፍልንም። እንደ መንጋው ለሆድ በ መሯሯጥ ልናረጅ ነው።” ሃሳቡን ዓሊ አስተንፍሶ መልሶ ረጋ አለ። አሁን ነጥቡ ሊታይአቸው እንደ እሚችል ገመተ። ለመጀመሪአ ጊዜ ሩትን በፈገግታ ወደ ሃሳብ ስትሰርግ ተመለከተ እና በተራው ፈገግ አለ። በፈገግታው ብቻ እንደ አበሸቃት አሰበ።፡

"እና ወደ ሰማይ ማርረግ ፈለግህ እንዴ?" ሩት ከሃሳብ ተመልሳ ወደ ቀልድ ስትሄድ ናሆም ሳቅ ብሎ ግን በቀረበው የሃሳብ ማጥመጃ ተሳበ። ዓሊ ብሽቅ አለ። "ወሽመጥሽ ይቆረጥ!" ዓሊ በመራገም መንፈስ ሲመለከታት ሩት ዓይንዎቹ ሰለምለም ያሉ መሰላት። "እንደ እርሱ አትየኝ ብዬህ ነበር!" በሌባጣት እየተቆጣች ነገረችው። ናሆም አላስተዋለም። "እና ምን ይደረግ ነው እምትለን? እንነግድ እና ሃብት እናፍራ?" ናሆም የሃሳቡ ጉዞ ወደ እዛ ከሆነ ለማወቅ ሲል ለማጥራት ጠይቀ፣ ዓሊ ሃሳብ መልሶ አሰብ አድርጎ አጭር ዳለቻ ሱሪውን ወደ ታች ወረድ ወረድ አደርጎ ሳበ። አሁንም የሩት ጉንተላ ሰለባ ሆነ።

"ምን አሳጥረህ ለብሰህው ገና ትጎትተው አለህ? ፌስታል መሰለህ እንዴ እምትለጥጠው?" መልሳ ወደ ጨዋታ ገባ ች። ዓሊ በከፊል ልብ እየአሰበ በከፊል ልቡ ሳቅ ብሎ "ከአንቺ ዉዬ ለምዶብኝ!" ብሎ በአቻ ጨዋታ መለሰላት። ብዙ ጊዜ ከላይ እምትለብሰው ልብስ ሆን ተብሎ ስለ እሚአጥር ወደ ወገቧ ለጥጦ መጎተቱን ታዘወትር ነበር። በእርግጥ ሁሉም በድርጊቷ ይዝናናበት የነበረ ተግባርአዊ-ፌዝዋ ነበር። እራስዋን ጨምሮ። ዓሊ ከብ ፊቱን በራ በማድረግ ሃሳቡን በቀልድ መሀል ስለ ደረሱበት ቀጥሎ በግልጥ አቀረበው "አይ። እሚመስለኝ በመማር ግን ወደ ግል ዓለም መዉጣት እንጂ ወደ ስራ ፍለጋ መቅለጥ የለብንም ባይ ነኝ።" ሩት አሁን ፈገግ ማለቱን ጉያዋ ከትታ አሰበች። ዉይይቱም ቀጥሎ በግል ለመስራት ሁሉም በጥሬው ማለሙን ተያያዙት።፡

በ ንጋታው አንድአንድ ጉዳይዎች ለመጨረስ ወደ ትምህርትቤቱ ሲሰበሰቡ ወሬውን ከአቆሙበት ቀጠሉ። ወደፊት በተማሩበት መስመር፣ የዕዉቀት አገልግሎት የመነገዱ ሃሳብ ከመደበኛው አኗኗር ካወጣ በእሚል ሩትን ጨምሮ አሳምኖ በሁሉም ተብሰልስሎ ነበር። ዓሊ ተንጠልጣይ ሃሳብ አቀረበ። "ዛሬ እማንጀምረው ከሆነ ደግሞ፣ ዛሬ አጥርተን አቅደን እማንፈትነው ከሆነ ደግሞ፣ ይህን ነገር ግን ወደፊት ከመሬት ተነስተን ለ ማማሳካት ይከብደን አለ።" ብሎ ጀመረ። ሩት በምርአዊነት ሆና እንዴት እንደ እሚከወን ስለ አነሳው ጠየቀች። ናሆም ከአሰበ ኋላ አንድ ሃሳብ አቀረበ። "ለምን እምንፈልገው ወደ ግብርና እሚቀራረብ ነገር ስለ ሆነበዚህ ክረምት ስንመረቅ እምንከውንአቸውን ነገርዎች በተግባር አንሞክርበትም? ወደ ጊቢ ስንገባ ተግባርአዊ ልምድም ይዘን ስለ እምንቀላቀል እሚበዛ ጥቅም ይሰጠን እና እንለይበት አለን።"

በ ዓሊ ፊት መስማማት ታየ። ሩት ሴትነቷ ቀጥሎ ከሚነሳው ዝርዝር ነገር እንዳይገድባት በመስጋት ሆና እንዴት ያለ ነገር እንደ እሚሆን ለማወቅ ማብራሪአ ጠየቀ ች። ፍላጎቷ በርግጥ የእንስሳዎች ሐኪምነት ላይ ነው። ነገርግን እንሰሳዎች ለማከም ሳይሆን በሁለት ሦስት ድግሪዎች ፈጣን ልዩአማነት *(ስፔሻልአይዜሽን)* ከወና ወደ እንስሳዎች ተፈጥሮ ምርምር መግባት ትመኝ ነበር። በእንስሳዎች መመራመሩ የልጅነት ጀምሮ የነብስ መስህቧ ነበር። የዶሮዎች ክንፍ ላባ በመንቀስ ቂፍ ከማለት ቶሎ ወደ እንቁላል መጣል እንዲደረጉ ከአየች ወዲህ እናትዋን በተጨማሪ የህፃንነት እንስሳዎች ባህሪ ጥየቃ ታዝላት ነበር። ብልሃት ጥበብ ሆኖ ታይቷት ብዙ ለመመራመር ታቅድ ነበር። በሂደት ብትረሳውም፣ አሁን አሁን ግን የፍላጎቱ ማነወሰራራት ወደ እንስሳዎች ምርምር እንደ እሚአደርሳት ታልም ነበር። ይህ ሙያ በእርግጥ በዓሊ ሃሳብ መሰረት ወደ ፊት እንዴት በተፅዕኖአቸው ለዉጥአቸው ኢምንት ከሆነው የኢትየጵያ ግብርና ዙሪአ መስሪአቤትዎች መቀጠር ዙሪአ እሚለያት ግለ-ቀጣሪት እንደ እሚሰጣት አላወቀችም ነበር። በበይነመረብ ስትጎረጉር አድራ አንድአንድ ሃሳብዎች ግን አግኝታ ነበር። ናሆም ደግሞ በእፅዋትዎች ግብርና እሚሳብ እና ገበሬ በ መሆን ዘመንአዊ የግብ-ንግድ *(አግሮቢዝነስ)* ቱጃርነት መመስረት ህልም አለው። ብዙዎች በግብርና ፍሰተንዋይአቸው ቢሊየነር ሲሆኑ አጥንቶ ተመልክቶ አለ። ከበይነመረብ የሰበሰበው መረጃ ብዙ ስለ ግብ-ነጋዴዎች አስተምሮት ነበር። ለ ምሳሌ የቡሽ ቅጠል ያገኘችው እና ለወይን መከደኛ አድርጋ የፈለሰፈችው እንስት በዓለም ወይን ንግድ ጣዕም ሳይበላሽ መከደኛ መንግድ አምጥታ ከ አበረከተችው አስተዋፅዖ በተጨማሪ ቢሊየነር የሆነችበት ሁኔታ የግብርናው (ተክልዎች) ዓለም ከተጠና በአንድ ቅጽበቱ ሂወት እና ሃገር ለዋጭ እንደ ሆነ የተማረበት ነበር።፡

ይህን በግብርና ዕዉቀት ወደ ሃብታምነት መቀየር ከአስተዋለ እና አጥርቶ ከአቀደው በእርግጥ ብዙ ቆይቶ ነበር። ገበሬነትን ከምንጩ በልጅነቱ ተመልክቶ እልፍ ያልዘመኑ ጉዳይዎች ተመልክቶ፣ በሃዘን ይታዘብ ነበር። በግሉ በአጠናው የአልተሰደረ ዕዉቀት ደግሞ ብዙ ማሻሻያዎችን አድርጎ በልዩነት ፈጣሪነት ይህን የሀገርአቀፍ በሽታ በልዩነት ሊቀላቀል ገና ከበፊት ይፈልግ ነበር። ገጠር በልጅነቱ ገበሬዎች ከጤፍ እና ስንዴ ወይም ጥቂት ሰብልዎች በቀረ ብዙ እንደ እማያውቁ ተገንዝቦ ነበር። የቀይሥር፣ ካሮት፣ እና ቆስጣ ተክል ፍሬአቸው ከየት እንደ እሚገኝ እንኳ መልስ እሚሰጠው

አልነበረም። ጤፍ እና ጤፍ ብቻ ነበር ወሬው። በዉሃ ዉስጥ ብቻ፣ አፈር ያልነካው ሰብል ማብቀል እንደ እሚችሉ አያውቁም ነበር። ምዕራብአፍሪቃ ዉስጥ ደግሞ የተደነቀች አንዲት እንስት በጠባብ ቤቷ መሬት እንደ ናፈቁ ለሙብልነት እሚደርሱ ሰላጣዎች በመደርደሪአዎች አሳድጋ ብዙ ገቢ ስትሰበስብ ጎርጉሮ ተመልክቶ ነበር። ገበሬዎች ግን ከብበውት ሌላ ሂወት ይዘው ባያሳዩትም፣ እስቲ ከበቀለ ብሎ ፓፓያ እና ፍራፍሬ ዘርዎች መበተን እንጂ የማጎንቆሉ ጥበብ እንኳ አይገባቸውም። ፍሬው ሳይደርቅ ጤፍ እሚዘራ ሳይሆን ሌላውንም ፍሬ እንደ እዛ አለመመልከትአቸው የጭንቅልአትዎችአቸውን ነገረሥራ እንዲአጤን ጋብዞት የአውቅ ነበር። ብቻ ብዙ ችግርዎች ሲመለከት በገደብየለሽየ መስራት እና ዉጤት የመጨበጥ ፍላጎቱ ተገፋፍቶ፣ ከፍተኛ የዘመንአዊ ግብርና ፍቅር አድሮበት ከልጅነት ጀምሮ አድጎ ነበር።፡

ዓሊም በስነህይወት ትምህርት እሚነሆልል ታዳጊ ወጣት ነበር። ትምህርቱ ከመሬት ተነስቶ ይቀናው ነበር። ዕዉቀቱ ከ መምህርዎቹ ይበልጥ እንደ ነበር ብዙዎች ይስማሙበት ነበር። በቡድን እርስለእርስ መማማር መርሐግብርዎች ተማሪዎች ሲመደቡ እርሱ ሁሉም እሚስማሙበት የስነህይወት ትምህርት ማስረዳት ኃላፊነቱን ይወስድ ነበር። ከእዚህ ተያይዞ፣ ወንድ አያቱ የባህል መድሃኒት ልምምድ ስለነበራቸው በለጋ እድሜው በሽተኛዎች አያቱን ፈልገው ሲመጡ እና አመስግነው ሲመለሱ እየተመለከተ ይማረክ ነበር። አያቱ ብዙ ሳይቆዩ በዘጠናስድሥት ዓመትአቸው በቅልጥፍና እንደ ነበሩ ቢአርፉም ያን አድጎም በማስታወስ እና ማስተዋል በግብ-ህክምና *(አግሮ-ሜዲሲን)* መሳተፍ እሚአቅድ ሆኖ እራሱን አገኘው። ከተክልዎች እሚገኝ መድሐኒትዎች፣ ያመጋገብ ጥበብዎች በመቀመም እና መቅሰም መታከም እሚቻልበት ጥበብ ይመስጠው ጀመረ። ለምን አንድ ሙብል ስንመገብ እንደ እሚመቸን፣ ሌላው እንደ እሚአቅር፣ ወይም እንደ እማንወድድ ወዘተ. መርምሮ ለመድረስ እሚጓጓ ሆነ። ትልቅ የንዋይ አቅም እና ጉልበት እንደ እሚአመጣለትም አመነ። ለምሳሌ አንዴ የስኳር ወይም አንድ ነቀርሳ በሽታ ማዳን ወይ ጉዳት ማለዘብ ከቻለ እድሜዘመኑን እንደ እሚለዉጥበት እና ባህሉን ከዘመንአዊው ህክምና ዓለም ለማዋሃድ እና ቤተዘመድዎቹን በጥበቡ እንዲአንጹት ለማድረግ መወትወቱን ተያያዘ። ከአያቱ ተግባርዎች

በማስተዋል ከስነህይወት ትምህርት ፍቅሩ ጋር በተላከከለት ህልም ጋር ተደስቶ የነበረ ታዳጊ ነው።።

በ ሃሳብዎችአቸው ጥቂት አመንዥኸው ሊገናኙ ለጥቂት ቀንዎች ተለያይተው፣ በቆይታ፣ አሰሳዎች እና ዳግ-ምርምርዎችአቸው ዉጤት ላይ ለመወያየት ለዛሬ ተቃጥረው ነበር - የነገዎቹ መንግስት ቀጥሮን ባንረከስ ባይዎች።።

ናሆም ወደ መህል ከተማው በሦስት እግርዎቹ መኪናዎች ደርሶ ከሩት ቤተሰብዎች ዳር-መንገድ ሽቀጥ-ሱቅ ተሻግሮ ባለው ጎዳና ደረሰ እና ወርዶ ቆመ። ሩት ትጠባበቀው ስለነበር ለታናሽ እህቷ ሱቁን አስረክባ ወጣች። ብዙም ጭንቅንቅ የሌለውን የዐድዋ ቀኝ-ዘማችዎች መታሰቢአ ጎዳናን ተሻግራ ወደ ሰማይአዊ ሹራብ፣ ከጥቁር ጅንስ ሱሪ እና ጥቁር ሽራ ጫማ የተጫማ ናሆም ቀረበች። ሰላምታ ተለዋውጠው ወደ ዓሊ ቤት በዉስጥ ለውስጥ መንገድዎች እያሳበሩ ተጓዙ።።

ሰዉነት ዋጥቂት ሞላ ብሎ ቁመትም ጨመር ያረገች ያክል ሆኖ ለናሆም ተሰማው። በቀልዶቿ እየተዝናና የባጥ የቆጡን ሲአወርዱ ቆዩ። ከእናቷ ጋር እንደ ናሆም እምትኖረዋ ሩት የቤቱ አራተኛ ልጅ ነበረች። ታላላቆቿ አድገው ሦስቱ ሴትዎች ተድረው በእየሃገሩ ተድረው በመበተን በ ግል ቤተሰብዎች ተጠምደው ነበር። ታላቅ ወንድሟ ደግሞ በ *የ ጎንደር ጎዋአዊከተማ* ዉስጥ የመደበኛ ምህንድስና *(ሲቪል ኢንጂነሪንግ)* አራትኛ ዓመት ተማሪ ነበር። ሩት ከሁሉ የላቀ ትምህርትአዊ ብስለት አሳይታ በስኬት አሁን ወደ መሰናዶ ማብቂአ ዓመቱ ገብታ ነበር። በጸባይዋ ተጫዋች ቀልደኛ ቀና እና በሴትነቷ ከሰብእአዊነት ቀለም መዝቀጥ እና መገደብ እማትሻ ስለነበረች በግለትምምን *(ሰልፍኮንፊደንስ)* ማደግዋን ተይዛ ነበር ከጕርምስና ቀጥላ በእዛው ነፃነት ወደ ሴትዎች የመቀበር ዓለም ሳትቀላቀል በንቅዓት ያደገችው። ጓደኞቿ በተራ መንደርተኛነት እሚብሰከሰኩ ሴትዎች አይደሉም። ከማንም ጋር በነፃነት ትልልቅ ህብረትዎችን በመፍጠር፣ በመመራመር እና በማወቅ እንዲሁም በመዝናናት መንፈስ ነፃነትዋን አዉጃ እና አስከብራ ምትኖር ታዳጊ ወጣት ነበረች። የቤት ዉስጥ እና ቤተሰብ ጫና ስለሌለባት ደግሞ ነፃነቷ አልተነካም ነበር ነበር። ናሆም የነፃነት ስሜቷ ስለእሚማርከው ሁሌ አድናቆቱን ይቸራት እና ትግሏ በትልቅ የሂወት ክፍል እንደ እሚጥላት እና

ከመደበኛው ንስት እምትለይ እንደ እምትሆን ጨምሮ ይነግራት ነበር። አያይዞ የነገር ማቅለል ባህሪ ዋ ይመስጠው እና በእዛው በነገራት ነገር ስትቀልድበት ይበልጥ ይማረከባት ነበር። ሁሌ ትቀልድ እንጂ ቁምነገሩን ግን አትዘነጋም። እርሱ እሚላትን ነገር ያው ቀድማም እየኖረችው ስለ ነበር መወያየቱ ብዙም አይታያትም ነበር። ቆፍጣና እና ነፃ ሆና በመራመድ ላይ እንደ እምትገኝ ታውቅ አለች። ብቻ ከስኬትአማ ሂወት አያያዟ ይሻገር እና ናሆም ስትቀልድ ደግሞ የበለጠ ይደሰትበት ነበር።፡

ቁምነገር አልፎአልፎ እየተወራ ብቻ እንጂ፣ ጨዋታ ከአልበዛ፣ ከእርሷ ጋር መዋል የለም። አሁንም በቀላል ነገርዎች ሲጨዋወቱ ወደ ዓሊ ቤት ከከተማ ው ደቡብ ጠረፍ አካባቢ ደረሱ። ዓሊ የመጨረሻ ልጅ እና ቤተሰብዎም አብዛኛዎቹ ነጋዴዎች ሆነው ከእናት እና አባቱ ጋር እሚኖረው ብቸኛ ልጅ ሆኖ ነበር። በግንብ የታነፀ ቅጥርግቢአቸው ላይ ሲደርሱ አረንጓዴ ቀለም ተቀብቶ የአሸበረቀ ትልቅ የጊቢ በር ላይ አንቀበቀቡ። ዓሊ መጥቶ ከፈተ እና ሰላምታ ሰጥቶ ወደ ዉስጥ አስገባአቸው። “ቆያችሁ ምንው። ቀጠሮ አይከበርም እንዴ?” ሲል ሩት “ቤት ማንም የለም ስለእምትል መጣንልህ! ሌላ ምን ፈለግህ!” ብላ ሳቅ በማለት ጠየቀችው። “የኔ ባትሆኚ እኮ ይቆጨኝ ነበር ጓዴ! መልስ እማታጪ ጀግና!” እየአለ ዓሊ ወደ ሳሉኑ ጋብዞ አስገባአቸው። በበሩ አቅራቢአ በቤት ዋ እምትኖረው ነጭ ድንክዬ ዉሻ እነ እርሱን ለምዳ ከመጮህ ወደ ማጫወት ተመልሳ በዓይንዎች እስኪገቡ ሸኘችአቸው። ወደ ሳሎኑ ሲገቡ የተንጣለለው ሰፊ ወለል ላይ ያሸበረቀ ምንጣፍ ዉብ ቁሳቁስዎች እና ጣሪአ አቀፈአቸው። ቤቱን ታላቁ ነጋዴ ወንድምአቸው ገንብቶልአቸው ገና ከገቡበት ሁለት ዓመቱ ነበር። እናቱ ሰሚራ የልጇ እንግድዎችን ተላምደው ይጨዋወቱ ነበር። በሂደት ቤተኛ ሆነው ነበር። ዓሊ ወደ ሶፋው አስቀምጦአቸው አብሮ ተቀመጠ እና ባለአርባ ኢንች ገጽማያ ትመ.ውን በሩቅመቆጣጠሪአው አጠፋ። ሰሚራ ከጓዳ መጥታ ሰላምታ ሰጠ ች። ቀይ ድሪያዋ። ተለያዩ ወርቅአማ ቅብ አበባዎች አሸብርቀው በቀይ ፊቷ ላይ ቦግ እሚል ተፅዕኖ አድርጎ የልጅ-ፊት ቢኖራትም እርጅናዋ ጎላ ብሎ ፊትአቸው በንቅዓት ተንቀሳቀሰች። ቤተሰቡ ቢአረጁም በጤና እና እረጅም እድሜ እሚኖሩ አላባዎች የነበሩት ነበር። ወደ ስድሳአራት ዓመት የተዛወረችው ሰሚራ ንቅዓት ግን ያልቀነሰች የአርባ ዓመት ጎልማሳ ነበር እምትመስለው።፡

"ሂድ ቆሎ አቅርብ እንጂ! ያሰላም የአንተ ችግር አይጣል ነው ስ! ዉይ ዓሊ....!" ብላ ማውገዝ አደረገችበት። "ገና አሁን ነው ስ ያረፉት እሞ! ረጋ አይሉም ወይ?!" መልሶ በ መከራከር ወደ ጓዳ ሄደ። ሰሚራ "ልብ የለውም የእኔ ልጅ! ሰው በደንብ አያከብርም!" በማለት ራቅ ባለ ኩርሲ ቁጭ አለች። "ኧረ ትልቅ ሰው ነው ዓሊ!" ናሆም ቀላል የሆነ ጨዋታውን አደራ። "እይ! ያርግለት! ያርግላችሁ ስ!" ብላ ወደ ሩት ዞረች። "አንቺ ሱቅ ደህና ነው ወይ?" አለች። ሩት ፈገግ ብላ "ደህና ነው! ግብር በዛብን እንጂ ደህና ነው!" ብላ የእናቷ ግብር ሃዘን ትዝ አላት። "እይ! በዛባችሁ!? ምን ያሉ ከፉዎች። ነግዱ ስ ብቻ በብርታት። ተስፋ አትቁረጡ። ዋና ያ ነው። ግብር ሁሉን ብር አምጡ አይልም ስ! ትንሽ ደግሞ መቆጠብ ነው! አው! ሲገኝ አለማጥፋት!" ዓሊ ቆሎ በሳህን ዘርግፎ ለእናቱ እየአስያዘ ፈገግ ያሉ እነ ናሆምን ተመለከተ እና እናቱ ጋር ጨዋታውን ቀጠለ። "አንቺ ተይአቸው ስ! ገና አሁን ከፀሐይ ነው የተቡት ይረፉበት አትጨቅጭቂአቸው!" አለ። ሰሚራ የዘገነችውን ጥቂት ቆሎ በመዳፍዋ ሰትራ የአልተለቀመ ያክል መልቀም ጀመረች። "ለአሮጊት ቆሎ ይሰጣል ወይ?! ሸፋፋ! ደግሞ አትጨቅጭቂአቸው ይለኛል! እንግዳ ጥለህ መወሸቅ አለ እንዴ?! ያዙ ያዙ ስ ሩትዬ! ናሆም! ያዝ! ባይጠቅምም ያዝ ስ!" በአጫዋቿ ሰሚራ ጨዋታ እየፈገጉ ቆሎ ማመንዠግ ተያያዙ። ሰሚራ ወዲአው ዓሊ ሲቀመጥ አስነሳችው። "አንተ ልጅ ቆሎ ብቻ ይቀርባል ወይ? ኧረ ተ ልብህ ዉን! ሂድ ተነስ ሻሂ አፍላ! ጊዶ! ቁጭ ቁጭ ቁጭ!" ዓሊ መልሶማጥቃት አደረገ። "ሻሂ ጥጄ ነው የመጣሁት! እ! እስተከ አሁን ምን ሰዋጥሽ! እ! ጥጃለሁ!" ከቆሎው ቆረጠመ። ሰሚራም ለዉዝዎች ለቅማ በመብላት ሌላውን መለሰች እና አዲስ ዘገነች። "ቅር አይላችሁም አደል? ልጅ ናቹህ ብዬ ነው እሺ! አው! ጥርስ የለኝ እኔ እንደ እናንተ! እናንተ ብሉ እንጂ እኔ ማ ምን...እርጅና መጣና ድቅን አለ ፊትሽ እባክህ ተመለስ ልጅነት በሞትሽ..ነው!" እነ ሩት ፈገግ ሲሉ። ሰሚራ "ቤቤተሰብ ሁሉ ሰላም ነው?" አለ ች። ሁሉም ሰላም እንደ ሆነ ሁለቱም መሰከሩ። "በሉ ተጨዋወቱስ! ማታ ተኛ ብለው እሄ ስልክ እየጎረጎረ ነገ እነ ሩት ይመጣሉ ዳግ-ምርምር ነው ምናምን እየአለ ነው ያመሸ! እኔ ሻሂው አመጣለት አለሁ። ተጫወቱ በሉ። አይዟቹ!" ፍልቅልቅ ስብእናዋን አስጎንጭታአቸው ወደ ጓዳዋ ገባች። ሩት "እናትህ ደስ ሲሉ በእናትህ! እንዲህ እንደ ቀለዳቹ ነው እምትኖሩት አይደል?" ብላ ጠየቀች። ዓሊ የሩት እናትም ተጫዋች መሆኗን ስለ እሚአቅ "ተይ አንቺ ነገረኛ! ሁሉም እናት ተጫዋች ነው እኔን አትተንኩሽኝ" እየአለ

ወደ ጠረጴዛው ላይ የተሰተሩ ወረቀታ-ወረቀትዎቹ ማሰስ ገባ። ሩት ዘና በማለት ጫማዋን አዉልቃ በጠረጴዛው ላይ አንድ እግርዋን ሰተረች። ዓሊ እንደ ለመደው ቆንጥጦ ጎነተላት። እጇን በመጠፍጠፍ አስተወችው። ልማድዋን ስለ እሚአቅ ተዋት እና በመገረም ተመልከቶ በይሁንታ "ዘና በሉ ብቻ!" ብሎ አንዱን ወረቀት አንስቶ እንዲመለከቱት ሰጠ እና እናቱን ከ *ሥራ* ሊከለክል ገባ። በናሆም እና ሩት መሀከል መቀራረብ ሆኖ በ አንድነት ወረቀቱን ተመለከቱ። በሙንጭርጭር የንድፍ ሳጥንዎች እና አጫጭር ቃልዎች ወደ ሌላ ሳጥንዎች በቀስቶች እየተላኩ ተመለከቱ። ብዙም ባይገብአቸውም ብቻ አንድ ንድፈሃሳብ ዓሊ ሞካከሮበት ነበር። ሻሂ አቀረበ እና አብሮ በቆሎ እየተዝናኑ ወደ ጨዋታአቸው ገቡ።፡

"ያሰብኩት ምንድነው?" ዓሊ በወረቀትዎቹ ላይ እየአፈጠጠ መነሻ ሃሳቡን ፈለገ። "አው! አንድ ነገር አሁን በ እዚህ ክረምት እንጀምር አለን! ሁልአችንም በ እምንወድደው የወደፊት ሙያ ዛሬ አንድነገር አድርጎ ለ መበልጸግ እና መሰረቱን ለማግኘት ተግባርአማአዊ *(ኢምፒሪካል)* ግብዓት እንወስድ አለን። ይህ ደግሞ በ ክረምቱ ማሳለፊአነት እምንይዘው አይደለም። በዕዉቀት አንድ መነሻ ሃሳብ ለማሳደግ ነው። ስለ እዚህ መመርመር እና ማጥናቱን አብረን እናስኬድ አለን። ይህ ደግሞ" ሌላ ወረቀት አነሳ። "አው! መስከረም ላይ ብሔርአዊ ፈተና አመት ሲመጣ በመደበኛ ትምህርቱ ስንገባ አንድ ተግባርአዊ መሰረት በእኛ አንጎልዎች ቤተዋይ ተሞክሮ ቆጥበን እንድንቀላቀል የአደርግ አለ። በመጨረሻ ቀጣይ ዓመት ድህረ-ፈተና መሰል ጥረትን በ ተለቀ ምልዓት ከውነን እምንቆይ ይሆን አለ።" ሌላ ወረቀት አንስቶ ተመለከተ። "አዎ! ጊቢ እምንፈልገውን ለማግኘት ከታደልን ወይም ቀይረንም ቢሆን ስንቀላቀል በላጭ ተሞክሮዎች ስለ አሉን ኃያልነትዎችአችንን እናስቀጥል አለን። በየክረምቱ እምንሰራውን ከአቆምንበት እየቀጠልን፣ ከመመረቅ በፊት በእርግጠኝነት ምንፈልገውን ይዘን ከ ተማርን ተያያዥ የሥራ ዓለሙን ደግሞ በሰፊ ጥናትዎች እናስስ አለን። ከመመረቅ ቀድሞ አንድ በሙያዎችአችን እሚገኝ ደግ ተቋም ገብተን በተለማማጅ-ሰራተኛነት *(ኢንተርንሺፕ)* እንለማመድ እና ድር ማድራት እንለማመድ አለ።" ወረቀት ፈልጎ አነሳ እና በማጤን ማብራራቱን ቀጠለ። "አዎ! በመጨረሻ፣ ማን ምን እንደ እሚሰራ፣ ገበያው ምን እንደ ሆነ፣ ምን እንደ እሚከትት፣ ምን እንደ ጎደለው፣ ምን ማድረግ እና መቀላቀል እንደ አለብን፣ በየት በኩል መጀመር እንደ አለብን፣ ማን

ምን እሚአደርግበት እና ማን ምን አቅም እንደ አለው ወዘተ. አጥንተን ወይ ተቀጥሮ ለ ማገልገል እና ለቀጣይ መብቃት መማር፣ ወይ አዲስ ንግድ ይዞ ሰተት ብሎ ለመግባት፣ ወይ ቀጥታ በትምህርቱ ለመግፋት እና ልዩአማነት ለማዳበር ልንሄድ እንችል አለ ማለት ነው። እንግዲህ።" ወረቀትዎቹን ጣለ እና ዘና ብሎ በመንፈላሰስ ሻይ ፉት አለ። ናሆም እና እሩት በቅራርቦቴ *(ፕረዘንቴሽን)* ው ተደምመው ጥቂት አሰቡ። ቀላል ግን ደግሞ የ እረዥም ዘመንዎች ንድፍ ሙከራ ስለነበረ ሳቢ ነው። መናቅ እና ማቃለሉን ተወት አድርገው መስመጥ እና ማሰብ መነጋገር ከቻሉ አንድ ቁምነገር እሚፈጠር እንደ ሆነ ናሆም ገመተ።"ሃሳቡ ከ ዛሬ ተነስተን ከአልሆነ በቀር፣ ነገአችንን ነገ ስንደርስ ከአየር ዝቀን አናገኘውም ይመስል አለ!" በማለት አብላላው። ሩት አሰብ አድርጋ "አይ እንደ መነሾሃሳቤ (brainstorm) ደግ እና እቅጭ ነው። ግን በዝርዝር ምን ማድረግ አለብን ነው ቀጣዩ ትልቀ ጥያቄ።" በማለት ጉዳዩን ወደ ማጥለል እንዲራመድ አደረገች።፡

"እምንፈልገውን መከወን ነዋ። ለ ምሳሌ አንቺ ለምን ወደ *ፋሲካይት ጎዋአዊከተማ* ገብተሽ ለምን እንስሳዎች ሕክምና ክፍለትምህርትአቸው አትጎበኝም? የአንድ ሳምንት ስራሽ ይሁን እና እሚመጣውን እንመልከት!" ናሆም ሃሳብ አቅርቦ ሲአግዛት ጥያቄ ቀጠለ ች። "እዴት? ማን ነኝ እኔ? የትም ስንሄድ ከትምህርትቤት የትምህርትቤቱ የትብብር ደብዳቤ ተባበሩአቸው ብሎ ደግፎን እንጂ ከመሬት በመነሳት አይደለም! ማን ነኝ? ከየት መጥቼ ነው ቤተሙከራ፣ ቤተመጽሐፍ ምናምንአቸውን እምጎበኘው፣ የቱ መምህር ነው እሚአብራራልኝ እና እሚአስተናግደኝ?"

የ ሩት ጥያቄዎች ቢበዙም አንድ ዐጀብ ስር ስለ አሉ ናሆም በመጠቅለል ሃሳብ ሰጣት። "የሆነ ሰው እስክትሆኝ በ መጠበቅ ማንም ሳትሆኝ እንዳትቀሪ! ስነድርድር ነው ዓለም! ይግባሽ እንጂ! ከ ሰው፣ ባህል፣ ተፈጥሮ፣ ተቋም፣ ምኑቅጡ ጋር ተደራድረሽ ነው ምትፈልጊውን እምታገኚው! ለምሳሌ በይፋ መንገድ ብቻ ስለ እማይሰራ አላማሽን በ ሌላ መንገድ ተደዳደሪው እና ሞክሪ። የአለ ወረቀት ሄደሽ በ ፈገግታ እና በመግባባት መንፈስ ጨዋታ ጀምሪ እና እስቲ መጎብኘት ይቻል አለ እንዴ በይ? ቤተመጽሐፍአቸው ለጊቢው ሁሉ አንድ ነው። ግን ክፍለትምህርት ተብሎ አንድ ቤተሙከራ አያጣ ስለ እሚሆን ያን ብታዩ ሞክሪ!" ዓሊ ሊአግዛት ሃሳቡን ይበልጥ ገነባላት። "እሱ እማ እንደ እዛ እኮ ነው። አንቾኸ ፈታ የ ደልሽ አይደል እንዴ! አትፍሪ! ሄደሽ ስትጠይቂ ለ ዘበኛው ይሁን

ለ ምሳሌ!" ሳቅ አለች። ዘበኛ ምን ሊአደርግ ነው በእሚል። ዓሊ ግንኙነትአዊ ዘዴአማአዊነት *(ስትራተጂ)* ማብራራቱን ቀጠለ። "የምሬን ነው! ዘበኛው ጋር ሄደሽ አባ ብርዱ ከበደኝ በይ! ብዙ ያዋሩሽ አለ። በመሀል እስቲ እንደው እዚህ ጊቢ ገብቼ ለቀጣይ ዓመት መሰናዳት ላደርግ ነበር። ማን ላናግር በይ! ተጫዋች ሰው እና ሰው ሁሉ እሚአስተናግድ እሚወድድ ማነው? በያቸው። የአለ መታከት ሰፊ ዲስኩር ይሰጡሽ አለ! ስለ ተነገረሽ ሰው ማንነት፣ ስም ትርክት ጠይቀሽ መረጃ ሰብስቢ! የተሰጠሽን ተቀብለሽ አመስግነሽ አጫውተሽ እጅ ነስተሽ ወደ ተባለው ሰው ሂጂ!" ሩት ፈገግ አለች። ምን ተጫዋች እና ነፃ ብትሆንም ለካ ገና ብዙ ሰው ጋር ድር ፈጥሮ የመገናኘት እና የእሚፈልጋትን ብቻ ሳይሆን የእምትፈልገውን ግን የእማያቃት ሰውን ሁሉ ማግኘት እንድትችል አድርጋ ብዙ መለማመድ አለባት። ዓለሙ ሰፊ እና ገና እምትለማመደው እንደ ሆነ ተረዳች፡፡

ዓሊ መማረኩዋን እየተመለከተ ቀጠለ። "ወይ ደግሞ ወደ ሻይ ቤት ግቢ እና ስለ መምህርዎቹ ጠይቂ። አንድ ተረት ፈጥረሽ እስቲ ንገሩኝ ስለ እዛሰው ስለ እዚህ በይ እና አዋሪአቸው። ሻይ አፊይ ደግሞ አይደብቅም። መረጃዎችሽን ይዘሽ ወደ ደግ የተሰኘ ሰው ትሄጂ እና ሰላምታ ሰጥተሽ በጨዋታ ትቀራረቢ አለሽ። በሂደት እንደው ተማሪ ነበርኩ እስኪ ክፍለትምህርቱን ብጎበኝ እና ብነሳሳ ብዬ ነበር። ብለሽ ፈታ በይ እና ጠይቂ። እንደ እሚመችአቸው ልምጥምጥአማአዊነት *(ፍሌክሲቢሊቲ)* አሳይተሽ ወደ ቤተሙከራሽ ግቢ። ምን እንዴት እንደ እሚሰራ ጠይቂ። አንድአንድዱ በደስታ የአስጎበኝሽ አለ!" ሩት በቀረቡት ግንኙነት-ድር ግንባታው ተደሰተች። መልሳ "ሌላው ስ?" አለች። "እንግዲህ! ጡትሽን አይቶ ፈገግ ካለ ስትጠይቂው ጊዜ አስቢበት እና ወስኚ!" ናሆም ወደ ምርአዊነት ተመለሰ። "አይ አንድአንድ የተበደለ ሰው አይጠፋም። ሰውን እንዴት መገንዘብ እንደ አለበት እማይገነዘብ ሰው ሞልቶ አለ! ግን እንደ እዚህ ያለ ሰውን ከምር እና በቆፍጣና አቀራረብ ስትቀርቢአቸው፣ ጉድለቱ የነፃ አለመዉጣት ስለሆነ አንድ ኃላፊነትአዊነት *(አውቶሪቲ)* ስር እሚወድቅ ስነልቦና አለአቸው። ስለ እዚህ ቆጣ ከአልሽአቸው ሊሰሙሽ ይዘጋጁ አለ። በእዛ አማራጭም ሞክሪ ከአጢኖትሽ ገፋፊነት ከአገኘሽ!"

ሩት በሃሳብዎቹ ተደመመች። ብዙ ተማረችበት። በዝረወዝር በማፍረጥረጥ ከአወሩ መንገድ እንደ እማይጠፋ አመነ ች። በሁለቱ ሃሳብዎች ተደስታ መጨረሻ ሃሳቡዋን አነሳች። "በሁሉ ካልሆነ ስ?" ናሆም ቀጠለ። "አይ!

ይሄን ከአንድ ግለሰብ ላይ እምትሞክሪው አይደለም። አንዱ ሙከራ ሲወድቅብሽ ወደ ሽምገል የአለው፣ ወጣቱ ጋር ሌላ ጊዜ፣ ወንድ እና ሴቱን በየተራ አወያዪ። አንዱ ይሳካ አለ። ግን እንቢ ከአለ፣ መንገድ አናጣም። ለ ምሳሌ፣ ማህበርአችን አንድ የድንች ማህተም ተዘጋጅቶለት፣ ክበብ ሆኖ ደግሞ በይፋ እንዲመዘገብ አድርገን መምህርዎችአችን ማህተሙን ደግመውልን፣ ክበቡ ጥናት ሊአካሂድ ስለሆነ ለሩት በአምላክ የመረጃ ሰፊ ትብብር አድርጉላት ብለን መፃፍ ነው! በደረት መንፋት ሄደሽ በ መመላለስ ማጥናት ትችይ አለሽ።" ዓሊ ሃሳቡ ከአለ ችግር እንደ እሚሳካ ለማስረገጥ የአክል "አዎ! ይህን ሰራሁ ብለው ለመከራከር ማስጎብኘት ነገር ሲመጣ ደብዳቢ ይሰጥ እንጂ መንግስት በግምገማ ባህሉ የተነሳ እንዲረዱን አድርጎ አለ። ተንከባክበው ባይሆንም ለስራአቸው ማስቆጠር እና እድገት ምናምንቱ ሊአስተናግዱሽ ይከጅሉ ይሆን አለ። ያም አንድ መንገድ ነው። " ሩት በሃሳቡ ተገርማ ስታደምጥ ቆይታ ለበለጠ ምርምር ነገውኑ እንደ እምትሄድ እና ስለ ጊቢው እና ክፍለትምህርቱ መምህርዎች እንደ እምታጠና አሳወቀች። ስለ ቀጣይ ዕቅዱ ቀጥላ አነሳች። "እእ ደግሞ ብችል ባህልአዊ መድሃኒቱን ከገጠር ልሂድ እያልኩ እሞን እየጨቀጨቅኩ ነው ከ ተፈቀደልኝ እንደ አንቺ መረጃዎች ሰብስቤ እመጣ አለሁ። ናሆምም አስብበት። ከእዛ ግን አንድም በማንበብ አንድም በአንድ ሙከራ ነገር ስንዳብር ክረምቱን መቀጠሉ እና መፈጸሙ ቀጣይ ዕቅዱ ነው። ከ አልተሳሳትኩ..." ወረቀቱን ፈልጎ አየ። "አዎ! ከዛ በቃ! ፈተና! ቀጣይ ደግሞ አንድ እሚበልጥ ስምጥ ተግባር እንዲሁ ነቅሰን መከወን። ይህ ዘንድሮ ተሞክሮአዊ ዕዉቀት መሰብሰብ ነው። ቀጣይ ግን አንዱን ለይቶ ማጉላት። ከዛ መማር፣ ተለማማጅ መሆን!፣ መመረቅ፣ ወዘተ..." ዓሊ ቆሎውን በ ቅንጦት ወደ አፉ ወርወር እያደረገ ነገሩን ጨረሰ።፡

ናሆም በግሉ የአቀደውን ገና ስላላዳበረ፣ ዓሊን ለሃሳቡ አመስግኖ እንደ እርሱ በጊዜ መዉሰድ እሚአዳብር እንደ ሆነ ገለጸ። ሰዓቱ ነጉዶ ስለ ነበር ዓሊ በመደናገጥ "ዉይ! ዉይ! ዉይ! ሶላት ሳልሰግድ! አንዴ ቆዩኝ!" ብሎ የሃሳብ ክሂሎትአማአዊ *(ቴክኒካል)* ጠብጠቢትዎቹን *(ቴምፕሌትስ)* አስቀምጦ ሮጦ ወደ ጓሮ ክፍሉ ሄደ። ሰሚራ ወጥታ "እንቅልፍ ወሰደኝ ስ? በስማም! ጭልጥ አደረገኝ እኮ! ዉይ ይሄ ልጅ! ምሳ አያቀርብም ወይ!? ሰዓቱ ሄደ!" ናሆም ለመሄድ ቢነሳም ሩትም እንደ ገባት ሰሚራ በዚህ ሰዓት ቤቷ የገባ ሰውን አትለቅቅም። ምሣ መጋበዝ ግድ ነው። ግድ

አስቀምጣአቸው ወደ ጓሮ ዞረች። ከአፍታ በኋላ ተመልሰው ከዓሊ ጋር ጓዳ ማንኮሻኮሽ ጀመሩ። የአትክልትዎች እና ድንች ወጥ ከ ነጭ እንጀራ ጋር ቀርቦ እየተጨዋወቱ ተመገቡ። ደግመው ሻይ ጠጥተው ትንሽ ከተጨዋወቱ በኋላ አቶ ሙባረክ የዓሊ አዛውንት አባት ደረሱ። ሽምገል ብለው በባርኔጣ እና ትልቅ ካፖርት ከከዘራ ጋር በቋሚ ተጠቃሚነት ያሉት ሙባረክ ገብተው ምሣ መንደር ስለበሉ ቡና ብቻ ጠየቁ። ከእነናሆም ጥቂት ተጨዋውተው ቡና ዓሊ አፍልቶ ተጠጣ። ወደ ስምንት ከሩብ ሲል ተሰናብተው እነሩት ወጡ። ዓሊ በር ድረስ ተከተለአቸው። ነጭ ኮፍያው ስር ሌባጣቱን ልኮ አከክ እየአደረገ ቆየ እና "በቃ ሰሞኑን እንገናኛ! ገጠር ከሄድኩ ስለ እማልኖር... ነገ አንቺ ጊቢውን እዩ...ከነጌ ወዳ ዘጋባሽን ይዘሽ እዚሁ እንገናኛ በቃ!" ሩት ድንገት ትዝ ብሏት "ገጠር ከሄድክ እማ የፍኖት ዉይይት ቀጣይ ሳምንት እኮ አለ!" አለች። ዓሊ "አ! ለካ ደርሶ አለ። ጊዜው እንዴት ይሮጥ አለ! በቃ ይሄን ሳምንት እዚህ ነኝ! ግን ከነጌ ወዳ እንገናኝ! ተመሳሳይ ሰዓት! ቀጠሮ ይከበር!!" ፈገግ አሉ። ሰላምታ ተሰጣጥተው፤ ሩት ስማ ው ናሆም ጨብጦት ተለያዩ።፡

በ ጨዋታ እና መሳሳቅ መንገድ እየአሳበሩ ብዙም በማይጎዳ ዘጠኝ ሰዓቷ ደመናአማ ፀሐይ ታጅበው ሰፈሯ ደረሱ። በመጨረሻ ተሰነባብተው በአጫጫርዎቹ ሦስት እግርዎች መኪና አሽከርነት ወደ ሰፈሩ ተሳፈረ። እሚአደርገውን አዉጠነጠነ። *'ነገን ዛሬ መለማመድ! ነገ ከአየር አይጨለፍም! ዛሬ ከዛሬ መኖር ጎን ነገን መገንባት የአስፈልግ አለ!'* በ ሃሳቡ ብዙ መጥቶ ሄደ። በእርግጥ እሚአስበው ነገር ይህንነው ነበር። አንድ ነገር ከትምህርቱ ጎን መከወን ነበረበት። እንጂ በእዚህ የእሚ እቅፍ ተደላድሎ ተምሮ በ መጨረስ ወደ አለመው ዓለም መድረስ የለም። ወይም ስኬቱ ያነሰ ይሆን አለ። ዛሬ ግን የተጀመረ ነገር ካለ ነገ አዲስ ቀን ሲመጣ ይህን ጅማሮ መጎንጨት ይቻል አለ። በተለመደው የኢትዮጵያ ስርአተ ትምህርት ታልፎ ስምን በአግባቡ መፃፍ እማይቻልበት እንደ እሚገጥም ይወራ አለ። ትምህርቱ የሌላ ዓለም እርቢ *(ኮፒ)* እንጂ አእምሮ አልሚ አይደለም። ተምሮ በድህነት እምትማቅቅ ሃገር ስንት ሥራ መጠንሰስ ሲቻል ዜሮ ተኮኖ መቀጠር ብቻ እሚታለመው በዚህ በዐድ ትምህርት ስልጠና ታልፎ ነው። ይህን ይፋ ስርአት የተሸከመው እንከን ማሸነፍ የ አለበት ለጊዜው ዜጋ ው እራሱ ብልህ በመሆን ነው። ስለ እዚህ አንድ ነገር በ ማድረግ በላጭ ከሂሎት በማዳበር፣ ነገ እሚታለም ነገርን ዛሬ ለ መሰረቱን ማግኘት መጣር

ግድ ነው በእሚል አመነ። ለመስ እሚነግረው እና እሚአበለጽገው ድንገት አንድ ነገር መጣለት። አናቱንን ወዝወዝ ሲአደርግ በሃሳብ ነጉዶ፣ መኪና ዋ ቆማ ነበር። ወጣቱ ነጂ "ምን አሳሳበህ ጓድ!" ብሎ በሰብእአዊነት ጠየቀ። "አይ! ጓዴ እዚሁ ነው! አመሰግንህ አለሁ!" አናቱን ሰበር አድርጎ ሂሳቡን ሰጥቶ ወረደ እና ወደ ቤት አግጣጫ የመጨረሻ ቀጭን መስመሩን ተያያዘ።፨

መስ ከ ጓሮ በመተረው *ሥፍራ* ካስማዎች ለመቅበር እሚአስችል አስር ጉድጓድዎች ቆፍሮ ጠበቀው። በሃምሳ ሳሜ.ዎች ጥልቀት ያሰመጠአቸው ጉድጓድዎች ብዙ ሳይደክም ጨቅየት ስላሉ በታላቅ መታዘዝ ሰምጠው ሰረጎዱለት። ናሆም ሳያግዘው ይህን ሲመለከት "ለምን አልጠበቅከኝም?!" በማለት ተቆጥቶ አሳሰበ። "እሺ! ችግር የለም! የጉጉልበቱን *ሥራ* ለእኔ ተወው! ከቶ አላስነካህም። ይህ የእኔ ዕቅድ ነው!" "እንዴ! አንተው ትኖርበት አለ ሃ! እንዴት እንዲህ ይባል አለ?" መስ ፈገግ ብሎ ጥርሱን ነከስ ነከስ በማድረግ አጤነ። "ና እስቲ አንድ ስፍራ ደርሰን እንመለስ እና እናየው አለን!" ናሆምን አስከትሎ ወደ ዉጭ ወጡ። ከቤታቸው ብዙ ያልራቀ ቢሆንም ዉስጥለዉስጥ ጥቂት ተጉዘው በሌላ ጫካ አካባቢ መንደር ደረሱ። ናሆም ያሉበትን ሲአስተውል ጭራሽ ወደ ሰመጠ የዳገትአማ ጫካ መንደሩ ገባ አሉ። ጥቂት ጠብቆ ጥያቄውን ለመጠየቅ ሲአቅድ አንድ የእንጨት አጥር ያለበት ቅጥር ተመለከተ። እዛ እንደ እሚሄዱ ሲገምት በእርግጥም እዛ ደረሱ እና መስ አንኳኳ። አንዲት ህፃን በሩን እየአንፏቀቀች ከፍታ እንዲገቡ ፈቀደ ች። "አባባ አሉ?" በማለት መስ ዝቅ ብሎ እየሳማት ጠየቀ። በአናት ማወዛወዝ አዎንታ ገለጸች። ወደ ዉስጥ ሲዘልቁ በበረንዳው ላይ እንዲቆይ ናሆም ነግሮት ገባ። በህፃኗ ራቅ ብሎ መመልከት ታጅቦ ናሆም በወንበሩ ላይ ተቀመጠ። ሰፊ አንገት ማህተምዋን እየበላች ከሩቅ ስትመለከተው ጠራት እና የአጫውታት ጀመረ። ስም ከአላት ጠየቀ። "ብሩክታይት ጎበዜ ታደሰ ዓለምነህ ወለላ በላሳ ከእዛ አላውቀውም!" ናሆም ፈገግ ብሎ "ትማሪአለሽ?" ሲል ጠየቀ። ጨቅላዋ በግንባር መልስ መለሰች። "ስስንትኛ ነሽ?" "አስራስድ*ሥ*ትኛ!" ድንገት ቶሎ ለመደችው እና "እይስ! ኸዋኸዌዬ ተበጠሠ! መብሩክ መጥቶ ተው ስለው እንቢ አለና ወጥቶበት ተበጠሠ። ትሰራልኝ ፈለህ?!" በእጇ ራቅ ብሎ የቆሙ ዛፍዎች ላይ ጠቆመች። ናሆም ተነስቶ ጎበኘላት። አንድ ግንድ ላይ ታስሮ የነበረ ገመድ መሬት ወድቆ አለ። አንስቶ ጎኑ ባለ ትልቅ ዛፍ ላይ

በደንብ አሰረላት። በትልቅ ደስታ ወጣችበት እና ጨዋታውን ወዲአው ጀመረ ች። እየተጨዋወቱ እና እየአሳቀችው ቆየ ች። "አንተ! ዋልኮት የባርሴሎና አሰንጣኝ ነው ወይስ የስፔን አሰንጣኝ ነው?" "አአይ!" "ሜሲ ነው እሚአሰለጥነው አደል? እኮ!" ናሆም በፈገግታዎች እየተጫወተ መንገሩን ቀጠለ። ጥቂት ቆይቶ መስ ብዙ ቁሳቁስዎች ተሸክሞ ከሳሎኑ ወደ ዉጭ ወጣ። ናሆምን ሲጠቅሰው የአናፂ ቆዳ ቀበቶ አብሮት kit መጥቶ ተቀበለው። የቤቱ አባወራ አበራ ጥቁር-አረንጓዴ ካፖርት ለብሶ እየአናገረው ወጣ። "ይሄ እንደው ደንበኛ ከሆንን ብዬ እንጂ እና ከረምቱ ለአናፂነት ስለ እማይመች ገበያውም ስለ ሌለ በ ርካሽ ሸጥሁልህ እንጂ እንደ እዚህ አይገኝም! በል በርታ አይዞህ። ጠይቀኝ እየተመላለስህ!" አሉት። "እሺ! ጋሽ አበራ! አመሰግንአለሁ፤ በሉ ግቡ ለብርዱ ወደ ዉጭ መዉጣት አይገባም!" "አይ ልክ ነህ! የ እኔ ብርድ አይችልም ልክ ነህ! የታለ ተጉ? ተጉ ና እንጂ ቶሎ!" ጎረምሳ ልጅ እጅዎቹን በመላስ ከሳሎኑ ወጣ። "ትመለስ ትበላለህ ብዬህ ነበር እኮ! በል ቶሎ አሳይአቸው እና ና!" እነመስ ሲወጡ ትንሽ ዋ ልጅ "አመሰግንህ አለሁ!" ጮኸች። ናሆም በ ፈገግታ ተመልክቶ በ ማጎንበስ አመስግኖ ወጡ። ከቤቱ ጀርባ ጥቂት ወስዶአቸው የጫካው መጀመርን ተያያዙት። "ቀይ እና ነጭ ጨርቅዎች የታሰሩባቸውን ቁረጡ ብሎአል! ቀዩ ብቻ ነው የእናንተ!" አለ እና ጣቱን መላስ ቀጠለ። "አውቅ አለሁ አንበሣ ው። ተመለስ በቃ። አመሰግን አለሁ!" ናሆምን ከልጁ አብሮ እንዲመለስ አሳወቀው "ብዙ አያቆየኝም፣ ጋሪ ከ መቅሱድ ተከራይተህ ና። ሩቅ ስለሆነ አሁን ሂድ!" ብሎ አሰናበተው። ናሆም ሃሳቡ በግልጥ ስለ ገባው ከጎረምሳው ጋር እቃዎቹን አዉርዶ ተመልሶ ሄደ።፡

መስ ባህርዛፍዎች በመቆራረጥ ፈጣን እንቅስቃሴዎች ተጠመደ። በመጋዙ ከባህርዛፍዎቹ ቂጥ ላይ በፈጥነት ይገዘግዝ ጀመር። እርጥብ ስለ ነበሩ ከደቂቃ በ አነሰ ፍጥነት ወደ ጀርባ ይገነደሱ ነበር። ብዙ የ ማገር አገልግሎት እሚሰጡ ቀይ ጨርቅ የታሰሩብአቸው ጠን እሚሉ ዛፍዎችን ጥሎ ነጭ ጨርቅ አበራ አስሮ ለእራሱ እንዲቆረጡለት የጠየቃቸውን አምስት ማገርዎችም ቆረጠለት። መጋዙን አስቀምጦ ምቹ አነስተኛ መጥረቢአዋን አንስቶ ለመለመአቸው። በመጥረቢአው በመታገዝ ወደ ቋሚ ምሰሶዎቹ ተሻገረ። ወፈር እሚሉትን ዛፍዎች እንዲሁ እየቆረጠ እና እየገዘገዘ ጥሎ በመለምለም ከመረ። በግዙፍ ሰዉነቱ ታግዞ በቀልጣፋነት በወታደርአዊ ትጋትአማአዊነት እንጨትዎቹን ሰበሰበ። አምስቱን ማገርዎች ተሸክሞ ወደ

አበራ ቤት አዘገመ። በናሆም መቆየት እየተገረመ ለአበራ ማገርዎቹን አስረክቦ ከተመረቀ በኋላ ወደ ዉጭ ወጣ። ናሆም አህያ እምትጎትተው ጋሪን በመንዳት ከሩቅ ሲመጣ ተመለከተ። መቅሱድ የአህያ ጋሪ አገልግሎት በመስጠት ትልቅ እውቅና እና መጠነኛ ሃብት ማካበት ላይ የነበረ ሲሆን እማያውቀው ሰው የለም። መስ በ ስልክ አነጋግሮት ስለነበር እና ስለ እሚተዋወቁ አህያዋን በ ሃምሳ ብርዎች ኪራይ ለአንድ ሰዓት አዉሶት ነበር። ወደ ጓሮ ዞሮ እንጨትዎቹን በመከፋፈል በመጠኑ እየተሸከመ አበራ ቤት መግቢአ ላይ መከመር ጀመረ። ናሆም ደርሶ ወደ አህያዋ ጋሪ ጫነ። መስ ከጓሮ ሁሉንም አምጥቶ ሲጨርስ ቁስዎቹን ለማምጣት ተመለሰ። ናሆምን አግዞ ሁሉም እንጨት ሲጫን ወደ ቤትአቸው ማዝገም ጀመሩ። “ዘገየህብኝ እኮ!” “ትራፊክ አስቁሞኝ ነበር!” መስ ከት ብሎ ሳቀ። “ዉሎህ እንዴት ነበር?” ጨዋታ ለመቀየር መስ ጠየቀ። ናሆም በሃሳብ ነጉዶ ወደ መንገዱ መመልከቱን ጀመረ። መልሶ ሃሳቡን ሰበሰበ። “ደግ ነበር። አንድ ነገር ለ መከወን እና ከረምቱን ለማሳለፍ አስበን ነበር።” “ምን መከወን አቀድአችሁ?” “አይ! በጋራ አቀድን እንጂ ተግባሩ በየፊና ነው። እና እኔ ያሰብኩት ለወደፊት እቅዴ ግብርና እንደ ሆነ ታውቅ አለህ!” “አዎን ምሁር ገበሬው!” “ማለቴ...ግን ግብርና ሲባል ዘመንአዊ ምርትአማነት *(ፕሮዳክቲቪቲ)* ብቻ አይደለም። ሰንሰለት መፍጠር ነው!” “ሰንሰለት? ሰንሰለት ልታበቅል?” ፈገግ ብሎ በሹፈት እንዲብራራለት ጠየቀ። “ማለቴ! የእኛ ሃገር ንግድ አንድ ችግር አለበት። በእርግጥ ከእምናውቀውም ከማናውቀውም ብዙዎች መሀከል! አንዱ ችግር ንግድ ሲነገድ ወጪ መቀነስን እሚአተርበት ነጋዴ የለም! ዋጋ በመጨመር ትርፍ እንዲጨምር ማቀዱ ልዕለ-ልማደኛ አካሄድ ነው። ባንድአች አመክዮ፣ መሸጫ ዋጋ ማናር ትርፍ ማግኛው መንገድ ግን አይደለም፤ ቢአንስ ብቸኛው! እና እምመኘው እንደ ልጅ ቢሆንም ቢሳካልኝ፣ መሸጫ ዋጋ ባለበት ሆኖ ጠቅላላ ገቢን ለ ማናር ሌላ መንገድዎች መጠቀም ነው። ለ ምሳሌ ወጪ ከ ሌላ አቻ ነጋዴ ወጪ መቀነስ። እንደ እዛ ሲሆን ትርፍህ ከብጤዎችህ ይበልጥ አለ።” መስ ይህ እንዴት ሊከወን እንደ እሚችል በ ማሰላሰል ተጠምዶ “እሺ ባክህ! እንዴት?” በ ማለት ቀጣዩ እንዲነገረው ጠየቀ፡፡

“የ ንግድ ወጪ እንታሳንስ ከሆነ ስነቆጠራ *(አካዉንቲንግ)* ላይ ማወራረዱ ትርፉን ይጨምርልህ አለ። ስለ እዚህ ጥያቄ ው እንዴት ወጪ ይቀነስ ነው? እዛ ላይ ማውጠንጠን ግድ ነው! እኔ የመጣልኝ አንድ መንገድ የግብዓት

ግዢ ሰንሰለቱን መቆጣጠር ነው። ማለትም በአንድ ተያዥ ንግድ ሰንሰለት እየአንድአንዱ እሴት ቢጨምር ባይጨምርም ምርቱን ወደ ቀጣይ ገዢ ስላሻገረ ብቻ ዋጋ እሚጨምርበት ነው!" "መሀልኛዎች *(ኢንተርሜዲያሪስ)* ናቸው ዋ!" "ብቻ አይደለም! "እነ እርሱን በእርግጥ ማስወገድ ከ ቻልክ ግብዓትህ ከበለጠ ቀጥታ ምርት ምንጩ ከተሰበሰበ፣ ንግድ ወጪህ ቀነሰ። ያ ከሆነ አዎን ሽያጭ ገቢህ ሲቀናነስ ትርፉ ከመሀከልኛዎች እሚሳተፉበት ንግድህ መሻሉ ጥርጥር የለውም። ግን የእኔ ነጥብ፣ የምርት ምንጩን በከፊልም ቢሆን መቆጣጠር እና ብዓት በራስህ ማምረቱ ነው። ብዙ ጥቅምዎቹ አሉት። ግብዓትህ በራስህ ሲከወን የንግድህ ነገር ወጪው ከፍተኛ መሽመድመድ ያሳይ አለ። በተመሳሳይ ዋጋ ሽጠህ ትርፍህ ግን የሰማይ ያክል ይዘልግ አለ። ሌላው ግን ትርፉ መጠነኛ ነው። ጨዋታው እንደ እዛ መደረግ አለበት።" መስ አሰብ አደረገ "ይሄ ማ እኮ የሌላውን ግብዓት ንግድ ወጪ አላገናዘበም። ግብዓት ማምረት ስትያያዝ መልሶ ወጪ አለው።" "ወጪ የሌለው ንግድ የለም! ሃሳብህ ግን ገብቶኝ አለ። መልሱ ግን ግለ-ሰንሰለት ፈጠርህ ወይስ አልፈጠርህም ነው! በእርግጥ ልዩአማነት ጭራሽ አንዱ የንግድ ማድሪአ ቅጥ *(ዳይሜንሽን)* ነው! ግን ይኸኛው ለ እኛ ሃገር ያልተለመደ ስለ ሆነ ከእዛ መቾ ተጀምሮ ነው ወደ ልዩአማነት እምናዘግመው። ገና መቾ ተበዘበዘ? ሰንሰለት ተፈጥሮ ንግዱ ሲበዘበዝ ትርፍ ሲከማች *(ሳቹሬት)* የአኔ ነው ወደ ልዩአማነት ገብተን የትርፍ ክምችት መቆሙን ለመስበር እምንንቀሳቀሰው። አሁን ግን እዚህ ሃገር ለ ማትረፍ ግብዓትህን ብታመርት ከፍተኛ ጥቅም አለው። ለምሳሌ እኔ የሙብል ቤትዎች ሰንሰለት መክፈት ህልሜ ነው። እንደ በቀለ ሞላ ሆቴልዎች ብዙ ቅርንጫፍ የአለበት ሙብልቤት መክፈት አላማዬ ነው። ግን በግብርና የግል ግብዓትዎች ማምረት እመኝ አለሁ! ዋናው እዛ ነው። ግብርናው ዘመንአዊ አያያዝ ካገኘ ከመሬት ስፋት ጋር አይገናኝም እና አየር እና ግድግዳውን፣ ዉኀ እና ጣራውን ተጠቅሞም በማምረት የገበሬ ትርፍን አብልጠህ መሰብሰብ ትችል አለህ። በመቀጠል ግን ዋናው ለራስህ ፍጆታ የመሆንህ እዉነት ነው። የግል ፍጆታህን ስትቆጣጠር እልፍ ሙብልቤትዎች በገዙት ሲአገለግሉ ትርፍአቸው ብዙ ልዩነት አያስኬድአቸውም። አንተ ግን ልቀህ ከ እነ እርሱ ትርፍ በ ማብለጥ ልትልይአቸው ትችል አለህ። አሁንም አትሳሳት የንግድ ጉዳይ ብቻ እማስብ አይደለሁም። ዋናው በእራሴ ምርጡን የግብርና ምርት ማምረት ስለ እምፈልግ ነው። ከገበሬ ብትገዛ የተለመደ ነገር ነው። እኔ ግን ብዙ እሚለይ ይዘት ያላአቸውን ምርትዎች

ማጎንቆል፣ ማሳደግ እና መንከባከብ እምችልብአቸውን ጥበብዎች እየተመራመርኩ ስለእምሄድ፣ በአጭሩ የረዘመ አልሚ ምርት መሰብሰብ የኑሮ ዘዴ ህልሜ ስለ ሆነ ነው። በእነእዛ ምርትዎች ሃበሻን በልዩነት መመገብ እና ሃብት ማካበት የትምህርት መጨረሻዬ ነው።" የናሆም በልጅነት ይህን ግብርና ለምዶ ከዘመንአዊ ዓለም ሲቀላቀል ወደ አጤነው ልዩነት ለመግባት አልሞ መኖሩ አሁን ደግሞ በበለጠ ተግባርዎች መሞከር መፈለጉ መስን ሁሌ እንዲአደንቀው የሚአደርገው ነበር። አሁንም በማድነቅ አተያይ ከጎኑ ሲራመድ አስተዋለው። ዘመንአዊው ዓለም ወደ ኢትዮጵያ ሲፈስስ በግብርና መስክ ግን ገና አልተያዩም። የሃገሪቱ ምርት ገበያ ተቋም መረጃ ማስመልከቻ ገጽማያዎች እንኳ ገና ሳያገለግሉ በየአሉበት ጠፍተው በግብ-ንግዱም ሆነ በግብርናው ሃገሪቷ ገና የጭራ ጭራ እንደሆነች ናት። የግብርና ሚኒስቴር እንኳ የግብርና ምርምር ተቋም ያሰናዳው በ2008 ዓም. ነበር፤ ዛሬ ድረስ በበሬ ሲታረስ እና የሃገሩ ልዕለ-በላጭ ዜጋ በግብርና ተደግፎ ግብርናውን መመርመር እና ማዘመን ግን ገና ጥቂት ዓመትዎች ቀደም ብሎ ነበር ተቋም ይገባው አለ የተባለለት። በእርግጥ እልፍ የግብርና ማዘመን ኋላቀርነትዎች ስላሉ እልፍ የሥራ ዕድልዎች አሉ ማለት ነው። ናሆም ወደ እዛ ገብቶ ዘርፈስንስለት *(መልቲቼይን)* -ነት ለመቀየር እሚአስበው ኋኝነትአዊነትዎች አዳኝነት ግሩም አክብሮትን እንዲቸረው ከእሚአደርጉት ነገርዎች አንዱ ነበር። አሁንም በመራመዱ ዉስጥ ፀጥታ ሰፈነ እና ደጋግሞ በአግራሞት መመልከቱን ተያያዘው። ጥቂት አለፍ እንደ አሉ "ታዲአ ክረምቱን ምንድነው እምትፈልገው?" ብሎ ጠየቀ ው። "የእማስበው በተለየ ቅድም ጀምሮ ጊዜን ሃይል ነው። ጊዜ ይነጉድ አለ። አንድ ነገር ከአልተደረገበት አንተም በባዶ ትነጉድ አለህ። ስለ እዚህ ይህ ህልሜ በተግባር ሊመስል እሚችለው ነገርን ለመሞከር እና ተግባርአዊ ትዉዉቅ ልከውንበት ጥቂት አቅጄ ነበር!" መስ ደንገር አለው። "ማለት? ግብርና ለመልመድ ከአሁኑ?" ናሆም አጎቱን አየት አደረገ ። "ይገርማል እንዴ? አብሮ መነገድ ነገር አስቤ ነበር። እስቲ አስተያየት ስጠኝ ከጓደኛዎቼ ተመካክረን እነእርሱም ለክረምቱ እሚጀምሩት ነገር አለ። የእኔ ሃሳብ ደግሞ አንዱን ለኔ ተወው አንድ ገበሬ በማገልገል እምለምደው ነገርመኝ አቅጄበት አለሁ። ግን አብሮ ጥቂት ሻይ እና ሙብልዎችን መሸጥ እፈልግ ነበር። በሩ አጠገብ ሁለት ሜትርዎች ኮሽም አጥሩን ቆርጠን ሻይ ቤት ብጤውን ለመሞከሪአ ብናበጅ ብዬ ነበር። አትቆጣኝ ቆይ ታዲአ!" እእንዳይጨነቅም እንዳይቆጣም ምን

ማድረግ እንደ አለበት እየአውጠነጠነ ቀጠለ። “እምልህ ሽራ ነገር መወጠር ብቻ ነው!” ቀለል ብሎ እንዲታየው ጣረ። “አየህ ነገር ሰፈሩ ከከተማ ዉጭ እንደ ሆነ ነው!” ናሆም ስላሰበበት ቀበል አድርጎ ቀጠለ። “ያልታየህ ነገር ብዙ ገበያ አልሻም፤ አጠገብአችን ደግሞ ሰፊ የወረዳ አስተዳደሩ ጀርባ እንደ ሆነም አስብ፣ መዞር እንዲችሉ ከአደረግን በቂ አመክዮ መትተን ከፊታቸው ያሉ የጤና ዴስክ እና ዞን ትምህርት መምሪአ ቤተስራዎችም አሉ! ወደ ከተማም ደርሶ መሸጡን አቅጄበት አለሁ! ዋና ው ድር ነው!” ናሆም ለገበያው እንዳይጨነቅ ለማሳመን ጣረ። መስ አቅማምቶ አሰብ ማድረግ ቀጠለ። ልጁን መደገፍ ይፈልግ አለ። ደግሞ ቢአንስ ይዳክር እና ይየው ቢባል ጥቂት ወጪ መኖሩ አይቀርም እና ስለ ወጪው አሰብ አደረገ፡፡

“ዋና ው ክረምቱን በአንድ ተሞክሮ ለመለማመድ ስለሆነ ትርፍ ጉዳዩን ትተህ ብቻ እሚን አሳምንልኝ እና ሻይ እና ልዩ ሙብልቤት ልሞክር። ቀጣዩን ዓመት ከትምህርት ጎንለጎን ቀጥዬ ቤተሙከራ ላድርገው! ያን ስልህ አከስራለሁ ወይም ልቀልድበት አይደለም! ብቻ ልሞክረው ነው እምልህ! ከዛ ጊቢ ተምሬ ወደ እዛው ስመለስ ብዙ ተሞክሮ እና ዕዉቀት ይኖረኝ አለ ማለት ነው!” “እስቲ እናስብበት አለን።” በሃሳቡ ጥቂት ገፋ እየአደረገ መጨነቅ ብጤ ሲከብበው መልሶ ከልኩ አያልፍም በሚል ተወት አድርጎ እንደ ልጅ እሚመለከተው ናሆምን ተመለከተ። በሃሳብ ሰመጥ ብሎ ጎኑ ይራመድ ነበር። ፈገግ ብሎ ወደ እራሱ ተመለሰ፡፡

“እና እኔ ለምን አንድ ስራ አልጀምርም? አልክ?   ግን ትምህርትስ?” መስ ከአፍታ ኋላ ነገሩን ለመወሰን እንዲረዳው ጠየቀ። መልሶ አብራራለት። “ልጅ ነህ ገና። በመማር ብቻ በርታ። ያንተ ፈንታ ያ ነው። በእዛ ስኬት አድን።” ናሆም ለማስረዳት አሰብ አደረገ እና አንድ ጫፍ መዘዘ። “ትዝ ከ አለህ ጧት፣ ልመደው ድሃ ነን ምናምን አልክ እኮ! ተማመንን በእዛ! እና? በድህነት ግን ልጅነት ልጅ በመሆን የለም። ማን እንደ ልጅ ይንከባከብህ አለ? ማን ወላጅነትን ከሰብአዊነት እና ዘመንአዊነት አንፃር ይመለከት አለ? አንተም መልሰህ ሽማግሌነት እራሱ እንኳ እዚህ ሃገር አያምርም አልክ። ታዲአ ለምን እስከ እማረጅ እቀመጥ አለሁ? አርጅቼ ም መፍትሔ ከሌለ፣ ለምን በተገቢ መንገድ ለመጓዝ ዛሬውኑ ግለንቅዓት *(ሰልፍአዌርነስ)* መከወን ይከብደኝ አለ?” መስ ፈገግ አለ። ሃሳቡ እንደ ስነአመክዮ *(ሎጂክ)* ስህተት የለበትም ነበር። ግን ለዚህ አረዳድ ጀርባ ሰጥተን እምንኖር ነን ብሎ መስ ስለ እሚአስብ ብዙ መልስ ቢፈልግ አንዱም ትክክል አይሆንም።

አመክዮ ቢከዳው ማታለል ግን ሊአግዘው ይችል ከሆነ ብሎ ሌላ ሃሳቡ ላይ አጠነጠነ፡፡

“እናትህም እምትፈቅድ አይመስለኝም ናሆም። በዚህ ዕድሜህ እንዲህ እንድትሆን አያስችላትም።” መስን አጉልቶ ናሆም ተመለከተ። “አንተ ዋስ ትሆናለህ እኮ! ለእዛ ነው እምጨቀጭቅህ! ገናም በትምህርት ዉጤት ማነስ-አለማነስ ታይቶ ደግሞ በጊዜ ሂደት እንወስንበት አለን። እሺ በል። በእናትህ።” “ቆይ ባይሳካስ?” መስ ሌላ ፈተና ደቀነ።

“እየውልህ! ቀድመን እሚሰራ እንፈልግአለን አይደል? ከእዛ በዝርዝሮች እናዳብረው አለን። ከዛ እንፈጥር እና አዳዲስ ቀለምዎች እናክልበት አለን፤ ከብጤዎች እንለየው አለን። ከእዛ በትጋት እንተገብረው አለን። ያንድ ጓደኛዬ ሡብለወንጌል ትባልአለች አባቷ ድንቅ ስነንግድ *(ቢዝነስ ስተዲስ)* ጎዋአዊከተማአችን ዉስጥ አስተማሪ ነው። ሄደን ብዙ ምክርም እንጠይቀው ደግሞ አለን። የይዘቱን ዕዉቀት ከንግድ ዕዉቀት አስማምተን እናለማው አለ። ብቻ ተስማማ። እሺ በል በናትህ።”

“ታውቅአለህ? እንደውም አንድ ሃሳብ መጣልኝ። በጅቡቲ መስመር ባቡር ጥበቃ ተሰማርቼ መስከረም ላይ ሥራ እጀምር አለሁ። ሁለት ሦስት ጫማዎች ልልክልህ እችል አለሁ። ትርፉን ወስደህ ዋናዬን መልስ እንጂ እደጋግምልህ አለሁ! እማታስበላኝ ከሆነ ነው ታዲያ ግን።” አዲስ መላምት ሰጥቶ ጥያቄውን ቀየረ፡፡

“ዬ! ማን ያስበላሃል። በአንድ አፍ! በትግል የተገኘ እቃ እማ አትርፌ ነው ብድር እምመልሰው። ለማንኛውም እርሱ ብቻ አይደለም። የእኔን ሃሳብ አትገፍትር። የእኔ 'መማር ጎንለጎን ከነገአችን ህልም እሚቀራረብ አንድ ነገር ማድረግ' ነው እንጂ ነው። ጎንለጎን እሚሰኘ መርጎ ከጓደኛዎቼ ጋር በፊት በጅተንአ በቤተሰብ እና መንግስት ጥረትዎች ለዜጋ በእሚበጁ መስመርዎች ብቻ ትልቅነት አይከሰትም ብለን ነበር። ስለ እዚህ በጎን ትምህርት ሳናበላሽ አንድ ግለሰብአዊ ወይም ቡድንአዊ ጥረትዎች ለማስኬድ አቅደን ነበር። እስከ ዛሬ በዕዉቀት እና ማንበብ፣ ዕዉቀት በመጋራት እና የንባብ ማህበርአችን ወርሃዊ ዘገባዎች ለህዝብ በበይነረብ አገልግሎትዎች በማስቀመጥ ሌላዎችንም በመርዳት ላይ ነን። ነገርግን በግለአርነት *(ሰልፍኢንዲፔንደንስ)* በዕዉቀት መበልጸግ ብቻ በቂ አይደለም። ዕዉቀት የግለአርነት አንዱ አላባዊያን ነው። ንዋይአዊ

(ፉይናንሺያል) ብልጽግና መሳለመሳ መገኘት አለበት፡፡ ለእዛ ደግሞ እንደ አልኩህ ወደፊቱ ዛሬ በመቀመጥ ሲጠበቅ ብሩህ አይደለም። ስለ እዚህ የነገ ንዋይ እና ዕዉቀት ዓለምአችንን በማጣመር ዛሬ አንድ ነገር ለማድረግ እየአቀድን ነው። የወረቀት ዕዉቀት በማሳደድ ብቻ እንዳንቀር ከምናብ ወደ ገሃድ ለመድረስ አቅደን ነበር። እና ያንን ሃሳብ ነው አሁን እርዳኝ እምልህ!" መስ በምርአዊነት የጠነከረ እና የተብሰለሰለበት የናሆም ሃሳብን መከላከል አቆመ። በእርግጥ የክረምት ቁምነገር ለተማሪዎች ጭራሽ እሚረዳ እንደሆነ አምኖ፤ ተነሳሽነቱንም ለማስፈንጠር ብሎ መደገፉን አቀደ። በእርግጥ ሲአስተውል ይህ ጠቃሚ ሃቅ ነው። "እንደ አልኩህ እናየው አለን እስቲ!" በማለት ከመሬት ተነስቶ እሺ ላለማት ያክል መለሰለት። ናሆም እንደሳበው ቶሎ እሺ ላለማለት እና ጉዳዩ ሳይቋጭ ቃል ላለመግባት ብቻ እንጂ ጎኑ እንደሆነ አመነ፡፡

መስ የናሆምን ፊት በእርምጃዎች እየተንቀሳቀሱ እንዳሉ ደግሞ መልከት አደረገው። መልሶ ደግሞ ሃሳብ ሸምቆ ነበር እና ፈገግ ብሎ ጨዋታ ለመቀጠል በእሚል አዲስ ጉዳይ አነሳበት። "ዲ! ታውቅ አለህ ግን፣ 'ያመል *(ቢሄቪየር)* ነው እንጂ ድሃ የገንዘብ የለም' ይባላል። አዎንታአዊነት እና ቀላል አመለካከት ካለህ ሳትለፋ መኖሩ እሙን ነው።" ናሆም ተገቢውን አጸፋ ፈገግ ብሎ መለሰ። አትስራ አትታትር ለማለት እንዳልሆነ አሰበ። "አዉቅ አለሁ። የታሪክ ግድግዳ አብሮም የተራ ክፉ ደብተራዎች ጓድ እሚመስለውን ሰው ሙግ. አስታውስ አለሁ።" ይህን ብሎ በፈገግታ ፊቱን ቦግ አደረገ። መስን በአክብሮት ደግሞ ተመለከተው። "አመል በመገንባቱ አንተና እና እሚ ስላልተኛቹህ አመላችን ያልተገሩት አመልን አይመስልም። እራስ ማፍቀር እና ግለትምምን፦ መሪነት እና አዎንታአዊነት አለን። ስለእዚህ፣ በማህበረሰብ ፍልቅልቅ ቅጽበቶች በንቃት ተሳትፎ ሰምጠን አለሃፍረት እና አለጥራዝነጠቅነት በቁጥጥር መኖር አልምዳቹን አለ። እናመሰግን አለን። ዘመኑ ካለው ተወለድ ተጠጋ አይደለም። ከእሚያውቅ ተወለድ ተጠጋ ነው። ወደ ቀኝ መንገድ እየወሰዳቹን ነው እና እናመሰግን አለን፤" የፈገግታው ቦግ ማለት ወደ ስዉር መንበልበል ደርሶ አክብሮቱን አበከረ እና ጠምሮ አሻገረ። መስ ፊቱን ቀርቀር አድርጎ አሰብ አደረገ። በእርግጥ ልጆቹ የምርጥ ማህበረሰብ እና ግለሰብእ ፍልስፍናዎች መሀል አልፈው እየተጠረቡ የነበሩ ናቸው። ደግሞ መብሰላቸው ተዉቦ ማወቁንም ተያይዘውት አለ። መስ ዘወትር የእሚያብከነክነውን እያሳካ እንደሆነ

እየተመለከተ ነበር። ለሀበሻዎች፤ በእርግጥ ወጥ የማደጊያ ስርአት፣ በአዎንታአዊነት፣ ማህበረሰብአዊ ንቃት እና ተሳትፎ፣ በእራሳቸው አኗኗር መስፈርት ተመስርቶ አልዳበረላቸውም። የዓለሙን በህቡዕ መመንደግ ብናውቅ በሃገር ደረጃ ያሽቆለቆልንበትን፣ የመሰልጠን ምስጢር ቢገባን የስልጣኔ ጫፍ ቀለም የሆነውን፦ በግል የእማይቋጨው ዓለምን፣ በግል ተንደፋድፎ መበስበስን እንጂ በዘመን ተሻጋሪ አያያዝ በአንድነት ሆነን የነገ እእና መቶ አመቶች ኑሮ ማስተካከልን አናስብበትም፣ አንከውነውም። መስ ከሃሳቡ መለስ ብሎ ናሆምን ተመለከተ። "እንግዲህ ይሁንልህ! ምርቃት እንጂ ተቃውሞ የለኝም!" ፈገግ አለ።

እንደእሚወዱት የጎንለጎን እርምጃ እየተበላ ወደ ቤት መንደር ሲቀራረቡ ናሆም ጨዋታው ያነሳውን ጨዋታ መስጠት ፈለገ። ትዉልዱ ከአመል በላይ ያስፈልገዋል። “ባክህ አጭር ተመልካቾች ግን እንደሚያሰጋአቸው ያመል ብቻ አይደለም ፈተናአችን፤ ለነገሩ ያመል ነው ድህነት ብሎን ወዲያው አረንጓዴ ምድር ይዤ እራብኝ ሆዴን ብሎ አመል ሳይሆን እዉቀት እና የተተግባሪ ማመዛዘን ስልጣኔ እንዳጣን በራሱ መስክሯል፤" መስ ፈገግ አለ። "አመልም የስልጣኔ አንድ ቅልጥም አጥንት ነው እኮ!" መስ ጉዳዩን ትቶ ወደ ቀደመው ለመመለስ ባጭሩ "የመመፃደቁን ክፍል እንጂ የስልጣኔ ሁሉ መሰረት በእርግጥ ገጸባህሪን በእዉቀት እና ምርምር ማሰልጠኑ ነው፤ "የዓለም አለመቆም እና የኛ ቁምአሽልብ ህላዌ መብልን ነጥቆ ይጨርሰን ይሆናል። ምድር ሁሉ ድንገት በፀሐይ ጨረር መዛባት፣ ወረርሽኝ፣ ወል-አዉዳሚ *(ማስ ዲስትራክሽን)* ጦርነት ምናምን ብትጠፋ ሃገር እና ዜጋዎች ስምጥ ዋሻዎች ወሽቀው ማስቀጠያ ህግዎች እና ዝግጅቶች ያሏቸው ሃገሮች ቆየት ብለውም ባሉበት ዓለም፣ መብል ማምረት በቅጽበቶች እና ያለተለመደው እርሻ እሚከወን ተራ ነገር እየሆነ ነው። እንስሳ ስጋዎች እንኳ ህዋስአቸውን ወስደው በማርባት ስጋ ያመርታሉ። የእኛ ግብርና አንድም ተፈጥሮአዊ ምርት ስለሆነ እነእሱ እንዲመገቡት፣ አንድም እኛ ተመግበንው በአንጎል እና እና አካልአዊ ስነልቦና ያደጉ ማህበረሰቦች መሆን ስለሌለብን፣ አንድም መሬትአችን ተፈጥሮአዊ ምርት አቅሙን አበላሽቶ ይህን የአዲስ ቀላል ሰብል እና ስጋ ዉጤቶች ለመግዛት ገበያ እድል መሆን እንድንችል፣ አንድም በቂ መዳኒት እና ሳቁሶች መግዣ ዶላሮች ስናጣ ያለንን ግብርና ምርት መለወጥ ስለምንገደድ፣ አንድም ግብርና ምርቶቹን ዉጭ በመሸጡ ሰንሰለት

እሚበለጸጉ ጥቂቶች ስላሉ፣ ብቻ ነገን እሚያስባት እና በህግ ከትቦ ጭንቀቷን እሚከለክልላት ብርሃኗን እሚያበራላት ስለሌለ፣ የነገው ግብርና ከዛሬው ባሸ ችግሮች በአስጊ እምቅ ደረጃ አሉት።" መስ በቀላሉ አስጀምሮት ብዙ በጎለጎለበት ነጥቡ ግራ ተጋባ። ዓይኖች ጠበብ አድርጎ ተመለከተው እና ናሆምን ማብራሪያ መጠየቁን በብሌኖቹ ተናገረ። ናሆም ባጭሩ ቋጨለት። "ማለቴ ግብርናአችን ነገው አይታወቅም። መንግስት ደግሞ በሬ እየተዋዋሱ ለየፌና ማረሱን እንኳ አላስቀረም። እንዴት ለነገው ዘመንአዊ ቀውስ ታምነው አለህ? አለሙ ብዙ ሲሄድ እዛው ቀርተን አለ። ግን አለሙ ከመመንጠቁ የተነሳ እዛው መቅረትም መንሸራተት ሆኖ አለ። ነጠላ፣ መስቀል፣ የድንግል ማሪያም እና ተክልዬ ስእሎች፣ አበሻ ቀሚሶች... በ ዶላር ከቻይና እየተገዙ ነው። ግን የተማረ ነገን ጠባቂ ስርአት የለንም። ዛሬን በዉጭ ጫንቃ መኖሩ በዝቷል። ብዙ አድገናል እሚል የ ጥሃም. ዘገባ በስነምጣኔ እና እድገት አመላካች መስፈርቶች ዉድቅ የተደረገ ሚዛን ይዘው አደግን ይበሉ እንጂ ወደ ጎንደር ታሪክ እንኳ አልቀረቡም። ጎንደር እራሷን ዘግታ እንደ ነበረው በወረርሽኝ አለም ቢዘጋን እንኳ መሰረትአዊ መዳኒቶች በራስ አቅም ማምረት እማንችል እንደሆንን ምሁሮች ይናገራሉ። እና የግብርናው ጉም ነገው እልፍ ችግሮች ኖሮት ምንም አኩሪ ነገር አለመመልከቱ ነው።"

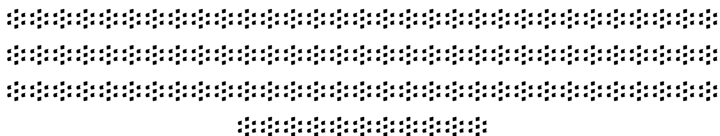
መስ በአገኘው እይታ ብዙ ነገሮች አብሰለሰለ። አተያየቶቹን እያጋራው እና ብዙ ጨዋታዎችም እየፈጠሩ በመጨዋወት፣ በመሳሣቅ እና በማሰቦች እየተመላለሱ፣ ወደ ቤታቸው ቀረቡ። *'ጎን ለ ጎን፤'*

ጥቂት ተጉዘው ቤት ሲደርሱ እንጨትዎቹን አራገፉ። መስ ሂሳቡን ሰጥቶ ጋሪውን ለናሆም እንዲመልስ አዘዘ እና ወደ ጓሮ በመዞር ቋሚዎቹን በጉድጓድዎቹ አስቀምጦ በገመድ መትሮ ቀጥ ብለው እንዲሰለፉ አደረገ። ለቅስት ማቆም አንድ ማገር ሽርፎ ምሰሶውን ሊአጣብቅ ሲል ሚስማርዎች መግዛቱን እንደ ዘነጋ አስተዋለ። ወደ ጓሮ በሩ አዝግሞ በተከፈተ በሩ ድንገት ሲገባ እሚ ፊት ጋር ተፋጠጠ። ምሣ የተበላበት ዕቃ ታጥቦ ከገባበት አንስታ በመወልወል እሚ ተጠምዳ ልቧ ግን ተሰልቦ ፊቷ ላይ ዕንባ ይዘንብ ነበር። መስ መጥቶ መመልከቱን ስታይ ደንግጣ ፊትዋን በሳህን መወልወያ ጨርቁ ጠረገችው። ፈገግ በማለት ልትመለከተው ሞከረች። "ምንድነው

የኔ እህት? ሰላም አይደለም?” ድንግር ብሎት እና ሆድ እየባሰው የትላንት ጭንቀቷ ትዝ ብሎት እራሱን እየረገመ ጠየቀ። “አይ ምንም እንዲሁ ነው መስፍን!” ፊትዋን መልሳ አዞረችበት። “ይህ ግልጽ ሃዘን ነው። ምን ሰምተሽ ነው?! ምን ችግር ገጠመሽ? ለኔ ሰትነግሪ ማን አለሽ? በይ ንገሪኝ አታስቀይሚኝ!” ቆጣ ብሎ መልስ ፈለገ። እሚ አሰብ አድርጋ አንድ ነገር ካልተናገረች እርሱ እንደ ሆነ እሚተዋት አይሆንም። “ያቺ አሰሪዬ አረፈች ብለው ትላንት እንደ ወጣችሁ መጥተው ነግረውኝ ነበር!” “እይ! ይቺ መስከረም እምትያት ወጣት?!” “አዎን! መኪና አደጋ!” ዕንባዋ መልሶ ቸፈፈ። ወዲአው አዘን ብሎ ቅጽበት እንደ ቆየ መስ ጉዳዩ ቀጥሎ ተገለጸለት። “ኡኡ! እና ገቢው ተቋረጠ እንዳትይኝ! የግል ንግድ ሰራተኛ ነገር!” ወደ ጉዳዩ ዘለቀ። “አዬ ማን እንደ እርሷ ሊአስቀጥለው ይችል አለ ብለህ! አሁንም ባለቤቷ ሥራዋን ሁሉ ጠቅልሎ ሲዘጋ ሸኝት ብሎ ጠርቶን እዛ ዉዬ ለምሳ ተጠርተን ገና አሁን መግባቴ እኮ ነው። እንደው ነገሩ አበቃቁ ይህ ሆነ ወይ ብዬ በሃዘን ልክ ስወሰድ ነው የተመለከትከኝ!” መስ በቤተሰቡ የዱብዕዳ ናዳ እንደ ዘነበ ተሰማ ው። “እና ገቢ....ሽ? አይ!” አናቱን ወዘወዘ። “ደህና እረዳት አጊንተሽ ነበር እቴ!” ደግሞ አስተዛዘነ። “ነበር የእኔ ወንድም! ነበር!” ዕንባዋን ደግማ ጠረገች። “እንግዲህ አሁን እዚህ አድርሼ ልጅዎቼን ምን ላድርግአቸው!?” በሰፊው እንባዋ ወረደ። ሣህኑን ወርወር አድርጋ አቀረቀረች። በቀሚሷ እጅጌ ዓይንዎችዋን ጠረገች። “አይ....! አጎደለችው ቤተሰቤን!” መልሳ ወደ ሰማይ ቀና አለች። “አበስኩ ገበርኩ! ነብስዋን ይማረው አምላክ! ገና ከመሞቷ ይህን ስል! ኧረ አፈሩን ገለባ ያድርገረላት! እንደው የልጆች ነገርም ሲታወሰኝ ነው እንጂ ሰው ሞቶ ይህን ማለት ተገቢም አልነበር! እንደው ይቅር ይበለኝ!” መስ በማጽናናቱ በረታ። “አይ ተገቢ ነው! ነብስዋን ይማረው በርግጥ ግን ላንቺ የእንጀራ ጉዳይ አለብሽ እኮ! ነውር አይደለም መጨነቅሽ! እ....” በሃሳብ ሰመጠ። መልሶ አጽናናት። “አይ ኧረ እኔ ከእንግዲህ አልጨነቅም፤ አምላክ አይወደውም። እንደው አስጨነኩህ አንተንም። ኑሮ እንደ እግዚአአብሔር ፈቃድ ይሆን አለ። እጅ አጣጥፎ መቀመጥ በርግጥ የለም። መስራት ይገባ አለ። ምን ይኸው እርሷ ብትታትረው አይደል ከመሬት ተነስታ የናጠጠችው። በመሥራት በመትጋት ነው እዚህ የደረስኩ፤ እናንተ ከእኔ በላይ ዉጭ ሀገርዎች መጓጓዙን ምኑቅጡን ታገኛላችሁ ብቻ በርቱ ትል እና ልጅዎቼን ትመካክርልኝ የነበረው! ከእኛ መንደር አይርቅም የተወለደችበት አይደል እሚሉት። ለሠራ እማ በአየሩ መንገድ አለ። ገንዘቡ አይታፈስ ተሰርቶ

ነው። ለሠራ ካልተከለከለ ደግሞ ወገቤን ታጥቄ እኔም የአቅሜን እንግዲህ ጠላውን አረቄውን ልያያዘው እየአልኩኝ ነው። ሌላ እማ ምን መንገድ አለ መብራቱ? ምን መንገድ አለ ይሆን?"

መስ እንደ ሁልጊዜው ጥርሱን ነከስ እየአደረገ አሰላሰለ። ባነሳችው እራስ መለወጥ ሃሳብ መልሶ ተደሰተ። ተስፋ ያለ መሰለው። በባፎ ከመቅረት ቶሎ ወደ አንድ አማራጭ መመለሱ ጥቅም እና አዎንታአዊነት እንዳለው አመነ። "አይ መፍትሔ ከግል መፈለጉ ከፊ አይደለም በርግጥ!" ቀደም ብሎ የገዛውን የሚስማር ኪስወረቀት አንስቶ ወደ ዉጭ ለመዉጣት ተዘጋጀ። "እስቲ እናወራበት አለን። አንቺም ማሰቡን እና መስራቱን እንጂ ማዘኑን ተወት አድርጊ! ልጅዎቹም እንዳይመለከቱሽ ህፃናትዎች ይፈበሻሉ እና ሃዘንሽን አባርሪ! በይ አይዞሽ!" እህቱን አጽናንቶ ርጋታ ሲመለከትባት ተመለከተ። "እሺ! እኔ እማ ድንገት ትዝ ቢለኝ እንጂ ብለዙም ባዝን ለውጥ የለ። ትልቅ ሰው እንደ አልክው ከማዘን ወደ ማሰብ ቢመጣ እንጂ ሌላው ትርጉም የለውም። በል ሂድ እረጋ ብለህ ስራ አንተንም አስጨንቄአለሁ።" ጨለማ ከመርገም ሻማ መለኮስ! በሃሳቧ መስ ፈገግ ብሎ ወደ ሣህኗ ስትመለስ ትቷት ወደ ሳሎን አለፈ። ልጅዎች በቧልታይ *(ኮሚክ)* እይት *(ሾው)* ትመ. ስር ተሰድረው በማፍጠጥ ይዝናኑ ነበር። ካስቀመጠበት ሚስማርዎች አንስቶ ሳያስተውሉት እየመራረጠ በገባበት ተመልሶ ወጣ። ጓሮ እንደ ደረሰ እና አንድዋን ሚስማር እንደ መታ ናሆም ደረሰ። ልክ ናሆምን ሲመለከት ግን አንዳች የሃሳብ ጠጠር አናቱን ሸነቆረችው እና ክው አለ። የናሆም ሃሳብ ና የእሚ ሃሳብ የተገጣጠሙበት መሰለው። አንድ መምታት የጀመረውን ሚስማር ተወት አድርጎ፣ አሰብ አደረገ። የአንዣበበ እምቅ የዱብዕዳ መከንከን ፈጥሮ አለ። አንድ መፍትሔ በእራሱ መዉጫነት ሊአስመለከት ወደ ቤተሰቡ ዱብዕዳውን ተከትሎ በማሳደድ መጥቶ ከሆነ ሊመረምረው ዓይኖች አጥብቦ ቆየ። ናሆምን በመመልከት እሚን አሰላሰለ። ብልጭታው ትልቅ ሆኖ ልቡን ሲኮረኩረው፣ መዶሻውን ጥሎ ተራመደ፤ ናሆም ሲአየው "መጣሁ!"፤ ወደ እሚ ገሰገሰ።፡

※※※※※※※※※※※※※※※※※※※※※※※※

፳ የሩጫዎቹ ጅማሮ

ጎኅ

ቀደደ። ረቡዕ ገባ። አዲስ ቀን። መስ እና ናሆም በለሊቱ መገፈፊያ ቅጽበት ከእንቅልፍ ወደ ዓለሙ ተመለሱ። በአዲሱ ዕለት ዉስጥ እንዲአደርጉት ጥያቄ ከአለብአቸው በማሰስ መቼ፣ እና እዴት ከሁሉ በምርጡ ሁኔታ መከወን እንደ አለብአቸው ነገርዎችን በማያያዝ፣ መቀናነስ፦ በማስላት፣ አቀዱ። ሰውዎች ዕለት ማቀድ ይከብድ አለ ሲሉ፣ መስ ግን እሚለው ሁሌ ይህንን ነው። “ዕለት ማቀድ ያልለመደ፣ እግዜር በፈቀደለት ሂወት ዘመኑን ማቀድስ እሚችለው እንዴት ነው?” በስሱ ቀኑን ቀድሞ እማይነድፍ ሰው፣ ዕድሜ-ዘመኑ ላይ - ከብዙ ነገዎች ኋላ - ምን እንደ እሚፈጠር፣ ስንት ዘመን ለሂወቱ ቢአገኝ ምን መስራት እንደ እሚአስብ፣ መች እና እንዴት ማግባት ወይም መዉለድ እንደአለበት ወዘተ. ማቀድ አይችልም ማለት ነው። በማስላት ግን ወደ ህይወት መንቀሳቀስ ከሌለ፣ አለመሰልጠን እሚሰኘው ወይም ጥንትአዊ ጋርዮሽ አኗኗር አልተዘለለም ማለት ነው። ዘመንአዊ አኗኗር ግን ከሰው ከወቅት ተከትሎ አርሶ እና ተጋብቶ በዋሻ መኖር ቀላሷ ትትረት ዘላጊ ስኬት ይፈልግበት አለ። ለእዛ እንዲረዳው፣ ሰው ደግሞ በእልፍ መንገድዎች መከሊት ተበታትኖለት ታድሎ አለ። በእማይቆጠር የመነገድ፣ ማስተማር፣ ማምረት፣ መፍጠር፣ መምራት፣ መመራመር፣ ማሳቅ፣ ወዘተ.ዎች ስጦታዎች ለሰው ሁሉ ተሰጥዖ

ተሠጥቶት አለ። እንደ ሰውየው አያያዝ በመክሊቱ መስመር ወደ ስኬት ወደብ መድረስ ተቻይ ሆኖ አለ። ነገርግን፣ ይህ አቅሙ ለሰው ልጅ እንዲታወቀ፣ ለጋ እድሜው ዉስጥ ገና ሳያድግ ፍላጎቱ መጠናት አለበት። በልጅነት እሚገለጥ መክሊትአዊ አዝማሚአ ቅኔ ነው። መማር ቀርቶ ማደግ እንኳ ሳይፈልግ ህፃኑ ወደ ስኬት ተራምዶ አለ ማለት ነው። ነገሩ በተፈጥሮው እንዲቀናው ተልኮለት የመጣለት በሂወት የመፈጠሩ አላማው ጭምር ሊሆን አለ ማለት ነው። ለመምራት፣ መመራመር፣ ሂሳብ፣ ስነልቦና፣ ወዘተ. የተፈጠረ(ች) ነው(ናት)፣ እንደ እምንለው በሙያ ዉስጥ እሚሳካለት ሰው፣ የልጅነት አዝማሚአው ጋር በ አጋጣሚ የተቆራኘ ሰው ነው ማለት ነው። ይህ አዝማሚአ መማር ሲከውን፣ ወጥ ስርኣት እና ምልዓት ይጨምርለት አለ እንጂ መክሊቱን ግን አይሰጠውም። ስለ እዚህ መክሊቱ በሆነው ላይ ጨምሮ የተማረው ሰው፣ የሰገገ ስኬት በቀላል እሚአገኝበት ዙሪአ-ሂወት ይሆንለት አለ ማለት ነው።፡

ለመስ ይህ ወደ ዕቅድ-ጥበብ እሚአመጣ፣ እማይናቅ፣ ልዩነት ፈጣሪ፣ የከባቢ-ገሃድ አገነዛዘብ ነው። ህፃን ሰው ሲፈጠር አዝማሚአው ከታወቀ በ እዛ ጎዳና እንዲዳብር ይደረግ አለ። ጥቂት ከፍ ሲል ግን እሚሳካለት ስፍራ ስለ ሆነ በቀላል የትምህርት ፈተናን ማለፍ አሳክቶ ወደ ሥራ ዓለም ሊገባ ይችል አለ ማለት ነው። አዝማሚአው ዉስጥ ግን ቀድሞ በማጥናት ትልቅ ኢላማ ከአስቀመጠ ይሳካለት ዘንድ ተፈጥሮ አብራው ታሴርለት አለች። ትደግፈው አለ ች። መክሊቱ አይቀበርም። መክሊት ለ መግለጥ ደግሞ ከልካይ የለም። ግን ከልካዩ ለመክሊቱ መሳካት አለማቀድ ነው።

አደግ የአለ ሰው፣ ለታዳጊዎች እሚደላአቸውን ፈልጎ ማግኘት አለበት። በምን መጨረሻ ልጁ መሄድ እንደ እሚፈልግ ማጥናት ግዴታው ነው ማለት ነው። ልጁ አድጎ እንዳይባክን እና እንዳይራገም፣ ለግል እና ጋራ እሚተርፍ እንዲሆን መነሻው የልጅነቱ መክሊት አፈላለግ ድጋፍ ስለ ሆነ ይህ ግዴታ እምቅነቱ ጽንፍየለሽ ነው። በ እዛ ዉስጥ ደግሞ ሲታለፍ፣ ዕቅድ ሂወቱን ታሰምርለት አለች።፡

በቀረ፣ አለማቀድ ማለት፣ በንፋስ እንደ እሚወዛወዝ አየር፣ በመባከን ሆኖ፣ የሂወት ጎርፍ ያጋጨኝ ማለት ስለ ሆነ፣ ያ ደግሞ አለመሰልጠን ነው እና አለማቀድ ማለት ይህን የ ሂወት ቅኔ አለመግለጥ ነው ብሎ ያምን አለ። ይህ ግን ብዙዎች እሚጠሉት ጥቂትዎች እሚአከብሩት ቅኔ ነው። በ እዚህ

ባህል መስ በ አሰበው ቁጥር እንደ በገነ ነው። ለ ምሳሌ *የ ስደተኛው ማስታወሻን* ሲአነብብ፣ መስ አንድ ምዕራፍ ላይ ስደተኛው ግለ-ታሪክ ሲአጋራ ነጋዴ ለ መሆን ወደ ድሬዳዋ 500 ብርዎች ይዞ ወጥቶ በማህበረሰቡ በ ወል የመጫወት መስተንግዶ ተማርኮ በ መዝናናት አሳልፎ ባዶ እጁን ከወጣበት ወደ ደብረዘይት እህቱ ቤት እንደ ተመለሰ ተረከ። ከእንግዲህ ሂወት በ ወሰደችኝ ለ መሄድ እንጂ በግል ዕቅድ ለመኖር ማቀድ ተውኩ ይል እና ወጉን ይዘጋ አለ።፡

መስ ከፉኛ ኮንንኖት አለፈ ው። አንድኛ ከመሬት ተነስቶ ከአንድ ጫማ ጠራጊ ጉራጌ በቀረበለት ሃሳብ ብቻ እንደ ፌራሪ መኪና በመፍጥነት ተነድቶ ወደ ድሬዳዋ ነጎደ። በስማበለው! ሁለትኛ ከ አቀደ፣ አንድ ተኩሶ አንድ መግደል ሁሉ ላይገኝ ይችል አለ፤ ሂወት በአንድ ሙከራ አንድ ሙሉ ሽልማት መርኅ ወይም ቀመር አትሰራም። እና ደጋግሞ በመሞከር፣ ከዉድቀቱ በዳግ-መማር፣ የተቀበለአቸውን ምክርዎች ደግሞ አላከበረም ነበር እና በማክበር፣ ወጣትነቱ እንዳያጠላበት እና ዘለአለም ወጣት ስለ እማይሆን ነገ እንደ ድሬ ወጣትዎች ለመዝናናት ብቻ እሚፈልግ ሳይሆን አንድ ነገር ለማሳካት እሚፈልግ እንደ ሆነ በማብሰልሰል፣ ምራቅ በመዋጥ፣ ከዕለት ተደስቶ በቀለለ መንገድ ከመቅጨት በዘለለ ዝግጅት እና ፍላጎት ወደ ፈለገው ንግድአዊ ፍፃሜ መመለስ ነበረበት። በባዶ መነሽጥ ብቻ ስኬት የለም። ለንግድ ሄዶ፣ ስቆ ተዝናንቶ ስለ ተመለሰ በቃ ሂወት በአቀዷት መስመር አትራመድም ብሎ በተቀደደለት መፍሰስ ሞኝነት ነው።፡

በጥሪ ማብላላት እና ማጥራት፣ በሰከነ ጥናት እና ምርምር፣ ንድፍ እና ዕቅድ፣ ከእሚገኝ የበረራ-ትግበራ *(ፓይለት ሮሊንግ አዉት)* ደግሞ በመፈተን፣ በስፋት በመታገል እንጂ ከመሬት እሚለቀም ስኬት የለም። ስደተኛው የአልተገለጠለት፣ ሌላዎች በድሬዳዋ የሞቀ ማህበርአዊ አኗኗር እንዲሁም ግልአዊ ኑሮም፣ ስኬትን ከንግድ እንደ አገኙ ነው። አብረውት እየተሳሳቁ አሳምረው መነገድ እንደ እሚችሉ ማስተዋል ነበረበት። የጠቀሰው በቀለ ሞላ እንኳ ከ ዜሮ በ ትግሉ ተሳካለት ነበር። ማለትም፣ በሰመጠ ትግል እንጂ በአንገትበላይ ጥረት ምንም የለም። ይህን አስተውሎ መስ “የዚህ ደራሲ አንድንድ ወግ ድንቅ አንድአንድ ወግ ደግሞ ዉዳቂነቱ አይጣል ነው። ማን ይሙት አሁን እንደው ይሄ የ ትልቅ ጭብጥ ትረካ ነው!?” ብሎ በጭብጡ የ ኩነና ሃሳቡን አዘምሞበት ነበር። “ነገርግን

አተራረክ ስልቱ እና መብቃቱ በበረዶአማ ክረምት ሲንቀጠቀጡ ድንገት እንደ አገኙት ተንበልባይ እሳት ዳር፣ ነብስ አሟቂ ነው። ማር እና መርዝ!" በማለት ሙሉ ትችቱን አቅርቦ ነበር።

መስ በስልጡን አኗኗር ሰው በማነጽ አንድ ትዉልድ መቀየር አለበት። ከአልሆነ መሰልጠን የለም። ትዉልድ እሚቀየረው ደግሞ በአንጎል ህፃንዎች በአንድ ዘመን አድገው ከተረከቡ ነው። በህብረት እና መርማሪነት የስልጣኔ ፈር ተቀድዶ ከተሰጠአቸው እሚአሰፉት እነ እርሱ ናቸው፤ ብሎ ይሟገት አለ። የሃዲስ አለምአየሁ ፍቅር እስከ መቃብር እንደ ምርጡ ባይሆንም ከሁሉ ተወዳጅ ልብወለድአችን ሆኖ እሚነግረን አንድ ቁምነገር ህፃንን ገና ሲወለድ ስለ ማሰር እና ሂወቱን ስለ ማበላሸት ነው። በዛብህ በስእለት ልጅነቱ እማይፈቅደው እና እሚሸሸው ሂወት ተሰጥቶት ቤተሰቡም *የ ወላድ መካን* ተብሎ፣ እርሱም *የ እማይበላ ፍሬ* ተብሎ፣ በማንኩሳ ተተርቶበት በሰቆቃ አኗኗሩ እስኪቋጭ ድረስ በከፍተኛ ቤተሰብ መጥላት ሆኖ በርሮ የጠፋው፣ ሰብአአዊ ነፃነት እና እንደ አሻው በተፈጠረለት የመክሊት መስመር እራሱ እንዲአድግ ስለ አልተደረገ ነው። ይህ ትልቅ የወል ድንቁርናአችን ጥንት ቢተረከም ገና ሥር አልያዘም ብሎ የአምን አለ። ሀበሻ ይህን የህፃንዎች፡- የአስር ምናምን ዓመትዎች አልፎ ወጣትዎች፣ ትልቅነትን ይዘነጋ አለ። ህይወትን አርዝሞ በማቀድ እሚአይ ስለ አልሆነ ልጅዎቹን በብሩህ አስተዳደግ እሚይዝ አይደለም። የእራሱም አኗኗር እንደ ስደተኛው ወደ ነፈሰበት ነፍሶ ወደ ተመለሰበት ተመልሶ በስደት እና ፍልሰት ሲባክኑ መገኘት ነው። የልጅነት ዘመን ዕቅድ መጥፋት የአድጎ ስደተኛነት ሂወት ቀጠሮ ነው። በሃገር ነገን መሳል እና ለእዛ ነገ መድረስ ግን የሰው ሁሉ የጋራ ጉዳይ እና በግል መክሊት መንቦግቦግ የማዕዶት *(ትራንስፎርሜሽን)* ብቸኛው መንገድ ነው። ይህ የመስ ሃሳብ ከብዙ ንዑስ ልማድዎች ወደ አንዱ ወደ ዕለትን ለሰው በተፈቀደ መጠን መቆጣጠር ፍልስፍና አድርሶት አለ። በማቀድ መታሰር ወይም መጨነቅ የለበትም። በማቀድ አይኖርም እና። ሰው በመተግበር እሚንቀሳቀስ ም ነው እና። ስለ እዚህ፣ ሁለቱ መታረቅ አለብአቸው። የዕለት ዕቅድ ማለት ይህን አድርጌ ልገኝ ከ አልሆነ ግን ልሙት እና ልገኝ አይደለም። በስስ ቅኝት የአዋዋል ክስረት እና ብስጭት ወይም ከአቅም በታች መኖር እንዳይኖር መሞከር ማለት ነው። ሂወትን ሳይሆን፣ አዋዋልን ሳይሆን፣ ዕለትን ሳይሆን፣ እሚከወን አብይ ነገር አስሶ ስኬትአማውን አተገባበር አሰላስሎ መነሳት

እና በሂደት ደግሞ እየአሰሉ ዳግ-መንደፍ *(ሪ-ፐላኒንግ)* እና መንቀሳቀስ ነው። ይህ አዋዋል አዘማኝ፣ ድካም እና በአዋዋል መሽወድ ማባረሪአ ነው ብሎ ስለ አመነ ለናሆም የአስተማረው እና የአወረሰው አንድ የትልቅ መሆን ግዴታው ማጣጫ *(ሴት ኦፍ)* ነበር። በሃልዮ ልዕልና ለእሚተማመን በእርግጥ ምስጢረ ዕቅድን ማስተማር መቻል ትልቅ ቅርስ ማስረከብ ነው። ከተቀባይ ሳይሆን ከሰጪ ሚዛን፣ የስጦታ ምዘና ይደረግ አለ። ብቻ በዘፈቀደ ዐብይ ተግባርዎች ጋር መጋጨት እና መዉደቅ እንዳይኖር በማድረግ ናሆምን ስለ አሰለጠነ ደስታው ትልቅ እና እርካታው ተገቢ ሆኖለት ነበር፡፡

በ መኙታ ላይ ሲወጡ፣ እነ ናሆም በጀርባ መተኛት ምርጡ መንገድ እንደ ሆነ በመስ ተምረው ለምደውት ነበር። ስለ ወታደርአዊ ንቃት ሳይሆን ለህይወትአዊ ጥበብ ነው በማለት መስ ፊት ሳይሸፈኑ በጀርባ ተንጋለሎ መተኛቱን ሰበከ። በስዉር ስነልቦና መጎዳት እንዳይኖር አስቻይ ነው በማለት አሳመነ። ባይስማሙም፣ እሚ አግዛው፣ ተሸፋፍኖ እና በተለየ በደረት መተኛት በፊት ገጽታ የማፈር በስዉር ሂወት ሰርሳሪ ጎንዮሽ-ተፅዕኖ አለበት በማለት ስትደግፍ ሁሉም ቢአንስ እስኪአንቀላፉ በጀርባ ተንጋለሎ በፊት ለዓለም በመተው ይተኛ ነበር፡፡

በማለዳ ሲነቁ ቀለል ያለ አኗኗር እና አተኛኘት ስለ ለመዱ ትልልቅዎቹ በጀርባ እንደ ተንጋለሉ መንቃት ለምደው ነበር። እንደ ሁልጊዜው ናሆም ሲነቃ፣ ረቡዕን ሲቀበል፣ አብሮት በኮሽታ እሚባንነው መስ ነቃ። ፈገግ ተባብለው ሰላምታ ተቀያየሩ። ናሆም አንጠራራ። ወደ ጣሪአው በመመልከት ልማድን አስኬዱ። ብዙም ጭንቅንቅ የለም። የድንጋይ መሰብሰብ ዕቅድ ነበር። ጊዜው ደግሞ ልክ ቀጣዩ አሁን ነው። ሁለቱም ተያዩ። ፈገግ ብለው በወል ዕቅድ ስለተጣጣሙ፣ ወደ ቀጣይ ገሰገሡ። ከእዛ ጀርባ ግን መለያየት አለ። የመስ ዕቅድ ወደ ገበያ መዉጣት ቢሆን ብሎ አሰበ። ናሆም ደግሞ ሰሞኑን የደረሰበትን ሃሳብን አንድ ክፍሉን ለመስ አስረክቦ ቀጣዩን ለመከወን እሚአደርገው ጉብኝት ስለ ነበር ያንን አሰበ። ከማሕበር ጓደኛዎቹ አንዷ ሡብለ ጋር ደግሞ ለቅጽበት መገናኘት አለበት። አንድነት ሁለቱን ጠመረ። *'ከቀትር ኋላ በአንዱ ሰዓት የአንን ማድረግ፣'* ጧት ቤተክርስትያን መሄድ ስለ ሌለ አመቻሽቶ ወደ ሰርክ ጉባዔ በመሄድ

ደግሞ ሦስት ወፍዎችሠ በአንድ ድንጋይ ሊመታ አሰበ። መስ መሰል ቀኑን ሳይሆን የቀኑን ጥያቄዎች ሰብስቦ በመሰል በላጭ አመቺ ዕቅድዎች ጉዳይዎቹን ሰድሮ ከ አልጋው ቀና አለ። *'እነ ቢግ...'* ናሆም አብሮት ወረደ እና ብሩን በማንቃት፣ ገና ስለ አልነቁ የተጫኑበት የእነባቤን እግር መቅጣት ሳይችል አብሮአቸው ወደ ዉጭ ወጡ።፡

መስ በአካል እንቅስቃሴዎች ታጅበው እንዲቆዩ ጠይቆ ከጊቢው ወጣ። “አንድ አስር ደቂቃዎች ብቻ ዘግይቶ ወደ ቀኝ መንገድ ኑ እና እንገናኝ” ብሎ ወደ ቀጠሮው ሄደ። ብሩ ግን ብዙም በአካል ማብቂአ እንቅስቃሴዎች እሚሳብ አይደለም። “እስኪ ሁሌ እምትፈጉት ምን እንደ ሆነ አሳየኝ።” ብሎ በቀላል እጅዎች ማወናጨፍ ብቻ ጀመረ። ናሆም ብሩ ፊትለፊት በድንገት አየር ላይ ተገልብጦ ወረደ እና ቆመ። ብሩ ተደመመ። ወደ ኋላው ዞር ብሎ ሊመለከተው ሲል ናሆም ወደ ቀደመበት ስፍራ ወደ ኋላው ደግሞ ተገለበጠ እና በደግ ቅልጥፍና መልሶ ቆመ። “ሳላሟሙቅ ነው። አደጋ እንዳይገጥመኝ!” እጅዎች በተለመደው እንቅስቃሴአዊ ደንብ ማሽከርከር እየጀመረ በፈገግታ መለሰለት። ብሩ በአየው ተደነቀ። “እና የሁሌ ጧት መነሳትህ ሽልማት አለው እየአልክ ነው?” በወንድሙ ብቃት በመደሰት ፈገግ ብሎ ጠየቀ። ናሆም “የጧቷ ወፍ ትሉን ትበላአለች!” በማለት ወደ እግርዎች መለጠጥ ደግሞ ወረደ። ብዙም ሳያሟሙቅ ለብሩ የተለያዩ የእግር ምት ቅጥዎችን አስመለከተው። በቅልጥፍና እና ትጋትአማአዊነት *(ኮሚትመንት)*፣ በወሳኝነት እና ንቀዓት፣ በምትዎቹ ትርዒት ሲንቀሳቀስ ብሩ እየተደመመ ቆሞ ተመለከተ። ወዲአው ሳያስቡት መስ በተከራየው አህያ ከቤቱ ለአመል የአክል ቆም በአሉ የአጥር እንጨትዎቹ አጠገብ ቆመ። “ቆያችሁ! ኑ እንጂ ቶሎ!” በአህያው ልሂድ ትግል ሆኖ ጠራአቸው። ሲቀርቡት የአህያ ልጓም ጨብጦ ከጀርባዋ በጎማዎች በቆመ ጠረጴዛ ጋሪ ላይ ተቀምጦ ነበር። ተከትለውት መራመድ ጀመሩ። “አብረህ ብትቀላቀለን ይሻል ነበር” መስ የብሩን ሁኔታ ከወንድምአማችዎቹ ያቋረጠው ወሬ በመገንዘብ ጠየቀ። “ብዙም አይመስጠኝም ጧት ነቅቶ መድከም! ቤተእንቅስቃሴ *(ጂም)* አንድ ሰሞን እገባአለሁ እሚል ዕቅድ እንኳ የለኝም እንኳን በወታደር ልሰለጥን” የብሩ ነገር እርጋታ እና መቀመጥ እንጂ በእንቅስቃሴ እምብዛም እሚማረክ አይደለም። “ነገርግን ስትሮጡ እከተል አለሁ። ትንፋሼን ለማበርታት አልጠላም።” ብሩ ይህን ሲል ለመፍጠን እንዲችሉ መስ ከአህያዋ ጀርባ

ወርዶ መራመድ ጀመረ። “በሳምንት ሁለቴ ከተማዋን ለመዞር ተዘጋጅ!” ናሆም መለሰለት። ብሩ ተስማምቶ በፍጥነት እንዲጓዙ አሳሰበ። ብዙም ሳይርቅ ወደ ተባለው ስፍራ ደረሱ። ጫካው መግቢአ እሚባል ቦታ ጥቂት ዛፎች አልፎ ተባ በአለ ቦታ ብዙ ድንጋይዎች ነበሩ። ዉርጩ አየል ያለበት ስፍራ ቢሆንም በቀራጥነት ስሜት በአህያው ጋሪ ድንጋይዎቹን በመጫን ተጠመዱ።፡

ብሩ በለበሰው ቀጠን ያለ ሰማይአዊ ኮሌታአልባ ቲሸርት መናደድ ጀመረ። “አየሩን አልቻልኩትም! በስማአም! እንዲህ ይበርድ አለ እንዴ?” በብዉርጩ መብዛት ፊቱ እስከ ተጋለጠው የደረቱ ጫፍ ድርስ ሰርስሮት ገባ። የ በለጠ አትኩሮት በእራሱ እንዲአደርግ ይህ ህመም አገዘ ው። በህመም እሚከሰት የዓሙን መናቅ እና ወደ ግል ብቻ የማተኮር ምስጢር እየደነቀ ው ጥቂት ቆየ። ናሆም ያነሳ ው ድንጋይን ሊወረውር ሲቃረብ ድንገት እርሱ ወርዉሮ ሲዞር ተጋጩ። ድንጋዩ ቢአመልጠው ም ጉዳት አልደረሰም። ተጋግዘው ጫኑት እና ብረጀ እጅዎቹን አምቆ በ ሰራው ክፍተት ግን በ አፉ ወደ ዉስጡ በ ስሱ እየነፋ እራሱን ሞቅ አደረገ። ናሆም ም ዉርጩ ተሰምቶት ነበር። ግን ስለ ለመደ ው ብዙም አይከብደውም። አንድ ሁለት እንደ ተመላለሱ መስ ትልቅ ድንጋይ ተሸክሞ “የጎዋአዊከተማ ተማሪ ው ዞር ዞር!” ሲለው ብሩ በቅጽል ስለ ተጠራ የደስታ አንዳች ስሜት ወረረው። እስከ አሁን ብዙም ያልደነቀ ው ቅጽል አሁን ግን ደስታ ሰጠው። ከብርዱ መሠርሰር በጫወታ ለመዉጣት ፈለገ። ይህ የስነልቦና ጉዳይ ነው በማለት ሊአጤነው አሰበ።፡

በከፍተኛ ጉልበት ፍቅር እና አንድነት ጨምሮ ብርዱ ተረስቶ በመጫወት እና መሳሳቅ ተጠመዱ። በጫወታ ዉስጥ ግለኝነት እና ቁጥብነት ቀነሰ። መደሠት እና አብሮት አየሩን አሞቀው። በእሚአነሳ እና ለመጫን በእሚታገለው ሲስቁ እና ሲዝናኑ፣ በድንጋይዎቹ ክብደት እና መጠን ሲሳሳቁ ሳያስቡት ሥራው ተሰራ ዉርጩም እንደ ወረረ ቢሆን አቅሙ ግን በማህበርአቸው መሞቅ ተቀነሰበት። ብሩ በተለየ ፊቱ ደነዘዘበት። በጫወታ መሀከል ይህ ስሜት ቦግ ስለአለበት “ፊቴን ልሰማው አቃተኝ” በማለት ፊቱን አሻሻ እና እሚሰማው እንደ ቀነሰ አሳወቀ። “አቤል ተስፋዬ፣ አንቺ ጎን ስሆን ፊቴ አይሰማኝም እንደ አለው!” “በት አይ ላቭ ኢት! ኦ ዎ ዎ በት

አይ ላቭ ኢት!" በማለት ብሩ በ ደስታ መዝፈን ጀመረ። መስ ጨዋታው መሞቁ እርሱንም አስገደደው። መሰል ትልቅ ድንጋይ በመጫን ዞር ብሎ ብሩ እና ናሆም ጎን በመሮጥ ደረሰ። "በአማርኛ ዝፈኑታ።" በማለት መለሰ። ብሩ እየተዝናና ትርጉሙን አዜመ። "ካንቺ ጋር ስሆን ፊት አይሰማኝም!" ናሆም ተቀበለ ው "ግን ወደድኩት! ግን ወደድኩት!" መስ እሚአቀውን ጥቂት የእንግሊዝኛ ዘፈን ሥበራ *(ብሬክ)* ዳንስ ሰዉነቱን ወዲህ-ወዲአ በ መሰባበር አስነካ ው። እነ ናሆም በ ጨዋታው መድመቅ ተጠርገው በከፍታ ሳቅ ጫካውን አናጉት። የ መስ ጥረት ቅን ቢሆንም ገና ስለ አልጠነከረ አስቂኝ ግን ነበር። በዘፈኑ ፍቺ እሚፈጠር ክፍተት እየአስፈገገአቸው በጨዋታአቸው ተቀራርበው በደስታ መጫኑ ተጠናቀቀ፡፡ ሳያስቡት በጨዋታ ታግዘው ወዲአው ብዙ እንደ ጫኑ ሲአስተዉሉ ብሩ "የጭጋግአማ አየር አዚም!" በማለት ሁኔታውን ደመረ፡፡

ለመመለስ ሲነሱ ፀሐይ የላከችው ጨረርዎች በእረኛጅም የዛፍዎቹ አናት አርፎላት መታየት ጀመረ ች። አህያዋን አዙረው በመመለስ ሲአቀኑ ብሩ ከወትሮ በተለየ ዝምተኛ ስብእናው ተሸቀንጥሮ ወደ ጨዋታ ገባ። እጅዎቹን በቋሚነት አጣምሮ በአፉ ትንፋሽ እየአሞቀ ጠየቀ።

"የገጠመን ቀዝቃዛ አየርንብረቱ ቋሚ አኗኗር እምንከውንበት ቢሆን ከፍተኛ የአኗኗር ለውጥ ይኖረን ነበር አይደል?" በሃሳብ ማንሸርሸር እንደ እሚደሰቱ ስለ እሚአቅ ደግ ጥያቄ እንደ አቀረበ አልተጠራጠረም ነበር እና ልበሙሉነት ተሰማው። ናሆም ዉርጩን በደስታ እየአስተናገደ ለመመለስ ያንገቱን ዉስጥ በአጠነከረው ትንፋሽ ጠራረገ። "በቀዝቃዛ ሃገርዎች እሚኖሩ ከእኛ በላጭ እድገት እሚአስመዘግቡት ለእዚህ ነው! የአየርንብረት በቋሚነት ወደታች መዉረድ እና ዜሮን መጠጋት ለማህበረሰብ መጫወት፣ ማሰላሰል፣ መዝናናት፣ መቀራራብ፣ አብሮነት፣ እሚአግዝ አይነተኛ ግቤት ነው። በከበደ አየር ንብረት ሰው የመኖር ፍላጎቱ በበለጠ ይፈተን አለ።ከእዛ ደግሞ ጠንካራ ምላሽ ይሰጥ አለ። ይህ የማደግ እና መመራመር ጥበብን ይፈቅድለት አለ።" "ጥሃት. (ጥቅል ሃገርአዊ ምርት = ጂዲፒ) አይነተኛ ግብአት ነው በለኛ!" መስ በመደመም አከለ። በአቀረበው ማብራሪአ እዉነት እንዳለ ለአመነ የማወቅ ስሜቱ ከፍተኛ ነበር። ናሆም ስለ እዚህ ማብራራቱን ጨረር በመናፈቅ እጅዎቹን በአየሩ ጫፍ በመላክ እየሞከረ ቀጠለ። "ገና ከፍተኛ ተማሪቤት ስንገባ እኮ ተምረን ነበር። ናትናኤል ካርፔንተር እሚሰኝ ስነምድርኛ *(ጀግራፈር)* በምድር

ዋልታ እሚገኙ በቀዘቀዘ አየርንብረት የተነሳ አሳቢዎች እንደ ሆኑ እኛ ወደ ታች ንፍቀ ክበብ እምንገኝ ግን እንደከሰርን ተናግሮ ነበር። ችግሩ የአየርነብረት ጉድለትአችንን እንዴት ተከተን እናሸንፍአለን ነው? ስነምድር ትምህርት ከዉጭ ሰርቀን ያንን ድንቅ መረጃ አገኘን። ግን እንዴት ጉድለትአችንን እንያዘው በእሚለው የእኛ ጉድለት ተጠንቶ በእነ እርሱ ስርአተትምህርት ስለ ሌለ እሚአጠና ስለ አልሆንን ዘልለን እምናልፈው ሆነ። አንድኛ ብንወጣ እንኳ የማህበረሰብአችንን ችግር ከመፍታት ይልቅ የዉጭ ሃገር ትምህርት በክሂሎት ስለእምንወጣ ዉጭ ሃገር ሄዶ እሚአስተምር ወይም እሚቀጠር ምሁር ብቻ ነው እየደፈረን ያለነው። የእነሱን ትምህርት አጥንተህ እነእርሱን እንጂ እኛን ማገልገል አትችልም።” መስ በሃሳቡ ከንክን አድርጎ የእዉነታው ነገር ገረመው። ባያስተዉለውም ይህ በእርግጥ ትልቅ አጋጣሚ ነው። እነ እርሱ ሲሰለጥኑ እንኳ አንድ መርማሪ አንድ ቀን በመከራ ተፈልጎ መጥቶ ትምህርተጉባዔ *(ሌክቸር)* ሲአቀርብ ከውጭ ሃገር አስተማሪነት እንደ መጣ እና በአጋጣሚ እንደ እሚአስተምር ተናግሮ ነበር ንግግሩን የከፈተው። ምሁርዎች በእርግጥ በየሃገሩ ዞረው ማስተማር እና ማገልገልአቸው በጥናትዎች ቀርቦ በይፋ በመደበኛነት ስለ እማይሸከረከር እንጂ ከፍተኛ የሃገር ፍሬጉዳይ ነጥብ ነበር። በናሆም ሃሳብ ብሩ ጥያቄ የገረመውን ነጥብ ለማረጋገጥ ያከል አከለ። “እና በቀዝቃዛ አየር ንብረት ብንኖር ኖሮ የማደግ አቅምአችን ይጨምር ነበር?”

እቤት ደርሰው ጓሮ ድንጋይዎቹን አራገፉ። በአስር ደቂቃዎች ጉዞ በመመለስ ዳግመኛ ለመጫን ወጡ። ናሆም ሃሳቡ ጋር ተመለሰ። “በ ከባድ አየርንብረት ብቻ የእሚረጋገጠው ነገር የሰውዎች መተባበር፣ ጨዋታ መፈለግ እና መቀራረብ ነው። በሂደት ደግሞ የአየርንብረቱን ተጽዕኖ ለማሸነፍ ፈጠራዎች የመከወን አቅም ማዳበርን እንደ እሚጋብዝ ነው። በእርግጥ፣ ሌቋሆ. (ሌላ ሃቂትዎች ቋሚ ሆነው) ይህ ብቻውን የማህበረሰብ ለውጥ ልዩነት አንድ ሃቂት *(ፋክተር)* ነው። ቢአንስ ስብእናህን ይቀይር አለ። ቀና እና ተጫዋች ከ አልሆንክ በአየርንብረቱ የተነሳ ደግሞ መተሳሰብ እና መተዛዘን ከአልጀመርክ ሰውነት አየደሰማህም። ስለ እዚህ ስብእናህ ይሻሻል አለ። ቀናአወከ እና ማህበርአዊ ትሆን አለ። አስተውል፤ በእዛ ስብእና ዘላለም መኖር ትገደድአለህ። ስለእዚህ ስራ እና ትምህርት ስትከውን በቀና እና አሳቢ አንጎል እምትከውን ነህ። ይህን ደግሞ ከ እኛ

አንፃር እየው። በ አየርንብረት የተነሳ ሃገሩ አንድ ነገር አጥቶ አለ። መደበኛ ዝናብ በ አመት አንዴ ድሮ ድሮ ደግሞ ሁለቴ ይዘንብ አለ። ታርሶ አመቱ ይገፋ አለ። አዲስ ነገር የለም። ይህ ዘለአለም ነው። ግን አየርንብረቱ በአስጨነቀህ ቁጥር የመኖር ፍላጎትህ ከሰነፍነት ወደ ከበዝነት ያገባህ አለ። " መስ ሃሳቡ ሲገነባ ማገዝ አስቦ "የጨነቀው እርጉዝ ያገባ አለ እንደ እሚባለው ማለት ነው።" አለ። ናሆም በአዎንታ እራሱን ነቀነቀ እና ቀጠለ። "ስለ እዚህ በብልሃት እና ባለመናቅ ተትትኖር አለህ። አስተውል ይህ አየር ንንረት እሚአስተሳስር እና እሚአስተባብር ነው። ማንም በአስጨናቂ አየር ንብረት በግሌ እኖራለሁ አይልም። በከፍተኛ መተሳሰር አንድ ከአልሆንክ ይህን ጉድ በቋሚነት አሸንፈህ አትኖርም። ስለ እዚህ ለስብእና ማደግ እና ለቀናአዊነት፣ ለአንድነት መንፈስ እሚአስተሳስር ነው።" ናሆም የሰጠው ሃሳብ ጽንሱ በብሩ ምናብ ገባ። በስምጥ ደረጃ የተገነዘበው መሰለው። "ስለ እዚህ ብዙዎች ሰሜን ንፍቀ ክበብ እሚገኙ በአየርንብረት መከፋት የአኗኗር እዉነታአቸው ስለ እሚነካ በጠንካራ መልስምት ይወጡት አለ ማለት ነው። በእየአመቱ ብዙ ንብረት እና ነፍስ በብዙ አየርንብረትአዊ ጥፋት እሚአጡ ናቸው። ነገርግን ሁሌ እሚአልፉት ነው። እኛ ጋር አንድ ጊዜ ልጅ እያለን ሲወራ እማስታውሰው ድሬዳዋ ጎርፍ ገብቶ ጥቂት ሰውዎች ገደለ ከመባሉ በአሻገር ምንም የአየርንብረት አመትአዊ ትግል በዘመኔ እንደ አየሁት ከሆነ አይቀርብብንም። ድርቅ ደግሞ በብዙ አመትዎች ጀርባ ሆኖ እሚከሰት ነው። በቂ ስብእና ለመለወጥ ከፍተኛ እና ቢአንስ ቋሚነት ስለ ሌለው አልተገዳደረንም ስብእናችንን አልቀየረውም፤ ቢአንስ ከእዉነታው አንፃር። ብቻ እሚደንቅ ነው። እዉነትም ክረምት ሲገባ እኮ በቆሎ እሸት፣ ቆሎ መቁላት እና ከሰል አያያዞ ብቻ በመሰብሰብ ለመቀመጥ እንገደድ አለን። በዓመቱ ይህ ለእረጅም ጊዜ ቢቆይ አኗኗርአችን ብልህ ይሆን ነበር። ያለ ምክንያት መዉጣት እና ጊዜ ማባከን የለም። አኗኗር በመዝረክረክ መሆኑ ይቀር አለ። ህዋስዎች ቅዝቃዜ እየኮመኮሙ በከፍተኛ ሰው እና አብሮት መሞቅ በ መልመድ ጥበበኛዎች መሆን እንለምድ ነበር። ልዩነቱ እሚደንቅ ነው።" ብሩ ተገርሞ ከሌላ ጊዜዎች በላቀ በሃሳብ ማንሸራሸር እና መመካከር ተሳተፈ። መስ በሃሳቡ መጥለል እንዲደርስ ፈልጎ ቅድም ወደ ተነሳ ው ከንካኝ ነጥብ ተመለሰ። አህያዋ በዝምታ እንደ ሆነች በማድመጥ ሆና የቀደመ ቦታ ላይ ቆመች። ድንጋይ መሰብሰቡን እየተያያዙ መስ ሃሳቡን አነሳ። "እና የእምትሉት ሁሉ የተጠና እና የተማርአችሁት ሃቅ *(ፋክት)* ነው። ግን ይህ ሃቅ በስነምድር አስተምህሮት ዉስጥ ስነምድርአዊ ስነልቦና

ወይም ተጽዕኖ ስር ተምራችሁት አለ። ግን በእኛ ሃገር ከፍተት አንፃር ምን ተማርአችሁ?" ጥያቄው ይህ ከአልሆነ ጉዳዩ ጉንጭአልፋ እንደ ተባለውም ለውጭ ሃገር አገልግሎት እሚረባ መማር ብቻ እንደ ሆነ ስለአመነ በጠየቀው መልስ መፍትሔውን እንደ ጠብቆ ሃሳቡን ሰነዘረ። ናሆም እና ብሩ በመተያየት የተማሩት ግልጥ ነገር እንደ ሌለ አረጋገጡ። ፈገግ ተባባሉ። ብሩ መናገሩን ቀጠለ። "ለእኛ ሃገር ይህ ትልቅ ስነልቦናአዊ ጥቅም ብቻ ሳይሆን ብዙ ሃገር አንቂ፣ አንድነት ፈጣሪ፣ አፈቃቃሪ፣ ጉዳይ አልተያያዝንውም። ለ ምሳሌ የነቢበ-ሴራ *(ኮንስፓይሬሲ ቲዎሪ)* እንደ እሚለን ከሆነ፣ በመስከረም አስራ አንዱ የ ተዓግ. ጥቃት የቡሽ አስተዳደር በአዉቆታ አደጋውን በመፍጠር ሃገርአዊ ስሜት ሲአሽቆለቁል ለአንድነት ማብሰራራት እንደ ፈጸመው ይነገር አለ። አሜሪካ ሃገርአዊ ስሜቷ እንዲንበለበል ጠላት ተፈጥሮ ሰው እማይዘነጋው ነገር ተደረገ። ይህ ህዝቡን ዳግም አፋቃሪ እና አሰባሳቢ - በመንፈስ አንድ አድራጊ - ነው ይባል አለ። ብቻ ህዝብ በአየርንብረት ብቻ ሳይሆን በአንድ ትርክት አንድነት እና ህብረት እንዲይዝ ይደረግ አለ። ለ ምሳሌ ትግሬዎች ወይም ቢአንስ ህዋሃት አማራን ልጅዎችአቸው እንዲጠላ በፈጠራ ታሪክ አትግተው እሚአሳድጉ እንደ ሆነ ይነሳል። ኦሮሞ ደግሞ አማራን እንዲጠላ እንዲሁ ትርክት ወይም ፍች ፈጥሮ ማቃረን ይታሰብ አለ ይባል አለ። በእዛ ህዋሃት ህብረት በ መሰበር ቀላል ሃገር" ናሆም በተማረው ቤተክህነት ትምህርት እገዛ በመጣለት ሃሳብ ማገዝ ፈልጎ "እርስ በእርሱ እሚለያይ አይጸናም እንደ እሚለው መጽሐፍ ቅዱስ" በማለት አገዘ። ብሩ ተስማምቶ "አዎን" አለ እና ቀጠለ። "በአጭሩ ሰውን በማህበረሰቡ አባልነት እና ተገቢ እና ተፈላጊ መስራችነት አካትተህ፣ ወደ ፊት እንጂ ወደ ኋላ ወይም ወደ ጎን እንዳይመለከት የጨረቃ ማሰስ እንኳ ኅዋአዊ ጠላትነት መመስረት ባይሆን የከፉ ጎረቤት ሃገር መጥላት - ለ ምሳሌ ግብጽ - ወይም አንድ አላማ ፈጥረህ ህብርአዊነት አስምረህ አንድነቱ ማበብ እንዲችል መስራት አለብህ። ይህ ከአየርንብረት መከፋት አስተባባሪ ጥቅሙ ከአመለጥክ በተለይ እምትከውነው አንድ አማራጭ ነበር። አየር ንብረት ከአላስተባበረህ መተባበር እንድትችል አንድ ትርክት መፈልሰፍ ይገባ ነበር።" ናሆም መጨመር ያለበት ሃሳብ ላይ አተኩሮ ማከል ተያያዘ። ድንጋይዎች ተከምረው በአህያዋ ጀርባ ዳግመኛ ስለ ሞሉ መመለስ ሲጀምሩ "ይ! "አንድ ይቀር አለ!" በማለት ዞር ብለው እንዲመለከቱት አደረገ። እንደ ከበደው በማቃሰት "ህ!" ብሎ አንዲት ጠጠር አከለ። ሁሉም

ተሳሳቁ። መመለሱን ሲያያዙት ወደ ሃሳቡ ገባ። "በሃሳቡ ሌላው አማራጭ እሚመስለኝ የስነምድር ትምህርቱ የእኛ አይደለም። ግን በስነምድርአዊ (ጆግራፊካል) ስነልቦና መሰረት እሚጠቀም እና ስብአናው ሁሉ እሚበራለት ወይም እሚአድግ ማህበረሰብ ሞልቶ አለ በማለት የኛእኛእንደ አልሆነ መናገር ይገባ አለ። አብሮ ደግሞ ግንባር ሥጋ ጥያቄ ው ይመጣ አለ። እኛ ምን ብናደርግ ይህ መታገዝ እሚችል ነው? ብሩ እንደ አለው አማራጭዎችን ማጠንከሩ ተገቢ ነው። ግን ደግሞ የሌላ አካባቢ ጎንዮሽ የአየርንብረት መከረር ጥቅምዎች በስምጥ በማጥናት እንደ ተነፃፃሪ ስነምድር ጥናተት ማለት ነው በእኛ ሃገር ይህ ተነፃፃሪ ጥቅም በሆንብሎንታ ጥረትዎች እንዲበዙ በስፋት መስበክ የአስፈልግ አለ። ጉዳትአችንን አዉቀን አለ። ስንኩልና እንበለው። ያንን ግን በመራራቅ፣ ማህበርአዊነት በማጉደፍ አንሸነፍለት። ሌላ ከፉ አየርንብረትአማ ሃገር ብንኖር ወይም አየርንብረትአችን እዚሁ በቋሚነት ከፊ ቢሆን እንተባበር እንቀራረብ ነበር በማለት ማስተማር እና ማላመድ ይገባን አለ።" በናሆም ሃሳብ በተለየ ብሩ ተስማማ። ጥቂት በዝምታ ተጓዙ እና ወደ ቤት ሲቃረቡ "ይገርም አለ!" በማለት መስ ሁሉንም በአንዴ ጠቅልሎ ሲመዝን በአየርንብረቱ ቢአንስ ጎን-ተጽዕኖ ጉዳይ መደነቁን ዳግም አስተዋለ። ብሩ በፀሐይዋ መልሶ መሰወር እና ደመናው መብዛት የተነሳ ወደ ቤት ገብቶ ጥቁር ጃኬት ደርቦ ተመለሰ። አህያዋ ተራገፈላት እና በጨፈገገው ማለዳ ተመልሰው ወጡ፡፡

በመጫወት እና አየርንብረቱ መቆርፈዱ ተነስቶ በሁኔታው እና ጎንዮሽ ጽዕኖው አጢኖት (ኦብዘርቬሽን) እየተወያዩ አምስት ጊዜ ድንጋይ መሰብሰቡን እና ጓሮአቸው ማውረድ ሲከውኑ ብሩ ከቀኑት በላቀ ከፍተኛ ድካም ዛለ። "ለእዚህ ሳምንት የመሮጥ ሃሳብ ተሰርዞ አለ! የምን እንቅስቃሴ ነው? የለም!" በማለት በጥቂቱ የቸፈፉ ላብዎቹን ምስክርነት እየአስመለከተአቸው ተናገረ። "ፀሐይ ብትወጣ እረጥቤ ነበር። እዉነት ነው፣ ይህ ጠብታ እኮ በጋ ቢሆን ጎርፍ ነው! አትሸወዱበት፤ እዩ የላቡ አጋር እንፋሎት ሲወጣ እና ደመና ሲሰራ!" ናሆም በላቡ ትንሽነት ሲስቅበት ለማሳመን የአናቱን እንፋሎት እየጨመረ ተናገረ። ሁለቱም በመረዳት እና ፈገግታ አኳኋን ስሜት ደጋፊ እይታ ሰጡት እና አለፉት። በመተጋገዝ መተጣጠብ ቆይተው ሁለት ሰዓት ከ አርባ ሲል ለቁርስ ወደ ቤት ገቡ፡፡

የ ተለመደ ገንፎ ቀርቦልአቸው ሁሉም በጋራ ተመገቡ። ብሩ ወደ መኝታ ሲመለስ እነ ናሆም በ ተቀመጡበት ጠላ ቀርቦ ድንጋይዎቹ እና ሌላም ጉዳይዎች ዙሪአ ሲወያዩ ቆዩ። በብሩ ስልክ በአስቀመጡት ከፍተኛ የቋት አቅም በአለው የወል ቋት-ማህደርአዊ *(ሜሞሪ ካርድ)* -አቸው ዘፈን ዓለምን በማንኪአ ያክል ሰብስበው ስለ ነበር ናሆም ተቀብሎት የ ቆዩ ዘፈንዎች ከእሚሰኘው "የዘጠናዎቹ አጋማሽ" ማህደር የጌዲዮን ዳንኤል "እሙ የዓይኔ ዓይን" ዳራን *(ትራክ)* ለጫወታ አዘዘ። መስ በቆዩ ዜማዎች ምርጫው ናሆምን አድናቂ ከሆነበት እና ስለ እሚአስተምረውም ስለ መኩራቱ አንዱ መነሻ ው ነው።

"እናስ የድሮ ዜማዎች አፍቃሪው፣ ምን በ ማሰብ ነው ዛሬ የቆየ ዜማ እምትግተኝ? እንግድነቴ የሸለመኝ አክብሮት ተገፈፈ?" በማለት ጨዋታአዊ ጉንተላ አቀረበበት። ወደ ግዙፍ ሰውነቱ መልከት አድርጎ ፈታ አለ። "የመጀመሪአው ነጥብ ማወቅ ያለብህ፣ በክሂሎትአማአዊነት *(ቴክኒካሊ)* የድሮ ዜማ አደለም። ማለት የወጣው ድሮ ነው እንበል። ግን! እኔ አድምጬው አለን? ነጥቡ የአ ነው። የአ አንተ ትዉልድ፣ ዘፈኑን አድምጦ ታሪክ በመርሳት ወርዉሮት አልፎት ይሆን አለ። እኔ ግን በጌዲዎን ዘመን ገና ጨቅላ ነበርኩ። አልሰማሁትም። በጨቅላነት የሰማሁት ሙግ. እና ዜማ በሌላው ጆሮ ፈሥሶ ነበር። ዛሬ ሳድግ ግን በእየዘመኑ የነበረ ደግ ዜማ ማድመጥ ስለ አለብኝ ይህን ዳራ አንዱ አደረግኩት።" የጠላ መጠጡን አጋርነት ወደ ጨዋታው አከሉት እና ሁለቱም ተጎነጩ። በሰጠው ሃሳብ ፈገግ ብሎ መስ አንድ አረዳድ የአካበተ ያክል ተሰማው። በእርግጥ እየአንድአንዱ ሰው በአለበት ዘመን ወቅትአማ የሙዚቃ ቅጥ ተስቦ እሚቀር ነው። ግን በእየዘመኑ በተለየ ለታዳጊዎች ያልተደመጡ ድንቅ ስራዎች ነበሩ። ዘመኑን ከቀደሙ ምርጥዎች ማስታከክ ተገቢ እንደ እሚሆን አሰበ። በእርግጥ ዘመን ሁሉ ሲዘፍን እሚዘፍነው በ ትዉልዱ ቀለም፣ አገነዛዘብ፣ ዋና እርዮት፣ መሳሪያዎች፣ በአለሙያዎች ወዘተ. ስለ ሆነ የግል ዘመን ሙዚቃ የሙዚቃ ጉዳይ ብቻ ሆኖ አያቅም። የዘመኑ አንድ ነፀብራቅ ያለበት ነገረትዉልድአዊነት ነው። ቢሆንም፣ መስ እሚአስበው ዘመንዎችን ተሻግሮ ትዉልድዎችን ለመገንዘብ አንዱ መንገድ ሙዚቃዎች እንደ ድሮ ስነጥበቡ መካፈሉ ነው። የሄደ ዘመን በሙዚቃው ግን አንድ ማንነቱ አለ። ይህን ደግሞ መካፈል ይቻል አለ። ሲቀጥል ግን የ ቀደመ ዘመን በሙዚቃ ትግበራ እና ጥራትም እንደ ብሉይ *(ክላሲክ)* ሥራ ያሳካው ዘፈንአዊ ስኬት ስለ አለ

የአንንም ማደን እና መቅመስ ሌላ አመክዮ ነው ብሎ የአስብም አለ። መስ በእርግጥ ለጨዋታ እንጂ እራሱም ድሮ ዘፈን አድናቂ ነው፤ ከልቡ መቃወሙ አልነበረም። ጨዋታ መጋበዙ ነበር። ናሆም ይህን ሃሳቡን በሌላ መንገድ አስረዳው።

“እና ዝምብሎ ደግሞ ያልተደመጠ ደግ ዜማ የትዉልዱ አባል ስለ አልነበርኩ አያምልጠኝ ላድርገው አይደለም። ብዙ ፍችዎች አለው። አንድ አመክዮው ደግሞ ሁሉም ዘመን በእራሱ ሽልፍኖት *(ተክኖለጂ)፣* ስልት፣ ጥበብ፣ ዘመንአዊነት መጠን፣ አረዳድ፣ ቀለም ወዘተ. እሚዘፍን ነበር። ለምሳሌ የእዚህ ዘመን ዜማ አንድ ምስጢር ወይም መልክ አለው። አንዱ ገጽታው ለምሳሌ ዜማዎች ለታዳጊዎች እሚታሰቡ ናቸው። እንደ ቀደመው ዘመን ዐዋቂ ዘፋኝ ለዐዋቂ አድማጭዎች እምብዛም አይዘፍንም። በዋነኝነት ማለት ነው። ወጣቱ ዘፋኝ ለታዳጊው ማህበረሰብ እሚአቀነቅንለት ሆኖ አርፈንው አለን። ዘፋኙ አመፅ እሚፈልግ ተደራሲው አመፅ እሚወድድ ስነልቦና ዉስጥ በአንድነት ሰምጠው ያሉ ናቸው። ቃል አጠቃቀም እንኳ ከጥበብአዊ ዘፈን ስልት ወደ ማመፅ አስቻይ ድምጸት ሄዶ አለ። ዘመኑ ጥቂት አዚያዚያም ስልትን ወደ ማመፅ ስነልቦና ስለ አቀረበው፣ ከዘመኑ ዘፈንዎች የጠራ ሙዚቃአዊ አገልግሎት የለም። የዘመን ትርታ ማገልገል የሙዚቃ ተራው ሆኖበት አለ። በሙዚቃ የማመፅ እድል ለታዳጊ ይሰጠው አለ። ወገቡ እስኪቀጥን ይደንስበት አለ። ሌላ አይሻም። ግን በቀደመ ዘመን ማስደነስ እንኳ እሚአልም ዘፈን እና ሰከነ ህዝብአዊ ባህል - በጠቅላላው በዘፈን መርጎ እንጂ በገበያ መርጎ ስለ እማይጎተት፣ የዘፈን ጥበብ ሳያጓድል አቅርቦ ነበር። ቅንብርዎቹ ደግሞ በተወሳሰበ ሽልፍኖት መሳሪአዎች እና አስተያየትኤዎች የተነሳ መሻሻል ያላስመለከቱ እና ብዙ የአልዘመነ አካሄድ እሚአልፉ ስለ ነበር የጸና ሃቀኛነት ከአከዋወን ይዘው ይቀርቡ ነበር። አሁን ግን በመቀመሪአዎች እና ተሞክሮዎች ከመታገዙ የተነሳ ወጥነት እና ጥንትአዊነቱ ተሸርፎበት አለ። በተለየ ደግሞ አምባሰል እና ከልብ እሚመነጭ በሃገሪቱ ጫፍዎች ሁሉ የአለ ደገኛ ዜማ በአማፂ የአስራቲዎች *(ቲኔጀርስ)* መዝናኛ ዘፈንዎች ቅጥ *(ስታይል)* ተኮርጆ እሚቀርብ ስለ ሆነ ጥንትአዊነት ላይ አይጨነቅም። ለማንኛውም የዘመኑን ሙዚቃ አልተቸሁም። አሰስ ገሠሱ እንደ አለ ሆኖ ደግ መልክ እና ምርትዎችም አሉት። ግን ፈላስፋ መምህሩ ዳኛአቸው ወርቁ (ሊም-ፈ. = የፈላስፋዎች ሊቀምሁር) እንደ አለው የነፍቅርአዲስ ነቃጥበብ እና እንስት ጥንትአዊ

ዘፋኝዎች ትግበራ *(ፐርፎርማንስ)* ከመሀከል ኢትዮጵያ ዘፈንዎች ዘመን አይሽሬው ነው። ፍቅርአዲስን ዛሬ ሱዳንዎች እሚናፍቋት ብትሆንም የእኔ ትዉልድ ግን አያውቃትም። ግን ምሁር አድማጭ የእርሷ ትግበራ የተቀረፀ የኢትዮጵያ ትግበራዎች መሀል ምርጡ እንደ ሆነ እና የወንድዎቹ የጥንትአዊ ያልሆነው ጥላሁን እና መሰልዎቹ የተሰረቁ ዜማዎች እንደ እሚበዙበት እና ከ እንስት አቀንቃኝዎች እንደ እማይወዳደር ተሟግቶ ተከራክሮ ነበር፤ ከቤተልሄም ወጣቷ ጋዜጠኛ ጋር። ይህ በ እዛ ከተተወ ጎጢአት ነው። ዘመን እማይገድበውን እንስትዎች ከእሩጫ ጋር እኩል በፆታ እሚመሩትን ብቸኛ የ ሂወት ዘርፍ ሙዚቃን፣ እናንተ ባታስተምሩንም፣ በሰለጠነ አኗኗር እጦት ተገፋፍተን፤ ከዝምታ እንድንታቀብ እራስዎችአችንን አሳስበን፤ እኛ ግን ወደ እዛው እራስአችንው እንሄድ አለን።" የጌዲዮን ዘፈንን ማድመጥ ሳይችሉ በመነጋገሩ እና መጠጡ ጨዋታ ቆዩ እና ዘፈኑን ለመቀየር ናሆም ተሰ.ን ያዘ። መጎርጎሩን ቀጥሎ "ለነገሩ እኔ ቱጃር ከሆንኩ በግል ልደት ዝግጅቴ ፍቅርአዲስን፣ አዛዛአሌናን ምናምን ለመቅጠር እና ቤቴ ለ ማስዘፈን አቅድ አለሁ!" ጨዋታ አከል አደረገበት። ሁለቱም ሳቁ። "መጥተው አንተቤት ነው እሚዘፍት ለግልህ!?" እሚ በ መደመም ሆና ጠየቀ ች። "ኣ! ታዲኣስ! ለ አንድ ምሣ ዝግጅት ቤት መቶ ሁለት መቶ ሺህ በነፍስወከፍ ቢከፍል ከ ሱዳን ወደ እዚ ከተፍ ይሉ አለ። በእዛ መንገድ ይመስለኝ አለ ዋና የተወዳጅ ዘፋኝ ገቢ። ሀብታም ለልጁ ልደት ቴዲን ቢቀጥር ምን ጎደለበት! የግል መድረክዎች ዙሪአ በሰርቆአንሺዎች *(ፓፓራዚ)* ስለ እማይነፈነፍ እና እማይነገረን ስለ ሆነ እንጂ እንደ በዙሪአው እንደ አሉ አልጠራጠርም! ያው በደመነብስ ቢሆንም እምገምተው የስዉር መድረክ ዝግጅትዎች እንደ አሉ በአልጠራጠር ነው! ማን ከናጠጠ ዘሪቱን ለ ልጁ መልካም ልደት መልካም ልደት ዝፈኝ ብሎ ሩብ ሚሊዮን ሰጥቶ አይቀጥርም?" "ግን ሱዳን እሚነግዱትን ዘፋኝዎች ለምን አትተውአቸውም?" "ሱዳንዎች በሙዚቃ ጥሩ ይመስለኝ ፈለ። ለዛ ነው የእኛ ቁምአሽልብ ትዉልድ ሲዘጋአቸው በቀረ ዓለም እንደ ተከበሩ የቀጠሉት። ቆይ ስለ አንድ ፈላስፋአችን ስለ እነ እርሱ ያለውን አጫውትህ አለሁ!" የናሆም ሃሳብ ልኮት ያለው ከሆነ ለማድመጥ ጓግቶ ለምን አሁን እንደ እማይነግረው አስቦ ብቻ እንደ አቀደው ብሎ ተወው።፡

በስውር መድረክ ሃሳቡ ተገርሞ ፈገግ ብሎ አጤነ እና ወደ መጀመሪአው ነጥብ ተመልሶ ለማስተዋል የጀመረውን ነገር ቀጠለ። መስ በእርግጥ መነሻ

ሃሳብዎች ሰጥቶ በቀደሙት ሙዚቃዎች እንዲመሰጥ ሳይሆን የቀደመ ዘመን በመጠኑ እንዲገባው እና ታሪክ እንዲአውቅ ገና በፊት የድሮ ሙዚቃዎች እግረመንገድ ለማስድመጥ ብሎ አዉቆ እየአደመጠ ናሆምን በመጠኑ ለማንቃት አስቦ ነበር። ናሆም ግን በመደጋገም መስ ባስደመጠው የብዙነሽ በቀለ እና ጥንታዊ አስቴር አወቀ የተመረጡ ዘፈንዎች ነሆለለ። በዘመኑ ዘፈንዎች ያጣው አንድ እማይታወቅ ቅመም የቀረበለት የአክል ተሰማው። በሂደት በማጥናት እና በመወያየት ከፍተኛ ፍቅሩን መልክ አስይዞ በማድመጥ ሳይቆይ ከብሩ ጋር የተጋራ ው ሃሳብ ሆኖ የጋራ ጉዳይአቸው ሆነ። ምን የተለየ ነገር በቀደመ ዘመን እንደ አለ ናሆም ማጥናቱን በመቀጠል፣ ምርጥዎቹን ዘፈንዎች ማፍቀሩን ግን አለቅጥአፍቅሮ ቀጠለ።፡

መስ በቀጣይ የተጫወተውን የትእግስት ከበደ "ተረታሁ" ሙዚቃን ሲአደምጥ የጉርምስና ዘመኑ ትዝ አለው። በቀደሙ ሙዚቃዎች እዉነትም ብዙ ምስጢርዎች እንደ አሉ እንደ ናሆም በቃልዎች እማይገለጠው ስሜት ግን ከበበው። በናሆም ሃሳብ ሃሳቡን ለ ማጥራት እየሞከረ በግማሽ ልብ ሙዚቃውን ሲአደምጥ ናሆም ግን የ ድካም መንፈስ አስመለከተ። ራቅ ብሎ ልጅዎቹ ጋር ጢዩ እና ጮለቅ መከዳው ስር በተነጠፈ ስጋጃ ሲአንቀላፉ የቀሩት ትመ. በመጎርጎር በተገጠር እና በከተማ የኢትዮጵያ ልጅዎች ዝነኛ ጣቢያ በሆነው ኤምቢሲ ፫ ግልጋሎት ተማርከው የ ቤንቴን አቫንጉሊታይ (ካርቱን) ተከታታይ ላይ አፍጥጠው ነበር። እሚ ምሳ ማሰናዳቱን በራሱ እንዲሄድ አድርጋ፣ ወደ እነ እርሱ ላለመራቅ እና መቅረት ብላ ለአፍታ ጨዋታ ተቀላቀለች። "ድንጋይዎቹ ስንት አወጡ? ለምን በእናንተ እጅ ወረዱ?" በማለት ቁጡ ስሜት ጋር ጠየቀች። ቀላል እንደ ሆነ በማሳሰብ አረጋጉዋት። ጠላውን እንዲጠጡ በማድረግ እየመረቀችአቸው ቢግን ጠርታ ወደ ኩሽናዋ ተመለሰች። ቢግ በ ትመ. ማፍጠጡ ደስ ቢለውም የእናቱ ቃል ግን ከምንም በላይ ስለ ሆነ በአሳደገችበት አክብሮት የተነሳ እንደ ደግ ደቀመዝሙር ተከትሎአት ነጎደ። አብሮ ናሆም ተከትሎ ወደ ሽንትቤት ዞረ። መስ የብሩን ስልክ አይቶ በፊትለፊት የአገኘው የሙዚቃ ዝርዝር አሃዝአዊ ወረቀት ላይ አፈጠጠ። እንዲከፍት አዘዘው። "የምንጊዜም ምርጥ ዘጠናዘጠኝ ዘፈንዎች በኢትየጵያ፣" በእሚል አርእስት የተዘረዘሩ ሙዚቃ እና ስምዎሽ በዶሴው ነበሩ።፡

"ጭንቅ ጥብብ እየአልኩልህ (ብዙነሽ በቀለ)፣ አበባ አየሆይ (ቴዎድሮስ ካሳሁን)፣ ኔክሽኔካ (አብርሃም ወልዴ)፣ እንቅፋት ሲመታኝ (ሂሩት በቀለ)፣ አንቺ የ እኔ ኮከብ ዓይን (ቴዎድሮስ ሞሲሳ)፣ ተዉ ሸሸኝ አልሸሽም (እጅግአየሁ ሽባባው)፣ ኧረ ባለሃገር (ሰማህኝ በለው)፣ ጥንድ ጥንድ ሆነው (ጸሐዬ ዮኃንስ)፣ አዲስአበባ ቤቴ (አለምአየሁ እሸቴ)፣ አግዙኝ ኧረ ሰውዎች (ኃይልዬ ታደሰ)፣ አርቴፊሻል (ዘሪቱ ከበደ)፣ ኮሜ ኔ ኮሜ (አቤል ሙሉጌታ)፣ ትርታዬ (እሱባለው የሺ)፣ እቴ የዘገሊላ ለት (ይሁኔ በላይ)፣ አይም ኧ ቢግ ገርል (ኤምሊ ምትኩ)፣ በፈጠረህ (ህብስት ጥሩነህ)፣ ዘበናይ ማርዬ (ፋፍ)፣ በተራተራ (ጌዲዮን ዳኔል)፣ ስሚኝ (አብነት አጎናፍር)፣ አልቢቹ ነካ ነካነካ፣ በፍቅርአችን መሀል (ምንይልክ ወስንአቸው)፣ ከ እማይ አንገትህን ስትደፋ (ኦዛዛ አሌና)፣ ማንኛውም አምባሰል (እንደ ማሪቱ ለገሥ ያለ ምርጥ ትግበራ ቅጂ)፣ እሹሩሩ ፍቅር (አስቴር አወቀ)፣ አስተዉል (ፍቅርአዲስ ነቃጥበብ)፣ የቀኑ ማማር ይበቃሻል (ቴዎድሮስ ካሳሁን)፣ ኧረ ነይ በመስኮት (ምርጡ የጎጃም)፣ የህይወቴ ሂወት (ጥላሁን ገሰሠ)፣ አሁን (ዮናስ ኃይለመስቀል)፣ ስለዉበቷ ሳስብ (ምንይልክ እና ዳግምአዊት ስሪት/ቨርዥን)፣ ምሽቱ ደመቀ (አለምአየሁ እሸቴ)፣ ህመሜ (ፀደኒያ ገብረማርቆስ)፣ ማር እስከ ጧፍ (ቴዎድሮስ ካሳሁን)፣ ና ና ድማዬ (ቤቲ ጂ)፣ እሞ ነይ (አርምዴ ሜሪ)፣ ሀኪሜ ነሽ (ታምራት ከበደ)፣ ዩ ኔድ ቱ ቢ ሃይ ፎር ዚስ (አቤል ተስፋዬ)፣ ተበድዬስ ይቅርታ አልልም (ፀሐዬ ዮሐንስ)፣ እኛ ከ ሌለን ባዶ (ናቲ ማን)፣ ቢተካ በሌላ (ናቲ ማን እና ቤቲ ጂ)፣ እናት ኢትየጵያ የደፈረሽ ይዉደም (ጥላሁን ገሰሠ)፣ አጥንቴ ይከስከስ ለሀገሬ (ጥላሁን ገሰሠ)፣ ቺም ቺም ቺሪሪም (ላ ፎንቴን)፣ ባቡሬ (ላፎንቴን እና ጋሽ አበራ ሞላ)፣ ገላገላገላገላ (እጅግአየሁ ሽባባው)፣ ለማንልማሽ (ዴቲአፍሮ)፣ ከ አበባዎች ሁሉ መዓዛሽ (ጥላሁን ገሰሠ)፣ ነፍሴን ዉሰጃት (በማዲንጎ አፈወርቅ)፣ ዐድዋ (እጅግአየሁ ሽባባው)፣ ኢይ ፋዉንድ ኧ ወይ (ያዴ)፣ ጨዋታው ደራ (ሄኖክ አበበ እና ናቲ ማን)፣ ማን አለ እንደ አንተ ያለ (አቢ ላቀው)፣ አንድ አለኛ (አብዱ ኪያር)፣ ላልገሎቱ (ሃጫሉ ሁንዴሳ)፣ ዲምቢ ለዲምቢ (አህመድ ተሾመ)፣ ሸር ብላ ደሞ በጎንደር (ደረጀ)፣ ምነው እግር አበዛህ (አስቴር አወቀ)፣ የጌዲዎ ወጣቷ (አብርሃም)፣ ተከለል ተከለል (ምንአሉሽ እረታ)፣ አጉል ተቆራኝቶኝ (ቴዎድሮስ ታደሰ)፣ ጎጃም (ኤፍሬም ታምሩ)፣ የኔ ሀበሻ (አቢ ላቀው)፣ ኪያዳ ኪዳያ (ካሙዙ ካሳ)፣ ድማም ገላ (ማንአልሞሽ ዲቦ)፣ አስማሉህ (ሃይማኖት ግርማ)፣ ኢንዲማን ኢንዲማ (አሊ ቢራ)፣

“ዝርዝሩ አልተቋጨም። ይቀጥል አለ።” በእሚል ይቀጥል አለ።

“ማሳሰቢአ፡-” በእሚል አዲስ መስመር ደግሞ አለ። *“በጥቅል እንጂ ድርድሩ በመደዳው የተበላለጡ ሆነው የተደረደሩ አይደለም።”* እሚል የለሁበትምታ *(ዲስክሌመር)* ነበረው። ከስሩ ደግሞ *“ብሩ በረከት የሰደረው የኢትዮጵያአዊዎች ሙዚቃዎች ላይ-ምእት ምናሌ ግለ-ስብስብ” በእሚል ይቋጭ አለ።*

መስ በብሩ ጥረት ተገርሞ ፈገግ በማለት ስብስቡን ለመገምገም ወደ ጣሪአው ቀና ብሎ በመመልከት አጢኖት ዉስጥ ሰጠመ። ብዙ ያልገቡ ዘፈንዎች አሉ በማለት አሰበ። ስለ እዛ ጥርጥር የለም። ግን በዘጠናዎቹ መግቢአ እና ሰማኒአዎቹ ማብቂአ ያዘመመ ምርጥዎች ስብስብ ሙከራ እንደ ሆነ በጉልህ ታይቶት አስተዋለ። ምንአልባት ገና የሃገሪቷን ዘፈንዎች ሰብስቦ ለማዳመጥ በመሞከር እሚገኙ ስለ ሆነ እና በደንብ የቀደሙት የዘፈን ወቅትዎች እልፍ ዘመንአይሽሬ ሙዚቃዎች እንደ አሉት እና እንደ እሚአገኙት ከእዚህ አያያዝአቸው ስለ ሁለቱም ገመተ። ይህ አብዛኛው የኢትየጵያ ሰማኒያ አምስት እስከ ዘጠና አምስት በአሉት አስርታት *(ዲኬድስ)* የተገኙ ግለ-ምርጥ ስብስብዎች መሰኘት እንደ እሚችል በተገቢነት ገምቶ አሰበ እና መልሶ በእርግጥ ብዙዎቹ ከምንጊዜም የሃገሪቷ በይፋ የተደመጡ እና የተመዘገቡ ዘፈንዎች እሚካተቱ አሉበት ብሎ ሃሳቡን አጠለለ። አንድአንድዎቹ ደግሞ የዘመንአቸው ምምርጥ እንጂ የ ምንጊዜውም ሊሆኑ እንደ ማይችሉ ገመተ። በመጨረሻ ግን የብሩ ምርጫ ከዜማ አንፃር ሁለት ምሰሶዎች እንደ አሳየ ተመለከተ። አንድኛ በስሜት እሚአሰምጡ የዘፈንዎች ዜማ እሚወድድ መሆን አለበት። ሁለትኛ ደግሞ ዜማ ሲንቆረቆር እና መሳሪአ ዉህደት ገዛፊ አስተዋጽዖው አይሎ ሲወጣ እሚመለከትብአቸው ሙዚቃዎችን እሚወድድ መሆን አለበት ብሎ አሰበ። ይህ ደግሞ በለብለብታ ሳይሆን በሰመጠ መጠን አድምጦ እሚገባውን ሙዚቃ እሚወድድ ቢሆን ነው ብሎ እንዲደመድም አደረገው። ሀገሪቷ፣ ሙዚቃዎችዋን በይፋ ማህደር አድርጋ ለህዝብአዊ አገልግሎት በመጠቁምዎች *(ኢንዴክስ)* እና አስተያየትኤዎች እማታቀርብ ስለ ሆነ የብሩ ጥረት ድንቅ እና እጹብ እሚሰኝ ሆኖ ተሰማው። “ አ መንግስት ሥራ ነው ይሄ!” ብሎ ለእራሱ አሰበ። በእርግጥ አምስት ምርጥ የሃገሪቷ የምንጊዜም ዘፈንዎች ምረጡ ቢባል ግን ግድ መምረጥ ተገቢ ይሆን አለ እና የእኛ ዜጋ ማን-ማንን ይል ይሆን? የሙዚቀኛዎች ወይም ኪነጥበብ

ማህበርዎችስ የሰበሰቡት እና ያስስጠኑት በይፋ ለአገልግሎት ያቀረቡት በዘውግ፣ አተገባበር፣ ጭብጥ፣ ሸያጭ ትርፍ፣ ዓመት፣ አስርት ዓመት፣ የህዝብ ድምጽ ምርጫ፣ በሙዚቃ በአለሙያዎች ድምጽ ምርጫ፣ መደመጥ ብዛት፣ ቅጅ ብዛት፣ መሰልቸት ብዛት፣ ወዘተ. ሰንጠረዥዎች ስር እሚደረደሩ ምርጥ ዘፈንዎችአችንን እንዲሰበሰብ፣ እንዲጠና፣ እና እንዲወጣ የምንጊዜም ምርጥዎች ምንአሌ *(ሜኑ)* መዘጋጀት እንደ አለበት አዉቀው ያደረጉት ይገኝ ይሆን ብሎ ለመንፈሱ ጠየቀ። ፈጽሞ ይህ ለመጪው ትዉልድ እሚጣል ቤትስራ አይደለም። ዛሬ እሚከወን፣ ለነገ ዜጋዎች እሚተው የመረጃ እና ዕዉቀት ስንቅ ነበር። ግን፣ እኛ መሀከል ነገን በማሰብ እሚጠመድ ማን አለ? ኑሮ ዛሬን በመንከራተት ወይ እንደ እድል በመናኛ አካሄድ ማሣለፍ እንጂ የመቶ አመትዎች ጉዞ ዛሬ በእዚህ ትዉልድ ማሥቀመጥ የለም። ይህ በእርግጥ ከዛሬ ተሻግረን እማንኖር ስላደረግነው እራስአችን የተውንው ዕለትአዊ ዉርስአችን ነው። እራስአችን ወርሰን እምንኖረው ቆሻሻ።

በእራሱ መመዘኛዎች እና ትትረትዎች የአቀረበው የምንአሌ ግን ድንቅ ነው በማለት ሃሰቡን ዘጋ። ናሆም በግሉ የአዳበረው መሰል ግለ-ምናሌ ነበረው። ግን ለጊዜው የአንን አሃዝአዊ ዶሴ "የናሆም ምርጥ ሃያ የኢትዮጵያ ዘፈን ትግበራዎች" በእሚል ስሙ ተመልክቶት እንደ አለ ትቶት በመዝለል ሌላ ቀን ሊመለከው አሰበ። 'ተከለከለ አሉ ተከለከለ አሉ ምነው መከልከሉ'።

ናሆም ከሽንትቤት ተመለሰ እና ወደ ምሳ ተዘዋወሩ። የተሰናዳውን ሙብል ቢግ እና ባቤ አቅርበው፣ ጢዩ ተቀስቅሳ፣ ሁሉም በቢግ ቡራኬ አመስግኖ መመገብ ተጀመረ። የቀረበልአቸውን ሥጋ ወጥ በቀይ እንጀራ በልተው ጨዋታውንም ጮለቅ እንዳትነቃ በመጠንቀቅ ሳቅ ሆነው አደሩት። "እንደ ዋሻ ሰው ይኸው በእጅ አጨማልቆ ሙብላቱ ሳይታከተኝ ምሣ በላሁልሽ እሚ!" ናሆም ሙብሉን ፈጽሞ አስተያየቱን ሰጠ። እሚ ሃሳቡ ምን እንደ ሆነ አልገባትም። "እና አድገህም በሰው እጅ ትመገብ?" ብላ መለሰሠ። ናሆም ከት ብሎ ሳቀ። "በማንኪያ እና መሰል መሳሪያዎች መመገብ ለእኛ ሃገር አልሆነንም፤ እጅዎች አሸታች እና ኋላ ቀር አበላል አላችሁ ስለ እሚሉ ነው ነጭዎች የአን ያለሽ! በማንኪአ ነገር ጣት ሳይቆሽሽ መመገብ ወይም እንደ ሳንዱች መዳፍ ሳይቆሽሽ እና መዓዛ ሳይሰርቅ መመገብ ዘመንአዊ

ይባል አለ። የአን ነው እሚልሽ!” መስ አብራርቶ አገዘ። እሚ አውጠነጠነች። “እ! ምን ገንፎ አምሮአቸው ነው? ወይስ ቅንጬ? ዲ-ዬ ፓስታ ይሰራ እንዴ የእኔ ሆድ?” እሚ አሁንም አልገባትም ነበር። የገባቸው ፈገግ ሲሉ መስ አሁንም አብራርቶ አስረዳት። እሚ ፈገግ አለች። በልቧ ከምር ያሰበችውን በቀልድ መልክ ለጨዋታው አቀረበች። “ኧረ እሚበላው አይጥፋ እንጂ አበላሉ መች ጨነቀ? ምን! ደግሞ፣ በጣት አቡክተው ሲበሉት ነው ጭራሽ ደስ እሚለው! የምን መዘመን ነው በጣት ሳይበሉ ደግሞ?” መስ አጠናቅቅ ከጠላዋ በመጨጎንጨት ተጫወተች። “አይ ይሄ ጠላ አሁን አምሮበት አለ! እ?” ሁሉም በጠላው መስተካከል ተስማሙ። ናሆም ወደ ትመ.ው አዞረአቸው። “ሄለን ያለችውን ሰምቼ እኮ ነው እሚ!” ሁሉም በገጽማያው አፈጠጠ። ሄለን እይት በ *ሲቢኤስ* ከእንግዳዎች ዋ ጋር በክፍት አየር ላይ ጠረጴዛ አድርገው በመቀመጥ ሲወያዩ ነበር። “የእኛ ሀገርቤት ባህል አመጋገብ ደግሞ እዚህ በአሜሪካ በአለን የሀበሻ ኮሚኒት ተወዳጅ ነው። ጉዳቱ የአ ነው። ገና ኢትዮጵያዎች ከእሚአፈሩት የኢትዮ-አሜሪካ ልጅዎችአቸው ጋር አልተግባቡም። ትልቅ ክፍተት አለ።” ሄለን የጋበዘቻት አንዷ እንስት ተናገረች። መስ “ምኑ ነው ከአበላል የተገናኘው?” ብሎ ወደ ናሆም ዞረ። “እሚሉት የኢትዮጵያዎች አሜሪካ ተወላጅዎች የአሜሪካ ህዝብ ልጅዎች መሃከል በትምህርትቤት እየኖሩ በሀበሻ አበላል ባህል ጣትዎችአቸው ተጨማልቆ ወደ ክፍል ሲገቡ እጅዎችአቸው ስለ እሚሸትቱ ብዙ መሰደብ እየደረሰብአቸው ነው። አንዱ ሀበሻ-አሜሪካአዊ ልጅዎች በእጁ መሽተት ሲአቂያቂሉት፣ በማብሸቅ *(ቡሊይንግ)* በደቂቃ አንድ ሰው በ ተዓግ. እራስ በአማካይ የአጠፋ አለ፤ ይህ ታዳጊአችን መርሮት ከፎቅ ግሉን ወርዉሮ ሞተ፤ ነው እሚሉት።” “ውይ ኪዳነምኅረት!” እሚ ደነገጠች። “አፈር በበላሁ! እጅ ስለሸተተ ብቻ እራስ መግደል?” ናሆም እንዴት እንደ እሚአብራራ ግራ ገባው። ያጠናው የማህበረሰብ ድባባብ በ ተዓግ. ከፍተኛ ሰብእአዊነት እና መስተጋብር እንደ አለበት አስተዉለከ አለ። ህዝቡ በአንድ መንገስ ቀለምአዊ አኗኗር ስለ እሚገፋ አብሮት ግዴታ ነው። በእነእርሱ አኗኗር ደምቆ በህብር መጫወቱ ሲበዛ ታዲአ አደጋው ጥቂት ስሞታ ቀርቦ ስም ሲተች መግቢአ ከማጣቱ ከፍተኛ ስሜት ነው። ማንም ከንቁ ማህበረሰብአዊ ተሳትፎ ዉጭ ስለ እማይሆን በሰው ፊት መዋረዱ እንደ መኖር እሚገታ አረዳድ ተደርጎ በ እሩጫ እራስ ወደ ማጥፋት መክነፍ ይኬድ አለ። ስለ እዚህ እራስ፣ በህዝብ ፊት በመነቀፍ ሰበብ በአማካይ በእየደቂቃው አንድ ታዳጊ ወይም ወጣት

እራስ አጥፊ ሆነ። 'አቤት የሰው ፍቅር እና ህብር!' ናሆም በእዚህ ስነቁጥርአዊነት *(ስታትስቲክስ)* የአንድነትአቸውን እና ከፍተኛ አብሮ እና ግልፅ ሆኖ የ መኖርአቸውን ገሃድ እሚአሸትትበት ነበር። ስሱ ወደ መሆን ያደረሰአቸው እና እራስ እሚገድሉት ከማህበረሰቡ ፍቅር በቀረ አንድም ሰከንድ ተለይቶ መኖር ስለ እማይሹ እና በህብር እና ፍቅር ስለ እሚንበለበሉ እንደ ሆነ ሁሌ የአስብ አለ። በእዛ አንድነት ነበር ወደ ሃገርአዊ ምርጫ እና ባህልአዊ አንድነት እየጠነከሩ እሚሄዱት። አንድ ጥፋት የከወነ ሰው ዉግዘቱ አያኖረውም። እንኳን ህግ ጣልቃ ገብቶ ገና ማህበረሰቡ አንቋሽሾ አይቀጡ ቅጣቱን እሚሰጥ እሚሆነው ለእዛ ነው። ለእዛ ነው አንድ እንከን ያስመለከተ ህዝብ አገልጋይ የመጀመሪአ የጋዜጠኛ ጥያቄ ሆኖ በህዝብ ፊት እሚቀርብለት "ረህ መስራት አትችልም! ሃላፊነት ትለቅቅ አለህ ወይስ መቀጠል አሰብህ!?" "ተብሎ እሚጠየቀው እና ብዙዎች ከሥራ እሚነሱት። ህዝቡ ለደቂቃ እየአወቀ እስከ ሞት መናፈቅ ድረስ የስነምግባር ወለምታ በመኮነን ፍትሕን በስም ጠርቶ ማሳፈር አኗኗር መርኅአቸው እሚአሸንፈው። ጥቂት በስነምግባር አፈንግጦ ተዋረደ ነገን ማየት አያስብም! ሁሉም በፍቅር እና ህብረት በ መተሳሰብ እና አንድነት እሚኖር ስለ ሆነ አንዴ ከ ተወገዙ መመለሱ ትልቅ አቀበት ነው። የስነልቦና ጨዋታው፣ *'ህገሩ የለመደው ቀና እና ንፁህ ዜጋዎች ነው! ከተዋረድኩ መመለስ ለእኔ አይገባኝም'*። ይህ በናሆም እይታ የሰብእአዊነት ዘርፈ-ጠረፍ አንዱ ዉብ ዳርቻ ነው። ህግ እንዲሰፍን አሳምሮ መንገድ እሚጠርግ ባህል። ከምንም በላይ ፍትሕ እንዲንበለበል እሚረዳ አቀስቃሽ *(ሞተር)* እና የአኗኗር ቀለም ነው።፡

እንደ አለመታደል ግን ይህ ጫፍየለሽ አብሮነት እና መከባበር መሃከል በግል መኖር ስለ ሌለ በአጭር አብሻቂ ስሜት ተነድቶ እራስ መግደል ደረጃ መደረሱ አይጣል እሚአሰኝ ጎንዮሽ ጉዳት ነው። የእነሄለንም ዝግጅት ለኢትዮአሜሪካን ማህበረሰብ እሚቀርብ እንደ መሆኑ ለአሜሪካአዊ ሀበሻዎች ሙብል ለልጅዎች ሲቋጥሩ በእጅ እሚበላ እንዳይሆን በመምከር እንደ አሜሪካአዊያን በአሜሪካ እንዲኖሩ አሳሰቡ። በቤት እንደ ሀበሻ መመገብ እሚቻል ሲሆን የታጠብነው ሁሉ እጅ መሸተቱ ቢአንስ ቤተሰብ ጎን አይደብርም ብለው ተወያዩ።፡

ይህን ሲሰማ መስን አንድ ክፉ ትዉስታ አናቱን መታው። በካምፕ ቆይታ እሚመገቡት ምንቸት ታጥበው ጭራሽ እሚጎላ እንጂ እሚቀንስ ሽታ

አልነበረውም። አንድአች ጋዝጋዝ እሚል ሽታ ከቀኝ እጁ ይወጣ ነበር። በተደጋገመ ከቤተመጽሐፍ ወጥቶ በሩቅ ጉዞ ዉሃ አገልግሎት ፈልጎ በደንብ መታጠብ እና መጠራረግ ወደ ቤተመጽሐፍ ይመለስ ነበር። ሲቀመጥ ግን እጁ ይሸትተው ነበር። ሦስት ጊዜ ቀጥሎ ታጠበ። ጋዝጋዝ እመለው ሽታ አይጠፋም። ጥቂት ብቻ ቀነሰ። አጠገቡ ሰውዎች ስለ ነበሩ እና ሲመለከቱት ስለ ነበር ደብተሩን ተሸክሞ ወደ ጋራ ቤቱ ተመለሰ። ሲአዘግም ከፍተኛ ፀፀት ይሰማው ነበር። “በእርግጥ አበላልአችን ለእዛ ስሱ ማህበረሰብ አይሆንም!” ብሎ በሰማው የሰው ሞት ትርክት ጨፍግጎ አስተያየት አከ። ናሆም የትመ.ው ሃሳብን አድምጦ በመስ ላይ አከለ። “ችግሩ፤ እንደ ሰማህው እንጠንቀቅ ብቻ ብለው አለፉት። እንደ እዛ በቀላል መመልከት ነው ዘላለም የጎዳን። አስበው፣ መብል የሸተተው ተናግሮ በማብሸቅ ይገድልህ አለ። አንተ ግን እሚረባ ነገር ላይ መንቀሳቀሱ የሞትሽረት ጉዳይ ሆኖ በተራ አስተያየት እምታልፈው ነህ። ሀገርአችን...” መስ አቋረጠው። “እንደ ህዋሓትዎች 'ሃገሪቱ' ብለህ አታስፀይፈን!” ፈገግ አለ እና ቀጠለ። “የፈንቅል ፀረ-ህዋሓት. ስነዉሳኔአዊ ድርጅት ሊቀመንበት የማነ። እንደ አለው ሃገሪቷ ወይም ሃገርአችን ከማለት እና የጎጃም ጤፍ እየበላ ጎጃምን ከግብፅ አብልጦ ከእሚጠላ ተቋም ተለይተህ 'ኢትዮጵያአችን' በል” ይህን በፈገግታ ለጨዋታ ያከል ሲናገር እሚ ፈገግ አለች። “እሺ! ትክክል ኢትዮጵያ ለህዝቦቿ በእሚጠቅማት አካሄድ ህዝቦቿ ጫፍ ድረስ እንዲታገሉ ሰህሉን አልመሰረተችም። አንድ ዉጭ ሃገር ስነምጣኔ የአስተማሪ እዚህ ተመልሶ ለሁለትኛ ጊዜ ምርጫ ሊወዳደር ደስ እሚል ስም ለስነዉሳኔ ተቋሙ አዉጥቶ ያለው ሰው 'እኛ ኢትዮጵያን በ ስም ጠርቶ ማሸማቀቅ ከሙስና እናወጣት አለን' ብሎ ነበር። ይህ ተገቢ ነው። ከገጠር ወረዳ የዘረፈ፣ ወደ ዞን፣ ከዞን ሙስና የሰራ፣ ወደ ክልል፣ ከክልል ወደ ጣምራመንግስት ሃላፊነት፣ ከእዛ ደግሞ ሲሰለሥ እና ሲገመገም ወደ ዉጭ ልዑክ አድርገን እናኖርአቸው አለን። በስነምግባር ማስጠበቁ ምንም የመንቃቱ ነገር አልሆነልንም። አደብ እሚገዛው በህዝብ አፍ ስነምግባር ማስጠበቁን ብንለምድ ነበር። ለእዛ ደግሞ ባህሉ ገና ስለ ሌላ ሃላፊዎች መሪነት አለብአቸው።” ወደ ገጽማያው ሲዞር እይቱ በዘበት ተቋጭቶ ስለ ነበር አስተያየቱን ቀጠለ። “እና በኮሚኒቲ መሪዎችአቸው ሀበሻዎቹ ለምን ወረቀትዎች እና ድምፅ ወይም ምስልዎች አዘጋጅተው ለሀበሻ አሜሪካአዊ ሁሉ ምን ማድረግ እንደ አለበት እና እንደ ሌለበት አያስተምሩትም? ለምን ጠንከር ብለው ከሀገሩ ወጥቶ በወለደው ልጅ

የተራራቀ አገነዛዘብ እና ግኑኝት መሀከል ማጥበቢአውን ማለት መረጃ መለዋወጥ እና መግማግሩን አይከውኑም? በምክረሃሳብ ብቻ ከማለፍ ወደ ተግባርአማአዊ (ፕራክቲካል) መሪ ዕቅድዎች እና ድርጊት ዕቅድዎች (አክሽን ፕላን) ወይም ትልምአግጣጫዎች (ፖሊሲስ) ጉዳይዎቹን አይቀይሩም? ለምን የጋራ ጉዳይ እንዲሆን በመሪዎች ስር ወደ ታች ነዋሪ አያደርሱትም? ወይስ ህዋሓት. የተካነበት አንድ-ለ-አምስት መደበኛ ስልተ አመራር ሆኖ አይታወቅአቸውም?" ናሆም ወደ ተግባር እንዲደረስ እና ቀጣዩ ነብስ እንዲድን፣ ከአንድ ታሪክ ወደ ሁለትኛ መመለስ እእዳይኖር በአመክዮ ተመርቶ በመብገን ተናገረ። እነ መስ ፈገግ ብለው አለፉት። መልስ የለም። በመሻገር እንጂ መልስ በመፈለግ በጥያቄ ማደግ በእርግጥ የእኛ ባህል አይደለም። መጠየቁም ሲጀመር የለም። ህዝብአዊ ስነምግባሩም (ፐብሊክ ሞራሊቲ) ሲጀመር ማለት ይቻል አለ ከተወገደ ቆየ። ሃገሩ አብሮ እያለ ስነምግባርአዊ ማጣበቂአው ግን ተላቅቆበት አለ። አለሁባይ ደግሞ የለም! ሃገር ማበልፀግ ስነምግባር ባለመገንባት እና እንደ አንድኛው ተቃዋሚ ድርጅት ሊቀመንበር ስመጣ በስነምግባር ሃገር አስተዳድር አለሁ ማለቱ የሃቀኛ አሳድግአችሁ አለሁ ሳይሆን ወደ እድገት እመራችሁ አለሁ እራስአችሁ ታድጉ አለ መስመር ሁሉ አለመግባትአችን ማስረጃ ነው። መስ ወዲአው ቀድሞ የተነሳው ነጥብ ትዝ አለው። በናሆም መብገን በእርግጥ ተደሰተ። የመጀመሪአው የጋጠወጥነት መመልከት ምላሹ መብገን እና መደንገጥ ነው እሚል አመለካከት ነበረው። ክዉታ (ሾክ) ከሌለ ስነምግባር ማስቀጠሉ አይታለምም። ክፉ ነገር ሲሰማ እንደ መደበኛ ወሬ እሚአልፍ ደንቆሮ ነው። አልሰማውም እና። ግን ሃቀኛ ዘረሰው፣ በእኛ ቁምአሸልብ አኗኗር ያልተጨረገደ ስብእና ያለው ሰው፣ ክፉ ነገር ካደመጠ እሳት መሆን አለበት። ይህ ከአልሆነ ስነምግባር ማስቀጠል ከቶ እና ከቶ የለም። አንድ ወጣት ከቤት ወጥቶ ሲአድር ታላቅ ወንድሙ ሰምቶ ሃገሩን በ ንዴት እና ቁጣ አነደደው። ይህ የ መስ ባልደረባ በገና ታዳጊ ወንድሙ ማፈንገጥ ሁለትኛ ሳይረበሽ ወብድሙን መመለስ ቻለ። ኢስነምግባር ላይ እንደ ነብር መቆጣቱ፣ እንደ ከዳን ገለበጠ ንብ መናደፉ፣ ስነምግባር እንዲከበር የአደርግ አለ። በይታሰብልኝ አለ ለካ እና መሰል ኢስነምግባር መቃረን ባህል ጭምር እሚጠርብ የዘመንአዊ አኗኗር ስልት ሆኖ መስ አስተዋለው። በእርግጥ ከማጀት እስከ ቤተመንግስት ይህ ኢስነምግባርአዊነት ማሽማቀቅ እና መግራት፣ በተፅዕኖው፣ እማያፈነግጥ ሃገር እንድንገነባ እሚአስችለን እምቅ ሰብአዊ ወለል ነው። በመስ እና

ተቃዋሚው ድንቅ ሃሳብ መስ ተማርኮ እና ኮርቶ ወደ ተያያዘለት እና ታለፈው ሃሳብ ተመለሰ። እሚ እንድትጫወት ነግሮ ናሆምን ለጨዋታ ያከል ጠየቀ።፡

"ግን መረጃ የለም! የኢህአዴግ. መንግስት ሙሰኛዎች እንደ እሚአሳድግ!" ናሆም ካነበበው ለመዘርዘር ቋመጠ። "መረጃ? የጎዋአዊከተማዎች ስነዉርርድ *(ኦዲት)* ምርመራ ለቤተእንደራሴዎች ሲቀርብ ዜና ተከታተላ! በተከታታይ አአጎ. *(አዲስአበባ ጎዋአዊከተማ)* ቢሊየንዎች እንደ አጎደለ ጠቅላላ ስነአወራራጁ አጥንቶ ለቤተእንደራሴ አቀረበ። ሊቀ-ጎዋአዊከተማው በቤተእንደራሴዎች ተጠርቶ ተፋጠጠ። ወዲአው በሰሞኑ የቻይና አምባሳደር ሆኖ ከእነዘርማንዘሩ ወጣልህ። የደቡብ ክልል አስተዳዳሪ ው ክልሉ አከእንትፍ ብሎ ተፋው! ስነዉሳኔአዊ ሙስና *(ፖለቲካል ኮራብሽን)* የሲዳማ ነዋሪን እንኳ ሲዳማ ክልሉን መራ በእሚል ያለወትሮው የድሃ አስተሳሰብ በቂ አመክዮ እማይበቃ ሆኖ እንዲነሳ ሁሉ ጮኸ። ህዝብ ያባረረውን፣ ሃገር ይወክል ብለው የደቡብኮሪአ አምባሰደር አደረጉት እና ከእነዘርማንዘሩ እርሱም ዓለምአቀፍ ተዘዋዋሪከ ሆኖ ተሸለመ። በብዙ ገንዘብ እና ስነዉሳኔ ማጭበርበር እሚተቹ ግለሰብዎች ማደግ እንጂ መታሰር ወይ መጠየቅ፣ በፍርድ ፊት መቅረብ ታይቶ ቀርቶ ታልሞ አይታወቅም። በተለያዩ ከተማዎች የኢህአዴግ መንግስት ሲባረር፣ ከእየከተማው ልጅዎችአቸውን እና ሚስትዎችአቸውን ሸፋፍነው ያስመለጡ፣ ወደ ጣምራመንግስት ተቋምዎች መሪነት ተቀይተው በእድገት ህዝቡን አብሻቂ ናቸው። ንፁህዎች የሉም አይደለም። ግን ብዙዎች እንዲሁ አብረው ድህረ ጥፋት እድገት መሰላሉን ይፈናጠጡት አለ። በግልፅ። ሲጀመር ለነገሩ፣ ለአካባባህ አስተዳዳሪ እዛው እማትመርጠው እና መብትህ የተረገጠው፣ መንግስት ሲሾም ህዝቡን ሳይሆን መንግስትን እንዲአስተዳድር ስለ እሚፈልግ እና ህዝቡ ከ መረጠ መሪው ለህዝቡ ስለ እሚቆም ነው። ከንቲባህን አታቀውም። መንግስት ይሾምልህ አለ። ሲአጠፉ ህዝብ አምርሮ ካለቀሰ፣ ስመመረጥ ስለ ሌለ ወደ ላይ ይሽጋሽጉ አለ። መንግስት ስለ አገለሀልክ መከሰስ አይታሰብም። ለህዝብ ሎሌ ከሆንክ መባረር መከሰስ አለ። ከመንግስት ጎን ግን ከሆንክ ሳትመረጥ በግድ ህዝብ አስገድደህ ሰርተህ ወደ ላይ መሽሎክ ነው። ይህ የ ኢህአዴግ ስልጣን ትልምአግጣጫ ነው። ህዝብ እና መንግስት ሆድ እና ጀርባ በሆነ ተቃርኖት ሲኖር ነበር። ንጽስነዉሳኔ *(ዲሞክራሲ)* ስለ ሌለ ማንም ማንን

አይጠይቅም። ኢስነምግባርአዊነት ጠረፉ አይደረስበትም። አካባቢ አስተዳድር ተብሎ መምረጡን ግን ተከልክሎ አለ። ይህ ተቃርኖት ግን በቁምአሸልብ ስልተ አኗኗር እምናስተውለው፣ ብናስተውለው ወደ ፍሬ እማይደርስ ነበር።" ናሆም ጠላውን ተጎንጭቶ በተናደደበት ጉዳይ ሰፊ ማብራሪአ ሰጠ። እነ መስ ከመገረም በቀር ምንም አላሉም። ተያይተው ወደ ጠላ መጎንጨቱ ተመለሱ። የናሆም አተያየት መሰረትአዊ ቢሆንም ከበዛው ልዕለቅዠትአዊ *(ሰርሪአሊስቲክ)* የህዝብአዊ ዝንጋታ ዉስጥ በተለይ መስ ሰመጠ። መመልከቱ ከተቻለ በእርግጥ ሰፊ ጥላሸትአማ ገጽታ እንደ አለን አስተዋለ። ኢስሜትአዊ ገሃድ እንደ እሚአኖረን በተለየ አሁን አይቶት አመነ እና እራሱን በቅሬታ ገመገመ፡፡

"አንተ ለእራስህ ወጣት ገና አንድፍሬ! ይህን ሁሉ ከየት ሰምተህ ነው?" እሚ ጠየቀች። በመገረም እና መኩራት ልጅዋን እየተመለከተች። መስ "...ከየት ሰምተህ ነው?" በእሚለው ፈገግ አለ። ማንም ምንም መስማት እና ሰላሰል እሚችልበት ዘመን ነው ብሎ በ እሚ ንፅህና ከ ናሆም የጨፈገገ ዓለም አስመልካች ትንተና ተመለሰ። "እሚታወቀው ስለ አሉበት ዘመን ብቻ አይደለም። ስለ አልኖሩበት ያለፈ ጥንት ማወቅም ይቻል አለ እሚዬ!" ተነስቶ ጉንጭዋን ሳመ እና ወደ ጓደኛዬ በእሚል ጠቅላላ ቀላል ገለፃ ተሰናብቶአቸው ወጣ። "አይ ዘመን! እኛ መንግስት ምን መሆኑን ምን እናውቅ እና! ጭራሽ ታሪክ መሰርሰር እሚባል ነገርም አለ! ወይ ጉድ!" እእሚ ወደ መስ በጨዋታዋ ቁምነገር አከላ ተናገረች። ቁምነገር በአቅም እንደ እሚመዘን አስተዋለ እና ብርጭቆውን አንስቶ ሳግ አለ። ወደ ትም.ው ሲዞር አንድ የኦሎምፒክ ማራቶን ወርቅ ባለቤት በሆቴሉ የአሰናዳው ዝግጅት ላይ "የሀበሻ ሰው ሁሉ ስለ መንግስት አያውራ! የቄሳርን ለቄሳር! እኛ ወደ ስራአችን እናተኩር!" "ብሎ አስተያየት ሲአቀርብ ብርጭቆውን አፍንጫው እስኪነካው አንጋጥጦ እየገለጠ አደመጠ። "አእምርኩሎ *(ኖው-ኢት-ኦል)* መሆን እና ማወናበድ፣ መስከር እና መለፍለፍ በተለይ መሳደብ አይገባም። በእርግጥ ልክ ነው። ግን በስነዉሳኔ እና ማህበረሰብ ላይ ንቁ ተሳትፎ አታድርጉ ማለት መልሶ ባሽ ዝቅጠት ነው።" ለግሉ አሰበ። ገና መቸ ተሳተፍን ሲል መልሶ አሰበ። ስርኣት መያዙ አንድ ጥያቄ ነው እንጂ ገና መቸ አንድ ተተነፈሰ? "ገና እግር እሳት ሆኖ ህዝብ መሪዎች መግራት እሚችልበት የንጽስነዉሳኔ ስርኣት ሲመጣ የሰው ምላስ ምን እንደ እሚመስል እምንረዳ ይሆን አለ። ይህን ሲአስብ እሚ ወደ ቀልቡ

እንዲመለስ “የብርጭቆውን ቂጥ መታ መታ አድርገህ ማንጠፍጠፍ ነው የቀረህ! በሃሳብ ሰምጠህ ባዶ ብርጭቆውን ማግከው እኮ!” እየ ሳቀች ከምናብ ጥፍነጋው አንቅታ ጠላውን አንቆረቆረችለት። ጢዩ ስታልፍ አእምርኩሎ እሚል ቃል አድምጣ ከነከናት። “አእምርኩሎ ምን ማለት ነው?” ናሆምን በቆፍጣና አተያይ እንዲአብራራ ጠየቀች። ሁሉም ፈገግ አሉ። ነፃነቷ እንዳይነካ ምንም የእማታውቀው ቢሆን ባለመሸማቀቅ ግልዋን ተቆጣጥራ ነበር የጠየቀችው። “አእምርኩሎ ማለት እኔ ሁሉን አውቀው አለሁ እሚል የግዕዝ ቃል ነው።” ናሆም በመነሻነት አብራራላት። “ሰውዎች በሁሉ ቦታ እዉቀት አለኝ እኔ ልቅደም እሚልል ኢትህትናአዊ ፀባየደ ሲአሳዩ ለ ምሳሌ አእምርኩሎ ናቸው እንል አለን!” ቀጥሎ ጨመረላት። በቃሉ ተገርማ ወደ ተረት መፅሃፍ ጨዋታዋ ጮለቅ ጎን ተቀምጣ ተመለሰች። “አማርኛ በመጠቀም አማሊዝኛ ብንገድል ኖሮ ልጅዎች በ አማርኛ ቃልዎች አዲስነት ጥያቄ ስለ እሚአነሱ ዕዉቀት ለካ በ ቀላል አስተምሮ ማሳደግ ይቻል ነበር!” መስ በጮለቅ ላይ አፍጥጦ በቅሬታ ታዝቦ ሃሳብ ሰጠ። “እኛ እራሱ የእንግሊዝኛ ቃልዎች አማርኛ መሃከል ስነከትት መጤ ቃሉ ከእማሬ በቀር ፍች አልሰጥ ብሎን አመለካከትአችን ከቅኔ እየራቀ አይደል እንዴ! እንደ ዘበት ፍካሬአዊ ፍቺ እና እርባታአዊ አገልግሎት በጥሬ እንግሊዝኛ ማዝመት አምልጦን አለ እኮ!” ናሆም እንዲሁ በጮለቅ ላይ አተኩሮ የእሚአናድደው የአማሊዝኛ ሃገር መጥፋትን ተነፈሰ። ‘ሃይ ባይ የሌለበት! የአንጎል እነቦጭ አረም የተፈቀደበት እና የ ዉሃ እንቦጭ የ እሚአነታርክበት ፍካሬ ማስተዋል የረሳ ዘመን!’

የቀኃሥ. አንድ የአማርኛ ቋንቋ ሰዋሰው ዳግጥናት መጽሐፍ ምረቃ ላይ መግቢአ አስተያየት እንደ ለመዱት ሲአሰፍሩ ያሉት ተጠቃሽ ነጥብ ትዝ አለው። “ሃገሩን አማርኛ እና ግዕዝ ቋንቋ ሳያውቅ የሌላ ቋንቋ ለማወቅ መጣጣሩ መተረቻ ለመሆን ነው!” ብለው ነበር። እርስአቸው ግን ፈረንሳይአዊ ገና ሳይነግሱ በታላቅ ፍቅር ይማሩ ነበር። ከሐረር እስከ ዳግምአዊ ምንይልክ ትምህርትቤት መዛወር እማይለይአቸው የቋንቋ እና መማር ነገር ይከነክንአወቸው እና ይከውኑት ነበር። ለነገሩ አድገውም ንጉሥ ሲሆኑ ለዕዉቀት መሰረት የአልጣሩት አልነበረም። ከአፄ ቴዎድሮስ ቀጥሎ ሃገር በዕዉቀት ለመገንባት እና ጥበበኛዎች በአዲስ ትዉልድ ለማፍራት እና ሃገር ለወደ አዲስ ድባብ ለመቀየር ይታትሩ ነበር። በዉጭ

ሃገርዎች በእንግሊዝኛ መናገር ሲችሉ የሃገርአቸውን አዲስነት እና ምንነት በሌላዎች ለመትከል እንዲአስታውሱአቸውም በእሚል በአማርኛ ይናገሩ ነበር። ዛሬ በተሰባበረ እንግሊዝኛ ከእሚናገሩ መሪዎች የሃገር ስነልቦና ማስደፋት ሲከውኑ አይን የላቸውም። ቢአንስ በመሃል ሆንብለው ጀርመንዎች እንኳ እሚልኩአቸው ልዑክዎች በእንግሊዝኛ መሀል ጀርመንኛ አራት ዓነ. ጣል አደርጉ አለ። ለነገሩ ቀኃሥ. ተስፋ አስቆራጩ የዕዉቀት ማልማት ትትረት ከውነው ቀጣዩ ዘመን እንደ እሚሻሻል በማሰብ አንጋረ ፈላስፋ መጽሐፍ መግቢአቸው ላይ ፀሐፊ እና ደራሲዎች በመጪ ኢትየጵያአዊ ትዉልድ እንጂ በእርስአቸው ዘመን እንደ እማይከበር ተንብየው ነበር። በሂደት ኋሊዮሽ ተጉዘን እልፍ ዴንታቢስነት ላይ እና ዕዉቀትን ከሆድ አስተሳስሮ ሁሉ ሰው አእምርኩሎ ስነልቦና ወርሮት ይኸው አለን።፡

ይህ በአንድ ሃሳብ ተነስቶ ወደ ሌላ እሚሻገር ምናብ ሰንሰለት ናሆምን ድንገት ሲንጥ፣ ዐዋቂዎቹ በመሰል የተለያየ ዓለም መፍዘዝ አድርገው ብንን ሲሉ፣ ጮለቅ የጢዩ ተረት አልቆ ወደ መመከሩ ገባች። ጢዩ የቁንጅና እና አዉሬው ታዋቂ የአዉሮፓ ተረትን አንብባላት፣ ጮለቅ በቋንቋ እማያቅ አንጎል አድምጣ መመካከሩ ተጀመረ። “ይቺ አዉሬውን በንፁህ ልብ ስለ አፈቀረች፣ አዉሬው አዉሬ ካደረገው እርግማን ነቃ፣ አስቀያሚ መሆን ቢኖርም ማፍቀር ግን በአስቀያሚ መሆን ግንብ ከመታጠር አዉጪ ትልቅ ጉልበት ነው። ፍቅር የአሸንፍ አለ...ጢ.....ጢ.....ጢ....ሌላ ተረት ይነቡብልሽ ደግሞ! ሲንደሬላ...” ሁሉም የጢዩ ማብራሪያን አድምጠው ተደመሙ። በአንድ ዓመት ትምህርት ማንበብን በደግ መጠን የእምትከውነው ጢዩ ባነበበቻቸው ተረትዎች ማብራሪአ ጠይቃ ምን ማለት እንደ ሆነ በብሩ እና ናሆም ሲነገራት ባለ መርሳት ዞራ ጮለቅን ደጋግማ በማስተማር ታስደስታት ነበር። እሚ በጢዩ አኳኋን በመደነቅ ሊቀደቂቅ ልጅ ሊኖራት እንደ እሚችል ገመተች። ፍቺው ባይገባትም በለጋ ዕድሜ ከፍተኛ አገነዛዘብ እሚአስመለከት ልጅ በ እሚል ተረዳችው። ጢዩ ጭንቀት እማይሆናት መደበኛ ታዳጊዋ ምን አል ላት በእርግጥ ሊቀነበዝ *(ጂኒየስ)* ትሆን ይሆን አለ። ለአምላክ በልቧ ፀሎት አድርጋ የቀዘቀዘ ድባቡን ለማሟሟቅ ጠላ በ። መሙላት ወደ ጠረጴዛ ው ተመለሰች። አብረው በመሳሳቅ ጨዋታውን ዳግ-ቀጠሉ። ቀላል የጨዋታ ጉዳይዎች በመቀበጣጠር መጨዋወቱ የደስተኛ ጊዜ በቁምነገርዎች መሀል

ይፈብርክልአቸው ነበር። ይደሰቱ እና ከልብ ይስቁ ይጨዋወቱ ቀጠሉ። የቤቱ ጣሪአ በጨዋታ ሳቅ እርምጃዎች ሲደረጉበት፣ ግድግዳዎች ሳቅዎችን ገድበው ሲመልሱ፣ ወለልዎች ሁሉን ተሸክመው ቅጽበትዎች መሻገርአቸውን ይቀጥሉ ነበር፡፡

ናሆም ከ ሰዓት ወደ ፋሲካይት ከተማ ደቡብአዊ መዉጫ አዘገመ። ብዙ ገበሬዎች መልክአምድሩ ላይ ባለ ይዞታዎችአቸው ግብርና ይከዉኑ ነበር። የወጣት ሠራተኞዎች አለ መኖር ግን ከዓመት-ዓመት እንደ ተወደደ እና አለወተገኘ ነበር። ናሆም ሥፍራውን ለመጎብኘት እና ነገርዎችን ለመጠየቅ ብዙ ሲአስብ ቆይቶ የክረምቱ መግባት እና የእነመስ ቤቱን ለመገንባት መወሰን ከፍተኛ መነሳሳት አድርጎለት ወደ እዛ አዘገመ። ከከተማው ወጣ እንደ አለ ተሸከርካሪው ናሆምን አዉርዶ ተመለሰ። ናሆም በዓዉራ መንገዱ ወረድ ብሎ ተጓዘ። አካባቢውን በመቃኘት እንደሄደ አንድ ደሳሳ ሸቀጥ ሱቅ ሲመለከት ቆመ። ሲአስተውል ወጣት እሚሰኝ ሰው መስኮተድምፅ በማድመጥ ወደ እርሱ ሲመለከት በድብርት ሆኖ ተመለከተው። 'ባይተዋርአዊ ድባቴ!' አንድ መረጃ እንደ እሚሰበስብ አምኖ ቀረበ። ነጋዴው ትልቅ ልውክ የመጣ ያክል ተደስቶ ተቀበለው። ሰላምታ ተለዋወጡ እና ናሆም ረጋ ብሎ ቆመ። ወዲአው ይህን ስጠኝ ብሎ ወደ ሩጫ ቢገባ መጨዋወቱ ላይሰምር ስለ እሚችል ረጋ አለ። ስለ አየሩ ሁኔታ ሲጠይቀው ባለሱቁ ለ ጨዋታ እንደ መጣ አምኖ ዘና አለ። ጥቂት ሲጫወቱ አፍታ አለፈ እና ናሆም የልጁን ተጫዋችነት እና ቀናነት ሲአስተውል የፈለገውን መጠየቅ ጀመረ፡፡

"እዚህ አካባቢ ሥራ አለ ይባል አለ። ገበሬው ይቀጥር አለ እንዴ?" "ለአንተ ነው ወይስ ዘመድ?" በአለሱቁ በቀጥታ ሲተባበር ናሆም ተደስቶ በዝግታ ፈገግ አለ። "ለ እኔ ነው!" ሰውየው ተገረመ። "እንዴት? እርስዎ የከተማ ሰውም አይደሉ? ወደ እርሻ ደግሞ?!" ናሆም ለማብራራት እሚሻ ቢሆንም ምን እንደ እሚል መነሻ ነጥብ ግን አጣ። "ምን መሰለህ? ተማሪ ነኝ። ክረምት ገባ አይደለም!" "አዎን!" "በግብርና ልምምድ ማሳለፉ ሃገሬን እንዳውቅ ካደረገ ብዬ ነው። ቤት ተጎልቶ ከ ማረፍ ሙያ ልለምድ ብዬ ነው!" በቂ መነሻ ስለ መሰለው ይህን አብራራ። በአለሱቁ ወደ ጣሪአው እየ ተመለከተ ሳቅ አለ። ደረቱን እሚአሳይ ቲሸርት ስለ ነበር የለበሰው እየሳበ

ወደ ጀርባው አድርጎት ጣራውን ደግሞ ተመለከተ። አሰበ። “እና ግብርና ለ መመልከት ነዋ!” “አይደለም!” ናሆም መልሶ ለማብራራት ተገደደ። “ገብቼ፣ አግዤ፣ ተምሬ፣ በመሞከር ማሳለፉን እሻ ነበር!” የሱቁን መስኮት በሌላ ትከሻው ዘና ለማለት ቀይሮ ተደገፈ እና ቆመ። ወጣቱ ነጋዴ በጣሪአ መመልከት ደግሞ አሰብ አድርጎ ተመለሰ። “አይ! መመልከት ከሆነ አንዱን ገበሬ ሲወርድ ተከተል አናግር እና። ለማገዝ እንኳ...አዉ። ለምን ጋሽ ተሻገር ጋር አትወርድም?” ናሆም ተደሰተ። “ማን ናቸው ጋሽ ተሻገር?” ባለሱቁ በመስኮቱ ተንጠልጥሎ ግማሽ አካሉን ወደ ዉጭ አወጣ። እሩቅ ዛፍ እያስመለከተ ጠቆመ። “ከእዛ ዛፍ ስር ቀጥብለህ ዉረድ። የዉሃ ቦኖ እስክታገኝ አዝግም። ቦኖው ጋር ሰው አታጣም ጠይቅ። ግን ከአጣህ ወደ ፊት ቀጥለህ ዉረድ እና ትልቅ ዋርካ ፈልግ። ከእዛ ስትሆን የእሚታይ የመጀመሪአ ቤት ራቅ ብሎ አለ። ወደ እዛ ግባ። ጋሽ ተሻገር ሰውም የላቸው። አልቅሰው ነው ሰሞኑን ከከተማ የሩቅ ዘመድ አምጥተው እሚጎበኝአቸው አገኙ እንጂ እሚአርስ አጥተው በመንገብገብ ላይ ናቸው” አለ። መረጃውን ቀጥሎ “ሰው ሁሉ ወደ ከተማ ለንግድ ወጥቶ አራሽ ቢጠፋ አርጀትጀት ሲሉ አጋዥ አጥተው ተቀምጠው አሉ። ሂድ አናግርአቸው እስቲ። በል ሂድ!” ባለሱቁ ስለ አገዘው ተደስቶ ሳቅሳቅ ሲል ናሆምም አመስግኖ ወደ ተባለው ቦታ ለ መሄድ ተዘጋጀ። “መሬትአቸው ሰፊ ነው አይደል?” ደግሞ ለመሄድ በማኮብኮብ እሚአቀው ካለ ሰውየውን ጠየቀ። “ብዙም የለው። እንደው ብቻ ብዙ የመሬትአቸው ፍቅር ስለ አለባቸው ነው። ክረምቱን እንዳያመልጥ ይፈልጉት አለ። ቤት መዋሉም ሰልችቶአቸው ነው እንጂ ባያርሱትስ ምን አለ? አልቸገርአቸው!” ናሆም ተጨማሪ መረጃዎች ስለ አገኘ በጥረቱ ዘና ብሎ ኮራ። የልብልብ ተሰምቶት ወደ ተባለው ሥፍራ እጅ ነስቶ በማመስገን አዘገመ።፡

የተሰጠው ምልክትዎቹን አልፎ አራት ኪ.ሜ.ዎች የ አክል እንደ ተጓዘ ቤቱ ተስፈንጥሮ ለእይታ በቃ። ወደ እዛ ኮረብታ ሲደርስ አጥርየለሽ ቤቱን አገኘ። ሰው እንደ ሌለ በመገመት በቤቱ በር አጠገብ ደፍሮ ገባ እና አንኳኳ።፡

የ ገበሬው ቤት ትልቅ እሚሰኝ ነበር። ዉስጡ ከ ትመ. እስከ ትልቅ ማቀዝቀዣ እና ቡናአማ ሶፋዎች ሞልተውት ነበር። በትመ.ው ፊት በተዘረጋ ነጭ እና ጥቁር ዝተት ላይ ወጣቱ የተባለው የዘመድ ልጅአቸው፣ በመንከባለል ሆኖ ሩቅመቆጣጠሪአውን ልክ ሳያቅ ከወለሉ ሲአጋጭ ናሆም

አንኳኳ። ወጣቱ ሳቂታ ልጅ፣ በቤቱም ቢሆን ሶፋ ላይ መቀመጥ እማይወድድ ነበር። በአነዋወር አንድ መርኅ መሰረት ሰው መሬት በመቀመጥ የስነልቦናውን አለ አመክዮ መንሳፈፍ፣ ማቀዝቀዝ ይችል አለ ብሎ ያስብ ነበር። ሲቀጥል ሰው ድንገት ሲገባ እና የቤቱን ባለቤት ወይም ነዋሪ ሶፋ ትቶ በወለል ሲንከባለል ሲአገኘው ትህትና እና አድናቆትአዊ አገነዛዘብ ይቸረው አለ፤ ስብእናህን ሰው ታናሽ እና ትሁት አድርጎ ይመለከተው አለ፤ ብሎ ይገምት ነበር። አብሮም፣ ፈታ ብሎ አካል መዘርዘር ወይም እንደ አሻ ለመሆን በተለጠጠ ስፍራ መገኘቱ፣ ለጤና አትራፊ ነው ይል ነበር። ለመንፈስም፣ ከምድር አለመራቁ እና መሬትዋን ተቃቅፎ መኖሩ ይደላት አለ ብሎ ሽንጥ በመገተር ከ ሣቅ ጋር ይከራከር ነበር። በጠቅላላው ሲመገብ ሁሉ ወለል እሚመቸው እና የተነጠፈ ወለል ሰው ቤት ሲገባም እሚመርጥ ወዳጅ ነበር። አንድ ነገር ቆመው ሲሉት በወለል ተኝቶ እንደ ጮርቃ ጨቅላ እየተንደባለለ እሚአደምጥ ሰው ነበር።፡

ናሆምን ለ ማስተናገድ ተነስቶ ቆመ። ሁኔታውን ናሆም እንደ ዐዋቂ ሆኖ ጀመረ። አቶ ተሻገር ብሎ ሲጠይቀው በግለትምምን ስለነበር ወጣቱ የናሆምን ቤተኛነት ገምቶ ወደ ወንበር ጋብዞት ወደ ጓሮ በ መዞር አባቱን ከላምዎች ቅኝትአቸው አቋርጦ እንዲመጡ ጠራለት።፡

በተለየ የግራ ዓይንአቸው ደክሞ ስለ ነበር ከዘራ ከእጅ አይለዩም። አቶ ተሻገር ጋቢአቸውን አጣፍተው፣ የጨርቅ ሱሪ ለብሰው፣ ረዘም ቀጠን ባለ ሰውነትአቸው በወደ ሳሎኑ ገቡ። ናሆም በፍራቻ ነገር እንዳያበላሽ በርታ ብሎ ተስቶ እጅ ነሣ። እንደ ለመደው ወደ ጉዳይ ከመግባት ቀድሞ መጨዋወት አደረገ እና ለእርሻ ሥራ ፍለጋ እንደ መጣ አጫወተ። “በጉልበት እና ጥንካሬ ለመስራት ተግቼ ለማገልገል ነው ጋሽ ተሻገር!” አዛውንቱ በመደነቅ ሰራተኛ ቤትአቸው የላከ እግዜርን በልባቸው አመሰገኑ። “እኮ እርሻ ትችል አለህ?” ለማረጋገጥ ጠየቁ። ናሆም መረጃውን እየሰደረ በስውር ድርድሩ ቀጠለ። “እንደው እንደ መደበኛ ሠራተኛ አደለሁም እኔ። ቤተሰብ ማፍራት ነው እምፈልግ። አብሮ እሚሆነኝ ሰው ቢአጫውተኝ አልጠላም። እንጂ አዎን እችል አለሁ እርሻ። ብቻ አዋዋይ አልጠላም።” ጋሽ ተሻገር ተደሰቱ። ካሉበት ተነስተው አጠገቡ ተቀመጡ። “እኔን ሽማግሌ ናቸው አትበል እንጂ አብሬህ ነው የእምዉል! አይበቃም?!” ፈገግ አሉ እና መልስ ጠበቁ። ናሆም አፍታ ወስዶ አሰብ እሚአደርግ

መሰለ። ቀና ብሎ "እኔ ከአባቴ እንደ ዋልኩ እቆጥረው አለሁ። ምንም አይከፋኝ ደስ ይለኛአለ እንጂ አባቴ! ብቻ ብቻ ሆኖ በእዳሪ መዋል አሰልቺ ከ ሆነ ብዬ ነው። ካስቸገርኩ ግን ተዉት። እኔ እሰራው አለሁ።" ናሆም በ ዘዴ ድጋፉን አረጋገጠ። ጋሽ ተሻገር ተደስተው ሊደግፉት ቃል ገቡ።፡

"ታዲአ ክፍያህ ስ? ሲሦ ነው?! ከ እዛ እንኳ አልጨምርም እዉነት!" አሁንም በ ዝግታ ልጅ ለ አለመሰኘት አሰብ አድርጎ ናሆም ተስማማ። እሚአቀው ነገር በ ሌለበት ለ እዚህ መድረሱ ገረመው። ለ ነገወዲአ ሁለት ሰዓት ጠዋት ነገ ከብትዎች አዘጋጅተው ሊገናኙ ተቀጣጠሩ፤ እዳሪውን ለ መፈነካከት። ለ ዘመድ እንግዳው ከ መንደር ከ ገዙት ቀጭን ብርዝ ጥቂት ተጎንጭቶ ናሆም እንደ ቤተኛ በ ግሉን ማለማመድ ተሳከቶለት፤ ተሰነባብቶ ወጣ።፡

የገጠመውን ባለማመን፣ በትልቅ ደስታ እና መጠራጠር ሆኖ ተመለሰ። ባለሱቁ ጋር ሲደርስ ስለ ገጠመው ተጨዋወቱ። አሁንም እንደ እሚአቅ ሆኖ ስለ እርሻው ለማረጋገጥ ብዙ ጠየቀው። ተጨዋወቱ እና ጥቂት አስቦ ለቢግ እሚሆን እርሳስ እና መቅረጫ ገዝቶ ወደ ቤት ተመለሰ። ይህን ጉብኝት ለመከወን እየአሰበ በሃሳብዎች መብከንከን ቆይቶ በእነ ዓሊ ጨዋታ በተለየ ተማርኮበት ተነሳስቶ ነበር። የልቡን ከጠበቀው በላይ ስላገኘ ተደስቶ በመደነቅ ስለ ግብርና እሚአቀውን ለማጠንከር እንደ እሚፈልግ በማሰብ ወደ ቤቱ አዘገመ።፡

ለነገሩ ከተማ መኖር ስለተለመደ እንጂ የተጠመደ በሬ እርፉን ይዞ መደብደብ ምኑ ይከብድ ወይ ተዓምር ይሆን አለ? ማረሻውን በማስተካከል ወደ መሬቱ መክተት እና መርገጥ። ሲወጣ ደግሞ መክተት። በቀረ እንቢ አሉ ብሎ ወይ በሁለቱ ወይ በአንዱ ላም ልግመኛነት ማሳበብ። መሬቱ ሰግ ብቻ ነው ብሎ ማለቃቀስ። "ኧረ እዛም አይደረስ!" ሳያስበው ናሆም ለእራሱ ቃል አውጥቶ ተናገረ። ወደ ከተማው ተመልሶ ሲገባ ብዙ አያይዞ አስቦ ነበር። ለጊዜ ፈቺነት ሃሳቡን ትቶ ከአስገራሚው ገጠመኝ በሰፈፈ ደስታ ሆኖ ተመረቀበት። ዘለለው እና ወደ መደበኛ ቀኑ ተመለሰ።፡

ሰኬትአማ ከአለው ቆይታ ናሆም ሲመለስ እግረመንገዱን ወደ ሠብለ መንደር አዘገመ። ጥቂት በዋናው የከተማ መንገድ ጀርባ ባለ የትንሽዋ አደይ

ጎዳና ላይ ተጉዞ አንድ እጥፋት ላይ የእነ ሡብለ ቤት ላይ ደርሶ ትልቁ ብረት በር ላይ አንኳኳ። የሡብለ ታናሽ ከፈተች። እርስዋን ስትመስል ናሆምን ትወድድ ነበረች። ከሳመ በኋላ ገባ ሲል ሡብለ በጊቢው ቡና እያሰናዳች እንዲቀመጥ ጋበዘች። ናሆም ተቀመጠ። አባቷ ከእንቅልፍ ተቀስቅሶ ቡና ሊጠጣ ስለነበር፣ ድካም ብጤ ስለ ተሰማውም ትንፋሽ እየወሰደ አብሮ ለመጫወት አሰበ። የሡብለ ጉትጎታም አላስኬድ ብላ ስለ ነበር ወደ ዉስጥ ገባ፡፡

ያለፈው የፍኖት ንባብ-ማህበር አስተያየትኤዎች መቅረብ ሲገባአቸው ሡብለ በመዘንጋቷ እና ነ ሌላ ወረቀት ተመሳስሎባት ስለ አላቀረበች፣ የቡድኑን የወል ነጥብ ለመተየብ እና ለ እሁዱ ማህበር አቅርቦ ለበይነመረብ ቋት መለጠፉ ቀድሞ የመጨረሻ ይሁንታ እሚቀል አጀንዳ ስለ ነበር አሁንም ተቀብሎ ሊተይብ ነበር አመጣጡ። አባቷ ተቀስቅሶ ሳይመጣጣ እንዲሰጠው ቢጠይቃትም፣ ወረቀቱን ግን በማዘግየት የቡና ታዳሚ አደረገችው። የሡብለ አባት የከተማው ሃያ ባንክዎች አንዱ የመስከረም ባንክ ፋሲካይት ከተማ ትድድርአዊ *(ማናጀር)* ነበር። አሁን ግን የክረምት እረፍት ተቀብሎ በመተኛት ላይ ነበር። ተቀስቅሶ ሰፊ ቦርጩን በስስ ጋወን ሸፈን አድርጎ ወደ ዉጭ ወጣ። ከናሆም ጋር በአካል ተገናኝተው አያቁም ነበር። ቤትአቸውን ቢጎበኝም ተገጣጥመው ግን አያቁም ነበር። ተመልከቶአቸው ጎንበስ በማለት አክብሮት አሳየ። ነገርግን ትንሽዋ ታዳጊ ልጅ መጥታ መረበሹን ጀመረች። የናሆም ጭን ዉስጥ ገብታ በጉልበትዎቹ በመንጠልጠል ዥዋዥዌ ሞካከረችበት። “ሚሚዬ ተይው እንግዳ ነው! አታስቸግሪው!” አባቷ ለልጃቸው መከሩ። ከፈንዲሻ ው ዘግነው ናሆምን ሲጋብዙ ከቂጡ ተነስቶ ዘገነ። “ዉይ አባ! ናሆም እኮ ነው! “እንግዳ አይደለም አታቀውም!” ጣት እየጠቆመችበት ስትናገር አባትዋ ቤት ስለ እማይዉል ከቤተሰብ መራቁ ጥቂት ተሰማው እና ሃዘን ወረር አደረገው። መልሶ አየው እና “ተጫወት! ቻላት እንግዲህ የህፃን ነገር!” ብሎ ሃሳቡን ረሳ ለማድረግ ጣረ። ሡብለ እናዋ ሱቅ አባቷ ቤተንዋይ ሲዉሉ ለብቸኛነት ከብቸኛ እህቷ ጋር መሆን የተጋለጠች ነበረ። አባቷ ሃሳቡ ቢገባውም ብዙም ባለመጨነቅ እና በመክዳት ሃሳቡን ሲአንጓልል ነበር። አሁን ግን ሰው ሲርባት ወደ ተበላሸ ግንኙነት እንደ አትወድቅ ከልቡ አሰላሰለ። ዝምታ ሲነግስ ሡብለ “ተጫወት አባ! የክፍል ጓደኛዬ ነው!” በማህበሩ መተዋወቅአቸውን ዋሽታ ተናገረች። እርሷ የማህበረሰብ ጥበበምርምር

ከንፍ ተማሪ እንጂ በእርሱ ዘርፍ ሁሉ ያልነበረች ናት። ይህን አይቶ ናሆም ጥቂት ቅሬታ ተሰማው። 'ሌላ ስለ እኔ ዋሸታ አለን?' ህፃኗ "አንተ ናሆም እይ! እይ ስ!" ወደ አባቷ ቦርጭ ጠቆመች። ከጭኑ ወጥታ ወደ አባቷ ጭን ገብታ ቦርጩን አሻሸች። "ይሄ ሆድ ነው ስ! እርጉዝ አይደለም! እማዬ ሆደሰፊ ነው አባትሽ አለች። ግን አንተ..ሆደ ሰፊ እኮ ትልቅ ሆድ ማለት አይደለም! አደለም ስ!" በሳቅ ሁሉም ፈነዳ። "ትንሽ ነው እሚበላውስ! ብዙ አይበላም!" ናሆም ዝቅ በማለት አክብሮት አሳየ። ግን ከሆዱ ብዙ ሳቀ። አባቷ በልጁ ተደስቶ ተዝናና። እየዘለለች ወደ ናሆም ጭን ተመለሰች። ስለ እምታቀው ሁሉ በመቀባጠር ስታዝናናአቸው አርፍደው፣ ሠብለ ቡናዋ ደርሶ ተጠጣ። ናሆም ስለ ቤተንዋይ አንስቶ ለመጫወት አቀደ። 'የሥራ ዓለም በጨዋታም ከተደገመ ትንሽ ይጨፈግግ አለ፤' ወደ ቡናው ብቻ አተኮረ። አባቷ ቀላላል እና ጭንቀትየለሽ፣ ፊትአቸው ወዲህ ወዲአ ብሎ እማይመለከት፣ በአትኩሮት አንድ ነገር ላይ ብቻ እሚገኙ፣ ወፍራም ብጤ ናቸው። አጠር ብለው ፂም ሞልቶአቸው ነበር። እረፍት ከወጡ አምስትኛ ቀንአቸው ድረስ ምንም የተላጩት ነገር ስለ አልነበር ጉንጭ እና አገጭአቸው በፍጥነት እሚአድግ ፀጉር ወርሮት ነበር። በመጨረሻ ናሆም ጨዋታ ያገኘ መሰለው። ሠብለ በብሩ ስልክ ደዉላ ስትጠራው ነይ ቢላትም አባቴ እረፍት ላይ ነው አልወጣም ብላው ነበር።፡

"እረፍት ላይ ነዎት? ወይስ *ሥራ?*" እርስዎ ሲባሉ ምንም አልመሰለአቸውም። አንድአንድሰው ግን ስሜቱ ይለይ አለ። ደስ ስለ አላቸው ተደስቶ ከጥያቄው ብዙ ቆይታ በኋላ ፈገገ። "እረፍት ወጣሁ አሁን ገና! ድካም ባይኖርም የአው፣ ትድድር *(ማናጀመት)* እምቅአደጋ *(ሪስክ)* ግን አያጣውም። ከእዛ እንጂ ከሥራው አታርፍም። *ሥራ*ው ቀላል ነው! አው! እምቅአደጋው ነው ችግሩ!" ናሆም ብዙ ሲናገሩ ተደሰተ። ብዙ ከአወሩ ብሎ "የምን እምቅአደጋ አለ?" ብሎ ጠየቀ። "አሃዝ ባለጌ ነው! ገናም ትድድርአዊ ስትሆን መቆጣጠሩ ከሁሉ የቁጥር ችግር ተጋፋጭ ያደርግ አለ። በቀረ ምንም ብትዞር በሃገርአችን የእማይገኝ የሥራ ባህል በቤተንዋይዎችአችን አለ። ሁሉም አንገት ደፍቶ፣ በሥራው በመጠመድ ብቻ እሚውል፣ ደንበኛ ቂጥክን እረፍት ስለ እሚነሳው፣ በሥራ ብቻ ተተኩሮ እሚሰራበት እና የአው ገቢም ትግበራም ታይቶ ጫና ስለ እሚደረግብህ መቦዳደን ቀንሶ በአንድ አላማ ጥላ ስር ባለመተያየት እሚሰራበት የተሻለ *ሥራ* ባህል ያለበት ቦታ ነው።" ናሆም ጨቅላዋን

በማጫወት እኩል ስኬት በአባቷ ስለ አገኘ ልብልብ ተሰምቶት ከትልልቅ ሰውዎች ጋር አክብሮቱን ሳያጣ በጥንቃቄ መጫወት እንደ አለበት እናነዐዋቂ ወይም እሚንቅ እንዳይሆን በሆንብሎንታ በመጠንቀቅ ጨዋታውን ቀጠለ። ስለ ቤተንዋይ የአሰራር ባህል ወደ ሌላው የመንግስት ሰላምአገልግሎትዎች *(ሲቪል ሰርቪስ)* እንዲቀጥል በመመኘት ገለፀ። “አየ! አይሆንም” የሰላምአገልግሎትዎች በአሰራር ባህል አለ መሰልጠን ስለ ገባው እና የከፋ እዉቅናአቸው በታዳጊዎችም ስለ ታወቀ ተገርሞ ግምቱን ሰጠ። “እነ እርሱ ጋር ስነዉሳኔኛዎች *(ፖለቲሻንስ)* እስከ ታች ስለ እሚገቡ አይሳካም! እኛ ጋር ስነዉሳኔአዊ *(ፖለቲካል)* ፍሬጉዳይዎች በተለየ ከንዋይአዊ ትልምአግጣጫዎች *(ምኒታሪ ፖሊሲ)* እና ተያያዥ ገንዘብአማአዊ *(ፋይናንሲያል)* እርምጃዎች ጋር እሚገናኙ ሆኖ አለ። በዋነኛነት ማለት ነው። ግን ከእላይ እዛ ዋናዎቹ ጠረጴዛ እሚልፍ አይደለም። እኛ ጋር እሚወርደው ማድረግ እሚገባን ብቻ ነው። መነገዱ! በቃ!” የተደገመ ቡና መጠጣት እና ማድመጡን ሁሉም ተያያዘ። ጨቅላዋ በናሆም ጉልበትዎች ምቾት አጊንታ ተቀምጣ በዝግታ ታንጎራጉር ጀምራ ነበር።፡

“እና! የሰላምአገልግሎትዎች እንዲዘምን ባህሉ እንዲቃና እና ህዝብ እንዲረካ ተሿሚ መሰግሰግ ስለ አለ እና ስነዉሳኔአዊ ኢላማዎች ማስፈጸም ስለ አለ ይህ ስኬት ወደ እነ እርሱ አይገለበጥም። ያ ቀን ግን!” የቡና ስኒውን መለሱ። “መንግስት ለህዝብ ቀንቶ እንደ ደርግ ዘመን ቀበሌ ጀምሮ አገልግሎት እንዲስተካከል ቆራጥ ዉሳኔ ከተከታይ እርምጃ ጋር ሲሰጥ፣ ህዝብ ገብቶ በተሿሚዎችም በሰራተኛዎችም ይረካ አለ። አሁን ግን ሥራው ሙያ አያቅ፣ ከየትም ሞገደኛ በማጎብደድ እና በዘውግ ምንጩ የተነሳ ይመደብበት እና አገልግሎትአዊ ራእዩ ይገደል አለ። ስነገደብ *(ኮታ)* ብቻ ለማሟላት እሚሾም መሪ ከላይ ሲአስተዳድር፣ ስነዉሳኔው ታች ድረስ ሰራተኛ ሲአጨናንቅ፣ የሥራ ድባቡ ማገልገሉ ላይ እንዳያተኩር አድርጎት አለ። ከስነዉሳኔ ተፅዕኖ እንደ እኛ ወደ አሽከርነት ሲመለስ፣ ይህ አገልግሎት ዘውግ መተቸት ይተው አለ!” ናሆም በሃሳቡ ሰመጥ ማለት እንደ አለ እና የቡና ወሬ ብቻ እንደ አልሆነ ገመተ። በማሰላሰል ቆይቶ አናቱን ነቀነቀ። “ጎበዝ፣ በሉ ተጫወቱ።” አድናቆት ለናሆም ሰጥተው አባቷ ወደ ዉስጥ ተመለሱ።፡

ናሆም ከሃሳቡ በመመለስ ሡብለ ጋር ጥቂት ተጨዋውተው ጥራዝ-ጽሑፉን አስረከበችው። ገለጥ አድርጎ አየው። “አስተያየትኤዎች በብርሃኑ ዘርይሁን አደፍርስ ላይ” ብሎ በሰረዝዎች አንድአንድ ነጥብዎች ይዘረዝር ነበር። መልሶ ዘጋው እና ወደ ዉጭ ወጣ። ህፃን ዋ እና ሡብለ ራቅ አድርገው እየሸኙት ሳለ ሡብለ “እና እንደ አልክው እቤት ለአመጣህ ብዬ አይደለም። ተሳስቼ ነበር ባለፈው የተውኩት!” አለች። ናሆም ክዉ አለ። ግን ሲመለከታት በቡና ማፍላቱ ናዉዛ እና ሰልችታ እንደ ነበር አስታወሰ። ምንም ምልክት ደግሞ አልሰጠችውም፤ ምንም ያላት እንደ ሌለ። በፈገግታ እሺታ አስመልክቶ ሰላምታ ተለዋውጠው ተለያዩ። *‘ምንድነው?’*

ወደ ቤተክርስትያን ሄዶ በመሳለም ፀሎት አድርሶ ወደ ቤት ለመመለስ ቅፅር ጊቢውን ተሳለመ። የሰርክ ጉባዔው ምእመን ተጠናቅቆ እስኪሸኝ የቤተክርስትያኑ ጉልላትዎች በመዝሙር አስተጋቡ። ናሆም ራቅ ብሎ እስኪጠፋ የቀሲስ ዘማሪ አሸናፊ ገብረማሪያም መዝሙር ወደ ደመናው እንደ ዘበት ተረጨ።

ሳልፈልግህ ሳልወድህ የወደድከኝ ያፈቀርከኝ ጠላት ሳለሁ የሰቀልኩህ በምድር ላይ ይቅር ያልከኝ ልክ የለውም ፍቅርህ ልክየለውም ፍቅርህ ወሰን የለው ምህረትህ ከመናገር በላይ ነህ ከአሰብኩትም በላይ ነህ ከሰማሁት በላይ ነህ…

ናሆም መዝሙሩን እንደ ድንቅ ዜማ እና ትግበራ ይመለከተው የነበረ፣ የ እና በዕድሜ-ዘመኑ ከሰማአቸው ጆሮዎች የገቡ ድምፅዎች ምርጡ ነበረ። ሰው እንዴት እንዲህ ሊያዜም ይችል አለ? የዜማ አዚያዚያም ቅጥ *(ስታይል)* እና ነገረ-ክወናው የምድር ቃልዎች ሊገልፁት አይችልም። ድምፁ ኮለል ሲል፣ ናሆም፣ ከጣፋጭ ለብያለ ወተት መንቆርቆር ጋር ያመሳስለው ነበር። በመኖር ሁሉ ሲታደኑ መዝሙርዎቹ አይሰለቹም። ስትወዳቸው ደግሞ በርጋታ እንጂ ባንዴ አደለም። ዜማዎቹ ከቶ - ከቶ - ቅላፄ የላቸውም። ዜማዎቹ በድምፅ ማውጣት ጥሬው ሃቅ መፍሰስ እሚችሉ እንጂ በቅላፄ የለበት እሚደናቀፉ አደሉም። እጅግ ተወዳጅ ጥበብ አለው። ድምጹ አለመጮኹ እና ዜማዎቹ እንደ ቀላል ወራጅ ዉኃ መፍሰስ ብቻ እንዲችሉ መደረግአቸው፣ መዝሙርዎቹ እንደ መንፈስአዊ ትርዒት እንዲአሸበርቁ አደረገ። የድምፅ ጉልበት ጋር ምርጡ መስተጋብር የአሸናፊ

ዜማዎች ያሉት ነው። ዜማውን ለመስማት ያክል ብቻ በቂ የድምጽ ጉልበት ትሰማ አለህ። የናሆም ማስተዋል ተገድዶ ዘማሪውን እንዲአፈቅር እና ወደ ዘመረበት ኃይማኖት እንዲመለስ መፀለይ ብዙ አመክዮዎች እና ስሜትዎች ነበሩት። አድናቆቱ ማጣጣሙን እንዳያሰናክል እየአደረገ አደመጠ።፡

በዝግታ ሆንብሎ ሲራመድ መዝሙሩ ተፈፀመ። ቀጥሎ አዲስ ዝማሬ ፈሰሰ። ትላንትናም ትላንት አለፈ ትላንትናም ትላንት አለፈ አዲሱ ቀን ዛሬ እንደ ገና እግዚአብሔር አዲስ ነው እና...

'በዓለም ሙዚቃን እንደ ምትሃት እሚጫወቱ ሆነው ያሉት 'ኮልድፐሌይ' እንኳ በላጭ የድምፅ እና ዜማ ክወና እንደ አገኙአቸው ማን በነገራቸው?! ማርቲን መሪ አቀንቃኙአቸው የቀለም ዘር ያለበት ዝግተኛ ድምፁ፣ ሽል እንደ አገኘ በአወቀ። ዜማውን አስገዳጁ የጉሮሮ ድምፅ መፍጠሩ መሰረት ነገር ሳያበላሸበት፣ ሊታሰብ ከእሚችል ማንኛውም ቅላፄ እና ድምፅ ቀለም ዉጭ ሆኖ፣ ዜማ ብቻ በአንደበት መክፈት ብቻ ማውጣት እሚችል እንደ ኣለ ማን በአስደመጠው!' ብቸኛው ዜማ ብቻ እሚአንቆረቁር ድምጽ እንጂ ነው። መደሰት በዜማ ከተፈቀደ እንደ አሸናፊ በወቅቱ መደመጥ የነበረበት መደበኛ ድምፅ-ከዋኝ እሚአክል የለም።፡

ከትዝታ ከፍሰት ዉጡ፣ በእግዚአብሔር ፊት ኑ ተቀመጡ ዛሬም ሁሉ አዲስ ቀን ነው እና ለ እግዚአብሔር እናቅርብ ምስጋና...

የተሃድሶ ጉዞው የእሚታደስ ሃይማኖት ስለ ሌለ ከፍተኛ ጥፋት ነው። ግን የቀደመ አገልግሎት መጨፍለቅ ትተው ማክበሩን ቢቸሩት ደግ ነበር። ልክ መዝሙሩ ሲዘጋ ራቅ ብሎ ተጉዞ ስለ ነበር በመመለስ እንዲአገለግል በትልቁ ተመኝቶ ለእነ ዘርፌም ይህን ፀለየ። *'ድንቅ አገልጋይዎች ጠፉብን!'*

ልክ በጎዳናው አዝግሞ፣ ቤት አካባቢ ሲደርስ ለዓይን መያዝ እየጀመረ ነበር። ወደ ለመዱት ካፌ ነገ ለ መሄድ እና ፀሐይግባትዋን ለመንብኘት አስቦ ሰማዩን በማስተዋል ብቸኝነት ሳይሰማት አልቀረም ብሎ ሠብለንም ወደ እዛ ሰው እማያዘወትረው ከተማ ዉጭ እሚሰኝ ድባብ ሊወስዳት አቀደ። *'እስቲ፣'*

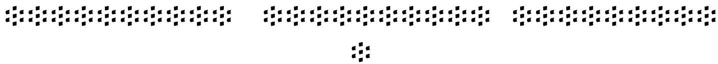
ልክ ወደ ቤት ቅጥር ሲደርስ ባየው ትእይንት ለማመን አልቻለም። የቤትአቸው አጥር ከበሩ ወደ ግራ ያለው እንዳለ ተመንጥሮ ነበር። ምንም

አጥር የለም። ግን ይህ አይደንቅም። አጥሩ ቦታ ላይ ስምጥ ጉድጓድዎች ረዘም ያሉ ምሰሦዎች ተሸክመው በመገተር ላይ ነበሩ። ወደ ጀርባአቸው ደግሞ ዘለግ እሚል ይዞታ ላይ አልፎ መሰል አምስት ምሰሦዎች አለቅቅጥ ዘልገው ቆመው ነበር። ሦስት ዙር ማገርዎች የ ቤቱን ግድግዳዎች አስተቃቅፈው ከብበው ነበር። *'አይታመንም!'* የምሰሦዎቹ አናት ቆርቆሮ ለብሶ ለተገቢ ምልከታ በደንብ ማንጋጠጥ ይጠይቅ ነበር። 'ቀዝቃዛ ሃገር ዉስጥ ከፍተኛ ጣሪኣ?' ሃሳብ ተወት አድርጎ ቤቱን ማጤን ጀመረ። እየተደመመ እየተደመመ ቆይቶ በመጨረሻ ከት ብሎ በደስታ በመሳቅ ፈነዳ። ጮቤ እረገጠ። ከሰማይ ወረደ? ወይስ ከታች በቀለ? መስ ልዕለጀግና!! ወይ እግዚእአብሔር!' ቤቱን በማስተዋል ብዙ አየ። የአምስት ሜትርዎች ወርዱ ወደ ቤቱ በስድት ሜትርዎች ይሰምጥ አለ። ሌላ ሦስት ምሰሦዎች ላይ ይደርስ አለ። ወደ ኋላ ደግሞ ሦስት ሜትርዎች ይጓዝ እና በአምስት ምሰሦዎች አርፎ የዘለገ ጣሪአው ወደ ዉጭ ጥቂት ለዉሃልኩ ከለላነት ወጥቶ ይቋጭ አለ። በእርግጥ በገሶ ግማሽ ሜትር ለቀጭን ምሰሰሦ መማስ የደቂቃዎች ስራ ነው። ምሰሦ ማቆሙም ለፈርጣማ መስ አይከብድም። ቆርቆሮዎች ገዝቶ መስቀል እና መምታቱ ግን ጊዜ ሊፈጅ ይችል እንደ ሆነ አስቦ ተገረመ። ወዲአው ከጣራው ላይ እሚደርስ የመሬት የነካ ክር ተመለከተ። *'እነ እሚ ቆርቆሮ አስረው በመጎተት ስለ መታአቸው ብዙ አይፈጅበትም፤'*

በድንቅ የመደመም ድባብ ተወጥሮ ወደ ዉስጥ ሲገባ ሁሉም ታዳጊ በጩኸት ከበበው። "ቤት ተሰራ! ቤት ተሰራ!" ጢዩ ስትጮህ ባቤ ይሽቀዳደም አለ። ሌላዎቹም በሳቅ እና ደስታውን በማንፀባረቅ እየረዱት በፈገግታ ተቀበሉት። ብሩ እና መስ ጎንለጎን ሆነው እሚ በጠረጴዛው እራስ ሆና በትልቅ ድባብ ሲጨዋወቱ ነበር። የቢግ ቡና ፈልቶ እጣኑም ይጤስ ነበር። ተቀላቅሎ አግራሞቱን አሳወቀ። መስ በመፈገግ ምስጋናዎች መሰብሰቡን ተያያዘ። ሁሉም ተደስቶ ምሽቱ ሲደምቅ፣ ለመጀመሪአ ጊዜ፣ ከዱብዳው ጀርባ የእሚ ልብ ጭላንጭል የተመለከተ መሰለው። ከልቧ ፈገግ አለች፤ በጨዋታው ኹካታ መሀል ሆና ቦዝ ባደረገችው ዓይኖች ወደ ገሃዱ እየተመለሰች።፡

እራቱ በገበታው ተሰትሮ ሲቋደሱ ስለ አረፈደ በክረምቱ መግፋት መንገዳገድ ሆኖ መስ እንዳይይመለስ ቶሎ መስራቱን እንደ መረጠ አጫወተው። ዋናው ግን ያቀደውን መሞከር እንደ እሚችል በእሚ ንግድ

ጎን አብሮ እንዲንቀሳቀስ መፈቀዱን አሳወቀው። ናሆም ተደስቶ መንፈሱ ስትበረታ አስተዋለ። የታቀደ ሊሳካ ሆኖ ወደ አቀደው ሊመጣ ሲአኮበኩብ ነብስ አብራ ልብረር ልብረር ትል አለች። ናሆም በማቀድ እና እራሱን በማሳመን ብዙ እንደ አደረገ አስተዋለ። ስሜቱ በእሳት ጋለች። ያንድ ተጨባጭ እርምጃ መነሻ የከወነ መሰለው። ፈነደቀ። የእሚአልመውን ለመኖር አንድ የጎን ሙከራ ዛሬ አድርጎ ፍተሻ ማድረጉ ዘርፈብዙ ጥቅም እንደ አለው አስቦ ብዙ እረካ። መመለስ የለም። በመበርታት ያቀዱትን ለማግኘት መጓዝ ብቻ። ከእንግዲህ ሃሳቡ ይፋ ወጥቶበት አለ። ሁሉ ይመለከት አለ። ለታናናሽዎቹ የእሚሰብከው የዕዉቀት ዓለም በገሃድ ሲፈተን እራሱ ቢወድቅ ግን ዕዉቀት እንደ እሚአስፈራአቸው አሰበ። ስኬቱን የግድ መፈለግ አለበት። መልሶ ደግሞ የሙከራ እና መፈተሽ ጊዜ እንደ ሆነ አስተዋለ። ብዙ መጨነቅ የለውም። መፈተሽ። እሚ ጎን ስለተባለ ደግሞ እናቱም እምትነግድ ከሆነች እርሱ ላይ እሚደረገው ትኩረት መቀነሱ በአንድ ጎን አስደሰተው። ብቻ ለመሞከር ቀርቶ ከእዛም በላይ ለመጓዝ ልቡ የትልቅ ሰው ነበረች። አልቻለም ግን! '*መስ ምርጥሰው ብሎ፤* ' ተደስቶ በመፍነክነክ ነብስ ሆኖ አቀፈው። ሁሉም በፈገግታ የደስታ ስሜቱን አስተጋባ፨

※※※※※※※※※※※※※※※※※※※※※※※

፺ ወለል እና ምርኮ

ዳግም

በወጣ ጎኅ የቤተሰቡ ዓዉራ የሆነው መስ እና የመንፈስ ደቀመዝሙሩ ናሆም ብሩን አንቅተው ወደ ዉጭ ወጡ። ብሩ ማንንም ታናሽ ወንድም ሳይቀጣ የተገረሰሰ አካሉን ከእስራት በርጋታ ብቻ አስለቅቆ ተከተላቸው። ተገቢ የጉርድ ሱሪዎች በመልበስ፣ ጥርሶች እና ፊት አጥርቶ ከመታጠብ በኋላ፣ ለረዘመ እሩጫ ተዘጋጁ።፡

"እሺ! ከዚህ ወጥተን ከተማውን ዳር ለዳር ሰዓትኛ *(ክሎክዋይስ)* ዞረን መመለስ ነው!" ናሆም ሰውነት በማማሚቅ ሆኖ ለወንድሙ አብራራ። ብሩ ገሸሽ አለው ከመስማቱ ገና። በማይታወቅ ዝግተኛ ስልት ማማሟቅ እየከወነ መሰላቸው እና "እቀረጩ፤ ምን ያክል ነው ግን?" ብሎ ጠየቀ። መስ ወደ አፈሩ ወርዶ የእግሮች ጉልበት ዘርግቶ በመለጠጥ መቀመጫውን መሬት እንዲነካ ካደረገ ኋላ ግንባሩን ከጉልበቱ አጣበቀ። በሌላ እግር መወጠር መልሶ ግንባሩን ደፈቀ እና ቆየ። ናሆም የእጅ ማፍታታትዎች አድርጎ ወደ ወገብ መለጠጥዎች ገባ። ብሩ መልስ ስላጣ እርቀቱ እንደ እሚከብድ ሳለ። አሁንም እጆች በማወናጨፍ ሆኖ ጠየቀ። "ምን ያክል ነው ርቀቱ ግን ይሄ ፊያቶ ወጣን እምትሉት ነገር?" ሲል ደግሞ ጠየቀ። ናሆም አንድ እግር አንስቶ በአየሩ ከአናቱ በላይ በመስቀል ቆየት በማለት ሲለማመድ ቆየ እና "አስር ኪሎ ሜትሮች አካባቢ! ግን ዉስጥ ለዉስጥ

ሮጠን ከድንጋይ ማዉጫው በላይ ደግሞ እንቅስቃሴዎች እንቀጥል አለ። ያንን ትተህ ተለይተህን ግባ።"

መስ ተነስቶ እጅ ሰዓቱን ተመለከተ። ቆጣሪዋ አስራሁለት ሰዓት እንደደፈነች ታሳይ ነበር። "እንዉጣ አንበሣዎች!" ዱብዱብ በማለት መራ። ናሆም እና ብሩ ተከተሉ። ከቤትአቸው ራቅ ብለው እንደ ሮጡ ብሩ በከፍተኛ ማለክለክ ተወረሰ። ናሆም ሳቅ ቀደመው። ይባስ ብሎ ቀረት ቀረት ማለት ግን ሲርቅም የብሩ ትትፋሽ ዘልጎ መሰማት ጀመረ። መስም ፈገግ አለ። ናሆም ለር ብሎ ወደ ተጎተተ ወንድሙ እየተመለከተ ወደ መስ በጀርባው መሮጥ ጀመረ እና "ገና ፍጥነት አልጀመርንም! በርታ በርታ በል!" አለው። ብሩ ግማሽ ኪሎ ሜትር እንደ ደረሰ ከቶ ቆመ። አንድ መንደር ገብተው ስለነበር ዉሻዎች በመጮኽ መንደሩን አወኩት። ናሆም ከ መስ በመለየት ወደ ወንድሙ ተመልሶ ሮጠ፡፡

"በቃ ተከተለን! ይህ መንገድ እስከ ጊቢው ያወጣን አለ!" "ጎዋአዊከተማ ው?!" ብሩ በጩኸት እጅዎች በወገብ አድርጎ ቆሞ ጠየቀ። ናሆም አናቱን ነቀነቀ። "ኧረ! ቅጣት ነው እንዴ?!" "ከእዛ ወደ ጊቢው በር ሚወስደውን መንገድ አትከተል። ከጊቢው ጀርባ ነው እምንከብበው። ጊቢውን ዙር እና መልሶ ሌላ መንገድ ይሰጥህ አለ። እርሱን ይዘህ ስትከተል እዚህ እኛ ቤት ትገባ አለህ። ካልደከምህ ጫካው ጋር ና!" ናሆም የወንድሙን ትከሻ ነካነካ አደረገ። "በርታ! በዝግታ እና በአጠረ ርቀት ጀምር! በአንዴ ቀነኒሳን መሆን የለም! ቀጣይ ታሻሽለው አለህ! ጀምር ጀምር!" ብሩ የልብ ልብ ተሰምቶት ተከተለው። ወንድሙ ግን በዝግታ ሲሮጥ ቢቆይም ብሩ መድከሙ ቀጠለ። ሁለት ኪሎሜትሮች እንደ ምንም እሮጠ። በጉልበትዎቹ እጅዎቹን ጭኖ በመስገድ አለከለከ። ወንድሙ ከ መሮጥ ማሮጥ እንዲሻል ዐዉቆ ዘገየ። እያበረታው ስድሥት ኪሎሜትርዎች ሮጠ። በቆይታዎች እየታገዘ ግን በጎዋአዊከተማ ው አጥር ደረሰ። ብሩ ማመን አልቻለም። እርቀቱ ከቤትአቸው ከፍተኛ ነበር። ወንድሙን ተደግፎ ቆመ። ብዙ ተነፈሰ። "አምስት ኪሎ ሜትርዎች...እ..ህ! አልሆነም?" ናሆም ፈገገ። "አስራ አንድ ኪሎሜትርዎች ሆነ!" ብሩ በጩኸት ቦረቀ። ናሆም ርቀቱን ሸሽጎት ነበር። ብዙ ጮኾ ደጋግሞ ለመለማመድ ወስኖ፣ በዝግታ ልከተል ወንድሙን አሰናበተ፡፡

ናሆም በፈጠነ እግርዎች አጣጣል ከተማውን በመከበብ ሮጦ ቤትአቸውን አልፎ ወደ ጫካው ደረሰ። መስ የግል እንቅስቃሴዎቹን ሲሰራ አገኘው። “ወንድምህ ባንዴ ቀድሞኝ፣ ደርቦን ቤት ሲገባ አላገኘውም?” ናሆም ሳቀ። “መመለሱም ጀግና ነው!” ናሆም አብሮት አካል አቀልጣፊ እሽክርክሪትዎች ሲለማመድ ቆየ። አምስት አርባ እሚሰኝ አመታት በእሚገባ አዳብሮት ሁለት ሰዓት ሲል ወደ ቤት ተመለሱ።፨

ብሩን ጠርቶ ቁርስ በልተው ሲነሱ እነ ናሆም መግባትአቸው ነበር። “በሉ ሰዉነቴ ጓጉሎ አለ! ዕድሜ ለእናንተ እሩጫው ስለ ገደለኝ ጊቢ ገብተን በይነመረብ በመጠቀም መጎለቱ ብቻ ነው አማራጬ! መንቀሳቀሱ እንደሁ አይቻልም!” መስ “ምንም አይደለም!” ብሎ በሽሙጥ፣ በግልፅ መመስገን እንደ ነበረበት አሳበቀበ። “አዎን! ናሆም ዉድ ወንድሜ! አመሰግንህ አለሁ! ቀጣይ ሳምንት እንገናኝ! አስራአንድ!” ድምፅ ጨምሮ ጓደኛውን ሲነግር ዮስም ሳቀ። “ይህ ታሪክ ነው! እንዳልኩህ ብትቀላቀለን ጤናህ ይጠበቅ አለ፤ አታመስግነኝ ምንም የይደለም!” “ሂድ! እና የምር አስራአንድ ኪሎሜትርዎች ሮጥህ!?” “ሀበሻ! አንድ ሲነግሩት አራቴ አረጋግጦ ለመስማት መፈለጉ እና ለማመን ማመንታቱ አይጣል ነው!” “ስለ ክዋክብት እና ዝቅተኛ የአየር ግፊት ስለ እማንጠይቅ እኮ ነው! መደዴ ነገር ደግሞ መጠየቅ ተዋጥቶልን አለ!” በእራሱ የተጀመረበት ነጥብን አጠንክሮ፣ ዮስ በጀርባው አንዱ ትከሻው ላይ ጭንመቀመሪአ *(ሳብቶብ)* አንጠልጥሎ ብሩ በቀረ ትከሻው ተደግፎበት ተያይዘው ወጡ።፨

እነ ናሆም ባቤ ታናናሽዎቹን እስኪቀሰቅስ ትመ. ከፍተው አፈጠጡ። ወዲአው፣ ሁሉም ተቀላቅሎ ቁርስ ቀረበልአቸው እና ሁሉም ተመገቡ። የተለመደ ገንፎ በተለመደ ድባብ ተመግበው እየተጨዋወቱ ቆዩ። ቁርስ ሲአበቃ፣ መስ እና ናሆም ተያያዩ። ከዚህ መሰል እንቅስቃሴ መልስ ነብስ አድን መጠጥ ቀምመው ቀን ሙሉ ይጠጡ ነበር። አሁንም ናሆም ወደ ጓዳ ገብቶ ጨው፣ ስኳር፣ ጥቂት ቂቤ፣ ጥቂት በሶ፣ ወስዶ ሁሉን አዋሃደ። በቡና መሰል ቅጥነት አብዝቶ በአምስት ሊትር ባልዲ አዘጋጀ። ሁለት ዝግ መጠጫ ሽንጣም እቃዎች ዉስጥ ነብስ አድኑን ሞልቶ አንዱን ለአጎቱ አስረከበ። በጫፉ መክፈት እና ፉት ብሎ መዝጋት እንደ ዉሃ እየተጎነጩ ተቀመጡ። ትመ.ውን ሁሉም ሲአፈጥጥበት፣ መስ በእንግሊዝኛ ትምህርት

ሰዋሰው ማስጠናቱን እንዲጀምር ናሆምን ጠየቀ። ስለ ዉስብስብ አረፍተነገርዎች እየአስጠናው "ሃቪንግ ራን ሰምሃው ኧ ሎንግ ሩት፣ አይ ስቲል ዊሽ ቱ..ጌት አዉት ኤንድ ዎርክ!" ብሎ ማጥናቱን እንደ አሳካ አበሰረው። የለመደውን ቅርፀት እንዳይረሳ እንዲለማመደው፤ እንደ ወትሮው አስጠንቅቆት ወደ ዉጭ መጠጥአቸውን ይዘው ወጡ፡፡

የቤቱን ወለል በድንጋይዎች መሙላት ተያይዘው አረፈዱ። መጠጡም አልቆ ተደገመ። ሁለት ሊትርዎችን ለእየ ፊናአቸው አጠናቀቁ። "አሁን ሂወት ደሜን ስለመለስኩ ደስተኛ ሆነች!" መስ ረክቶ በምስጋና መልክ ይህን ብሎት ሽንት ለመሽናት ዞረ። ናሆም በቤቱ ወለል ለመጠናቀቅ መድረስ ተደሰተ። ወለሉ በድንጋይዎች ከተሞላ በኋላ አነስ ያሉትን ድንጋይዎች ከላይ በማፍሰስ አሰለጠኑት። በእርጋታ በእላዩ በመራመድ ለአጨራረስ መዘጋጀቱን አስተዋለ። *'ወለል ካለቀ፣ ምሰሦዎች ከቆሙ፣ ጣራ ከለበሰ፣ ይህ ድንቅ ነው! መስ ምትሃትኛ ሠራተኛ! እግዚአብሔር ዕድሜ ይስጥህ የእኔ አባት!'*

እየ ተደመመ በተከናወነው ተደንቆ ከግሉ ሲወያይ መስ ተመለሰ። የማገርዎቹን ርብራብ አብዝቶ በመደርደር ከሙቱት በኋላ ለድንጋይ ድጋፍ እንደ ቀረ በመተማመን ደስታአቸውን አላቁት። ተጣጥበው ወደ ቤት ተመለሱ፡፡

በትመ.ው ተዘግቶ መጠበቅ ናሆም ተደሰተ። ታናናሽዎቹ ቀን ሙሉ ማፍጠጡን ለመጀመሪአ ጊዜ ተጸየፉት። ወደ ትመ.ው እራሱ ሲመለስ፣ ቢግ ለመሰል እንግሊዝኛ እርዳታ ከወንድሙ ዛፍቤት ወርዶ በመምጣት ወንድሙን ጠራ። የተሰጠውን መፈጸሙን በመፈተን አረጋገጠ። ናሆም የሰባትኛ ክፍል ተማሪ የነበረ ወንድሙን የ ሰር አርተር ኮናን ዶይል *"ዘ ሃውንደስ ኦፍ ባስከርቪል"* እሚሰኝ አጭር መርማሪ ትረካ ሰጠው። ቢግ ተደሰተ። አሁን ለማንበብ እሚፈቀድለት ፈረቃ ላይ ደረሰ። ከመሰልጠን ጀርባ መዝናናቱ ሲፈቀድ ደስታው በቃል አይገለጽም። ናሆም ከእሚወድድአቸው አጠር ያሉ እና ለታዳጊ ከእማይከፉ አንዱ ያለው መጽሐፍ ስለ ነበር ለታዳጊው ሲሰጠው እሚሰማውን በፊቱ እያጤነ ነበር። ቢግ በመደሰት በአንድ ወይም ሁለት ቀንዎች ሊጨርስ እና እንደ ለመደው የትርክት ጭምቁን ጽፎ፣ ጭብጥ አዉጥቶ፣ የጭብጥ መምረጡን ማስረጃ ጥቅስ አምጥቶ ሊአብራራ እና ቀጣዩን ቤትስራ ሊቀበል ተደስቶ ወጣ፡፡

ባቤ በመሳሉ ተጠምዶ ተቀመጠ። ጢዮ ከጮለቅ ጋር የህፃን መዝሙርዎች በመዘመር እና መደሰት ተያያዘች። እኩለ ቀኑ በእነ መስ በትልቁ ጠረጴዛ ዙሪአ አለ ማቋረጥ ለጤና መጠጣት እና አዝናኝ ጊዜ ማሳለፊያ ጨዋታዎች ማዝገም ቀጠለ። ጢዩ በመዞር እንቆቅልሽ በመጠየቅ አንጎሎቻቸውን ስትፈታተን ስትደሰትም ቆየች።፡

እረፍት አድርገው ሲጨዋወቱ ቆዩ። እሚ በትመ. ድንገት አንድ አዝማማሊአ አበዛች እና አሳደደች። “ለምን ይህን *ቃና* እሚባል ጣቢአ አታሳዩኝም?” መስ ትመ. ከገዛ ወዲህ የጢዩ ትመ. ተብሎ ልጇች ብቻ ናቸው የተዝናኑት! እኔ በሂወቴ ትመ. አይቼ አላቅ። ይሄ *ቃናን* ልመልከት በሉ!”

እነ ናሆም በጠነከረ ፍላቷጎቷ በሥሱ በመሳሳቅ ጣቢአውን ከእማያልቅ ጥቅምየለሽ የዐረብኛ እና መሰል ጣቢአዎች አድነው አገኙ። እሚ በማስተዋል ተመለከተች። “አይ ዘመን! ታቦት አንሶት፤ ነጭ አማርኛንም ሰርቆ አረፈው?!” መስ ከት ብሎ ሳቀ። እጅ በአፍ ጭና ማትኮር ቀጠለ ች። እነ መስ በመጠቃቀስ ጥቂት እንድትደመም አድርገው ከቆይታ ኋላ ታሪኩን አብራሩላት። “አከናፍር *(ሊፕሲንግ)* ነው የአላችሁት?” ከተብራራላት ኋላም የመነሻ ሃሳቡ ትንግርትነቱ ከንክኗት ስለጠየቀች። የጮለቅ አጫዋች ጢዩ ጣትዎች ዘርዝሮ በማሳየት ጭምር መከዳው ስር ሆና “ኧው! አምስቴ ነገሩሽ እኮ እሚ! አምስት!” ብላ ተናገረች። በፊቷ ደመነብስአዊ ልዝዝ ፈገግታ ሰርታ እሚ አሰላሰለች። *“ቃና ሃገሩን ያታለለው የነጭ ተረት* ባማርኛ ስላቀረበ ነበራ!” እነመስን ስለጣቢአው እንዲአስቡ አደረገችአቸው። “አዎ! ግን እኔ ጣቢአው ሲከፈት ደራሲ እና ፊልምሰሪ ቡድንዎች ይዘጋ ሲሉ አልደገፍኩም ነበር! እሚ እንደ አንቺ የአለ ይዝናናበት አለ ብዬ ነበር የደገፍኩት፣ ቀን መዋያሽ ነው!” ናሆም በርግጥ በነፃ ገበያ እና ከምንም በላይ በየመግለፅ አርነት *(ፍሪደም ኦፍ ኤክስፕሬሽን)* አምኖ *ቃና* እንዲነካ አልፈለገም ነበር። መስ የነበረውን የወቅቱ ጋጋታ አስታውሶ “አንድም ነገር በ *ቃና* አትመለከትም ነበር እኮ ግን!” ሲል አሳሳበው። ናሆም ቃናን ተመልክቶ አያውቅም። የዳናዊት *ሃሽታግ ታይምን* ግን አልጠላውም። በመንደር ዞሮ ስለ አዲሱ ወሬ ከአጣራ በኋላ ጣቢአው የደረሰ እለት የሞተ (ደእሞ. ዴድ ኦን አራይቫል = ዲኦኤ.) እንደ ነበር ተገንዝቦ ነበር። “ከምሩ ማን የማይቋጭ ያታካች ነፈዝ ትረካዎች

ይመለከት አለ?" በእሚል አልፎት ነበር። ግን ወዲአው ሃገሩ ተናወጠ። በተለየ የኪነጥበብ ባለሙያዎች ሲቃወሙ ግን ናሆም ደነገጠ። ይህ የሰሞንኛ እና ማንም እማይከታተለው እሚሆን እንደ ሆነ ያስተዋለው ነበር። ግን ኪነጥበብኛዎች ያዙን ልቀቁን ካልተዘጋ አሉ። ይህ በግል አቅምአቸው ፍራቻ እንጂ አደጋ ሆኖ አልታየውም ነበር። እንደ አሰበውም በሂደት ጣቢአው ወረቱ ቀዘቀዘ። ታዳሚዎቹ ሚሸሹ። ጭራሽ ጣቢአውም ብዙ ገሃድአማአዊነት መከተል ጀመረ። የአካባቢ ጉዳይዎችን እና እሚሰባጠሩ ተለዩ ወይትዎች ማሰራጨት ጀመረ። ምክንያቱም ታዳሚ ሸሸው። ዛሬም ናሆም እሚአስበው፣ ቃና ለእሚ መሰል በመጥለፍ እና በዳንቴል *ሥራ* ለእሚጠመዱ እና ቤተአዛዉንትዎች *(ሔልደርሊ ሆምስ)* ደግ አማራጭ ሊሆን እንደ እሚችል ነበር። በንባብ ለእናቱ በአንድ ቁጥር ባታቅም በመንካት መከፈቱን እንድትለምድ አድርጎ ሲደብራት እንድትመለከት ነግሮ ብጁ አደረገው። መስ በሁኔታው ሁሉ ሳቅ አለ፡፡

ስለ ቤቱ ተነስቶ ሁሉም በእሚ ተመርቀው መጨዋወቱ ቀጥሎ አረፈዱ። መጠጡን ፈጽመው፣ ወደ ጠላ ገብተው በወሬ አረፈዱ። ለነገ ድንጋይ ለመጨመር አቅደው ትመ. ለእሚ በሙተው ወደ ዉጭ ወጡ፡፡

ናሆም ምሣ በልቶ ከቤተሰቡ በመለየት ወደ ተማሪቤት ሰፈሩ ወረቀትዎች በመሸከም አዘገመ። በሰፈሩ የመረጃ እና ግንኙነት ሸልፍኖት *(ቴክኖሎጂ)* መምህሩ ቤት ጎራ አለ። ስለ እሚተዋወቁ እና ለ እርሱ አክብሮት ስላላቸው፣ መምህሩ የናሆም ኮትኳች ጭምር ነበሩ። መቀመሪያ ቤተሙከራውን ቁልፍ መቼም ሊአውሱት ቃል ገብተው ይህን ዕድል ተጠቅሞ ብዙ አገልግሎትዎችን ያገኝ ነበር። አሁንም፣ ቁልፍ ተቀብሎ ወደ ጊቢው በር ደርሶ አንኳኳ። ዘበኛአቸው ጋሽ ይሄይስ እንዲሁ ተባባሪ እና ተጫዋች ሲሆኑ የእነ ናሆም ቡድን ምንጊዜም አጋዥ ደጋፊ ናቸው። ስለሚደረግላቸው እንክብካቤ ሳይሆን ስለ ቀና፣ ቁምነገረኛ፣ ታታሪ እና ደግ ባህሪዎችአቸው የወጣትዎቹ ተባባሪ ነበሩ። በእሚችሉት ሁሉ። ቀላል ሰውም ስለነበሩ አብረው በመጫወት እና ስለ ስልክአቸው እና አኗኗርአቸው ምክር በመጠየቅ ከወጣቶቹ ከፍተኛ ቀና ቅርርብ አዳብረው ነበር። ለናሆም ትንሹን በር ከፍተው አስገቡት እና ሰላምታ ሰጥተው ወደ ክፍልአቸው ጀርባ የሸመና ስራቸው ተመለሱ፡፡

ናሆም ለጊቢው ፍቅር ነበረው። እረግኘም ዛፍዎች፣ አረንዴ አፀድ፣ የተቀጣጠሉ መማሪአ ክፍልዎች፣ አሁን እረጭ ብሎ የግርግር እና ጫጫታ ሰለባ መሆኑ ከቶ ተረስቶ አለ። ድባቡ ዉስጥ ቅዝቃዜ እና ነፋሻማ አየር ብቻ እየአስተዋለ ከዳሮ ወደ ነበረው መቀመሪአ ቤተሙከራ ገባ። አንድ መቀመሪአ አብርቶ ያቋረጠውን የዘገባ መፃፍ ቀጥሎ፣ ወደ በይነመረብ አሠሳ ገባ። የዜና ድህረገጽዎች እልባት *(ቡክማርክ)* ስላሉት ቶሎ በመስረግ ዜናዎችን ፈተሸ። ሲጨርስ ስለእርሻ ቀላል ማብራሪአዎችን ተመለከተ። በእርግጥ የኢትየጵያ ግብርና ብቻ በበሬ እሚከወን አይደለም። ስለ ብዙ የበሬ እርሻ ጉርሻዎች በፅሁፍ እና ምስልዎች ተመልክቶ አስተማማኝ መረጃ በመሰደር የሰበሰበውን አብላሎት *(ኢንተርናላይዝ)* አደረገ። ከብትዎቹን ስለ መጥመድ፣ የመሳሪአዎቹን አወቃቀር፣ ከብትዎቹን ስለ መንዳት እና ላፍታ ማቆም ጥበብዎች፣ መሬቱን ስለ መቆጣጠር፣ የእጅ ሥራዎች አስፈላጊ ሥፍራዎች፣ ወዘተ. እንደ ገባው መልሶ እራሱን በመጠየቅ ምናብአዊ ካርታ አበጀ።፡

ከቆይታ በኋላ ተመልሶ በመዉጣት ጋሽ ይሄይስን ዳግም አስቸግሮ ጥቂት ከተጨዋወቱ በኋላ ወደ ዉጭ አሰናበቱት። ስለሽመና አንድአች ዘዴ አጥንቶ ምክር ሊለግስ በማቀድ ለ ፈጽሞ ሌላ ጊዜ ጠቅላላ ምናልባትአዊ ዕቅድ አኖረ። *'እልፍ የዕድ ብልሃት መረጃ ተሰድሮ በበይነመረብ አለ። የቱንም ሙያ እሚነካ ኢጋዥ መረጃ አይጠፋም። ሂወት በቀላሉ መቀየር እሚችል ድንቅ የመረጃ ባህር አለን። እሚያቀውም በተለይ ቢያንስ ግን እሚነካው የለም! አሁንም ሂወት ግን መለወጥ ይችል አለ፤'* በእዛ አገልግሎት እነጋሽ ይሄይስ ምንም የመጠቀም ወይም አንድ ነገር እንኳ የማድረግ እድል እንደ ሌላቸው በማሰብ ኃላፊነቱ የእርሱ እና መሰሎቹ እንደ ሆነ ገመቶ ዕቅዱን ለቀረበ ቀን መልሶ ሳለው እና ወደ መምህሩ ቤት ተመለሰ። መልሶ ስለቀላል ነገርዎች እና ሂወት መሻሻል እያዉጠነጠነ ወደ ቤቱ አዘገመ። የይሄይስንነገር ሲያሰላስል አብሮ የዘመኑ መረጃ እድል ወደ አንድ ዕድል ማሰስ እና መጠቀም ብሎም ወደ አንድ ከበርቴነት የመቀየሩን ነገር አሰበ። የሁለቱ ሸማግሌዎች ፈጠራ ትዝ አለው። በወረቀት ማስታወቂአ ጽፎ መለጠፍ እና ማስታወቂአው ቀኑ ሲያልፍ ከተለጠፈበት መቅደድ ግድግዳዎች ሲበላሹ ያስተዋሉት፣ ሁለት ሸማግሌ ጓደኛሞች ከመስሪአቤት ጡረታ ሊወጡ ሲሉ አንድ መላ ዘየዱ። ማንም ያልተመለከተውን ነገር ከእዛ ዝርክርክነት ተመለከቱ። የተለጣፊ ጽሑፍ

('ስቲኪ ኖት') ፈበረኩ። በአይምሮ ሃብት ተመዝግቦልአቸው በእሚአመርቱት ተለጣፊ ጽሑፍ፡- በተለያዩ ቀለምዎች አማራጭነት የእሚቀርብ በበዙ መትዎች አማራጭ እሚቀርብ ሲሆን በተለየ ግን አጭር ወረቀት ነው። ያንን በመለጠፍ መልሶ ደግሞ ሲነሳ ወረቀት ቀድዶ ስለማይተው ተወዳጅ ሆነ። በበራሪቅርጽ *(አዉሮፕላን)* ፈጣሪ እድሜ ዘመን ምርምርዎች አቻ እሚሆን ዝና እና የቢሊየን ዶላር ንግድ ለጡረታአቸው ገነቡ። ናሆም ይህን በመደነቅ እሚአስተውል ነው። ይህን ያክል ጥቂት ጨረፍታአዊ አስተዉሎት በመከወን ብዙ ማትረፍ የተፈቀደበት ዓለም ላይ እኛ ግን ጥንት የተለመዱ ምርጥ-ምርጥ የዕድ ዘዴአማአዊነትዎች *(ስትራቴጂስ)* ባለመጨነቅ ሳንመለከትአቸው ብዙ ማግኘት እየቻልን ትተንው አለን። ይህ የድሃ ሃገር ገሃድ መሆን የለበትም። እያዉጠነጠነ ሲራመድ ሳያስተውለው በሃሳብ ተጨልጦ ወደ ቤቱ ደረሰ።፡

በመጨዋወት አረፉፍደው ከሰዓት በኋላ መስ የድንጋይዎች መጨመሩን እንዲከውኑ ናሆምን ጠየቀ። ተስማምተው የመቅሱድ አህያ ግልጋሎትን በመቅጠር ድንጋይዎቹን ሲጭኑ እና ሲአራግፉ ቆዩ። መስ በተሳካ የድንጋይዎቹ መሰብሰብ ተደስቶ ናሆምን ወደ ለመዱት ተወዳጅ ካፌ ለግብዣ ለመዉሰድ አሰበ። የጋሽ አበራ አብዛኛዉን እቃዎች በመያዝ በቤትአቸው በኩል ተጓዙ። የናሆም የማደግ እና የወጣትነት ዘመን ለእልፍ የሂወት አገነዛዘብ ጥያቄዎች ስለሚዳርገው ብዙ ነጥብዎችን እንደለመዱት አንስተው በመወያየት ጎንለጎን እየተራመዱ ጋሽ አበራ ቤት ላይ አስራአንድ ከአርባ ሲል ደረሱ። መስ ናሆምን ዉጭ አድርጎ እንደ መለደው ወደ ዉስጥ ገባ። የአበራ ታዳጊ ልጅ በተበጀላት ዥዋዥዌ ከናሆም ጋር ተግባብታ ለተጨማሪ መጫወቻ ድጋፍ ጠየቀች። የዘለገ ዥዋዥዌ እንዲሰራላት ትልቅ ገመድ አመጣች። መስ ለነገ ጠዋት አፈር እንዲልኩለት የኢሙያአዊ ስዉር ግንባታ ዓለም ዋነኛ ተዋናዩ ጋሽ አበራን አሳምኖ ቀብዱን ከፍሎ ሲወጣ ናሆም በመሰላል ትልቅ ዛፍ ላይ ወጥቶ ገመድ ሲአስር ደረሰ። አብሮ በማገዝ ትልቁን ልዕለዥዋዥዌ አስተማማኝ አድርገው ሰሩ። ህፃኗ በማመስገን እና ቡረቃ ሙከራውን አድርጋ አስደሰተችአቸው።፡

ወደ ካፌው ከሃያ ደቂቃዎች በኋላ ሲደርሱ እንደ ተለመደው ብዙም ሰውዎች ባይኖሩም ጥቂት ፈንጠርጠር ያሉ ታዳሚዎች ጀምበሯን

ይመለከቱ ነበር። ፀሐይግባት ጋር ለሁለትኛ ጊዜ በሳምንቱ ተያይተው በመዝናናት የለመዱትን ጭማቂ እየወሰዱ ቆዩ። በርግጥ መስ እሚአወራው ቁምነገር ለናሆም የአዳጊነት ጥያቄዎች ምላሽ ብቻ አልነበሩም። የአደገ ሰውንም እሚአቃቁ እና እሚለውጡ ብዙ ነጥብዎችን በማሰስ ይነጋገሩ ነበር። መስ ምስጋና በመቸር ናሆምን እሚአንቀለጳጽሰው ለራሱም በዘመነ ዉይይትአቸው ብዙ ጥቅምዎችን ስለ እሚአግበሰብስ ጭምር ነበር።፡

ጀምበሯ ስትጠልቅ፣ ሌላ ሃገር ላይ የማለዳ ጀምበር ሆና ስትነሳ ትንግርቱን እየሳሉ መደመሙን ተያያዙት። የሞቀ ቀለም ጭዉዉቱን በሰማዩ እረጭታ፣ ጀምበሯ መጥለቁን ጀመረች። መስ የጀምበሯ መፍጠን በምትጠልቅበት ወቅት እንደ አለ አስተዋለ። በአካሏ ጫፍ መደበቅ ሲጀመር፣ ከምኔው በእሚአስብል ፍጥነት መስመጥ እና በላጭ ጎኗ መሸፈን ይከተል አለ። ብዙ ሳይቆይ በአፍታ ደግሞ ትነሽ ሽራፊዋ ብቻ ለእይታ ተተወ። “ጀምበር ፈጣን ነች ማለት ነው?” መስ በመደነቅ ሆኖ የልብ ሃሳቡን አነሳ። ናሆም ነጥቡን ቶሎ አስተውሎ ተረዳ። “አይደለችም! ግርዶሽ ወቅትም እኮ በተለይ የሙሉ ፀሐይ ግርዶሽ አንድ ሥፍራ ለአንድ ደቂቃ ተከውኖ ወዲአው ከብ ቀለበቱ መፍረስ ይጀምር አለ። ማለትም፣ ፀሐይ በፈጣን ጉዞ ነው ያለችው። መቼም ቢሆን!” መስ ጉዳዩ ትንግርቱን አባሰበት። “እና እረጅም ቀን ነው ያለን በለኛ!” ናሆም ነጥቡ በተገቢ የጊዜ አረዳድ መንገድ ስለ ጠለለ አልተደነቀም። ፀሐይ ወይም ጀምበር ከዉበቷ ጀርባ የጊዜ ፍችን እምትሰብክ ደቀመዝሙር ናት። መቼም። “አዎ!” ጀምበሯ በቅጽበቱ ጠልቃ የተረፈ ጨረሮቿ በሩቅ ደመናው ብቻ ተቀልቦ ፈዝዞ ተይዞ ነበር ወደ እርስበእርስ መተያየቱ ተመለሱ እና ናሆም ማብራራቱን ቀጠለለት። “ፀሐይ ባየሃት ፍጥነት፣ እየተመለከትሃት በአንዴ እንደ ሰረገች ቀን ሙሉ ትጓዝ አለ ች። ይህ ፈጣን ጉዞዋ ቀኑ ምን ያክል ከፍተኛ እርዝመት እንዳለው እሚአስመለክትህ ነው። ቀንዎች በምድር በእርግጥ እረዥም ናቸው!” መስ አናቱን በመነቅነቅ ትንግርቱን ለመዋጥ ሞከረ። “እና አንድ ቀን አቅሙ ከጀምበር ወይም ግርዶሽ ምልከታ ይገኝ አለማለት ነው?!” ፈገግ አለ። “አዎን! በእሚገባ!” ባለፈው የተጨዋወቱት ትዝ አለው። “የአልክው...ከተፈጥሮ መገናኘት መቻል ያኗኗር ማበልፀጊአ ነው. ..ነገር።” ናሆም እራሱን ነቀነቀ። የጭማቂ አጫዋቾችም ቀጠረ። “ትልቅ ፍች አለው በ እዉነት! ትልቅ! ሰው ተፈጥሮን እንዲህ እንደ ዘበት ተመልክቶ የቀኑን መርዘም በመመልከት ምን እንደ እሚሰራ በቀኑ ምን

እንደ እሚአደርግ፣ ምን ያክል መደሰት እና ደስታውም ምን ያክል እንደ ረዘመ ማየት አለበት! የሰዓት መቁጠሩ ጉዳይ በቂ የጊዜ አገነዛዘብ እና ዋጋ አይሰጠንም ባይ ነኝ!" ናሆም በተነሳው ሃሳብ ተገረመ። በተለየ በሁለትኛው ነጥበ። "የጊዜ ዋጋ በእርግጥ በእምንቆጥረው የእጅ ወይም ተስ. ሰዓት እሚለካ እና ለአንጎል እሚደርስ አይደለም። ጊዜን ለመመተር ያክል እንጂ ዋጋውን ለመንገር የሰዓት ቆጣሪ አያገለግልም! የሰዓት ዋጋ ከእንዲህ ጀምበር፣ ግርዶሽ፣ ወይም ሌላ አጢኖትዎች እሚገኝ ነው!" መስ እጁዎቹን አጣምሮ በጉልበትዎቹ አስደገፈ እና ዓይንዎች አጥብቦ ማሰላሰል ከወነ። "በእርግጥ ስለ ቀንህ ዋጋ ለመገንዘብ ያልከው አንድ ትልቅ አማራጭዎች ናቸው። ግን ህመም እና ሞት ላይ የቀረበ ስጋይ ወደ ጊዜ ዋጋም መገንዘብ የአደርስ አለ።" በስልጠና ወቅት ስለገጠመው በማስታወስ አስተዋለ። በጠብመንጃ ስልጠና ወቅት አሰልጣኝአቸው መኮንን አጠገብአቸው ይተኩስ ነበር። በመናደድ ብቻ ግን አልነበረም። በማስደንገጡ ከፍተኛ ንቅዓት እንደ እሚፈጠር የህመም ፍልስፍና ተከታይ ስለ ነበር የአምን ነበር። የሰው ልጅ ህመም ሲገጥመው ከጭንቀት እና መፍዘዝ ወደ ንቅዓት እና ቅልጥፍና ይመለስ አለ። ለሞት እንደ ቀረበ ሲገባው በተለየ ህመሙ እሚሰብከው ብዙ የአጣው የሂወት ኢላማ፣ ፍላጎት፣ እና ምኞት ነው። መሞቱ እሚፀፅተው ሆኖ ብዙ እንደጎደለው ይማር አለ። ይህን ሲረዳ ግን በመጽሐፍቅዱስም እንደ ተነገረው ምነው ይህን ባወቅሁ ይል አለ።መሞት ላይ ስላለ ምነው በተመለስኩ እና በተስተካከለ መንገድ ሂወትን በመራሁ። ለካ ይህ ያ ነገር ትክክል አልነበረም በማለት ይቆጭ አለ። ይህ የሞት-አጠገብ ስሜት ለአሰልጣኝአቸው መሪ አንድ ፍልስፍና የሆነው በማስደንገጥ ሞት እንደ ቀረበብአቸው ተረድተው ወጣት ሰልጣኝዎቹ ለነቃ እና እንከንየለሽ አኗኗር ይመለሱ ዘንድ ያስመኛቸው አለ ብለው ማመንአቸው ነው። ሳያቅ ለሞት የቀረበ ተለማማጅ ሲድን ጥይትንም ይንቅ አለ ብለው ያምኑ ነበር።፡

መስ እግር እግሩ ስር ስድስት ቀለሃ ሲተኮስበት እና የሞተ ሲመስለው ትዝ አለው። የዛ ሰሞን መሞትን አቅፎ በቃተተ ድንጋጤ እንደ ሰነበተ ትዝ አለው። ድንገት ተተኩሶ መደንገጡ ብቻ ሳይሆን ተተኩሶ በአንዴ አለመቋጨቱ ለቋሚ ሲኦል የተዳረገ ያክል ልዩ መከራ ላይ ጥሎት ነበር። በእርግጥ ጥቂት ስነምግባር በኋላ ሁሉ አልፎ አስረድተው እንደ ሰበኩት ተምሮ አግኝቶበት ነበር። አሁንም ናሆምን በህመም የሂወት ዋጋን ማወቅ

በዛ ደግሞ ጊዜን በትልቅ ዋጋ ተምኖ መገንዘብ እንደ እሚቻል ሌላ አማራጭ አድርጎ አብራራለት። “ትክክል ነህ!” ናሆም ሃሳቡን እያብላላ አመነ። በዘመን አገነዛዘብ ያሟሟት ጉዳይ መሰማት ሁሉ እንደ አለበት ሲአስበው የተፈጥሮ ለዘረሰው ንቅዓት ትብብሯ በሌላ መንገድ ተገልፆ አስገረመው። በብዙ መንገድ ዘመንን መገንዘብ እንድንችል ዕድል አለን። የዘመን ቋንቋ ሲገባን ደግሞ ሌላ ፍጥረት የመሆን ያክል እንቀየር አለ። መስ እንደ አለው ለተስተካከለ እና እማይባክን አኗኗር ዝግጅት እናደርግበት እና ቃል እንገባበት አለ። *'ከአላፊገፊገ ሰው የዘመን ትርጉም እንደ ገባው ወደ ፊት ከቀጠለ፣ የአሰበውን ለማሳካት ከልካይ አይኖረውም!'* “ግን የጊዜ ወይም ዘመን ፍቺ ሲገባን እምንደመመው እና የጸባይ ለዉጥ እምናስመለክተው ለምንድነው?” ናሆም ሃሳቡን አጠለለ እና ሌላ ነጥብ ላይ አመጣው። “አንድም ያኗኗር ፍች ባለፈው እንደ አልክው ይቀየር እና ይሳልብን አለ። ተፈጥሮን ስንመለከት እና ስስንደመም ነብስአችን ከተፈጥሮ እንደ አልክው እምትሰማው ማበረታቻ ሳይኖር አይቀርም። ለአኗኗር መዘመን እና ለስኬት ትልቅ መነሳሳት ከእማታውቀው ክፍልህ ይከብብህ አለ።” ናሆም ይህን በመስማት አብሰለሰለ። ስለጊዜ ትንግርት ያልተነገረ ስምጥ ስሜት ሁለቱም ዉስጥ ነበር። በቃልዎች አይገለፅም። ፈገግ ተባብለው ሂሳብ ከፈሉ እና ወጡ። *'የጊዜ አረዳድህ በሰብእአዊነትህ ይገለፅ አለ። ጊዜን በጥበብ የተገነዘበ፣ ሰው ሆኖ እንደ ተፈጠረ አይቀርም። ወደ ልዕለሰብእና ይቀየርበት አለ። ከአረማመድ፣ አዋዋል፣ አሰራር እስከ አገነዛዘብ፣ ከብሔር፣ ከሃገር፣ ከታሪክ፣ ከአንጎል እሚአቀው እና እማያውቀው ሁሉ አነንፃር ትክክልኛነት ላይ ወደ መድረስ በጊዜ አገነዛዘብ ይደረስ አለ! ጊዜ፤'*

ምሽቱን በደግ መዝናናት እና ፈሳሽ መዉሰድ አሳልፈው፣ ሙሉ ቤተሰቡ ሲጨዋወት ቆይቶ ወደ መኝታ በጊዜ በመዉጣት አሳለፉት። ጢዩ ወንድሟ ናሆምን እንደ እራሱ የበግ ፀጉር እና ዶሮ ላባ በመስፋት አዲስ ትራስ እንዲአበጅላት ጠየቀች። ትራሷ በ ማርጀቱ ይህን ስታሳውቅ ናሆም ለጥቅምት ቀጠሮ ሰጣት። የሞቀ አየር ንብረት ሲገኝ የተሸለተ የበግ ፀጉሩን ደጋግሞ በማጠብ እና ማድረቅ ወደ ምቹ አገልግሎት መመለስ የተካነበት አንድ ዕደጥበብ ነበር። ጢዩ ጉዳዩን ችላ ብላ በእናቷ ጀርባ ተሸጉጣ ተኛች። ሁሉም ተመሳስለው እራስአቸውን በጀርባ በመንጋለል ዘነጉ፡፡

በ ማለዳ ቀድሞ በመነሳት እነ ናሆም የቀጠለ የድንጋይ ማጋዝ ሥራአቸውን ከወኑ። ብሩ ሰዉነቱ ስለ አላስቻለው በጥቂቱ እያገዘ ብዙ ድንጋይዎችን እንደ ህብረት በቤትአቸው ከመሩ። እረፋዱ ላይ ከቁርስ መልስ የጋሽ አበራ መልእከተኛ መጥቶ የተመረጠ አፈሩን ከእሚገነባው ቤት ጀርባ አራገፈ። አህያዎቹን እየ ነዳ በመመላለስ አፈሩን ከአከማቸ በኋላ ሂሳቡን ለመቀበል በጋሽ አበራ ቤት አስርሰዓት ተቀጣጠሩ። መስ ናሆምን አስከትሎ ሱቅ በመሄድ ኖራ እና እንቁላልዎችን ገዝተው ጭቃ ወደ ማብካቱ ገቡ። ጭድ እሚአመጣ አህያም ከጋሽ አበራ ዘግይቶ ደርሶ ማቡካቱን ሁሉ እየተደመመበት በመስ ተከወነ፡፡

ምሳ ከበሉ በኋላ ናሆም በቶሎ ተለይቶ ወደ ሩት ቤት አመራ። ሩት በፈገግታ ተቀብላው፣ በአዲስ ሙሉ ልብስ አምሮባት ተያይዘው በመለዱት አቋራጭ መንገድ የጨዋታ ጉዞ ዓሊ ቤት ደረሱ። ዓሊ ሰዓት ጥቂት ስለ ረፈደ በመቆጣት አስገባአቸው እና ጨዋታውን በዘገባ ማቅረብ ጀመሩ። የሰሚራ አልፎአልፎ ጨዋታ እየአቋረጠአቸው፣ በሻይ እና ቆሎ ግብዣ የሩት ሁኔታን መገምገም ተጀመረ፡፡

ሩት በጎዋአዊከተማ ው ደግ መስተንግዶ እንደ ተደረገላት እና ስለእንስሳዎች ህክምና በቂ ትዉዉቅ እንደ አገኘች በመንገር የመምህርዎቹ ለዓመት ማብቂያ ፈተና መሯሯጥ ስለ ነበር ለክረምቱ ግን በማስተማር ስለማይጠመዱ ጉያአቸው ከትተው ጓደኛምዎች መምህርዎች ብዙ ሊያስመለክቷት ቃል እንደ ገቡ እና ስልክ እንደ ተቀያየረች እና እንደ ተግባቡ ተናገረች። ሁለቱም በመደሰት እንኳን ደስያለሽ በማለት አበረታቱ። የጠበቀችው አስጊ ማህበርአዊ ክልልም ባሉት ጥበብዎች እንደ ቀለለላት እና ቀና ቀን ማሳለፏን ገለጠች፡፡

ዓሊ ለቤተሰብዎቹ አገልጋይ ሆኖ ስለ ተያዘ ጥቂት ቆይቶ ወደ ገጠር ዘመድዎቹ በመመለስ መረጃዎች እንደ እሚቃርም እና የግንኙነትዎች ድር እንደ እሚሞክር አሳወቀ። “እኛን ብዙ አበረታትተህ አንተ ይህን ብቻ ነው ያደረግከው?!” ሩት በተቆጣ ስሜት ዓሊን ገሠፀች። ናሆምም ተግባርአዊ ነገር እንደ ጠበቀ ገልፆ አገዛት። ዓሊ ሩት ላይ በማሾፍ እየተጨዋወቱ ቆይተው፤ አማራጭ እንዳልነበረው በማንበብ እና ማቀድ ብቻ እንደ ቆየ ገለፀ፡፡

ናሆም ግብርና በተግባር ለማጥናት እና ተያያዥ የሙከራ ቤተሙብል ለማዘጋጀት እንደሚሞክር እና የደረሰበትን አብራራ። ሁለቱ ም ባከናወነው ተደስተው አበረታቱት።

ሲጨዋወቱ ቆይተው ሩት በከረምቱ ከማጥናቱ ጋር እንደ እምትከርም ገለጸች። ናሆም በሥራ እንደ እሚጠመድ አሳወቀ። ዓሊ እሚመለስበት እንደ እማያውቅ አሳወቀ። ሁሉም ዋና አላማአቸውን ከዉነው ወደ ጓደኛአዊ ጨዋታዎች ተመለሱ። በልብወዳጅነት ስለ ሁሉ ጉዳይ በመጨዋወት እና ሠሚራ ወጣገባ ስትል በእምታቀርብልአቸው የ ቀለለ እና ጎንታይ ጨዋታዎች ደምቀው በመጨዋወት ቆዩ። ሩት እንደ ወትሮው በዓሊ አድፍጦ ደግ ነገር አዉጠንጥኖ መምጣት አቅም ተማርካ በማድነቅ እየጎነተለችው። "ይኸው መቶ ሚሊየን ገበሬ ባለበት ሃገር ስንራብ መንግስት መኪናአዊ ማድረግ የነበረበትን ግብርና እያያዝአለሁ ብሎ በሞኝ መንግስት እሚአሾፍ ጀግና ተቀምጦልሽ አለ እንዴ! እርሱስ አይደነቅም!" ዓሊ ሲገስፃት ሩት ደነገጠች። ናሆም ሳያስተውለው "አንተን ነዋ 'ምቶደው!" እሚል አመለጠው። ያላቀደው ስለነበር በጨዋታ ስለ ወጣ እሚታሽ ወለምታ አልሆነለትም። በመደንገጥ ሁሉም ተፋጠጡ። የተስተዋለ ስሜት እንደ እዚህ አልነበረም። ግን ሩት ለዓሊ ያላት ስሜት በእዛ መንገድ ከተተረጎመ መልሳ ሁኔታዋ ከነከናት። ጥቂት ዝምታ ሰፍኖ ዓሊ ሁኔታውን ሲአስተውል ሩት "በእዚህ የመረጃ ዘመን ለነገሩ የግብርና መረጃን ከቀረው በመለየት ለግብርናው እሚሟት ብቻ ሳይሆን መረጃ አያያዝን በመምረጥ መከታተል ያስተማረን ናሆም እማ ልዩ ምስጋና ይገባው አለ! በመረጃ እሚደነቆርበት ዘመን ላይ ናሆም መምህር ነው!" በተደመመ አተያይ ወደ ናሆም ዞራ ጉዳዩን ቀየር አደረገች። ዓሊ በአተያየቷ እቅጭነት ተገረመ። ጨዋታውን ለማስፋት ያክል "መረጃ ዘመን የመረጃ መደንቆር ነው እንዴ?" ዓሊም በጨዋታው መቀየር ተደስቶ ጠየቀ። ሩት በጣሪአው ጠየም ያለ ፊቷ ላይ ሲአፈጥጡ በተለየ ንጣትአቸው ዉብ መስተጋብር እሚፈጥሩ ዓይኖቿን ላከች። ፊቷ እሚቆንጅበት አኳኋን ላይ እንደ ቆየች ያሰበችውን አብራራች። "ሰው የመስማት አቅሙ ከትንንሽ ድምፆዎች ወደ ጫጫታ ከእዛ ጩኸት ይደርስ አለ። ግን ከፍተኛ ጩኸት፣ ለምሳሌ አደንቋሪ ሙዚቃ መጠን እንደ እምንለው፣ ጆሮ ይጎዳ አለ። በሂደት ታምቡር ተቀድዶ መድማት አለ። ከተጨረ ድምጹ መሞት አለ አይደል? እና መረጃም ከአቅም በላይ መርጆን ደንዘን አለ። ወደ ሞት

ሊቀረብ ምንም አልቀረም። ዘሪቱ እንዳለችው አኗኗር ወደ ዉሸት አምጥቶ ኑሮ እየሞተ ነው። መረጃ ደግሞ መብዛቱ እና አለመመረጥ መቻሉ አንዱ ይመስለኝ አለ።" ወደ ናሆም ተመለሰች። ጀርባውን በጨወታ መታመታ አድርጋ "ይህ ሰው ግን እሚፈልገውን በማደን እንጂ ማስታወቅያ እና ተያያዥ ማጥመጃዎችን በመዝለል አቅሙ ድንቅ የአሃዝ ዘመን አትኩሮት አዳብሮ አለ። መሸለም አለበት!" ምስጋናዋን ቸራ በፈገግታ የጓደኛዋን ፊት ተመለከተች። ናሆም አመስግኖ በጥቂት ዝምታ ተዋጡ። አሁንም ዝምታው ሲጨንቃት "በቃ ገጠር ስትገባ ዳማከሴ እና ጤናአዳም ለእራስምታትዎችአችን አዘጋጅልን እንግዲህ። በእንክብል እና ሽሮፕ ስሪት አቅርብልን። ዱቄት *(ፖውደር)* አለ ለነገሩ።" ለሩት ይህ ጨዋታ ሆኖ ከአስደሰታት ብሎ ዓሊ ሊያግዝ ብቻ ብሎ ጨዋታውን አሰፋው። "የሮማን፣ እንኮይ፣ እንጆሪ፣ ወይን፣ ወዘተ. ምርትዎች መልክአቸው ተረስቶ አለ። የፍራፍሬ ምንንት ሁሉ ሳይረሳን ናሆም ደርሶ እእንድንቀምስ ያግዘን አለ፤ የኔን ተይው…" ድንገት የቀደመ ሦስታዬ *(ትሪአንግል)* መመለሱ ሲገባው የጀመረውን አቋረጠ። "ወለምታ ሲይዝሽ ብቻ ነይ ወደ እኔ…!" በእሚል ፈገግታ ጭምር ተመለሰ። መልሶ ዝምታ እንዳይሆን የትመ. ማያገፅን ሩት ተነስታ አበራች። በመሰባሰብ ለመተያየት እና መጨዋወት እንጂ ልቦና ለማመሰቃቀል ስለ እሚዳርግ በጨዋታዎች መሀል ትመ. ወይም ተስ. መጎርጎር አያደርጉም ነበር። አሁን ግን ለጨዋታ ምንጭነት ሩት ተመኝታው ለሎሌነት ተከፈተ። የራሺያ ዓለም ዋንጫ ፍፃሜ ጨዋታ ላዕላይ-እይትዎች *(ሃይላይትስ)* በናሁ ትመ. ሲሰራጭ ነበር። በእግርኳስ ጨዋታ የዓለም ዋንጫ እና አህጉርአዊ ጨዋታዎች ካልሆነ የመከታተል ልማድ ከቶ የሌለአቸው ወጣትዎቹ በመደነቅ ስለ ጨዋታው ተወያዩ። በተለየ እማይረሳ አንድ የዓለም ዋንጫው ዉብ ትዝታ የጃፓን፣ ቤልጂየም፣ እና ብራዚል ብሔርአዊ ቡድንዎች የከሂሎትአማአዊነት እና ገናኝግንኙነትአዊነት *(ታክቲካል)* ዘዴአማአዊነትዎች ጦርነትዎች ነበር። ናሆም እና ዓሊ ምናብ ከእግርኳስ ወይም ሌላ ስነእንቅስቃሴ *(ስፖርት)* በመደመም እሚመለከተው ይህን መሰል ዘዴአማአዊነት ጦርነትዎች ስለነበር ይህን አይረሱትም። ጃፓን በመከላከል ደጀን አፅንታ በደራሽ መልሶማጥቃት ወጉ። ከእዛ ዘዴአማአዊነት በላይ ግን የኩርቶዋ ቆጥ አካልን ለመበዝበዝ ምትዎች በመሬት በማንከባለል ይልኩ ነበር። ይህ ስኬቱ መቶ እጅ ሆኖ ቆየ። ቤልጂየም የማታማታ ግን እንደ እባብ አንሰራርታ ድለኛ *(ሻምፒዮን)* ሆነች። እነ ናሆም በጃፓን የአካል-ወጥነት *(ስታሚና)* መስነፍ

የተለመደ የሩቅ ምስራቅ ሃገር እግርኳስአዊ ጉድለት ደግመው ዋጋ ሲከፍሉ ተመለከቱ። ቀጣይ የመጣው ግን ሌላ የዘዴ አነፍናፊ አንጎል ምርጥ ሙብል ነበር። ብራዚል የጃፓን ከሂሎትአማአዊነት እና ገናኝግንኙነትአዊነት ስኬትአማነትን መልሰው በሙቶ እጅ ግልበጣ ይዘው ገቡ። የጃፓንዎች ትምፋሽ መድከም በብራዚልዎች ስለሌለ ሁሉም የቤልጂየም መዉደቅን ቀድሞ አመነ። ዘጠና ደቂቃ ግን ኳስ ድቡልቡል እንደ ሆነች ሳይሆን ዘዴአማአዊነት የሂወት መልስ እንደ ሆነች ለአጤነው አስመለከተች። ቤልጂየም ዘዴአማአዊነት ምርጫአቸውን አስተካክለው ለጦርነቱ ፍልሚአ ገብተው ጉድ አሰኙ። ኩርቶዋ በመሬት ፈጥኖ መዘርጠጥን አብዝቶ በቀንዎች ልዩነት ከመስራቱ በዘለለ ብራዚል ግን በጃፓን አካሄድ መልሳ በደራሽ ጥቃት መሬት ለመሬት መምታት እንደ እምትያያዝ ስለታወቀ ቤልጂየም መሬቱን እንደ ተቃውሞ መንገድ መዝጋት ብቻ ለምዳ ጭንቅ ወለደች። ብራዚል የግል የቀደመ ዘዴ ምርጫዋ በስኩው የጃፓን ዘዴአማአዊነት ሊቀጥል አልቻል ብሎ በመሸነፍ ወደቀች። የአእምሮ ጨዋታው በስህተትን ማወቅ እና የጠላት አረማመድ ወደ ጉድለት መበዝበዝ እንደ ሆነ ታውቆ እዉቀት ወደ መልስ ዉሳኔነት ተለወጠ። ድልኛነት በእዛ ተገኘ።

የእነ ናሆም መንፈስ በዘዴአማአዊነት ፍጥጫ እና ጨዋታ ረክታ ነበር። ያን አንስተው ሲጨዋወቱ ሩት እግርኳስ ተራ የክብ ላስቲክ መሽከርከር እንደ አልሆነ ተረድታ በዘዴአማአዊነት ትንታኔው ተደመመች። ለካ ኳስ የሂወት ዘዴ መማሪአ ነው በእሚል ስትደመም እና ስትፈግግ የስነእንቅስቃሴ ላዕላይእይቱ ወደ እሩጫ ተመለሰ።

ኃይሌ ገብረሥላሴ የአሯሯጥ ብልሃትዎችን ሲዘረዝር እና ከጀርባ ሾልኮ ለፈጣን አጨራረስ ምርጡን አማራጭ ከመሮጫ መም ቅርፅ ልዩጥቅምዎች *(ኢድቫንቴጅስ)* አንፃር ሲተነትን እና አንጎል ጨዋታው ከመሮጡ፣ ቢአንስቢአንስ እኩል ዋጋ እንዳለው በይፋ ሲጋለጥ ሩት እሩጫም ተራ የመፈርጠጥ ሳይሆን አእምሮ ዘዴአማአዊነት ፍልሚአነቱን አረጋግጣ ፈፀመች። ሚሊየንዎች እሚዘወሩት በስነእንቅስቃሴኛዎች *(ስፖርትስሜን)* አካልአዊ ትንቅንቅ ብቻ አልነበረም። ምን አልባት ዘዴአማአዊነት በማነፍነፍ ወደ ስነእንቅስቃሴ ታዳሚነት ለመግባት ዉሳኔ አደረገች። ሰዉነትዋን ሶፋው ላይ አመቻችታ ዘረረችው እና በመንፈላሰስ ከተቀመጠችበት ቀና ብላ ሃሳብ ለማብራራት በምርአዊነት ቀና አለች።

ያልታሰበ የሂወት መስመር ከድንገትኛ ጨዋታ መሃል ቀስማ ለትዉዉቅ እንድትበቃ ማብራሪአዎች ለመጠየቅ አቅዳ ፈገግ ስትል፤ ነገን በማቀድ ዉስጥ በመኖር ጥበቡ ወርቅአማ አብነትአዊ ው ግልትምምኑ እና እውቀትን በመመርኮዝ እማያወላዳ ስኬትአማ አብሰልሳይ ልማዱ ስብእናው ከምንጊዜውም የኢትየጵያ ጥበበኛዎች አንዱ ያደረገው፣ እግርዎቹ ሲሮጡ እንደ ድንቅ ትርዒት የእሚሆንለት እና ሉልአችንን የማረከው፣ ሻለቃ ኃይሌ፣ ቀጥሎ ስለ ዩዜን ቦልት ሃብቱን ወዲያው አባክኖ ድሃ መሆን እና እንቅስቃሴ ከውኖ ሃብት ያካበተ ወይም ገቢ ያገኛ እሯጭኛ *(አትሌት)* ወይም ብቻ ማንኛውም ወጣት ሁሉ በመቆጠብ ንግድ መጀመር እንደ አለበት በምድር ፈጣኑ እሯጭ መቀጣጫነት ተግባርአዊ አብነት አንስቶ የሃገር ሽማግሌነት ምክሩን ድንቅ ትንታኔው ላይ አከለ። ሲጨዋወቱ እና በትመ.ው ደግ ልቦና መዛባት አድርገው ቆይተው፣ ሰዓቱ ሲረፍድ ወደ ቤትአቸው ለመመለስ እንግዳዎቹ ተነሱ፡፡

ዓሊ እንደ ለመደው ነጭ ኮፍያዉን በተደጋጋሚ ማስተካከል እየሸኘ ጥቂት አስጉዞአቸው ተመለሰ። እነ ሩት መንገድአቸውን ተያይዘው በጨዋታ ተመለሱ። አንድ መንደር ልክ ቀስቱን ሲአጠመዝዙ የሞተ ሬሣ ተሸክመው ለለቅሶ ወይም ቀብር በዐጀብ ሲአልፉ ተፋጠጡ። እጅግ ከፍተኛ ሁከት በልብአቸው ሠረጸ። የሰውዎቹ አለቃቀስ እና የህፃን ልጅዎች በመንገዱ አጠገብ ተቀምጠው በጭንቀት መመልከት አብልጦ ሰላም ነሳአቸው። ህፃንዎቹ ከብይ ጨወታ ወደ መቆም እና በአንጎል ደርማሽ አመለካከት አስተዋሉ። ናሆም የለቅሶው መንጫጫት እና የሰው እየበዛ ከጀርባ መምጣት ሲአይል እንደ ሆነ ሲአስብ በሩጫ በመንገዱ ዳርዳሩን ሮጦ ወደ ልጅዎቹ አዘገመ። “የእናንተ ሰፈር እዚህ ነው?” በማህበረሰብአዊ ይገባኝአለ ስሜት ቆፍጠን ብሎ ጠየቀ። “አዎ! የእነ እርሱ ቤት እዛ ጋር ነው!” አንዱ ቀልጠፍ ያለ የስምንት ዓመት አካባቢ ልጅ መለሰ። ናሆም “ኑ በሉ!” በማለት እጁን በትከሻአቸው ጭኖ ሦስቱንም እየነዳ ትኩረትአቸውን ከለቅሶው ወደ ጨዋታ መለሰ። “ማን አሸነፈ?” ብዩን እየተመለከተ በቆፍጣና ስሜቱ እንደ አለ ጠየቀ። “ገና ነው! አልተበላላንም!” ሌላው መለሰ። ወደ አሳዩት ቤት ሲደርሱ “ሰው አሳልፉ እና ቆይታችሁ ዉጡ እሺ!” በመቆጣት ሆኖ ሁሉም እንዲገቡ አድርጎ መከረ። እናት ነቅንቀው እሺታ መለሱ። አንድኛው በመጨነቅ ተሸብቦ ስለ ነበር በፈገግታ ያደረገው የገባው ያክል የማመስገን መሰል ፊት ሰ ው። ወደ ዉስጥ እንዲገቡ

አስጠንቅቆ በሩን አስዘጋአቸው። ወደ ሩት በመመለስ ከሰቅጣጭ የአጯጯኽ ስነስርአት ጎን ሩትን አቅፎ አለፉት። “የሞተ ሰው እንዲህ በመንገዱ ተሸከመው ሲራመዱ እንደ ሰይጣን ልጅዎች ያስፈሩ እንደ ሆነ አይገባአቸውም!” ናሆም አለፍ ሲሉ ለሞተው ነብስ ይማር እየተመኘ አዋያት። “እ! በመኪና ሲሆንም ጥቁር መኪና! ልብስ ጥቁር። መኪናውን ቀለል አድርገው ቢቀባቡት ደግ ነበር። የሰው ልብስ መች ከጠቆረ አነሰ። ማስጨነቁ አይጣል ነው።” ጭራሽ በመኪናዎች ለቅሶ ሲፈፀም ያለውን መቋቋም ላይ ያለ አስጨናቂነት አሰበች። ባለቃቀስ ባህሉ ኩነና እና ለሌላዎች በተለይ ህፃናት አለመጨነቅ እሚከወን ለቅሶ እና ቅብር የታዳጊዎች ስነልቦና ሰቆቃ እንደ ሆነ ሃሳብአቸውን ገልጠው፣ ለቅሶው ከቶ እንደ ራቀ ሩት ፊት ላይ የሞት ጉዳይ ተስሎ ብዙ ጭንቅ ሲወርራት አስተዋለ ች። ናሆም ብዙም በልጆቹ እና ባህሉ እንጂ በግሉ ስለ ሞት አልተጨነቀም። *'የሞት ፍቾ ሞት አይቀርም እና አኗኗርህ ይህ ቀረሽ እሚሰኝ መሆን የለበትም ማለት ነው። በርትተህ መኖር እስከ ጥጉ መሆን አለበት ነው። መጨነቅ የለብህም። ሞት እረፍት ነው። ሳትፈራ ለመሄድ መዘጋጀት ደግሞ እንደ ግዴታ ሆኖ አለብህ። ሞት በአጭሩ እሚአስተምርህ መኖር እንደ አለብህ ነው። መመለስ እማትችል ስለሆነ በስኬት ወደ ምትፈልገው መጓዝን መልመድ አለብህ፣'*

በጨዋታ መቀየር ለመዝናናት አስባ፣ ሩት የኃይሌ ጉዳይ ትዝ አላት እና “እሚናገሩት ነገር ድንቅ ነው! የት ነው በስፋት አጊንቼ እማደምጠው እና እምማርበት?” ብላ ጨዋታ አነሳች። የተሰራጨው ምክር ብልሃት ሲረጭባት ተገርማ ነበር። ማወቅን ደግሞ ፈንትዎ የሚያይ ለበለጠ ማወቅ ይነሳሳ አለ። ችግሩ ግን ይህ መረጃ የት ይገኝ አለ ሆኖ ቶሎ ለሩት ታያት። ናሆም ከመስ ጋር የተወያዩት ትዝ አለው። መረጃ መሰደር እና ማስቀመጥ እኛ ሃገር ከቶ ባህል አይደለም። ወደ ሩት የግል ግዕዝ ገጠመኙን አስታውሶ በማዘን ተመለከተ። ፍላጎቷ ሲንበለበል መረጃ ግን ባይገኝ እና ብትፈተን ስ?

ናሆም ምንም አማራጭ አልታየውም። ተንቀሳቃሽ ምስሉን ለመጎርጎር እና ከበይነመረብ ሊአወጣላት አቀደ። ግን ይህ መጥራት የሃለበት የሃገር ቅሌት ነው ብሎ ቢአንስ በጨዋታ እንድትረዳው ወደ ጎዳናው እየተመለከተ ያወጋት ጀመረ፡፡

“ኃይሌ ትልቅ ነገር አዉርቶ ነበር! አሁን፣ ለነገ እና አስር አመት ጀርባ አገልግሎትአችን ሆንብሎ፣ ማን ወደ ህዝብአዊ ማህደር ይከተትልን? ልክ ነሽ ጥያቄው ያ ነው። ግን እሚጠይቀው የለም! እኛ ከሊቀ ሽማግሌዎቹ ብዙ አድምጠን የስራ እና ማንነት ክብርን ከወዛም የጨዋታ ፍልስፍና ጋር ተዋዝቶ ሲቀርብ ኮመኮምን።” የሻለቃው እና ጓደኛዎቹ በዓል ጨዋታ ዳግ-ስርጭት በከፊል ሞቅ ብሎ ሲመለከቱት የነበረው ድንቅ ድባብ ትዝ ብሎት አስተዋለ። “አሁን እሚደንቀው የኢትየጵያ ያልመለስነው ግን ግንባርሥጋ ነገር፣ ኃይሌ እና ጓደኛዎቹ በያአመቱ ተነስተው ይህን ጨዋታ እና ምሥጢር ትንታኔ ይንገሩን ነው ወይ። በእያመቱ በየትዉልዱ ይህን ያውሩ እንዴ?” ነጥቡን አሰፋላት፡፡

ሩት በሃሳቡ ወደ ሌላ ነጥብ ሲገባ ለጨዋታ ያክል ማውራቱ አልከፋትም። የጀርባውን ሹራብ በእጇ ጨምድዳ ወገቡን አቀፈች እና “አንዴ ከተፃፈልን እኮ ለመጭ ዘመን ይገኝ ነበር። ነገርን ከጠቀመን ወይ በሙተየብ ሰድረን በማህደር የማስቀመጥ አቅምአችን መበርታት አለብን ማለት ነው፤ ወይም መጽሐፍ ሁሌ እንደ ምልህ ትልልቅ ሰውዎችአችን ሊፅፉልን ይገባ አለ፤ ቁምነገርአቸው እንደ አይጠፋ!” በእብስልስል ወደ ጉዳዩ ሰመጥ ብላ አስተያየት ሰጠች። ዘመም ብላ ቀርባው እንደ አንድአንድ ጊዜው ስሜት ዋ መቀራረቡን ወድዳ ለጠፍ አለችበት። ለናሆም እና እርሷ ይህ መደበኛ ቅርርብ እንጂ ፍች የለውም። በመቀራረብ የእሚፈጥሩት አዲስ ግንኙነት ኖሮ አያውቅም። ከነፃ ጓደኝነት በቀረ። ናሆም ግን በድጋፍ ስትዘምምበት ደስ እሚል ስሜት እንደ እሚወርረው አልፎአልፎ ማስተዋል ይከውን ነበር። ሰውነቱ ፈርጠም ስለ አለ ለድጋፍ ዘመም ሊሉበት ጋባዥም ነበር። ከእርሱ ጥቂት አጠር ከአለችው አናቷ ላይ ዓይንዎች ጣል አድርጎ የአናት ፀጉሯ ወደ ትከሻዎች የተሰነተሩበት የቆዳ ንፁህ ክፍልን በነፃነት አየት አድርጎ ፈገግ አለ፡፡

“ልክ ነህ። ማን ይህን ትልቅ መልእክት ቀጥሎ ይሰማው ይሆን ግን? አንዴ በበዓል ጨዋታ ተወራ! በቃ! ተደግሞ አይሰማም። ያሳዝን አለ!” ናሆም በምናብ ጉዳይዎች ሲጨዋወት እሚወድደው ካፌ በከሰዓት ድባቡ እንዲታያት ሩትን ወደ እዛ ለመዉሰድ መንገዱን መለወጥ አሰበ። “ግን ዘወትር በ ትዊተር-መርጎ አኗኗር መሰረት ይህ ዉይይት በነጥብዎቹ ሁሉ ሊነሳ ይገባ ነበር። ከዜሮ መጀመር እሚሰኘው አንድኛው የኢትየጵያ ዉድቀት ነቢብ አይደል አንዴ።” ናሆም ሁለት ጉዳይዎች አነሳላት እና ወደ

ካፌው መንገድ አሳበረ። ሩት ወደ እሚወስዳት መንገድ ተገርማ “ምድነው ትዊተር-መርጎ እና ከዜሮ-መነሳት ነበብአችን? እና ወደ የት ነን?” ጠየቀች። ናሆም የትእይንት ግብዣ እንደ አለው አሳውቆ ከመራመድ በተሽከርካሪዎች ለመጓዝ አስቦ ሦስት እግርዎቹን ቀጠረ።

በመኪናው ተቀምጠው መጓዝ ሲጀምሩ የእሚረብሽ እሚሰኝ አቀስቃሽ ድምፁን እየታገለ ማብራራት ጀመረ። “ከዜሮ መጀመር ማለት እንደ ኃይለ ቃሉ ግልፅ ነው! ምንም ነገር ሲሰራ፣ ሲኖር እና ሲታደግ፣ ሲረጅም፣ ሁለንተና ሂወት በአጭሩ፣ በቀደመ የታሪክ መረጃ መሪነት አይደረግም። ከአዲስ አፍርሶ መገንባት እና መስራት መሞከር ልማድአችን ነው እሚል ነጥብ ነው። ፍሬሃሳቡን ለማደንደን ተግባርአዊ ምሳሌ ብለው የየመንግስትዎች ጥረትዎች በግል እንደ ተከወኑ እና በቀደመ መንግስት በርትቶ መቀጠል እንደ ሌለ ያብራሩልሽ አለ። መዉጫ መንገድ ብለው ያው ሂወት በቀደመ ተሞክሮ ምሪት ትጓዝ እና እንደግ ባባይ ነቢብ ነው። በቀረ በአዲስ ጥረት ተመሳሳይ እሽክርክሪት ዉስጥ ስንኳትን ትዉልድዎች በከንቱ አለፉ ነው ነጥቡ! ‘ሁሉን ሁሌ ከአዲስ' እሚል መርጎ ይዞን የተሽወድን ነን' ማለቱ ነው።”

“እና ትትዊተር-መርጎ የ አልክው ነገር ስ?” አብራ ሩትም ጮኽ በማለት ጠየቀች። በነገራት ሃሳብ ግልጥነት ታያት። ግልጥ ስለሆነ ግን ቀላል እንዳይመስላት እና እንዳትንቀው ጣረች።

“መጽሐፍ ነገር ይፃፉልን... ሁሌ መልእክቱ በቋሚነት እንዲገኝ ... ወደ አልሽው ወደ ነጥብሽ ልመልስሽ እና ቀድሜ፣ ያ መፍትሔው አይደለም። የቀስተደመናአማው መፍትሔ አንድ ነፀብራቅ ነው። በተገቢው መንገድ ስትጓዢ እርሱ አንድ ነፀብራቅ እንጂ ፍፃሜ አይደለም።

ሩት የሃገሪቷ ትልልቅ ሰውዎች ልምድ በመጽሐፍዎች እና ዘጋቢ ፊልምዎች ከተሰደረ፣ ልምድ ወደ ቀጣይ ትዉልድ ይሻገር ነበር። እሚሄድ ዘመን ሲአልፍ ልምዱ ግን ለትዉልዱ ካርታ ይሆንለት አለ ብላ በማመን ስለ እማንፅፍ እና ታሪክ ለትዉልድ፣ ሃገሩ ስለ እማያስቀር የሃዘን ነጥብዋን በዙሪአው ተበሳጭታ ትሰጥ ነበር፤ እድሉ ሲገኝ። ነገርግን የናሆም ሃሳብ ከ እዛ ሲለይባት፣ ምን በላጭ ነገር ቢገኝ ነው ብላ ጆሮ በመክፈት ጠበቀች። ወደ ካፌው ሲደርሱ የበለጠ ተስተናጋጅ ናሆም አስተዋለ። አንድ ወንበር ስቦ እንድትቀመጥ ሰበዘ። ዞሮ በመቀመጥ እሚወድደውን ጭማቂ አዘዘ።

እርሷ ትኩስ ነገር በመፈለግ ወተት በቡና ጠቁሮ እንዲመጣላት አዘዘች። ናሆም ያሰበውን በመጠቅለል ካመነችበት በእሚል አብራራለት።

“ምን መሰለሽ። ሂወት አኗኗሩ ከስሩ ይነቃ ዘንድ የተፈቀደ ቀን ነገር ሁሉ በእራሱ አካሄድ ይስተካከል አለ። በእርግጥ መፅሐፍ መፃፍ ወይ ታሪክ በአንድ እና ብዙ አማራጭዎች የመተው ትልቅ ነገር እና ቀዉስ ክፍተት እምናስመለክትበት ቋሚ ስህተትአችን ነው። ግን እርሱን ማከም አንዱ መንገድ ብቻ ነው። በሽቃቤነጥብ፣ ጣሪአ ለመድረስ ወለሉን በመነካካት፣ መድከም ነው። ዋናው፣ ተገቢ ሂወትን በአንድ ሁለት ሦስት ምርጥ መንገድ መቁጠሩ አይደለም። ሂወት ማሻሻያ መንገዱ ተቆጥሮ አያልቅም እና። ልኩ አይታወቅም።" ሩት የታዘዘው ሲቀርብ አተኩራ ማድመጡን ተያይዛ ነበር። በሃሳቡ መማረኳን አይቶ ናሆም ቀጠለ። "ብቻ ግን ሂወት ከቅናሼነጥብ በርቶ - ጣሪአው ፈንጥቆ ቤቱ ቢበራ - እና ያኗኗር አንድ ሁለት ሦስት ገፅታ ቢመነዘር ይሻል አለ። አንዴ የበራ አኗኗር ሲመነዘር እልፍ ስንጥርዎች አንስተሽ ብትፈትሽው፣ አኩሪ መልስ አለው። ለምሳሌ እንደ አልሽው መፅሐፍዎች እና ዘጋቢ ፊልምዎች ስለስኬትአማ ሰውዎችአችን አለን ወይ?፣ ስትይ መልሱ አዉ ይሆን አለ። በእራስሰር ሂወት መስመር ስለ ያዘ ምንም ብትጠይቂ አጥጋቢ ነገር ትትመለከች አለሽ።" በሃሳቡ ወደ አንድ ነጥብ ገብቶ ለመቋጨት ምናቡን በረበረ። በመጨረሻ የ ተነሳውን መጠቅለያ ከብዙ አማራጭዎች መሀል ልኮት *(ሪፈረንስ)* ሆኖ እንዲአግዘው ጠራ። "አው። ለ ምሳሌ ድረገፁ*ትዊተርን* ተመልከች። በቃ የ *ትዊተር* አሰራር የሂወት ምርጡ መንገድ ነው። ድንቅ ፈጠራ ብዬ ከእልፍ ፈጠራዎች እማስበልጠው ጉዳይ ነው *ትዊተር።*

“ትዊተር የ *ፌስቡክ* ጓደኛው በምን ከ *ፌስቡክ* በልጦ?” ሩት መጥዋን አማስላ ናሆምንም ጋብዛ ቀመሰችለት። ደግ የወተት እና ቡና ስብጥር ከመጠነኛ ስኳር ጣዕም ተዋህደውበት ነበር። ደግማ ፉት አለችለት። ናሆምም የሎሚ መደዱን ነገር ስለ እሚረዱ አስተናጋጅዎች ሁለት ሙሉ ሎሚዎች የአቀርቡለት ስለነበር ጨምቆአቸው በፍራፍሬ ጭማቂዎቹ አዋህዶ አጣጣመ። ወደ ፀሐይግባቱ መቀራረብ ሲሆን በራሷ ወደ ጀምበሯ ትእይንት እንድትመጣ በሆንብሎንታ ችላ ብሎት ወደ ነጥቡ ተመለሰ።

“አዎን! መነሻ እና መቋጫ ሃሳቡ ግን እንደ *ፌስቡክ* ደካማ አይደለም። በርግጥ *ፌስቡክ* ሰውን በአሃዝአዊ ዓለም ማገናኘት ስለተሳካለት ድንቅ ነው። ግን የ *ትዊተር* ምርጥነት ሰውን ከሰው ሳይሆን ሃሳብን ከመሰል ሃሳብ መንደር ማገናኘት ነው መርኁ። በ *ፌስቡክ* ያንተ ግንኙነት ድር ክፍት ይሆንልህ አለ ለመረጃ። በ *ትዊተር* ዓለም ሁሉ ክፍት ነው፣ በፈለግሽው ሃሳብ ብቻ አስሽ። ማለትም ሃሳብን ስታስሺ በዙሪአው ያሉ ሁሉ ይመጣልሽ አለ። ምትሃተኛው የ *ሃሽታግ* ፈጠራ የቅርብ ዘመን ምርጡ ፈጠራ ነው።” ሩት በሃሳቡ ተስማምታ ወደ ትዊተር ተጠቃሚነት ለመመለስ አቀደች። ገና የ *ፌስቡክ* ገፅ ሙከራላይ ነበረች። ደስታ ሊሰጥ እሚችል ግን አልነበረም። ብዙ አዲስ ነገር የለበትም። ምርጥ እሚሉትን ምስል በመለጠፍ መንቆለጳጰስ የሂወት አካል መሆኑ በ ልክኖታ *(ሪኮግኒሽን)* ስለ እማናድግ የተንሰራፋ ቢሆንም፣ ወደ መጨነቅ የፈዘነበለ እና ትርጓሜው የደበዘዘ ሆኖ እንዲገኝኝ አለቅጥ እንደ በዛ አስተዋለ ች። በ *ትዊተር* እሚሻል ዓለም ካለ ለመሞከሩ አቅዳ ከወተቷ ተጎንጭታ ፈሳሹን ወደ ሆድ በስሱ ጣዕሙን ደግሞ ወደ ጉሮሮ ሳበች።

“ከሂወት እሚገናኘው እንዴት ነው ታዲየቀ?" ወደ ነጥቡ ተመልሳ ተመለከተችው እና ፈገግ ብላ የግብዣው ስፍራ ደስታ ሲቸር አስተዋለች እና የበለጠ ፈገግ ተሰኘ ች። “እንደ አልኩሽ በ *ትዊተር* የአሻሽን ፈልጊ። በእዛ ጉዳይ ዙሪአ *ሃሽታግ* ቀድሞት የተባለ ሁሉ፣ ከዓለም ሁሉ፣ ወደ ገፅማያ ስለ እሚወረወርልሽ ድንቅ የመረጃ ድባብ አታጭም። እንደ እዛ፤ አኗኗርም፣ እምትፈልጊውን ሁሉ ማግኘት በእምትችይበት ቀመር ሊሰራ ይገባው አለ። ነጥቡ በእዛ ነው እሚመሰረተው። አንድ የስነምግብ *(ኒውትሪሽን)* መረጃ ወይም ዕዉቀት ሰብስቦ አንድአች ነገር መማር እሚሻ ታዳጊ ዛሬ ተነስቶ ከመህልአችን ስለ ስነአመጋገቡ ልወቅ ቢል ተምሮ ጊቢ እስኪገባ ምን ሊአቅ ይችል አለ? ምንም! ስነምግብን በተመለከተ ግን አንድ ማንኛውም ሰው ሲጠይቅ በሙያው የተፃፉ፣ የተተረኩ፣ ልብወለድ እና ኢልብወለድዎች፣ ታሪክ እና ዳግ-ጥናትዎች በቀላሉ ሊቀርብለት እሚአስችል የገሃድ አኗኗር *ትዊተር* ሊኖር ይገባ አለ። በህዝብ ቤተመጽሐፍዎች ከማዕከልአዊ ቤተመፅሐፍዎች እና ቤተመዛግብትዎች ለከተማዎች ሁሉ መረጃው መላክ አለበት። ልጁ ምንም አጥቶ ከተሰፋ መቁረጥ መድረሱ ይልቅ ቢአንስ አዲስአበባ እከሌ ቤተመጽሐፍ ይህ ይህ በዛ ዙሪአ አለ ሊለው እሚችል መረጃ እንኳ ማግኘት አለበት። ወደ አዲስ

አበባ ወይም የተባለበት አቅራቢአ ከተማ ለመሄድ ወይም ሰው ለማስላክ ይጣጣር ያልም አለ። ብቻ ህልሙ አልሞተም። የት እንደ እሚሄድ ያቀው አለ። ማደግን ብቻ ይጠብቅ አለ።" ሩት በሃሳቡ ድንቅ ብልሃት እና ንፅረት *(ኢንሳይት)* ተደመመች። ግን መልሶ ፍቱን ቢሆንም ችግር ተገለጠላት። ማንም አይተገብረውም። መፍተሔውን እየአሰላሰለች፤ "ግን ይህ በተሞከሮ የለም መሰለኝ እኮ።" ብላ አቻ ሃሳብ ጋበዘ ች። "አዎን። *ትዊተራይዝድ* የተደረገ ያናናር ስልት የለም። አንድ መረጃ ቢጎረጎር የለም። ሃገሪቷ ብትታሰስ ተዘቅዝቃ ብትበጠር የአንድ ወር ቀደመ ዜና እንኳ ይጠፋሽ አለ። ህዝብአዊ የፍትህ ዉሳኔ እንኳ ለማግኘት መከራው አይጣል ነው። ክፍቱ ነገር እንግዲህ።" ናሆም ቀጥሎ አብራራ። እንዲጠጣ እየጋበዘች "እና መፍትሔው ስ?" ከፈገግታ ጋር በአጭሩ ጥያቄ ወረወረ ች። ፈገግ ብላ ዘና በማለት አየችው። "እና በብሔርአዊ ማህደር ነገርዎች አናስቀምጥም ችግሩ ከ ሆነ፣ መፍትሔው ጉዞዎችአችን ሁሉ በይፋ እና ተደራሽ ጥረት ቢቀመጡ እና በብዙ አቀራረብ አማራጭዎች ቢቀርቡ ከዜሮ መጀመር ይቀነስ አለ ነው። ወጣት ተነስቶ በ ወለል ማነፅ እሽክርክሪት አይጨነቅም። ታሪክ ተሰድሮ ቀርቦ ስለ አለ ባለ የሃገርአዊ ታሪክ እና መረጃ ቋት መመርመር ከፍተኛ የቅን ዝማኔ አጀማመር እምርታ ይመጣ ነበር።" ይህን ሲናገር አሁንም ሩት አድምጣ ነጥቡን አብላላች እና ብልህ እንደ ሆነ አስተዋለች። ናሆም መመሰጥዋን አስተውሎ መቋጫውን ሰጠ። "ግን ያ ከፊሉ ነው። ቀሪው ታዲአ አናናሩን ባህል ማድረግ ነው። የልኮት ባህል በመደበኛ አናናር ገልብጦ ማምጣት ይገባ አለ። በሊቅአዊ መንደር ተወስኖ የእሚገኘ ው ባህል ወደ መደበኛ አናናር ዓለም መምጣት አለበት። በመደበኛ መገናኛብዙሃዎችአችንን እና ጉንጭአልፋ ወሬዎች ሁሉ እከሌ እንዲህ ብሎ ነበር ብሎ ነገሩን ያወቀ የመረመረ ሥም መጥቀስ መልመድ ተገቢ ነው። ባህሉ ይሄኔ በመደበኛነት ይዳብር አለ። መረጃ ሲሰማ ስለ እዚህ ለወደፊት ልኮት ልንጠቀምበት እንዲቀመጥ ማድረጉ የዝማኔ መሰረት ሆኖ ይታየን አለ ማለት ነው። ስለ እዚህ እንደ አንድ አብነት ብቻ፣ ለ ምሳሌ ኃይሌ አንድ ነገር ሲናገር የታሪክ ማክበር እና መተንተን ሲከውን ነበር እና የታሪክ ምሁሩ የታሪክ ተማሪውም ያላትን አይረሳትም። በመዘገብ ለጋራ ቋት ያስቀምጣት አለ። ስራው ስለ እሚሆን። በሰው ተጠቅሳ፣ ስትደጋገም ወደ እዛች የአንድ ቀን የኃይሌ ጨዋታ ብዙዎች ልኮት አጊንተው 'የት አለ እንዲህ ድንቅ አስተያየት የተሰጠበት ወሬ? ዝርዝሩን ላድምጥ!' ይላሉ። የእሩጫ ዘዴአማአዊነት ትንተናው እንደ አንቺ የማረከውም፣ የተንቀሳቃሽ

ምስል ማህደር አይጠፋም፤ በቀጥታ ወደ እዛ መራመድ ይችል አለ። በብሔርአዊ ወይም ተቋምአዊ ቋት ደግሞ ተመሳሳይ አያያዝ ስላለ በእዛ ትንታኔ ከተመሰጡ ይህ ተመሳሳይ ነገርን ይፈትሹ እሚል የ *ትዊተርአዊ* አሰራሩ ይቀጥል እና አንቺን መመለስ እንዳትችይ በመመራመር እንድትበረቺ ይጠምድሽ አለ። ማምለጫ የለም። ኃይሌ እና ትንታኔው ለአንድ ቀን ተራ ወሬ ስርጭትነት ሳይሆን ለሃገር እና ትዉልድ ስለተመዘገቡ መቼም እሚገኝ አገልግሎት ይሰጡ አለ ማለት ነው! እንግዲህ ከዜሮ መጀመር ለእኔ እሚወድቅልን እሚመስለኝ በእዚህ መረጃ እና ታሪክ መሰደር፣ ተደራሽ ማድረግ፣ ባህሉን መገንባት እና ማከማቸት ሂደት ነው። ትዉልዱ ግን ይህን ስለ አጣ በግል ከመፍጨርጨር እና ከዜሮ መቧጠጥ በዘለለ የሥንት ሺህ ዘመን ታሪክ ባለቤትነት ሁሉን ከአዲስ ከመቧጠጥ አላስቀረውም። የዳማከሴ ጥበብ እንኳ በስፋት በእዚህ ትዉልድ የለም። ዕዉቀት ወደ መደበኛ ፈኗኗር ተሰድሮ አልተባም። ችግሩ እንግባ ስንል እሚጨበጥ አለ መኖሩ ነው!”

ሩት በአደመጠችው ተደምማ ፍቱን ጎዳና ስትመለከት አስተዋለች። መንግስት በተግባሩ እና የባህል ለውጥ ስብከት በማድረጉ እንዲአምን እና በመጭው ትዉልድ አእምሮአዊ ጉልበት መገንባት እንዲአምን በልቧ ፀለየች። ከዛም በላይ ለመታገል እና ሃገር እሚወጠንበት መንገድ እስከሆነ ለወራሪ ምከታ ደም እንደ እሚሰጡት ትዉልድዎች መታገል እንደ አለብአቸው አሰበች። ወራሪ ዘምኖ በድሮው ሠራዊት መንዳት መምጣቱ ከቆመ ዘመን የለውም።

ምሳሌ አአጎ. ሊከወን እሚችል ማህደርአዊ ቋት ላይ ገብተህ ትመለከት እና ትደመም አለህ ማለት ነው። ግን እንደ አልከው ተፃፈ ወይም አልተፃፈም ብቻ ከአልን ቢፃፍ ተወርዉሮ ወይ ቅጂው ሲአበቃ ወይ ተሸጦ ሲአልቅ አበቃለት ማለት ነው። ግን በአኗኗር የተሰገሰገ ፍልስፍና ሲሆን ሂወት *ትዊተር* ሆነች ማለት ነው። ድንገት ስለ ቦልት ሲነሳ ኃይሌ እንደ ሳቀበት ሲነገር ትሰማ አለህ። መች አለ ያንን ትል አለህ። እዛ ቦታ መፅሐፍ ላይ ተደርጎ አለ ወይም እንዲህ ቋት ላይ አታጣውም ይልህ ዘንድ አንድ ነገር አታጣም። ባህል ስለ ተደረገ። ሄደህ መፅሐፍ ይሁን ምስል ትመረምረው አለህ። ከ አንድ ቀን ጨዋታው የዘመን ወተት ማለብ እና መጠጣት

በብልሃት ተፈቀደ ማለት ነው። ሃገር በቀደመ ጥንቅር ምርጥ ምርጡን መሰብሰብ ትጀምርል አለች። ማደግ መሰረቱ እና አካሄዱም ያ ነበር።

"እና ይሄ የአኗኗር መንገድ ስለሆነ አይጠፋም ማለት ነው። ይደንቅ አለ። አንድኛ ማህደር የ ማዘጋጀት እና ተደራሽ የማድረግ፣ ሁለትኛ ባህል አድርጎ ልኮት ያኗኗር ባህል ማድረግ። ከእዛ ሂወት ይቀልል ነበር። ምን ያክል ቀላል ግን የእማይታይ መንገድ! እዉነትም ለማደግ ሳይሆን ለአጭበርብሮ መቆየት እሚአንገላታን መሪ እሚፈራረቅበት ሆኖ የቀኃሥ. ዉጥን ተሰልቦ አለ!" ሩት የቀኃሥ. ዘመን ያደረገው ዘመንአዊ ጥረት ከሌላ ተነቃፊ ገፅታው ለይቶ በማየት ምርጥ የኢትየጵያ መሰረት ይከተል ነበር ባይ ነች።

"ምን ኢህአደግ. ሲወድቅ በይፋ የተዘመረው 'ሃያሰባት ዓመት ጅብዎች ገዝተውን አለ፣ በሠላሳ ቀንዎች ዉስጥ ዐብይ ነፃ አድርጎን አለ!' እየተባለ አልነበር።"

"እ! ጅብ ሲገዛው የተቀመጠ እና በሠላሳ ቀን ነፃ እሚወጣ ምን አይነት ትዉልድ ቢሆን ነው?"

"ያን ማለቴ አይደለም። ያው አሳድግህ አለሁ ብሎ ሰዓት ቆጣሪ ፈንጅ በመትከል እሚሰነብት እንጂ መሰረት እሚጥል እውነትም የለም ነበር ልልሽ ነው። የቀኃሥ. መሠረት ተናፋቂ እስኪሆን አፈግፍገን አለ።"

"ግልጥ! ህዋሓትዎች. ሲገቡ የደርግ ፋይልዎች ማቃጠል የመነሻ ስራአቸው ነበር! ትዊተርአዊ አያያዝ ቢጀመር ግን ለዉጡ ድንቅ ነው። ከዜሮ መጀመር ይቀር አላ። የሰማንው ዉይይት ቢአነሳሳሽም፣ ለዘልአለም ነው ያሸለበው። ማንም ደግሞ አያገኘውምም። ግን እንደ ነፋስ ነፍሶ እንዳይቀር ከጨዋታ ጀርባ መረጃ እሚሰድር የሃገር ጀግና ይሻ አለ። ይህን መሰል የብልፅግና መሰረት ሳይጥሉልን በትንሽ አመትዎች በግ አደልበው በነብስወከፍ በእየ ወሩ እንደ እሚአከፋፍሉ ያክል በተሰለቸ የዋሻ ዘመን ንጉሥ አሰራር 'ሃብታም ልናረግህ ነው በአስር ሃያ ዓመትዎች ታግሰህ ጠብቅ' በእሚል ይጫወቱብን አለ። ትላንት የተነገረ ይፋ ወሬ በመረጃነት ዛሬ የለም። ታዲአ መበልፀግ በአለፈ አኗኗር ጥበብ ላይ ከአልተካበ ከየት ይምጣ?...ማን ሙቶ ዓመትዎች እንደ ወረቀት ዘርግቶ በምናብ አስልቶት?" ዝምታ ሰፈን ብሎ በማውጠንጠን ተጠመዱ። ናሆም ስለገጠመው ከፉ ነገር አስታውሶ

በሃሳብ ነጎደ። በፊቱ የተሳለ ትዝታ ብጤ ጉልህ ሲሆን ወደ አጠገቧ እንዲመለስ አሳስባ ሣቅ ተባባሉ።፡

“አንድ ጊዜ ፋሲካይት እንደ ገባን ግዕዝን ከመንፈስአዊ ጥናት አብልጬ እንደ ሙሉ እና ወጥ ዓለምአዊ ቋንቋነት ጨምሬ ማጥናት ፈለግሁ። ማጥኛ አለ ሲባል ሰምቼ ባስስ ባስስ ምንም ነገር በፋሲካይት አጣሁ። ስለ ግዕዝ በመደበኛ ቋንቋ ማጥናት አጋጣሚዎች ማንም አያወራም። *ሃሽታግ-ግዕዝ-ጥናት* እሚሰኝ በይነመረብ ሃሰሳ ያኔ የለም። *ትዊተርንም* አላቅም ነበር። ግን ቆየት ያለ አባይ እሚሰኝ ጋዜጣ፣ ትምህርትቤት እንደ አጋጣሚ ሻይቤት እሚአስቀምጠው የጋዜጣ ክምችት በዝቶበት ይሸጥ ተብሎ፣ ከዓሊ ጋር እዛ ለንባብ ስለ እሚአስዉሉን፣ በመሸከሙ ስናግዝአቸው፣ ከብዙ ዓመት በኋላ ከግዕዝ ዘመንአዊ አስተምህሮት ጋር ድንገት ተገጣጠምኩ። በጋዜጣው ጀርባ አንድ የአአጎ. ታዋቂ ግዕዝ መምህር ሳምንትአዊ የዘመንአዊ ግዕዝ መግቢአ ማስተማሪአ ዐምድ ነበረአቸው። ፖሣቁ.ን ይዤ ምክር ከተቻለም መጽሐፍ ብጤ እርዳታ ጠይቄ ‘ልጅ ተማሪ ነኝ እርዳኝ!’ በማለት አክዬ አንፋሽአማአዊ የመሰለኝን ጦማር ላክሁ። ምንም መልስ አልመጣም። በመጠበቅ እስክሰለች ተስፋ ብይዘም መልሱ ዝምታ ነበር። እኔ ስለሆንኩ እንጂ የተሰማኝን ብዙዎች ቢገጥምአቸው እንደ እማይታገሱት አስተዋልኩ። የጓጓሽለት ፍሬጉዳይ ወይ በአካባቢሽ ወይም በአለበት መንደርም ሰሚ የለውም። በሰፋ ጥረት ማሰስ ልምድም ዉጤትም ደግሞ ከባድ ነው። በተለመደ ድሃ አኗኗር ከአልተሸበብሽ፣ መኖሩ አታካች ነው። ”

ናሆም በአጋራት ትዉስታ ጎን በተፈጠረው አሁን የተከወነ ጉድለት ያክል በሃዘን ሲዋጥ ሩት አስተዋለ ች። እንዲህ ከ ተሰማው በመናገሩ ከቀለለው ብላ ሩት ለስሜቱ መታከምም ደስ አላት። መልስ በከለከለው ላይ ጥቂት አርስዋም ተናደደች። ከምናቧ ጋር ተወያየች። የልጅ መንፈስን መደገፍ ቢቻል ደግ ነው። የልጅ ፍላጎትን ማቀጣጠል አለ ክፍያ ለመደገፍ በእርካታ እና ቅድመንቃት *(ፕሮአክቲቭ)* ትትረተደ እምንፈልገው ጉዳይ መሆን አለበት።

ምንአልባት ኑሮ በሁለንተና ሲዘምን አንዱ እሚስተካከል ነገር ከሆነ ብላ በአንድ ቅጠል ህክምና ከመጨነቅ በሙሉ ዛፉ ማከም መጠመዱ እንደ እሚሻል ስለ ተቀበለች ዘለለችው። ናሆም በሃሳቡ ተማርካ የስሜት አቻ

እንደ ሆነችለት አስተዋለ። አስቦ ሲፈፀም፣ በማስተዋል ከዛ ከአልተመረቁበት ብዙ ቅሬታ ጫሪ መልስየለሽ የዝማኔ ጉድለት ጥያቄዎችአችን በተለይ መንፈስ ሊሰረስሩ ይችል አለ ብሎ ለእራሱ እየነገረ ተመለከታት። ከስሜት እንድትወጣ መንገድ ለመፈለግ ምናቡ ዉስጥ ጣረ። ገና ስሜት አላብላላችም። ተዋት። *'ለነገሩ ብዙ ኢትዮጵያአዊዎች በዝማኔ ማጣት እና መንገዱ ግን ቀላል ቢሆንም ባለመስተካከሉ አንጀትአቸው በእየቀኑ አርሮ እንደ እሚአድሩ ጥርጥር የለውም። ችግሩ ብቻአቸውን የሆኑ ይመስልአቸው አለ። ሲቀጥል ደግሞ ወደ አንድ ድርጊትአዊ መስመር ቀይረው አይታገሉበትም። አንጀትአቸውን አቁስለው ማለፉ በስዉር ወይም ግልፅ ሁኔታ፣ በቂ መስሎ ይታይአቸው አለ።'* ይህ በእኛ ትዉልድ ከተቀየረ በእሚል ናሆም እንደ ለመደው ተስፋ አድርጎ ሃሳቡን በሙሉኛ በመተው ሳይሆን በመመረቅ ስሌት ብቻ ወደ ቀጣይ የሂወቱ ዑደት ተመለሰ። ፈገግ ብሎ ተመለከታት፡፡

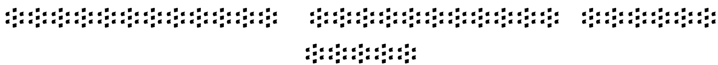
ሩት፣ የፀሐይግባት በደግ መጠን ስትደምቅ ወዲአው ለማስተዋል ተገደደች። ለናሆም እንዲመለከታት በአድናቆት ወደ ጀምበሯ ስትጋብዝ እና ስትመለከት ቆየች። በአስደማሚው ፀሐይግባት ነብሷ ምርኮነት ወደቀ በፈዘዙ ጨረርዎች አዲስ መጨዋወት ሆነ። በመደበኛ እና ምናብአዊ ጨዋታዎች ሳቅ እና ቁምነገር አዋዝተው ፀሐይግባቷ ነብስአቸውን ስትጎበኝአቸው ቆይታ በተለመደ ቅንብርአዊ መጥለቋ የበለጠ እየተገረመች ተሰናበተችአቸው፡፡

ሂሳቡን ከፍለው ወደ ቤት በተለመደ ተሽከርካሪ ቀጠራ ተጓዙ። የናሆም ሃሳብ ለፀሐይግቷ ሹፍተራ እንደ ነበር በመንገዱ ሳሉ ገባት። የቦታ ምርጫውን ወድዳ ተፈጥሮ በጀምበር እይቷ ነብስዋን 'በርቺ! በርቺ!' ማለትዋን በእራሷ ትርጉም እየፈታች አንፋሽአማአዊ ድባብ ውስጥ ሰመጠች። በ *ትዊተር፣* ከዜሮ መታገል እና ፀሐይግባት መስተጋብር ትልቅ የቆሻሻ አኗኗር መፀየፍ ሲከብባት አስተዋለች፡፡

በ እግር ወርደው ጥቂት ተጉዘው፤ ሩት ቤቷ ደረሰች። አመስግና በሃሳቡ አንድ የሃገር ጥቅም እንዲመጣ ኃላፊነት የእነ እርሱ እንደሆነ ገልፃለት ወደ ምናብአዊ ፍፁምነት አደና መማረክዋን ገለፀች። ከሃሳቡ እንድትመረቅ ለመንገር አሁንም አልደፈረም። ከፍተኛ መለጠጥ ነነሷ ላይ አርፎ ነበር። የታወቃት ትልቅ ምስጢር ነበር። ተግባር እስኪተረጉመው ላገነዛዘብ ትልቅ

መብራት ነበር። ተብላሎት እስክትከውንበት እና መነሳሳቱ እስኪበቃት ለጊዜው ትሙቀው በእሚል መመረቅን አሁን አልመከራትም። እንደ ተደመመች አመስግና ጉንጩን በመሳም ተለይታው ገባች።

ናሆም ተለይቷት ቤት ሲደርስ፣ የመስ ጭቃ በላቀ ዉህደት ልሞ እና ላቁጦ በብርሃን ጨረርዎች ኮረብታ ከውኖ አስተዋለው። በመደመም ዞርዞር እየአለ፣ በጣት ለናሙናነት በመጠንቆል፣ መርምሮ አድናቆቱን ቸረ። "ገና ይላቁጥ አለ!" መስ ከጀርባው ደርሶ መደመሙን ቀድሞ ተመልክቶበት ስለ አሰራሩ ጨምሮ አስረዳው። በማለዳ ድንጋይዎችን በግድግዳነት ከወለሉ በጥቂት አዝልገው ሊደረድሩ እና የጭቃውን ለከፍተኛ መጠን መዘጋጀት በጥቂት ጭማሮ መጠበቅ ለቀንዎች ሊተዉት ተነጋግረው ወደ ቤት ገቡ። እየተጫወቱ እና በዉጎ መሞላት የቀጠነ ቅራሬ እየኮመኮሙ ቀሪ ምሽቱን አሳለፉ። *'የመስ መምጣት ሁሉን ፈር እየአስያዘ ኑሮአችን እንደ ዘበት ሊቀየር ነው!'* ምሽቱ ሥፍራው ተገባደደ።

※※※※※※※※※※※※※※※※※※※※※※※※※※※※※

፺ የጎንለጎን ፍሬ

አርብ ጠዋት ናሆም ወደ ቀጠሮው ለመድረስ በጊዜ ተነስቶ ተሰናዳ። መስን ጥቂት ድንጋይዎቹን ቀጥሎ በመልቀም አግዞ ወደ ሁዳድ አራት ሰፈር፣ ፊት ታጥቦ ጥርስ ቦርሾ ቁርስ ሳያደርግ ተጓዘ። ፀጥ ባለ የማለዳ ድባብ እየተማረከ በእርሻው መጀመሪአ ተግባርአዊ ትዉዉቅ ሳይጨነቅ ወደ መንደሩ ደረሰ፡፡

ጋሽ ተሻገር ጋቢአቸውን አዘንጥፈው በሬዎች ጀርባ ቁሳቁስ ሲአሰናዱ ደረሰ። በፍጥነት ወደ እርፉ ተመለከተ። እንደ ገመተው አለቅጥ የረዘመ እርፍ ነበር። “አጠር ያለ እርፍ የለዎትም?” እንደ ተካነ ለመምሰል እየጣረ ያጠናውን አስቦ ብቻ ጠየቀ። ሰላምታ ተለዋውጠው በኪራይ ያገኙአቸውን ከብትዎች እየነዱ ወደ መሬቱ ተሻገሩ። በእርፉ መርዘም የአካል ፈተና ስለነበር ጥቂት ሃሳብ ገብቶት እንደ እሚሆን ሁሉን ለመያዝ በፍፁም ሃሳብ ወሰነ። ሰርቀ አይቶአቸው በተፈጠረው ኩነት ተደምሞ በግሉ ሳቅ ይል አለ። ስለመሬትአቸው ረዥም ታሪክ አጫውተውት በቅርብ ከተማ መግባት እና መጠር ስለ አቀዱ እንደ ቀናነሱት፣ ምን አልባት የመጨረሻ እርሻአቸው እንደ ሆነ እዳሪው ላይ ደርሰው አስረዱት። ለመሳተፍ ስለ

እሚጓጉ እና ፍቅርአቸው ለግብርናው ትልቅ ስለ ነበር ባገኘው ተቆጣጣሪ እና አጋዥ ፊት የመሞከር ዕድል ይበልጥ ተበረታትቶ በሬዎቹን ጠመዱ። ቀንበሩን አመቻችተው ወደ መሬቷ ሰክተው ጋሽ ተሻገር ዛፍ ሥር አረፍ አሉ፡፡

መስ በሬዎቹን በመግረፍ ለማንቀሳቀስ ሲጥር ትልቅ የእርካታ ስሜት ቸፈፈበት። ቀድሞ ያልተሰማ ስሜት። መጀመሪአው በሬ ለእርሻ በማዘዝ የመግረፍ ድንቅ ስሜት። ወደ ልጅነት የመመለስ ትልቅ ስሜት። እርሱነቱ የተሟላ ያክል አንድአች አሚይ ኢመደበኛ ደስታ ከበበ ው። በሬዎቹ “አንተ ከተሜ!” ብለው እንቢ አላሉም። በታላቅ ታዛዥነት መራመድ ጀመሩ። ሞፈሩ ተገፋ። የመጀመሪአዋ አፈር ተፈንቅላ መልሳ ወደቀች። ናሆም በተጨማሪ እርካታ ጥርሱን ብልጭ አደረገ። አፈሩን በመመልከት ፈዘዘ። “እንዴ ምታው እንጂ ይኼ ዳለቻው እማ ትንሽ አንቀላፍቶ አለ መሰል!” ጋሽ ተሻገር ከሰረገበት ድንቅ ደስታ ባህር አወጡት። አፈሩ ድጋሚ ተፈነቀለ። ደስታውን እየዋጠ “ሂድ!” በማለት ጮኸ እና ጅራፉን ደገመ። ከብትዎቹ በጩኸት መራመዱን ፈጠን አድርገው ቀጠሉ። “እንዲአ!” ጋሽ ተሻገር እርካታ ሲምጉ፤ ናሆም ታላቅ ደስታው እንዲዘልግ አተኩሮ ወደ ሥራው ሰመጠ። በከብትዎቹ አረማመድ መጠን መሄድ ስላቃተው እንዳይመለከቱት ቶሎ ብሎ ሮጥሮጥ በማለት የከብትዎቹን አረማመድ ተመቻቸ። በአፈጣጠኑ ተጠቅሞ በዛ ያትልም ፈነቃቅሎ ተጓዘ። ዞር ብሎ መመልከት እንደ እማይችል በማስተዋል ከመመልከት ማተኮር በእሚል ወደ ሥራ ው ብቻ ተመሰጠ። እንደ አብዛኛው ኢትዮጵያአዊ ከከብትዎቹ ቂጥ ሥር ኩስኩስ ማለቱን ቀጥሎ የአንዱ በሬ እበት እና ፈስ ተላከበት። ከፍተኛ ሳቅ ከበበው እና መልሶ ሥራ እንደ ያዘ በማሰብ ፈሱን ችሎ እበቱን ረገጥ አድርጎ አለፈ ው። ትልሙ ተቋጨ። ጋሽ ተሻገር ከእሩቅ “አዞረህው ና ይ!” በማለት ሲጮኹ ያረሰውን ትልም ተመልክቶ ድንቅ ስሜት ለነብሱ ቸረ። የመጀመሪአ ሥራው እንደ ሆነ አስቦ መደሰቱ የላቀ ሆነ። *'ስኬትአማ ሊያያዝ!'* ከብትዎቹን እሮጠ ቀድሞ በማዞር እንደ ቀደመ ማረሻውን ተከለ። በተሻለ ፍጥነት ተመልሶ መጣ። ጋሽ ተሻገር “ደህና ነህ ምንም አትል!” በማለት አስተያየትአቸውን ሲቸሩት ተደስቶ ፈገግ አለ። በሦስተኛው መመለስ ጊዜ ትልሙን ሰፋ አድርጎ በፈለመጨነቅ እንዲመለስ አድርገውት ተቀመጡ። “የልምድ ነገር!” ለእራሱ በ ዝግታ ተናገረ። በተሰጠው ስፋት

ሞፈሩን ቀብሮ ተጓዘ። ተመለሰ። መሬቱ ከማጠሩ የተነሳ በሁለት ሰዓት ተኩል ዉስጥ እዳሪው ወደ ማሣነት ተዘጋጅቶ ተቀመጠ፡፡

“ትንሽ አረፈድን መሰል ዬ። በቀረ ደህና ነህ ኧረ። ፈርቼ ነበር አጀማመርህን አይቼ። ግን ደህና ነህ! ዬ!” የ ጋሽ ተሻገር አስተያየትኤ ይህ ሲሆን በመጀመሪአ እርሻው ናሆም ከፍተኛ ኩራት ተሰምቶት መርካቱን ቀጠለ። ቁሳቁስዎቹን ቀንበሩን መፍታት አላቅቀው ናሆም ተሸከመ። ጋሽ ተሻገር ከብትዎቹን በመንዳት እየተጨዋወቱ ወደ ቤት አዘገሙ። ተጣጥቦ ቁርሱን ተጋብዞ ከወጣቱ መፃተኛ ያክል ብቸኛነት ከተሰማው ዘመድአቸው የተባለ ወጣት ጋር አብሮ እየተጨዋወቱ ቆዩ። ጋሽ ተሻገር ደስታአቸው ልቆ መሬትአቸው አለሥራ አለማረፍ ተደስተው ወደርየለሽ ስሜትአቸው ሰፍፎ በመደሰት ቆዩ እና ስለ ቀጣዩ ሁኔታ ጠየቁ። “ሰኞ ደግሞ ማልደህ ና! እንዘራው አለ!” “እሺ ጋሽ ተሻገር!” “ያው አንተ አንድ ሦስትኛዋን ትበላ አለህ ታዲአ!” ናሆም ጉዳዩ ስለ ተነሳ ተደስቶ “እኔ እንኳ መሬት ዋ አሁኑኑ ቢሰጠኝ እደሰት ነበር ጋሼ!” አላቸው። ለአትክልትዎች እርሻ እንደ ተዘጋጀ ሲገልጥ ከ ጤፍ በቀር ቢታረስ ለአጨዳ ቢቀልል ለ ዉቅያ ግን ያነሰ መጠን መዉቃቱ እንደ እሚከብድ ገለፁ። ሃሳቡ ግን መሬቱን መዉሰድ እንደ ነበር ችክ ብሎ ሲአስረዳ ተስማሙ። “ይህን ያኽል አይከፋ ለነገሩ። ስለ አልተለመደ እንጂ ብዙም አይጎዳ ዉቂያውም ቢሆን። እንዳሻህ! አንተ ዝራበት ያሻህን!” ጋሽ ተሻገር፣ የጎረቤት ልጅአቸውን ከፍለው ከእምታበስለው መብል የባቄላ ንፍሮውን እየተመገቡ እንደ ተስማሙ ሲነግሩት ናሆም ተደስቶ ሊስምአቸው ቀረበ። ያታክልት ዘርዎች ለመሰብሰብ ምርጡን መንገድ ሲአቅድ "ሰኞ እንከፍለው አለ መሬትህን!” አሉት። ተስማምቶ ጨዋታው በቡና ቀጥሎ ምሣ ሰዓት ሲደርስ ወደ ሰፈሩ ለመመለስ ተለየ። ‘እማይረሳ ቀን!’

ሰኞ በ ተመሳሳይ ሁኔታ የ ጋሽ ተሻገርን ቤት በ ማለዳ ደርሶ አንኳኳ። እሚዘራውን አዘጋጅተው ወደ ሳሎን በለመደ ጋቢአቸው ተጀቡነው ሰላምታ ሰጡት። ተያይዘው በመዉረድ ከብትዎቹን በመከተል ዘሩ።

የግብርና ተቋሙ ወዳጁአው ለናሆም እሚሰጠው እንደ ሌለ ተረዳ። ዘሩ ካላቸው ገበሬዎች፣ መጠነኛ አሰሳ አድርጎ ለዘርዎቹ ፍለጋ ሙከራ አደረገ። አልተሳካም። ከዘር ሱቅ ያገኘውን፣ ለመሸመት ተገደደ። የቆስጣ፣ ካሮት፣

ቀይስር፣ ድንች፣ ቃሪአ፣ ነጭ ሽንኩርት፣ እና ዉሃ እማይቋጥር መሬት መሆኑን ከአረጋገጠ አንድ ትልሙን ቲማቲም ሊሞክርበት ዘርዎቹን ሸክፎ ሄደ። መሬቱን ቆርሰው ከሰጡት በኋላ እሚዘራውን አልጠየቁትም። ብቻ መሬቱ ዉሃ አይተኛበትም ብለው፣ ስለ እሚለዩት በመቆጨት ጭምር ሲአብራሩለት ዘርዎቹን ሁሉ በእየትልሙ ተከለ። እንዳይረገጡ አሳስቦ ከዘሩ በኋላ ወደ ቤት ተመለሰ። የተለመደ የቁርስ እና ቡና መስተንግዶ ተደርጎለት አመስግኖ በ ሳምንቱ እንደ እሚመለስ ቃል ገብቶ ተለየ፡፡

ሩት በ የ ፋሲካይት ጎዋአዊከተማ ምልልስ እየአደረገች ማጥናትዋን ቀጥላ ቆየች። አንድ እረፋድ እዛ ዉላ ወደ ቤት ስትመለስ ወደ ዓሊ ቤት ዝምብላ ሳታስበው አመራች። ዓሊ ብቻውን ስለ ነበር በመምጣቷ ተደንቆ አስገባት። የገጠማትን የተግባርአዊ ተሞክሮ አንስታ ሲጨዋወቱ ቆዩ። ጭር ሲል ስለ ሡሚራ ጠየቀች። ለለቅሶ እንደ ወጡ ነግሮ ሻይ መጠጣቱን ተያያዙ፡፡

በ ትመ. ብዙ መማረክ የእማያሳየው ዓሊ የመዝናኛ ጣቢአ ከፍቶላት ሲጨዋወቱ ቆዩ እና የጉዞው ጉዳይ ተነሳ። “እስቲ ስለ ባህል መዳኒት ትንሽ አዉራኝ እና አስተዋውቀኝ!” ጨዋታውን ከፈተ ች። ዓሊ በቀላል ስብእናው ነገሩን አቀለለ። ምንም ነገር ቢሆን አንዴ ከተረዳው በኋላ እንደ ተራ ወሬ አቅልሎ እሚአወራ ስለ ሆነ ከሩት የመዝናናት ፀባይ ጋር ይህ ነገረስራው ይገጣጠም ነበር። “ባህል መድሃኒትዎች፣ ከመንፈስአዊው እሚለዩ ናቸው። እንግዲህ ለጊዜው ያጠናሁት ለአንዳንድ ቁስል ወለምታ፣ አብሽ፣ አዙሪት፣ ወዘተ. እሚሰጡትን ብቻ ነው። ከቅጠል ብቻ እሚሰበሰብ አይደለም። ከብዙ የቤት እቃዎች እና ተፈጥሮአዊ ነገርዎች ይዘጋጅ አለ።”

ሩት መጠነኛ መግቢአ እንደ ተሰጣት አምና ምሳሌ ጠየቀች። “ለ ምሳሌ፣ ...ብርድ በሞቀ ዉሃ፣ ተልባ ተደርጎ የተመታው አካልሽ ላይ በነጭ ጨርቅ ይጠቀለልበት አለ። ተጠቅልለሽ መተኛት ነው። ስትነቂ ብዙ ጊዜ የለም!” “ያለ ህክምና እና መርፌ?!” ሩት ተደምማ ጠየቀች። “አዎን! ለ ምሳሌ ግድግዳ ተደግፎ ጉልበቴ መተጣጠፍ አቅቶት ብርድ መትቶት ያቅ አለ።” ፈገግ ብሎ በሶፋው ላይ ፈልሰስ አለ። “ግን በእዛ መስተንግዶ አንድ ሌሊት ጀርባ ወልቆ ሄደ።” ሩት ተደምማ በተገማሪ የባህል መድሃኒትዎች እና ህክምና ማብራሪአ ስትቀበል ቆይታ ጨዋታው ሞቀ። ሳታስበው በሣቁ

መሃል ወደ ጎኗ አዘንብላ ዓሊን ከንፈር ላይ ከንፈሩዋን አገኘች። ለአፍታ እንደ ሳመችው ዓሊም እንደ ተመሰጠ ቆየ።፡

ድንገት ከመቅጽበት የተከሰተውን ኩነት መነሻውን ለማሰብ ሩት ሞከረች። የመነሻ ቅጽበት እና ሃሳቡ አልታወስ አላት። መሳሙ ጋብ ብሎ መተፋፈር ሆነ። ዓሊም ሰከኖ አስተዋለ። ሩት ትጀምረው አትጀምረው ማወቅ ሁሉ ተሳናት። ነገሩ እንዲቀልል ብላ "ቅጠል አስነካህኝ እንዴ?" ፍራቻ እንደ ያዛት አፍዋን እየጠረገች ጠየቀች። ዓሊ መረጋጋቱን አተኮረበት። ጥቂት አዉጠንጥኖ "ይገጥም አለ!" ብቻ በማለት አለፈው። ከልብ ባይሆንም በ ትመ.ው አፍጥጠው እንደ ቆዩ፣ ሩት ዓሊን አመስግና መልሳም ለሁኔታው ይቅርታ ጠየቀች። የጀመረችው እንደ ሆነች እንዲሁ ከቅጽበትአዊነቱ የተነሳ ባታስታውሰውም አመነች። እንደ ተሳሳቢ *(ማግኔት)* የተፈጠረ ቅጽበት ሳይታደን እና ሳያድግ መመለሱ ትክክለኛነት እንደ አለው ተሰማት። በድጋሚ ለሁሉም መስተንግዶ አመስግና ወደ ቤቷ እንዲሸኛት አደረገች። ከበሩ ጥቂት ራቅ አድርጎ ባዶ ቤቱን እያሰበ "በይ ሂጂ! እማይገጥም ስለሌለ የተከሰተ ነገር የለም እመኚው እና እለፊው እንግዲህ!" "ዕፀ መሰውር እስከታገኝ በርታልን በቃ!" ጨዋታውን ለመቀየር አስተያየት አቅርባ ጥቂት ተጨዋውተው ለመሄድ ዓሊን ወደ ቤቱ መለሰች።፡

ተሰናብታ በጉዳዩ እየተብሰለሰለች "ያልተፈጠረ ያክል" እሚለው አስደስቷት የቤቷን መስመር ተያያዘች።፡

በ ሦስተኛው ቀን ለፍኖት ማህበረንባብ ሁሉም ሲሰባሰብ የነ ሩት ጉዳይ ሙሉኛ ተረስቶ ነበር። ዓሊም በአዲስ ጨዋታ ነገሩ ከቶ መሸሹን በስውር አሳውቆ ማህበሩ በተለመደው የዕሁድ ስምንት ሰዓት በየ ሃያአንድ ቀኑ እሚያዝ ዝግጅት ሊጀመር ሆነ። አስሩም አባልዎች በሰዓቱ ተሰብስበው የእለቱን አጀንዳ ናሆም አቀረበ። ባለፈው ማህበር የ ቀረበ የ ቡድኑ አባልዎች ሁሉ አስተያየትኤዎች በናሆም ተተይቦ ለይፋ አገልግሎት ወደ አንድ ወጥ ጽሑፍነት ተቀይሮ ተነበበ። በአምስት ገጽዎች የመጽሐፉ ትርከት፣ ጭብጥ፣ አንድመስመሬ (በ አንድ መስመር የ ትልም ሃሳቡን መጭመቅ)፣ አስር እማይበልጡ ጥቅስዎች፣ እና አስተያየትኤዎች ተነበቡ።

በቀላል ድምጽ ብልጫ በአሃዝአዊ ጦማር አድራሻአቸው እና ትዊተር ገጽአቸው ሊለጠፍ ተፈቀደ፡፡

በ ማለዳ ተስነው ጥርስ እና ፊት ፀድቶ፣ የተለመደ እሩጫ እና እንቅስቃሴ ብሩን አስከትለው ካሳለፉ በኋላ ናሆም በብሩ አካል መዘጋጀት ተደምሞ አበረታታው። በበለጠ ፍጥነት እና በአነሰ መቆራረጥ በመሮጥ የተለመደ ሥፍራው ላይ ሲደርስ ተመለሰ። "ቀጣይ መስ ብዙ ንደ አልራቀ ዛሬ፣ አብረንው ደግሞ እንሮጥ አለ!" ተስፋውን ሰጥቶ ብዙ ወደ አልራቀ መስ እንዲሄድ ወንድሙን ነገረ። ናሆም ወደ መስ ብሩን ፈገግ ብሎ በመመልከት ተለይቶ ሮጠ፡፡

ወደ ቤት ሲመለሱ፣ የቤታቸውን ግድግዳ ለ ማሳደግ ከ ወለሉ ጀምሮ የ ደረሰ ጭቃአቸውን ተጠቅመው ግንብ መደርደሩን ተያያዙት። ቀኑን ሙሉ በመገንባት፣ ብሩ እና ናሆም በ ማገዝ ወፍራሙ ግድግዳ ከ አንድሜትር በላይ ሰገገ። መስ እረፍቱን ጥቂት በማረፍ ለ ማሳለፍ "ጊዜ የሌለው መቸኮል አለበት" በ እሚል መርህ ነገሩን ወደ ፍፃሜ ቶሎ ለማድረስ ታተረ። ሥራ በ ማሻገር ነገን ተስፋ ከ ማድረግ አሁንን በ መበርታት ነገን ማረፍ እሚል መርኅ ስለነበረው በፈጠነ አካሄድ ወደ ሥራው ወደብ እንዲደርሱ መጠመዱን አምኖ ተነሳ። የ ተጀመረ ነገር በ እርግጥም መዘናጋት እንዳያዘገየው ይህ አሳቡ ይደግፈው ነበር። ተቆጣረከ ሥራን ቶሎ ጨርሶ መቀመጥ ስለ ማረፉን እሚከጅል፣ በ እሚሰራው ሁሉ ማብቂአ ጊዜን የ ቀደመ አፈፃፀም ይከውን ነበር፡፡

በ ማግስቱም ሥራውን ቀጥለው ግድግዳው የበር ቁመት ሙሉ ያዘ። በንድፉ መሰረት የፊትለፊት ግድግዳው ላይ መስታወት እንዲገጠም ከበሩ በላይ ክፍት ሲተው፣ የሁለቱን ክፍልዎች እሚለየው ግድግዳም ገና ከአንድ ተኩል ሜትር ላይ ቆመ። የቀሩት ግድግዳዎች እስከ ጣሪአ ዘልገው ገጠሙ። የመስ መጨረሻ ወጪ መስታወት የፊት ግድግዳው ጫፍ ከጣሪአው ወደ

በሩ ቁመት ድረስ ገጥሞ፣ በር እና መስኮትዎችን ማበጀት እና መብራትዎች መዘርጋቱ ሆነ፡፡

ሲሰሩ ዉለው፣ ብሩ እና ዮስ ወደ ዮስ ቤት ለእረፍት ወጡ። መስታወት አዝዘው ለነገ ጠዋት መግጠሙ ወደ ቀጠሮ ስፍራው ናሆም እና መስ አረው ወጡ። እሚ እንደ ለመደችው ከቢግ ጋር ወደ ኩሽና ገብታ እራት ማሰናዳቱን ጀመረ ች። የቢግ ሙያን በማድነቅ ሽንኩርት ከትፎ ሲአቀብላት ከፍተኛ እሪታ እና ጩኸት ተደመጠ። በየት እግር ወይም ክንፍ እንደ ሄደች እሚ አታውቅም። እንደ ንፋስ በመብረር ወደ ጊቢው ሮጠች። ባቤ እና ጢዩ በመሰላሉ ተሰቅለው ወደ ከቤቱ በር አናት ላይ ክፍት ቦታውን ሲጎበኙ ባቤ ወደ ዉጭ ወድቆ ነበር። ባቤ ግራ እግሩን በደመነብስ ይዞ ከመጮኽ ወደ ማቃሰት ተመለሰ። ከፍተኛ ጉዳት የ አስተናገደ ሆኖ እራሱን ሳተ። ጢዩ በማልቀስ ስትፈዝዝ እሚ የተቀሰቀሰች ጮለቅ ጩኸትም ተሰምቷት ጢዩን ወደ ልጅቷ በጩኸት ላከች። ቢግ እሚን ተከትሎ የባቤን ሰውነት እሚ ተከትላ ወደ ቤተሐኪም ለመጓዝ ተሯሯጡ። የሦስትእግር ተሽከርካሪውን ከረዘመ እግር ጉዞ እና እሩጫ በኋላ ቀጥረው ወደ ከተማው ብቸኛ ጤና ማዕከል እንዲወስድ አዘዙት፡፡

እሚ በመጨነቅ እንባ ማፍሰስ እና ክዉታ የልጇን ሰውነት ብትፈትሽም ባቤ ዓይንዎቹ በመስመጥ እራሱን እማያውቅ ሆነ። “ወይኔ ምን ሆንክብኝ እንደው!” እሚ ማልቀስዋን ስታበዛ ወጣቱ አሽከርካሪ እየአፅናናት በተቻለ ፍጥነት እና አቆራራጭ መንገድዎች ታግዞ፣ ከከተማው ወጣ ወደ አለው ፋሲካይት ጤና ማዕከል አደረሳት። “ጎዋአዊከተማው ጤናጣቢፈ ሰሞኑን ከፍቶ ነበር። ግን አካሚ አንድ ሰው እንኳ የለውም። እዚህ ይሻል አለ በርቱ እንግዲህ!” ልጁን ሲአወርዱ ለእነ እሚ አሳወቀ። እሚ በደመነብስ ሆና በእርጋታ ወጥታ መሮጥ ስትያያዝ ሹፌሩ ጮኸ። “ሂሳብ! ሂሳብ!” እሚ ምንም ቦርሳ አልያዘችም። ቢግ በኪሱ ሃያ ብርዎች ቆይተው ነበር። አዉጥቶ አስረከበ። ብዙ ቢጠብቅም ሁኔታውን ተረድቶ “ይቅናአቹህ!” ብሎ ሲመለስ እሚ በከፊል ልቧ መጨነቅ ይዟት ስለ ነበር ተመልሳ መሯሯጡን ጀመረች። ወደ ዉስጥ ሲገቡ ድንገትኛ ክፍሉ በአንዷት ነርስ አስተናጋጅነት ተቀበለአቸው። “እባክሽ ልጄን! ልጄን!” እሚ ልጁን አስረክባ በመሬቱ ላይ ተንበረከከች እና ጮኸች። ነርሷ እንዲረጋጉ ተናግራ “ምን ገጥሞት ነው?” በመዋከብ ጠየቀች። “ከግድግዳ ወድቆ!” “ቢቢግ ሲመልስ እሚ ማልቀሷ ቀጠለ። “ደንግጦ ነው እሚሆነው…” ቀለል ያሉ ልብ ምት

እና ትትፋሽ ተሻዎች ከውና ተናገረ ች። “ደህና ነው?” እሚ እራስዋን በመርሳት አፋፋፍ ሆና ጠየቀ ች። ጥቂት ረጋ ለማለት እሚረዳ መረጃ መሰላት። ነርሷ እግሩን እንደ ተጎዳ አስተውላ መረጃዎች በመጠየቅ ቆይታ ወደ ሃኪም እይታ ይዘው ሄደች። እነ እሚ እንዲቆዩ ተናግራ ወጣች። ቀላል እንደ እሚመስል በማሳወቅ ግን ገና ምርመራ እንዲደረግ እንደ ሆነ አሳስባ ቢግ እሚን እንዲአረጋጋ መክራ ሄደች።፡

የ ተመለከተው ሃኪም የባቤ ግራ እግር እንደ ታጠፈ እና በግራ ክንዱም መሰል ጉዳት እንደ ደረሰ፣ አስተዋለ። ጥቂት አናቱ ከተመታ በማለት ስጋት ይዞት ሲጠረጥር እና ሲመረምር ቆየ። እንዲአርፍ ወስኖ እነ እሚን ማነጋገር ጀመረ። “ይነቃ አለ አሁን ብለን እንገምት አለን!” እሚ ይህ ሲነገራት ልቧ በአጣብቂኝ ሠቀቀን ተወግቶ ተያዘባት። በ መቁነጥነጥ እና እራስ መርገም፣ ዳግምአዊ ግመታ *(ሰከንድ ገሲንግ)* መብከንከን ጀመረች። ሃኪሙ ዉሃ አምጥቶ እንድትጠጣ እና እንድትረጋጋ፣ ከክዉታ እንድትመለስ እረድቶ አብሮአቸው በመጠበቂአ ወንበር ተቀመጠ። እየተጨዋወቱ ሳለ እነ መስ ድንገት ደረሱ።፡

ገና ስታየው “መስ...!” ብቻ ብላ እሚ ሌላ ሳትጨምረደ የመስን እጅዎች አፈፍ አድርጋ ይዛ አለቀሰች። መስ እና ናሆም ቤት ሲገቡ ዜናውን ከጢዩ ሰምተው ሌላ ስፍራ ስለሌለ ወደ እዚህ ማዕከል ተንደረደሩ። የእሚ ቃል ለወቀሳ ይሁን ከጭንቀት የመጣ ባለማወቅ ሆኖ ብቻ ስለ ሁኔታው ለማወቅ ከሃሳቡ ተመለሰ። “ደህና... ነው አሁን!?” በፍራቻ ከታመቀ ትንፋሽ ጋር እየታገለ ተናገረ። ሃኪሙ ተነስቶ ማን እንደ ሆኑ በመጠየቅ አቋረጠ። ቤተሰብ እንደ ሆኑ ሲረዳ ደህና እንደ እሚሆን ግምቱን ሰጠ።

“ከ ታመመ ወደ አዲስአበባ እንዲላክ እናመቻች አለን። ይንቃ እና ሁኔታውን እንመልከት!” ሃኪሙ በመስከን ሲናገር ተፅናኑ። የአካሚ አብሮት እና መገንዘብ ትልቅ እፎይታ እሚቸር ነው ብሎ መስ ማስተዋል አደረገ። ስለ መሰላሉ በነበረበት መተው ሲናደድ እና መስ እራሱን ሲረግም፣ እሚ ከ ተፅናኝነቱ ወደ ማፅናናቱ ዞረች። ሃኪሙ ጨዋታውን ለማርገብ ዘና ባለ አቀራረብ ስለጥንቃቄ በመምከር እና በማውራት እየተጨዋወቱ ሳለ፣ ባቤ አጠገቡ ሆና ስትፈትሽ የቆየች ነርስ ተጣራች። ባቤ እንደ ነቃ ሁሉም ዘው በማለት የተኛበትን ከበቡ። እሪታውን ሲአቀልጥ ከድንጋጤ እንደ ሆነ ሃኪሙ ተገንዝቦ ለማረጋጋት ሞከረ።

ቤተሰቡን እንዲአይ አድርጎ ዉጭ እንዲወጡ አደረገ። ከነርሷ ጋር ደንደን ያለ ሰውነት ያለው ባለ ነጭ ጋዋኑ ሃኪም መነፅር እየአስተካከለ ስለ ገጠመው ከአስታወሰ ባቤን ጠየቀ። ቢግን በአዉቆታ ጠይቆ እንደ አወቀው “ታላቁ ሰዓሊ ሃብታሙ በረከት ወይም ባቤ! እንደ ሜትር አፈወርቅ ተክሌ ልትሆን ነዋ!” ባቤ እራሱን በአዎንታ ነቀነቀ። “እና ምን እየፈመመህ ነው?” በፍራቻ ተዉጦ መዉደቁን እና ግራ እግር እና እጁ እንደ ታመሙ አሳወቀ። ሃኪሙ ወለምታ እንደ ሆነ አረጋግጦ “ትድን አለህ! አይዞህ! የሰዓሊ ሰውነት እንዲበላሽ አናደርግም! በተለይ ደግሞ እግር እና እጅ!” ፈገግ አለለት። ባቤ ከፍተኛ ያልተገነዘበው እርካታ በቀረበለት እንክብካቤ አልፎ ተሰማው። “ሌላ የአመመህስ?” “ምንም!”

ሃኪሙ በማረጋጋት ብዙ እንደ እሚሻለው አስቦ አረጋግቶ በጫወታ መሳሳቅ ጀመሩ። እጁ ያነሰ ጉዳት ስለ ነበር በመታሸት እንዲድን ሙያአዊ አስተያየቱን ሰጠ። እግሩ ግን በጨረር እንዲመረመር አዘዘ፡፡

ብዙም ታካሚ በሌለበት ስለ ደረሱ ጨረር የተመለከተው እግሩ ጥቂት ስብራት አስመለከተ ች። በተገቢ ህክምና ፈጽሞ እንደ እሚስተካከል ሃኪሙ አረጋግጦ በማረጋጋት በመታሸግ እንዲታከም አደረገ። ተባባሪ እና እንደ ቤተሰብ እሚቀርበው ሃኪም ጤናአዊ መስተንግዶውን አድረወጎለት ከምሽቱ አራት ሰዓት ሲል ወደ ቤት ለመመለስ ሃኪምአቸውን እጅነስተው አመሰገኑ። ባቤ በመስ እቅፋት ሆኖ ሃኪሙን እንዲአመሰግን ሲታዘዝ “አድገህ አንድ ትልቅ ሰዓሊ ሁን እና ክፈለኝ!” ሃኪሙ ፈገግታን ቸሮ በታካሚው ሁኔታ ተነክቶ መለሰለት። እንዲጠነቀቅ አስጠንቅቆ ለክትትል ቀጠሮ ሰጥቶ ሸኘአቸው፡፡

ብሩ በመስ ትእዛዝ ወደ ቤት ተመልሶ ጮለቅን እና ጢዩን ሲንከባከብ አምሽቶ የተኙ እህትዎቹ ትተውት ለብቻው ተቀበለአቸው። ባቤ ብዙ ህመም ሳይሰማው፣ መገሰፁም እስኪድን ተዘልሎለት በጨወታ ህመሙን እረስቶ ለብቻው መኝታ ተበጀለት። ህመሙ በሂደት ቀንሶ ጠፋለት። እጁን በእሚ በመታሸት አሳሳልፎ በእንቅልፍ ወደቀ። እሚ አጠገቡ እጁን በመደገፍ እና በመጠበቅ ስትተኛ፣ ብሩ ከጮለቅ ጎን እንደ አባት ሆኖ በትእዛዝ አደረ፡፡

ተገቢ ህክምና ለባቤ እየ ተደረገ፣ ወጌሻ ተቀጥሮ እጁም እየታሸ ሰውነቱ መሻሻል ከማግስቱ ጀምሮ አሳየ። ቤተሰቡ እፎይታ አጊንቶ ትንሽ ተነፈሰ። ወደ መጨረስ ሥራአቸው በጥንቃቄ ተመልሰው በአጭር ጊዜ ሁሉን እነ መስ አጠናቀቁ። ግማሽ ሜትር እማይሞላ ው መስታወት በተስተካከለለት ግድግዳ ወለል ላይ ሰምጦ ጣራውን ከፍ ብሎ ተገናኘ። የጓሮ በር በአንድ ቆርቆሮ ሲአበጅ፣ የፊቱ ግን ከአንድ ቆርቆሮ በግማሽ የዘለገ እና በግማሽ ቁመትም የሰፋ ነበር። በሩ እንደ ትልቅ ቤት መግቢአ ርብርብነቱን በእርጋታ በለጠጡአቸው ቆርቆሮዎች ስለ ተከወነ እና እንጨትዎቹ በእጅ መጥረቢአ ስለተላጉ ዓረንጓዴ ቀለም ሲጨመርብአቸው ድንቅ ዉበትን ከልስልስ እይታ ጋር ተሸከሙ። በአስራሁለት ቀንዎች ድካም ቤቱ ግድግዳዎቹ ቆመው ለእይታ ሲበቃ ሁሉም በመደመም እና መመሰጋገን ተመለከቱት። በክፍልዎቹ መሀል የነበረ አጭር ግድግዳ መሰል አንድሜት አጭር በር ተዘጋጅቶለት አንድ ፀጋት ላይ መሽሎኩን አመቻቸ። ከጓዳው ወደ ሳሎኑ እየተራወጡ ህፃንዎቹ ሲደሰቱ ሲጪጪኹ ዋሉበት። ወለሉ በስሱ በጭቃ ስለ ተለሰነ እና ቀደም ብሎ ስለደረቀ፣ እሚ በግል ወጪዋ ምንጣፍ አስገዛች። ቡና አፍልተው አጫጭሰው መስን በማመስገን ቡና ተፈላበት። አመሻሹ ላይ ጥቂት ወንበርዎች የተዋሰው ቤት ደመቅ ብሎ በተፈጥሮአዊ ግንቡ ኩራት ለብሶ፣ በዘለገ ቁመቱ ተኮፍሶ አስተናገደአቸው። እሚ የ አዘጋጀችውን መጠነኛ ዳቦ አቅርባ ፈንዲሻ እና ቆሎ ቀርቦ ቡናቁርስ ቀርቦ ሁሉም መመሰጋገን ተያያዘ። እሚ በማልቀስ ጭምር ሁሉንም አመሰገነች። የብሩ ጓደኛ ዮስ በሁለት ሦስት ቀን ማገዝ ተሳትፎ ስለ ነበር አብሮ ምስጋና እና ምርቃት ተቀበለ። ሁሉም በእየተራ መመሰጋገን ተያይዞ በመጨረሻ ለይፋ አገልግሎት ቤቱ መብቃቱ ከምሽቱ ቅኝት ኋላ ተረጋገጠ፡፡

እሚ ያገኘችውን የመጨረሻ ክፍያ በመጠቀም፣ መስም እያገዘ፣ ጥቂት ባህልአዊ ወንበርዎች፣ ወጥ ቤት ቁሳቁስዎች፣ እና መሀከል ላይ የቆመ ግድግዳ ላይ የነበረ ድንክ በሩን እሚከልል ሰፋ ያለፊቱ መስታወት የተገጠመለት መደርደሪአ ገዝተው አቆሙ። በሂደት ቤቱ ለመስተንግዶ እንደ ተዘጋጀ በመጨዋወት ሆነው አንዱ አዛዥ ሌላው ታዛዥ እየሆነ የማስተናገድ አቅምአቸውን ተለማመዱ፡፡

ናሆም ሦስት ልዩነት ፈጣሪ ቁምነገርዎችን ቀጠለ እና አከለ። ለእናቱ የሙብልዎች ስነአሰራር አዘጋጅቶ ሰታነበውም ተቀምጦ ስተወፈልግ

በአንድአቸው እንዲነበብ እና እንድትለማመደው አደረገ። እራሱ ስለ እሚሳተፍበትም ብዙ ሳያስጨንቃት ብቻ የሾርባ፣ ሀበሻ ፒዛ፣ ልዩልዩ መብልዎች ስነአሰራር አሰናዳ። ተጓዳኝ ምንአሌ በዉስን ቅጅ አትሞ በቀይ ላስቲክ አሽጎ አቀረበልአቸው። ተደምመው በማድነቅ ጨዋታ እና ቀልድ እየመራው መዝናናት እና መሞከሩን ከወኑበት። ባቤ በሳምንቱ እራስ በመቻል ግን በማንከስ እሚራመድበት እና እሚፍነከነክበት ሆነ። ጭራሽ ከጢዩ ጋር እሩጫ እና እርምጃ መሽቀዳደም ከወኑበት እና ሁሉ ተረገመ። *'የልጅ ነገር!'*

ቀጥሎ ቤቱን በከፍተኛ ማስዋብ ማራኪነት አላበሰው። በረንዳ። እንዲማርክ በነፃ እና ተዋበ መንገድ ገፅታ ቀባው። የጌጣጌጥዎች ሁኔታን በመቆጣጠር ይያዝ እንጂ የባቤ አንድ ድንቅ ሳቅ እና መንገድ የተሰኘ ስዕሉ ከመለጠፍ አልቀረም። ሳቅ እና መንገድ በዘለገ ወረቀት የተሳለ ሲሆን መንገድኛዎች በከፍተኛ ኹካታ እና ማስካካት እየተራመዱ መንደሩን በማወክ ሲጓዙ እንስሳዎች መብሉን በማቋረጥ በኩነና እና መጸየፍ ሲሚቱአሸው እሚአሳይ ነበር። ስዕሉ በሊቀደቂቅ ሰዓሊ ስለ ተሳለ የታዋቂ ሰዓሊ ያክል የሰመረለት ስዕል ነበር። *'መንገድ እሚከለክለው የለም!'* በመብራትዎች መብዛት የቤቱን ድባብ መቆጣጠር እንዲቻል ቀለም ዉህድዎች ያገኙ መብራትዎች በተለየ በምሽት ድንቅ የመብራት ትርዒት ይሰጡ ነበር።፡

ሦስትኛ ደግሞ ናሆም የገበያ ድር በመመስረት ልዩልዩ ተግባርዎችን ከወነ። በ ከፍተኛ ዘዴአማአዊነት የ ታዳሚዎችን ቀልብ ለመሳብ ማስታወቅያዎችን በመለጠፍ እና ሰውዎችን በማነጋገር ይህን ሙከራ አደረገ።፡

ወደ ጋሽ ተሻገር በመመላለስ በማበብ እሚገኝ ሰብልዎቹን በመንከባከብ እና በላጭ አስተዉሎት ከተሞክሮ መጋራት ጋር እየከወነ ሰነበተ። በመጨረሻ፣ ሃምሌ አጋማሽ ላይ ቤተመብሉን ለአገልግሎት ክፍት አደረጉ።፡

በ ሂደትዎች የመለመዱ ሁኔታ በዝቶ፣ በከተማው ዕዉቅ አዲስዎች በ መሰኘት ብዙ ጎብኚዎችን አስተናገዱ። በወሩ ማብቂአ፣ ከእዉቅናአቸው መትመም የተነሳ የከተማው አስተዳደር ንግድ ፈቃድ እንዲአገኙ አስተያየት ለማቅረብ ጉብኝት በተላኩ በአለሙያዎቹ አደረገ። ናሆም ይህን ለመከወን

አስፈላጊ ሁኔታዎችን ከእናቱ ጋር ፈጽሞ ግብር ከፋይ ነጋዴነቱን እሚ እንድትቀበል አደረገ፡፡

የ እሚ ልብ በመገረም እና ትጋት ሆኖ ማገልገሉን ተያያዘ። በቤትአቸው የተከፈለ ኑሮ ሊቋቋም ሆነ። ቀን እሚንጠባጠብ እንግዳ በማስተናገድ እሚ እና ናሆም ሲውሉ የቀረው ቤተሰብ በቤቱ ይዉል ነበር። አዲስ ድባብ ለቤተሰቡ ሆኖ አዲስ መስመር ለእሚ አዲስ ተሞክሮ ለናሆም ተቋቋመ፡፡

በ ቤቱ *የተለያዩ እንግዳዎች ይመላለሱ ነበር። የክረምት ተማሪዎች፣ መምህርዎች፣ ከመንደሩ እሚመላለሱ የመስሪአቤትዎች ሰራተኛዎች፣ ተገልጋይዎች፣ መደበኛ ዜጋ ው፣ ወዘተ. በጥሩ መስተንግዶ ተደስተው ስለ እሚሄዱ በትሁት አያያዙ እና አልሚ እንዲሁም ርካሽ መብሉ ተማማርከው መመላለስ ያበዙ ነበር። ጭራሽ በእቃዎች ተደርጎ መብል ወደ ዉጭ እንዲሄድ እሚታዘዝ መሆኑ እየ ተለመደ መጣ፡፡*

ከ እሚመላለሱ ደንበኛዎች መሀል አንድ ሰሞን የነጭዎች ቡድንም ተገኘበት። አራት ነጭ ግለሰብዎች እና አንድ ምዕራብ አፍሪቃአዊ በአንድነት ከአስተርጓሚአቸው ጋር በምሣ ሰዓት አቅራቢአ ሲገቡ ናሆም እና መስቤ አንድ ወንበር ይዘው በመቀመጥ ይጨዋወቱ ነበር። ስድስቱም እንግዳዎች አንድ ክብ ጠረጴዛ ላይ ቡድን ሰርተው ተቀመጡ። ናሆም በመቀመጡ እረድቶ እሚፈልጉትን ለመታዘዝ ፊትለፊትአቸውበምን ቋንቋ እንደ እሚናገር ግራ ገብቶት በትህትና ጎንበስ ብሎ እጅ በመንሳት ብቻ ቆመ። ከግዕዝ፣ እና ኦሮምኛ ጥቂት ሙከራ በዘለለ አማርኛ እና እንግሊዝኛ አቀላጥፎ ይችል አለ። ፈረንሳይአዊ *(ፍሬንች)* ደግሞ ገና በመጀመር ላይ ስለነበር ከአጭር ሰላምታዎች በቀረ እሚችለው የለም። *'አንድ ቋንቋ ማወቅ አንድ ዓይን እንደ መያዝ ነው። ሁለት ቋንቋ እንደ ሁለት አንጎል ነው።'* እሚችሉትን ቋንቋ ስለእማያውቅ በድፍረት እንግሊዝኛ ለመናገር ሲል አስተርጓሚ ው በ አማርኛ

“ብዙ አይፈልጉም! ለ ማረፍ ነው ከ እዚህ ቢሮ ጉዳይ ስለ አልጨረሱ የመጡት!” ብሎ ሊሸኘው ተናገረ። ነጭዎቹ መፃተኛዎች ስለ ሆኑ ምንም ለመጠቀም ሳይገደዱ ለማረፍ ብቻ መፈለጉ ናሆምን አላበሳጨም። *'እንግዳ*

ተቀባይ መሆንአችን ከገጠር ወደ ከተማ ለእምንሄደው ባይደረግም፣ ከውጭ ሃገር ወደ እኛ ለሚመጣው ግን አለቅጥ ይደረግ አለ፤'

ብቻ በደስታ ፈገግ ብሎ ለመመለስ ሲል አንዷ በሠላሳዎቹ እድሜ አጋማሽ እምትገኝ ወፈር ያለች ዳለቻ ሱሪ እና ነጣ ያለ ስስ ሹራብ የተጫማች ወርቅአማ ፀጉሯ በትከሻዋ ላይ እንደ ደረሰ ቆም ያለ እንስት ጓደኛዋ ጮኸ ብላ ተናገረች። "አይ ቲንክ አት ሊስት ዊ ማይት ዋንት ቱ ቴክ ኧ ኮፊ ኦር ሰምቲንግ፤ ሊድ? ሌዲያ!" ሊድ ቀጠን ብላ ተመሳሳይ ቀዝቀዝ ያሉ ቀለምዎች ያሉአቸው ልብስዎችን የለበሰች አጠር እምትልም በአለ ጥቁር ፀጉር ነጭ ነበረ ች። መልስ ከመስጠት ዋ ቀድሞ "ኢት ኢዝ ክሊን ሆም...እ?" ሲል ተርጓሚ ው በአነሰ ድምፅ ተናገረ። ናሆም የእሚአየው የድምፅ ልዩነት ገረመው። ተመልሶ መስ ጋር ቁጭ ብሎ መስን በመመልከት ጆሮዎቹ የሰጡት የድምፅ ልዩነት ገረመው። ነጭዎች እና ብዙ ጥቁር ሰውዎች ኢትዮጵያአዊ ካልሆኑ ድምፅአቸው በከፍተኛ ጉልበት ከጉሮሮ በተፈጥሮ እሚወጣ ነው። የአመጋገብ እና ያትኩሮት አቅም ልዩነትአችን እንደ ሆነ አሰበ። መልሶ ደግሞ በባህል ሀበሻ ስለ እሚንሾካሽክ ድምፁ በትንሽ መጠን በ መራመድ እንዲወጣ ስለ ለመደ እንደ ሆነ አሰበ። መልሶ ደግሞ የነዎጮች ቤቶች እጅግ እረዣዥም ጣሪአ ያሉአቸው፣ ሰፋፊ ቤትዎች እንደ ሆኑ እና ጮኸ ከአላሉ መነጋገርአቸው እንደ እማያሰማማ እና በ ቤተዘር *(ሃቢታት)* መለያየት እነወደ ሆነ አስተዋለ። በነፃነት ጮኸው እንዲአድጉ መደረግአቸው እና ያለመገደብ ባህሉ ከእኛ ስለእሚሻል እንደ ሆነ መልሶ አዘመመበት እና ሃሳቡን አስተዋለ። ወይ ደግሞ የዘረመል ተፈጥሮ ሊሆን ይችል አለ በማለት ደግሞ አሰበ። ብቻ አንድ አመክዮ አለ ማሰስ አይቻልም። የነጭዎቹ ድምፅ ቱሽቱሽ ሽለው ሲነጋገሩ እንኳ ለጣሪአ ያሰጋ ነበር። ሀበሻ ግን ሲጮኸ እንኳ አይሰማም።፡

ናሆም አሁንም በዝግታ ድምፅ ለ መስ ልዩነቱን እንዲአስተውል ጋበዘው። መስ አስተዉሎ ብቻ ሳይሆን ከ ተሞክሮ ሃሳቡን ጨምሮ በዘለገ ድምምፅ አጋራ። "አዲስአበባ በ ታክሲዎች ብዙ ጊዜ ይገጥሙኝ ነበር።" ይህን በዘለገ መደበኛ ድምፅ ሲመልስለት ናሆም በ ለ ሆሳስ መጠየቁ አሳቀው። ነጭዎቹ አማርኛ አይችሉም። "እና ታክሲው ዉስጥ ከ ሀበሻዎች ጋር ተቀምጠው ሲንሾካሾኩ በሩ ላይ ከእሚጮኸው ወያላ በላይ ይሰሙ ነበር!" ናሆም ሣቀ። "የስነልቦና ጉዳይ እንደ አለበት ጥርጥር የለውም!" መ ቀጠለ። "አመክዮው ደግሞ ምንም ሳይመስልአቸው የፈለጉትን ሰማም አልሰማ

ሳይሉ ሲአወሩ ስለ እምትመለከት ነው። ሁለትኛ ደግሞ እማይመለከተው ሰው አጠገብአቸው ተቀምጦም ምንም ቢጮኹ አያደምጥም። በእራስህ አኗኗር ብቻ ተጠምደህ አጠገብህ አዉሬ ቢቀመጥ አለ መመልከት እና አብረህው መጓዝ ድረስ መድረስ አለብህ። የእነ እርሱ ዓይንዎች መሰብሰብ እና ከቶ ቀና ብሎ አለመመልከት ያን ያክል ነው። ነገር በዓይን ይገባ አለ። ይህ የሰው ልጅ ፈተና ነው። ነገርግን ያልሰለጠነ ማህበረሰብ ዉስጥ በሰው እና ቁስ ላይ ይፈጠጥ አለ። መፎካከር እና መወዳደር በስነልቦናአችን ይሰርግብን አለ። የተመለከትንው አንድምታው ተገልጦ በልቦናአችን አይፃፍም። በ ማፍጠጥ ስናልፍ በስዉር አንደምታ ግን የመፎካከር እና የማነስ ስሜት ይወርረን አለ። የተደበቀ ማንነትአችን በ ሰውለሰው ግንኙነት ከመሳብ በቁስ እና ወጪ ወራጅ ማፍጠጥ ይሰረቅ አለ። ስለ እዚህ ከእራስ ማምለጥ እና ከ አካባቢህ ድባብ መዉጣት እና ማፈንገጥ እንለምድ አለ። ሲቀጥል ደግሞ ዋናው ያለመሰልጠን ነገር ይከሰት አለ። ሰውን በሰውነቱ አትረዳም እኛ ጋር። በማፍጠጥ ሁሉን ስትገመግም ነው ሱቅ እንኳ ወጥተህ እምትመለሰው። ቀና ሳትል መጓዝ እና ሸምቶ መመለስ የተዓምር ያክል አቅም ይሰበስብልህ አለ። ምክንያቱም ልብህ ከ ማ እሻል አልሻል ብሎ ከቢሊየን ወጪ ወራጅ በስዉር ልቦና አልተፎካከረም። ምክንያቱም አልተጨነቅህም።"

"ነገርግን፣ እኛ.." ወደ ነጭዎቹ ተመለከተ እና ፈገግ አለ። ናሆምም የቀረው ግልጥ ስለ ነበር በመሰል ፈገግታ ነጭዎቹን አየት አደረገ። "እኛ ያኗኗር ተሞክሮ ለልጅዎች ሰጥተን መልካሙ ትዉልድ እንዲፈጠር አንተጋም። የእኛ ትውልድ ኖሮ አላፊ ነው። ከዜሮ ጀማሪ ደግሞ መጪው ትዉልድ ይሆን አለ። እንጂ ሀበሻ በዓይንዎቹ እንደ ቀረው አለም አደጋ እሚሸምት ነው። ወጥቶ በሰው ሰውነት ላይ እና ቁሳቁስዎች የአፈጥጥ እና ስነልቦናው ይሸመደመድ አለ። ሌላው አለም ይህን በአንድ ወዉልድ ሲገነዘብ ቀጣይ ትዉልዱ ዓይንዎች እንዳይፈጠጡ መከሮ ዘክሮ፣ እራሱም እየመራ እማያፈጥጥ ትዉልድ ፈጥሮ፣ ትዉልዱ አቅሙ በጉያው የተወሸቀ ከባድ ይሆን አለ። ሰው ቀና ብሎ ስለ እማይመለከት እፍረት የሌለው ቀና ስብእና ይይዝለት አለ። አፍጣጭ ግን በሰራቂ ዓይንዎች ከ ሷሁሉ ሲወዳደር ስለ እሚኳትን፣ ከሁሉ ስትወዳደር ደግሞ አንድ ነገር ላይ እበለጥአለሁ ማለትህ ስለ እማይቀር የበታችነት ስነልቦና ይጥልህ አለ። ስለ እዚህ ሁሉን ለማስደሰት እና በታችነትህን ለማካካስ ትራወጥ እና ማንነትህን ታበላሽ

አለህ። ምክንያቱም ማንም አይጨነቅም። በግልህ ግን ተጨንቀህ ሰው እሚኮንንህ መስሎህ በ ግለ-ወጥመድ ትወድቅ አለህ። ይህ አምራች ዜጋ እንዳይኖረን ሸሺ እና በግሉ እሚአፍር ስነልቦና እሚነዳው ትዉልድ እንድንፈጥር ያደርገን አለ። መልከ እና አቋቋም አምላከከ ትዉልድ ይፈተካን አለ።" መስ ማወዳደሩን እና ስነልቦናትንታኔ *(ሳይኮአናሊሲስ)* ሲከውን ናሆም በ መደነቅ ከ ነጭዎቹ መኖር ጋር የ ተፈጠረ ድባብ ጋር በማዋሃድ ማድመጡን ቀጠለ። "እና ነጭዎች ቀናዎች አዎንታአዊነት እሚአሳዩህ እሚሆኑት ወላጅዎችአቸው የሰው ዓይን ነገር ይገባበት አለ ብለው ዓይንዎች እንዳያፈጥጡ፣ ወጥተው ብዙ አገልህሎት አግኝተው ሰላምአዊ ሰልፍ ከውነው ሲመለሱ ግን ያፈጠጡበት ስለ ሌለ በ አልኮመሸሽ ስነልቦና ስለ እሚመለሱ እና በመወዳደር ስሜት ሰው ስለ እማያንቋሽሹ ግልአቸውም ጤነኛ ስነልቦና ስለ እሚይዝ ነው። ከአዉሬም ይኖሩ አለ። ይህን ባህል ግን እኛ አልመሰረትንም። ማን እንደ አለ ሆቴል እሚገባ እንኳ ሳይቃኝ አይቀመጥም። ታክሲ እሚገባ ገብቶ የተቀመጠ ላይ ሳያፈጥጥ አይቀመጥም። የተቀመጡትን ቆጣሪ ይመስል። የትም ስብሰባ ፊት መቀመጥ ይፈራ አለ። አፍጣጭነት ስላለ እንደ እሚፈጠጥብህ ታውቅ እና አይፈጠጥብኝም ብለህ ታፍር አለህ። ከምእራብ አፍሪቃ እሚመጡ እንኳ ይህን ባህል እየተዉ እድገትአቸው አብሮ እየአሻቀበ ታስተውል አለህ። ትልቅ ምስጢር አለው ብቻ። የሃገር እድገት በ ዓይንዎች በ አለ ማፍጠጥ ይቀጣጠል አለ ሲባል ግን ስነልቦናትንታኔአችን ከቶ እማይነካው እና ለታዳጊው ትውልድ እማይወረስ ጥበብ ሆኖ የአልፍ አለ። በወሬ ብቻ እሚቀር ትዉልድ የሆንነው በመሰባሰብ ወቅት ማፍጠጥ ስለ አለ መሰባበሰብ እና አንድ ነገር ማድረግ ስለ እማይቀናን እና ስለ እምንፈራ ነው። እድር፣ ለቅሶ እና ሰርግ ባይኖር ሃበሻ ተሰባስቦ አይታይም ነበር። ማፍጠጥን ይፈራ አለ። ካልተሰባሰበ ደግሞ ሰው ሃገር አይገነባም። ሰው በማምለጥ ሲኖር ህብረትአዊ አሰራር ይጠፋ አለ። በ ህብረት ከ አልተሰራ ደግሞ የት ይደረስ አለ? ሃገር መገንባት ቀርቶ ለግልህ መሆን አታካች ይሆን አለ። ኑሮ ደግሞ ለእኛ የአ ነው።"

መስ በተናገረው ዉስጥ ብዙ ሃሳብዎች እንደ ነካካ ናሆም አስተዋለ። ዉሃ አምጥቶ ለሁለቱም ቀዳ እና አፉን እንዲአርስ ጋበዘው። የተገረውን በማስተዋል ሊአብሰለስል ትንሽ አፍታ ወሰደ። *'ህብረት ነው እሚነገድ፣ እሚሰራው በእርግጥ፣ ማፍጠጥ እንዴት ይራቅ ታዲአ?'*

“ግን ሀበሻ ተሰባስቦም አለ ማፍጠጥ ቢለምድ ማህበር አይሆንለትም። ምንም የለንም። ድሃ መናጢ ነን። ግን ለመስራት ተሰባስበን አተያየቱ የደበረን ሰው ካለ እናኮርፍ አለን። ከፍተኛ ቢባል እማይገለፅ አትንኩኝ አትዩኝም ባይነት አለብን! ወርቅ ቢነጠፍ እንቢ ብለን ወደ ፋንዲያ እምንሸሽ ነን፣ የምንጊዜውም አንድኛ የኢትዮጵያ ገዳይ እና አንድኛ ጨካኙ ዜጋ እንደ ነገረን።”

መስ የናሆም ሃሳብን አድምጦ ፈገግ አለ። “ልክ ነህ! የአስተዳደግ ጉዳይ ነው። እምትለምደው መሸሽን ነው። ወደ ፊት መዉጣትን አይደለም። አንድ ጊዜ የህግዘብዎች እጅኳስ ዉድድር ስንከውን የሆነውን አልረሳውም!” መስ በሃሳብ ነጎደ። ፊቱ ላይ ስስ ፈገግታ ጣል አድርጎ መናገሩን ቀጠለ። “ተሰብስበን በጎራ እየደገፍን ስንዝናና አንዱ ቡድን አስቆጠረ። አንድ ዋ ወጣት ህግዘብ ተነስታ በመጮኽ ጨፈረች። ሁሉም ጨፈረ። ግን ደስታው በእሷ በለጠ። ለካ ወንድሟ ነበር ያስቆጠረው። ከእሩቅ የነበሩ ሁለት ስራ ፈትተው የተቀመጡ ህግዘብዎች ጮኹባት። አንዱ በከፍታ ድምፅ ‘ወይ አታምር ወይ አታፍር!’ በማለት ተቆጣት።” ናሆም በሣቅ ፈነዳ። እየተሣሳቁ ለጤናአቸው በመጨነቅ ሁሌ እንደ እሚአደርጉት ንፁህ ፈሳሽ መዉሰዱን ቀጠሉ። መስ ሳቁ ጋብ ሲል ነጥቡን ሊጠቀልል ጉሮሮውን አከከ። “እና! አስተዳደግ ለ መልክ አምልኮ ሰጥቶ አንዱ የስነልቦና ቀዳዳአችን ሆኖ አለ። በመሰብሰብ መተቻቸት እና መብጠልጠል ያለው ከእዛ ይመስለኛ አለ። ማንም ቆንጆ ያሻውን ይሁን ትንሽ አስቀያሚ የሆነ ይጥፋ እሚል አስተሳሰብ እንደ ማህበረሰብ አለን። ቆንጆ ከፍተኛ ተሰሚነት አለው። አመክዮ አፈርድሜ በልቶ አለ። በእዚህ ግን ቁንጅና ዋጋ ይጣ ማለቴ አይደለም። ግን እንደ ሠለጠኑት ለመሰልጠን ሰብእአዊነት ሊአንፀን ይገባ አለ። በእዛ ደግሞ መተቻቸት እና መተፋፈር ትተን በጋራ ችግር ወደ አንድነት ማፋፋም መመለስ አለብን። የእማይመቱት ልጅ ቁጣ እንደ እሚአስለቅሰው በመሰብሰብ መስራት ማደግ ስላልለመድን ገና በመመተያየት ተከፋፍተን እንለያይ አለን፤ ብንሰባሰብም።”

“እሺ ስነልቦናተንታኙ! ግን ለዘረዘርከው መፍትሔው ምድነው?” ናሆም እንግዳዎቹን መልከት አድርጎ እሚፈልጉት ካለ በመሰለል ምንም ምልክት ስለ አልተሰጠው በመመለስ ጠየቀ። “መፍትሔው አንደ የፀሐይግባት ላይ ያወራናት ነገር ናት! ትልቅ ነው የተናገርከው። ሰው በግሉ የተሸበበ የሆነው

እና ፋንድያ እሚቀናው የሆነው መገሸሽ ያለበት አኗኗር ስለ አሳደገው ነው። ስለ እዚህ ሰው በመሆንህ እልፍ በቂነት እንደ አለህ እንድታውቅ ተደርገህ ማደግ አለብህ። አኗኗርም ያንን እየአንፀባረቀ ደመቅመቅ ባለመሞጋገስ ዉስጥ እና ሙቅ መስተጋብር መኖር መልመድ አለብን። ፍልቅልቅ ማህበርአዊ ሂወት እንደ ሃገር መብዛት አለበት። ይህ ወደ አንድ አንጎል ሃገሩ ሁሉ እንዲመለስ ይፈቅድ አለ። ፀሐይግባት እና የጊዜ አገነዛዘብ፣ የተፈጥሮ እና ሰውሰራሽ መስህብዎች መጎብኘት እና መማረክ ማስለመድ አለብን። እንደ ቀረው ዘመንአዊ ማህበረሰብ። ለምን? ምክንያቱም ይህ የመዘን ቀመር ነው። ከእዛ ዉጭ መዘን የለም። እንደ አልከኝ በመስህብ መማረኩ ነብስን ከያዛት አዚም እሚአላቅቅ ነው። ሰው የመሆን እና የጊዜ ዋጋ እንደ እማይገታ አስመለከቶ አናሳሽ የአደርገው አለ። በብሔር በሃገርህ ከመተራረድ ወደ ሰብእአዊነት ብቻ ሳይሆን ወደ ሁለንተናአዊ አሳቢነት ትመለስ አለህ። ለእንስሳዎች መከራከር ትጀምር አለህ። የተፈጥሮ ቅኔን መገንዘብ አለብን ነው በአጭሩ። በተፈጥሮ ቅኔ ወርቁ ከታየህ እንደ ዲአቆን ዳንኤል ክብረት"

"ሙአዘ ጥበቡ?" ናሆም አቋረጠ እና ማዕረግ አከለ። መስ ተስማምቶ አናቱን ነቀነቀ። "ሰው በአራት ስብእና አለ ብሎ በአዉሬነት ደረጃ እንደ እምንኖር ነግሮን ነበር። ወደ ሰብእአዊነት ደረጃ ለመድረስ ተፈጥሮን ማሰስ አለብን ነበር የአለው። ተፈጥሮ ቅኔዋ እንዲገባን ነበር ያሰበው። ሲገባን አንድ ነን። ሁልአችን በአንድ ችግር እና ተፈጥሮ እምናልፍ ስነፍጥረትአዊ *(ክሪኤሽን)* ተጓዥዎች ነን። ከቶ መከፋፈልን አንከውንም። ተሰብስበን መስዳቱን አንፀየፍም። እና በማወቅ ዉስጥ ባህል መለወጥ አለ። እንጀራ ለመብላት ማወቅን ማውገዝ አለብን ማለት ነው እንግዲህ! ለመብላት ሰው መሆን ከበቂ በላይ ነው። ግን ዕዉቀትን እና መማርን፣ ማገልገልንም በእንጀራ ሂሳብ ቀይረንው አዉሬነት ማዕረግ ሰቅዞ ቅርቃር *(ዴድኢንድ)* ዉስጥ ከትቶን አለ። መዉጫው ባህሉን መቀየር እና አንድ ወዉልድ ማሰልጠን ነው። አመለካከቱ ወደ ሃቅ እና ሰብእአዊነት እንጂ ወደ ቆሻሻው፤ ማር እና መርዝ የሆነው በዕዉቀቱ ገጣሚው እንዳለው ከመልክ መመልከት አዚም መዝለል ከ አልቻልን ለ እኛ ማደግ የለም። ዐዋቂዎች እና መንግስት በትዉልድ ማበልፀግ ሃገር መበልፀግ አለ ብለው አምነው መታተር አለብአቸው። የአኔ ተስፋ አለ።"

መስ ሃሳቡን አስቀምጦ በ ንዴት አናቱን ነቅነቅ ሲአደርግ ናሆም በመገረም ሆኖ ማድመጡን እና የገባበት የመገለጥ መስመር አንድ መስመር ላይ እንዲተወው በመጠበቅ ነበር። መልሶ ወደ እራሱ ገባ እና “መልሱ በ እዚህ ዉይይት ሳይሆን በ ትግበራው ነው” በለሆሳስ ለእራሱ ተናገረ። እራሱን ነቅነቅ አድርጎ መረዳቱን ከወነ። ‘ወርቅ ይገባኝ አለ እሚል ዜጋ ለ ማፍራት ፍቅር ለታዳጊዎች አንንሳ። ሰው መሆን ለመጨረሻው ክብር እና ማዕረግ በቂ መስፈርት ነው! አምላክ በአምሳሉ ሰርቶን ስናመልከው በእርግጥ ድሃነት ማፍቀር ከልክሎን መልክን መመልከት አዋርዶን አለ፤’

መስ ከዉሃ ብርጭቆው ላይ የነበረችውን ጨርሶ አዲስ ከጀኩ ሞላ። ናሆም ወደ ነጭዎቹ ሲመለከት ተርጓሚአቸው እና እነ እርሱ ሲወያዩ አስተዋለ። ትልቁ ድምፅአቸው በሀሃድ ይደመጥ ነበር። የመጡት በከተማው ለእሚሰሩት የአፈር ምርመር ሲሆን የአንድ ተግባሬት ልዑኮች ነበሩ። ጥቁሩ ወጣት እና አንዱ ሌላ ወጣት ነጭ ተማሪዎች ሲሆኑ አብረውአቸው ተለማማጅዎች ነበሩ። በአካባቢው የነበረውን የዞን ግብርና መስሪአቤት ለማናገር መጥተው ገና ፋሲካይት መድረሳቸው ነበር። በመስሪአቤቱ ኃላፊው ለ ምሳ ገና አምስት ሰዓት ስለ ወጣ እንደ ደረሱ ማግኘት ሳይችሉ ከ ተመለሰ ብለው ጠበቁ። ምሣ ሠዓቱ እስኪአልፍ ለመታገስ ሳይችሉ አረፍ ብለው ለመመካከር ነበር ወደ እነ ናሆም ደች የመጡት።፡

አሁንም ተርጓሚ ው ቤቱ ምሣ ከአለው ለመጠየቅ እንደ እሚችል እና ከስምንት ሰዓት በፊት አገልግሎት እንደ እማይጀመር ለማስረዳት ሲደጋግም እነ እርሱ ደግሞ ምሣ በተሻለ መስተንግዶ ቤት መመገብ እንደ እሚፈልጉ ተወያዩ። ሌላው ጎልመስ ያለ ነጭ ወጣትዎቹን አነጋግሮ ቢአንስ ቡና መጠጣት እና ማየት እንደ እሚሻል ተነጋገሩ። ናሆም ይህን አድምጦ ተጠጋ። “ዊ ሃቭ ኧ ቬሪ ጉድ ኮፊ! ዱ ዩ አል ዋንት ኤ ካፕ?” ብሎ ጠየቀ። ፈገግታ አክሎ ሲናገር ተስተናጋጅዎቹ ተደስተው “አ ያ!” በማለት መለሱ። አስትርጓሚው ተበሳጨ። “ቡና አልፈለጉም ነበር!” በመቆጣት ናሆምን ተመለከተ እና ተናገረ ው። ናሆም በዝምታ ተመልከቶት ወደ እሚ ሄዶ ለነጭዎች እሚሆን ቡና አላት። ቡናው በከፊል ሣሎን ወጣ። እዛው ቶሎ ተፈላ። የእጣን መጫጫስ እና ፈንዲሻ መቅረብ ነጭዎቹን ማርኮ ቀረበ። በቅመማቅመምዎች እና ከጎኑ ጤናአዳም የተጋደመበት ቡና በቀጥታ ተንቆረቆረልአቸው። ሃገሩን በቡና መስተንግዶው እንደ እሚአቅ ጎልማሳው አንስቶ እየተጨዋወቱ በደስታ ጠጡ። ናሆምን ጠርቶ በእንግሊዝኛ ስለ

ቡና እና ባህሉ ተጨዋወቱ። በመሣሣቅ አድምጠውት ስለ ምሳ አዋዩት። በከፍተኛ ጥንቃቄ ሁሉም እንደ እሚሰናዳ እና ደግ መስተንግዶ እንደ አለ አስታወቀ። ለመሞከር ተስማምተው ሁለት የአትክልት ሾርባዎች በደንብ ተንሰርስሮ እንዲመጣ አዘዙ። ናሆም በታዘዘው መልኩ አሰርቶ አቀረበ። የቅመማቅመምዎች ዕቃዎችን ሁሉ በመጠየቅ እየአዋሃዱ ከብዙ አትክልትዎች የተዘጋጀ ሾርባውን በህብረት ቶሎ አጠናቀቁት። ወዲአው ሁለት እንዲደገም እና ዳቦዎቹ እንዲበዙ፣ አብሮ የሽሮ መብል እንዲቀርብ ጨምረው አዘዙ። ንፁህ ዉኀም አብረው በመጠቀም በመሰል ፍጥነት መብሉን ፈፀሙ። የእሩዝ እና አትክልትዎች መብል ደግሞ ናሆም አብራርቶ ከአስመረጠው እንዲጨመር አደረጉ። በተለየ ትእዛዝ ደግሞ ስጋ በቲማቲም እና አትክልትዎች ተጠብሶ እንዲመጣም አደረጉ። በምርጫዎችአቸው መሰረት ሁሉንም እሚ እና ናሆም አስተናገዱ።፡

በመስተንግዶው እረክተው በቆይታአቸው ወደ እዚህ በመመላለስ ሊመገቡ በመወያየት ዳግም ቡና በእሚ ተጋብዘው ሲጨዋወቱ ቆዩ። ናሆም እና መስ ስለ ተርጓሚው መናደድ እና ደስተኛ አለ መሆን አንስተው መወያየት ጀመሩ። "ብዙ ዓመት እንግሊዝኛ ተምረን ግን መረዳቱ ላይ የአንድ ዓመት ልምድ ያለን ያክል እምንሆን ብዙዎች ነን።" መስ ሃሳቡን ሰጠ። መስ እንኳ በግሉ የናሆም እገዛ ደግ መጠን ላይ በቋንቋው ክሂሎት አድርሶት ነበር። እንደ ትምህርት ባይሰጥ ብለው ስለ ቋንቋው ስኬትአማ አለ መሆን ተነጋገሩ። "በተለየ መንገድ ብናጠናው ቶሎ እንደ ማንኛውም ቋንቋ እንለምደው ነበር። እንደ ትምህርት አይነት ግን ብዙ ዓመት አጥንተንም በእሚገባ አንቀዳጀውም።" ናሆም ይህን ሲናገር መስ ግን በአስጎብኝነት ጉዳይ ላይ አንድ ትዝታ ገጥሞት ሲአስብ ነበር። ወደ ናሆም ዞሮ ፈገግ አለ። "አሁንም በህግዘብነት ሥራውን ከመጀመር ቀድመን ስለ ሃገር ፍቅር እና ታሪክ ለማጥናት እንድንችል ቤተመዘክርዎች ሲአስጎበኙን ነበር። እና እንጦጦ ቤተመዘክር ስንገባ ቀደም ብለውን የነጭዎች ጎብኚ ቡድን ፊትአችን አዝግመው ነበር። ለሀበሻ ጎብኚ ግን እማያብራሩ ነበሩ። 'ሂድ ትኬት ቁረጥ' ይሉህ አለ። ቆረጥህ። 'ግባ እና ዞረህ ቶሎ ዉጣ' ይሉህ አለ።፡

ለእኛ ገለፃ እሚአደርግ አልነበረም። አንገቱ እስኪበጠስ በመጮህ ብዙ ለነጭዎቹ እሚአብራራውን፣ እኔ እንግሊዝኛዬ ምስጋና ለአንተ ደግ ስለነበር ደፍሬ ተቀራረብኩ" መስ ፈገግ ብሎ ናሆምን በማመስገን ዓይንዎች ሆኖ ተመለከተ። "እና በባዶ ክርክር ከእሚዞረው ቡድኔ ፈንጠር ብዬ

ማብራሪአ ለመስማት ከነጭዎቹ ቂጥቂጥአቸው ስር በመደበቅ ስከተል፣ ድንገት አጭሩ አስጎብኚ አንገት አስግጎ ተመከተኝ። ‘አንተ! ዞርዞር ብለህ በግልህ ተመልከት! አልተመቸኀቸውም!’ ብሎ በኩርፊአ ተናገረኝ።” ናሆም ከት ብሎ ሣቀ። ሦስት እንግዳዎች ሲመጡ ምሣ በመታዘስ ዉሃ ጋብዞአቸው ወደ ሣቁ እየተመለሰ ተቀመጠ። “እና በግልህ ቃኘተህ ተመለስህ?” ናሆም ሣቁን ቀጥሎ ጠየቀ እና ጨዋታውን አስቀጠለ።፡

“ሳላስበው በእንግሊዝኛ ተናገርኩ። 'አይ አም ኦኬ' አልኩታ በደመነብስ እና ትዝብት። የሚመልሰው አጣ፤ አየት አድርጎ አፈጠጠብአቸው። ምንም አላሉም። እነእርሱም ማብራሪአውን ይጠብቁ ነበር። አብሬ እያደመጥኩ ዞርኩ እልህ አለሁ።” መስ የአገልግሎት ክፍያውን አስመስክሮ ከወጣ በኋላ ሌላ ጉብኝት በግሉ ሲከውን ግን በአስጎብኚዎች እንደ ተደሰተ አስታወሰ እና ጨዋታውን ናሆም ሙብል አቅርቦ ሲመለስ ቀጠለ።

“አንኮበር ስሄድ 'ማርታ እባላለሁ። አስጎብኝህ ነኝ' ብላ ለ ብቻዬ ሆኜም፣ ሀበሻ ብላ ሳትንቀኝ ሠፊውን የምንይልክ እልፍኝ ፎቅ አዙራ አስጎበኘችኝ። ደግ ነገሮች ይነግሩህ አለ በእርግጥ። ለእማያነብ ሰው ደግሞ ደህና መረጃ ከመስህቡ ጋር ማግኛ ይሆን አለ። ታሪክ በቤተመዘክር እይቱ ይጥምህ አለ። አስጎብኚ ደግሞ በተቀነጨቡ እቅጭ መረጃዎችዣ እይቱን ያግዙልህ አለ።”

“ብቻ ከአምባ አናት ላይ ለደህንነት ሲባል እንደ ህፃን ቁንጮ ጉብ ያለችውን የቤተመንግስቱን ጓሮ ለመመልከት ስዞር ግን የተራበች ሰስ ለእይታ በአጭር ክፍል ዉስጥ ተይዛ አየሁ። ሳር በመቀነጣጠብ፣ በግሌ መጎብኘቴ ፈንታ፣ በግሌ አብልቻት ሄድኩ። አንዷ እመስት ‘ምሣ ሰዓት ዋ አልደረሰም’ ብላ ብትቆጣኝም አላስችል ብሎኝ ብቻ ‘አይ መቆያ ነው!’ በእሚል ቅጠላቅጠል ጨምሬ የሽቦ ክፍተቱን በ መጠቀም አብልቼ ጓደኛአልባ ለ ሆነችው ድንቅ ሰስ ዉለታ ዋልኩ።” ናሆም ስለ አጋጣሚው ተገርሞ አድምጦ ብዙ ያለ መጠንከር በይፋ ሥራዎችአችን ሊኖሩ እንደ እሚችሉ ልብሳለ። “ብዙ ጎብኝተህ አለ አይደል?” ከአስጎብኚ ወደ ጉብኝት ተመለሱ። መስ የማወቅ እና የመነሳሳት እኩል ስሜትዎች ስለ ነበሩት ትንሽ በህግዘብነት ሀገሩን የመንቀሳቀስ እና በ ገባበት ምን ምርጥ ነገር፣ ታሪክ እና ባህል አለ ብሎ ይጠይቅ ነበር። በጉብኝቱ፣ የዓለምን እና ጊዜን መዳፍ ጨበጥ ያደረገ ያክል ይሰማው አለ። ከሩቅ እድሜዘመን የነበረ ስልጣኔ እና ኑባሬ መጨባበጥ

ነው ብሎ ይረዳ ነበር። ከአለፈው ዘመን ለመነጋገር ቢያንስ ማጥናት ይሻ አለ። ግን መጠነኛ መጨባበጥ በጉብኝቱ መከወን ሲቻል አስተዉሎ ስለነበር መጎብኘት በቻለ አጋጣሚ ሁሉ አደከምም አይሰንፍም።

“እኔ እንኳ አንዴ አዲስአበባ ብቻ ነው ለመጎብኘት የሄድኩት። በአስረኛ ክፍል ሌማሪዎች ህብረት ስለ ነበር ብዙ ጊዜም አላገኙሁም። በአጋጣሚ የአብዮት ሃውልት ለኩባ መታሰቢያ የተሰራውን እና አንበሳ ጊቢ የተራቡ ከሲታ አንበሶች ተኝተው አሳይተውን ብቻ፣ ሌላው ዝናብ ስለ ሆነ ቀጣይ ዓመት ታዩትአላችሁ ብሎ ሹፌሩ በመተበት ሆኖ ወደ ፋሲካይት መለሱን። ቀጣይ ግን የትም ብጓዝ ስለ ከተማው ጠይቄ እጎበኝ አለሁ። እንዳልከው እምትማረውን አታቅም። ኩራትም መነሳሳትም ደግሞ ይሰጥ አለ። ታዲያ ግልትምምን መስህብ በመጎብኘት ከተገኘ አብዝቼ ለምን አልጨምርም?”

“አይዞህ ትዞር አለህ ገና። ሀገርህን በ ቀላል ከፈለግህ ግን ዛሬም ዙር። በቀላል እድል ዛሬ ብትነሳሳ አንድ ሺህ ብር ለ ዲከረምቱ ዓመት ሙሉ ብታበጅ አንድ ታሪክአዊ ስፍራ መድረስ ትችል አለህ። ለ ምሳሌ ጢያ ትክል ድንጋይዎች ከእኛ አይርቁም። የቃልኪዳን ምድርአችን፣ ለአሰሳት በእርግጥ ታይቶ አይጠገብም እሚባል ደግ መጠን ያለው መስህብዎች አሏት። ምርጡ ነገር በጉብኝቱ ዓይኖችህ ይገለጣሉ። ሰማኒያ ብሔረሰብ ይሉና ያደነቁሩን አለ። ጥቂቱን ከስሩ ሄደህ እይ። ደስታ ትለምድ አለህ። ብዙ ታውጠነጥንም ደግሞ አለህ፤ ይኖርህ አለ። አንዱ ማህበረሰብ በአንድ ወግ አቅጣጫ ህይወትን ያያል። ሌላው በሌላ። የተለየ ያናኗሩን መነጸሩ ትንግርት እና ዉበት ነው። ምርጦቹን ደግሞ ለእራስህ ሰብስብ። ችግሮችህን ፍታ። በተለያዩ እይታዎች ማወቅ የችግርህ ብዙ እይታዎችን ማሰስ ትለምድ አለህ። ከተራ ጉብኝት የዘለለ ዋጋ በእርግጥ እንደ አልክው አለ።” ናሆም በመጓዝ እና መጎብኘት የመማር ጉዳዩ ጉዳዩ ሲነሳ በነሆለለ እና የተሳበ ልቡ ላይ መንበልበል እንዲሆን መስ አበረታትቶ ከጨዋታው አያይዞ መከረው። ናሆም በእርግጥ ይህን ቀደም ብሎ ይመኘው ስለ ነበር በመመኘት ለማግኘት እንዲጥር ሲጋበዝ ተስማማ። “ቸር ተመኝ ቸር እንድታገኝ ስለ ሆነ ልክነህ፤ መርኅ አድርጌ የጉዞ-ጉብኝት መሰረት ለመጣል ከእንግዲህ አብዝቼ እመኝ አለሁ። እና ደግሞ ምግብ በእየ ሀገሩ ስለ አለ በመዞሩ ያንን አጠና አለሁ።” የናሆም ህልም ሲበረታ መስ ተጨባጭ ምክር አከለለት። “በእየገጠሩ የተከበሩ ሰዎች ቤት ግባ እና ተጓዥ ነኝ ልረፍ በል። ጥቂት የከተሜ ስጦታ ያዝ። ይቀበሉህ አለ። በደስታ። ስታወጋ እደር ብዙ

ትማር አለህ። ግን ስለምግብ ከአነሳህ፣ ቆሎ እንኳ በተለየ መንገድ በእየብሄረሰቡ ይገኝ አለ። በተለያዩ መንገድዎች አዘገጃጅተው ሲጠቀሙ መቀመም ምስጢር ሲሰጥህ የስናክ ገበያ ልታቋቁም ትችል አለህ። ስለ እዚህ በጉዞህ መብል ነአሰራርዎችንም ጠልቀህ በእርግጥ አጥና። እንዴት እንደ እሚሰሩ ለምን እንደ እሚሰሩ ስነሂደቱን ወዘተ. ስታውቅ፣ ያ ከጥበበምርምርህ ከተዋሃደ ደግ አድርገህ ሰንሰለትሙብት *(ፍራንቻይዝ)* መጀመር ትችል አለህ። እና ግንኙነቱስ! በአመትበዓል ብትደውል እያስታወስክ ቤተሰብ በእየ ስፍራው አፈራህ።" ናሆም በመገንዘብ እራሱን ነቀነቀ። አንድ ያዴል ጋሻው ባሩዳ እሚባል ወጣት ተማሪ "አንድ ሂወት ተሠጥቶናል፤ ብዙ ግን ሂወት መዳሰስ አለብን" ያለው ትዝ አለው። ኑሮ አንድ ግዴታ ክፍሉ መንቀሳቀስ ነው። ብዙ ህይወት መመልከት ስለ ሆነ። መስ የአንኮበር ቤተመንግስቱን ሲመለከት ወጣ ብሎ ወደ እፍኝ ከተማዋ ገብቶ ነበር። ሰውዎቹን ሲጠይቅ የእሚታይአቸው የአፈወርቅ ተክሌ መንደር እንኳ ምን እንደ ሆነ አያውቁትም ነበር። ከቀዬ እሚሉት መዉጣት በእድሜዘመን እማይፈልጉት ነገር ነበር። መጓዝ ግን ለሂወት ሰፊ አረዳድ አስገዳጅ ነበር። የናሆምን የተጓዥነት ምኞት መልካም ዕድል ሲመኝለት፣ ናሆም ወደ ነጭዎቹ የሂሳብ መክፈል አዝማሚአ እየተመለከተ በ መዘጋጀት "ተጓዥነቴ ግን እንደ ጉዞ ጦማሪዋ ሳራ ገነነ አይነት አይደለም። ታሪክ ማጋራት እሚችል መክሊት የለኝም። ግን ለግል ጥቅሜ እዞር አለሁ።" የልብልብአቸውን በመጨዋወት እነ ናሆም ቆይተው፣ እንግዳዎቹ መብል ሲአጠናቅቁ፣ በናሆም ፍልስፍና መሰረት ሩብ ሙዝ ለአንድ ተመጋቢ በነፃ እንደ ድህረመብል *(ደዘርት)* ይሰጥ ስለ ነበር አንድ ከግማሽ ሙዝ በሳህን ለሁሉም እንዲሆን ሰጠ። በማድነቅ ተመግበው ስለ ሃገሩ አየር ንብረት፣ ባህል፣ መስተንግዶ አቅምዎች፣ እና የከተማ አገልግሎት ሥፍራዎችአቸው አተኩረው ሲጨዋወቱ ቀጠሉ።፡

ሦስቱ እንግዳዎችም መብል እየአጠናቀቁ በመጨዋወት ላይ ነበሩ። የነጭዎቹ ሃገርን እንደ አወቀ አንዱ በመመልከት ወደ ነጭዎቹ መጠቆም ጀምሮ "በናትህ ተመልከትአቸው በነፃነት ሲጫወቱ! አሜሪካ በድፍረት መናገር እንጂ ፍራቻ የለ። እይአቸው ብሞት!" ከሦስቱ እረዘም ያለው እና ሰፊ ጉርሻ በማንሳት እሚበልጥአቸው ተመጋበከ ገለፀ። ነጭዎቹ በግልጥ ስለ እነ እርሱ እንደ እሚወራ አወቁ። ሌላው ወጣት በጎረሰው ማኘክ ተጠምዶ በመሀል "ምነው አንድ ዋ ይዛኝ ብትሔድ!" በነጥብ አከለ።

መብሉን ልክ አጠናቅቀው ከመታጠብ ቀድሞ ሂሳብ ለማውጣት ሲታገሉ ድንገት ሊድ ወደ ሁለትኛው ተናጋሪ ዓይንዎች ልካ ስታየው እና ዓይን ሲገጣጠሙ፣ በልቶ የጨረሰ እጁን በደመነብስ ፀጉሩ ላይ አድርጎ አሻሸ እና እየነሆለለ ለመማረክ ሞከረ። በ ድንቅ መጠን መቅለስለሱ ልክ ሊድ ደንግጣ ዞር ስትል ታወቀው። ከአልታቀደበት ድንገት መቅለስለሱ መልስ ከዉታው ጋብ ሳይል፣ ፀጉሩ ላይ ወጥ እና ፍርፋሪ መጥረጉ ደግሞ ዘግየት ብሎ ታወቀ ው። የበለጠ ሲደነግጥ መንተባተብ ጀመረ። ጓደኞቹ ባያዩም እንደ አላዩ ግን አላየም። “በ..ረ..ሮ ስትነክሰኝ ላባርር አናቴን ወጥ ቀባሁ!" ሁለቱም በበረሮዋ ምትሃት ከት ብለው ሳቁ። ሊድ ጓደኞቿ ከተመለከቱ አስተዋለች። ፊትአቸው ወደ እድለቢሱ ወጣት ስለ አልነበር ምንም አልተመለከቱም። በማፍጠጥ ስለ እማይበረቱ ትኩረት እዛው ነበረች።።

ታጥበው ሲመለሱ የቀረበ ድህረመብል እየተመገቡ ቁጭ በማለት መልስ ጠበቁ። ፀጉር ለቅለቅ ያደረገው ወጣት በመናደድ “በሰው ሃገር ይንቀባረር አሉ!” በማለት አስተያየት ሰጠ። አጠገብአቸው ሃበሻ እሚመስለው አስተርጓሚ ምንም ሳይመስለው ይህን ብሎ ተከታትለው ወጡ። ወዲአው አንዱ እንግዳ መልሶ ሃምሳ ሳንቲም ረስቶ መጣ። ለናሆም ከአዲስ ወጪውን ሁሉ አሰላ። ናሆም በትሁት ልብ ሃምሳ ሳንቲም አጎንብሶ መለሰ። መንጨቅ አድርጎ “አጭበርባሪ!” ብሎ በመሳደብ ወደ ዉጭ በፍጥነት ተወረወረ። ወደ በሩ ሲጠጋ ሲደርስ ነጭዎቹን አፍጥጦ ተመለከተ። አስጊ አኳኋን መስሎ ታየአቸው። ግን አደጋው ትነሽ ነበር። "ምን ነበር ዛፍ ሆኜ እነ እርሱ ጋር ቢወስዱኝ!" ብቻ ብሎ እየተመለከተአቸው ተናግሮ በምር ቅሬታ እንደ ሆነ ወጣ። እንደ ወጣ በትልቁ በማሳል ጉሮሮ ሲጠርግ ስለ ተናገረው ጠይቀው መጨዋወት ጀመሩ።።

“ቆይ ይዛኝ ብቴድ ሲል፤ ሰው ሃገር ሊኖር ተመኘ። ላልነኩት ነገር ግን ነፃነትአቸውን ለምን ተቸ?” ናሆም መሰደቡን ትቶ መስን አወጋ። *‘መሰደቡ የሥራ አይነት ነው! መመረቅ መልሱ ነው!’*

"አምላክ ሊሆኑ ቢችሉስ? ለእንግዳ ያላስተናገደ እኔን አላስተናገደ ነው ፍርድቀን ቃሉ! እንግዳተቀባይነትአችን ቀረርቶ ፉከራው ሆኖ ተግባሩ

እጅእጅ እሚል መስተንግዶ አለበት።" መስ አከለ እና ለምን አሜሪካ እንደ እምትማርከን አሰበ። "ሰብእአዊነት መናፈቅ ነው! ክብር እና ፍቅር፣ ሰው እንደ መሆንህ ብቻ ሊከፈልህ ስለ እምትፈልግ!" ከ ምናቡ ተጫውቶ ናሆምን ጠየቀ። "አሜሪካ ሰው በመሆንህ እንደ እምትከበር ምንም ቢሆን ማንም እንደ እማይነካህ ይታሰብ አለ። ያ የሰው ሁሉ የህልም ዓለም ነው! የመነካቱ ጉዳይ ስለ አሳመመን እና ስለ ዛልን፤ በ ሰውነትአችን ስለ አልተከበርን እንጂ ድሃነቱ መሆኑ ብቻ አሜሪካን አላስመለከተንም ባይ ነኝ።" ነጭዎቹ ለ መዉጣት ሲወያዩ እየተመለከተ ናሆምም መልሶ ጠየቀ። "እና መፍትሄውስ ግን?" "እንግዲህ አሜሪካን እዚህ አመሳስሎ መጀመር አለብን ባይ ነኝ! ትዉልዱ እስሊቀረፅ ደግሞ እንደ እነ እዚህ ለ ባህል ልዉዉጥ ብዙ ዜጋዎች መጋበዝ እና ዳያስፖራ እንዲበዛ ወደ ሃገርቤት መጥራት! ያሜሪካን ሃልዮታ የ አስጨብጡን አላ!" መስ በ ሰጠው ሃሳብ ናሆም ወደ ምርአዊነት ጨዋታው ስለ ገባ "ዲያስፖራ እኮ ኩራተኛ ብቻ ነው!?" ክፍተቱን ተመልክቶ ጠየቀ።

"የአ አይደል እምልህ! ይኩራ! አንተ አንገት ድፋ ታዲአ! እራስህን እንድትፈትሽ አደል እሚአደርጉህ! ሃልዮታ ከ ገባህ መማር የ አለብህ አንገት ደፍቶ መስራት እንደ አለብህ ነው። መቻቻል፣ መታገስ አለብህ። የአኔ ለእራስህ የፈለግከውን ለመሆን መብት ለእራስህ ሰጠህ ማለት ነው። ማንም እንደ አሻው ከሆነ እኮ፤ አንተም የ እምትመኘውን ልትሆን አልታሰርክም ማለት ነው። የአኔ ለማን ስል ድሃ ሆንኩ ትል ትፀፅት አለህ። ማህበረሰብ ቀድሞ ምንም አይፈልግብህማ! ለሃገር ድሃ እንደ ሆንን ነው በስዉር እምናስበው። ምክንያቱም ሰው ፈርተን ነዋ ሥራ ባለመናቅ እማንሰራው እኮ። ሰው እምንንቀውን ሥራ ሲሰራ ሌላው ከአየ መዋረድን ሁሉም ወገን መረዳቱ አለ። እማንሰራው ድሃነቴ ለሃገሬ ህዝብ ዓይን ከመዋረድ እና ሃብታም መሆኔ ይበልጥ አለ ስለ እምን ነው። እና ዳያስፖራ ቢኮራ ዝቅ ከአላልክ የሰው እንደ አሻ መሆን አልፈቀድክም። ማለትም አንተም እንደ አሻህ መሆን አልፈቀድክም ማለት ነው።"

"ለነገሩ የቴዎድሮስ ለገሰው *የፌስቡክ አርበኞች* ላይ አንገትአቹህ ይደፋ እምትል አለች ሀበሻ እምትሳደብ!"

"ስወድድኣት!! ድሃዎች እዩ ቅኑ ብላ አጥንት ስትበላ፣ ስትሳደብ እራካ አለሁ! ስድብ ግን ጠልቼ አደለም። ድሃ ዝቡንም ጠልቼ አደለም። ቅኔውን

ፈትቼ ነው። መልእክቱ መተሳሰብ የልጅ መቆንጠጥ እንጂ መበሻሸቅ አይደለም። እናት አባት በአሃዝአዊ ስነልቦና ልጅ አያሳድጉም። በቻሉት ጠቅላላ ስነምግባር እንጂ። ዘመኑ ደግሞ ተፋፍሞ ወላጅ እማያቀው ዝመና ዉስጥ ወጣቱን ተደብቆ በመናቅ እና መሳደብ እንዲችል አድርጎ አሳበደው። ይቺ እና ጓደኞቿ የአሃዝአዊ ዓለሙ ወላጅአልባ ሃበሻ ወላጅዎች የሆኑ ናቸው ማለት ነው። እዉነትም የሃገር አርበኞዎች! በጭቃ በመጨማለቅህ እሚቆነጥጥ ወላጅ አለ። በፌስቡክ ብልግናህ እሚቆነጥጥ ወላጅ ገና ሀሁ ስለ አልጨረሰ የለንም። ለመቆንጥጥ እሚወጡ ናቸው እነ እዚህ እንግዲህ። የታሪክ ገፅዎች አድምቆ እሚፈልግአቸው ሰውዎች አይነት ናቸው። ልእለጀብደኛ አርበኞዎች። *የፌስቡክ ምትሃትን መገደብ (ቻናል)* ማድረግ አቅቶት ዘመኑ ጠፋ። ግድቡን አርበኞዎቹ ለሃገሩ መስራት ጀመሩ። እናትህ እርቧት ፌስቡክ ለመጎርጎር ብር አታጣም። ለስድብ። ስራውስ ጭራሽ? ኸረ አሃዝአዊ ስነምግባር የለም። ኮርኳሚ የለም!" ናሆም በማብራራት ቆይቶ ወደ ቤቱ ጣሪአ ተመለከተ። ነጭ ጨርቁ በደግ አወጣር ዘልጎ በመራቅ ተዝናንቶ ነበር። ቤቱ መዝለጉ ለልጅዎቹ መልካም የነገ ሥነልቦናዊ መዋጮ ነው ብሎ መስ ይህን መምረጡ ናሆም አሁን በተግባር ሲጥመው ተረዳ ው። ትልቅ ቤት ማየት ልብ የአሰፋ አለ። ሲአድጉ፣ ቤቱን ተመልክቶም በትንሽ ደሳሳቤት አደግሁ ብሎ አለመፀየፉን አለማፈሩን እና ከቤት ለመራቅ መፈለጉን ይነጥቅ አለ። በትልቅ ቤት ልብ ትልቅ ሆና ታድግ አለች። ናሆም አያይዞ አሰበ። አሜሪካዎች ትልልቅ እሚአስቡት ትልልቅ በርገር ትልወቅ መኪና ትልልቅ ቤት ትልልቅ ማንነት ስለአላቸው ነው ብሎ ሰሞኑን አንድ የ *ኢሳት ጋዜጠኛ* ያወራው ትዝ አለው። በሃሳብ መዋጡ ሳይታወቀው ነጎደ። *'እዉነት ትልቅ ዓለም በዙሪአ ሲገነባ ትልቅ ይታሰብ ከሆነ ምን ያክል ተሸወድን፤'*

ወዲአው ሳይታሰብ ስምንት ሰዓት ሆኖ እንግዳዎቹ ናሆምን ከጨዋታው መሀል ጠሩት። በድርድር ጭምር ተነጋግረው በመጨረሻ በደስታ ጎላ ከ አለ ጉርሻ ጋር ሂሳቡን ከፈሉ። አመሻሹ ላይ ለ መመለስ ቀጠሮ ይዘው በትልቅ ምስጋና እሚን አስጠርተው በማስወጣት እና በመመረቅ "እግሲር እስትለን" ብለው በመጨረሻ አማርኛ ሁሉ በማከል ተጨባብጠው ወጡ፡፡

በመስተንግዶአቸው እሚለያዩ የታዳሚ አይነትዎች እየመጡ መቋቋም ቀጠለ። ደግ መላመድ በደግ አያያዝ ቀጠለ፡፡

በዕለቱ ማብቂያ የቤተሰቡ አባሎች ጠቅልለው ወደ ዋናው ቤት እንደገቡ፣ እሚ ቤቱን በመዘጋጋት ሳለች አንድ ደንበኛ መጥቶ ይዞት እሚሄደው ሙብልን አዝዞ አንድ ወሬ ከተቀመጠበት ሆኖ ሹክ አላት። ያላሰበችው ቀጠን ያለው እንግዳ፣ እራሱን የሐረግ ቀድሞ ሠራተኛ አድርጎ አስተዋወቃት። እሚ ስትገረም፣ እና ስታስተናግደው አንድ ወሬ አሳለፈላት። ቀጫጫው ሰው አምሽቶ የመጣው ነገ ወደ አዲስአበባ ስለእሚሄድ እና እነገዛኸኝ ‘የግድ አድረህ ቢሆንም ለወይዘሮ እማዋይሽ መልእክት ስጥልን’ ብለውኝ ስለነበረ ነው አለ። እሚ ክው አለች። ወደ ሱዳን ለመውጣት ጎንደር የእመከሄዱ እንደሆኑ ለመጨረሻ ጊዜ ሲገናኙ ነግረዋት ነበር። “አላቆይቦት እንጂ ዜናው እማ አቶ በረከት ባለቤቶት ከሱዳን እደተገኘ እና እንደሚመለስ መናገሩን እና እነገዛኸኝም እንዳነጋገሩት እና ሠሞኑን እንደሚመጣ እና በባህሪውም መልካም ለውጥ አድርጎ በመናፈቅ ላይ እንዳለ ነው የነገሩኝ።” ቀጭኑ ሰው ይህን ሲናገር እሚ ክውታ ዋጣት። ትልቅ ደስታም ወረራት። ብሩ እና ናሆም በመቆየቷ ሊመለከቷት ሲመጡ ይህን የመጨረሻ ወሬ ሰሙ። ሁለቱም በደስታ ተሞሉ። እሚም አቅፋ መቻቸው። አባታቸው ባህሪውን እንዳሻሻለ፣ እዛ ባይሳካለትም ሲነግድ ከርሞ ስላልሆነለት ለመመለስ እና ከቤተሰቡ ላንዴና ለመጨረሻ ጊዜ ለመቀላቀል ማሰቡን እና ከቶ ገጸባህሪው መስተካከሉን ማወቃቸውን እነገዛኸኝ በመልከተኛው አሳውቀው አንድ ላይ እንዳሉ እና እስኪመጣም አብረው እንደሚሰነብቱ እና እንደሚሸኙት አሳወቋት። መልእክተኛው ጥቂት ተጨዋውቶ እንኳን ደስ አላችሁ በእሚል ቆይታም ደስታቸውን ሲካፈል ቆይቶ በመለየት የረፈደ ስለሆነ ሙብሉን መውሰዱን ትቶ እዛው ተመግቦ አጨዋውቷቸው ተለያዩ። እነ ብሩ ሸኝተውት ወሬዎችም ጠይቀው ተደስተው ተመለሱ። *‘መች በደረሰ! ቀኖች ባጠሩ’* የቤተሰቡ አውራ እሚሆነው አባት የምር ሊቀላቀል እና ሊደሰቱ ይሆን ዘንድ በመናፈቅ እና መወያየት ተመልሰው ገቡ።

※※※※※※※※※※※※※※※※※※※※※※※

፰ እናት ከብራ ልጆች ፈር ሲይዙ ወይም የመጨረሻው መጀመሪያ

የወቅቱ ድባባ መግለጫ፣ የቤቱ ግርግር እና አባታቸው ወሬ ሆኖ ነገሩ ሁሉ በሾረ መልኩ እየፈጠነ ሲከናወን ሰነበተ። ግርግሩ በመብልቤቱ ሲፋፋም ሌላ አዲስ ዜና ተቀላቀለአቸው። ብሩ ከጓደኛው ዮስ ጋር የ አአጎ. ጤና መካነዕዉቀት *(ኮሌጅ)* ዉስጥ እንደ ተመደበ ታወቀ። እሚ ማንባትን ተያያዘች። ብሩ እናቱን አቅፎ አበረታ። የመጀሪአ ልጇ ተለይቶ ወደ ሃኪምነት ለመለወጥ የመጨረሻ ጉዞውን ሊጀምር ሆነ። በአንድ ጎን ደስታ እና ስኬት በሌላው ደግሞ አአሟ ስለ ተፈተነ አለመርዳት መቻሏ ሆድዋን አብሶ አለቀሰች። ማረጋጋቱን ከውኖ፣ ብሩ ብዙ ድጋፍ እንደ እማይፈልግ እና በግል ብርታቱ እሚማር መሆኑን አሳውቆ መማሩ ብዙ ወጪ እንደ እማይጥልበት ገለፀ። የአያያዝ ጉዳይ እንጂ ለበቂ ተምሮ መዉጣት በቂ ሁኔታ እንደ አለ በግልጥ ሃሳቡን አሳወቀ። እሚ አማራጭ ስለ ሌለ በመራር እልህ ሆና በመመረቅ እና መልካም መመኘት ሁሉን ተቀብላ አለፈችው።፡

ቤተሰቡ በተሰማው ደስታ ሲደሰት ቆይቶ አመሻሹ ላይ የተለመደ ቤተሰብ ጨዋታ ላይ መስ መመለሻው እንደ ደረሰ አሳወቀ። “ሦስት ቀንዎች ብቻ ቀሩኝ!” እራሱም ተገርሞ ሁኔታውን አሳወቀ። ክረምቱ ሲገፋ በመጠነኛ

ንግድ መላመድ ሰንብተው አዲስ አመት ባልተለመደ አኳኋን ሊደርስ ሆነ። የእሚ ምርቃት፣ ልዩ አሸኛኘት እና መስተንግዶ ለወንድሚ በቀሩት ሦስት ቀንዎች ሲንከባለል ሰነበተ፡፡

የ መጨረሻ ሰሞን ድጋፍ ማድረግ ከቻለ መስ ናሆምን ከመሄዱ ቀድሞ ምንም ጉዳይ እንዲጠይቀው አሳወቀ። ናሁም ምስጋና ብቻ ቸረ። “ሁሉ ተሟልቶ ሁሉ በፈጣን ሃዲድ መስመር ጉዞ መግባት ላይ ነው!” መስ ይህቀረሽ እሚባል እርካታ ለ ማግኘት ሁሉን ፈትሾ ክፍተት አሰሰ። በእርግጥ በስተቀረ ከ ተግቶ መስራቱ ብዙም መጨነቅ አሁን የለም። ናሆም ያደረገው ስኩ ቅድመዝግጅት ደግ ደንበኛ ቁጥር እየሰበሰበለት ነበር። የተሳበው ደንበኛ በሂደት እየ ለመደ እና ሌላ እየተጠራራ ተወዳጅነቱም በዛ በዛ ብሏል። ይህ ደግሞ በቅድመዝግጅት ብቻ አልመጣም፤ ያን ብቻ ይዞ አልተጓዘም። ልክ መስ እንደ አሰበው ነ ትግበራ ው ወዲአው ወዲአው ክፍተትዎች ከ አሉ ናሆም ተጨማሪ አጢኖትዎችን በአካሄዱ ላይ አድርጎ ማሻሻልዎችን አደረገ። አብሮ ተተኪ ከማስተማር ጀምሮ በመነሳት፣ የእርሱን የአገልጋይነት እና ተቆጣጣሪነት ኢዘላቂነት አሰበ። ቢግን፣ ሁኔታውን እና ነገረ ጥበቡን ማስጠናቱን አልቦዘነም ነበር። ቀድሞ የደረሰበትን እርግጠኛ አያያዝዎች እና ነገርዎች ሁሉ ያስተምረው እና አብሮ ይሳተፍ፣ ጭራሽ በ ቀድሞ በመለማመድ ቢግ በእይታ መቆጣጠር ሥር ሆኖ ገልገል እና መወሰኑን ይከውን እና መድረሱን ይመዘን ነበር። ይህም አንዱ የንግዱ ስኬት ማስቀጠያ መንገድ ነበር፡፡

ደግሞ ብዙ ሌላ ጉዳይዎችን ጨምሮ አሻሻለ። ለ ምሳሌ፡- ከተማ ትንሽ ከሆነ ለእኛ ሃገር ንግድ ብዙ እንደምታ አለው። በአዲስአበባ ወይም ዓዉራ ከተማ፣ ነጋዴ አንድ ልዩጥቅሙ ሰው ሳይጨነቅ ከ የትም ይገባለት አለ። በአነሰ ከተማ ግን ነዋሪ አንዴ አንድ ስሜት በሻይቤቱ ከተሰማው አይመለስም። ማኅብረሰብተኛነቱ የኃላ ስለሆነ ነፃ አነጋገዱ ያነሰ ነው። ደንበኛ መያዙ በትንሽ ከተማ ፈተና አለበት።

ይህን ናሁም አስቦ ሁለት ነገርዎች በአነጋገዱ አደረገ። በትንሽ ከተማ ዉስጥ መነገድ ለስኬቱ ከትልልቅ ከተማዎች ይልቅ በማስተናገድ ጉዳዩ ላይ በከፍተኛነት እሚወድቅ እንደ ሆነ ተረዳ። ስለ እዚህ ደንበኛዎችን ለትንሽ ከተማ ሃቂትዎች በእሚጎዳኝ መንገድ መከወን ድርድር የለበትም ብሎ ወሰነ። አንድኛ ሥፍራዎችን መከለል እና ለብቸኛነት እና ለመደበቅ እሚጓጓ

ህዝብን ለማበረታታት ሞከረ። ትነሽ ከተማ መተያየት ስለ እምታበዛ ሁሉም እንደ ልብ ሻይቤት አይጓዝም። የመተያየቱ አጋጣሚ ይበዛ አለ። ስለ እዚህ ጠረጴዛዎች በመከለያ ቅርጽዎች ዉበት ተጎናጽፈው በመጠቅለል ህዝቡን ለግሉ አገልግሎት አበረታቱት። የትንሽ ከተማ ስነልቦናን በመደገፍ ሁለትኛ ደግሞ ማታ ብርሃንዎች መደብዘዝ አበዙ። ጨለማ በማታ፣ ግልአዊነት *(ፕራይቬሲ)* በቀን ግልዮሽአዊነትአዊ *(ኢንዲቪጁዋሊስቲክ)* ሥፍራዎች እዉነትም ለብዙዎች በራሳቸው መንገድ ሹክ ብለው ጥሪ አደረጉ።፡

ሦስትኛ፣ ማንም ምንም ቢሆን ባለዓይንዎች ማፍጠጥ፤ በትሁት ማቀርቀር ታዛዥ የአስተናጋጅነት እና መስተንግዶ አቀራረብ ይቸር ነበር። አንድአንዴ ማን እንደ ሆኑ ጭራሽ ሳይመለከት ናሆም በብልሃት የአስተናግድ ነበር። የከተማው ብዙ ሰውዎች ይህን እንደ እሚወድዱ ስለ ተረዳ አገልግሎቱ "በአለቃዬ፤ እመስቴ፣" እሚል ሰላምታ ብቻ ይጀመር አለ። ትህትናው አይቋረጥም። ይህም ስኬት ሳበ። አበዛ። መኮነን እማይፈልግ ስነልቦና እና ልክኖታ አስፍቶ እሚሻ ክፍለ ዜጋ በዝቶ እንደ አለ በጎን በናሆም ተረጋግጦ ተደረሰበት። መመላለሱ እና እንክብካቤ ተቸሮ በአግራሞት መኮምኮሙ የናሆም ጉርሻ እና እሚ ገቢን አወፈረ።፡

ቀጥሎ ትንሽ እንደ ቆየ አሁንም ደግሞ ናሆም አንድ መላ አገኘ። የእነ እርሱ ከተማ የፋሲካይት ኅዋአዊከተማ በምግብ መስተንግዶዋ ብዙ ችግር እንደ አለባት ይወራ ስለ ነበር ለተማሪዎቹ ብቻ የቀነሰ አገልግሎት በፈለጉት ድርድር መሰረት እስከ ጊቢው በር እንደ እሚአደርስ አሳውቆ አስነገረ፣ ለጠፈ። ጥቂት የቀነሰ ዋጋ እና የ ቷጤና ጉዳይ ደግሞ ባስፈለገአቸው መልኩ መስተንግዶ እንዲሰራ እና በ ወርሃዊ ቅድመ ክፍያ እንዲ መጡ አደረገ። ብዙ ትእዛዝ ስለ ነበር በአንድነት በተስማሙበት ሰዓት በመዉሰድ ያከፋፍል ነበር። በሂደት መንጠባጠብ ሲበዛ ዘበኛዎች ጋር ተነጋግሮ በሃምሳ ሳንቲም ብር ክፍያ እየአንድአንዱ ሳህን በእየ ቀኑ ከእነእርሱ ተመዝግቦ መብል መዉሰድ እና እርሱ ለዘበኛዎቹ በሰዓት የሁሉን የተመዘገበ የመብል ምርጫ አሰናድቶ በአንድ ጉዞ አድርሶ መመለስ ለነለት። የመብሉ መለየት፣ ደግ አልሚነት እና ጣዕም፣ የድህረመብሷ ስነልቦና ብዙ በጊቢው መብል የተሰቃየ ተማሪ አነሳሳ። በቀላል ከጤናጣቢያዎች ድጋፍ አስጽፈው በሂደት ብዙዎች ገንዘብ ተከተው የጊቢ መብል በመተው ወሰዱ። ወደ ናሆም የደረሰ ትእዛዝ በዛ። በቀን ሦስት ጊዜ በሰፊ ዉል

ዝርዝር ስምምነት፣ ፍርርም፣ መሰረት ሦስት ጊዜ በቀን መመላለሱን እና ሳህንዎች ቀይሮ ከዘበኛዎቹ መመለሱን ተያያዘ። ይህ ከፍተኛ ስም እና ትልቅ ገቢ ሆነልአቸው። ተማሪዎች ለመፈተሽ ወይም ትእዛዝ ለማስተካከል መጥተው ይጠቀሙ እና ይመለከቱ ነበር።

አስተያየትዎችንም በማበረታታት እና በመቀበል እንደ ሰዉ ስሜት ማስተናዱ አንዱ ብልሃት ስለ ነበር ተወዳጅነቱ በ እዛም ጨመረ። ገቢ ደግም አብሮ ናረ። ናሆም አያያዙ ጥበብ ስለ ነበረው እሚ ከፍተኛ ገቢ አጊንታ መደመሙን እና ከቶ አለማመን ድረስ መድረሱን ጀመረች።

ስለ እዚህ ማጤን እና ነገርዎቹን ፈር መያዝ አስተዉሎ መስ በ እርግጥም ብዙ እሚአደርገው እንደ እማይኖር አሰበ። ሰኞ ለመመለስ አጽንቶ ሲቆርጥ እና ሲአሳውቅ ከንግዱ ፋታ ወስደው ለመተንፈስ፣ ቅዳሜ ከሰዓትን ናሆም ወደ ተለመደ ካፌአቸው እንዲሄዱ ሁኔታ አመቻቸ። “ጀምበርን እንደ እዚህ በማስተዋል እምደመምበት ሥፍራ አዲስአበባ እንደገባሁ እምፈልግ እንደ ሆነ እወቅ!” እንደ ገቡ መስ በፀሐይግባት ጥበብ ቋሚ ታዳሚነት ደረጃ ላይ መማረኩን አሳውቆ ነገረ ው። “ጠዋት ወይም ማታ እምትታይበት ከፍታ በየመንደሩ ይጠፋል ብዬ አላስብም!” ናሆም ጠቅላላ ሃሳቡን አቀረበ። የተለመደ ጤናአማ ምርጫ እሚሉትን ያለወታሸገ ጭማቂ መጠጥ በ ማዘዝ ተቀመጡ። ቀዝቃዛ አየሩ እና የክረምት ማብቂአ ንፋስ ዐጀቡ የበለጠ እርካታ ለድባቡ አጎናፅፎት ተቋደሱት።፡

መስ ያሰበውን ማመስገን በ ቀላል ቃልዎች አስረከበ። “ዉድ መብራቱ! በሂወት ጎን አዲስ የነገ ሂወት ማበጀት መማር እንድከውን ከጭቃ እስከ ቃልዎች ቀምረህ ስለ አነፈስክብኝ ምስጋናዬ ትልቅ እና ትልቅ ነው!” ዝቅ ብሎ ቀኝ እጁን በማሽከርከር ወደ መስ አቀረበ። መስ ፈገገ። ትልቅ ምስጋና የቀረበለት እንደ ሆነ አስተዋለ። ታዳጊ ወጣት ሁሉን አስተውሎ፣ ነገን እንደ እዚህ ዋጋ ሰጥቶ ሲታትር ስለ ተመለከተ እና ምስጋና በተገቢ መካንጊዜ ማመቻቸት ሲቸረው ያድናቆቱ ጠረፍ ልቅ ሆነ። የማድነቁን ነገር መልሶ አስረከበ።፡

“እግዚእአብሔር ይስጥልኝ! እኔ ም ከዐዋቂ ታዳጊ ጋር ተቀራርቤ በሂወት ጉዞ መጓዙ ብቻ ሳይሆን የነገ መዳረሻን መጥረብ እና መቅረፅ እንደ

እሚቻል አምኖ ለአሳመነኝ ታዳጊ ወጣት ትልቅ ምስጋና አለኝ!" መልሶ እጁን እንደ ተደረገለት አድርጎ ዝቅ በማለት አከበረ። ተያዩ እና በሣቅ ሁለቱም ፈነዱ። የጀንበርዋን ጨዋታ እያስተዋሉ በመሳሳቅ እና ጨዋታ ቆዩ። *'አንቺን መሆን አንችልም ጀምበር! ምን ብታምሪ - እኛ እኛ ነን! ብቻ ዉበትሽን በመዝረፍ ለመቅመስ ማን ከልካይ አለ? ቅኔዎችሽ ስ!'*

መስ ፀሐይግባት ላይ እማያልቅ ዉበት እየተመለከተ ዉበት በማጣጣም ወደ ልዩልዩ ጭማቂዎች መጠጡ ጣዕምም ተመለሰ። ጎኑ የናሆም አብሮታ ምኞት ጭምር ጣዕም ሆኖ ተስማማው። ፈገግ አለ እና ሰማዩ ለራሱ ካካበጀው ድንበር ተመልሶ ዉድ ዲሞሱን በነሆለለ ፈገግታ ሆኖ መልከት አደረገው። ናሆምም ከሰማዩ ዳርቻ ወደ ዉድ አጎቱ መጠጡን ወደ አፉ አቅርቦ ነገርግን በልዝብ ፈገግታ ከንፈሮቹን ገጥሞ ተመለከተ። "ምን?!.." የደከመ ጨረር ፊቱ ላይ ስትተኛ ነብሱ ሞቅታ ለብ አድርጓት እንዳለች ላጎቱ ሣቅ አለ። ፍቅር መሀከልአቸው ሆነ። መስ በመልሶ መሣቅ ተመለከተው። ናሆም አብልጦ ሣቀ። መስም ተከተለ። አመከዮ ጠፋ። በሣቅ ወደ እማይደረሰው ሰማይ በመመልከት ከሰማዩም ልቀው ግን ከነፉ። እንኳን ሰማይ ምንም እማይመከተው ጠረፍን ሁሉ ጣሸ ደስታ ፈካ። ጭርታ ጋር የተዋደደ መንደሩን በበዛ ሣቅ አናጉት። ሁለቱም በመሣቅ ተግባበተው የተለዋወጡት ሰፊ ልዉዉጥ ያለ ይመስል ሲግባቡ መሣቁ በቂ ነበር። እጅግ በእርግጥ።፡

በ ማግስቱ መልካም ማለዳን አሳለፉ። ከሰዓት በኋላ፣ናሆም መስን ይዞ ወደ ፍኖት ማህበሩ ወሰደው። ለመሳተፍ ባይሆንም የማህበሩን ነገር ከሰማ ጀምሮ መስ በማድነቅ አስተያየቱን ይቸር ስለ ነበር በጓደኛዎቹ ፈቃድ ሊጋብዘው ተፈቅዶለት እንዲከታተል ጥሪ ሆኖ አብረው ሄዱ።፡

ናሆም በማህበር በመስራት መማማር እና መጠንከር እንደ አለ በፊትም ያስብ እና ይደሰት ነበር። ከገጠር ሲወጣ ሁለተኛ ክፍል ጨርሶ ወደ ሦስተኛ ክፍል ተሻግሮ ነበር። በሁዳዱ የደብረ ብርሃን ቅድስት ፅዮንን ማርያም ገዳም በመመላለስ ዉዳሴ ማርያም ከ *መልክአ ማርያም* እና *መልክአ እየሱስ* ጋር አጠናቅቆ ዳዊት መድገም ሊለምድ ደርሶ ነበር። ከተማ ሲገቡ ትምህርቱን ሊቀጥል ቤተክርስቲያን ገባ። ግን የከተማ ታዳጊዎች ለማስተማር የተቀጠሩት ቄስ እንደ ደቀደመው ገጠር ገዳም ምርጥ

አልነበሩም። የጠራ ትምህርት በገጠር ከከተማ ይልቅ እሚገኘው መንፈስአዊ ው የቤተክህነት ትምህርት ሲሆን ብቻ ነው። ማንም የከተማ ታዳጊ *ዉዳሴ ማርያምን* ከ እረቡዕ ዘልሎ ስለ አልጨረሰ ናሆም ብቻውን ሆነ። ጭራሽ መምህሩ የኔታ ደጉ ለማስተማር ናሆምን ይጠቀሙበት ጀመረ። ነጋሪት ተብሎ ተሰየመ። ወደ ፊት እንዲሄዱ ያሉበትን ቀጥሎ እሚመጣ በመንገር ሁሉን ተማሪ መንገር፤ ነጋሪት መሆን ጀመረ። ግን በተፅዕኖአዊነት *(ቨርቹዋሊ)* አስተማሪ ነበር። በመመላለሱ ባይተዋርነቱ እየባሰበት ሲሰማው፤ ሲደብረው፤ አመቱን በመመላለስ ብቻ ጨርሶ ዳዊቱን ገና በጊዜ ተወ። መሰባሰብ እና አንድነገር እነኳ ማድረግ ግን ይወድድ ስለ ነበረ እና በከተማ መሰባሰብ ደግሞ በሰንቤትትምህርትቤት እሚዘወተር ስለ ነበር ሰንበትትቤት በቀጣዩ ዓመት ገባ። የልጆች ተብሎ በተከፈለ ክፍለ ሰንበትትምህርትቤት በመዘመር እና በማገልገል እስከ ስድስትኛ ክፍል ቆየ። መደበኛ ምስጋና መዝሙር መዘመር አጠና፣ በተቻለው አገለገለ። ሰባትኛ ክፍል ሲገባ ወጣቶች የሰንበትትምህርትቤት ክንፍን ተቀላቅሎ በቡድን-አዛርያ ተመድቦ ገባ። በላጭ ነገርግን መሰል አገልግሎት ሰጠ። በጥምቀት በተለየ ለቡድኑ በአዉደዓመትዎች ብር ሰብስበው መንፈስአዊ-ቤተመጽሐፍ ከጓደኛዎቹ ጋር አበጁ፤ ዛሬ በሰንበት ቀንዎች ለማንም ክፍት ማንበቢያ ሆኖ በከተማ ው ከተማሪቤትዎች ዉጭ እሚገኝ ብቸኛ ክፍት ቤተመጽሐፍዎች ሆኖ ቆመ።፡

ግን ሲአድጉ ሰንበት ተማሪዎች እየተንጠባጠቡ ቀሩ። ዓለምአዊነት ሳይሆን፣ ሰንበትትምህርትቤት የልጆች እና ታዳጊዎች ተደርጎ ስለ እሚታሰብ በ አጭር ሂደት ባዶ ሆነ። ሰንበት ሲደርስ በ ማስቀደስ ብቻ እሚቋጭ ሆነ። ዘጠነኛ ክፍል እስኪፈጽም ድረስ ለመቆየት ታገለ። ብቻውን የሁለትኛ ደረጃ ተማሪ ሆኖ መሰንበት ግን እማያስደስት ሆነበት። በመጨረሻ ምትክ ማህበርተኛነት እሚገልፅበት የ እኩያ *(ፒር)* ማህበርተኝነት ግድ ነው በእሚል ስለ እሚአምን የተቀነሱትን ሰንበት ተማሪዎች በመሰብሰብ እና ግል ድርድር አሳመነ። የ ቅ. ጊዮርጊስ ዝክር በቡድን መጠጣት ጀመሩ። በየወሩ ይሰባሰቡ እና ሊቀሰማዕትዎቹን አስበው ይዉሉ ጀመር። በሂደት ወርኀአዊ ስብስብ ስለ አላረካው የበጎአድራጎት ማህበር ሰራ። ብዙ ሰው የለበትም። በመንደሩ እየዞሩ ብቸኛ ግለሰብዎችን ለመደገፍ ስድስት ልጅዎች ብቻ ተስማምተው በአስራአምስት ቀን አንድ ቅዳሜ ጠዋት ለብቸኛ የከተማ ነዋሪዎች ልብስ ማጠብ እና ቤት

ማፅዳት ጀመሩ። ብዙ ሳይቆይ ተበታትነው ልጅዎቹ ቀሩ። በአዲስ ጥረት ደግሞ ተማሪቤቱን አንኳኳ። ከዓሊ እና ሩት ጓደኛው ጋር በመመካከር የንባብ ማህበር ለማቋቋም አቀዱ። ሲአውጠነጥኑ ማህበሩ በቆራጥ ፍላጎት ለእሚነሳሱ ካልሆነ እንደ እማይዘገይ ከልምዱ አንስቶ በመናገር የማንበብ ባህል እና ፍቅር ያለቻቸውን ለይተው በመረጃ ማሳደድ ማጥናት እና በማሳመን አስር የአስረኛ ክፍል ተማሪዎችን ትምህርት እንደ ጨረሱ ሰበሰቡ። በመደበኛነት ልብወለድዎችን በማንበብ እንዲጀምሩ አደረጉ። መምህርዎችም በቡድኑ ተመርጠው ድጋፍ አዋጡ። በመጨረሻ ህገደንቤ *(ፕሮቶኮል)* ተዘጋጅቶ ሲዘረዘር ደግሞ የብርሃኑ ዘርይሁን *የ ሥነፅሁፍ መሠረትአዊያንን* ማንበብ እና *ሥራውን* መጀመር ግዴታ ሆነ። በመሰረትአዊ አገነዛዘብ ተመስርተው በማንበብ ቆይተው ሃያአንድኛ ቀን መገናኘት ይወያዩ እና የጋራ ነጥብአቸውን በቡድኑ የጦማር አድራሻ *ፍኖት-ንባብ-ማኅበር.ብብሎግስፖት.ኮም* ላይ በመለጠፍ ወደ ቀጣይ ንባብ ይሸጋገሩ ነበር። የናሆም ማህበር መመስረት በመጀመሪአ አንድ ሰው አንድ መፅሐፍ አንብቦ በማብራራት እንዲወያዩበት እና በእየተራ እንዲደረግ ታስቦ ቢጋፈጡትም፣ በእራሱ አብሮ ማንበብ ሃሳብ መጨረሻ አሸናፊነት ደግ ልምድዎችን ከትምህርት ጎን እየቀሰሙበት ቆየለት። ከዝክር ማህበሩ እኩል ይህ ፍሬው አድጎ በእዚህ ወር አዳዲስ አንድ የአስራአንድኛ እና አንድ የአስረኛ ክፍል፣ ሁለት ተማሪዎች ዓመቱን አብሮ በመቆየት ክበቡን ለመውረስ በመስማማት ቀርበው ነበር፡፡

ናሆም እና መስ ወደ ተዋበው እና ሰፊው የሁለትኛደረጃ ቤተትምህርት ገብተው መስ በጊቢው ማማር እየተገረመ ደስታን በማጣጣም ወደ ተለመደ ክፍልአቸው አዘገሙ። በክፍሉ ሲገቡ ሰዓቱ ደርሶ ስምንት ሰዓት ስለ ነበር ሁሉም ተገኝቶ ነበር። ወደ ፊት ማኅበርተኛዎቹ ከብበው ሲቀመጡ ከሩቅ ጀርባ ላይ ሁለቱ እንግዳዎች ተጋብዘው ጎንለጎን ተቀምጠው ነበር። መስ ወደ እንግዳዎቹ ከጎንአቸው ተቀመጠ። ናሆም በመሪ ወንበሩ ተቀምጦ ሰላምታ ሰጠ እና ዝግጅቱ ተጀመረ፡፡

ለ አለፈው ማኅበር በድምፅ ብብልጫ የተመረጠ የነበረውን *ሊደፍርስ*፣ ትርክት ጭምቅ፣ በአብዛኛው የተፃፉ ምርጥ ፲ ጥቅስዎች፣ የእሚነሱ የመፅሐፉ ሃሳብዎች መንሸራሸሪአ ጉዳይዎች ምን ምን እንደ ሆኑ መጠቁም *(ኢንዴክስ)* ያወጡትን፣ ከአስተያየትኤዎች ጋር እባሪ አድርገን የሁሉንም ሃሳብዎች በመቀላቀል ናሆም የአዘጋጀውን ዘገባከፊሉን አነበበ። የቀረውን

የሠብለ ጓደኛ ቀጠን እና እረዘም እምትለዋ ሣቂታ እና ተጫዎቿ ራሔል አግዛ ው አነበበ ች። አብዛኛዎቹ ያነሱት ነጥብ ተጨምቆ በጋራ ዘገባው ስለ ገባ በመስማማት በአንድ ድምፅ አፀደቁት እና ለፊርማአቸው ዞረ። የማኅበሩ አንድ ጦማር ተደርጎ ሊለጠፍ ወደ ሰኞ የናሆም ሥራነት ዞረ፡፡

የ ቀኑ ማኅበር በ *እመጓ* ላይ ስለ ነበር፣ መፅሐፉን ናሆም አስተዋወቀ። እትም፣ ዋጋ፣ ገፅዎች፣ ወዘተ. አብራራ። በ እየ ተራ መፅሐፉን እንዴት እንደ አገኙት እና ገመገሙት አሳውቀው የትርክት ጭምቅአቸውን በአጠረ አገላለፐ የአስደምጡ አለ። በጠቅላላ ስለ ገፀባህሪው የአምላክ ክርስቶስ መስቀል ላይ ደም መቀበያ ጽዋ ፍለጋ እሚኳትን ሃበሻን ተከትሎ እንደ እሚጓዝ አብራሩ። ሞገስ፣ አጠር ለፍጠን ያለው ስካርፐ እማይለየው ድምፀ ጎርናና ተሳታፊ ግን ስለ ኢትዮጵያ አየር መንገድ መስበክም የትርክቱ ጭምቅ እንደ ሆነ አክሎ ሲናገር ሁሉም ሳቀ፡፡

ሁሉም በእየ ተራ ያዘጋጀውን አንብቦ ምርጥ ጥቅሶች ያሉአቸውን ዘረዘሩ። ሴራውም ቀረበ፤ ከትርክቱ ተቃቃፊ ነበር በእሚል ቋጩ። የፍለጋው ልብአንጠልጣይነት *(ትሪለር)* ላይ ተስማምተው ወደ ተጨማሪ ትችት ዘለሉ። ገሚሱ ግን ከልብ ማንጠልጠሉ በተጨማሪነት የየመልእክቱ መነሳት ከ አልሆነ በቀረ ስስነፅሑፍአዊ ዉበት እንደ ጎደለው ኮነነው። አንዱ ተማሪ፣ ኤፍሬም፣ ጫጫታ ለመሆን በቀረበው ክርክር መሃል፣ ተቆጣ እና ድጋፉን አሰማ፡፡

“ደግ ልብአንጠልጣይ ትረካ ነበር። ምርጥ ስልተአተራረክ ተከትሎ በልብ ማንጠልጠል ሲአጫውተን ነው የቆየው። መልእክቱ የተዘነጋ እና መታወቅ የነበረበት አንድ ዐብይ ጉዳይ ነው። ምን ጎደለበት ታዲአ?” የሃሳቡ መቅረብ ገሚሱን አሁንም አስደስቶ ድጋፍአዊ ጫጫታ ሆነ። ኤልሻዳይ፣ የረጋ ስብእናዋ ጠፉ ብሎ በጮኸው ክርክርቴ ፋም የ አለ አንደበት ዋ ተቃራኒ ነጥብዋን አቀረበ። “ሃያአምስት ወይም ሠላሳ እጁን፣ ስለ ኢትየጵያ አየር መንገድ ነው እሚተርከው እሚመስለው። ግን ብርሃኑ ዘዘሪሁ፣ ሁላችን ቀድመን ለሦስት ሳምንት ያነበብነው እና አማሪኛ መምራችንን ለይቶ ስለ ልብወለድ ለአራት ቀን እንዲአስተምረን ያስቸገርንው ስለ ማንበብ እና ንባብ መበለት በብልሃት ለማወቅ ነበር።”

ሁሉም ሃሳቧ እንዲገባው አተኩሮ አፈጠጠ። አትኩሮት ስትስብ ክርክርቴዋን ገነባች “ታዲአ፣ ከ አስታወስን፣ ደራሲ ወደ ህዝብ አንድ

ትርክት ይዞ ሲአቀርብ እሚይዘው ትርክት አዲስ ወይም ገሃድ ታሪክ ሊሆን ይችል አለ ብለን ነበር። ብቻ ግን እሚታወቅ ገሃድ ነገር ከተነሳ አዲስ ነገር መታከል አለበት።"

የ ነጥቡ አዝማሚአ ከወዲሁ ስለአልተገለጠላት ሄለን ተቆጣች እና "ከእመጓ ጋር አገናኚዋ።" አለች "ታገሽ።" ናሆም ጣልቃ ገባ። ኤልሻዳይ ፀጉሯ ወደ ፊቷ ወደ ክፍሉ ድንገት በነፈሰ ንፋስ ሲራወጥ ወደ ጆርባ ሸኘት አድርጋው ተመቻችታ ነጥብዋን ቀጠለች። "ስለ አየርመንገድአችን ታላቅነት አሁንም አሁንም ደጋግሞ ያወራ አለ። ሁሉም አንባቢ ግን የአን ያቅ ነበር። ስለ እዚህ አዲስ ነገር ጠበቅን። ግን ምን አዲስ ነገር ገነገረን። ሁሌ አፍሪቃን እንደ እሚመራ በ ትመ.ዎች ያለመታከት ስለ ተቋሙ ሃያልነት ሰምተን አለ። ልብወለድ ይህን መደበኛ ወሬ ደጋግሜ ልተርክህ ከአለ መሰል አደንቋሪ ወሬ ከ ማተት እና ጆሮ ከ መጠለዝ ለምን መዝለግ እና ነጥብ መጨመር አለበት።" ዓሊ ፈገግ አለ። ነጥብዋን ተረዳ እና ሊአግዛት ፈልጎ "ለ ምሳሌ ምን?" አላት። "ለ ምሳሌ ሃብታም እና ስኬታማ እንደ ሆነ የታወቀ ታላቅነቱን አንስቶ፣ በምን አሠራሩ ስኩ እንደሆነ ቢተርክልን ስ? አፍሪቃን በእድገት ጭራዋን ወካይ ነን፣ መቀየር እንሻ ግን አለን። ታዲያ አየር መንገዱ አፍሪቃን ከአኮራ እንደ አየር መንገዱ ምን ብንሰራ ነው በቀረ ሥራአችን ሁሉ እሚሳካልን? አመራር ጥበቡ ልዩነው? ምሁሮች ስለ አሉበት ነው? ሲጎበኝ ገፀባህሪው ለምን ስኬትን ሲመለከት የስኬቱን ጆርባ ማሰስ ጠላ? አፍሪቃአዊያንን ከበለጥን እና በዓለም ከአኮራን አመክዮው በ ደንብ ተጠንቶ ወደ ሌላ ነገርዎች እንዲዞር መነሳት ነበረበት። ለምን ጓደኛው *ኢትዮቴሌኮም* ባፍሪቃ መሰል ሆኖ አንድኛ አልሆነም? ለምን እምናውቀውን ከመደጋገም በምናውቀው ትርክት አዲስ ነገር ከትቶ' አይናገርም። ለምን ዳግምርምር! *(ሪሰርች)* ሰርቶ አልከተተም?" የኤልሻዳይ ነጥብ ሲዘረዘር ዓሊ ይህ እንደ ነበር ገምቶ ፈገግ አለ። ማኅበሩ በአየር መንገዱ ተደጋጋሚ መንቆለጳጰስ ጆርባ አንድ ነገር ከአልተጨመረ አታካች ነበር ባሉት ቡድንዎች አብዛኛዎቹ ተደባልቀው ተስማሙ፡።

ተሰማ፣ ዝምተኛው የማኅበሩ አባል አሁን ወደ ዉይይቱ ገባ። "ግን አየርመንገዱ የተሳካለት ከአፍሪቃ ቀድሞ ስለጀመረ ነው ብዬ አስብ አለሁ። እድሜ ለ ቀኃሥ. ብዙ ነገሮች ከማንም ቀድመን ኮርጀን ነበር የአኔ።" ተሰማ ሲናገር ከአደፈጠ በኋላ ብዙ አስቦ ስለ ነበር ጉዳዩ ወደ ደግ መወያያ እርስነት ሲለወጥ ማውራት እሚጀምር ነበር። ሁሉም በአትኩሮት

ሲመለከቱት ነጥቡን ቀጠለ። “አፍሪቃ ቅኝ ግዛት ወቅት እኛ ግን ደግ ነገሮች መጠንሰስ ተያይዘን ነበረ እኮ። አየርመንገዱም በተዓግ. ድጋፍ ስለተመሰረተ ያኔ ደግሞ መማር በጥራት፡- በወተት እና ማር፣ በልመና ስለ ነበረ፣ የፈለገ ብቻ ይቀጥል እና ይገፋ ስለ ነበረ፣ እንጀራ እንደእሚአወጣ በቅርብ ዘመኖች አይተን 'እንጀራ ይውጣልህ ተማር' ከማለት የቀደመ ዘመን ስለ ነበረ፣ መምህሮች ከውጭ እንደ ዛሬው ሳይሆን በጥራት ተመዝነው ይመጡ ስለ ነበረ፣ ምሁርዎቹ ሲመረቁ ድንቅ ነበሩ። እንዲህ እንደ እኛ በየገጠሩ ለብሄረሰብ ጥያቄ መልስ ፍጆታ ብቻ በእሚል ባዶ ህንፃ ክቦ *ሥራ-አጥ* ትውልድ ለመቀነስ በሚል የወደቀ ተማሪ አስተማሪ እንዲሆን በኦና ቤተሙከራ ለብለብ አድርጎ ማስወጣት ከዛ በርቀት መማር እያጭበረበሩ ትልቅ ቦታ መድረስ ስለ አልነበረ፣ ከፍተኛ ጥራት ያለው ምሁር እየወጣ እሚሰራበት ተቋም ነበረ።” እነ ሄለን በተነሳው ሃሳብ የበለጠ በደራሲው መዳሰስ የነበረበት ሰፊ ክፍል እንደ ነበረ ተስማሙበት። ተሰማ ትንታኔ ማዉጋቱን ቀጠለ። “አፍሪካ ልውዋላዊ አልነበረችም። እኛ ግን ብዙ ሀገርዎች። ቀድመን በደንብ መብረር ጀመርን ማለት ነው። ከእንግሊዝ እና አሜሪካ ለንጉሱ ወይ ልዑክዎችአቸው እሚላኩ በራሪቅርፅዎች ቀንሰው በሀገራችን ተቋም መብረር ተጀመረ። የቀኃሥ. ድንቅ ዲፕሎማቲክ ስኬት አንዱ መገለጫ ይህ አየርመንገድ መበር። እና ሌላው ግልፅ ይመስለኝ አለ።” አስተዋለ እና ለመጨረስ ያክል ቀጠለ “ዘርፉ ሃገር ማቋረጥ ስለ ሆነ፣ ዉድ እና አትራፊ ሆነ። ምንሰበስበው በዶላር ስለ ነው፤ በእዛ ላይ ከፍተኛ ፉክክር እና ድጋፍ ከበራሪቅርፅ አምራቾች አለ። ገበያው፣ እንደ ትርፉ የደራ ነው። አንዴ ከተገለበጠ ስለ እሚጎዱ ቀድመው እና በተከታታይነት ይደግፉን አለ ብዬ እገምት አለሁ። ” ሄለን በሃሳቡ ተማርካ አድምጣ አንድ ተጨማሪ የመሰላት ነገር ሲከሰትላት አከለችው እና የማኅበሩ ቆይታ መጣፈጡን ተያያዘ።

ዓሊ የተሰማን የቀኃሥ. ፍቅር ስለ እሚረዳ ለመተንኮስ ብሎ አፈነገጠ። “ቀኃሥ. “እኮ ብዙ ትልቅ መሪአችን አልነበሩም!” በርግጥ ከንፈር እያያዙ የሹፈት ፈገግታውን አስመልክቶ ጨዋታ እንደ ነበር ቢገልጥም ሁሉም የቀኃሥ. አክባሪ እና ደግ ልክክፍልዎችአቸውን እሚአንቆለጳጵስ ስለ ነበር የወል ድምፅ ገሰፀ ው። ተሰማ ቱግ ብሎ ቀኃሥ. ደግሞ ምን መሰረት ጣሉ?" ተሰማ ደግሞ በመደመም ከምር የቀረበ በመሰለው ጥያቄ አርእስትነት

መልሶ ለመገንባት ሲል ጠየቀ። ጣትዎች በመቁጠር እንደ ተሰማሪ *(ታሊ)* እየተጠቀመ በስሜት ጨኸት ዘረዘረለት፡፡

"ሁሉንም ነዋ! የሃበሻ የመጀመሪአው ኅወአየዊ ከተማ፣ የመጀመሪአው መንግስትህግ፣ የመጀመሪአው ፍርድቤት ስርኣት፣ የመጀመሪአው አየር መንገድ፣ የመጀመሪአው ከተማ አዉቶባስ፣ የመጀመሪአው መስኮተድምፅ ጣቢአ እና ተቋም፣ የመጀመሪአው ትመ. ጣቢአ እና ተቋም፣ የመጀመሪአው ቤተአእምሮ ህክምና፣ የመጀመሪአው አንድ መቶ ትልልቀ እና ትንንሽ የአባይ ግድብዎች በመላ የኢትየጵያ አባይ መስመር መስራት ማስጠናት እና መፈፀሙ፣ የመጀመሪአው ማተሚአ ቤት፣ የመጀመሪአው ምሁር ሚኒስቴርዎች፣ የመጀመሪያው ጥቁር ሆኖ በአሜሪካ ትልቅ አቀባበል እና ትብብር የተቸረ እና የአሜሪካን ጥቁሮችን ያነቃቃ መሪ፣ ብቸኛው የአፍሪካ አንድነት ድርጅት ማዕከል እና መስራች፣ የመጀመሪአው መኪናአዊ ትላልቅ ግብርና፣ የመጀመሪአው ቤተመዘከር፣ የመጀመሪአው ይፋአዊ *(ፐብሊክ)* ቤተፊልም፣ የመጀመሪአው ዓውራዕቅድአዊ ከተማአችን፣ ስለ ዘመንአዊነት ሲባል በዘመንዎች ያልተቋረጠ የዜጋዎች ባርነትን የመጀመሪአው ሰብእአዊ መብት ህግአዊ ልክኖታ ሰጥቶ እስከ ባሪአ ንግድ ማቆም ዐዋጅ መከወን፣ የመጀመሪአው ሉልአዊ ተቋም መስራችነት እና አባልነት፣ እልፍ ነገርዎች በ ቀኃሥ. ተመሰረተ። ያ ብቻ አይደለም፣ እንደ አለ ማለት ይቻል አለ መሰረቱ የእርስአቸው ሆኖ ዛሬ ያለ የሃገሪቷ ቅርጽ የርስአቸው ነበር። በማንም ያልተስተካከሉ የዘመንአዊነት ጉዞ ሃቀኛ መሰረትዎች ነበሩ።"

"በ እግጥ ቀኃሥ. የሰሩት ሁሉ የዘመንአዊ ኢትዮጵያ ምርጡ ወለል ነበር። ” ኤልሻዳይ በአናት መነቅነቅ አከላ ተናገረች። “ልክ 'እወድሃለሁ የእኔ ፍቅር ፍቅር...' ብሎ አቤል ተስፋዬ በሉልአዊ ዘፈኑ አማርኛ ከተናገረው የሃበሻነት ማሽነፍ ቀጥሎ!" ሞገስ በመቀለድ ስሜትአዊነትዋን ሊአበርድ አስቦ ሲናገር ሁሉም ፈገገ። ሣቁ ዉጥረቱን ሲአረግብ ወደ ነጥቡ መቋጨት እንዲመለሱ ሞገስ ቀጠለ፡፡

“የ ሃገርአችን መደበኛ ነዋሪ አየርመንገዱን እረስቶት ከብሔር እና ዘር ዉጭ ስላለ ይጠቅመው አለ ባይ ነኝ። ከስነዉሳኔ የህዝብ ወሬዎች ዉጭ ነው። ሲጀመር መደበኛ ህዝቡ አይጠቀምበትም እና ማንም አይረብሸውም። አገልግሎቱ ለቀረው ዓለም ይበዛ አለ። ሰፊዋ አፍሪቃ ደግሞ እንደ አልከው

ቀድሞ በተቆጣጠረው ከሂሎትአማአዊ *(ቴክኒካል)* እና ስነገበያአዊ የበላይነት አልደረሰችበትም። ስለ እዚህ አየርመንገዳችን ስኬታማ ሆነ።" የተጫዋች፣ አላጋጭም፣ ኩሩ እና ቁምነገረኛው ሞገስ ሃሳብ አከለ። በወረደው ጠቅላላ የወጣትዎቹ ምናብአዊ ጭዉዉት፣ መልሰው አተያየት አግጣጫዎችአቸውን ወደ ብስል አገነዛዘብነት መሞረድ እየቻለ ስለ ነበር፣ ሁሉም በቅንነት፣ አክብሮት እና ይዘትአዊ ተሳታፊነት እንደ አቅሙ ይገባበት ነበር። "ግን ሰው በማባረር እና በፈላጭቆራጭ የተሞላ ነው ይባል አለ። ቢሆንም ማንም መደበኛ ሀበሻ አይጨነቅም። ገብቶ አይገለገልበትም፤ አይወራለትምም። ስለ እዚህ ጉድ ወይም መኣት በስኬቱ መንጣለል ጎን እንደ አለ አናውቅም። ደራሲው ብዙ መናገር ይፈልገው የነበሩ ነገርዎች ነበሩ ማለት ነው። ከጀርባ በእርግጥ ደራሲ መፈተሽ የነበረበት ጉዳይዎች ነበሩ።" ሩት እጅ በደረት አድርጋ ጡትዎችዋን ድጋፍ በመስጠት ከማድመጥ ወደ ተሳታፊነት ለመግባተደ ተናገረች። "ሰው ስለ እማይመለከተው ነፃነት እንደ አገኘው ተጠያቂነትም ሊአመልጥ ይችል ይሆን አላ! ቅሬታ ሲኖር የሰራተኛ ማህበሩ ሰራተኛ አይደግፍም እንጎዳ አለን እሚሉ ብዙ ነጥብዎች በእርግጥ አሉ! ወይም ደግሞ ይህ ስኬቱ እና ብሔራዊ አርማነቱ እና የገጸባህሪው ኩራት አየርመንገዱ ግልዮሽአዊ *(ፕራይቬታይዝድ)* ይደረግ ስለእሚባል እንደእሚጠፋ እየተነሳ ስለእሚገኝ ይህንንም አላነሳም። ማለቴ የስነምጣኔሃብት ሊቀሊቆች በፍቃዱ ድጋፌ እንዳለው አየርመንገዱ ቢሸጥ እንደ ኬንያ እና ደቡብአፍሪቃ አየርመንገዶች፤ እነእሱ የመንግስት ሳሉ የእኛ በላይ ሁሉ ነበሩ፤ እሚያሽቆለቁል እንደሆነ ከሚሟገቱት ቢሆንም ደራሲው ይሸጥ እሚሉትን አንጃዎች የገሠጸበትም አጋጣሚ የለም፤ ከተራ ተጓዥ ፈንጠዚያ በቀረ። እነእዚህብ ነጥቦች ስለዘለለ፣ እና መጓጓዣውን ስላፈቀረ ብቻ አንዳንዴ በበራሪቅርጽ መሄድ ብርቅ ነው እንዴ? ያያስብላል በርግጥ።" አብርሃም፣ አጠር ያለው አባል አከለ። ሁሉም ፈጠጥ ብለው በማድመጥ ነበሩ። ልክ ሲጨርስ የከበባቸው ዝምታ መናገሩን ቀጠለ፡፡

በእርግጥ ጠቅላላ መረጃዎች እና መደበኛ አመክዮ በመጠቀም እንጂ ተገቢ ዳግ-ምርምርዎች ከውነው እሚነጋገሩት አልነበረም። ለመወያየት ባህል እና ለአተያየት አቅም ማጥራት፣ አጢኖት አመሰራረት ጥበብም ግን እንደ መነሻ ደግ ግብዓት ሆኖ ዉይይቱ ሁሉን ያነቃቃ እና ያነፍስ ነበር። ኤልሻዳይ ቀጥላ በዉይይቱ ገፋችበት። "ሌላው ከእመጓ ትልቅ ክስረት ሰነፍ

አጨራረሱ ነው።" ስትል አብዛኞዎቹ ተስማሙ። "ተገቢ አይመስልም በእርግጥም። ሃቅ መርምሮ ከአገኘ፣ ሸንጥ ገትሮ መናገር እንጂ ማፈግፈግ ስነፅሑፍአዊ ክህደት ነው። ግልፅ ነው ልክ ወይም ስሕተት መሆን አለ። ግን አንድ ወገን መያዝ እና መሟገት ግድ ነው። ተደራሲ በ ቀረበለት ሃሳብ አምኖ እንዳይጠነክር የሴራ ሽባነት ፈጥሮ አለ። እኔስ በግሌ አምንአለሁ ብሎ መጨረሱ ትርክቱ ሁሉ የ አንድ ሰው ግምትን በመንገር ያጠነጠነ የ አከል መጨረሻው ላይ ይቆረፍድ አለ።" በሃሳቡ እሚመዘዝ ሌላ ሃሳብ መነሳቱ ቀጥሎ ዓሊ "የይዘት ዓርታዒዎች በማስመልከት ስለ እማንበረታ እንጂ በእርግጥ ይህን አስተካክለህ አንድ ወገን ያዝበት እና በእርግጠኛ አቀቋም ተደራሲ አበረታታ እሚል አስተያየትኤ አያጣም ነበር።" ብሎ አከለበት፡፡

ሠብለ ጨዋታውን አስፍታ ሌላ ነጥብ አነሳች። "ባለፈው እመጓ ለአንድ ቀን ጉዞ ሄጄ ነበር። በገዳሙ ምስሎች ሲሸጡ፣ ደፋሲው የፃፈውን የእመጓ ትሁት ዝምታን በምስልሉ ጀርባ ከትበውት ነበር። እና ማን ነው የቀደመው? እሱ ከኮረጀ ስነፅሑፍአዊ ወይም ሊቅአዊ ሌብነት ነው።" ተሰማ ጉዳዩን ለማጣራት "መች ነው ምስሉ ላይ የፃፉት? የድርሰቱን ጊዜ እናቅ አለን እና መወዳደር ይችል አለ" ሠብለ አዘነች። "አልጠየቅኳቸውም። ... ብቻ ከገዳሙ የማሞገሻ ማብራሪአውን ከወሰደብአቸው ከዛ እንደ ወሰደ መግለጽ አለበት። ቀጣይ ስንሄድ መች እንዳተሙት እንጠይቅ አለን ና!" ሩት የሠብለን ጉዳይ ታውቅ ስለነበር "ወይ ደግሞ እመጓ ስኔድ ቀድመን እመጓን እናንብ።" ብላ አስተካከለች። ምስሉን ስንመለከት ቀድመው ከፃፉት በእራሱ ጊዜ ጥያቄ ሆኖ ይከሰትልን አለ በእሚል እንደምታ አብራራች። ያስኬዳል በእሚል ሠብለ ፈገግ አለች፡፡

በተመሳሳይ ጉዳይዎች ተወያይተው፣ በመጨሻ በሴራው አፈፃጸም ድክመት፣ በሙሉ ድምጽ ተስማሙ እና እሚከተለውን የወል ሂስ ድምዳሜ ተስማሙበት። ናሆም በመፃፍ መልሶ አነበበ። "ምርጥ የሃገር አኩሪ ታሪክ ቢጨልፍም፣ በአተራረክ ደግ ማንጠልጠል ቢአገኝም፣ ሴራ አዘጋግ ወሽመጥ ቆራጭ ሆኖ ከ ተያያዥ ጉድለትዎች ጋር እሚቋጭ ልብወለድ ሲሆን፣ ደግ ልብአንጠልጣይነቱ ከስንኩልናው እንደ ከዘራ ሆኖ አላስመለጠውም።" በእዚህ ማኅበሩ የሂስ ነጥቡን ደመደመ። በእርግጥ የለሁበትምታ አንዱ አንቀጹ 'የአማካይ ምዘና እንጂ ይህ ጽሑፍ ፍጹም የግል ሂስ እና ሥራ አያመለከትም' እሚል ነበረበት። አብዛኛው ተስማምቶ፣

፭ ከ ፲ እሚለው አማካይ ዉጤትአቸው ተገልፆ ናሆም የእየ ግል ወረቀትዎችአቸውን፣ የንባብ-ጥርዝዎች፣ ተቀብሎ ለቀጣዩ ማኅበር ቀጠሮ እሚለጠፈውን የመጨረሻ ቅጅ ለማዘጋጀት የተለመደ ኃላፊነቱን ወሰደ፡፡

በቀጣይ በበአሉ ግርማ *ከ ኢድማስ ባሻገር* ለመወያየት ሁሉም እንዲአነብቡ በአብላጫ ድምፅ ዉሳኔ ሆነ። የንባብ-ጥርዝ እሚሉትን ከትርከት ጭምቅ፣ ጥቅስ፣ እና አስተያየትኤዎች አብረው ለማቅረብ ተስማሙ። የአዲስ ገቢ እንግዳዎች ትዉዉቅ ቀጠለ እና ለቀጣዩ የእነርሱ ሥራ የብርሃኑ ዘሪሁን መግቢአቸው መጽሐፍ እና ከናሆም እሚተላለፍ የአማርኛ መምህርአቸው አሃዝአዊ የስልጠና ዶሴ ማንበብ እና ለመሰል ሹፍተራ መምጣት ብቻ ሆነ። መስ ከጀርባ ራቅ ብሎ ዉይይቱን ሲመለከት እንደ ጨረሰ ናሆም ቤተሰብ እንደ ሆነ ተናግሮ አስተያየት ሊሰጥ ጋበዘው። መስ በመደነቅ እንደ ተከታተለ እና እንዲበረቱበት ብቻ ተናግሮ አበቃ። ሁሉም ተለያይተው ወደ እየ ቤትአቸው ለማዝገም በንዑስ ቡድንዎች ተሰብስበው ወጡ።

አንድአች ጉዳይ አንስተው ከመስ ጋር ሲጨዋወቱ እየተጓዙ ቆዩ እና መስ እግረመንገዱን ወደ ተሰ.ዎች ሱቅ ይዞት ሄደ። መካከለኛ የ *አባይአዊ* ዘመንአዊ ተሰ. ገዝተው እዛው መስ ለናሆም በሥጦታ አስረከበ። ዘመንአዊ የንክኪ ተሱ. ደግ አቅም የነበራት በቻይና ነጋዴዎች እዚሁ ተመረትኩ እምትል ነበረች። ናሆም በመደነቅ እና መደሰት መረጃዎችዋን አየትአየት አድርጎ በአክብሮት ደገመ እና አጎቱን አቅፎ ሳመ። *'ትልቅ ትንግርቴ'*

ሻጪ የሁኔታው ደስታ ተካፋይ ለመሆን መጨረሻ የተከራከሩበትን እና ያስከፈለችአቸውን፣ የሃያአምስት ብር ክፍተት በመመለስ ጨምራ አደመቀችአቸው። ስሜት ሲንሳፈፍ ጥቂት የፍቅር ድጋፍ ሲታከልበት ይበልጥ ደምቆ ይንበለበል አለ። እንጂ የድጋፍ ወይም ስጦታው ማነስ መተለቅ ሌላ ጉዳይ ባይሆን ድጋፍ ዋ ኢምንት ይሆን ነበር። በተደረገልላአቸው፣ ከገንዘብ በላይ ስሜትአዊ ድጋፍ ተነክተው አመሰገኑ። በመልሱ ፈገግታ እና መልካም ዕድል ሲቸሩ፣ አመስግነው በእጥፍ የአብሮታ ደስታ ወጡ። "የቤቱ መገንባት ይብስ አለ ብዬ እንጂ የግልህ ተሰ. እንድታገኝ ያሰብኩት ገና ስመጣ ነበር። ብቻ ዕቅዱ ከመኻታቤትነት ወደ ሽያጭ ቤትነት ተለዉጦ በማደሩ፣ ከታሰበው በላይ ቢጨርስም፣ ለሁሉም ለሁሉም አላማ እና ሚዛን፣ ይህ ይገባህ አለ!" መስ አመክዮ እና አስተያየቱን በናሆም ደስታ እራሱ በመርካት ፈግጎ አከለ። በማስጨነቁ መልሶ ናሆም

አዘነ። ሃሳቡን ም አቀረበ። መስ በደስታው እንደ እሚጠግብ አሳውቆ በመጠነኛነት በተገኘው የ ተስ. አገልግሎት እንደ እሚደገፍ እንደ እሚአምን አሳወቀ እና በሌላም መጨዋወትዎች ሆነው ወደ ቤት አዘገሙ።፡

እሚ የሥጦታው ውድ መሆን አሳስቧት ተጨነቀች። ለሁሉ ድጋፍ እና መነሳሳት፣ አጎትአቸውን በልጆቿ ፊት አመስግና መረቀሡ። በወንድሟ መባረክ እና የቤተሰቧ አዳኝ ሞገስ ስለሆነ ትልቅ አክብሮት እና ፍቅር ቸራ በተለመደ ምርቃት እና መልካም ምኞቷ ጀርባ ጥቂት ዕንባዎችም ከለሰች።፡

የ ሽያጭ ንግድዋም እየበረታ ሲሄድ መስ በመልካም ምኞት ቀጣዩ ዓመት የሰላም እና ስኬት እንዲሆን ተመኝቶ ቤተሰቡን በትልቅ ሃዘን ጊዜው ደርሶ ተሰናበተ። መንደሩ የሞቀ እና የደመቀ ነበረ። መንደሩ አዲስ ቀለም እና አዲስ ዓለም የገመረ ነበረ። መንደሩ አባት እና መሪ ያስተናገደ ነበረ። መንደሩ ዓዉራውን መመለሻ ው ደርሶ ነበረ።፡

የ ባቤ ሰዉነት ሙሉበሙሉ አገግሞ፣ ለአጥንት እና ወለምታ ታካሚ እንደ እሚታዘዘው፣ የፍየል ሥጋ እንዳይበላ በመመከሩ እና የፍየል ሥጋ ሲጀመር ድርሽ ባለማለቱ የመዉደቁን አጋጣሚ፣ የሃኪምዎቹን ማዳን ጥረት፣ በፍየል ትልቅ ስእል ጎን አዋዝቶ ክረምቱን በሞነጫጨረበት እና *አመሰግንአለሁ* ብሎ በሰየመው ስእል ለሁለትኛ ተከታታይ ዓመት የመለያያ ስእል ሥጦታ እንዲሆነው አድርጎ አቀረበ። ጢኖ አቅፋ በረዘመ መሣም ቆይታ በማነቅ እና ወዷአው ለቅቃ በማኩረፍ ፍቅርዋን ቸረች፣ ገለፀች። ቢግ በመሰል ትልቅ ፍቅር እና አጭር ዓመት ቆይታ እንዲለያይአቸው አበክሮ በመመኘት ፍቅሩን ገለፀ። እሚ በመሸኛው ጊዜ በተለየ በማልቀስ የተለመደ ፍቅሯ ተገለጠ። በመጨረሻዎቹ ቀናት በመደጋገም አወሩት መሰረት የሚስት አጋር ለመሞከር ቃል እንዲገባ ተደረገ። በማሰብ እንደ እሚበረታበት ገልፆ መጨነቁ እንዲቀር ደግሞ አሳወቀ እና በተካነችበት እሚመስል የጠላ እና አረቄ ንግዱም እንድትበረታ ናሆምን በምስጢር እየተመለከተ አሳወቃት። ብሩ እና ናሆም ያለችውን ሻንጣ በመሸከም ለመሸኘት ወጡ።፡

ሆድሆድ እሚብስ ቆይታ ሆኖ በተረበሸ መንፈስ ሲጓዙዙ እንደ ነበር ሳያስተዉሉ ወደ መናኸሪአው ደረሱ። ብሩ ጨዋታ በማምጣት መለያየቱን አናሽ ቅዝቃዜ አላብሶ በመጨረሻ መለያየት አይቀር ሆኖ ተሰነባበቱ። “ሰልም ግባ አባትአችን!” ብሩ በተለየ በልጅዎቹ ላይ የመስን ተፅዕኖ

አስተዉሎ ስለ ከረመ የአባትነት ማዕረጉን በመጨረሻው ሰዓት ቸረው። መስ በትልቅ ክብር እና ደስታ ተሰናብቶት “በብዙ ሃሳብዎች እና ፍሬነገርዎች መዘብዘብ አስጨንቄህ ከሆነ ትልቅ ይቅርታ!” ወደ ናሆም ዞሮ ቅሬታውን ገለጠ። ናሆም ከቶ የከበደው የሃሳብ ጉዳይ ኖሮት እንደ እማያውቅ እና በማደጉ ላይ የጨፈገገ ስሜት ብቻ እንዳይኖር፤ በአዉቆታ የተረዱትን በመግለጥ እና ሃሳብ በማጥለል እንደ ተጠቀመ ብቻ አሳወቀ። *‘አገነዛዘብ በጥሬ ቃልዎች ጠልሎ እንደ ባቤ ስእል መታየት ከአልቻለ፣ አገነዛዘብ ብቻ ሳይሆን፣ ደመነብስ ብቻ ነው፤’* “እማይተካ ሥጦታ በይቅርታ ሳይሆን አመስግነኝ በማለት ነው እሚገለጸው!” ናሆም ፈገግ ብሎ በማመስገን መንፈስ ሁኔታውን አረጋገጠ። “የሜነጋገርነውን የ *ፌስቡክ* ጠላ ነገር አስብበት!” በመጨረሻ የጀምበር ኩምኮማ ወቅት እየተሣሣቁ ሲአመሹ ከደረሱበት አንድ ሃሳብ ላይ እንዲበረቱበት ለናሆም ማሳሰቢአ አክሎ የሃዘኑን ድባብ ለመስበር ሞከረ። ናሆም በመስማማት እሺታውን ገለፀ። በመጨረሻ ተሰነባብተው ሲተቃቀፉ፣ ናሆም ወደ ማዘኑ ተመልሶ ዓይንዎቹ አለ ፈቃዱ እረጠቡ። በአክብሮት እና ፍቅር ስሜት ፈገግ ብሎ ሸኘው እና ወደ መኪናው መስ ገባ። ወንድምማማችዎቹ መመለስ ሲጀምሩ ብሩ የናሆምን ጥልቅ ስሜት ስለ እሚአቅ እና አሁንም ሃዘን ብጤ እንደ ሸበበው ተመልከቶ፣ ለማጫወት ያክል “እንደ አባት ነው! እንግዲህ ተራርቆም መቀራረብ ይቻል አለ!” ወንድሙ ስሜትአዊ እንደ ሆነ ተገንዝቦ ለማረጋጋት እና ማፅናናት ሞከረ። ናሆም ከሁኔታው ለመመረቅ በመጣር መሄዱን እስኪለምድ እንጂ ለመቀበል እንደ እማይከፋ እዉነት አድርጎ አረጋገጠለት። *‘ስንት ብንማር ብንመራመር አባትአዊ ምቾትን ግን ማጣቱ መተኪያ የለውም!’* መስ ብቻውን እንደ ጓደኛ፣ አባት፣ አጎት፣ ተንከባካቢ፣ መካሪ እና ተመካካሪ፣ እጅግ የቀረበው እና በቅርበት እሚአቀው ጀግና የሆነው ዐዋቂ ሲለየው የተሰማው ወደርየለሽ አጊንቶ ማጣት ስሜት ለራሱም አስገራሚ ሆኖ ታየው። በመለያየት እሚፈጠር ድንገቴ ስሜት ትንግርት ሆኖ ሲጠነክር ደግሞ አስተዋለ። ብቻ ማዘኑን ለወቅቱ በመልመድ እስኪቆይ እንጂ፣ የከፋ እንደ አልሆነ ብሩም እርሱም ተረዱ። ብሩ በሙሉ ቅርበት ከአብሮ ማደር እና፣ ዓለሙን ሁሉ አብሮ ለመገንዘብ መታተሩ እና ተጨማሪ የዝምድና ጥያቄዎች ጋር የነበረ ግንኙነትአቸውን አስተውሎ ስለ ነበር በናሆም ዳግ-ድርጊት *(ሪአክሽን)* ልክታ እንጂ ያን ተከትሎ ስህተት አላስተዋለም። ወደ ቤት ተመልሰው እሚገን ማገዙን እና ማስለመዱን ቀጠሉ።፡

የ ቤተሰቡ ነገረሁኔታ በእሚ መጠመድ ተቀይሮ፣ ጮለቅ እና ጢዩ ብዙ ጊዜ አብሮ በማሳለፍ፣ በመቀያየር ወንድዎቹ ሻይቤቱን እያገዙ ማገልገሉን ተያያዙት። በትጋት እሚሰሩት ንግድ ሥራም ከቶ አለ መከሰሩ በሂደት ፈጽሞ ተረጋገጠ። ትርፉ ደግ ነበር። ሙሉኛ፣ ወጪ በገቢ ይጣፋ ነበር። መስከረም ላይ ነገሩ እንደ እሚሻሻል እሚ ታወቃት። ሰራተኛዎች ወደ ጓሮ ዞረው ከመንገዱ ማዶ የለው የእምቅ ገበያ መንደር እንደ እሚተምም ገመተች። በጋውም ሰው ሲአንቀሳቅስ እና ኢትየጵያ በመስከረም ወደ መደበኛ አኗኗር ወከባ ስትገባ፣ የእርስዋም ንግድ ሊጠቀም እንደ እሚችል ተገነዘበች፡፡

ናሆም ጋሽ ተሻገር የሰጡትን ሢሶ በመንከባከብ የገበያ ሰንሰለት ክፍተት፣ የግብርና እንክብካቤ ሀሁ፣ እና መጠነኛ እረወዳታ ለእሚ ንግድ አቀረበ። የአሸተ ጤፍ ጎን የሰላጣ ምርቱን ሰብስቦ በጊዜ ለአገልግሎት አደረሰ። እግረመንገዱን መጠነኛ ሥጦታ ለጋሽ ተሻገር አድርጎ አስደመመአቸው። ሌላዎቹም አትክልትዎች ማደጉን እና መድረሱን ተቀራርበው ነበር። በአስርኛው ቀንም ሰላጣው ለ ተከታይ ዙር ቅጠልዎቹን አስፍቶ በማሳደግ ደረሰ። እሚ በቀረበው ልዩነት ተደምማ ንግድዋን የሂወቷ መሰረት ለማድረግ በረታች። በሂደት የናሆም ልዩልዩ ሙብልዎች ተወዳጅ እና ወጪ ቆጣቢ እንደ ሆኑ በጉልህ መታየት ጀመረ። መጠነኛ ትርፍ ብጤ ተገኘ።

ብሩ ወደ ትምርቱ ለ መሄድ ሲዘገጃጅ እሚ መጠነኛ ትርፉን አማጥጣ ብዙ ባይሰኝም ድጋፍዎች አድረጋ ለመሸኘት በቃ። ወደ አዲስአበባ ሲደርስ መስ አስተናግዶት መለማመድን ከወነ። ናሆም ተክልዎቹ ደርሰው ባገኘው ዉጤት ታላቅ መደነቅ ዉስጥ ገባ። ከፍተኛ የምርትአማነት ዉጤት እንደ ነበረ አሰበ። ነገርግን የተሰበሰበው አንድ ጆንያ ካሮት እና ቀይስር፣ አንድ ጆንያ ነጭ ሽንኩርት፣ ግማሽ ማዳበሪአ ቃሪያዎች፣ ግማሽ ማዳበሪአ ቲማቲም እና ተከታታይ የ ቆስጣ ቅጠልዎች ነበሩ። በ ግል መሬት ላይ ሥራው ቢከወን ብዙ ብልሃትዎች ተጠቅሞ ትርፉአማነት እንደ እሚዘልግ ተገነዘበበት። በቤት ጓሮ እንኳን ቢተከል ብዙ እንደ እሚገኝ ከ ሰበሰበው ብዙ ምርትም አስዋለ። የነጭ ሽንኩርቱ መድረቅ እና ማገልገል ከቻለ፣ ዓመት ሙሉ ማገልገል ሲችል በወጪ ከ ሦስት ሺህ ብር በላይ እንደ እሚሆን ሙያአዊ ግምት አደረገ። በአጭር ስፍራ የተሰበሰበ ሽንኩርት በ

እርግጥ በገበያ ዉድ ዋጋ ነበረው። ሌላዎችም ምረወትዎች ብዙ በ ማዳን ለእሚ የብዙ ሺህብርዎች ማርያምመቀነት ሆኑ። አሁን ወጪ በ ከፍተኛ መጠን አሽቆልቁሎ ማለት ይቻል አለ ገቢ ሁሉ ወደ ትርፍነት ለ መዞር እሚፈቀድለት ሆነ። ከንግድ ሰንሰለት ክፍተት ይልቅ ግን የግብርና ሙያን በ ሙሉልብ አንድ ገጽታውን ተመልክቶ ወደ ዘመንአዊ ግብርና ዳግምርምር መግባት መቻሉ እንደ እሚረዳው እና እንደ ብዙ አስተማረው ተረዳ። ትልቅ የ ሙብሰል እና የ ዉጭ (ከ ምናብ) ዓለሙን መቆጣጠር መልመዱን እንደ አገዘለት ተገነዘበ። የ ጋሽ ተሻገር ምርትን በመንከባከብ የ ደገልግሎት ዋጋውን እየአጣጣ እና ተያያዥ የጤፍ ስዳውን በመማርም ሰነበተ። ማጨዱን እና መከመሩን፣ አፈር ከእበት አደባልቆ መሬት አበጅቶ መዉቃቱን፣ እበቅ ከገለባ አንጥሮ መለየቱን በ አያቅተኝም ስነልቦና እና እሚቻል ምርምር እየአገዘ በጋሽ ተሻገር መሪነት ነገሩን ሁሉ በስኬት አጠናቀቀ፡፡

የ ዓመቱ ሩብ ወቅት፣ ከመዋእለህፃናት ትዉዉቅ ዉጭ የነበረችው እና በአንድኛነት አንድኛ ክፍልን ያለፈች ውጢዩ ሁለትኛ ክፍል ገብታ መማር የ ጀመረችበት፣ ባቤ እና ቢግ በመማር እና ግል ጥናትዎች እና ተያያዥ ሥራዎች ያደጉበት ሆነ። የናሆም አለቃነት የሰገገበት እና እሚ የጥቂት በአሰራሩ ተክና በመጨረሻ አንድ ኢጋዥ ተመላላሽ ሰራተኛ የቀጠረችበት ሆነ። በቂ የገቢ እና ወጪ ልዩነትዎች ተመልክተው በናሆም ክረምት ሙከራ ገጸበረከትዎች ንግዱ የትርፍ ቀስቱን የአሻቀበበት ሆነ። እሚም በጎን አረቄ ባዘጋጀች ጊዜ ናሆም *በፌስቡክ* እና ትስስርአዊ ድረገጽዎች የንግድዎቹ አገልጋይ ገጽ ከፍቶ በታለመ ማስተዋወቅ ብዙ የአዲስአበባ እና አካባቢው ደንበኛዎችን ለ ሙከራ አድርጎ ሳበ። የእሚ አረቄዎችን ምስል በመለጠፍ እና ሁነትዎች በእኛ አረቄ አማሩ በማለት ብዙ ተከታይ ማፍራት ቻለ። አሃዝአዊ ስነገበያ ጥቂት ጥናትዎች አድርጎ በታዘዙ ጊዜ በመስ አማካይነት ማድረሱን እና ደግ ጥራት መጠጡን እሚ ከ ሰጋችው የአካባቢ ገበያ መስከን አሻግረው መቸብቸቡን ተያያዙት። እሚ በአገኘችው መበረታቻ ለሰርግዎች እና ዝግጅትዎች፣ ለልዩልዩ ትዕዛዝዎች በናሆም በእሚላክ ትእዛዝ አሃዝአዊ መቀመጫዋን ከቤቷ አድድርጋ ትርፍ እና ዕዉቅና ማግኘቱን ወጠነች፡፡

አንድ ምሽት እሚ ናሆምን ጠርታ ለማነጋር እንደ እምትፈልግ ገለፀች። “አትቆጣ!” ብላ ጀመረች። ናሆም ግራ በመጋባት ተመለከተ። “ንግዱ

ማትረፉ ከተረጋገጠ፣ እንዲህ ብዙ ከተገኘ...እባክህ ሌላ ምን ይፈለግ አለ ትምህርት ብለህ ሩቅ አገር አንተም አትሂድ!" ናሆም በሃሳቡ ከቶ አለ መዘየድ በቀለለ ስሜት ሆኖ አሳወቀ። እሚ መልሳ ሃሳቡን ተወት አደረገች። "ግን ደግ ማትረፉ ካለ ማስፋቱ ከተቻለ ምን ይፈለግ ነበር?" ባልተዋጠላት የናሆም ዉሳኔ የነፃነቱ ጉዳይ ግን አስተማምኗት ለጊዜው ሃሳቡን ፈታች፡፡

ብዙ ሳይቆይ አቶ በረከት በድንገት ወደ ቤተሰቡ ተቀላቀለ። እሚ በእንባዎች ስትታጠብ ልጆቹ ሁሉ ደስታቸው ማብቂያ አላገኘም። አቶ በረከት በአደረጉት ለውጥ ተደምሞ ሁሉንም ይቅርታ ጠይቆ እና ቀና ሆኖ በመቀላቀል አስደመማቸው። መልካም ጊዜን ይህ ፈጠረ። በቆይታ መለማመዱም ሆነ፡፡

******

ዓመቱ በየፊናአቸው ለቤተሰቡ አላባውያን የሂወት መስመር ወርዉሮ ሲአንቀሳቅስ ቆየ። አቶ በረከት በባለሦስት እግር መኪናዎች አከፋፋይነት ደህና ንግድ ለመጀመር እሚጥርበት እና ወደ መስመር እሚገባበት እየሆነለት ሄደ። እሚ ከበረታችበት ንግድ ብዙ ተምራ በናሆም እርዳታ ስኬትአማ የመሆን ጉዞዋን ቀጠለች። ብሩ ስኬትአማ ቆይታ በመጀመሪአ ዓመት አድርጎ በዮስ ጋር አብረው ሲመለሱ አንድ ብስራት አቀረቡ። የስዊድን መንግስት ነፃ የትምህርት እድል ተጠቃሚ ለመሆን በእየዓመቱ ከእሚኳዙ ወደ ሦስት መቶ እሚጠጉ ኢትዮጵያዎች መሀል ሁለቱ አሸናፊዎ ሆነው ለ ክረምቱ ተመለሱ። ዜናውን ለእሚ እሚአስረዳበት መንገድ ግራ ገብቶት ናሆምን ቀድሞ ለማሳወቅ በማሰብ ተረጋጋ። የብሩ ቤት መድረስ በሆነበት ዕለት ደግሞ ናሆም የብሔርአዊ ፈተናው መፈጸም እና የፍኖት ማህበር ለተተኪዎች የመሻገሩ ነገርን በተመለከተ ከ ጓደኛዎቹ ጋር ተሰብስቦ ወደ ተከታታይ ዝግጅትዎች ለመሳተፍ ወጥቶ ነበር። ጓደኛዎቹ በፈተና መጨረሱ ስም ከሁለቱ የማህበሩ አዲስ ተተኪዎች ጋር በአንድነት በትምህርትቤት የተሰባሰቡት በፈተናው ማብቂያ ማግስት ነበር፡፡

በ ፈተናው ብዙ የተከፋ ሳይኖር ሁሉም በመሰብሰብ፣ በመሰብሰቢአ ክፍልአቸው ከተጨዋወቱ በኋላ ጊቢውን ለመሰናበት እና ወደ ቀጣይ ዝግጅትአቸው ለመሻገር አሰቡ። በአስራሁለት አባልዎች ማህበሩ በጩኸት ማስተጋባት ጀመረ። ሠብለ በመሀል ሆና ተከበበች። ሁሉም የእምታወጣውን መሪ ድምፅ ይጠባበቅ እና ለመቀበል በ ተቀባይነት ይዘጋጅ ነበር።፡

የ ቀጠነ ድምፆ በጩኸት ወጥቶ ጮኸ፤ "ፈተና የለም!" መሪውን ቃል አወጣ ች። ሁሉም በህብረዜማ እኩል ቃልዎቹን አዝልገው በመጮኽ ደጋገሙ። "ከ እንግዲህ! ከ እንግዲህ! ከ እንግዲህ!"

በ ተመሳሳይ ዜማ የ ሠብለ ዜማ አስተጋባ። "ፈተና የለም!" የወል ዝማሬ ተደገመ። "ከ እንግዲህ! ከ እንግዲህ! ከ እንግዲህ!" ሦስትኛ ጊዜ ደግማ ስትጮኽ ወደ ጊቢው ዋና መናፈሻ ተቃረቡ። በወል ተቀባይነት አፀፋውን ወየ መለሱ ወጡ። ሠብለ በጩኸቷ ቀጠለች። "ይቺ ትምህርትቤት የለችም!" "ከ እንግዲህ! ከ እንግዲህ! ከ እንግዲህ!" "ወደ ጊቢ ነው!" "ከ እንግዲህ! ከ እንግዲህ! ከ እንግዲህ!" "በርማታ ቲቸር የለም!" ድምጽ ዘልጎ መዉጣት ቀጠለ "ከ እንግዲህ! ከ እንግዲህ! ከ እንግዲህ!" ተጮኸ። በርማታ በብዙዎች ከቶ የእማይወደደ ወግአጥባቂ እና የተቃርኖት ፍች ተደርጎ እሚወሰድ መምህር ነበር። ሠብለ ደግማ "በርማታ የለም!" ስትል ጩኸቱ ወደ ኹካታ ተለዉጦ ጉሮወሸባው በዛ። "ከ እንግዲህ! ከ እንግዲህ! ከ እንግዲህ!" "ፍዮኖት የለም!" "ከ እንግዲህ! ከ እንግዲህ! ከ እንግዲህ!" አዲስ ገቢዎቹ ግን ከ መጮኹ አሁን ዝም አሉ። አፍ ለጉመው ም ቢሆን ግን በመተያየት ተሳሳቁ። "ጊቢ ነው!" "ከ እንግዲህ! ከ እንግዲህ! ከ እንግዲህ!"

ከጊቢው ሲወጡ ዓሊ እና ናሆም ደጉ ደጉ ሩቅ ሆኖ ሲመለከትአቸው አዩት። ቤተመጽሐፍአዊ ባህሪው የመጽሐፍትል ያስባለው ደጉ በፈጣኒት-ጭንቅንቅ *(ሃይፐር-ዎሪይንግ)* እሚታወቅ ሲሆን ትንግርተኛ ጉዳይዎችንም እሚአነሳ፣ ብዙ የጥናት ግኝትዎች አሉኝ እሚል፣ ከማንም የእማይቀራረብ፣ ለሰው ሁሉ እጅግ ፈሪ መሳይ ሰው ነበር። ተማሪዎች በመጫወት ሲቀልዱበት መምህርዎች እንደ ንቤ *(ድሮን)* እሚአስተናግድ ቤተመጽሐፍተኛ *(ላይብራሪያን)* ብቻ ይመለከቱት ነበር። ከወጡ

ሃሳብዎቹ መሃል ለምሳሌ ለህፃንዎች፣ ኤቢሲዲ፣ ሀሁሂሃ ከመማር እንደ ካት፣ ቦል፣ በግ፣ እጣን፣ ያሉ ቃልዎች በማንበብ ፊደልዎቹን በወል በማስተኮር በቀጥታ ወደ ፊደል ሰፈከ ስራው ማስገባት እና ማስተማር ተመራጭ እና ተገቢ ነው። ፊደል ላይ ከፍተኛ ማፍጠጥ አንጎል ይጎዳ አለ። ዝብፍሰት ላለበት በተለየ የወደፊት በሽታ ይሆነው አለ። ብሎ የአምን ነበር። ሌላ ጊዜ ናሆምን ድንገት አቻኩሎ ጠርቶ ጣትዎቹን አስመልክቶት ከናሆም ይልቅ አለንጋ ከሆኑ ተወዳደረ። ሌላ ጊዜ የጣና ሃይቅ ዓሣዎች ጎን አጥንትን ለመመርመር አራት መቶ ብር ለ ዓሊ ሰጥቶ እንዲአመጣ አዘዘ። ብዙ ምርምር እሚአረቅቀው መምህር ትንግርት ፀባይዎቹ ለብዙዎች መሳለቂያ ሲሆን እነ ናሆም ግን በመረዳት መርዳት አይተውም ነበር። እንደውም የኢትዮጵያ ጭራ-ደረጃ እድገት እነ እዚህን ስለ ዘነጋች ነው ብለው ያምኑ ነበር። እነ እዚህ በሰመጠ ቅዠት ሲአስቡ የእማይመስልን ወደ ገሃድ ለዉጠው ችግርዎች ወይም ይፈቱ አለ ወይም ለሌላ ግኝት መሰረት ይሆኑ አለ ብለው ያምኑ ነበር። ለ ምሳሌ የእንግሊዝ የዓለም ጦርነቱን ማሸነፍ በጀርመንዎች ድብቅ የጥቃት ትእዛዝዎች ስለላ ነበር። እንግሊዝ በመሽመድመድ ስትሸነፍ፣ ጀርመን የት እንደ እምታጠቃ እምታስተላልፈውን መረጃ አነፍንፎ መድረስ ስለ አልቻሉ ነበር። ነገርግን የመረጃውን ማነፍነፍ የበቃው የሂሳብ ሊቅ በሽተኛ እና የስነልቦና ቀውስዎች የነበሩበት ነበር። ያመረታት አንቀሳቃሽ (ማሽን) መኪና መረጃ ጠልፋ ትተረጉምም ጀመረ። እንግሊዝ ጦርነቱን አሸነፈች። ይህ በሽተኛ ዜጋ ዘ ኢሚቴሽን ጌም እሚሰኝ ፊልም ሲሰራለት እና ሂደት በሂደት እስከ ቅርብ ድረስ የእንግሊዝ ታላቅ ዜጋ ተብሎ ሲከበር ግን ወዲአው ነበር የሞተው። አንድ በሽተኛ የሃገር ወሳኝ ታሪከአዊ ድል የወርቅ ቁልፉ ነበር። እልፍ የዓለም ኃያልነትዎች የተመዘዙት በተናቁ እና የተዋረዱ ደጉን መሰል ተንገላቺ አዉጠንጣኝዎች በፈበረኳት አንዲት ፈርቀዳጅ ግኝት ነው። የእዚህ ቤተመጽሐፍ አንዱ በአለሙያ ግን ናሆም እና ዓሊን በቀር እሚአናግረው እንኳ የሌለው እና ስነልቦናአዊ በሽተኛነቱን ሰው እንደ ሰው እንደ አይቆጥር ያደረገው በቂ እና ፍትሕአዊ ሃቅ ነበር። ደጉ የሁለቱን ልጅዎች መመረቅ አስመልክቶ በግሉ ጠርቶ ትልቅ ሰላምታ የሰጠው ገና በፈተናው ማለቅ ማግስት ነበር። በባዶ የቤተመጽሐፉ ክፍል ተጋብዘው መልካም ምኞት ተሰጥተው ተሸኛኝተው ነበር። አሁን ግን በይፋ ሲለዩ ደጉ ደፍሮ ወደ ዉጭ ወጥቶ መደባለቁን ከቶ ባያስብም በእሩቅ ግን በሰፊው ይፈግግ እና ሰላም ይል ነበር።፡

አሁንም ከአለበት የቤተመጽሐፉ በረንዳ ላይ በማጨብጨብ እየአጀበ *ከ እንግዲህ* እሚሉትን ጨዋታ ማገዝ ቀጠለ። ወደ መዉጫ በሩ ሲቀርቡ ተመልሶ ወደ ቤተመጽሐፉ ተፈተለከ። በመጨፈሩ መልሰው በማተኮር ሲራመዱ፣ ወደ መዉጫ በር ጋር ደረሱ። ዘበኛው ይሄይስ በተደበላለቀ ስሜት ተከብቦ ቀረበአቸው። ከጊቢ እየወጡ ዘፈኑለት። "ይሄይስ ዘቡ የለም!" ሡብለ እየተመለከተችው ወደ እርሱ ጠቁማ በጩኸት አወራች። "ከ እንግዲህ! ከ እንግዲህ! ከ እንግዲህ!" ሁሉ በሣቅ ጮኾ እየከበበው አስተጋባ። ይሄይስ ተደስቶ የዘበኛ ኮፍያዉን አዉልቆ በማንጠልጠል ለጭፈራ መሀከልአቸው ገባ። ሡብለ ጎን ሲቆም ጨዋታውን በጩኸቱ ቀጠለችለት። "አንተ ኑርልን!" "ከ እንግዲህ! ከ እንግዲህ! ከ እንግዲህ!" ዘበኛው ታላቅ ደስታ ው ሰማይ ነካ። ሁሉን እየሳመ በመልካም ምኞት ተሰናበተ። በተለየ ናሆም የብዙ ንግድ አማራጭዎች አቅርቦ ተቀምጦ ሲውል እንዲሰራ ከንግድ ድር አመሰራረት እና ተግቶ ታግሎ መስራት ሰበካ ጋር ስለ አነሳሳው እና ጠቀም ያለ ጉርሻዎችን በጎን ሥራዎች ማግኘት ስለ ጀመረ፣ ናሆምን በመመረቅ እና አቅፎ በመሳም የተለየ ክብር ገለጠለት። አብረው በመጮኽ ሁሉም አጀቡት፡፡

ወደ ውጭው ሲወጡ የከንግዲህ ዝማሬውን በሩ ላይ ተረካከቡ። አዳዲስዎቹ ልጅዎች ተከበቡ። ተጨፈረ። "ወሰዱት!" በመጮኽ በይፋ ፍኖትን ለማሻገር፣ ሡብለ ብዕር አስረከበችአቸው። ሁሉ አጀበ። "ከ እንግዲህ! ከ እንግዲህ! ከ እንግዲህ!" እየ ተጨፈረ በቅጽበት ቆይታ ከፊል-ይፋ መሳይ መጨዋወቱ ቀጥሎ በግሩም ሃሳብ አቅራቢነት በትምህርትቤቱ ፊትለፊት ብዙ ሳይርቅ ወደ እሚገኘው *የ መኑ ልጅዎች መጠጥቤት* ገቡ። የጃምቦ መጠጥ ተከፋፍለው አንድ እርጅም ሸጓጣ ስፍራ ወርረው መመጠጥ እማይወስድ ሁሉ ደፋፍሮ ሲጎነጩ ቆይቶ ሁሉም በየተራ መቆም እና ፅዋ ማንሳት ጀመረ፡፡

ለፈለጉት እና ለመሰለአቸው ፅዋ በማስነሳት ደስኩረው፣ ስለ ክብር ፉት ብለው በማጣጣት መቀመጥ ሲቀጥሉ፣ የሡብለ ተራ ደረሰ። ለደስታ በተቻኮለ ቃልዎች ምርቃትዋን ከሚጮኸው ኹካታ እና ዘፈን አስበልጣ በማነብነብ አቀረበች፡፡

"ለእኛ ወላጅዎች፣ መምህርዎች፣ ሀገር እና ከተማ ምስጋና ይድረስአቸው!" ሁሉም በኹካታ "አዎ!" "አዎ!" "በማለት አገዛት። "ቆይ! አታስተካክሉኝም?

ከ እግዚአብሔር ቀጣይ መች አልኩ?!" ወዲአው እርግማት ሰጥታ ጥርስዋን አስመለከተ ች። ትንሽ ሞቅ ይላት ጀምሮ ኖሮ ለ ሰከንድ ፈዘዝ አለች። ዓሊ "ዝብ ፍሰት አለባት እንዴ ይቺ ልጅ?" ለግሉ በ መገረም ጠየቀ። ሲሰከር እንደ በረዶ አንድ ቅጽበት ላይ ቀጥ እሚል የዝብፍሰት ህመም እንደ አለበት በ ግሉ የ ደረሰበት አገነዛዘቡ ነበር። " ነገሩ በሰው ልጅ ሁሉ ከዓይንዎች መኖር እኩል እሚገኝ ተፈጥሮአዊ ህመም ነው! እንደ ስኳር በሽታ ወይም ጤናአማ መጠን ሊአገኝ ወይም ሊከፋ፤ ከምንን በላይ በወቅት ወይም ሁኔታ ደግሞ ከፍ ዝቅ ብሎ ሊለዋወጥ ይችል አለ እንጂ በጠቅላላው ግን በሰው ሁሉ አለ!" ለእራሱ አዉርቶ ወደ ዉጭው ከባባቢ ዓለም ሲወጣ፣ ሁሉም "ለ እናትሽ! ለ እናትሽ!" እየአመሰገኑላት ደረሰ። ተቀላቅሎ "አዎ ለእናትሽ!" "ብሎ ዐጀበ። ፅዋዋን አሁንም ነሣ አድርጋ ዝቅ በማድረግ ወደ ሌላ ተመስጋኝ ቀጠለች፡፡

"ከ ትምህርት ጎንለጎን ብዙ እንደ እሚቻል ለአስተማረን ናሆም በረከት!" "ለ ናሆም! ለ ናሆም!" ሁሉም አዉካካ። "በፍልስፍና ሁሉ ይደገፍ አለ እሚሰኝ የ *ጎንለጎን ነቢብ* ይዘው ከጓደኛዎቹ ጋር ሲንቀሳቀሱ እንደ ነበር ጭምጭምታ ይሰማ አለ።" አንድ ቀጫጫ ድምፅ አቋረጣት። "ምን ማለት ነ..ው?" *ለማብራራት አልፈለገችም። "ለእኛ ኢኢትዮጵያዎች አኗኗር ብቻ የእሚሰራ አንድ ተጨባጭ ገሃድአማአዊነት (ፕራግመቲካል) አካሄድ ከተማሪዎች አንፃር ተበጅቶ ሊዘምት ይገባ አለ። ልጅዎች ከትምህርት ሃላፊነት ጎንለጎን እራስ ችለው ወይም በመነገድ ሙከራዎች ከፍተኛ የመንቃት እና ሃላፊነት የመውሰድ ጥበብን ከተግባርአዊ ተሞክሮ እንዲቀምሙ እና ለሥራ እንዲበቁ እንዲችሉ... ከትምህርት ጎን መነገድ ቢችሉ...ግለትምምን መገንባት...ኡፍ!* ብቻ የእኛ ጀግናዎች በጊዜአቸው ያብራሩበት ይሆን አለ!" በአጭር መነካካት እንደ ተረዳአችው ተናግራ በተቻኮመው አስተያየትዋን ቀጥላ አሁንም ፅዋ ነሣ ዝቅ አደረገች። "ብቻ ግን ለናሆም ነው ያልኩት!" ሁሉም ጠረጴዛ መታመታ አድርጎ በአንደበትም አገዘ። "ናሆም! ናሆም!" ድምፅዎች ተንጫጩ። መልሳ አሁንም "ለ ዓሊ!" ስትል ሁሉ የበለጠ አዉካካ። "ዓሊ! ዓሊ! ዬ!" የግንኙነትአቸው ጥግ የታወቀ መስሎአት ደነገጠች። ጥቂት የሰመጠ መቀራረብ ስለ ጀመሩ በ ፍራቻ ልትዋጥ ዳዳት። መልሳ በሁኔታው ሁከት ተዋጠ ች እና ሳትገፋበት ተመለሰች። ለነገሩ ሁሉ አሁን እሚአከትም ይመስል አለ። መለያየቱ አይቀሬ እየለነ ነበር። በመገረም ስትመለከት እና ስትቃኝ ራቅ ብሎ ሡብለ

ጋር ያለው ዓሊን ተመልከታ ተጋጩ። ናሆም ሃሳቧ ስለ ገባው ፈገግ ብሎ ፅዋ አነሳ እና ብቻውን ጮኸ። "ዓሊ!" ሁሉም በኹካታ ፈገገ። መልሳ "እና እና እና ... ለ ፍኖት!" አለች። ሁሉም ደግሞ አዉካካ "ለ ፍኖት!" "ፅዋውን እናንሳ ለተመረጡት!" ብላ ላመሰገነችአቸው ሁሉ በአንድነት ፉት አለች በመጨረሻ። "ለ ተመረጡት!" ሁሉም ፉት አለ። ጨዋታው ቀጠለ። በኹካታ ቆይተው በእየተራ መሰል ፅዋ ማንሳትን አደረጉ። ሁሉም ተመሳሳይ ምስጋና ለመረጡአቸው ቸሩ። ፉት በማለት በስማቸው ስለ ክብር ጠጡልአቸውም። የናሆም ተራ ሲደርስ ኹካታው በረታ እና ፉጨት ሁሉ ተከተለ። "አመሰግንአችሁ አለሁ ጓድዎች!" በወሮች ልዩነት ቂም የወረረው ፊቱን አቅርቦ ሲቆም ሁሉም አጨበጨበለት። ከአምላክ እስከ ቤተሰብ አመሰገነ። "ከአንተ ጋር የነበረኝ ጊዜ ደግሞ መቼም አይረሳም! ከቶ! ከቶ! የመሸታ ፈተና ሰሞን ንባብ! የፍኖት እልህ አስጨራሽ ግን ስኬትአማ ጉዞ! የምኞት እና ህልም ስብከቱ! የጨዋታ ቀኑ!...በጣም እማያልቅ ትዝታ አለን እና አመሰግንአችሁ አሁንም አለሁ!" ሁካታ ሆነ። ቀጥሎ ተናገረ። "ከ ትዝታ ማስቀመጥ አንፃር ጥሩ ዘመንዎች ስለ ነበሩን ብቻ ግን አይደለም ስለ አወቅኳችሁ እምኮራው። ስንመለከት ዞረን አንድቀን እምንጠቅሰው ስራዎችም ስለ ተውን እንጂ!" የፍኖት ጦማር ገጽ የደለበ ልጥፍዎችን በመደመም እየአስታወሰ ተናገረ። ፉጨት እና ጩኸት ቤቱን አደባለቁት። "ጎንለጎን? ጎንለጎን?" አንድ ጥጋት ላይ የመሪ ጥያቄ ድምፅ ጮኾ ተሰማ። ጩኸት ተከትሎ አገዘው። ናሆም ቀጠለ። "ጎንለጎን ከ ጓደኛዎቼ ጋር አምና የአጠራንው አብሮን ግን ጥቂት ቀደም ብሎ የነበረ ሃሳብ ነበር። ወደ ነቢብ *(ቲዎሪ)* ስናሳድገው ግን ትላንት፣ ዛሬ እና ነገን በጠቅላላው ስገልፀው ማለት ነው፣ ሰድረን የተመለከትንበት ነበር።" አንድ ድምፅ አሁንም ከጥጋቱ ጮኸ። "ጊዜአንፃርአዊያንዎች!" ሁሉም ፈገገ። ወደ ናሆም ሲመለሱ ፈገግ ብሎ ወደ ጉዳዩ ተመለሰ። "ትላንት ጎርፎ ሆኖ ዛሬ ላይ ጣለን። ነገ ደግሞ ጎርፍ እኛን ያደርስለት አለ። ዛሬ መኪናነቱ ሲአረጅ። በእየቀኑ በመጫን ስንኖር ወደ መቃብር እንጂ ወደ ቦግ ያለ ዕለት እንደ እማንነቃ ተገነዘብን!" ከፍተኛ ፉጨት የጣሪአውን ሰላም ድብልቅልቁን አወጣው። ሳቅ አለ ናሆም። "እና በዛሬ የተውንው እራስአችንን ነገ ስንነቃ እምንቀላቀል እንቅልፍአማ' ዘረፍጥረትዎች ነን። ስለ እዚህ ከመተኛት ቀድሞ በማስላት ብናቅድ ነገን በምንፈልገው ገሃድ ከብቦ እንዲቀሰቅሰን ማድረግ እንችል አለ ማለት ነው።" "ኡ....ው!" ጩጩኸት ሌላ ሰው ደስታውን አስተጋባ። መልሶ ሳቅ በማለት ናሆም ቀጠለ። "እና ከ

ድሃድሃቤተሰብዎች የበቀልን ነን። ግን ነገ በትምህርት ሊበራ ብለን እምንማር ተስፈኛዎች ነን። የጓደኛዎቼ እና እኔ ሃሳብ፣ ድሃ ሆነን በቤተሰብ ጥላ ሃላፊነት መማር ስለ እማንችል፣ ስንመረቅ በፍራቻ እና አቅም ማጣት መንግስትን እንዳናስቸግር፣ ዛሬ፣ ከትምህርት ጎንለጎን፣ ኃላፊነት የለብአችሁም ተማሩ ስንባል በአለመዘናጋት ስንመረቅ እምንፈልገውን በማቀድ ቀድመን በሙከራ እንድንበረታ እና የእምንመረቀው እኛን ወደ ስራ እንዲገባ የሙከራ መንገድ ዛሬ እየላከንለት ነው!" ፉጨት እና ጭብጨባ ሲሆን ሞገስ ቆፍጣናው በሞቅታ ተስፈንጥሮ ተነሳ። እጁን በድራፍት ፅዋ እንደ ደገነ ሌላውን ወደ ናሆም ወንጭፎ ሰነዘረ እና ወደ ታዳሚው ቡድን ዞረ። "የ ኢንተርስቴላር እና ተርሚኔተር ወዳጅ ናሆም ይህ ነው!!" ብሎ መልሶ ተዘረፈጠ። ሁሉም ተደመመ። ኢንተርስቴላር ላይ ኩፐር ምድርን ነፃ ሲአወጣ ተመልከተን በመጤዓለምዎች *(ኤሊየንስ)* ተረድተን ነው ሲባል ለካ ኩፐር እና መሰልዎቹ፣ በዕዉቀት፣ ትጋት እና እማይተነፍስ ተስፋ፣ ተሞልተው በቀደመ ዘመን የሰሩት ነበር ለእዛ ቀን የምድር መዳን አመክዮ የሆኑት። ወደ ፊት እሚገኝ እራስን ስኬትአማ አድርጎ ምንጩን በ መደበቅ እንዲገኝ በገጸባህሪው ማሳደድ እና መልሱ ለካ ተስፋ ሳይቆርጥ በትጋት ስለ ሰራ እራሱ የእራሱ የወደፊት ደጀን እንደ ነበረ ማስመልከት የክሪስቶፈር ኖላን እና ብዙዎች ትርክት ነጋሪዎች (ስነ እና ኪነጥበብ ሙያተኛዎች) ጭብጥ እና ትርክት ነገራ አንድ ዓዉራ ጎዳናአቸው ነበር። ነገርግን፣ የኖላንም ሆነ መሰሎቹ የእንስራ እና እንለወጥ ትረካ መልእክት አንድ ማስጠንቀቂያ አለው። እንድን ነገር ወይም ሌላ፣ መስራቱን እንስራ፣ መመወጡንም እንለወጥ፣ ነገርግን፣ ቤተሰብዎችን እናከብር፣ እንዲሁም ጉድለትን ለመደበቅ ወይም ማምለጥ ያክል እንዳይሆን እምንንቀሳቀሰው እንጠንቀቅ ነው። ሃሳብ ሊደራረብ ይችል አለ። መልካም አስበው ስዉር ሃሳብ አብሮ እንዳይኖር መጠንቀቅ፣ ይህ ለእንደግ፣ እንለወጥከ እንዘምን፣ ጥያቄ ሁሉ አንዱ ቅድመጥንቃቄ ነው። ምክንያቱም፣ ተሳክቶ ሃብት ሲመጣ፣ በሃብት ባዶነት ይኖር ይሆን አለ። ይህ ቅጽበት ለምሳሌ በሚስቱ አባት፣ ኩፐር ከሙብረሩ ቀድሞ

ናሆም በክሪስቶፈር ኖላን አድናቂነቱ ስለ እሚታወቅ በተሰነዘረው አስተያየትኤ ሁሉም ተደስቶ ናሆም እንዲደሰት በመጠበቅ ተመለከተ። ናሆም በእርግጥ ደስታውን በፈገግታው አስመለከተ።

"እና የነገ ሀበሻ ወጣት ዛሬ በትምህርቱ ጎን በግሉ በርትቶ አንድ ነገር ቢአደርግ፣ ያ ለነገው እራሱ እሚፈልገው የትምህርቱ መመረቂአ ወቅት ቅጥያ እሚበጅለት ከሆነ፣ ግማሽ ምእት ሙሉ በበዓሉ ተሰድበንበት በአለማቋረጥ የአፈርንበትን የቤተሰብ ጀርባ ተከትሎ መንግስት ጀርባ መንጠልጠሉን ማስቀረት እና..." ሁሉም በፉጨት እና አድናቆትአዊ አጫጫኸ ቤቱን በስሜት አነደዱት። ናሆም በመድከሙ ለመጨረስ ያክል ጮኸ ብሎ በመታገል ሃሳቡን ጨረሰ። "እና! ዛሬ አንድ ነገር እናድርግ ነገ እንቀጥልበት ነው! አመሰግንአለሁ ውድ ጓድዎች። ኮርቼ አለሁ በእናንተ!" ሁሉም በመነሳት ቆሙ። ጩኸት እና አድናቆት በዛ። ለማክበር የፈለጉት የሃሳቡን እንጂ የእርሱን ነገር በአለመሆኑ ናሆም አብዝቶ በግልዮሽአማነት ደስታውን ሊጣበቀው አልፈለገም። ግን ታግሎ ታግሎ ተሸነፈ። ምትሃትአዊ ጉልበት ከስሙ መጠራት እና አድናቆትአዊ ጩኸቱ ተከትሎ ወደ አንጎሉ ተማገ። እ...ርከት አለ። 'ወይ ካንቶና ኤሪክ! የልምዣት መሰል ኦልትራፎርድ ሲጮህልህ ያን ኩራት ማሳየትህ ይነስህ?! ጉረኛ ማለቴ ለእዚህ ቅጽበት ይፋቅልኝ!' የልብልብ ተሰምቶት ቆየ። ሁሉም ለናሆም ፅዋ አነሳ። ተጎነጩ። ተቀመጡ። አንድ ወጣት ግን፣ መላኩ ቀጫጫ ሰዉነቱን እየጎተተ ተነሳ። "ግን ይህ ነገር.." ቀጫጫ ጀሮ ሲበሳ ሁሉ ፈገግ አለ። "ዉይ ይሄ ድምፅ" ጉረሮ ጠራርጎ አወፈረ ድምፁን። "ዛሬ ከእሚነገረን ቀደም ሲል ቢነገረን ይሻል ነበር። ዛሬ እኮ ጎዋአዊከተማዎች ገባን!" በተቃውሞ ተቀመጠ። ብላ ተነሳች። ወደ እርሱ እየተመለከተች በፌዝ አየች እና ጮኸች። "ጎንለጎን የደረጃ ነቢብ ከአልሆነ ስቅላት አለው ያለህ ማነው?!" ኹካታ ነብሱ ሲነጠቅ ትልቅ ጨዋታ ተገበረ። ነብስ ሰከረች። መበሻሸቅ ተጀመረ። መላኩ ስለጊቢ ምናብ ሰርቶ ሲአስስብ መልስ ፍለጋ ቆየ። አልተገለፀለትም። ሡብለ ከት ብላ ስትስቅበት ሁሉም ተከተለ። መልሶ "አሃ!" ሲል የባሰ ጩኸትአዊ ሳቅ ሆነ።

በፍልቅልቅ እና ወደ ኹካታ ያመዘነ ጨዋታ ዉስጥ በጠቅላላው ድንቅ ድባብ ዉስጥ ቆይተው ወደ መደነስ ተያያዙ። በሁሉ ፊት ሁሉ እየወጣ ትንሽ ወገብ ማንቀሳቀስ እና እሚችለውን ማሳየት ግዴታሆኖ ነበረበት። ለታዳሚ ዓይንዎች በቂ ክፍያ ማቅረብ ግድ ነበር። የሁሉም ዙሩ ሲአልቅ ሰዓቱ ጨለማን ጠራ። ወጣትዎቹ ጨዋታ ላይ መሽቶ አንድ ሰዓት ሆነ። ሁሉም ተነስቶ በአንድነት መጨፈር ደግሞ ተያያዘ። እንደ አቅሚቲ ሁሉም ማስነካቱን ጀመረው። አንዱ እግር አንስቶ ሲአንቀጠቅጥ ሌላው እጅ

የአወናጭፍ ነበር። ፍትዎች ኩራት ፊት ሆኑ። የላይኛው ከንፈር በዉይታ ዳር እና ዳሩ ወደ ታችኛው ሰርጎ ገባ። ታችኛው ከንፈር ወደ አፍንጫ ገፍቶ ተሟገተ። አፍ ስሜትን ሰብስቦ ኩራትን ወደ ጣሪአው ወረወረ። ሁሉ በቅጥ ሳይገደብ አስነካው አስነካው። ዱካአጫዋቹ ቀወጥ እሚሉ ከፍተኛ ቅውጥ *(ተምፖ)* ዘፈንዎቹን ፈልፍሎ በዘርፈአዉታሩ *(መልቲሜዲያ)* አጫወተ። በላብ መዘፈቅ እና ቁናቁና በነፃ መሳብ ተጀመረ። ጩኸት እና ዳንስ ወደ ለየለት ነፃቅጥ ዳንኪራ ገብቶ እንደ ለየለት የደስታ መንደር አዲስ ዓለም ተፈበተከ፡፡

ቆየት ብሎ በአንድአንድዎቹ መስከር ሲታይ ናሆም እና ዓሊ ከሡብለ ጋር ሂሳቡን አወራርደው ቡድኑን በማረጋጋት ይዘው ለመዉጣት ሞከሩ። በተለየ፣ ስንዱ ግን አለቅጥ ሰክራ ለመዉጣት እንቢ አለች። ብትለመንም ከፍተኛ ስካር ወርሷት ባለማፈር መሳደብ እና በእንቢታ መጨፈር ፈለገች። ጎተት ቢአደርጓት ተመናጭቃ እማይታወቅ ቅጥ በማውረግረግ ከጥፍረእግር እስከ ፀጉር ብቻ በስሜት ስልት እርካታ በፈቀደላት መስመር ገብታ አስነካችው። ናሆም ሁሉንም ወደ ዉጭ እንዲወጡ አድርጎ ጥቂት እንዲታገሱ ነግሮ ከዓሊ ጋር ዳግ-ገብቶ ተመለከታት። ኹካታው ጎደል ብሎ አልሞቅ ቢላት እና ብትናደደድም ስካሩ በቂ ሆኖ ግን አላስችል ብሎ በዳንኪራ ዘወራት። በመጨረሻ እነዓሊ ተሸክመው ወደ ዉጭ አወጧት። “እናትአችሁን ልብዳ!” ለማምለጥ በመሞከር ጮኸች። በዓሊ ፊት ላይ ከፍተኛ መደናገጥ ሆነ። እንደ ታረደ ዶሮ ተንደባልላ ልትወድቅ ስትል በተዓምር ጨምቀው በመጨበጥ ያዟት። መሬቱ ላይ ከቤቱ መግቢአ በር ዉጭ በመጨረሻ ረጋ ብላላቸው ተንጋለለች። ድንገት መኪና ቢመጣ ብለው ሰጉ። አንስተው በእየትከሻዎችአቸው እጅዎችዋን ተካፍለው ወጠሩ እና ዳግ-አንጠለጠሏት። ይዘዋት ጥቂት ሲራመዱ ለግማባቸው ተንፏቀቀች። ወዲአው ግን የበላችሁ ሁሉ አስመለሳት። ፊትአቸው የነበረችው ሡብለ በመፀየፍ “ኤክ!” ስትል ጭራሽ እራስ በመሳት ላይ የገባችው ሡብለ ግን ሽንትዋን ሁሉ ጨምረችው እና ሸናች። በእግሮቿ ስር በጫማዋ ላይ የፈሰሰ ው ሽንት ሁለት እግርዎችዋን አዝናንቶ እሚከብብ ኩሬ ሰራ። አሁንም ሰብለ እጅ በአፍ ጭና ተፀየፈች። አፈረች። “ምን አዲስ ነገር ነው ይሄ ሡብለ? ሳትሸኚ ዋልሽ?” ዓሊ የስንዱ ደረትን በሌላ እጁ ይዞ አረጋጋት። ሡብለ እረጋ ብላ ተፀፀተች። ዓሊን አግዛ ደረትዋን ይዛ ረጋ ስታረጋት ማስታወኩን ካቆመበት ቀጠለች። ወደ ተለየአቸው በሬ ናሆም

ሲመለከት፣ “በርይሁን ቀረ?!” ። ወዲአው፣ ሡብለ ገብታ ሳትፈትሸው በሬ ከመጠጥቤቱ ተመልሶ ዉሃ ይዞ መጣ። አናትዋን አርሠው ጥቂት በደመነብስ ፉት አደረጓት። በትዉከቷ ላይ የቀረውን አፈሡሱ። ሦስት እግርዎች መኪና ተከራይተው ወደ ሩት ቤት እንድታድር ተወሰደች። ዓሊ እና ናሆም አድርሰዋት ለቤተሰቦቿ ሩት አብራት እንደምታድር መልእክት አስተላለፈች። ብዙም ጫና አልደረሰም ነበር። አባቷ ሰካራም እና እማይጨነቅ ስለ ሆነ፣ እናትዋም እቤት ስለ ሌሉ የቀሩት ሁለት ጨቅላ ታናናሾች ጉዳዩም ብዙ አልገባቸውም ነበር። ሩት ዘንድ በክፍሏ አስተኝታት እነ ናሆምን ተሰናበተች። አደራ በ ማለት አስረክበዋት ብዙ ፈሳሽ እንድታገኝ በመምከር ወደ እየ ቤትአቸው ቀደም ብለው እንደ ተበተኑት የቀሩት ጓጓደኞቻቸው እነሱም ተበተኑ፡፡

ዓሊ እና ናሆም በመጠጡ ጉልበት ተደመሙ። የታመቀ እልፍ ሃዘን ያለባት ስለ ሆነች እራስ መቆጣጠር ደግሞ ስለ እሚሰለች፣ በድንገት ሰክራ ባደረገችው ሁሉ መልሶ ሰብእአዊነት ተሰምቶአቸው ተጨዋወቱ። ነገ ጠዋት ተገናኝተው ሁሉን ጓደኛ ሊከታተሉ ተስማምተው ተለያይተው ወደ እየመንደርአቸው መመለስ ገቡ። ናሆም አንድአንዴ የመጠጥ ጉልበት ምትሃት እንደ እሚአከል በራሱ ላይ አስተዋለ። ሞቅታው ላለመጨነቅ ገፋፊ ነው። ስሜት ብቻ ሳይሆን ስብእናም የአራግፍ አለ። ነገርግን ዋናው ከሠከሩ፣ ሚስጥሩ ቢያንስ በሰካር እንደ አሉ እንዳይረሳ ማድረጉ ነው። ቢያንስ አለመርሳት ደግሞ ከባድ አይደለም። ቀላል ነው። *‘ግልን መቆጣጠር እስከ ምት ነው፤’*

በምሽቱ ጉዳይ በመደመም እንደ ተጓዘ ወደ ቤት ደርሶ ብሩን አገኘ። ሰላምታ ተሰጣጥተው ተጨዋወቱ። ብሩ ናሆምን ይዞ ወደ ሻይቤትአቸው ሄደ። ብዙም ሰው ስለ አልነበረ፣ አንድ ጥጋት ላይ ተቀምጠው መጨዋወቱን ብሩ ነፃ የትምህርት እድሉን እንደ አገኘ ገልፆ ጀመረ። ናሆም አቅፎ ደስታውን ከአዲስ ገለጠ። በማብራራትም ዓምና ከ ዮስ ጋር ነፃ ዕድሉን ለመሞከር ገንዘብ ከአዲስአበባ ለዉጭ መላክ ስለ ነበረብአቸው እንደ አዘገዩ እና የእሚልኩለትን ገንዘብ በመቆጠብ ወደ ሁለትሺህ እና አምስትመቶ ብርዎች ወደ ስዊድን ነፃ ትምህርት ዕድል ወጥ እና አንድ ተቆጣጣሪ ተቋም እንደ ከፈለ፣ በህክምና የ ስቶክሆልም ኅዋአዊከተማ እንዲቀበለው በፃፈው አጭር ማብራሪአ እና በአገኘው ልኮት ጦማሪት *(ሪፈረንስ ሌተር)* መቀበል እንደ ተደረገለት እና ዮስም አብሮ በመሰል ሂደት

እንደ አለፈ አብራራለት። ወዲአው ለነፃ ትምህርት ዕድሉ ቀድመው ዓምና በተዘጋጁት መሠረት የነፃ ትምህርት ዕድሉ እንዲገባአቸው እሚአትት ፅሑፍ ከቀበሌ ያዘጋጁት ያቅም ማነስ ድጋፍ ደብዳቤ ትርጓሜ ጋር እንደ ላኩ እና ልኮት ጦማር ከሌላ መምህርዎች አስጨምረው ለነፃ የትምህርት ዕድሉ ብቁ ተብለው እንደ ተመረጡ አሳወቀ። “አንተ እና እሚ በላክአችሁልኝ ድጋፍ እንጂ ይህ ሁሉ ጊዜ በመጠበቅ እሚዘገይ እና እሚቀር ነበር!” በ ማመስገን ተደምሞ አክብሮቱን ሰጠ። “እኛ ምን አደረግን? ዓምና ጀምረህ ታግለህለት የኳተንክ እና ተገቢነቱን የያዝህ አንተው!” በ ትህትና አስተባበለ። “ከአሰብኩት በላይ እንዳልጨነቅ በማድረግ ጭራሽ የገዛችሁልኝ ጭንመቀመሪአ ከሰው እኩል አድርጎኝ ኮርቼ ነበር የተማርኩት!” ናሆም መስ በላከለት ምርጥ የጅቡቲ ርካሽ እቃዎች አምስትሙቶ እና ሺህ ብርዎች እየአተረፈ ያጠራቀመው ገንዘብ መደለብ ሲጀምር እሚ “የወጣት ተማሪዎች መጫወቻ ለብሩ ብንገዛ ስ?" ብላ አምስት ሺህ ብር መቆጠብዋን ስታሳውቅ ናሆም የነበረውን ሰባት ሺህ በቀናነት አከለ። መስ አዲስ የዴል ጭንመቀመሪአ ከጅቡቲ በረከሰ ዋጋ አምጥቶ ከአስረከበው በኋላ፤ የብሩ ሂወት ልዓም አልነበረውም። በሁሉ ስኬት በማግኘት ከጓደኛው ጋር ከፍተኛው አስር ዉጤት ዉስጥ አሻቅበው በ መሆንት የሊቀጉባኤ *(ዲን)* ክብር ጦማር በሁለቱም ትምህርት መንፈቅዎች ተሰጥቶአቸው አጠናቀቁ።።፡

በ ተከሰተው ሁሉ ተደስተው ለ እሚ በማናገሩ ናሆም አግዞት እሚ ተነገረች። በደስታም ሃዘንም ሲ.ቃ ወደቀ ች። ፊቷ በዕንባ ሲርሱ በአፍታ ዝምታ እንድትረጋጋ ተውዋት። ማዘኗ ሲበዛ ናሆም ጣልቃ ገብቶ አፅናና። “ከ እኛ ከ እዚህ ገጠር ወጥተህ ስዊድን ህክምና መማር እና ሃኪም መሆን እሚቻል አደናጋሪ ነገር ነው። አዲስአበባ በቅጡ ሳትረጋ ዉጭ ሃገር ግር ብሎህ ብትጨነቅስ?!” እሚ ልቅሶዋ ስለ እማይታወቀው ሆነ፡፡

በ ስዊድን ብዙ ሃበሻዎች እንደ አሉ፣ አብረውት ሁለትሙቶ በላይ ሰውዎች እንደ እሚጓዙ እና ከ ወጣት እስከ ዐዋቂ እንደ እሚኖር፣ የዩሱፍ አብሮ መገኘት፣ ብዙ ጉዳይዎች እንደ እሚቀልል ብቻ ዘርዝሮ አብራራላት። በመጨረሻ ተደስተው ወደ ጉዳዩን መመልከቱ ዞረው መጨዋወቱን ጀመሩ። በመስከረም ኢጋማሽ ስለ እሚጓዙ የነብሩ እና ዮስ ጉዳይ ቤተሰቡን ሲአስተክዝ እና ሲአስደስትም ሰነበተ። መብል ቤቱን በመቆጣጠር እና በ ጠነከረ አየቀቀዘ ቀጠሉበት እና እሚ የጠነከረ መሰረት ለቤተሰቡ

መገንባትዋን ቀጠለች። የበረከት ጉዳይ ጠፍቶ መቅረቱ ሲታወሳት ብቻ ዘወትር ልቧ ይሸበር ጀመረ። በደፈና ው መለያየቱ እንደ እማይገባ እና መፈላለጉ ቢገኝ እንደ እሚቅም አሰበ ች። "ሌላ ቦታ ቤተሰብ መስርቶ ልጅ ከልጅ እማይተዋወቅ ሆኖ ድንገት ግን ቢገናኝ ስ? እንደ ተሳካልን መመልከቱስ ለእርሱ ምን ያክል ትርጉም የለሽ ቢሆን ማየቱ ግን ተገቢ ነበር!" በጉዳዩ ያላት አቅም ምንም ስለ ነበር፣ ወሬው እስኪሰማ በመልካም ምኞት ልትዘልለው እና ልጆቿ ላይ ልታተኩር ነበር። ብቻ የከሸፈ ቤተሰብ ላለፈው ቁስል መሆኑ ሳያንስ ለመጪው አሜኬላ ሲሆን መከንከኑ በስውር አጥንት ይሰረስ አለ። የእሚ ሃሳብ ም አልፎአልፎ እየመጣ ቢሆንም የበዛ እና መረር እሚላት ነበር። የቤተሰብ መጪን አጥርቶ አለማወቅ በምትኩ ደግሞ አጠራጣሪ ጊዜ መኖሩን ማወቁን ያክል ለእናት እሚከብድ ምናብአዊ ፈተና የለም።፡

በ ማግስቱ *አመሻሽ ላይ ቤቱን ዘጋግተው ወደ ዋና ቤትአቸው ሊመለሱ ሲል አንዲት እንስት ወጣት በሩን አንኳኳች። "ዘግተን አለ!" የተመላላሽ ሰራተኛዋ መልስ ተሰጠ። እንስቷ ግን መልሳ አንኳኳ ች። "እንደው መንገደኛ ነኝ ባክአችሁ አንቀይም አስተናግዱን! መንገድኛ ነን እንደው!" እሚ ለተስተናጋጇ እራት እንዲዘጋጅ እና እንድትስተናገድ ማድረጉ ደግነት ጭምር ሆኖ ታያት እና እንድትገባ አዘዘች። አብሯት ከአለ ው ተጓዥ ጋር እቃዎች ተሸክመው ገቡ እና ወንበርዎች ያዙ። ኮፍያ እና መነፅር ያደረገው ተጓዥ ከቀጭን እና ዘለግ ያለች የቀይዳማ ወጣት አጋሩ ጋር የበዛ እሚመስል የጉዞ ኮተት፣ በሻንጣ እና ጉልህ ፍራፍሬዎች እና ሸንኮራ ቤቱን ሲአጭቅ፣ አስተናጋጇ ስለ መሸባት እነ ናሆምን ጠርታ በመተካት ወደ ቤቷ ወጣች። ናሆም ወንድምዎቹን እና ዩሱፍን ትቶ ለመታዘዝ መጥቶ ቀረበ።፡*

"እራቱ ምን ይሁንልአችሁ ጌታዎች?!" እንስቲቱ በምንአሌ መቅረብ ሃሳብ ሰጠች እና ፈገግታዋን ቸረች። ናሆም በቀረው ተስተናጋጅ ማድፈጥ እና መደበቅ የእሚደብቅ ጥቁር ሰፊ ጃኬት መልበስ እና የገዘፈ ሰውነት ከአፍጣጭ እንስቷ ነገረሁናቴ እና አለ አመክዮ መሣቅ ፍራቻ አደረበት። መልሶ የተሸከሙአቸው እቃዎች ብዙ እና እማያቀላጥፉ ስለ ነበሩ ለመሰረቅ እንደ አልቀረቡ አመነ። ትእዛዝ በመጠበቅ እጅዎች በጀርባው አዙሮ በማጣመር ለደቂቃ የያክል ቆሞ ጠበቀ። የተባዕቱ ተስተናጋጅ በቀዩ

ምንአሌ ላይ ማፍጠጥ በዛ እና እንደ አቀረቀረ፤ “እስቲ የዓይጥ ወይም ጅብ ያልሆነ ጥብስ አዘጋጅልን! አደራ! የእሚበላ እንስሳ ይሁን!” አለ። እንስቷ ከት ብላ ስትስቅ ቆማ በዘገየ መታዘዝ ከእሩቅ ጓዳው ስትመለከት የነበረች እሚም ተደነጋገሩ። ናሆም ግን ድምፁን ለየ!

“መስ!?” እንግዳው ኮፍያውን አውርዶ ቀና አለ። እሚ በእልልታ ወደ ዉጭ ስትቸኩል ወጣች። ትልቅ ሞቃትአማ ድባብ ተወደለ። ሁሉም በሰላምታ ሲዋሃድ ከዋናው ቤት እልልታ የሰሙ ተምመው መጡ። ያደገች እና የቤተሰቡን ስምዎች መጥራት የለመደች ጮለቅን ያቀፈ ብሩን ጨምሮ ሁሉም ተቀላቅለው ትልቅ ጨዋታ ሆነ። በአገባቡ ሲደመሙ፣ “መድሃኒት የእኔ እጮኛ ናት!” በማለት ተጨማሪ ትንግርታ *(ሰርፕራይዝ)* አከለ። ቤተሰቡ መድሃኒትን በመቀበል በልጆቹ ደግሞ መጯጯኸ በዛ። ቤቱ ተዘግቶ የደመቀ ጨዋታ ሆነ። አቶ በረከት ከስራ ተመልሶ ደስታውን ተቀላቀለ። ጢዩ ትልቅ ዉጤት አምጥታ ሁለትኛ ክፍል እንደ ገባች አሳውቃ ትኩረቱን ለግል ለማድረግ ጣረች። “ሳድግ እኮ መምህር ልሆን ነውስ!” ጨዋታውን ሁሉ በእድሜዋ የትኩረት መፈለግ እና ትኩረቱን እሚቸር አባት ፊት እንደ ቀረበ ሆና ቀጠለች። እሚ የቢግ ቡና እዛው እንዲፈላ አስደርጋ መጨዋወቱን በተለየ ከሃይማኖት ጋር ለመተዋወቅ እና መግባባት በመጣር ቀጠለች። ጢዩ አሁንም በማቆራረጥ፤ “እሚ ላም ቤት እና ሁለት መኝታ ቤት ጓሮ ልታስገነባ ነው!” ማስመረጅ *(ኢንፎርም)* ቀጠለች። መስ በደስታ እራሱን ነቅንቆ የራሷ ወጪ ይመስል የምትኮራ ጢዩን አበረታታ። ቡና ተፈልቶ፣ የቤቱ ልዩ ተፈጥሮአዊ ዉበት ከረዘመ አካሉ ዉስጥ ቀዝቃዛን አጭቆ በመቸር የሞቀ ቤተሰቡን አቀፈ። በጨዋታ እና ደስታ እራት ቀርቦ ሲጨዋወቱ የብሩ ጉዞ ወሬ ሲነገር መስ ቀድሞ እዛ እንደ ሰማ እና ከመስ ጋር በእሚቻል ሁሉ እሚገናኙ እንደ ሆነ ገለፀ። መድሃኒት ጋርም ትዉዉቅ እንደ አደረጉ እና መስ እና ብሩ መግባባትአቸው እንደ ጠነከረ መሰከሩ።፡

ለጫፍ ቤተሰብአዊ ደስታ የቀረ ምንም ታሳቢ ነገር ሳይኖር፣ የጢዩ የሙብራት ቁጥጥር እና መሰል ጨዋታዎች ከባጥ የቆጡ እና ቁምነገር ጨዋታው ሁሉ ተደበላልቆ ምሽቱ ፈጠነ። የሁሉም ልጅዎች ሰውነት ገዘፍ ገዘፍ ብሎ በተሳካ ትምህርት ዓመት ተጠናቅቆ ደግ ቤተሰብ በደግ ንዋይአዊ ወለል መቆም ጀመረ። አብሮ የመፋቀር እና በሥራ አተኩሮ የመከባበሩም ነገር አንድአች ድባብ አከለ። የደመቀው ምሽት በዕሁድ አድካሚነት

ሲጨፈለቅ ወደ መኻታ ዞሩ። አዲስ መኻታ ለእንግዳዎቹ - ግን ቤተኛው መስ ጭምር - በጊዜአዊነት ተበጅቶ ወደ ሰላምአዊ እረፍት ጨዋታ ሳይቋረጥ ተገባ። ጢዩ ሳትታይ በ እንግዳዎቹ መሀል ተገኝታ ነበር፡፡

*****

ጎኑ እማይታከት ሥራውን ቀጠለ። ሌሌም ጽልመት አባረረ። አዲስ ሰኔም አጋማሹ ላይ ባዲስ ቅዝቃዜ ተመለሰ፡፡

ሌላ ሰኞ ዛሬ ነው። የዛ ሰኞ ጧት ደግሞ አሁን ሊጠባ አለ። አብሮት ዉስጡ፣ የእሚ ልጥጥ ቤተሰብ ነበር። ጨለማ መቅደዱን የሰኞ ጎኑ ሲጀምር፣ ማንም አልነቃም። ናሆም ግን ልክ ነቃ። አንጠራራ። *'ኡኽ አዲሱ ዕለት። አቀፈኝ። ከ አልተሞተ፥ እንቢታ የለ። እኔም በሁለትኛ ማንጠራራት እና መመቻቸት፣ የነፍስ እጆዎቼን ዘርግቼ ገቢ ቀኑን አቀፍኩት።'* ከተኙት ቀድሞ፣ ቀን ሲአንኳኳ የዕድሜውን በር ከፍቶ እሚቀበል፣ *ቀን-ተቀባይ* ይባል አለ። ቀን-ተቀባይ ከ *ቀን-ተቀላቃይ* ይለይ አለ። ሌቋሆ. ሁለትኛ ው ከቀደመ ው አናሽ የቀን ፍቅር አለው። ስነፍጥረት ደግሞ ለአፍቃሪው ፍቅሩ እንዲከፈለው ያስገድድ አለ። ቀን-ተቀባይ ከቀኑ በላጭ ክፍያ ስለ እዚህ አለው፡፡

ተንጠራራ። ሁሌ እንደ ለመደው። መስ አልነቃም። ወታደርአዊ አተኛኘት እንደ ተኛ ነው። እንደ ሁሌው አጠገቡ አልነበረም። ራቅ አድርጎ በወለሉ የተዘረጋ ስነድርድርአዊ መኻታ ተመለከተ። መስ ወታደርአዊ አተኛኘት ተኝቶ የእጮኛው አናት ደረቱ ላይ ተጋድሞ ወደ ናሆም ሲመለከት ታየው። ፈገግ አለ፤ ፈገግ ተባባሉ። ራቅ ብሎ እሚ እና በረከት ከጮለቅ እና ጢዩ ጋር አሉ። በሌላ አቅጣጫ ደግሞ እነብሩ ተከማችተው አሉ። ወደ ራሱ ዞረ እና ጣሪአውን እየተመለከተ በስሱ አንድ ሥራ ጀመረ፡፡

፡፡ተፈጸመ፡፡

ጎን ለ ጎን